Δ Ι Ο Δ Ω Ρ Ο Σ

DIODORI SICULI
BIBLIOTHECAE HISTORICAE
LIBRI QUI SUPERSUNT

E RECENSIONE PETRI WESSELINGII
CUM INTERPRETATIONE LATINA LAUR. RHODOMANI
ATQUE ANNOTATIONIBUS VARIORUM INTEGRIS
INDICIBUSQUE LOCUPLETISSIMIS

NOVA EDITIO

CUM COMMENTATIONIBUS III CHR. GOTTL. HEYNII
ET CUM ARGUMENTIS DISPUTATIONIBUSQUE
IER. NIC. EYRINGII

VOLUMEN SECUNDUM

B I P O N T I
EX TYPOGRAPHIA SOCIETATIS
CIↃIↃCCXCIII

ΔΙΟΔΩΡΟΥ

ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ

ΒΙΒΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

[1] ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ

ΕΝ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

α'. ΠΕΡΙ *Νίνου τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ πραχθέντων.*

β'. Περὶ τῆς Σεμιράμιδος γενέσεως, καὶ τῆς περὶ αὐτὴν αὐξήσεως.

γ'. Ὡς Νῖνος ὁ βασιλεὺς ἔγημε τὴν Σεμίραμιν διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῆς.

δ'. Ὡς Σεμίραμις, τελευτήσαντος [2] Νίνου, διαδεξαμένη τὴν βασιλείαν, πολλὰς καὶ μεγάλας πράξεις ἐπετελέσατο.

1 Πίναξ τῆς δευτέρας τῶν Διοδώρου βίβλων Coisl. Διοδώρου Σικελιώτου Βιβλιοθήκης ἱστορικῆς βιβλίον β'. τάδε ἔνεστιν &c. Mut. Διοδώρου Σικελ. Βιβλ. ἱστ. τῶν εἰς β'. τὸ δεύτερον Reg. Vat.

2 Τοῦ Νίνου Coisl.

HAEC IN SECUNDO

DIODORI LIBRO

CONTINENTUR.

I. DE *Nino, primo Asiae rege, rebusque ab eo gestis.*

II. *De Semiramidis ortu & incrementis.*

III. *Ut Ninus uxorem duxerit Semiramidem ob virtutem eius.*

IV. *Ut Semiramis Nino defuncto successerit, & multa egregiaque opera ediderit.*

έ. Κτίσις Βαβυλῶνος, καὶ τῆς κατ' αὐτὴν κατασκευῆς [1] ἀπαγγελία.

στ΄. Περὶ τοῦ κρεμαστοῦ λεγομένου κήπου, καὶ τῶν ἄλλων κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν παραδόξων.

ζ΄. Στρατεία Σεμιράμιδος εἰς Αἴγυπτον καὶ Αἰθιοπίαν, ἔτι δὲ τὴν Ἰνδικήν.

ή. Περὶ τῶν ἀπογόνων ταύτης, καὶ τῶν βασιλευσάντων κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ τῆς [2] κατ' αὐτοὺς τρυφῆς τε καὶ ῥαθυμίας.

θ΄. Ὡς ἔσχατος Σαρδανάπαλος ὁ βασιλεὺς διὰ τρυφὴν ἀπέβαλε τὴν ἀρχὴν ὑπὸ [3] Ἀρβάκου τοῦ Μήδου.

ί. Περὶ τῶν Χαλδαίων, καὶ τῆς παρατηρήσεως τῶν ἄστρων.

ιά. Περὶ τῶν βασιλέων τῶν κατὰ τὴν Μηδίαν, καὶ τῆς περὶ τούτων διαφωνίας παρὰ τοῖς ἱστοριογράφοις.

1 Deest Coisl.
2 Κατ' αὐτοὺς Coislin. Mutin. κατ' Αἰγυπτίους Reg. Vatic. Vulgo κατ' αὐτήν.
3 Βάκου iidem.

V. *Babylonis aedificatio ; & substructionum eius enarratio.*
VI. *De horto Babylonis, qui pensilis vocatur, & ceteris Babyloniae mirabilibus.*
VII. *Expeditio Semiramidis in Aegyptum, Aethiopiamque & Indiam.*
VIII. *De prognatis ex ipsa ; & reliquis Asiae regibus, eorumque luxu & ignavia.*
IX. *Ut postremus regum Sardanapalus, propter voluptates immoderatas, per Arbacem Medum regno privatus fuerit.*
X. *De Chaldaeis & astrorum observatione.*
XI. *De regibus Medorum ; & ut historici de illis dissentiant.*

ιβ΄. [1] Περὶ τοποθεσίας τῆς Ἰνδικῆς, καὶ τῶν κατὰ τὴν χώραν φυομένων, καὶ τῶν παρ' Ἰνδοῖς νομίμων.

ιγ΄. Περὶ Σκυθῶν, καὶ Ἀμαζόνων καὶ Ὑπερβορέων.

ιδ΄. Περὶ τῆς Ἀραβίας, καὶ τῶν κατ' αὐτὴν φυομένων καὶ μυθολογουμένων.

ιε΄. Περὶ τῶν νήσων τῶν ἐν τῇ μεσημβρίᾳ κατὰ τὸν ὠκεανὸν εὑρεθεισῶν.

1 Τοποθεσία τῆς iidem & Clar. 2.

XII. *De Indiae situ; quae regio illa producat; deque moribus hominum & institutis.*

XIII. *De Scythis, Amazonibus, & Hyperboreis.*

XIV. *De Arabia; deque his, quae ibi crescant & fabulose memorentur.*

XV. *De insulis ad meridiem in Oceano repertis.*

ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ
ΒΙΒΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ἡ ΜΕΝ [1] οὖν πρὸ ταύτης βίβλος, τῆς ὅλης συντάξεως οὖσα πρώτη, περιέχει τὰς κατ' Αἴγυπτον πράξεις· ἐν αἷς ὑπάρχει τά τε [2] περὶ τῶν θεῶν παρ' Αἰγυπτίοις μυθολογούμενα καὶ περὶ τῆς τοῦ Νείλου φύσεως, καὶ τἄλλα τὰ περὶ τοῦ ποταμοῦ [3] τούτου παραδοξολογούμενα. πρὸς δὲ τούτοις περί τε τῆς κατ' Repetitio brevis historiae Aegypti.

1 Οὖν deſit Coiſl.
2 Κατὰ θεῶν καὶ τὰ περὶ αὐτῶν Coiſlin. Mutin.
3 Non eſt in Coiſl.

DIODORI SICULI
BIBLIOTHECAE HISTORICAE
LIBER SECUNDUS.

PRAECEDENS ergo liber, totius operis primus, res Aegypti complectitur: quibus inſunt, quae fabuloſe de Diis Aegyptiorum, & prodigioſe de natura Nili, aliiſque huc pertinentibus commemorantur. Ad haec de

Αἴγυπτον χώρας, καὶ τῶν ἀρχαίων βασιλέων, τὰ ὑφ' ἑκάστου πραχθέντα. ἑξῆς δὲ κατετάχθησαν αἱ κατασκευαὶ τῶν πυραμίδων, τῶν ἀναγραφομένων ἐν τοῖς ἑπτὰ θαυμαζομένοις ἔργοις. ἔπειτα διήλθομεν περὶ τῶν νόμων [1] καὶ τῶν δικαστηρίων, ἔτι δὲ τῶν ἀφιερωμένων παρ' Αἰγυπτίοις ζώων τὰ θαυμαζόμενα. πρὸς δὲ τούτοις, τὰ περὶ τῶν τετελευτηκότων νόμιμα, καὶ τῶν Ἑλλήνων ὅσοι τῶν ἐπὶ παιδείᾳ θαυμαζομένων παραβαλόντες εἰς Αἴγυπτον, καὶ πολλὰ τῶν χρησίμων μαθόντες, μετήνεγκαν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Succedit Asia. Ἐν ταύτῃ δὲ [2] ἀναγράψομεν τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν γενομένας πράξεις ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς *Assyriorum historia.* τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονίας ποιησάμενοι. Τὸ [3] παλαιὸν τοίνυν κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπῆρχον ἐγχώριοι βασιλεῖς, ὧν οὔτε πρᾶξις ἐπίσημος, οὔτε [4] ὄνομα μνημονεύεται. πρῶτος δὲ τῶν [5] εἰς ἱστορίαν καὶ μνήμην παραδεδο-

1 Καὶ τῶν περὶ αὐτῶν καὶ τῶν δικαστηρίων Coisl. Mut.
2 Ἀνεγράψαμεν Reg.
3 Πάλαι Syncell.
4 Ὀνόματα idem.
5 Ἱστορίᾳ κ. μνήμῃ idem.

terra Aegypti, & regibus antiquis, singulorumque gestis dictum est. Hinc structurae pyramidum, inter VII miranda orbis opera recensitae, locum obtinent. Post haec quae de legibus & iudiciis, deque sacrosanctis in Aegypto bestiis, admirationem merentur, exposuimus. Tandem ritus circa defunctos, & Graecos doctrina celebres, qui in Aegyptum profecti rerum utilium disciplinam in Graeciam transportarunt, recensuimus. Hoc deinceps libro res in Asia priscis aetatibus gestas, ab Assyriorum imperio exorsi, describemus. Antiquitus reges indigenas, quorum nec facta inclaruere, nec nominis memoria durat, Asia habebat. Primus inter eos, quorum

μένων Νῖνος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων, μεγάλας πράξεις ἐπετελέσατο· περὶ οὗ τὰ κατὰ μέρος ἀναγράφειν πειρασόμεθα· γενόμενος γὰρ φύσει πολεμικὸς καὶ ζηλωτὴς [1] ἀρετῆς καθώπλισε τῶν νέων τοὺς κρατίστους, γυμνάσας δ᾽ αὐτοὺς πλείονα χρόνον συνήθεις ἐποίησε πάσῃ κακοπαθείᾳ καὶ πολεμικοῖς κινδύνοις. συστησάμενος οὖν στρατόπεδον ἀξιόλογον, συμμαχίαν [2] ἐποιήσατο πρὸς Ἀριαῖον τὸν βασιλέα τῆς Ἀραβίας, [3] ἣ κατ᾽ ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐδόκει [4] πληθύειν ἀλκίμων ἀνδρῶν. ἔστι δὲ καὶ καθόλου τοῦτο τὸ ἔθνος φιλελεύθερον, καὶ κατ᾽ οὐδένα τρόπον προσδεχόμενον ἔπηλυν ἡγεμόνα. διόπερ οὔθ᾽ οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς ὕστερον, οὔθ᾽ οἱ τῶν Μακεδόνων, καίπερ πλεῖστον ἰσχύσαντες, ἐδυνήθησαν τοῦτο τὸ ἔθνος καταδουλώσασθαι. καθόλου γὰρ ἡ Ἀραβία δυσπολέμητός ἐστιν ξενικαῖς δυνάμεσι, διὰ τὸ τὴν μὲν ἔρημον αὐτῆς εἶναι,

Primus rex Ninus;

delectos iuvenes armat,

& cum Ariaeo, rege Arabiae, societatem init.

1 Solus cum Reg. articulum τῆς addit Coisl. Ἐπιθυμητὴς ἀρετῆς, ex Scholio, ut opinor, Ven.
2 Ἐποιήσατο Coisl. Mut. qui posterior Ἀριβαῖον. Ceteri συνεστήσατο.
3 Ὃς Coisl.
4 Πληθύνειν Mut.

historiae memoriam propagarunt, Ninus Assyriorum rex res magnas peregit. De quo particulatim nonnulla perscribere animum induximus. Cum enim natura bellicosus virtutis amore flagraret, iuvenum validissimos armis instruxit, & diu multumque exercitatos, ad omnem laboris & periculorum in bellis tolerantiam assuefecit. Insigni ergo manu contracta, cum Ariaeo rege Arabiae, strenuis tum viris plenae, societatem iniit. Nam gens ista libertatis perpetuo amans est, nec unquam extraneum principem admittit. Ideo nec Persarum, nec Macedonum postea reges, quamvis potentissimi, nationem hanc subigere valuerunt. Arabia enim, quod partim deserta, partim aquis defecta, aut puteis

τὴν δὲ ἄνυδρον, [1] καὶ διειλημμένην φρέασι κεκρυμμένοις καὶ μόνοις τοῖς ἐγχωρίοις γνωριζομένοις. Ὁ δ᾽ οὖν τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς Νῖνος τὸν δυναστεύοντα τῶν Ἀράβων παραλαβὼν, ἐστράτευσε μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐπὶ Βαβυλωνίους, κατοικοῦντας ὅμορον χώραν. κατ᾽ ἐκείνους δὲ τοὺς χρόνους ἡ μὲν νῦν οὖσα Βαβυλὼν οὐκ ἦν ἐκτισμένη, κατὰ δὲ τὴν Βαβυλωνίαν ὑπῆρχον ἄλλαι πόλεις ἀξιόλογοι. [2] ῥαδίως δὲ χειρωσάμενος τοὺς ἐγχωρίους, διὰ τὸ τῶν ἐν τοῖς πολέμοις κινδύνων ἀπείρως ἔχειν, τούτοις μὲν ἔταξε τελεῖν κατ᾽ ἐνιαυτὸν ὡρισμένους φόρους, τὸν δὲ βασιλέα τῶν καταπολεμηθέντων λαβὼν μετὰ τῶν τέκνων αἰχμάλωτον ἀπέκτεινε. μετὰ δὲ ταῦτα πολλοῖς πλήθεσιν εἰς τὴν Ἀρμενίαν ἐμβαλὼν, καί τινας τῶν πόλεων ἀναστάτους ποιήσας κατεπλήξατο τοὺς ἐγχωρίους. διόπερ ὁ βασιλεὺς [3] αὐτῶν Βαρζάνης, ὁρῶν ἑαυτὸν οὐκ ἀξιόμαχον

Primo Babyloniam, deinde Armeniam subigit;

1 Καὶ διουλαγμένην Gemist. absurde & vitiose.
2 Ῥαδίου idem.
3 Binas has voces neglexit Gemist.

occultis, quos indigenae tantum norunt, intercepta sit, ab externis militum copiis expugnari nequit. Ninus ergo Assyriorum Monarches Arabis subsidio instructus, numeroso cum exercitu finitimos sibi Babylonios invasit. Babylon autem quae nunc est, illo tempore nondum erat condita. Sed alias Babylonia urbes non contemnendas habebat; cuius incolis tum facile in potestatem redactis, quod discriminum belli rudes, & imperiti essent, ipsis quidem annui pensionem tributi imperavit, regem vero debellatum, cum liberis captivum abduxit & interemit. Post haec valida manu Armeniam aggressus, eversis quibusdam urbibus, metum ceteris incussit. Idcirco rex ipsorum Barzanes, se bello im-

ὄντα μετὰ πολλῶν δώρων ἀπήντησε, καὶ πᾶν ἔφησε ποιήσειν τὸ προσταττόμενον. ὁ δὲ Νῖνος μεγαλοψύχως αὐτῷ χρησάμενος, τῆς τε Ἀρμενίας συνεχώρησεν ἄρχειν, καὶ φίλον ὄντα, πέμπειν στρατιὰν καὶ τὴν χορηγίαν τῷ σφετέρῳ στρατοπέδῳ. ἀεὶ δὲ μᾶλλον [1] αὐξόμενος, ἐστράτευσεν εἰς τὴν Μηδίαν. ὁ δὲ ταύτης βασιλεὺς Φάρνος παραταξάμενος ἀξιολόγῳ δυνάμει, καὶ [2] λειφθεὶς, τῶν τε στρατιωτῶν τοὺς πλείστους ἀπέβαλε, καὶ αὐτὸς μετὰ τέκνων ἑπτὰ καὶ γυναικὸς αἰχμάλωτος ληφθεὶς ἀνεσταυρώθη.

β΄. Οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων τῷ Νίνῳ [3] προχωρούντων, δεινὴν ἐπιθυμίαν ἔσχε τοῦ καταστρέψασθαι τὴν Ἀσίαν ἅπασαν τὴν ἐντὸς Ταναΐδος καὶ Νείλου· ὡς ἐπίπαν γὰρ τοῖς εὐτυχοῦσιν ἡ τῶν πραγμάτων ἐπίῤῥοια τὴν τοῦ πλείονος ἐπιθυμίαν παρίστησι. διόπερ τῆς μὲν Μηδίας σατράπην ἕνα τῶν περὶ αὐτὸν φίλων κατέ-

tum totam Afiam intra Tanaïn & Nilum imperio fubiicere parat.

1 Αὐξανόμενος Co. Mut. Paulo ante στρατείαν Clar.
2 Λειφθεὶς Gemift.
3 Προσχωρ. Reg. male.

parem effe videns, cum magnis ei muneribus occurrit, & omnia fe imperata facturum, pollicetur. Huic pro magnitudine animi fui benignum fe praebet Ninus, regnumque Armeniae conceffit, fed ita, ut amicus foret, & milite ac commeatu expeditiones ipfius iuvaret. Ac fubinde auctior factus Mediam appetit. Cuius rex Pharnus, utut validam opponens aciem, vincitur; &, plurimis fuorum amiffis, ipfe cum liberis VII & uxore captus in crucem agitur.

II. Cum itaque res Nino tam profpere fuccederent, vehemens eum cupido invafit totius intra Tanaïm & Nilum Afiae fubigendae: ufque adeo fortunatos profper rerum fucceffus plus habendi cupiditate incendit. Amicorum ergo uni Mediae Satrapiam committit: ipfe

στησεν· αὐτὸς δ' ἐπῄει τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἔθνη καταστρεφόμενος, καὶ χρόνον ἑπτακαιδεκαετῆ καταναλώσας, πλὴν Ἰνδῶν καὶ [1] Βακτριανῶν, τῶν ἄλλων ἁπάντων κύριος ἐγένετο. [2] τὰς μὲν οὖν καθ' ἕκαστα μάχας, ἢ τὸν ἀριθμὸν ἁπάντων τῶν καταπολεμηθέντων οὐδεὶς τῶν συγγραφέων ἀνέγραψε· τὰ δ' ἐπισημότατα τῶν ἐθνῶν ἀκολούθως Κτησίᾳ τῷ Κνιδίῳ πειρασόμεθα συντόμως ἐπιδραμεῖν. Κατεστρέψατο μὲν γὰρ τῆς παραθαλαττίου καὶ τῆς συνεχοῦς χώρας τήν τε [3] Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην, ἔτι καὶ κοίλην Συρίαν, [4] καὶ Κιλικίαν, καὶ Παμφυλίαν, καὶ Λυκίαν, πρὸς δὲ ταύταις, τήν τε Καρίαν, καὶ Φρυγίαν, [5] καὶ Μυσίαν, καὶ Λυδίαν. προσηγάγετο δὲ τήν τε Τρωάδα καὶ τὴν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίαν, καὶ Προποντίδα, καὶ Βιθυνίαν, καὶ Καππαδοκίαν, καὶ τὰ κατὰ τὸν Πόντον ἔθνη βάρβαρα κατοικοῦντα [6] μέχρι Τανάϊδος. ἐκυρίευσε δὲ τῆς τε

Debellatorum populorum recensus.

1 Βακτρίων Gemist.
2 Τὰς μὲν οὖν Co. M. Clar. 2. Reg. Vat. καθ' ἑκάστους Gemist. Vulgo ceteri καὶ τὰς μὲν καθ' ἕκαστα.
3 Αἴγυπτον πᾶσαν M. Coisl. A Gemist. utrumque abest.
4 Desunt Clar. 2. & mox καὶ Λυκίαν.
5 Quatuor haec vocabula non habet Coisl.
6 Μέχρι abest Vat.

interim ad subigendas Asiae gentes se convertit; & XVII intervallo annorum omnes alios, praeter Indos & Bactrianos, suae potestati subiecit. Singulas autem pugnas, omniumque ab ipso devictorum numerum, nullus scriptorum recensuit. Ideo nobilissimas tantum gentes, Ctesiam Gnidium secuti, breviter percurremus. De terris maritimis & reliqua deinceps continente, Aegyptum & Phoeniciam, cavamque Syriam cum Cilicia, Pamphylia, Lycia, & praeter has Cariam, Phrygiam, Mysiam & Lydiam, subegit; Troadem quoque & Phrygiam ad Hellespontum cum Propontide, Bithynia, Cappadocia, & barbaris ad Pontum gentibus usque ad Tanaïm adiun-

[1] Καδουσίων χώρας καὶ [2] Ταπύρων· ἔτι δ' Ὑρκανίων καὶ [3] Δραγγῶν· πρὸς δὲ τούτοις Δερβίκων, καὶ Καρμανίων, καὶ [4] Χωρομναίων· ἔτι δὲ Βορκανίων καὶ Παρθυαίων. ἐπῆλθε δὲ καὶ [5] τὴν Περσίδα, [6] καὶ Σουσιανὴν, καὶ τὴν καλουμένην Κασπιανήν· εἰς ἣν εἰσὶν εἰσβολαὶ στεναὶ παντελῶς, διὸ καὶ προσαγορεύονται Κάσπιαι πύλαι. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῶν ἐλαττόνων ἐθνῶν προσηγάγετο, περὶ ὧν μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. τῆς δὲ Βακτριανῆς οὔσης [7] δυσεισβόλου, καὶ πλήθη μαχίμων ἀνδρῶν ἐχούσης, ἐπειδὴ πολλὰ πονήσας ἄπρακτος ἐγένετο, τὸν μὲν πρὸς Βακτριανοὺς πόλεμον εἰς ἕτερον ἀνεβάλετο καιρὸν, τὰς δὲ δυνάμεις [8] ἀπαγαγὼν εἰς τὴν [9] Συρίαν, ἐξελέξατο τόπον εὔθετον εἰς πόλεως [10] μεγάλης κτίσιν.

1 Καδουσίων M. Gemist. Pogg. Ceteri Καδδουσίων.
2 Ταπείρων Gemist.
3 Δακῶν Steph. margo & Cl. 2.
4 Χωρομναίων Co. M. Clar. 2. Steph. marg. & ora Reg. Clar. 1. *Rhombos* Pogg. Χαράσμων Gemist. Ceteri Ῥόμνων. Paulo ante pro *Carmaniis* Καρυανίων Vat. Καρμάνων Gemist.
5 Non habet Coisl. τὴν Παρθίαν Gemist.
6 Καὶ τὴν Σουσ. Mut.
7 Δυσεμβόλου Gemist. & Clar. etsi minus bene δυσειβόλου.
8 Ἀναγαγὼν Mut. Coisl.
9 Ἀσσυρίαν Co. Gemist. Vulgo Συρίαν.
10 Non est in Coisl.

xit. Cadusiorum etiam terra & Tapyrorum, nec non Hyrcanis, Drangis, Derbicibus, Carmaniis, Choromnaeis, Borcaniis & Parthis, est potitus. Ad haec Persiam & Susianam, & quae Caspiana nominatur; in quam faucibus perangustis, quas Caspias hinc portas vocant, iter patet. Multas insuper alias, sed minores, gentes subiugavit: de quibus dicere longa mora esset. Bellum autem Bactrianum propter difficultatem transitus, & virorum in ea pugnacissimorum copiam, post multos ibi labores incassum exhaustos, in aliam distulit occasionem. Interim reductis in Syriam copiis, locum ad magnae urbis exstructionem appositum elegit.

His peractis. urbem ingentem ad Euphratem condere conſtituit,

γ΄. Ἐπιφανεστάτας γὰρ πράξεις [1] τῶν πρὸ αὐτοῦ κατειργασμένος, [2] ἔσπευδε τηλικαύτην κτίσαι τὸ μέγεθος πόλιν, ὥστε μὴ μόνον αὐτὴν εἶναι μεγίστην τῶν τότε οὐσῶν κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ἀλλὰ μηδὲ τῶν μεταγενεστέρων ἕτερον ἐπιβαλλόμενον ῥᾳδίως ἂν ὑπερθέσθαι. τὸν μὲν οὖν τῶν Ἀράβων βασιλέα τιμήσας δώροις καὶ λαφύροις μεγαλοπρεπέσιν, ἀπέλυσε μετὰ τῆς ἰδίας [3] στρατιᾶς εἰς τὴν οἰκείαν· αὐτὸς δὲ τὰς πανταχόθεν δυνάμεις καὶ [4] παρασκευὰς πάντων τῶν ἐπιτηδείων ἀθροίσας [5] ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, ἔκτισε πόλιν εὖ τετειχισμένην, ἑτερόμηκες αὐτῆς ὑποστησάμενος τὸ σχῆμα. [6] εἶχε δὲ τῶν μὲν μακροτέρων πλευρῶν ἑκατέραν ἡ πόλις ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα σταδίων, τῶν δὲ βραχυτέρων, ἐνενήκοντα. διὸ καὶ τοῦ σύμπαντος περιβόλου συσταθέντος ἐκ σταδίων τετρα-

1 Ἁπάντων τῶν πρὸ Gemiſt.
2 Ἔσπευσε Mut.
3 Στρατείας Clar. ſed in ſecundi marg. vulgatum. Mox τὴν οἰκείαν Vat. optime. Ceteri οἰκίαν.
4 Παρασκευὰς Gem. M. Co. R. Vat. tum πάντων τῶν ἐπιτηδείων Co. Gemiſt. Vulgo παρασκευὴν & τῶν ἰδίων, male.
5 Παρὰ Coisl. ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ Gemiſt.
6 Εἶχε Co. M. Gemiſt. εἶχειν Clar. & in marg. εἶχε, bene. Ceteri ἔχει.

III. Nam praeterquam quod rerum geſtarum claritudine omnes ante ſe praeceſſerat, tantae quoque molis urbem condere feſtinabat, ut non modo omnium tunc in orbe terrarum maxima exſiſteret, ſed etiam ut nemo poſt genitorum tale quod aggreſſus ipſum facile ſuperaret. Arabum igitur regem, muneribus & ſpoliis honoratum magnificis, domum cum exercitu dimiſit. At ipſe contractis undique copiis, & omnium facultatum ſuarum apparatu, ad Euphraten fluvium urbem praeclare munitam, figura altrinſecus oblonga poſuit. Nam latus utrinque longius ad CL ſtadia excurrit; reliqua duo minora, XC obtinent. Ambitus igitur totus ſtadiis CCCCXXC

κοσίων καὶ ὀγδοήκοντα, τῆς ἐλπίδος οὐ διεψεύσθη. τηλικαύτην [1] γὰρ πόλιν οὐδεὶς ὕστερον ἔκτισε κατά τε τὸ μέγεθος τοῦ περιβόλου, καὶ τὴν περὶ τὸ τεῖχος μεγαλοπρέπειαν. τὸ μὲν γὰρ ὕψος εἶχε τὸ τεῖχος ποδῶν ἑκατὸν, τὸ δὲ πλάτος τρισὶν ἅρμασιν ἱππάσιμον ἦν. οἱ δὲ σύμπαντες πύργοι τὸν μὲν ἀριθμὸν ἦσαν χίλιοι καὶ [2] πεντακόσιοι, τὸ δ' ὕψος εἶχον ποδῶν διακοσίων. κατῴκισε δ' εἰς αὐτὴν τῶν μὲν Ἀσσυρίων τοὺς πλείστους καὶ [3] δυνατωτάτους, ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων ἐθνῶν τοὺς βουλομένους· καὶ τὴν μὲν πόλιν [4] ἐκάλεσεν ἀφ' ἑαυτοῦ Νῖνον, τοῖς δὲ κατοικισθεῖσι πολλὴν τῆς ὁμόρου χώρας προσώρισεν.

Ninum appellatam.

δ'. Ἐπεὶ δὲ μετὰ τὴν κτίσιν ταύτην ὁ Νῖνος ἐστράτευσεν [5] ἐπὶ τὴν Βακτριανὴν, ἐν ᾗ Σεμίραμιν ἔγημεν, [6] ἣν ἐπιφανεστάτην ἁπασῶν τῶν γυναικῶν παρειλή-

Bactrianos deinde bello petit, apud quos Semiramidem uxorem ducit.

1 Δὲ Clar.
2 Διακόσιοι Coisl. Mut.
3 Δυναμωτάτους Coisl.
4 Ὠνόμασεν Gemist. M. & in margine. Clar. 1.
5 Κατὰ Mut. Coisl.
6 Τὴν & tum ὧν παρειληφ. Co. Mut. non male.

constat. Nec conditorem spes fefellit. A nullo enim postmodum urbs tanto ambitus spatio, tantaque magnificentia moenium, exstructa fuit. Nam murus ad C pedum altitudinem exsurgebat, & ad trium latitudinem curruum iunctim agitandorum porrectus erat. Turres in eo MD, ducentos pedes altae. Quibus habitandam urbem dederat, Assyrii erant plerique, iidemque potentissimi; ex aliis tamen nationibus qui vellent, aggregatis. His magnum agri vicini tractum assignavit, urbemque Ninum suo nomine appellari iussit.

IV. Hac ita perfecta, Bactrianos cum exercitu petit: ubi Semiramidem coniugio sibi iungit. Quam cum omnium feminarum clarissimam exstitisse acceperimus;

φαμεν, ἀναγκαῖόν ἐστιν [1] ὑπὲρ αὐτῆς προειπεῖν, πῶς ἐκ ταπεινῆς τύχης εἰς τηλικαύτην προήχθη δόξαν. Κατὰ τὴν [2] Συρίαν τοίνυν ἐστὶ πόλις Ἀσκάλων, καὶ ταύτης οὐκ [3] ἄποθεν λίμνη μεγάλη καὶ βαθεῖα, πλήρης ἰχθύων. [4] παρὰ δὲ ταύτην ὑπάρχει τέμενος θεᾶς ἐπιφανοῦς, ἣν ὀνομάζουσιν οἱ Σύροι Δερκετοῦν· αὕτη δὲ τὸ μὲν πρόσωπον ἔχει γυναικὸς, τὸ δ' ἄλλο σῶμα πᾶν ἰχθύος, διά τινας τοιαύτας αἰτίας. μυθολογοῦσιν οἱ λογιώτατοι τῶν ἐγχωρίων τὴν Ἀφροδίτην προσκόψασαν τῇ προειρημένῃ θεᾷ, δεινὸν ἐμβαλεῖν ἔρωτα νεανίσκου τινὸς τῶν θυόντων οὐκ [5] ἀειδοῦς. τὴν δὲ Δερκετοῦν μιγεῖσαν τῷ Σύρῳ, γεννῆσαι μὲν θυγατέρα, καταισχυνθεῖσαν δὲ ἐπὶ τοῖς [6] ἡμαρτημένοις, τὸν μὲν νεανίσκον ἀφανίσαι, τὸ δὲ παιδίον εἴς τινας ἐρήμους καὶ πετρώδεις τόπους ἐκθεῖναι· ἐν οἷς πολλοῦ πλήθους

Semiramidis mirabilis ortus

1 Περὶ Coisl. Mut.
2 Ἀσσυρίαν Co. Mut.
3 Ἀποδέουσα Ven. & Co. ſed bene huius margo. Mox πλήρης ἰχθύων non agnoſcit Reg. negligit etiam Ven. & propterea nota inſtruxerat Stephanus.
4 Περὶ Clar.
5 Ἀνδοῦς Gemiſt.
6 Ἡμαρμένοις Clar. Gemiſt. πεπραγμένοις Ven.

fieri non poteſt, quin nonnihil hic de ipſa referamus, quemadmodum ex humillima ſorte ad tantum gloriae culmen aſcenderit. Eſt in Syria urbs Aſcalon, a qua non procul ingens & profundus lacus, piſcium copia abundans, & in vicinia illuſtris Deae templum, quae Derceto Syris vocatur, facie mulierem, & toto alias corpore piſcem referens; idque has ob cauſas. Accolarum hic diſertiſſimi fabulantur, Venerem ab illa offenſam, acrem iuvenis, in ſacrificantium turba non inelegantis, amorem Deae inieciſſe. Suſceptaque e complexu Syri filia, cum facinoris eam puderet, iuvenem necaſſe, puellulamque in petricoſum quendam locum ac deſer-

περιστερῶν ἐννοσσεύειν [1] εἰωθότος, παραδόξως τροφῆς καὶ σωτηρίας τυχεῖν τὸ βρέφος· ἑαυτὴν δὲ διὰ τὴν αἰσχύνην καὶ λύπην ῥίψασαν εἰς τὴν λίμνην, μετασχηματισθῆναι τὸν τοῦ σώματος τύπον εἰς ἰχθῦν. διὸ καὶ τοὺς Σύρους μέχρι τοῦ νῦν ἀπέχεσθαι τούτου τοῦ ζώου καὶ τιμᾶν τοὺς ἰχθῦς ὡς θεούς. περὶ δὲ τὸν τόπον, ὅπου τὸ βρέφος ἐξετέθη, πλήθους περιστερῶν [2] ἐννοσσεύοντος, παραδόξως καὶ δαιμονίως ὑπὸ τούτων τὸ παιδίον [3] διατρέφεσθαι. τὰς μὲν γὰρ ταῖς πτέρυξι περιεχούσας τὸ σῶμα τοῦ βρέφους πανταχόθεν θάλπειν· τὰς δ᾽ ἐκ τῶν σύνεγγυς ἐπαύλεων, ὁπότε τηρήσαιεν τούς τε βουκόλους καὶ τοὺς ἄλλους νομεῖς [4] λιπόντας, ἐν τῷ στόματι φερούσας γάλα, διατρέφειν, παρασταζούσας ἀνὰ μέσον τῶν χειλέων. ἐνιαυσιαίου δὲ τοῦ παιδίου γενομένου, καὶ στερεωτέρας τροφῆς προσδεομένου, τὰς περιστερὰς ἀποκνιζούσας ἀπὸ τῶν τυρῶν

& miraculo ſervata vita.

1 Εἰωθότων Mut. Co.

2 Ἐννοσσεύοντος Coisl. Clar. 1. ἐννεοττεύοντος Gemiſt. ἐννοττεύοντος Mut.

3 Τρέφεσθαι Gemiſt. ἀνατρέφεσθαι Co. Mut.

4 Non habent λιπόντας Coisl. Clar. Vat. ἀποκεχωρηκότας τοὺς νομεῖς Gemiſt.

tum expoſuiſſe: ipſam vero, pudore & moerore compulſam, in lacum ſe abieciſſe, in piſcem inde transformatam. Hinc factum, ut Syri etiam nunc ab id genus animante abſtineant, Deorumque ritu piſces colant. Cum vero ad expoſitae infantis locum magna columbarum vis nidularetur, miro quodam fato & nutricatio & ſalus ei contigit. Alarum enim complexu corpuſculum infantis fovere, & in vicinis attegiis, derelictum a bubulcis aliiſque paſtoribus lac obſervare, roſtriſque exceptum mediis eius labris, ut alterae nutrices, inſtillare. Cumque annum egreſſa firmiore indigeret nutrimento; de caſeis, quantum ſat eſſet, decerptum illi

παρέχεσθαι τροφὴν ἀρκοῦσαν. τοὺς δὲ νομεῖς ἐπανιόντας, καὶ θεωροῦντας περιβεβρωμένους τοὺς τυροὺς, [1] θαυμάσαι τὸ παράδοξον. παρατηρήσαντας οὖν καὶ μαθόντας τὴν αἰτίαν, εὑρεῖν τὸ βρέφος διαφέρον τῷ κάλλει. εὐθὺς οὖν [2] αὐτὸ κομίσαντας εἰς τὴν ἔπαυλιν, δωρήσασθαι τῷ προεστῶτι τῶν βασιλικῶν κτηνῶν, ὄνομα Σίμμα. καὶ τοῦτον [3] δὲ ἄτεκνον ὄντα τὸ παιδίον τρέφειν ὡς θυγάτριον μετὰ πάσης ἐπιμελείας, ὄνομα θέμενον Σεμίραμιν· ὅπερ ἐστὶ κατὰ τὴν τῶν Σύρων διάλεκτον παρωνομασμένον ἀπὸ τῶν περιστερῶν, ἃς ἀπ' ἐκείνων τῶν χρόνων οἱ κατὰ Συρίαν ἅπαντες διετέλεσαν ὡς θεὰς τιμῶντες.

Educatam a Simma, paftore regio,

ε΄. Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν γένεσιν τῆς Σεμιράμιδος μυθολογούμενα, σχεδὸν ταῦτ' ἐστίν. Ἤδη δ' [4] αὐτῆς ἡλικίαν ἐχούσης γάμου καὶ τῷ κάλλει πολὺ τὰς ἄλλας παρθένους διαφερούσης, ἀπεστάλη παρὰ βασι-

1 Θαυμάσαι Mut. bene. Ceteri θαυμάζειν.
2 Τούτους μαθόντας τὴν ἀλήθειαν καὶ αὐτὸ κομισ. Reg. & Vat. fed μαθόντας τὴν αἰτίαν, ex Schol.
3 Δὲ deft in Coisl.
4 Αὐτὴν ἡλικίαν Clar.

fuggerebant. Paftores autem reverfi, cum cafeos viderent circumrofos, primo rem infolitam mirari: tum, obfervatione adhibita, caufam deprehendere. Virgunculam enim decore formae infignem reperere. Quam in magalia deportatam regiorum magiftro iumentorum, cui Simmae nomen, donarunt. Is liberis carens puellam uti filiam accuratiffime educavit, & Semiramidis nomen impofuit, Syrorum lingua a columbis derivatum; quas Syrorum exinde natio ut Deas perpetuo veneratur.

V. Haec de Semiramidis ortu fabulofe recitantur. Qua iam matura nuptiis, formaeque pulchritudine longe virgines alias fupereminente, praefectus quidam, no-

λέως [1] ἔπαρχος, ἐπισκεψόμενος τὰ βασιλικὰ κτήνη. οὗτος δ' ἐκαλεῖτο [2] Μενόνης, πρῶτος δ' ἦν τῶν ἐκ τοῦ βασιλικοῦ συνεδρίου, καὶ τῆς Συρίας ἁπάσης ἀποδεδειγμένος ἔπαρχος. ὃς καταλύσας παρὰ τῷ Σίμμᾳ, καὶ θεωρήσας τὴν Σεμίραμιν, ἐθηρεύθη τῷ κάλλει· διὸ καὶ τοῦ Σίμμα καταδεηθεὶς αὐτῷ δοῦναι τὴν παρθένον εἰς [3] γάμον ἔννομον, ἀπήγαγεν αὐτὴν εἰς Νῖνον, καὶ γήμας ἐγέννησε δύο παῖδας, [4] Ὑαπάτην καὶ Ὑδάσπην. τῆς δὲ Σεμιράμιδος ἐχούσης καὶ τἄλλα ἀκόλουθα τῇ περὶ τὴν ὄψιν εὐπρεπείᾳ, συνέβαινε τὸν ἄνδρα τελέως ὑπ' αὐτῆς δεδουλῶσθαι, καὶ μηδὲν ἄνευ τῆς ἐκείνης γνώμης πράττοντα, κατευστοχεῖν ἐν πᾶσι. καθ' ὃν δὴ χρόνον ὁ βασιλεὺς, ἐπειδὴ τὰ περὶ τὴν κτίσιν τῆς ὁμωνύμου πόλεως συνετέλεσε, στρατεύειν ἐπὶ Βακτριανοὺς [5] ἐνεχείρησεν. εἰδὼς δὲ τά τε πλήθη καὶ

Menones, consilii regii princeps, primo in matrimonio habuerat.

1 Ὕπαρχος & mox iterum M. Coisl.
2 Μὲν Ὄννης Coisl. Gemist. & margo Clar. 1. *Menon* Pogg. Μένοινις Tzetz.
3 Γάμον ἔννομον M. Reg. Co. Vat. Clar. Gem. A vulgato abest.
4 Ὑπάτην marg. Steph. & Cod. Ursini. *Iapetem* Pogg. Mox Ὑδάσπιν Coisl. Ἀπάτην καὶ Ὑδάπην Gemist.
5 Ἐπεχείρησεν Reg. Co. Mut.

mine Menones, ad lustrandum regis armenta mittitur. Erat is Senatus regii princeps, & Syriae totius administrator; cumque ad Simmam divertisset, conspectae Semiramidis amore capitur. Quam & precibus a Simma impetratam Ninum secum abducit, ubi inito matrimonio duos ex ea filios procreat, Hypaten & Hydaspen. Et quia corporis venustati morum elegantiam consentaneam habebat Semiramis, accidit, ut prorsus in eius potestate maritus esset, ac nihil absque uxoris consilio ageret: quod & feliciter cessit in omnibus. Sub hoc igitur tempus rex Ninus, cum urbi sui nominis Colophonem imposuisset, expeditionem in Bactrianos adornabat. Exploratumque habens, quantae illis copiae, quae

τὴν [1] ἀλκὴν τῶν ἀνδρῶν, ἔτι δὲ τὴν χώραν ἔχουσαν τόπους πολλοὺς ἀπροσίτους διὰ τὴν ὀχυρότητα, κατέλεξεν ἐξ ἁπάντων τῶν ὑπ' αὐτὸν ἐθνῶν στρατιωτῶν πλῆθος. ἐπεὶ γὰρ [2] κατὰ τὴν πρότερον στρατείαν ἀποτετευχὼς ἦν, ἔσπευδε πολλαπλασίονι παραγενέσθαι δυνάμει πρὸς τὴν Βακτριανήν. συναχθείσης δὲ τῆς στρατιᾶς πανταχόθεν, ἠριθμήθησαν, ὡς Κτησίας ἐν ταῖς ἱστορίαις ἀναγέγραφε, πεζῶν μὲν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα μυριάδες, ἱππέων δὲ μιᾷ πλείους [3] τῶν εἴκοσι μυριάδων, ἅρματα δὲ δρεπανηφόρα μικρὸν ἀπολείποντα τῶν μυρίων ἑξακοσίων. ἔστι μὲν οὖν [4] ἄπιστον τοῖς αὐτόθεν ἀκούουσι τὸ πλῆθος τῆς στρατιᾶς, οὐ μὴν ἀδύνατόν γε φανήσεται [5] τοῖς ἀναθεωροῦσι τὸ τῆς Ἀσίας μέγεθος, καὶ τὰ πλήθη τῶν κατοικούντων αὐτὴν ἐθνῶν. εἰ γάρ τις (ἀφεὶς τὴν ἐπὶ Σκύθας Δαρείου στρατείαν

Nini incredibilis contra Bactrianos copiarum numerus,

1 Haec desunt Clar. 2. usque ad ὀχυρότητα.
2 Τῆς πρότερον στρατείας Co. M.
3 Τῶν πεντήκοντα Ven. Clar. sed in marg. εἴκοσι.
4 Ἄκουστον Clar. 2. qui mox ἀκούσασι & Coisl. Mut.
5 Τοῖς ἐπισκοποῦσι ex glossa Ven.

virtus militum, & quod propter firmitatem terra multis in locis aditum negaret, ex omnibus imperii sui populis militum delectus egit. Nam propter irritum superioris expeditionis conatum, longe maiori Bactrianam manu invadere properabat. Coacto igitur undique exercitu, recensita decies septies centena peditum, & ducenta ac decem equitum, decemque curruum falcatorum millia, cum paulo minus sexcentis, Ctesias in historiis tradit. Incredibilis sane his, qui dehinc audiunt, copiarum numerus. Sed nequaquam impossibilis videbitur illis, qui magnitudinem Asiae nationumque in ea multitudinem considerant. Si quis enim (omissa Darii

μετὰ ὀγδοήκοντα μυριάδων, καὶ τὴν Ξέρξου διάβασιν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τοῖς ἀναριθμήτοις πλήθεσι) τὰς χθὲς καὶ πρώην συντελεσθείσας πράξεις ἐπὶ τῆς Εὐρώπης σκέψαιτο, τάχιον ἂν πιστὸν ἡγήσαιτο τὸ ῥηθέν. κατὰ μὲν οὖν τὴν Σικελίαν ὁ [1] Διονύσιος ἐκ μιᾶς τῆς τῶν Συρακουσίων πόλεως ἐξήγαγεν ἐπὶ τὰς στρατείας πεζῶν μὲν δώδεκα μυριάδας, ἱππεῖς δὲ μυρίους καὶ δισχιλίους, ναῦς δὲ μακρὰς ἐξ ἑνὸς λιμένος τετρακοσίας, ὧν ἦσαν [2] ἔνιαι τριήρεις τε καὶ πεντήρεις. Ῥωμαῖοι δὲ μικρὸν πρὸ τῶν [3] Ἀννιβαϊκῶν καιρῶν προορώμενοι τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου, κατέγραψαν τοὺς κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐπιτηδείους [4] εἰς τὴν στρατείαν, πολίτας τε καὶ συμμάχους, ὧν ὁ σύμπας ἀριθμὸς μικρὸν [5] ἀπέλιπε τῶν ἑκατὸν μυριάδων. καίτοιγ' ἕνεκα πλήθους ἀνθρώπων, τὴν Ἰταλίαν ὅλην οὐκ ἄν τις συγκρίνειε πρὸς

comparatus cum aliorum populorum exercitibus.

1 Deſit Coisl.

2 Ἔνιαί τε τριηρ. Cl. 2. Coisl. τετρήρεις Clar. 1. bene. Ceteri τριήρεις. Paulo ante λιμένος ιβ' μυριάδας Vat. prave.

3 Ἀννιβαϊκῶν margo Clar. 2. Vulgo Ἀννιβιακῶν.

4 Εἰς στρατ. Vat. Coisl. στρατιὰν Clar. 1.

5 Ἀπελείπετο Coisl. Mut.

in Scythas cum octingentis millibus expeditione, & Xerxis tranſitu in Graeciam cum innumerabili hominum turba) res heri, ut aiunt, & nudius tertius in Europa geſtas intueatur, facilius iam dictis fidem adhibebit. In Sicilia equidem Dionyſius ex una Syracuſiorum urbe C & XX M. peditum, & XII M. equitum, ad bellum armavit, naveſque longas CCCC, quarum nonnullae triremes erant & quinqueremes, ex uno portu eduxit. Et Romani paulo ante Annibalis tempora, civium ſociorumque bello idoneorum cenſu in Italia habito, ad decies centena millia deſcripſerunt; tametſi Italia tota ne cum una quidem Aſiae natione numero hominum com-

ἓν ἔθνος τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν. ταῦτα μὲν οὖν [1] ἡμῖν εἰρήσθω πρὸς τοὺς ἐκ τῆς νῦν περὶ τὰς πόλεις οὔσης ἐρημίας τεκμαιρομένους τὴν παλαιὰν τῶν ἐθνῶν πολυανθρωπίαν.

Primus impetus in Bactra, ubi Oxyartes rex sedem habuit, irritus.

ς΄. Ὁ δ᾽ οὖν Νῖνος μετὰ τοσαύτης δυνάμεως στρατεύσας εἰς τὴν Βακτριανὴν, ἠναγκάζετο, [2] δυσκόλων τῶν τόπων καὶ στενῶν ὄντων, κατὰ μέρος ἄγειν τὴν δύναμιν. ἡ γὰρ Βακτριανὴ χώρα πολλαῖς καὶ μεγάλαις οἰκουμένη πόλεσι, μίαν μὲν εἶχεν ἐπιφανεστάτην, ἐν ᾗ συνέβαινεν εἶναι [3] τὰ βασίλεια· αὕτη δ᾽ ἐκαλεῖτο μὲν Βάκτρα, μεγέθει δὲ καὶ τῇ κατὰ ἀκρόπολιν ὀχυρότητι πολὺ πασῶν διέφερε. βασιλεύων δ᾽ αὐτῆς [4] Ὀξυάρτης κατέγραψεν ἅπαντας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ στρατείας ὄντας, οἳ τὸν ἀριθμὸν ἠθροίσθησαν εἰς τετταράκοντα μυριάδας. ἀναλαβὼν οὖν τὴν δύναμιν, καὶ τοῖς πολεμίοις [5] ἀπαντήσας περὶ τὰς εἰσβολὰς, εἴασε μέρος

1 Ἡμῖν deest Coisl.
2 Δυσεισβόλων Co. Mut. Clar. δυσεμβόλων Gemist.
3 Τὸν βασιλέα Steph. margo, Reg. καὶ τὰ βασίλεια Coisl.
4 Ἐξαόρτης Mut. Coisl. ὁ Ζαόρτης Clar. 1. Ven. ὁ Ξαόρτης Clar. 2. Gemist. *Zoroastres* Pogg.
5 Συναντήσας margo Stephani, Clar. 1.

paranda sit. Haec in eos nobis dicta sunto, qui ex praesente urbium solitudine priscam gentium copiam expendunt.

VI. His ergo in Bactrianos movens Ninus, propter locorum angustias & difficultates agmen dividere coactus est. Multae quidem in Bactriana urbes, eaeque magnae frequentantur, sed una inter has est clarissima, Bactra nomine, in qua regum aula, magnitudine arcisque firmitate longe omnibus antecellens. Regnabat tum illic Oxyartes, qui, quotquot armis gerendis maturi essent, ad militiam hanc conscripsit, ita ut millia quadringenta numerarentur. His copiis hosti ad fauces occurrens par-

τῆς τοῦ Νίνου στρατιᾶς εἰσβαλεῖν. ἐπεὶ δ᾽ ἔδοξεν ἱκανὸν [1] ἀποβεβηκέναι τῶν πολεμίων πλῆθος [2] εἰς τὸ πεδίον, ἐξέταξε τὴν [3] ἰδίαν δύναμιν. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, οἱ Βακτριανοὶ τοὺς Ἀσσυρίους τρεψάμενοι, καὶ τὸν διωγμὸν μέχρι τῶν ὑπερκειμένων ὀρῶν ποιησάμενοι, διέφθειραν τῶν πολεμίων εἰς δέκα μυριάδας. μετὰ δὲ ταῦτα πάσης τῆς δυνάμεως εἰσβαλούσης κρατούμενοι τοῖς πλήθεσι, κατὰ πόλεις ἀπεχώρησαν, ἕκαστοι ταῖς ἰδίαις [4] πατρίσι βοηθήσοντες. τὰς μὲν οὖν ἄλλας ὁ Νῖνος ἐχειρώσατο ῥᾳδίως, τὰ δὲ Βάκτρα, διά τε τὴν ὀχυρότητα καὶ [5] τὰς ἐν αὐτῇ παρασκευὰς, ἠδυνάτει κατὰ κράτος ἑλεῖν. πολυχρονίου δὲ τῆς πολιορκίας γενομένης, ὁ τῆς [6] Σεμιράμιδος ἀνὴρ ἐρωτικῶς ἔχων πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ συστρατευόμενος τῷ βα- In Nini castris aderat Menones;

1 Ἀποβεβηκέναι Mut. Clar. 2. καταβεβηκέναι Gemist. Vulgo ἀποβεβληκέναι.

2 Tres hae voces desunt Clar. 1. Coisl. addit ἐναντίον, quod & in ora Reg.

3 Ἰδίαν non agnoscit Clar. 1. & notaverat Steph. asterisco.

4 Πατράσι Gemist.

5 Τὴν -- κατασκευὴν Mut. Co.

6 Σεμιράμεως Coisl. Mut. Mox ἀνὴρ Ὄννης Gemist.

tem de Nini exercitu intrare sinit: ubi sat hostium intrasse visum in planiciem, aciem suam extendit, &, proelio acriter commisso, Bactriani in fugam Assyrios vertunt, & ad proximos usque montes persecuti, centum millia hostium occidunt. Sed post totius exercitus impressionem victi numero, in oppida, suae quique patriae subsidium laturi, disperguntur. Et cetera quidem castella facile Ninus expugnabat. Sed Bactra, propter munitionem & apparatum vi capere non poterat. Obsidione igitur longius extracta, vir Semiramidis, (nam & is in castris tum regis erat) amoris impatiens, uxorem

eumque secuta Semiramis,

σιλεῖ, μετεπέμψατο τὴν ἄνθρωπον. [1] ἡ δὲ συνέσει καὶ τόλμῃ καὶ τοῖς ἄλλοις πρὸς ἐπιφάνειαν συντείνουσι κεχορηγημένη, καιρὸν ἔλαβεν ἐπιδείξασθαι τὴν ἰδίαν ἀρετήν. πρῶτον μὲν οὖν [2] πολλῶν ἡμερῶν ὁδὸν μέλλουσα διαπορεύεσθαι στολὴν [3] ἐπραγματεύσατο, δι' ἧς οὐκ ἦν διαγνῶναι τὸν [4] περιβεβλημένον πότερον ἀνήρ ἐστιν ἡ γυνή. αὕτη δ' ἦν εὔχρηστος αὐτῇ πρός τε τὰς ἐν τοῖς καύμασιν ὁδοιπορίας, εἰς τὸ διατηρῆσαι τὸν τοῦ σώματος χρῶτα, καὶ πρὸς τὰς [5] ἐν τῷ πράττειν ὃ βούλοιτο χρείας, εὐκίνητος οὖσα καὶ νεανική. καὶ τὸ σύνολον τοσαύτη τις ἐπῆν αὐτῇ χάρις, ὥσθ' ὕστερον Μήδους ἡγησαμένους τῆς Ἀσίας, φορεῖν τὴν Σεμιράμιδος στολὴν, καὶ μετὰ ταῦθ' ὁμοίως Πέρσας. παραγενομένη εἰς τὴν Βακτριανὴν καὶ κατασκεψαμένη τὰ περὶ τὴν πολιορκίαν, ἑώρα κατὰ μὲν τὰ πεδία καὶ τοὺς [6] εὐεφόδους

1 Ἡ δὲ -- καιρὸν ἔλαβε Coisl. Gemist. Pogg. ἐπεὶ δὲ ἦν -- καιρ. ἔλαβεν Steph. marg. Vat. Vulgo ἦν δὲ --- κεχορηγημένη. καιρὸν οὖν &c.

2 Πολλὴν ὁδὸν Steph. ora ex Reg. πολλῶν ὁδὸν Vat.

3 Διεπραγμ. Coisl. Mut.

4 Περιβεβλημένην Gemist.

5 Εἰς τὸ Clar sed bene marg.

6 Ἐφόδους τῶν Reg. Gemist.

arcessit. Haec ingenii perspicacitate, & animi promtitudine, aliisque nobilitatis adiumentis instructa, exserendae virtutis occasionem arripit, &, ut multorum iter dierum tutius conficeret, stolam sibi applicat, qua, vir esset, an mulier illud fartum, discerni haud posset; quaque nativum contra aestum itineris colorem tutaretur, & ut agilitate iuvenili ad quodvis ex usu negotium expedita foret. Tantaque vestis gratia erat, ut Medi postea & Persae Asia potiti, Semiramidis stolam gestarent. Quae quamprimum in Bactrianam venit, obsidionis rationem speculata, campestria tantum & loca

τῶν τόπων προσβολὰς γινομένας, πρὸς δὲ τὴν ἀκρόπολιν οὐδένα προσιόντα, διὰ τὴν ὀχυρότητα· καὶ τοὺς ἔνδον ἀπολελοιπότας τὰς [1] ἐνταυθοῖ φυλακὰς, καὶ παρεπιβοηθοῦντας τοῖς ἐπὶ τῶν κάτω τειχῶν κινδυνεύουσι. διόπερ παραλαβοῦσα τῶν στρατιωτῶν τοὺς πετροβατεῖν εἰωθότας, καὶ μετὰ τούτων διά τινος χαλεπῆς φάραγγος προσαναβᾶσα, κατέλαβε τὸ μέρος τῆς ἀκροπόλεως, καὶ τοῖς [2] πολιορκοῦσι τὸ κατὰ τὸ πεδίον τεῖχος ἐσήμηνεν. οἱ δ' ἔνδον ἐπὶ τῇ καταλήψει τῆς ἄκρας καταπλαγέντες ἐξέλιπον τὰ τείχη, καὶ [3] τῆς σωτηρίας ἀπέγνωσαν. τοῦτον [4] δὲ τὸν τρόπον ἁλούσης τῆς πόλεως, ὁ βασιλεὺς θαυμάσας τὴν ἀρετὴν τῆς γυναικὸς, τὸ μὲν πρῶτον αὐτὴν μεγάλαις δωρεαῖς ἐτίμησε· μετὰ δὲ ταῦτα, διὰ τὸ κάλλος τῆς ἀνθρώπου [5] ἔχων ἐρωτικῶς, ἐπεχείρησε τὸν ἄνδρα πείθειν ἑκουσίως αὐτῷ παραχωρῆσαι, ἐπαγγειλάμενος ἀντὶ ταύτης τῆς χάριτος

cuius consilio & audacia arx tandem capta est.

Mulieris & pulchritudinem & virtutem admiratus Ninus cogit maritum, ut regi cedat uxorem.

1 Ἐνταῦθα Coisl. Vat. Mut. Reg. ſine iuſta cauſa. Mox παραβοηθ — Mut.
2 Πολεμίοις Gemiſt. tum ἐσήμαινεν Coisl.
3 Τὴν σωτηρίαν Mut. Gemiſt.
4 Οὖν Gemiſt.
5 Σχεθεὶς Coisl. σχεδὸν Mut.

irruptionibus obvia oppugnando tentari, ſed arci, quae natura & arte munita eſſet, neminem imminere, praeſidiumque excubiis intus poſthabitis ab inferioribus tantum munimentis periculum arcere, animadvertit. Aſſumtis ergo, qui per rupes tendere ſcirent, cum his per vallis ardua eluctata, arcis partem occupavit, & ſuis in plano murum oppugnantibus ſignum dedit. Tum qui intra urbem erant, ſubito ob arcem captam terrore perculſi, ſpe defenſionis abiecta muros deſerebant. Hunc ad modum expugnata urbe, rex mulieris virtutem demiratus, muneribus illam praeclaris afficit: mox pulchritudine in amorem illectus, marito, ut ſponte ſibi illam concedat, perſuadere conatur, ſuam ei filiam Soſa-

αὐτῷ συνοικεῖν τὴν ἰδίαν θυγατέρα [1] Σωσάνην. δυσχερῶς δ᾽ αὐτοῦ φέροντος, ἠπείλησεν ἐκκόψειν τὰς ὁράσεις, μὴ προχείρως ὑπηρετοῦντος τοῖς [2] προστάγμασιν· ὁ δὲ [3] Μενόνης ἅμα μὲν τὰς τοῦ βασιλέως ἀπειλὰς δείσας, ἅμα δὲ διὰ τὸν ἔρωτα περιπεσὼν λύσσῃ τινὶ καὶ μανίᾳ, βρόχον ἑαυτῷ περιθεὶς ἀνεκρέμασε. Σεμίραμις μὲν οὖν διὰ τοιαύτας αἰτίας εἰς βασιλικὸν ἦλθε πρόσχημα.

ζ΄. Ὁ δὲ Νῖνος τούς τε ἐν Βάκτροις παρέλαβε θησαυροὺς, ἔχοντας πολὺν ἄργυρόν τε καὶ χρυσὸν, καὶ τὰ κατὰ τὴν Βακτριανὴν καταστήσας ἀπέλυσε τὰς δυνάμεις. μετὰ δὲ ταῦτα γεννήσας ἐκ [4] Σεμιράμιδος υἱὸν Νινύαν ἐτελεύτησε, τὴν γυναῖκα ἀπολιπὼν βασίλισσαν. τὸν δὲ Νῖνον ἡ Σεμίραμις ἔθαψεν ἐν τοῖς βασιλείοις, καὶ κατεσκεύασεν ἐπ᾽ αὐτῷ χῶμα παμμεγεθες, οὗ τὸ μὲν ὕψος ἐννέα ἦν σταδίων, [5] τὸ δ᾽ εὖρος, ὥς

Nino mortuo Semiramis succedit. Marito monumentum ponit,

1 Σωσάνναν Tzetz. Chiliad. IX, 534.

2 Πράγμασιν Mut. & ad oram Reg.

3 Ὄννης Coisl. Gemist. Νόννης Mut. Μένοινις Tzetz.

4 Σεμιράμεως Mut. Coisl. citat autem haec Syncell. Chronogr. p. 166.

5 Τὸ δὲ πλάτος Steph. margo ex Reg.

nam pro merito isto in matrimonium pollicitus. Hoc conditionem repudiante, oculos se homini, ni pareat, evulsurum minatur. Menones igitur, regiae interminationis metu & amoris impotentia ad rabidum furorem adactus, iniecto se laqueo suspendit. Atque hac Semiramis occasione ad regium evecta est splendorem.

VII. Ninus autem, thesauris in Bactriana (magna enim vis auri & argenti erat) potitus, rebus ibi constitutis, exercitum reduxit; susceptoque ex Semiramide Ninya, successionem in regno uxori e vita decedens relinquit. Huic Semiramis, in regia sepulto, ingentem terrae aggerem altitudine IX, & latitudine X stadiorum, ut Cte-

φησι Κτησίας, δέκα. διὸ καὶ τῆς πόλεως [1] παρὰ τὸν Εὐφράτην ἐν πεδίῳ κειμένης, ἀπὸ πολλῶν σταδίων ἐφαίνετο τὸ χῶμα, καθαπερεί τις ἀκρόπολις· ὃ δὲ μέχρι τοῦ νῦν φασι διαμένειν, καίπερ τῆς Νίνου [2] κατεσκαμμένης ὑπὸ Μήδων, ὅτε κατέλυσαν τὴν Ἀσσυρίων βασιλείαν. ἡ δὲ Σεμίραμις, οὖσα φύσει [3] μεγαλεπίβολος, καὶ φιλοτιμουμένη τῇ δόξῃ τὸν βεβασιλευκότα [4] πρότερον ὑπερθέσθαι, πόλιν μὲν ἐπεβάλετο κτίζειν ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ, ἐπιλεξαμένη δὲ τοὺς πανταχόθεν ἀρχιτέκτονας καὶ τεχνίτας, ἔτι δὲ τὴν ἄλλην [5] χορηγίαν παρασκευασαμένη, συνήγαγεν ἐξ ἁπάσης τῆς βασιλείας, πρὸς τὴν τῶν ἔργων συντέλειαν, ἀνδρῶν μυριάδας διακοσίας. ἀπολαβοῦσα δὲ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν εἰς μέσον, περιεβάλετο τεῖχος τῇ πόλει σταδίων τριακοσίων [6] ἑξήκοντα, διειλημμένον πυργοῖς πυκνοῖς καὶ μεγάλοις. τηλικοῦτον δ' ἦν τὸ βάρος τῶν ἔργων,

eiusque opera aemulans Babylonem condere inftituit.

Urbis magnitudo,

1 Παρὰ τὸν Εὐφράτην Coisl. Mut. Vat. Reg. Gemift. bene. Ceteri τῷ Εὐφράτῃ.

2 Κατεσκευασμένης Clar. 2.

3 Μεγαλεπίβολος Coisl. Addit Reg. καὶ φρονιμοτάτη. Ceteri μεγαλεπήβολος.

4 Πρὸ αὐτῆς Mut. Coisl. Ven.

5 Χρείαν Coisl.

6 Καὶ ἑξήκοντα Vat. ἑξήκ. καὶ τριακοσίων Gemift. Coisl. Reg. στάδια ἑξηκ. τριακ. Clar. 2.

fias auctor eft, conftruxit. Cumque urbs iuxta Euphratem in planicie iaceat, moles illa arcis fe per multa inde ftadia confpiciendam offerebat. Et adhuc Nino diruta, finitoque Affyriorum imperio per Medos, exftare dicitur. Natura Semiramis ad res magnas rapiebatur, & gloria praeceffores fuperare contendebat, ideoque urbi in Babylonia condendae animum adiecit; & architectis hinc illinc fabrifque delectis, ac neceffariis ad fumtus faciendos comparatis, ex toto regno ad operis ftructuram vicies centena hominum millia coëgit. Tum CCCLX ftadiorum muro, crebris intercepto turribus, urbem ita circumdedit, ut mediam amnis interflueret; eratque tan-

muri. ὥστε τὸ μὲν πλάτος εἶναι τῶν τειχῶν ἓξ ἅρμασιν ἱππάσιμον, τὸ δ' ὕψος ἄπιστον τοῖς ἀκούουσιν, ὥς φησι Κτησίας ὁ Κνίδιος· ὡς δὲ Κλείταρχος καὶ τῶν ὕστερον μετ' Ἀλεξάνδρου διαβάντων εἰς τὴν Ἀσίαν τινὲς ἀνέγραψαν, [1] τριακοσίων ἑξήκοντα καὶ πέντε σταδίων. καὶ προστιθέασιν, ὅτι τῶν ἴσων ἡμερῶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν οὐσῶν, ἐφιλοτιμήθη τὸν ἴσον ἀριθμὸν τῶν σταδίων ὑποστήσασθαι. [2] ὀπτὰς δὲ πλίνθους εἰς ἄσφαλτον ἐνδησαμένη, τεῖχος [3] κατεσκεύασε, τὸ μὲν ὕψος, ὡς μὲν Κτησίας φησὶ, πεντήκοντα ὀργυιῶν, ὡς δ' ἔνιοι τῶν νεωτέρων ἔγραψαν, πηχῶν πεντήκοντα· τὸ δὲ πλάτος, [4] πλεῖον ἢ δυσὶν ἅρμασιν ἱππάσιμον. πύργους δὲ τὸν μὲν [5] ἀριθμὸν διακοσίους καὶ πεντήκοντα, τὸ δ' ὕψος καὶ πλάτος ἐξ ἀναλόγου τῷ βάρει τῶν κατὰ τὸ

1 Hanc vocem quibusdam deesse notatur in ora Clar. 2. Mox καὶ πέντε σταδίων Coisl. Mut.

2 Ὀπτὰς δὲ Mut. Co. & margo Reg. Vulgo omnes τὰς δέ. Mox ἐνδυσαμένη Reg. & ora Vat. sed alia manu; ἐνδρυσαμένη Gemist.

3 Κατεσκεύασε. ῥέει δὲ ἡ ἄσφαλτος ἀπὸ πηγῆς τινος ὁμοία ὑγροπίσση. τὸ μέντοι ὕψος, ὡς Κτησ. ex Scholio.

4 Πλέον Coisl.

5 Ἀριθμὸν διακ. κ. πεντ. τὸ δὲ ὕψος ἑξήκοντα. ὡς δ' ἔνιοι τῶν νεωτέρων φασὶ, πηχῶν ἑξήκοντα. οὐ χρὴ δέ. Co. M. quae ex superioribus videntur repetita imprudenter. τὸ δὲ ὕψος ὡς ἐνῆν Gemist.

ta operis magnificentia, ut moenium latitudo sex iuxta curribus vehendis sufficeret; altitudo vero omnium, qui audirent, fidem, ut Ctesias scribit, excederet. Ut vero Clitarchus, & qui cum Alexandro in Asiam postea traiecerunt, literis prodiderunt, ambitus CCCLXV stadiorum; quod anni dies stadiorum numero aequare studuisset. Murum lateribus bitumine conglutinatis coagmentavit, L orgyias, teste Ctesia, altum; vel, ut alii referunt, L cubitos tantum; ut latitudo aliquanto plus, quam duobus curribus satis esset, spatii obtineret. Turres etiam adiecit CCL, quarum altitudo latitudoque am-

τεῖχος ἔργων. οὐ χρὴ δὲ θαυμάζειν εἰ τηλικούτου τὸ μέγεθος τοῦ περιβόλου κατεστῶτος ὀλίγους πύργους κατεσκεύασεν. ἐπὶ πολὺν γὰρ τόπον τῆς πόλεως ἕλεσι περιεχομένης, κατὰ τοῦτον τὸν τόπον οὐκ ἔδοξεν αὐτῇ πύργους οἰκοδομεῖν, τῆς φύσεως τῶν ἑλῶν ἱκανὴν παρεχομένης [1] ὀχυρότητα. ἀνὰ μέσον δὲ τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν τειχῶν ὁδὸς πάντη κατελέλειπτο δίπλεθρος.

η΄. Πρὸς δὲ τὴν ὀξύτητα τῆς τούτων οἰκοδομίας, ἑκάστῳ τῶν φίλων στάδιον διεμέτρησε, δοῦσα τὴν ἱκανὴν εἰς τοῦτο χορηγίαν, καὶ διακελευσαμένη [2] τέλος ἐπιθεῖναι τοῖς ἔργοις ἐν ἐνιαυτῷ. ὧν ποιησάντων τὸ προσταχθὲν μετὰ πολλῆς σπουδῆς, [3] τούτων μὲν ἀπεδέξατο τὴν φιλοτιμίαν, αὐτὴ δὲ κατὰ τὸ στενότατον μέρος τοῦ ποταμοῦ γέφυραν σταδίων πέντε τὸ μῆκος κατεσκεύασεν, εἰς βυθὸν φιλοτέχνως [4] καθίσασα τοὺς

Pons Euphrati impoſitus iungit urbem.

1 Τὴν non habent Reg. Vat. Coisl. Gemiſt. Ceteris adeſt.
2 Εἰς πέρας ἀγαγεῖν τὸ ἔργον Ven. Alterutrum Scholion eſt.
3 Τῶν Coisl.
4 Καθεῖσα Coisl. Gemiſt. Mut. καθίστασα Reg. Mox διειστήκεισαν Clar. 2. & in ora Reg. non male.

plitudini operum muri reſponderet. Nec vero mirandum eſt, quod in tanto muri ambitu ita paucas aedificavit turres. Cum enim multis in locis urbs paludibus ſit circumfuſa, non operae pretium ipſi viſum, ea parte turres conſtruere, qua natura loci ſatis munita eſſet. Inter murum & domorum aedificia, via duûm plethrorum circumquaque relicta erat.

VIII. Ut autem celerius opus conſummaretur, cuilibet ex amicis ſtadium, cum impenſis ad id neceſſariis, attribuit, & anni ſpatio negotium peragere iuſſit. Quo gnaviter, non abſque reginae approbatione, perfecto, pontem, qua fluvius anguſtiſſimus erat, v ſtadiorum longitudine conſtruxit, columnis duodenûm pedum in-

κίονας· οἱ δὲ εἱστήκεισαν ἀπ᾽ ἀλλήλων πόδας δώδεκα. τοὺς δὲ συνερειδομένους λίθους [1] τόρμοις σιδηροῖς διελάμβανε, καὶ τὰς τούτων ἁρμονίας ἐπλήρου μόλιβδον ἐντήκουσα· τοῖς δὲ κίοσι πρὸ τῶν τὸ ῥεῦμα δεχομένων πλευρῶν γωνίας προκατεσκεύασεν, ἐχούσας τὴν ἀποῤῥοὴν περιφερῆ, καὶ συνδεδεμένην κατ᾽ ὀλίγον ἕως τοῦ κατὰ τὸν κίονα πλάτους· ὅπως αἱ μὲν περὶ τὰς γωνίας ὀξύτητες τέμνωσι τὴν καταφορὰν τοῦ ῥεύματος, αἱ δὲ περιφέρειαι [2] τῇ τούτου βίᾳ συνείκουσαι πραΰνωσι τὴν σφοδρότητα τοῦ ποταμοῦ. ἡ μὲν οὖν γέφυρα κεδρίναις καὶ κυπαριττίναις δοκοῖς, ἔτι δὲ φοινίκων [3] στελέχεσι ὑπερμεγέθεσι κατεστεγασμένη, καὶ τριάκοντα ποδῶν οὖσα τὸ πλάτος, οὐδενὸς ἐδόκει τῶν Σεμιράμιδος ἔργων τῇ φιλοτεχνίᾳ λείπεσθαι. ἐξ ἑκατέρου δὲ μέρους τοῦ ποταμοῦ κρηπῖδα πολυτελῆ κατεσκεύασε, παραπλησίαν κατὰ τὸ πλάτος τοῖς τείχεσιν, [4] ἐπὶ στάδια

1 Κορμοῖς Clar. 2. τόρνοις Vat. Reg. τόμοις Gemist.
2 Τῆς τούτου βίας Clar. 2.
3 Στελέχεσιν ὑπερμεγ. Co. Clar. 1. Gemist. Στελέχεισι κλάδοις Vat. Ceteri καὶ κλάδοις ὑπερμεγ.
4 Ἐπὶ σταδίους M. Co. Gemist. Vat. Reg.

terſtitio, mira in profundum arte iactis. Lapides, ut firmius inter ſe connecterent, uncis ferreis diſtrinxit, & plumbo compages illiquato explevit. Columnis vero, antequam latera fluvium exciperent, angulos, qui rotundum, & paulatim uſque ad columnae latitudinem refrenatum, haberent aquarum decurſum, praeſtruxit; quorum acies impetum refringeret, & rotunditas ſenſim concedens vehementiam defluxus mitigaret. Pons itaque ille cedrinis & cypreſſinis trabibus, palmarumque caudicibus praegrandibus obtectus, & XXX pedes latus, nulli Semiramidis operum ſollertia concedebat. Tum ab utroque fluminis latere crepidinem, moenibus latitudine parem, ad ſtadia CLX magnis ſumtibus eduxit. Regias

ἑκατὸν ἑξήκοντα. ᾠκοδόμησε δὲ καὶ βασίλεια διπλᾶ [1] παρὰ τὸν ποταμὸν ἐξ ἑκατέρου μέρους τῆς γεφύρας, ἐξ ὧν ἅμα μὲν ἔμελλε τήν τε πόλιν ἅπασαν κατοπτεύειν, καὶ καθαπερεὶ τὰς κλεῖς ἕξειν τῶν ἐπικαιροτάτων τῆς πόλεως τόπων. τοῦ δ' Εὐφράτου [2] διὰ μέσης τῆς Βαβυλῶνος ῥέοντος καὶ πρὸς μεσημβρίαν [3] καταφερομένου, τῶν βασιλείων τὰ μὲν πρὸς ἀνατολὴν ἔνευε, τὰ δὲ πρὸς δύσιν· ἀμφότερα δὲ πολυτελῶς [4] κατεσκεύαστο. τοῦ μὲν γὰρ εἰς τὸ πρὸς ἑσπέραν κειμένου μέρους ἐποίησε τὸν πρῶτον [5] περίβολον ἑξήκοντα σταδίων, ὑψηλοῖς καὶ πολυτελέσι τείχεσιν ὠχυρωμένον, ἐξ ὀπτῆς πλίνθου· ἕτερον δ' ἐντὸς τούτου κυκλοτερῆ κατεσκεύασε, καθ' ὃν ἐν ὠμαῖς ἔτι ταῖς πλίνθοις [6] διετετύπωτο θηρία [7] παντοδαπὰ, τῇ τῶν χρωμάτων φιλοτεχνίᾳ τὴν ἀλήθειαν ἀπομιμούμενα. οὗτος δ' ὁ περίβο-

Regiae duae,

castella duo.

1 Παρ' αὐτὸν τὸν Mut. Coisl. Gemist.
2 Μέσον τῆς Mut. Coisl.
3 Φερομένου Clar. 1.
4 Κατεσκευάσατο Reg. sed correctum deinceps.
5 Περίβολον ἑξήκοντα Co. Clar. Vat. Pogg. Ceteri περίβολον τῆς αὐλῆς, quas binas ultimas voces eo signo H. Steph. ornaverat, quo eas Codd. quibusdam deesse admonere solet; περίβολον vero explicat Schol. Vat. περιοχήν.
6 Διετετύπωτο Mut. Clar. 1. Vulgo διετύπωτο.
7 Παντοδαπεῖ χρωμάτων Coisl.

etiam duas ex utraque pontis regione ad fluvium aedificavit: unde in totam urbem prospectum, & quasi claves ad loca eius opportunissima, habitura esset. Cumque mediam Euphrates Babylonem interfecet, ad meridiem festinans, castellorum aliud ad ortum, aliud ad occasum vergebat, magnis utrumque impendiis exstructum. Nam quod ad occidentem iacet, primum ambitum LX stadiorum, altis & sumtuosis moenibus, ex cocto latere constructum, habuit. Alter intrinsecus in orbem ductus, in crudis adhuc lateribus omnis generis animantia, colorum artificio ad veritatis similitudinem ef-

λος ἦν τὸ μὲν μῆκος, [1] σταδίων τεσσαράκοντα· τὸ δὲ πλάτος, ἐπὶ τριακοσίους πλίνθους· τὸ δ' ὕψος, ὡς Κτησίας φησὶν, ὀργυιῶν πεντήκοντα. τῶν δὲ πύργων ὑπῆρχε τὸ ὕψος ὀργυιῶν ἑβδομήκοντα. κατεσκεύασε δὲ τρίτον ἐνδοτέρω περίβολον, ὃς περιεῖχεν ἀκρόπολιν, ἧς ἡ μὲν περίμετρος ἦν σταδίων [2] εἴκοσι, τὸ δὲ μῆκος καὶ πλάτος τῆς οἰκοδομίας ὑπεραῖρον τοῦ μέσου τείχους τὴν κατασκευήν. ἐνῆσαν δ' ἔν [3] τε τοῖς πύργοις καὶ τείχεσι ζῶα παντοδαπὰ φιλοτέχνως τοῖς τε χρώμασι καὶ τοῖς τῶν τύπων ἀπομιμήμασι κατεσκευασμένα. τὸ δ' ὅλον ἐπεποίητο κυνήγιον παντοίων θηρίων ὑπάρχον πλῆρες, ὧν ἦσαν τὰ μεγέθη [4] πλεῖον ἢ πηχῶν τεττάρων. κατεσκεύαστο δ' ἐν αὐτοῖς καὶ ἡ Σεμίραμις, [5] ἀφ' ἵππου πάρδαλιν ἀκοντίζουσα, καὶ πλησίον αὐτῆς ὁ ἀνὴρ Νῖνος, παίων ἐκ χειρὸς λέοντα λόγχῃ. ἐπέστησε δὲ καὶ

Turres; muris impressa animalium simulacra, venationes;

1 Στάδια Clar. 2.
2 Εἴκοσι Coisl. Mut. *Triginta stadiorum* Pogg. Ceteri τριακοσίων, excepto Clar. 1. qui τριακόσια.
3 Τε non est in Vat.
4 Πλείω Coisl.
5 Ἐφ' ἵππου Co. Mut. Paulo ante Reg. ἐν αὐτοῖς καὶ ἡ Σεμιρ. bene. Vulgo voces καὶ ἡ desunt.

ficta, continebat: is, auctore Ctesia, XL stadia longus, lateres trecentos latus, & L orgyiarum altus erat. Turres ad LXX orgyias surgebant. Tertius tandem murus & intimus arcem circumdedit, qui XX stadia complexus, tum longitudine, tum latitudine intermedii structuram operis superabat. Turres & moenia bestias omnis generis, coloribus & figuris ad vivum expressas, repraesentabant. Inprimis venatio illic erat variorum plena animantium, quae magnitudine quatuor cubitos excedebant: & inter haec Semiramis conspiciebatur ex equo pardalim iaculans, & prope vir eius Ninus, lancea cominus feriens leonem. Tres quoque portas ere-

πύλας τρισσὰς, [1] ὑφ' ὧν ὑπῆρχον [2] δίαιται χάλκεαι διὰ μηχανῆς ἀνοιγόμεναι. ταῦτα μὲν οὖν τὰ βασίλεια καὶ τῷ μεγέθει καὶ ταῖς κατασκευαῖς πολὺ [3] προεῖχε τῶν ὄντων ἐπὶ θάτερα μέρη τοῦ ποταμοῦ. ἐκεῖνα γὰρ εἶχε τὸν μὲν περίβολον τοῦ τείχους τριάκοντα σταδίων ἐξ ὀπτῆς πλίνθου· ἀντὶ δὲ τῆς περὶ τὰ ζῶα φιλοτεχνίας, χαλκᾶς εἰκόνας Νίνου καὶ Σεμιράμιδος καὶ τῶν [4] ὑπάρχων, ἔτι δὲ Διὸς, ὃν καλοῦσιν οἱ Βαβυλώνιοι Βῆλον. ἐνῆσαν δὲ καὶ παρατάξεις καὶ [5] κυνήγια παντοδαπὰ, ποικίλην ψυχαγωγίαν παρεχόμενα τοῖς θεωμένοις.

portae cum aedibus regiis.

θ'. Μετὰ δὲ ταῦτα τῆς Βαβυλωνίας ἐκλεξαμένη τὸν ταπεινότατον τόπον, ἐποίησε δεξαμενὴν τετράγωνον, [6] ἧς ἦν ἑκάστη πλευρὰ σταδίων τριακοσίων, ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου [7] κατεσκευασμένη, καὶ τὸ βά-

Fossa ingens.

1 'Εφ' ὧν iidem.
2 Διὰ τὰ χάλκεα Clar. Ven. perperam. Vat. ex Scholio addit καὶ διαγωγαί.
3 Προέχει Mut. Coisl.
4 'Υπαρχόντων Coisl.
5 Κυνηγίαι παντοδαπαὶ Vat. R. Mox ποικίλον Clar. 1.
6 Εἰς ἣν Clar.
7 Κατεσκευασμένην & ἔχουσαν Coislin.

xerat. Sub quibus coenacula ex aere, quae machina aperirentur. Hoc palatium, tum magnitudine, tum ornatu, alteri ex adverſa fluvii ripa longe praecellebat. Nam extimus illius murus, ex cocto latere factus, XXX tantum ſtadia obtinebat. Loco beſtiarum arte effictarum aeneae Nini & Semiramidis, praefectorumque, & Iovis, quem Belum Babylonii nominant, imagines, nec non inſtructae acies & venationes multifariae, ad variam ſpectantium voluptatem, propoſitae erant.

IX. Poſt haec in humillimo Babyloniae loco lacum quadratum effodit; cuius unumquodque latus, ex latere cocto & bitumine conſtans, CCC ſtadia longum, pe-

θος ἔχουσα ποδῶν τριάκοντα καὶ πέντε· εἰς ταύτην δ' ἀποστρέψασα τὸν ποταμὸν, κατεσκεύασεν ἐκ τῶν ἐπὶ [1] τάδε βασιλείων εἰς θάτερα διώρυγα. ἐξ ὀπτῆς δὲ πλίνθου συνοικοδομήσασα τὰς καμάρας, ἐξ ἑκατέρου μέρους ἀσφάλτῳ κατέχρισεν [2] ἡψημένῃ, μέχρις ὅτου τὸ πάχος τοῦ χρίσματος ἐποίησε πηχῶν [3] τεσσάρων. τῆς δὲ διώρυγος ὑπῆρχον οἱ μὲν τοῖχοι τὸ πλάτος ἐπὶ πλίνθους εἴκοσι· τὸ δ' ὕψος, χωρὶς τῆς [4] καμφθείσης ψαλίδος, ποδῶν δώδεκα, τὸ δὲ πλάτος, ποδῶν δεκαπέντε. [5] ἐν ἡμέραις δὲ ἑπτὰ κατασκευασθείσης αὐτῆς, [6] ἀποκατέστησε τὸν ποταμὸν ἐπὶ τὴν προϋπάρχουσαν ῥύσιν, ὥστε τοῦ ῥεύματος ἐπάνω τῆς διώρυγος φερομένου, δύνασθαι τὴν Σεμίραμιν ἐκ τῶν πέραν βασιλείων ἐπὶ [7] θάτερα διαπορεύεσθαι, μὴ διαβαίνουσαν τὸν ποταμόν. ἐπέστησε δὲ καὶ πύλας τῇ διώρυγι

1 Θάτερα Coisl.
2 Ἑψομένῃ Clar. & μέχρι τοῦ.
3 Τεττάρων Mut. Co. Gemist.
4 Πεμφθείσης Mut. absurde. Mox δεκαδύο Gemist.
5 Ἐν ἡμέραις δ' ἑπτὰ κατασκ. Vat. Reg. Coisl. Clar. 1. Mut. Gemist. Pogg. Vulgo διακοσίαις ἑξήκοντα.
6 Ἐπέστησε Coisl.
7 Τὰ θάτερα Coisl.

desque XXXV profundum erat. Huc flumine averso e regiis utrinque palatiis cuniculum duxit, cuius fornices, asso latere constructos, bitumine decocto, ad IV cubitorum spissitudinem, utrinque inunxit; parietes cuniculi latitudinem XX laterum, XII pedum altitudinem, praeter forficem incurvatam, habebant. Latitudo autem erat pedum XV. Tandem intra septem dies opere consummato, amnem in alveum pristinum reduxit: ut unda supra cuniculum labente Semiramis ex ulterioris regiae castello in alterum, flumine non transito, commeare posset. Aeneas quoque portas ad utramque fossae

χαλκᾶς ἐφ' ἑκάτερον μέρος, αἳ διέμειναν μέχρι τῆς [1] τῶν Περσῶν βασιλείας. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν μέσῃ τῇ πόλει κατεσκεύασεν ἱερὸν Διὸς, ὃν καλοῦσιν οἱ Βαβυλώνιοι, καθάπερ εἰρήκαμεν, Βῆλον. Περὶ δὲ τούτου τῶν συγγραφέων διαφωνούντων, καὶ τοῦ κατασκευάσματος διὰ τὸν χρόνον [2] καταπεπτωκότος, οὐκ ἔστιν ἀποφήνασθαι τἀκριβές. ὁμολογεῖται δ' ὑψηλὸν γεγενῆσθαι καθ' ὑπερβολὴν, καὶ τοὺς Χαλδαίους ἐν αὐτῷ τὰς τῶν ἄστρων πεποιῆσθαι παρατηρήσεις, ἀκριβῶς θεωρουμένων τῶν τε ἀνατολῶν καὶ δύσεων διὰ τὸ τοῦ κατασκευάσματος ὕψος. Τῆς δ' ὅλης οἰκοδομίας ἐξ ἀσφάλτου καὶ πλίνθου [3] πεφιλοτεχνημένης πολυτελῶς, ἐπ' ἄκρας τῆς ἀναβάσεως τρία κατεσκεύασεν ἀγάλματα χρυσᾶ σφυρήλατα, Διὸς, Ἥρας, Ῥέας. τούτων δὲ τὸ μὲν τοῦ Διὸς, ἑστηκὸς ἦν καὶ διαβεβηκὸς, ὑπάρχον ποδῶν τεσσαράκοντα τὸ μῆκος, σταθμὸν δ' εἶχε χιλίων ταλάντων Βαβυλωνίων· τὸ δὲ τῆς Ῥέας,

Beli templum

cum specula siderum.

Deorum statuae.

1 Τῶν deest eidem & Vat. ac Gemist.

2 Πεπτωκότος Reg.

3 Φιλοτεχνημένης Clar.

partem statuit, quae ad Persarum usque regnum permansere. In media deinceps urbe Iovi (quem Belum, ut diximus, Babylonii vocitant) templum aedificavit. De quo cum & scriptores discrepent, & opus vetustate collapsum sit, nihil est, quod certo afferatur. Summae tamen altitudinis fuisse, & huius adiumento Chaldaeos, siderum illic contemplationi vacantes, ortus & occasus exacte notasse constat. Totum opus ex lateribus & bitumine, magno sumtu & ingenio, fabricatum erat. In summo ascensu tres ex auro statuas malleo ductas, Iovis videlicet, Iunonis & Rheae, erexit. Iovis imago pedibus insistenti ac veluti ambulanti similis erat, pedum XL longitudine, & pondere CIↃ talentûm Babyloniorum,

ἐπὶ δίφρου καθήμενον χρυσοῦ, τὸν ἴσον σταθμὸν εἶχε τῷ προειρημένῳ. ἐπὶ δὲ τῶν γονάτων αὐτῆς εἱστήκεισαν λέοντες δύο, καὶ πλησίον ὄφεις ὑπερμεγέθεις ἀργυροῖ, τριάκοντα ταλάντων ἕκαστος ἔχων τὸ βάρος. τὸ δὲ τῆς Ἥρας ἑστηκὸς ἦν ἄγαλμα, σταθμὸν ἔχον ταλάντων [1] ὀκτακοσίων. καὶ τῇ μὲν δεξιᾷ χειρὶ κατεῖχε τῆς κεφαλῆς ὄφιν, τῇ δὲ ἀριστερᾷ σκῆπτρον λιθοκόλλητον. [2] τούτοις δ' ἅπασι κοινὴ παρέκειτο τράπεζα χρυσῆ σφυρήλατος, τὸ μὲν μῆκος ποδῶν τεσσαράκοντα, τὸ δ' εὖρος δεκαπέντε, σταθμὸν [3] ἔχουσα ταλάντων πεντακοσίων. ἐπὶ δὲ ταύτης ἐπίκειντο δύο καρχήσια, σταθμὸν ἔχοντα τριάκοντα ταλάντων. ἦσαν δὲ καὶ θυμιατήρια, τὸν μὲν ἀριθμὸν ἴσα, τὸν δὲ σταθμὸν ἑκάτερον ταλάντων τριακοσίων. ὑπῆρχον δὲ καὶ κρατῆρες χρυσοῖ [4] τρεῖς, ὧν ὁ μὲν τοῦ Διὸς εἷλκε τάλαντα Βαβυλώνια χίλια καὶ διακόσια, τῶν δ' ἄλλων

mensa aurea,

vasa.

1 Ἑξακοσίων Coisl. Mut. Reg. & Vat. Paulo ante πέντε καὶ δέκα Coisl.

2 Τούτοις δὲ πᾶσι Coisl.

3 Ἕλκουσα margo Steph. ex

4 Δέκα Co. Clar. 2. M. prave.

Rheae effigies eiusdem ponderis in aureo throno residens, leonesque duos ad genua stantes, ac praegrandes iuxta colubros ex argento talentûm tricenûm pondo, habebat. Illic etiam Iunonis simulacrum, IↃCCC talenta pendens; quod dextra serpentem capite prehensum, sinistra gemmatum sceptrum tenebat. Mensa omnibus communis ex auro, malleis elaborata, pedes XL longa, & XV lata, IↃ talentûm pondere, apposita erat. In qua carchesia duo talentûm XXX. Aderant etiam thuribula, numero quidem paria, sed pondere trecentûm talentorum. Crateres insuper aurei tres, quorum Iovi dicatus talenta Babylonia mille & ducenta pendebat.

ἑκάτερος ἑξακόσια. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς ὕστερον ἐσύλησαν. τῶν δὲ βασιλείων καὶ τῶν ἄλλων κατασκευασμάτων ὁ χρόνος τὰ μὲν ὁλοσχερῶς ἠφάνισε, τὰ δ' ἐλυμήνατο. καὶ γὰρ αὐτῆς τῆς Βαβυλῶνος [1] νῦν βραχύ τι μέρος οἰκεῖται, τὸ δὲ πλεῖστον ἐντὸς τείχους γεωργεῖται.

ί. [2] Ὑπῆρχε δὲ καὶ ὁ κρεμαστὸς καλούμενος κῆπος παρὰ τὴν ἀκρόπολιν, οὐ Σεμιράμιδος, ἀλλά τινος ὕστερον [3] Σύρου βασιλέως κατασκευάσαντος χάριν γυναικὸς [4] παλλακῆς. ταύτην γάρ φασιν οὖσαν τὸ γένος [5] Περσίδα, καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι λειμῶνας ἐπιζητοῦσαν ἀξιῶσαι τὸν βασιλέα μιμήσασθαι διὰ τῆς τοῦ [6] φυτουργίου φιλοτεχνίας τὴν τῆς [7] Περσίδος χώρας ἰδιότητα. ἔστι δ' ὁ παράδεισος τὴν μὲν πλευρὰν ἑκάστην παρεκτείνων εἰς τέτταρα πλέθρα, τὴν δὲ πρόσ- Horti pensiles.

1 Νῦν nota defectus aliorum Codd. instruxit Steph. & deest Clar. 1.
2 Ὑπάρχει Coisl. Clar. Reg. ὑπάρχῃ Mut.
3 Ἀσσυρίου Gemist.
4 Παλλακίδος Coisl.
5 Μηδίαν Gemist.
6 Φυτουργείου Coisl. φυτουργοῦ Clar. 2.
7 Μηδίας Gemist.

Ceterorum uterque IↃC. Verum ista Persarum reges postea sacrilegio abstulerunt. Regiasque & alias structuras partim tempus omnino abolevit, partim corrupit. Nam & ipsius Babylonis exigua quaedam portio nunc habitatur, maximaque intra muros pars agrorum cultui est exposita.

X. Erat etiam pensilis, ut vocatur, hortus iuxta arcem, non a Semiramide, sed Syro quodam rege, posteris temporibus in gratiam pallacae aedificatus. Quae cum ex Persia, ut perhibent, oriunda esset, in montibus prata requirens, a rege, ut artificioso quodam plantario Persicae naturam terrae imitaretur, contendit. Paradisus ille unumquodque latus ad IV plethra ex-

βασιν ὀρεινὴν καὶ τὰς οἰκοδομίας ἄλλας ἐξ ἄλλων ἔχων, ὥστε τὴν πρόσοψιν εἶναι θεατροειδῆ. [1] ὑπὸ δὲ ταῖς κατεσκευασμέναις ἀναβάσεσιν ᾠκοδόμηντο σύριγγες, ἅπαν μὲν ἀναδεχόμεναι τὸ τοῦ [2] φυτουργίου βάρος, ἀλλήλων δ' ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ἀεὶ μικρὸν ὑπερέχουσαι κατὰ τὴν πρόσβασιν. ἡ δ' [3] ἀνωτάτη σύριγξ οὖσα πεντήκοντα πηχῶν τὸ ὕψος, εἶχεν [4] ἐπ' αὐτῇ τοῦ παραδείσου τὴν ἀνωτάτην ἐπιφάνειαν, συνεξισουμένην τῷ περιβόλῳ τῶν ἐπάλξεων. ἔπειθ' οἱ μὲν τοῖχοι πολυτελῶς [5] ἠσφαλισμένοι τὸ πάχος εἶχον ποδῶν [6] εἰκοσιδύο, τῶν δ' ἐξόδων ἑκάστη τὸ πλάτος δέκα. τὰς δ' ὀροφὰς κατεστέγαζον λίθιναι δοκοὶ, τὸ μὲν μῆκος σὺν ταῖς ἐπιβολαῖς ἔχουσαι [7] ποδῶν ἓξ καὶ δέκα, τὸ δὲ πλάτος τεσσάρων. τὸ δ' ἐπὶ ταῖς δοκοῖς ὀρόφωμα πρῶτον μὲν εἶχεν ὑπεστρωμένον [8] κάλαμον με-

1 Ἀπὸ δὲ τῶν κατεσκευασμένων ἀναβάσεων Coisl.
2 Φυτουργείου idem & ὑποδεχ. quod & Mut.
3 Ἀνωτάτω iidem & Gemiſt.
4 Ἐν ἑαυτῇ Gemiſt. & τὴν ἀνωτάτω, non male, ut in Strab. XVI, pag. 1073 A.
5 Κατεσκευασμένοι Coisl. Mut.
6 Δύο Clar. 2.
7 Ποδῶν δέκα ἓξ Mut. Gemiſt. & Pogg. qui quoque *ſex latitudine.*
8 Καλάμους Gemiſt.

tendit: aditum montanum, aliaſque ex aliis ad formam theatri ſtructuras habebat. Sub gradibus autem fabrefactis, ubi aſcenditur, fornices (ſyringes) aedificati erant totam viridarii molem ſuſtinentes, aliuſque alium ſubinde in acceſſu modicum ſupereminebat. Supremus tandem fornix, quinquaginta cubitos altus, ſupremam paradiſi aream, pinnarum ambitui exaequatam, habebat. Tum parietes, multis impendiis firmati, pedes XXII craſſi erant, & quilibet exitus X latus. Concamerationes vero trabes lapideae integebant, longitudinem XVI cum ſuperiniectis, & latitudinem IV pedum obtinentes. Tectum lapidibus incumbens, arundines primum

τὰ πολλῆς ἀσφάλτου, μετὰ δὲ ταῦτα πλίνθον ὀπτὴν διπλῆν ἐν γύψῳ δεδεμένην. τρίτην δ' ἐπιβολὴν [1] ἐπεδέχετο μολιβᾶς στέγας, πρὸς τὸ μὴ διϊκνεῖσθαι κατὰ βάθος τὴν ἐκ τοῦ χώματος νοτίδα. ἐπὶ δὲ τούτοις ἐσεσώρευτο γῆς ἱκανὸν βάθος, ἀρκούμενον ταῖς τῶν μεγίστων δένδρων ῥίζαις. τὸ δ' ἔδαφος ἐξωμαλισμένον, πλῆρες ἦν παντοδαπῶν δένδρων τῶν δυναμένων κατά [2] τε τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἄλλην χάριν τοὺς θεωμένους ψυχαγωγῆσαι. αἱ δὲ σύριγγες τὰ φῶτα δεχόμεναι ταῖς δι' ἀλλήλων ὑπεροχαῖς, πολλὰς καὶ παντοδαπὰς εἶχον διαίτας βασιλικάς. μία δ' ἦν ἐκ τῆς [3] ἀνωτάτης ἐπιφανείας διατομὰς ἔχουσα, καὶ πρὸς τὰς [4] ἐπαντλήσεις τῶν ὑδάτων ὄργανα, δι' ὧν ἀνεσπᾶτο πλῆθος ὕδατος ἐκ τοῦ ποταμοῦ, μηδενὸς τῶν ἔξωθεν τὸ γινόμενον

1 'Εδέχετο μολυβὰς Co. Mut. Clar. μωλυπὰς Vat. μολυβδίνας Gemiſt.

2 Τε deſit Coisl.

3 'Ανωτάτω Gemiſt. Coisl.

4 'Απαντλ. Coisl. ἐπαντλήσεις Mut. Gemiſt. bene. Vulgo ὑπαντλήσεις.

cum multo bitumine ſubſtratas habebat. Deinde later erat duplex, gypſo ferruminatus. Tertia porro tegminis ſeries laminas plumbeas excipiebat; ne ex humo ingeſta humor ad fundum penetraret. Super haec terra ad iuſtam profunditatem coacervata erat, quae maximarum arborum radicibus ſatis eſſet. Solum denique complanatum omnigenis arboribus plenum erat, quae & magnitudine, & cetera amoenitate, ſpectantes oblectare poſſent. Fornices praeterea, quod lumen per arcus inter ſe eminentes exciperent, multas variique generis diaetas continebant regias. Sed una erat, ex ſuprema area diſſectiones, ſeu foramina, habens, & hauriendis aquis inſtrumenta, quibus aquarum copia ex amni, nemine foris quid fieret animadvertente, attra-

συνιδεῖν δυναμένου. οὗτος μὲν οὖν ὁ παράδεισος, ὡς προεῖπον, ὕστερον κατεσκευάσθη.

Urbes aliae & emporia multa ad Euphratem & Tigrin constructa.

ια΄. Ἡ δὲ Σεμίραμις ἔκτισε καὶ ἄλλας πόλεις παρὰ τὸν ποταμὸν τόν τε Εὐφράτην καὶ τὸν [1] Τίγριν, ἐν αἷς ἐμπόρια κατεσκεύασε τοῖς φορτία [2] διακομίζουσιν ἐκ τῆς Μηδίας καὶ [3] Παραιτακηνῆς, καὶ πάσης τῆς σύνεγγυς χώρας. μετὰ γὰρ τὸν Νεῖλον καὶ Γάγγην ὄντες ἐπισημότατοι σχεδὸν τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ποταμῶν Εὐφράτης καὶ [4] Τίγρις, τὰς μὲν πηγὰς ἔχουσιν ἐκ τῶν Ἀρμενίων ὀρῶν, διεστήκασι δ' ἀπ' ἀλλήλων [5] σταδίους δισχιλίους καὶ πεντακοσίους. ἐνεχθέντες δὲ διὰ Μηδίας καὶ [6] Παραιτακηνῆς, ἐμβάλλουσιν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν· ἣν ἀπολαμβάνοντες εἰς μέσον, αἴτιοι κατέστησαν τῇ χώρᾳ ταύτης τῆς προσηγορίας· μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Βαβυλωνίαν διελόντες, εἰς

1 Τίγρητα Clar. sed margo Τίγρην, Gemist.
2 Κομίζουσιν Coisl. Gemist.
3 Παρὰ Ἐταχίνης Coisl. Mut. Παραιταχυήνης Gemist. *Paraetanos* Pogg.
4 Τίγρης Gemist.
5 Σταδίους δισχιλίους Co. Mut. Ceteri χιλίους.
6 Παραιταχυήνης Gemist. Παρ' αἰταχήνης Clar. 2. Παρ' ἐταχίνης ἐμβάλλοντες εἰς μέσον, ceteris omissis, Coisl. Mut.

hebatur. Hic vero hortus posterioribus, ut dixi, seculis exstructus fuit.

XI. Ceterum Semiramis alias etiam urbes ad Euphratem & Tigrim condidit, ubi emporia illis constituit, qui merces e Media & Paraetacene, totaque vicinia important. Nam post Nilum & Gangen, totius prope Asiae nobilissimi amnes sunt Euphrates & Tigris, ac fontes suos habent ex Armeniae montibus, distantque a se invicem stadia CIƆ CIƆ IƆ. Ac per Mediam Paraetacenamque delati, Mesopotamiam ingrediuntur: quam quia in medio includunt, regioni id nominis indiderunt. Hinc Babyloniam pervagati in rubrum (Persicum) ma-

τὴν ἐρυθρὰν ἐξερεύγονται θάλασσαν. μεγάλοι δ᾽ ὄντες καὶ [1] συχνὴν χώραν διαπορευόμενοι, πολλὰς ἀφορμὰς παρέχονται τοῖς ἐμπορικῇ χρωμένοις ἐργασίᾳ. διὸ καὶ συμβαίνει τοὺς παραποταμίους τόπους πλήρεις ὑπάρχειν [2] ἐμπορίων εὐδαιμόνων, καὶ μεγάλα συμβαλλομένων πρὸς τὴν τῆς [3] Βαβυλῶνος ἐπιφάνειαν. ἡ δὲ Σεμίραμις ἐκ τῶν Ἀρμενίων ὀρῶν λίθον ἔτεμε, τὸ μὲν μῆκος ποδῶν ἑκατὸν [4] καὶ τριάκοντα, τὸ πλάτος δὲ καὶ πάχος εἰκοσιπέντε. τοῦτον δὲ πολλοῖς πλήθεσι ζευγῶν [5] ὀρικῶν τε καὶ βοϊκῶν καταγαγοῦσα πρὸς τὸν ποταμὸν, ἐπεβίβασε πρὸς τὴν σχεδίαν. ἐπὶ ταύτης δὲ [6] κατακομίσασα κατὰ τοῦ ῥεύματος μέχρι [7] τῆς Βαβυλῶνος, ἔστησεν αὐτὸν παρὰ τὴν ἐπισημοτάτην ὁδὸν, παράδοξον θέαμα τοῖς παριοῦσιν. ὃν τινες ὀνομάζουσιν ἀπὸ

Obeliscus ingens in via nobilissima.

1 Στενὴν Steph. margo, Clar. Mox χώραν διαπορευόμενοι Coisl. Gemist. optime. Ceteri ἔχοντες καὶ διαπορ. nisi quod in Clar. καὶ desit, & in altero punctis ἔχοντες sit notatum, tanquam delendum.

2 Ἐμπορῶν Clar. 2.

3 Βαβυλῶνος Clar. 2. Gemist. Vulgo Βαβυλωνίας.

4 Καὶ desit Coisl. Clarom. 1. Gemist. ἑκατὸν καὶ ν', sive πεντήκοντα Clar. 2. & ita Pogg. Mox εἴκοσι καὶ πέντε Mut. Coisl.

5 Ὀρικῶν iidem bene. Vulgo ὀνικῶν.

6 Παρακομίσασα Gemist. Co. M.

7 Τῆς Βαβυλῶνος Clar. 2. Ceteri Βαβυλωνίας.

re sese exonerant. Cumque magni sint fluvii, & plurimas permeent regiones, multas mercaturae deditis commoditates suppeditant. Quo fit, ut loca his fluviis vicina emporiis abundent beatis (opulentis), & multum ad maiestatem Babylonis conferant. Semiramis etiam saxum e montibus Armeniis excidit, CXXX pedes longum, XXV latum & spissum. Hoc multis mulorum boumque iugis ad amnem deportatum rati imposuit, & secundo flumine Babylonem devectum, iuxta viam nobilissimam, admirandum praetereuntibus spectaculum,

τοῦ σχήματος ὀβελίσκον, ὃν ἐν τοῖς ἑπτὰ [1] τοῖς κατονομαζομένοις ἔργοις καταριθμοῦσι.

ιβ΄. Πολλῶν δὲ καὶ παραδόξων ὄντων θεαμάτων κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν, οὐχ ἥκιστα θαυμάζεται καὶ

Immenſa bituminis copia.

τὸ πλῆθος τῆς ἐν αὐτῇ γεννωμένης ἀσφάλτου. τοσοῦτον γάρ ἐστιν [2] ὥστε μὴ μόνον ταῖς τοσαύταις καὶ τηλικαύταις οἰκοδομίαις διαρκεῖν, ἀλλὰ καὶ συλλεγόμενον τὸν λαὸν [3] ἀφειδῶς ἀρύεσθαι, καὶ ξηραίνοντα καίειν ἀντὶ ξύλων. ἀναριθμήτων δὲ τὸ πλῆθος ἀνθρώπων ἀρυομένων, καθάπερ ἔκ τινος πηγῆς μεγάλης, ἀκέραιον διαμένει τὸ πλήρωμα. ἔστι δὲ καὶ πλησίον τῆς πηγῆς

Lacus mortifer.

ταύτης ἀνάδοσις τῷ μὲν μεγέθει βραχεῖα, δύναμιν δὲ [4] θαυμάσιον ἔχουσα· προσβάλλει γὰρ ἀτμὸν θειώδη καὶ [5] βαρὺν, ᾧ τὸ προσελθὸν ζῶον ἅπαν ἀποθνήσκει, περιπίπτον ὀξείᾳ καὶ παραδόξῳ τελευτῇ. πνεύματος γὰρ κατοχῇ χρόνον ὑπομεῖναν διαφθείρεται, καθάπερ

1 Τοῖς deſit Coisl. Clar. 2.

2 Ὡς Clar.

3 Τὸν τόπον ἀφειδ. Coisl. Mut. ἀνύεσθαι Coisl. prave.

4 Θαυμασίαν Coisl.

5 Βαρὺν Co. Cl. 1. M. Gemiſt. rel. βαρύνοντα. Mox ὅθεν R. ὅθ' τὸ Vat. Tum χρόνον ὀλίγον Gemiſt.

erexit. Obeliſcum a figura vocant, interque VII famigerata orbis opera numerant.

XII. Multa ſane Babylonia continet ſpectatu digna & admiranda; ſed inter haec non minimum admirationis meretur bituminis copia illic exſudantis. Quae tanta eſt, ut non modo tot & tantis aedificiis ſufficiat, verum etiam profuſe a populo collectum, pro lignis ſiccatum cremetur. Et licet ab innumerabili hominum multitudine, utpote ex fonte ampliſſimo, hauriatur, integra tamen eius manet ubertas. Prope fontem iſtum ſcaturigo eſt haud ita magna, ſed mire efficax. Vaporem enim ſulfureum & gravem emittit, quo, quidquid animantium accedit, ſubita nec opinata morte correptum exſtinguitur. Anhelitu enim diutius compreſſo, &

κωλυομένης τῆς τοῦ πνεύματος [1] ἐκφορᾶς ὑπὸ τῆς προσπεσούσης ταῖς ἀναπνοαῖς δυνάμεως· [2] εὐθὺς δὲ διοιδεῖ καὶ πίμπραται τὸ σῶμα, μάλιστα τοὺς περὶ τὸν [3] πνεύμονα τόπους. ἔστι δὲ καὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ λίμνη στερεὸν ἔχουσα τὸν περὶ αὐτὴν [4] τόπον, εἰς ἣν ὅταν τὶς ἐμβῇ τῶν ἀπείρων, ὀλίγον μὲν νήχεται χρόνον· προϊὼν δ' εἰς τὸ μέσον, καθάπερ ὑπό τινος βίας κατασπᾶται. ἑαυτῷ δὲ βοηθῶν καὶ πάλιν [5] ἀναστρέψαι προαιρούμενος, ἀντέχεται μὲν τῆς ἐκβάσεως, [6] ἀντισπωμένῳ δ' ὑπό τινος ἔοικε. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀπονεκροῦται τοὺς πόδας, εἶτα τὰ σκέλη, μέχρι τῆς ὀσφύος· τὸ δὲ τελευταῖον ὅλον τὸ σῶμα νάρκῃ κρατηθεὶς, φέρεται πρὸς βυθὸν, καὶ μετ' ὀλίγον τετελευτηκὼς ἀναβάλλεται. περὶ μὲν οὖν τῶν ἐν [7] τῇ Βαβυλωνίᾳ θαυμαζομένων [8] ἀρκείσθω τὰ ῥηθέντα.

1 Φορᾶς Coisl.
2 Εὐθὺς Gemiſt. Vulgo εὐθύ.
3 Πνεύματος τόπον Clar. Ven.
4 Πῆγον Co. πόλιν Mut. male.
5 'Αναστρέψαι βουλόμενος Ven.
6 'Αντισπώμενος Coisl.
7 Τῇ deeſt Co. Gemiſt. Mox θαυμαζομένων omittit Ven.
8 'Αρκείτω Gemiſt. Co. Mut.

reſpirandi facultate per vim exhalationis intercluſa, praefocatur. Et continuo turgeſcens cadaver inflammatur, locis circa pulmones maxime. Eſt & ultra flumen palus rigidum (ſolidum) circa ſe locum habens; in quem quis imperitorum ingreſſus, perbreve tempus natat: ubi ad medium pervenerit, ceu violentia quadam attrahitur; opitulaturus vero ſibi, & retrogredi cupiens, tam violenter ab aliquo attineri videtur, ut fruſtra ad exitum contendat. Ac primum ei pedes, mox crura & tibiae ad lumbos uſque exanimantur. Torpore denique per corpus totum ſubactus, in profundum defertur, & paulo poſt mortuus eructatur. Haec itaque de mirandis Babyloniae rebus dixiſſe hic ſatis eſto.

ιγʹ. Ἡ δὲ Σεμίραμις, ἐπειδὴ τοῖς ἔργοις ἐπέθηκε πέρας, ἀνέζευξεν ἐπὶ Μηδίας μετὰ πολλῆς δυνάμεως· καταντήσασα δὲ πρὸς ὄρος τὸ καλούμενον [1] Βαγίστανον, πλησίον αὐτοῦ [2] κατεστρατοπέδευσε, καὶ κατεσκεύασε παράδεισον, ὃς τὴν μὲν περίμετρον ἦν δώδεκα σταδίων [3] ἐν πεδίῳ κείμενος. εἶχε δὲ πηγὴν μεγάλην, ἐξ ἧς ἀρδεύεσθαι συνέβαινε τὸ φυτούργιον. τὸ δὲ [4] Βαγίστανον ὄρος, ἔστι μὲν ἱερὸν Διός, ἐκ δὲ [5] τοῦ παρὰ τὸν παράδεισον μέρους ἀποτομάδας ἔχει πέτρας εἰς ὕψος ἀνατεινούσας [6] στάδια ἑπτακαίδεκα. οὗ τὸ [7] κατώτατον μέρος καταξύσασα, τὴν ἰδίαν [8] ἐνεχάραξεν εἰκόνα, δορυφόρους αὐτῇ παραστήσασα ἑκατόν. ἐπέγραψε δὲ καὶ Συρίοις γράμμασιν εἰς τὴν πέτραν, ὅτι Σεμίραμις τοῖς σάγμασι τοῖς τῶν ἀκολουθούντων ὑποζυγίων ἀπὸ τοῦ πεδίου χώσασα τὸν προειρημένον

Horti in Media apud Bagiſtanum montem a Semiramide apparati.

Petris inſculptae inſcriptiones Syriae.

1 Μαγίστανον Reg. Vat. Ven. Cod. Urſin. & Steph. marg. ubique. Βαγίσανον Clar. 2.

2 Hoc & ſequens καὶ deeſt Co.

3 Ἐν πεδίῳ δὲ κείμενος εἶχε Co. Vat. Reg. Gemiſt. & Steph. marg. ſatis bene.

4 Βαγιστάνου Cl. 2. Paulo poſt Διὸς non habet Coisl.

5 Τοῦ παραδείσου μέρους marg. Steph. Clarom.

6 Ἑπτακαιδ. σταδίους Co. M.

7 Κατωτάτω Gemiſt.

8 Ἀνεχάραξεν Co. Mut. & tum παραστήσασα cum Gemiſt. & Vat. Reliqui ἐπιστήσασα.

XIII. At Semiramis, ubi finem operibus impoſuerat, magnis in Mediam copiis movens, ad montem, qui Bagiſtanus appellatur, tandem caſtra poſuit. Hortumque XII ſtadiorum ambitu illic inſtituit. Is in patenti campo ſitus, magnum habebat fontem, qui totum plantarium irrigaret. Bagiſtanus vero mons Iovi ſacer eſt, & a paradiſi latere praeruptas habet petras, quae ad XVII ſtadia in altum porriguntur. Huius radicibus abraſis, ſuam inſculpſit imaginem, & C ſibi ſtipatores adiunxit. Literis quoque Syris rupi inſcripſit, Quod Semiramis per ſarcinas iumentorum, ipſam ſequentium, ex cam-

κρημνὸν, διὰ τούτων [1] εἰς τὴν ἀκρώρειαν προσανέβη. ἐντεῦθεν δ' ἀναζεύξασα, καὶ παραγενομένη πρὸς [2] Χαύονα πόλιν τῆς Μηδίας, κατενόησεν ἔν τινι μετεώρῳ πεδίῳ πέτραν τῷ τε ὕψει καὶ τῷ μεγέθει καταπληκτικήν. ἐνταῦθα οὖν ἕτερον παράδεισον ὑπερμεγέθη κατεσκεύασεν, ἐν μέσῳ [3] τὴν πέτραν ἀπολαβοῦσα. καθ' ἣν οἰκοδομήματα πολυτελῆ πρὸς τρυφὴν [4] ἐπέθηκεν, ἐξ ὧν τάτε κατὰ τὸν παράδεισον [5] ἀπεθεώρει φυτουργία, καὶ πᾶσαν τὴν στρατιὰν [6] παρεμβεβληκυῖαν ἐν τῷ πεδίῳ. ἐν τούτῳ δὲ τῷ τόπῳ συχνὸν ἐνδιατρίψασα χρόνον, καὶ πάντων τῶν εἰς τρυφὴν ἀνηκόντων ἀπολαύσασα, γῆμαι μὲν [7] νομίμως οὐκ ἠθέλησεν, εὐλαβουμένη μήποτε στερηθῇ τῆς ἀρχῆς· ἐπιλεγομένη δὲ τῶν στρατιωτῶν τοὺς εὐπρεπείᾳ διαφέροντας, τούτοις ἐμίσγετο· καὶ πάντας τοὺς αὐτῇ πλη-

Horti alii ad urbem Chauonem, ingentem petram includentes.

Semiramidis vaga libido.

1 Πρὸς τὴν Cl. sed in marg. εἰς.
2 Χάθωνα Coisl. Mut. Χαύονα Clar. 2. Ceteri Χάονα· Gemist. tamen Χάωνα.
3 Τὴν πέτραν Gemist. M. C. τῆς πόλεως Clar. vulgo τῆς πέτρας.
4 Ἐποίησεν Co. M. ex glossa.
5 Ἐθεώρει Coisl. Mut.
6 Παραβεβληκυῖαν Gemist. & Clar. 1. Mox εἰς τὸ πεδίον Ursini liber & Steph. margo ex Reg.
7 Ὅλως Clar. melius margo.

po ad ardua montis congestas, in iugum usque evasisset. Castris inde motis, cum ad Chauonem Mediae urbem accessisset, in edito quodam campo stupendae celsitatis & magnitudinis petram animadvertit. Hic ergo alium praegrandem hortum, petram in medio complexum, exstruxit: cui impendiosa ad voluptatem aedificia superimposuit, unde & horti vireta & omnem in planicie castra metatum exercitum prospiceret. Hoc in loco omni deliciarum genere perfruens, non parum temporis absumsit. Et quia verebatur, ne quando regnum amitteret, a legitimis sibi nuptiis temperavit. Interim militum elegantissimos ad rem secum habendam delegit. Quotquot tamen cum ea coiverant, e medio

σιάσαντας ἠφάνιζε. μετὰ δὲ ταῦτα [1] ἐπ' Ἐκβατάνων τὴν πορείαν ποιησαμένη, [2] παρεγένετο πρὸς ὄρος τὸ [3] Ζαρκαῖον καλούμενον. τοῦτο δ' ἐπὶ πολλοὺς παρῆκον σταδίους, καὶ πλῆρες ὂν κρημνῶν καὶ φαράγγων, μακρὰν εἶχε τὴν περίοδον. ἐφιλοτιμεῖτο οὖν ἅμα μὲν μνημεῖον ἀθάνατον ἑαυτῆς ἀπολιπεῖν, ἅμα δὲ σύντομον ποιήσασθαι τὴν ὁδόν. διόπερ τούς τε κρημνοὺς κατακόψασα, καὶ τοὺς κοίλους τόπους χώσασα, σύντομον καὶ πολυτελῆ κατεσκεύασεν ὁδὸν, ἣ μέχρι τοῦ νῦν [4] ἀπ' ἐκείνης Σεμιράμιδος καλεῖται. [5] παραγενομένη δ' εἰς Ἐκβάτανα πόλιν ἐν πεδίῳ κειμένην, κατεσκεύασεν ἐν αὐτῇ πολυτελῆ βασίλεια, καὶ τὴν ἄλλην ἐπιμέλειαν ἐποιήσατο τοῦ τόπου περιττοτέραν. ἀνύδρου γὰρ οὔσης τῆς πόλεως, καὶ μηδαμοῦ σύνεγγυς ὑπαρχούσης πηγῆς, ἐποίησεν αὐτὴν πᾶσαν κατάῤῥυτον, ἐπαγαγοῦσα πλεῖστον καὶ κάλλιστον ὕδωρ μετὰ πολλῆς κακοπα-

Via per montem Zarcaeum ſtructa.

Ecbatanis regiam condit,

1 'Απ' Coisl. Mut.
2 Παρεγενήθη Reg. Vat. παργενήθη Clar. 1.
3 Βαρκαῖον M. *Iarcieum* Pogg.
4 'Απ' ἐκείνης deficiunt Coisl. Gemiſt.
5 Παραγενηθεῖσα Coisl. Mut.

ſuſtulit. Itinere deinde verſus Ecbatana flexo, ad Zarcaeum, ut vocant, montem pervenit. Is ad multa ſe extendens ſtadia, ſcopuliſque praeruptis ac vallibus abundans, longos habebat circuitus. Immortale igitur ſui monumentum relinquere, & compendioſum efficere iter enitens, rupibus diffractis, caviſque locis ingeſtione terrae complanatis, ſumtu magno brevem & expeditam reddidit viam; quae ad hoc uſque tempus illius nomine inſignis eſt. Hinc poſtquam Ecbatana urbem in campeſtribus ſitam devenit, regiam magnis impendiis exſtruxit. Plus etiam alioqui curae loco illi impendit. Cum enim aquarum inopia, quod nuſquam in vicinia fons eſſet, urbs premeretur; aquis eo largiſſimis & optimis multa cum moleſtia & impenſa dedu-

θείας τε καὶ δαπάνης. τῶν γὰρ Ἐκβατάνων [1] ὡς δώδεκα σταδίους ἀπέχον ἐστὶν ὄρος, ὃ καλεῖται μὲν Ὀρόντης, τῇ δὲ τραχύτητι καὶ τῷ πρὸς ὕψος ἀνατείνοντι μεγέθει διάφορον, [2] ὡς ἂν τὴν πρόσβασιν ἔχον ὄρθιον ἕως τῆς ἀκρωρείας σταδίων εἰκοσιπέντε. ἐκ θατέρου δὲ μέρους οὔσης λίμνης μεγάλης εἰς ποταμὸν ἐκβαλλούσης, διέσκαψε τὸ προειρημένον ὄρος κατὰ τὴν ῥίζαν. ἦν δὲ ἡ διώρυξ τὸ μὲν πλάτος, ποδῶν δεκαπέντε, τὸ δ᾽ ὕψος, τετταράκοντα. δι᾽ ἧς [3] ἐπαγαγοῦσα τὸν ἐκ τῆς λίμνης ποταμὸν, ἐπλήρωσε τὴν πόλιν ὕδατος. ταῦτα μὲν οὖν ἐποίησεν ἐν τῇ Μηδίᾳ.

eoque per montem Orontem aquas deducit.

ιδ΄. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπῆλθε [4] τήν τε Περσίδα καὶ τὴν ἄλλην χώραν ἅπασαν, ἧς ἐπῆρχε κατὰ τὴν Ἀσίαν· πανταχοῦ δὲ τὰ μὲν ὄρη καὶ τὰς [5] ἀποῤῥῶγας πέτρας διακόπτουσα, κατεσκεύασεν ὁδοὺς πολυτελεῖς. ἐν δὲ

Semiramidis itinera in Persiam & reliquam Asiam, & opera ubique exstructa.

1 Ὡς non legitur in Co. Mox στάδια Clar. 2.

2 Haec usque in ἕως desunt Mut. & Coisl.

3 Ἀπαγαγοῦσα Coisl. Mut.

4 Quatuor has voces turpiter neglexit librarius Coisl.

5 Ἀποῤῥῶγας πέτρας Gemist. Clar. 1. Coisl. Mut. Ceteri πέτρας vocem non habent.

ctis, totam irriguam effecit. Mons ab urbe stadiis abest XII, nomine Orontes, asperitate & magnitudine in altum porrecta excellens; ut qui arduum per stadia XXV ad verticem usque ascensum habet. In altera huius parte cum ingens esset lacus, in fluvium sese exonerans, ad radices montem perfodit. Fossae latitudo erat pedum XV, altitudo XL. Per hanc derivato lacus amni, largas urbi aquas suppeditavit. Et haec sunt, quae in Media peregit.

XIV. Post haec Persiam, & ceteras provincias omnes imperio eius subditas in Asia peragravit. Ubique autem montibus & rupibus divulsis, itinera magnis impendiis directa & plana fecit. In locis contra planis ag-

τοῖς πεδίοις ἐποίει χώματα, ποτὲ μὲν τάφους κατασκευάζουσα τοῖς τελευτῶσι τῶν ἡγεμόνων, ποτὲ δὲ πόλεις ἐν τοῖς ἀναστήμασι κατοικίζουσα. εἰώθει δὲ καὶ κατὰ τὰς στρατοπεδείας μικρὰ χώματα κατασκευάζειν, [1] ἐφ᾽ ὧν καθιστᾶσα τὴν ἰδίαν σκηνὴν, ἅπασαν κατώπτευε τὴν παρεμβολήν. διὸ καὶ πολλὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν μέχρι τοῦ νῦν διαμένει τῶν ὑπ᾽ ἐκείνης κατασκευασθέντων, καὶ καλεῖται Σεμιράμιδος ἔργα. μετὰ δὲ ταῦτα τήν τε Αἴγυπτον πᾶσαν ἐπῆλθε, καὶ τῆς Λιβύης τὰ πλεῖστα καταστρεψαμένη, παρῆλθεν εἰς [2] Ἄμμωνα, χρησομένη τῷ θεῷ περὶ τῆς ἰδίας τελευτῆς. λέγεται δ᾽ αὐτῇ γενέσθαι λόγιον, ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθήσεσθαι, καὶ κατὰ τὴν Ἀσίαν παρ᾽ ἐνίοις τῶν ἐθνῶν ἀθανάτου τεύξεσθαι τιμῆς· ὅπερ ἔσεσθαι καθ᾽ ὃν ἂν χρόνον ὁ υἱὸς αὐτῇ [3] Νινύας ἐπιβουλεύσῃ. ἀπὸ δὲ τούτων γενομένη, τῆς Αἰθιοπίας ἐπῆλθε τὰ πλεῖστα καταστρεφομένη, καὶ τὰ κατὰ τὴν χώραν

Iter per Aegyptum in Libyam ad Iovem Ammonem, & in Aethiopiam.

1 Ἀφ᾽ Coisl. Mut. Clar. 2.
2 Ἄμμωνος Clar. 1. Gemist. Ceteri Ἄμμωνα. Tum χρησαμένη
3 Νυνίας Coisl. *Ninus* Pogg.

geres educens, nunc ſepulcra ducibus exſtinctis conſtruxit, nunc urbes in collibus illis condidit. In expeditionibus parvos aggeres erigere ſolebat, in quibus ſuo defixo tentorio caſtra tota deſpiceret. Multaque per Aſiam ab ea concinnata ad hanc perdurant aetatem: quae Semiramidis opera vocantur. Univerſam deinceps Aegyptum pervaſit; Libyaque magna ex parte in ditionem redacta, Iovem Hammonem adiit, vitae ſuae finem ex Deo ſciſcitatura. Redditum ei fuit oraculum: Fore, ut ex hominum conſpectu abiret, & immortalem ab nonnullis Aſiae gentibus honorem adipiſceretur, quando Ninyas ei filius inſidias ſtruxerit. His perfuncta, dum plurima Aethiopiae loca ſubigit, admiratione di-

θεωμένη παράδοξα. εἶναι γὰρ ἐν αὐτῇ φασι λίμνην τετράγωνον, τὴν μὲν περίμετρον ἔχουσαν ποδῶν ὡς ἑκατὸν ἑξήκοντα, τὸ δ' ὕδωρ τῇ μὲν [1] χρόᾳ παραπλήσιον κινναβάρει, τὴν δ' ὀσμὴν καθ' ὑπερβολὴν ἡδεῖαν, οὐκ [2] ἀνόμοιον οἴνῳ παλαιῷ. δύναμιν δ' ἔχειν παράδοξον. τὸν γὰρ πίοντα φασὶν εἰς μανίαν ἐμπίπτειν, καὶ πάνθ', ἃ πρότερον διέλαθεν ἁμαρτήσας, ἑαυτοῦ κατηγορεῖν. τοῖς μὲν οὖν ταῦτα λέγουσιν οὐκ ἄν τις ῥᾳδίως συγκατάθοιτο.

ιε'. Ταφὰς δὲ τῶν τελευτησάντων ἰδίως οἱ κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν ποιοῦνται. ταριχεύσαντες γὰρ τὰ σώματα, καὶ [3] περιχεύσαντες αὐτοῖς πολλὴν ὕελον, ἱστᾶσιν ἐπὶ στήλης, ὥστε τοῖς παριοῦσι φαίνεσθαι διὰ τῆς ὑέλου [4] τὸ τοῦ τετελευτηκότος σῶμα, καθάπερ Ἡρόδοτος εἴρηκε. Κτησίας δ' ὁ Κνίδιος ἀποφαινόμενος τοῦτον σχεδιάζειν, αὐτὸς φησὶ τὸ μὲν σῶμα ταριχεύε-

Obiter Aethiopum sepeliendi ritus describitur.

1 Χρωίᾳ Clar. 2. & κενναβάρει Coisl.
2 'Ανομοίαν Coisl. Mut.
3 Περιχέαντες α. πολὺν ὕελον Co. πολλὴν ὕελον Vat. Ven. ὕλον Reg. *In vasis vitreis* Pogg. Vulgo ὕλην, perperam.
4 Τὸ τοῦ τεθνηκότος σῶμα Ven.

gna illic contemplatur. Lacum enim quadratum in ea ferunt esse ambitu CLX pedum, cuius aqua cinnabaris colorem referat, odoremque suavissimum, annoso vino non absimilem, exspiret, tam mirandae efficacitatis, ut, qui inde biberit, in dementiam prolapsus, de peccatis iam pridem occulte commissis, se ipsum accuset. At narrantibus ista non facile quis assensum praebuerit.

XV. Sepulturas mortuorum peculiari Aethiopes ritu instituunt. Cadaver enim salitum, & multo vitro circumfusum in cippo statuunt, ut per vitrum defuncti corpus videri queat, sicut Herodotus scriptum reliquit. At Ctesias Cnidius nugari eum confirmat, osten-

σθαι, τὴν μέντοιγε ὕελον μὴ περιχεῖσθαι γυμνοῖς τοῖς σώμασι· κατακαυθήσεσθαι γὰρ ταῦτα, καὶ λυμανθέντα [1] τελείως τὴν ὁμοιότητα μὴ [2] δυνήσεσθαι διατηρεῖν· διὸ καὶ χρυσῆν εἰκόνα κατασκευάζεσθαι κοίλην, εἰς ἣν ἐντεθέντος τοῦ νεκροῦ, περὶ τὴν εἰκόνα χεῖσθαι τὴν ὕελον. τοῦ δὲ κατασκευάσματος τεθέντος ἐπὶ τὸν [3] τάφον, διὰ τῆς ὑέλου φανῆναι τὸν χρυσὸν ἀφωμοιωμένον τῷ τετελευτηκότι. τοὺς μὲν οὖν πλουσίους αὐτῶν οὕτω θάπτεσθαι φησί· τοὺς δ' [4] ἐλάττονας καταλιπόντας οὐσίας, [5] ἀργυρᾶς τυγχάνειν εἰκόνος· τοὺς δὲ πένητας, κεραμίνης. τὴν δὲ ὕελον πᾶσιν ἐξαρκεῖν, διὰ τὸ πλείστην γεννᾶσθαι κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ [6] τελέως παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις ἐπιπολάζειν. περὶ δὲ τῶν νομίμων τῶν παρὰ τοῖς Αἰθίοψι, καὶ τῶν ἄλλων τῶν γινομένων ἐν τῇ τούτων χώρᾳ, τὰ κυριώτατα καὶ μνή-

1 Τελέως Co.
2 Δύνασθαι Mut.
3 Τάφου Coisl. Mut. Ceteri τόπον.
4 Ἐλάσσονας Coisl. Mut.
5 Ἀργυρὰς -- εἰκόνας Clar. 2.
6 Τελείως Coisl. ταχέως Clar.

dens, ſaliri quidem cadaver, ſed nudis corporibus vitrum nequaquam circumfundi. Nam ſic futurum, ut ambuſta & prorſus foedata ſimilitudinem retinere nequeant. Ideo cavam ex auro ſtatuam conflari, circa quam cadavere incluſo, vitrum tandem liquetur, & hac ſepulcri poſita loco, ſpeciem mortuo ſimilem per vitrum exhiberi. Atque eo modo ditiorum funera curari tradit. Tenuioris autem fortunae hominibus argenteas poni ſtatuas, pauperibus fictiles. Et abunde ſat vitri cunctis eſſe; quod plurimum eius gignatur in Aethiopia, & paſſim incolis ſit obvium. Verum de inſtitutis Aethiopum, terraeque fructibus eximiis & memoratu di-

μης ἄξια μικρὸν ὕστερον ἀναγράψομεν, ὅταν καὶ τὰς παλαιὰς αὐτῶν πράξεις καὶ μυθολογίας [1] διεξίωμεν.

ιϛʹ. Ἡ δὲ Σεμίραμις καταστήσασα τά τε κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον, ἐπανῆλθε μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς Βάκτρα τῆς Ἀσίας. ἔχουσα δὲ δυνάμεις μεγάλας, καὶ πολυχρόνιον εἰρήνην ἄγουσα, φιλοτίμως ἔσχε πρᾶξαί τι λαμπρὸν [2] κατὰ πόλεμον. πυνθανομένη δὲ τὸ τῶν Ἰνδῶν ἔθνος μέγιστον εἶναι τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην, καὶ πλείστην τε καὶ καλλίστην χώραν νέμεσθαι, διενοεῖτο στρατεύειν εἰς τὴν Ἰνδικήν· ἧς ἐβασίλευε μὲν [3] Σταβροβάτης κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, στρατιωτῶν δ' εἶχεν ἀναρίθμητον πλῆθος. ὑπῆρχον δ' αὐτῷ καὶ ἐλέφαντες πολλοὶ καθ' ὑπερβολὴν λαμπρῶς κεκοσμημένοι τοῖς [4] εἰς τὸν πόλεμον καταπληκτικοῖς. ἡ γὰρ Ἰνδικὴ χώρα διάφορος οὖσα τῷ κάλ-

Causae, quibus permota Semiramis bellum Indiae intulit.

1 Διέξιμεν Clar. 2. διέξειμεν Mut.
2 Μετὰ Clar. 1.
3 Στροβάτης Clar. 2. Ven. Ταυροβάτης Tzetz. Chiliad. XIII, 925. *Staurobates* Pogg.
4 Τοῖς εἰς τὸν -- καταπληκτικοῖς Coisl. Ven. Clar. 1. Mut. Gemist. Vulgo εἰς τὸν -- καταπληκτικοί.

gnis, paulo post, cum res priscas & fabulas illorum exsequemur, prolixius dicetur.

XVI. Semiramis autem, constitutis Aethiopiae Aegyptique rebus, in Asiam cum exercitu Bactra se recepit. Et quia magnis instructa erat copiis, ac pace diuturna fruebatur, cupido eam praeclari quidpiam bello gerendi incessit. Audiens ergo Indorum gentem inter ceteras toto orbe maximam esse, & amplissimam pulcherrimamque obtinere terram, bellum Indiae inferre constituit. Stabrobates illa tempestate imperabat: cui militum copiae innumerabiles, & elephantes plurimi eximie ornati, & ad terrorem in bello incutiendum apti. Nam India prae ceteris amoenitate excellit, & multis

λει, καὶ πολλοῖς διειλημμένη ποταμοῖς, ἀρδεύεταί [1] τε πολλαχοῦ, καὶ διττοὺς καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἐκφέρει καρπούς. διὸ καὶ [2] τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἐπιτηδείων τοσοῦτον ἔχει πλῆθος, ὥστε διὰ παντὸς ἄφθονον ἀπόλαυσιν τοῖς ἐγχωρίοις παρέχεσθαι. λέγεται δὲ μηδέποτε κατ' αὐτὴν γεγονέναι σιτοδείαν, ἢ φθορὰν καρπῶν, διὰ τὴν εὐκρασίαν τῶν τόπων· ἔχει δὲ καὶ τῶν ἐλεφάντων ἄπιστον πλῆθος, οἳ ταῖς τε ἀλκαῖς καὶ ταῖς τοῦ σώματος ῥώμαις πολὺ προέχουσι τῶν ἐν τῇ Λιβύῃ γινομένων· ὁμοίως δὲ χρυσὸν, ἄργυρον, σίδηρον, χαλκόν· πρὸς δὲ τούτοις, λίθων παντοίων καὶ πολυτελῶν ἐν αὐτῇ ἐστι πλῆθος· ἔτι δὲ τῶν ἄλλων ἁπάντων σχεδὸν τῶν πρὸς τρυφὴν καὶ πλοῦτον διατεινόντων. ὑπὲρ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἡ Σεμίραμις ἀκούσασα, [3] προήχθη, μηδὲν προαδικηθεῖσα, τὸν πρὸς Ἰνδοὺς ἐξενεγκεῖν πόλεμον. ὁρῶ-

1 Τε deeſt Vat.
2 Τῶν deſit Coisl. Mutin. qui mox ἐπιτηδείως.
3 Προσήχθη Clar. 2.

paſſim fluviis rigatur, adeoque bis unoquoque anno fructus producit. Ideo tanta rerum ad vitam neceſſariarum copia exuberat, ut largiſſima perpetuo commoda incolis ſuppeditet. Nec unquam ibi annonae caritatem aut calamitatem fructuum eſſe, (tam benigna eſt loci temperies) memoratur. Quo fit, ut incredibilis quoque elephantorum ibi ſit multitudo, qui virtute animorum ac robore corporis longe praeſtant Africanis. Similiter & magna ibidem vis auri, argenti, ferri, aeris lapidumque cuiuslibet generis pretioſiorum, immo ceterorum fere omnium, quae ad delicias & divitias pertinent. Quae ſingula per famam cognita Semiramidem impulerunt, ut, nulla quamvis iniuria laceſſita eſſet, bellum tamen Indicum ſuſciperet. Magnis autem

σα δ' αὐτὴν μεγάλων καθ' ὑπερβολὴν προσδεομένην δυνάμεων, ἐξέπεμψεν ἀγγέλους εἰς [1] πάσας τὰς στρατοπεδείας, διακελευσαμένη τοῖς ἐπάρχοις καταγράφειν τῶν νέων τοὺς ἀρίστους, δοῦσα τὸν ἀριθμὸν [2] κατὰ τὰ μεγέθη τῶν ἐθνῶν. προσέταξε δὲ πᾶσι κατασκευάζειν καινὰς πανοπλίας, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι λαμπρῶς παραγενέσθαι κεκοσμημένους μετὰ τρίτον ἔτος εἰς Βάκτρα. μετεπέμψατο δὲ καὶ ναυπηγοὺς ἔκ τε Φοινίκης καὶ Συρίας καὶ Κύπρου, καὶ τῆς ἄλλης τῆς παραθαλαττίου χώρας, οἷς ἄφθονον ὕλην μεταγαγοῦσα, διεκελεύσατο κατασκευάζειν ποτάμια πλοῖα [3] διαιρετά. ὁ γὰρ Ἰνδὸς ποταμὸς, μέγιστος ὢν τῶν περὶ τοὺς τόπους, καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῆς ὁρίζων, πολλῶν προσεδεῖτο πλοίων πρός τε τὴν διάβασιν, καὶ πρὸς τὸ τοὺς Ἰνδοὺς ἀπὸ τούτων ἀμύνασθαι. [4] παρὰ δὲ τὸν ποταμὸν οὐκ οὔσης ὕλης, ἀναγκαῖον ἦν ἐκ τῆς

Apparatus belli Indici,

1 Ἁπάσας Mut. Coisl. Gemist.
2 Καὶ τὰ Clar. 2.
3 Διαιρετὰ, διὰ τὴν μετακόμισιν διακεκομμένα καὶ πάλιν ἁρμοζόμενα Reg. & Vat. ex Scholio.
4 Περὶ Coisl. M. Gemist. Vat.

viribus sibi opus esse videns, nuntiis ad omnia provinciarum castra dimissis, praefectis demandavit, ut iuvenum optimos quosque conscriberent, numerum pro magnitudine cuiusque gentis assignans; novasque armaturas ut appararent omnes, etiam post triennium in Bactris magnifice instructi & exornati adessent, edixit. Tum arcessitis navium architectis e Phoenicia, Syria, Cypro, aliisque maritimis locis negotium dedit, ut navigia fluminibus apta, quae disiungi possent, coagmentarent. Ad quod materiam praebebat satis copiosam. Indus enim fluvius, regnum eius terminans, illisque in locis longe maximus, navibus ad transitum & repressionem Indorum multis egebat. Cum vero iuxta flumen materia non esset, ex Bactriana pedestri itinere naves

Βακτριανῆς πεζῇ παρακομίζεσθαι τὰ πλοῖα. θεωροῦσα δὲ ἡ Σεμίραμις ἑαυτὴν ἐν [1] τῇ τῶν ἐλεφάντων χρείᾳ πολὺ λειπομένην, ἐπενοήσατό τι κατασκευάζειν ἰδίωμα τούτων τῶν ζώων, ἐλπίζουσα καταπλήξεσθαι τοὺς Ἰνδοὺς, διὰ τὸ νομίζειν αὐτοὺς μηδ' εἶναι τὸ σύνολον ἐλέφαντας ἐκτὸς τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικήν. ἐπιλέξασα δὲ βοῶν [2] μελάνων τριάκοντα μυριάδας, τὰ μὲν κρέα τοῖς τεχνίταις καὶ τοῖς [3] πρὸς τὴν τῶν κατασκευασμάτων ὑπηρεσίαν τεταγμένοις διένειμε, τὰς δὲ βύρσας συῤῥάπτουσα καὶ χόρτου πληροῦσα, κατεσκεύασεν εἴδωλα, κατὰ πᾶν ἀπομιμουμένη τὴν τῶν ζώων τούτων φύσιν. ἕκαστον δὲ τούτων εἶχεν ἐντὸς ἄνδρα τὸν ἐπιμελησόμενον, καὶ κάμηλον, ὑφ' οὗ φερόμενον φαντασίαν τοῖς πόῤῥωθεν ὁρῶσιν ἀληθινοῦ θηρίου [4] παρείχετο. οἱ δὲ ταῦτα [5] κατασκευάζοντες αὐτῇ τεχνῖται προσεκαρτέρουν τοῖς ἔργοις ἔν τινι περιβόλῳ περιῳκο-

praefertim elephantorum fimulacra.

1 Ταῖς -- χρείαις Clar. 2.
2 Μεγάλων margo Steph.
3 Περὶ Clar. 1.
4 Παρείχετο. ὁ γὰρ ἐντὸς τοῦ δέρματος ἀνὴρ ᾠκονόμει διὰ τῆς καμήλου καὶ ἐκινεῖτο τοῦτο, καὶ ἐφάνταζε τὸν ἐλέφαντα Reg. ex Grammatici interpretamento.
5 Κατασκευάσαντες Mut.

eo tranfvehi neceffum erat. Dum vero fe neceffario elephantum apparatu multo inferiorem Semiramis animadvertit; affimilem belluis formam ad terrendum Indos, extra Indiam nullos omnino elephantes effe opinantes, comminifcitur. Trecenta igitur millia boum nigrorum delegit: quorum carnes cerdonibus, futorio huic muneri deftinatis, diftribuit. E coriis autem concinnatis & ftramine fuffartis fimulacrum belluas Indicas repraefentans illis effingendum dedit ita, ut unumquodque intus hominem, qui gubernaret, & camelum, qui id geftaret, includens, e longinquo veri elephantis imaginem videntibus oftenderet. Qui haec adminiftrabant opifices, rem ftrenue & affidue peragebant, intra quoddam feptum

δομημένῳ, καὶ πύλας ἔχοντι τηρουμένας ἐπιμελῶς, ὥστε μηδένα μήτε [1] τῶν ἔσωθεν ἐξιέναι [2] τεχνιτῶν, μήτε τῶν ἔξωθεν εἰσιέναι πρὸς αὐτούς. τοῦτο δ' ἐποίησεν, ὅπως μηδεὶς τῶν ἔξωθεν ἴδῃ τὸ γινόμενον, [3] μηδὲ διαπέσῃ φήμη πρὸς Ἰνδοὺς περὶ τούτων.

ιζ'. Ἐπεὶ δὲ αἵ τε [4] ναῦς καὶ τὰ θηρία κατεσκευάσθησαν ἐν τοῖς δυσὶν ἔτεσι, τῷ τρίτῳ μετεπέμψατο τὰς πανταχόθεν δυνάμεις εἰς τὴν Βακτριανήν. τὸ δὲ πλῆθος τῆς ἀθροισθείσης στρατιᾶς ἦν, ὡς Κτησίας ὁ Κνίδιος [5] ἀνέγραψε, πεζῶν μὲν τριακόσιαι μυριάδες, ἱππέων δὲ [6] πεντήκοντα μυριάδες, ἁρμάτων δὲ [7] δέκα μυριάδες. ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄνδρες ἐπὶ καμήλων ὀχούμενοι, μαχαίρας τετραπήχεις ἔχοντες, τὸν ἀριθμὸν [8] ἶσοι τοῖς ἅρμασι. ναῦς δὲ ποταμίας κατεσκεύασε

1 Τῶν ἔξωθεν Clar. 1. τῶν ἔξωθεν εἰσιέναι Ven. & tum ἔσωθεν ἐξιέναι ſine πρὸς αὐτούς.

2 Huic voci eam notam H. Steph. appoſuit, qua deeſſe eam quibuſdam Codd. indicat.

3 Καὶ μηδεμία πέσῃ Reg. καὶ eſt & in Vat.

4 Νῆες Coisl. Mut. Gemiſt.

5 Συνέγραψε Vat. ἀνέγραψε Co. Mut. Clar. 2. Gemiſt. bene. Vulgo συνεγράψατο.

6 Εἴκοσι Steph. margo Reg. Co. M. Clar. Codex Urſini.

7 Δέκα, καὶ ἄνδρες ἐπὶ Vat. Reg. Steph. quoque nota. Ceteri δέκα μυριάδες. ὑπῆρχον δὲ καί. Gemiſtus vero ἅρματα δρεπανηφόρα μύρια.

8 Ἶσοι Coisl. Mutin. Gemiſt. Vulgo ἶσον.

circumquaque muris probe clauſum, cuius oſtia ſub accurata erant cuſtodia, ut nemo vel exire, vel ingredi poſſet. Id eo factum conſilio, ne quis foris agentium opus illud videret, & ne fama de hoc ad Indos emanaret.

XVII. Navibus ergo & belluis intra biennium apparatis, tertio anno copias undique in Bactrianam cogit. Peditum numerus, ut Cteſias recenſet, tricies centena millia, equitum millia quingenta, currus ad millia centum. Totidem quoque viri camelis vehebantur, gladios quatuor cubitorum ſtringentes. Navium reſolutilium nu-

διαιρετὰς δισχιλίας, αἷς παρεσκευάσατο καμήλους τὰς πεζῇ παρακομιζούσας τὰ σκάφη. ἐφόρουν δὲ καὶ τὰ τῶν ἐλεφάντων εἴδωλα κάμηλοι, [1] καθότι προείρηται· [2] καὶ πρὸς αὐτὰς τοὺς ἵππους οἱ στρατιῶται συνάγοντες, συνήθεις ἐποίουν τοῦ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἀγριότητα τῶν θηρίων. [3] παραπλήσιον δὲ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον ἔπραξε [4] Περσεὺς ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, ὅτε πρὸς Ῥωμαίους ἔμελλε διακινδυνεύειν, ἔχοντας ἐκ Λιβύης ἐλέφαντας. ἀλλ' οὔτ' ἐκείνῳ ῥοπὴν [5] ἐπενεγκεῖν εἰς τὸν πόλεμον συνέβη τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα σπουδὴν καὶ φιλοτεχνίαν, οὔτε Σεμιράμιδι· περὶ ὧν ἀκριβέστερον ὁ [6] προϊὼν λόγος δηλώσει. ὁ δὲ τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς [7] Σταβροβάτης πυνθανόμενος τά τε μεγέθη τῶν [8] ἑτοιμαζομένων δυνάμεων, καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευῆς, ἔσπευδεν ἐν ἅπασιν ὑπερ-

1 Καθάπερ Coisl.
2 Πρὸς δ' αὐτοὺς Mut. Gemift. αὐτοὺς quoque Vat. qui tamen καὶ fervat, quod Coisl. defit.
3 Τὸ παραπλ. R. Vat. Gem. Co.
4 Καὶ Περσ. Gemift.
5 Ἐνεγκεῖν Mut. Gemift. fortaffe rectius.
6 Προσιὼν Clar. 2.
7 Στροβάτης Clar. 2.
8 Ὀνομαζομένων Co. Vat. Mut.

merus erat duo millia: quas ut & elephantorum fimulacra, uti dictum eft, terreftri itinere cameli deportabant. His crebra milites adductione familiares equos efficiebant, ne ferocia belluarum exfternarentur. Quod & Perfeus multis poft feculis imitatus eft, cum Romanis, quibus elephantes erant Libyci, acie dimicaturus. Verum neque illi, neque Semiramidi, hoc ftudium & commentum ad victoriam aliquid momenti attulit, ut ex narratione inferius liquebit. Indorum rex, ubi de exercitus inftructi magnitudine, & de excellenti apparatu belli cognoviffet, in omnibus Semiramidem fupe-

θέσθαι τὴν Σεμίραμιν. καὶ πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ καλάμου κατεσκεύασε πλοῖα ποτάμια τετρακισχίλια. ἡ γὰρ Ἰνδικὴ παρά τε τοὺς ποταμοὺς καὶ τοὺς ἑλώδεις τόπους φέρει καλάμου πλῆθος, οὗ τὸ πάχος οὐκ ἂν ῥαδίως ἄνθρωπος περιλάβοι. λέγεται δὲ καὶ τὰς ἐκ τούτων κατασκευαζομένας ναῦς διαφόρους κατὰ τὴν χρείαν ὑπάρχειν, οὔσης [1] ἀσήπτου ταύτης τῆς ὕλης. ποιησάμενος δὲ καὶ τῆς τῶν ὅπλων [2] παρασκευῆς πολλὴν ἐπιμέλειαν, καὶ πᾶσαν ἐπελθὼν τὴν Ἰνδικὴν ἤθροισε δύναμιν πολὺ [3] μείζονα τῆς Σεμιράμιδι συναχθείσης. ποιησάμενος δὲ καὶ τῶν ἀγρίων ἐλεφάντων θήραν, καὶ πολλαπλασιάσας τοὺς προϋπάρχοντας, ἐκόσμησεν ἅπαντας τοῖς εἰς τὸν πόλεμον καταπληκτικοῖς λαμπρῶς. διὸ καὶ συνέβαινε κατὰ τὴν ἔφοδον αὐτῶν, διά τε τὸ πλῆθος καὶ τὴν ἐπὶ τῶν θωρακίων κατασκευὴν, ἀνυπόστατον ἀνθρωπίνῃ φύσει φαίνεσθαι τὴν ἐπιφάνειαν.

Indorum regis ab adversa parte apparatus, praecipue 4000 naves ex arundine.

1 Ἀσήπου Clar. 2.
2 Κατασκευῆς Co. Mut.
3 Πολὺ μεῖζον αὐτῆς Co. Mox τῆς Σεμιράμιδος· ποιησ. Gemist. qui & τῶν θηρίων κατασκευὴν non multo post.

rare contendit. Et primum ex arundinibus IV millia navigiorum construxit. Nam India circa fluvios & paludes magnam arundinis copiam fert, cuius crassitiem homo non facile complectatur. Ex hac naves materia concinnatas eximium habere usum dicitur, quod carie scilicet non infestentur. In armorum quoque apparatum permultum studii contulit, totamque obiens Indiam, exercitum longe maiorem, quam Semiramis, contraxit. Tum per agrestium elephantorum venationes armenta priora multiplicavit, omnesque rebus ad terrorem belli accommodatis praeclare instruxit. Hinc evenit, ut propter multitudinem, & loricarum apparatum, nullis hominum viribus impressio illorum tolerabilis videretur.

Is admonitione & minis reginam nequidquam deterrere studet.

ιη'. Ἐπεὶ δ' αὐτῷ πάντα [1] πρὸς τὸν πόλεμον κατεσκεύαστο, πρὸς τὴν Σεμίραμιν καθ' ὁδὸν οὖσαν ἀπέστειλεν ἀγγέλους, ἐγκαλῶν ὅτι προκατάρχεται τοῦ πολέμου μηδὲν ἀδικηθεῖσα. πολλὰ δὲ καὶ ἄῤῥητα κατ' αὐτῆς [2] εἰς ἑταιρείαν βλασφημήσας διὰ τῶν γραμμάτων, καὶ θεοὺς ἐπιμαρτυράμενος, ἠπείλει, καταπολεμήσας αὐτὴν σταυρῷ προσηλώσειν. ἡ δὲ Σεμίραμις ἀναγνοῦσα τὴν ἐπιστολὴν, καὶ καταγελάσασα τῶν γεγραμμένων, διὰ [3] τῶν ἔργων ἔφησε [4] τὸν Ἰνδὸν πειραθήσεσθαι τῆς περὶ αὐτὴν ἀρετῆς. ἐπεὶ δὲ [5] προαγαγοῦσα μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν παρεγένετο, κατέλαβε τὰ τῶν πολεμίων πλοῖα πρὸς μάχην ἕτοιμα· διόπερ καὶ αὐτὴ [6] καταρτίσασα ταχέως τὰς ναῦς, καὶ πληρώσασα τῶν κρατίστων ἐπιβατῶν, συνεστήσατο κατὰ τὸν ποταμὸν ναυμαχίαν, συμφιλο-

Prima navalis pugna,

1 Κατὰ Vat. Reg. Clar. 2.
2 Εἰς ἑταιρείαν omittit Ven. ἑτέρα Coisl. Mut. εἰς ἑτέραν Vat.
3 Τοῖς ἔργοις ἔφησε Ven.
4 Τῶν Ἰνδῶν Clar. 2.
5 Προάγουσα Clar. Reg. tum παρεγενήθη, κατελ. Vat. & Cl. 1.
6 Καταρτήσασα Coisl.

XVIII. Cunctis itaque his ad bellum praeparatis, legatos ad Semiramidem, iam iter ingressam, mittit, per quos eam accusat, quod, nulla prius iniuria affecta, belli initium faciat. Multa insuper arcana in meretriciam eius vitam probra ingerit per literas, Deumque obtestatus interminatur, se armis devictam cruci affixurum. Lecta Semiramis epistola ridens, quae mea sit virtus, inquit, ex factis Indus periculum faciet. Cumque promotis ad Indum fluvium agminibus, venisset; classem hostium ad certamen paratam offendit. Mox igitur suam & ipsa classem disponit, &, fortissimis ea classiariis stipata, certamen navale committit; ut tamen

τιμουμένων καὶ τῶν [1] παρεμβεβληκότων παρὰ τὸ ῥεῖθρον πεζῶν. ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον τοῦ κινδύνου παρατείνοντος, καὶ προθύμως ἑκατέρων [2] ἀγωνισαμένων, τὸ τελευταῖον ἡ Σεμίραμις ἐνίκησε, καὶ διέφθειρε τῶν πλοίων περὶ χίλια· συνέλαβε δ' αἰχμαλώτους οὐκ ὀλίγους· ἐπαρθεῖσα δὲ τῇ [3] νίκῃ τὰς ἐν τῷ ποταμῷ νήσους καὶ πόλεις ἐξηνδραποδίσατο, καὶ [4] συνήθροισεν αἰχμαλώτων σωμάτων ὑπὲρ τὰς [5] δέκα μυριάδας. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ μὲν τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς ἀπήγαγε τὴν δύναμιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, προσποιούμενος μὲν ἀναχωρεῖν διὰ φόβον, τῇ δ' ἀληθείᾳ βουλόμενος τοὺς πολεμίους προτρέψασθαι διαβῆναι τὸν ποταμόν. ἡ δὲ Σεμίραμις, κατὰ νοῦν αὐτῇ τῶν πραγμάτων [6] χωρούντων, ἔζευξε τὸν ποταμὸν, κατασκευάσασα πολυτελῆ καὶ μεγάλην γέφυραν, δι' ἧς ἅπασαν διακομίσασα τὴν δύναμιν, ἐπὶ μὲν τοῦ ζεύγματος φυλακὴν

qua Semiramis vicit.

1 Παραβεβηκότων Vat. παρεμβεβληκότων Coisl. Mut. bene. Ceteri παραβεβληκότων.
2 Συναγωνισαμένων Coisl. Mut.
3 Νίκῃ, τὰς Reg. Coisl. Vulgo inferunt καὶ fine caufa.
4 Συνήγαγεν ex Scholio Mut. & Coisl.
5 Δώδεκα margo Steph. Cl. 2.
6 Προχωρούντων Coisl. Mut.

terreftres interim copiae, in ripa metatae, proelium adiuvarent. Poftquam, certamine ad longum tempus extracto, acriter pugnatum effet utrinque, victoria tandem penes Semiramidem ftetit, quae ad CIↃ naves fubmerfit, nec exiguo captivorum numero potita fuit. Succeffu hoc elata, infulas quoque & urbes in fluvio fubegit; nec minus quam C M. in fervitutem abduxit. Poft hanc cladem Indus, fugam fimulans, ad interiora exercitum a fluvio abduxit, ut hoc dolo ad traiiciendum hoftes pelliceret. Semiramis igitur, cui ex fententia res fucceffiffent, pontem latiffimum magnis fumtibus fluvio induxit, omnibufque traductis copiis, LX M. praefidium

κατέλιπεν [1] ἀνδρῶν ἑξακισμυρίων, τῇ δ' ἄλλῃ στρατιᾷ προῆγεν ἐπιδιώκουσα τοὺς Ἰνδοὺς, προηγουμένων τῶν εἰδώλων, ὅπως οἱ τῶν πολεμίων κατάσκοποι [2] δηλώσωσι τῷ βασιλεῖ τὸ πλῆθος τῶν παρ' αὐτῇ θηρίων. [3] οὐ διεψεύσθη δὲ κατά γε τοῦτο τῆς ἐλπίδος, ἀλλὰ τῶν ἐπὶ κατασκοπὴν ἐκπεμφθέντων τοῖς Ἰνδοῖς, ἀπαγγελλόντων τὸ πλῆθος τῶν παρὰ τοῖς πολεμίοις ἐλεφάντων, ἅπαντες [4] διηποροῦντο πόθεν αὐτῇ συνακολουθεῖ [5] τοσοῦτο πλῆθος θηρίων· οὐ μὴν ἔμεινέ γε τὸ ψεῦδος πλείω χρόνον κρυπτόμενον. τῶν γὰρ παρὰ τῇ Σεμιράμιδι στρατευομένων κατελήφθησάν τινες νυκτὸς ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ ῥαθυμοῦντες τὰ περὶ τὰς φυλακάς. φοβηθέντες δὲ τὴν ἐπακολουθοῦσαν τιμωρίαν, ηὐτομόλησαν πρὸς τοὺς πολεμίους, καὶ τὴν κατὰ τοὺς ἐλέφαντας [6] πλάνην ἀπήγγειλαν. ἐφ' οἷς θαῤῥήσας

1 Ἀνδρῶν deſit Coisl.

2 Τῷ βασιλεῖ ἀπαγγείλωσι Co. Mut.

3 Οὐ διεψεύσθη δὲ Reg. Gemiſt. Co. Clar. 1. Quorum tamen hic & Vat. τε, ille γε. Vulgo καὶ οὐ διεψεύσθη.

4 Διηποροῦντο Gemiſt. διηπορούντων Coisl. Ceteri διηποροῦν τό.

5 Τοσοῦτον Coisl. Gemiſt.

6 Ἀπάτην Gemiſt.

cuſtodiae eius relinquens, reliquo exercitu Indos perſequitur. In primo agmine ſimulacra conſtituerat, ut ſpeculatores hoſtium de belluarum multitudine ſtatim regi indicium facerent. Nec in hoc ſpes eam fefellit. Cum enim Indis ſignificarent emiſſarii, quanta elephantorum copia adventaret, mox omnes dubiis inter ſe animis quaerebant, unde tantus Aſſyriis ferarum apparatus. At fucus ille diu latere non poterat. Nam e militibus Semiramidis nonnulli, propter excubias noctu ſocorditer actas, in vincula compacti, ſupplicii metu ad hoſtes transfugerant, & falſam de elephantis perſuaſio-

ὁ τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς, καὶ τῇ δυνάμει διαγγείλας τὰ περὶ τῶν εἰδώλων, ἐπέστρεψεν ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους, διατάξας τὴν δύναμιν.

ιθ'. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῆς Σεμιράμιδος ἐπιτελούσης, ὡς ἤγγισαν [1] ἀλλήλοις τὰ στρατόπεδα, Σταβροβάτης ὁ τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς προαπέστειλε πολὺ πρὸ τῆς φάλαγγος τοὺς ἱππεῖς μετὰ τῶν ἁρμάτων. δεξαμένης δὲ τῆς βασιλίσσης εὐρώστως τὴν ἔφοδον τῶν ἱππέων, καὶ τῶν κατεσκευασμένων [2] ἐλεφάντων πρὸ τῆς φάλαγγος ἐν ἴσοις διαστήμασι τεταγμένων, συνέβαινε [3] πτύρεσθαι τοὺς τῶν Ἰνδῶν ἵππους. τὰ γὰρ εἴδωλα πόῤῥωθεν μὲν ὁμοίαν εἶχε τὴν πρόσοψιν [4] τοῖς ἀληθινοῖς θηρίοις, [5] οἷς συνήθεις ὄντες οἱ τῶν Ἰνδῶν ἵπποι τεθαῤῥηκότως [6] προσήρχοντο. τοῖς δ' ἐγγίσασιν ἡ

Pugna terrestris.

1 Ἀλλήλοις Mut. Coisl. Ceteri ἀλλήλων.

2 Haec usque ad συνέβαινε desunt Coisl.

3 Φθείρεσθαι Coisl. μὴ πτύρεσθαι Reg. nec non Ursini liber, addito Scholio, ἤγουν ταράσσεσθαι. Tum pro τοὺς in eodem τοσοῦτον τῶν, quae merito sibi displicere vir doct. significavit.

4 Τῶν ἀληθῶν ἐλεφάντων Steph. margo & Reg. Vat. ex correctoris manu ἀληθινῶν ἐλεφ.

5 Οἷς συνηθήσοντες Clar. 2. συνήθοντες Clar. 1.

6 Προσίππευον Vat. M. Clar. 2. Coisl. Gemist. Quorum Coisl. & Clarom. 2. τεθαῤῥηκότες. Vulgo προσήρχοντο.

nem illis eximunt. Per hoc animis rex auctus, fama per exercitum didita, aciem in Assyrios convertit.

XIX. Idem & Semiramis facit. Dumque alter in alterum ducit propius, Indorum imperator equites ac currus ante reliquum agmen hostibus immittit. Quorum impressionem cum Semiramis, aequali interstitio ante suam phalangem constitutis elephantum larvis, fortiter exciperet, insolita equos Indorum consternatio invasit. Quia enim simulacra procul speciem elephantorum habebant, equi Indorum assueti intrepidi accede-

τε ὀσμὴ [1] προσέβαλλεν ἀσυνήθης, καὶ τἄλλα διαφορὰν [2] ἔχοντα πάντα παμμεγέθη [3] τοὺς ἵππους ὁλοσχερῶς συνετάραττε. διὸ καὶ τῶν Ἰνδῶν οἱ μὲν ἐπὶ τὴν γῆν ἔπιπτον, οἱ δὲ, τῶν ζώων ἀπειθούντων τοῖς χαλινοῖς, ὡς [4] ἐτύγχανεν εἰς τοὺς πολεμίους ἐξέπιπτον μετὰ τῶν κομιζόντων αὐτοὺς ἵππων. ἡ δὲ Σεμίραμις μετὰ στρατιωτῶν ἐπιλέκτων [5] μαχομένη, καὶ τῷ προτερήματι δεξιῶς χρησαμένη, τοὺς Ἰνδοὺς ἐτρέψατο. ὧν φυγόντων πρὸς τὴν φάλαγγα, [6] Σταβροβάτης ὁ βασιλεὺς οὐ [7] καταπλαγεὶς ἐπήγαγε τὰς τῶν πεζῶν τάξεις, προηγουμένων τῶν ἐλεφάντων. αὐτὸς δ' ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρατος τεταγμένος, καὶ τὴν μάχην ἐπὶ τοῦ κρατίστου θηρίου ποιούμενος, ἐπήγαγε καταπληκτικῶς ἐπὶ τὴν βασίλισσαν [8] κατ' αὐτὸν τυχικῶς τεταγ-

Indi iterum in fugam acti.

Sed Stabrobates rex aciem restituit.

1 Προσέβαλεν Reg. προσέλαβεν Clar. 2.
2 Ἔχοντες Clar. 1.
3 Ἃ τοὺς Coisl.
4 Ἐτύγχανον Coisl. Clar. 2. Gemist. Mut. Ceteri ἐτύγχανεν.
5 Ἀγομένη Clar.
6 Σταυροβάτης Clar. 2. Paulo ante πρὸς τὴν τῶν Ἰνδῶν φαλ. Coisl. Mut.
7 Οὐ καταπλαγεὶς Coisl. Mut. Clar. 2. Vat. Reg. Gemist. Pogg. Vulgo negandi vocula deest.
8 Κατ' αὐτῶν τεχνικῆς Clar. 1. absurde.

bant: at cum & odor insuetus, & cetera omnia prorsus aliena & nova, equis offerrentur; magno terrore conturbabantur. Ideo pars Indorum ad terram excutitur, pars in hostes, ut casus tulit, ab equis frena detrectantibus aufertur. Tum Semiramis dextre successu utens, cum delectorum manu invecta Indos in fugam vertit. Quibus ad phalangem refugientibus Stabrobates haud perculsus, aciem peditum elephantis praemunitam in hostem promovit. Ipse cornu dexterum tenens, & ex optimo elephante pugnam ciens, magno terrore in reginam ipsam, forte fortuna illi oppositam, tendebat.

μένην. τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ τῶν ἄλλων ἐλεφάντων ποιησάντων, ἡ [1] μετὰ τῆς Σεμιράμιδος δύναμις βραχὺν [2] ὑπέστη χρόνον τὴν τῶν θηρίων ἔφοδον. τὰ γὰρ ζῶα διάφορα ταῖς ἀλκαῖς ὄντα, καὶ ταῖς ἰδίαις ῥώμαις πεποιθότα, [3] πάντα τὸν ὑφιστάμενον ῥᾳδίως ἀνῄρει. διόπερ πολὺς καὶ παντοῖος ἐγίνετο φόνος, τῶν μὲν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑποπιπτόντων, τῶν δὲ τοῖς ὀδοῦσιν ἀνασχιζομένων, ἐνίων δὲ ταῖς προβοσκίσιν ἀναῤῥιπτουμένων. συχνοῦ δὲ πλήθους νεκρῶν [4] σωρευομένου, καὶ τοῦ κινδύνου τοῖς ὁρῶσι δεινὴν ἔκπληξιν καὶ φόβον παριστάντος, οὐθεὶς ἔτι μένειν ἐπὶ τῆς τάξεως ἐτόλμα. τραπέντος οὖν τοῦ πλήθους [5] ἅπαντος, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰνδῶν ἐπ᾽ αὐτὴν ἐβιάζετο τὴν Σεμίραμιν· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπ᾽ ἐκείνην τοξεύσας, ἔτυχε τοῦ βραχίονος. ἔπειτ᾽ ἀκοντίσας διήλασε διὰ τοῦ νώτου τῆς βασιλίσσης, πλα-

1 Ἡ μετὰ τῆς Σ. δύναμις Mut. ἅπαν τὸ μετὰ τῆς Gemiſt. Ceteri μετὰ τῆς Σ. δυνάμεως.

2 Ἐπέστη Reg.

3 Πάντα non habent Vat. Ven. qui poſterior ſtatim ἔφθειρε legit, gloſſam amplexus.

4 Σωρευομένων Vat. Gemiſt. σεσωρευομένων Coisl. Clar. 2.

5 Πάντος Co. Clar. 2. Gemiſt. ἅπαντες Clar. 1.

Idem cum & ceteri elephantes facerent, Semiramidis copiae belluarum impetum ad exiguum tempus ſuſtinuerunt. Cum enim Indicae & animis pollerent, & robori ſuo confiderent, quemlibet adverſantem facile interimebant. Idcirco ingens ſtrages edita. Alios enim pedibus conculcant, alios dentibus dilacerant, alios proboſcidibus in altum iactatos peſſumdant. Cumque ingens mortuorum ſtrages coacervata eſſet, & horrendus periculi intuitus omnia terrore compleviſſet; nemo iam ordines ſervare audebat amplius. Iamque univerſa in fugam disiecta multitudine, rex in ipſam infertur Semiramidem. Et primum ſagitta brachium eius ſauciat. Deinde obliquo pili ictu tergum eius perſtringit. Vul-

Regina, vulnere accepto,

γίας ἐνεχθείσης τῆς πληγῆς. διόπερ οὐδὲν παθοῦσα δεινὸν ἡ Σεμίραμις ταχέως ἀφίππευσε, πολὺ λειπομένου κατὰ τὸ τάχος τοῦ διώκοντος θηρίου. πάντων δὲ φευγόντων ἐπὶ τὴν σχεδίαν, καὶ τοσούτου πλήθους εἰς ἕνα καὶ στενὸν βιαζομένου τόπον, οἱ μὲν τῆς βασιλίσσης ὑπ' ἀλλήλων ἀπέθνησκον συμπατούμενοι καὶ φυρόμενοι παρὰ φύσιν ἀναμὶξ ἱππεῖς τε καὶ πεζοί. τῶν δὲ Ἰνδῶν ἐπικειμένων, [1] διωγμὸς ἐγίνετο βίαιος ἐπὶ τῆς γεφύρας διὰ τὸν φόβον, ὥστε πολλοὺς ἐξωθουμένους ἐφ' ἑκάτερα [2] μέρη τῆς γεφύρας ἐμπίπτειν εἰς τὸν ποταμόν. ἡ δὲ Σεμίραμις ἐπειδὴ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἀπὸ τῆς μάχης διασωζομένων διὰ τὸν ποταμὸν ἔτυχε τῆς ἀσφαλείας, ἀπέκοψε τοὺς συνέχοντας δεσμοὺς τὴν γέφυραν. ὧν λυθέντων, ἡ μὲν σχεδία κατὰ πολλὰ διαιρεθεῖσα μέρη, καὶ συχνοὺς ἐφ' ἑαυτῆς ἔχουσα τῶν διωκόντων Ἰνδῶν, ὑπὸ τῆς τοῦ ῥεύματος σφο-

1 Ὠσμὸς Clar. Gemiſt. poſt ἀναμὶξ omiſſis ceteris Coisl. καὶ βιασμὸς ἐγένετο.

2 Τὰ μέρη — ἐκπίπτειν Reg. & Vat.

nere igitur non letali accepto, equo in fugam ſe coniicit, velocitati eius multum concedente fera, quae inſequebatur. Sed enim cum omnes ad ratem fugerent, & tanta hominum colluvies in unum, eumque anguſtum coarctaretur locum, accidit, ut mutuo reginae milites conculcatu foede perirent, & promiſcue, contra quam fieri ſolet, equites & pedites iacerent. In ponte denique, Indis tergo inhaerentibus, tam violenta erat ex trepidatione compreſſio, ut plurimi ad utrumque eius latus extruſi, in amnem praecipitarentur. Semiramis autem, cum maior pars, quae bello ſuperfuerat, trans flumen in tutum evaſiſſet, retinacula pontis abſcidit. Quibus ſolutis, ratis, in qua magnus Indorum perſequentium numerus erat, in multas diſtracta partes, quo

δρότητος, ὡς ἔτυχε, κατηνέχθη, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν Ἰνδῶν διέφθειρε, τῇ δὲ Σεμιράμιδι πολλὴν ἀσφάλειαν [1] παρεσκεύασε, κωλύσασα τὴν τῶν πολεμίων ἐπ' αὐτὴν διάβασιν. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ μὲν τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς, [2] Διὸς σημασιῶν αὐτῷ γεγονυιῶν, καὶ τῶν μάντεων ἀποφαινομένων σημαίνεσθαι τὸν ποταμὸν μὴ διαβαίνειν, ἡσυχίαν ἔσχεν. ἡ δὲ Σεμίραμις ἀλλαγὴν ποιησαμένη τῶν αἰχμαλώτων, ἐπανῆλθεν εἰς [3] Βάκτρα, δύο μέρη τῆς δυνάμεως ἀποβεβληκυῖα.

vix cum tertia exercitus parte evasit.

κ'. Μετὰ δέ τινα χρόνον ὑπὸ Νινύου τοῦ υἱοῦ δι' εὐνούχου τινὸς ἐπιβουλευθεῖσα, καὶ τὸ παρ' [4] Ἄμμωνος λόγιον ἀνανεωσαμένη, τὸν ἐπιβουλεύσαντα κακὸν οὐδὲν εἰργάσατο· τοὐναντίον δὲ τὴν βασιλείαν αὐτῷ παραδοῦσα, καὶ τοῖς ὑπάρχοις ἀκούειν ἐκείνου προστάξασα, ταχέως ἠφάνισεν ἑαυτὴν, ὡς εἰς θεοὺς κατὰ

Ob insidias factas, & memor oraculi Iovis Ammonis, Ninyae filio regnum tradit.

Confestim evanuit,

1 Κατεσκεύασε Clar. 2.

2 Σημείων ἐπ' αὐτῷ γενομένων Co. Mut. γενομένων quoque Reg. Clarom. 2. Vat. in cuius margine Διοσημιῶν.

3 Βαβυλῶνα Reg. Clar. 2.

4 Ἄμμωνος Mut. Gemist. Ἀμμωνίου Coislin. Ceteri Ἄμμωνι. Scholiastes autem Reg. post ἀνανεωσαμένη addit: ὅτι ὁ Ἄμμων, ὡς πρὸ ὀλίγου εἴρηται, προεῖπεν αὐτῇ, ὡς μετὰ τὴν τελευτὴν τοῖς ἀθανάτοις μέλλει συνταχθῆναι, καὶ ἐν τῇ ἀνατολῇ παρ' ἔθνους τινὸς ἀξιωθῆναι τιμῆς.

fluvii vis egit, multos Indorum submersit, & multum Semiramidi, intercluso hostibus transitu, securitatis praebuit. Tum rex Indorum prodigiis Iovis & vatum responsis admonitus, ne fluvium transiret, bello supersedit. Semiramis autem, permutatis captivis in Bactra, vix tertia exercitus parte salva, remeavit.

XX. Tempore aliquanto post, insidiis filii per quendam Eunuchum appetita, pristinum Hammonis responsum in memoriam revocat. Ideo nihil acerbi in insidiatorem statuit. Sed regno ipsi tradito, omnibusque ut legitimo regi parere iussis, confestim ex hominum conspectu, ut ad Deos iuxta oraculi fidem migratura, se

τὸν χρησμὸν μεταστησομένη. ἔνιοι δὲ μυθολογοῦντες φασὶν αὐτὴν γενέσθαι περιστερὰν, καὶ πολλῶν ὀρνέων εἰς τὴν [1] οἰκίαν καταπετασθέντων, μετ' ἐκείνων ἐκπετασθῆναι. διὸ καὶ τοὺς Ἀσσυρίους τὴν περιστερὰν τιμᾶν ὡς θεὸν, ἀπαθανατίζοντας τὴν Σεμίραμιν. αὕτη μὲν οὖν βασιλεύσασα τῆς Ἀσίας ἁπάσης πλὴν Ἰνδῶν, ἐτελεύτησε τὸν προειρημένον τρόπον, βιώσασα μὲν ἔτη ἑξήκοντα [2] καὶ δύο, βασιλεύσασα δὲ δύο [3] πρὸς τοῖς τεσσαράκοντα. Κτησίας μὲν οὖν ὁ Κνίδιος περὶ Σεμιράμιδος τοιαῦθ' ἱστόρηκεν. Ἀθήναιος δὲ καί τινες τῶν ἄλλων συγγραφέων φασὶν αὐτὴν ἑταῖραν γεγονέναι εὐπρεπῆ, καὶ διὰ τὸ κάλλος ἐρωτικῶς ἔχειν αὐτῆς τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων. τὸ μὲν οὖν πρῶτον μετρίας αὐτὴν ἀποδοχῆς τυγχάνειν ἐν τοῖς βασιλείοις. μετὰ δὲ ταῦτα γνησίαν ἀναγορευθεῖσαν γυναῖκα, πεῖσαι τὸν

ab Assyriis deinde inter Deos relata, & sub columbae imagine culta.

Scriptores recensentur, qui de Semiramide diversa narrant.

1 Ἀσίαν Clar. 1. tum καταπτάντων -- ἐκπτῆναι Gemist. non absurde.

2 Duas has voces non habent Coisl. & Ven.

3 Πρὸς τοῖς τετταρ. Co. Clar. 2. Gemist. Mut. Syncell. Chronogr. p. 166. πρὸς τοῖς κ δ' Clar. 1. Vulgo abest articulus.

subduxit. Sunt, qui in columbam conversam fabulantur. Compluribus enim avibus in palatium eius delapsis, una cum illis avolasse creditur. Et hinc factum, ut Assyrii, dum Semiramidem Diis immortalibus accensent, columbam pro Dea honorent. Huiusmodi, prout iam dictum est, Semiramis, totius Asiae, praeter Indiam, regina, vitae exitum habuit, cum vixisset annos LXII, regnassetque XLII. Et haec quidem Ctesias ille Cnidius de Semiramide literis tradidit. Athenaeus, & quidam alii scriptores asserunt, meretricem hanc fuisse elegantis formae, & ob pulchritudinem ab Assyriorum rege adamatam. Ac primum in mediocri regis gratia positam, mox etiam legitimae uxoris nomen consecutam, persuasisse

βασιλέα πένθ' ἡμέρας [1] παραχωρῆσαι αὐτῇ τῆς βασιλείας. τὴν δὲ Σεμίραμιν ἀναλαβοῦσαν τό, τε σκῆπτρον καὶ τὴν βασίλειον στολὴν, κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἡμέραν εὐωχίαν ποιῆσαι καὶ μεγαλοπρεπῆ δεῖπνα, ἐν οἷς τοὺς [2] τῶν δυνάμεων ἡγεμόνας καὶ πάντας τοὺς ἐπιφανεστάτους πεῖσαι συμπράττειν ἑαυτῇ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τοῦ τε πλήθους καὶ τῶν ἀξιολογωτάτων ἀνδρῶν ὡς βασίλισσαν θεραπευόντων, τὸν μὲν ἄνδρα [3] καταβαλεῖν εἰς τὴν εἱρκτὴν, αὐτὴν δὲ φύσει [4] μεγαλεπίβολον οὖσαν καὶ τολμηρὰν κατασχεῖν τὴν ἀρχὴν, καὶ μέχρι γήρως βασιλεύσασαν πολλὰ καὶ μεγάλα [5] κατεργάσασθαι. περὶ μὲν οὖν τῶν κατὰ τὴν Σεμίραμιν τοιαύτας ἀντιλογίας εἶναι συμβαίνει παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι.

κα'. Μετὰ δὲ τὸν ταύτης θάνατον Νινύας ὁ Νίνου καὶ Σεμιράμιδος υἱὸς παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν ἦρχεν

1 Αὐτῇ παραχωρῆσαι Co. Reg. Gemist.
2 Τούτων Clar. 2.
3 Καταβαλόντων Clar. 2. Vat. καταβαλοῦσαν Ven.
4 Μεγαλεπίβολον Coisl. Ceteri μεγαλεπήβολον.
5 Καταπράξασθαι Ven.

viro tradunt, ut v dies sibi regno cederet. Sceptro igitur & regia stola potitam, prima die epulum instituisse & convivia magnifica, in quibus copiarum ductores & nobilissimum quemque ad obsequendum sibi induxit. Postridie cum iam vulgus & proceres illi, ut reginae, ad ministeria praesto essent, virum in carcerem compegisse: & quia ingenio ad res magnas apto esset & confidens, facile imperium occupasse, eoque ad senectutem usque potitam, multorum & magnorum operum effectis claruisse. Et haec sunt, quae controversa de Semiramide narrant auctores.

XXI. Ab eius obitu Ninyas, Nini & Semiramidis filius, regnum adeptus in pace id administravit; bellan-

εἰρηνικῶς, τὸ Φιλοπόλεμον καὶ κεκινδυνευμένον τῆς μητρὸς [1] οὐδαμῶς ζηλώσας. πρῶτον μὲν γὰρ ἐν τοῖς βασιλείοις τὸν ἅπαντα χρόνον διέτριβεν, ὑπ' οὐδενὸς [2] ὁρώμενος πλὴν τῶν παλλακίδων καὶ τῶν περὶ αὐτὸν [3] εὐνούχων. ἐζήλου δὲ τρυφὴν καὶ ῥαθυμίαν, καὶ τὸ μηδέποτε κακοπαθεῖν, μηδὲ μεριμνᾷν· ὑπολαμβάνων βασιλείας εὐδαίμονος εἶναι τέλος τὸ πάσαις χρῆσθαι ταῖς ἡδοναῖς [4] ἀνεπικαλύπτως. πρὸς δὲ τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἀρχῆς καὶ τὸν κατὰ τῶν ἀρχομένων γινόμενον φόβον, κατ' ἐνιαυτὸν μετεπέμπετο στρατιωτῶν ἀριθμὸν ὡρισμένον, καὶ στρατηγὸν ἀπὸ ἔθνους ἑκάστου. καὶ τὸ μὲν ἐκ πάντων ἀθροισθὲν στράτευμα ἐκτὸς τῆς πόλεως συνεῖχεν, [5] ἑκάστου τῶν ἐθνῶν τὸν εὐνούστατον τῶν περὶ αὐτὸν ἀποδεικνύων ἡγεμόνα. τοῦ δ' ἐνιαυτοῦ διελθόντος μετεπέμπετο πάλιν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τοὺς ἴσους στρατιώτας, καὶ τοὺς προτέρους [6] ἀπέλυεν εἰς

1 Οὐδαμῶς Steph. marg. Reg. Clar. 1. M. Vat. Vulgo οὐδαμοῦ.
2 Ὁρμώμενος Reg. prave.
3 Εὐνούχων notavit Steph. & deest Clar. 1.
4 Ἀνεπικολύπτως Coisl.
5 Ἑκάστου Coisl. Reg. Mut. Gemist. Ceteri ἑκάστῳ.
6 Ἀπήλαυνεν Mut.

Ninyae, & successorum omnium per XXX aetates, vita desidiosa.

di studio & periculorum audacia matrem nequaquam imitatus. Nam in regia omne vitae tempus exegit, sic ut a nemine, praeterquam concubinis & Eunuchis, conspiceretur. Deliciis enim otioque ignavo apprime deditus, molestias nullas, nullasque curas, admittebat, quippe in hoc positum beati regni finem existimans, si quis haud tecte omni voluptatum genere perfruatur. Verum ut firmius & securius regnaret, & maiori subditis terrori esset, quotannis certum unicuilibet genti militis numerum & ducem imperavit; manumque inde coactam in urbe continens, nationi cuique ducem sibi addictissimum praefecit. Anno circumacto, totidem e provinciis arcessivit; priores sacramento absolvens, & in patriam

τὰς πατρίδας. οὗ συντελουμένου, συνέβαινε τοὺς ὑπὸ τὴν βασιλείαν τεταγμένους πάντας καταπεπλῆχθαι, θεωροῦντας ἀεὶ δυνάμεις μεγάλας ἐν ὑπαίθρῳ [1] στρατοπεδευομένας, καὶ τοῖς ἀφισταμένοις [2] ἢ μὴ πειθαρχοῦσιν ἑτοίμην οὖσαν τιμωρίαν. τὰς δὲ κατ' ἐνιαυτὸν [3] καταλλαγὰς τῶν στρατιωτῶν ἐπενόησεν, ἵνα πρὶν ἢ καλῶς γνωσθῆναι τοὺς στρατηγοὺς καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας [4] ὑπ' ἀλλήλων, εἰς τὴν ἰδίαν ἕκαστος χωρίζηται πατρίδα. ὁ γὰρ πολὺς χρόνος τῆς στρατείας ἐμπειρίαν τε τῶν κατὰ τὸν πόλεμον καὶ φρόνημα τοῖς ἡγεμόσι περιτίθησι, καὶ τὸ [5] μὲν πλεῖστον, ἀφορμὰς παρέχεται πρὸς ἀπόστασιν καὶ συνωμοσίαν κατὰ τῶν ἡγουμένων· τὸ δὲ μηδ' ὑφ' ἑνὸς τῶν ἔξωθεν θεωρεῖσθαι, τῆς μὲν [6] ἀληθοῦς περὶ αὐτὸν τρυφῆς ἄγνοιαν παρείχετο πᾶσι, καθάπερ [7] δὲ θεὸν ἀόρατον διὰ τὸν φό-

1 Στρατευομένας Vat. Clar. 2.
2 Εἰ Coisl.
3 Ἀλλαγὰς Mut. Coisl.
4 Ἀπ' Coisl. Mut. non male, modo distinctionem mutes, & haec sequentibus arctissime iungas.
5 Μὲν non habet Coisl. qui & Mut. mox ἀφορμὰς μεγάλας.
6 Ἀληθοῦς deest Coisl.
7 Γὰρ Clar. 1.

dimittens. Quo fiebat, ut subditi, magnas perpetuo copias sub dio castra metari, & perduellibus aut imperata detrectantibus poenas in parato esse, videntes, metu in officio continerentur. Annua vero copiarum mutatio ad hoc excogitata erat, ut prius quam duces & milites exactam inter se notitiam contraxissent, in suam quique patriam avellerentur. Temporis enim longinquitas peritiam rei bellicae & animos ducibus auget, utque in principes conspirent, & a fide desciscant, ut plurimum invitat. Quod autem nemini se conspiciendum exhibebat, voluptatum eius ad omnes velamen erat: interim,

βον ἕκαστος οὐδὲ λόγῳ βλασφημεῖν ἐτόλμα. στρατηγοὺς δὲ καὶ σατράπας καὶ διοικητὰς, ἔτι δὲ δικαστὰς καθ' ἕκαστον ἔθνος ἀποδείξας, καὶ τἄλλα πάντα διατάξας ὥς ποτ' ἔδοξεν αὐτῷ συμφέρειν, τὸν τοῦ ζῆν χρόνον κατέμεινεν [1] ἐν τῇ Νίνῳ. παραπλησίως δὲ τούτῳ καὶ οἱ λοιποὶ βασιλεῖς, [2] παῖς παρὰ πατρὸς διαδεχόμενος τὴν ἀρχὴν, ἐπὶ [3] γενεὰς τριάκοντα ἐβασίλευσαν, μέχρι Σαρδαναπάλου. ἐπὶ τούτου γὰρ ἡ τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονία μετέπεσεν εἰς Μήδους, ἔτη διαμείνασα πλείω τῶν χιλίων καὶ τριακοσίων, [4] ἔτι δ' ἑξήκοντα, καθάπερ φησὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἐν [5] τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ.

Sardanapalus ultimus. Tunc Aſſyria Medis ſubiecta.

κβ'. Τὰ δ' ὀνόματα [6] πάντων τῶν βασιλέων, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐτῶν, ὧν ἕκαστος ἐβασίλευσεν, [7] οὐ

1 Ἐν τῇ Νίνῳ M. Reg. Gemiſt. optime; a cett. praepoſitio abeſt.
2 Παῖδες —— παραδεχόμενοι Syncell. Chronogr. p. 166.
3 Γενεὰς με' Syncell. γενεὰς λε' Euſeb. Chron. p. 30.
4 Has tres voces Euſeb. & Syncell. non habent.
5 Τῇ δ. Euſeb. quod eſſe δευτέρα bene monuit Petav. XII, D. T. 21.
6 Πάντα margo Steph. Coisl. Reg. Mut. Vat. Gemiſt. Non habent Euſeb. & Syncell.
7 Οὐκ ἐπεγεγράφει Syncell. οὐκ ἄξιον γράφειν Gemiſt.

quaſi Deus foret, nemo vel verbulo eum obtrectare audebat. Atque ita exercituum duces, & provinciarum praetores, rerumque domeſticarum curatores, ac ſingularum gentium iudices conſtituens, aliaque ad commoditatis ſuae arbitrium diſponens, Nini vitam tranſegit. Ad eum prope modum & ceteri reges, ad XXX hominum aetates per ſucceſſionem paternum imperium adminiſtrarunt, ad Sardanapalum uſque. Cuius tempore Aſſyriorum imperium, cum annos CIↃ CCCLX, ut Cteſias Cnidius libro ſecundo tradit, duraviſſet, ad Medos devolutum eſt.

XXII. Nomina regum, quantoque regnarit quiſque

κατεπείγει γράφειν, διὰ τὸ μηδὲν ὑπ' αὐτῶν πεπρᾶχθαι μνήμης ἄξιον. μόνη γὰρ [1] τετύχηκεν ἀναγραφῆς ἡ πεμφθεῖσα συμμαχία τοῖς Τρωσὶν ὑπ' Ἀσσυρίων, ἧς ἐστρατήγει Μέμνων ὁ Τιθωνοῦ. [2] Τευτάμου γὰρ [3] βασιλεύοντος τῆς Ἀσίας, ὃς ἦν εἰκοστὸς ἀπὸ [4] Νινύου τοῦ Σεμιράμιδος, φασὶ τοὺς μετ' Ἀγαμέμνονος Ἕλληνας ἐπὶ Τροίαν στρατεῦσαι, τὴν ἡγεμονίαν ἐχόντων τῆς Ἀσίας τῶν Ἀσσυρίων ἔτη πλείω τῶν χιλίων. καὶ τὸν μὲν Πρίαμον βαρυνόμενον τῷ πολέμῳ καὶ βασιλεύοντα τῆς [5] Τρωάδος, ὑπήκοον δ' ὄντα τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀσσυρίων, πέμψαι πρὸς αὐτὸν πρεσβευτὰς περὶ βοηθείας. τὸν δὲ Τεύταμον μυρίους μὲν Αἰθίοπας, ἄλλους δὲ τοσούτους Σουσιανοὺς σὺν ἅρμασι διακοσίοις [6] ἐξαποστεῖλαι, στρατηγὸν καταστήσαντα Μέμνονα τὸν Τιθωνοῦ. καὶ τὸν μὲν Τιθωνὸν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ὄντα στρατηγὸν [7] τῆς Περσίδος εὐδοκιμεῖν παρὰ

E tot obſcuris regibus Teutamus memorabilis, qui copias ad bellum Troianum miſit.

Harum dux Memnon,

1 Τέτυχεν Cl. Vat. τέτεχεν M.
2 Ταυτάμου Ven.
3 Βασιλεύσαντος Clar.
4 Νίνου Coisl. Mut. *a Nino atque Semiramide* Pogg. ὃς ἦν κατ' ἀπὸ Νίνου τοῦ Σ. Euſeb. Syncell.
5 Τρωΐδας Vat.
6 Ἐξαποστείλαντα Co. & ἐπικαταστήσαντα idem cum Mut.
7 Τῆς Σουσιανῆς Gemiſt.

tempore, cum nil memorabile geſſerint, referre non neceſſum eſt. Auxilium dumtaxat Troianis ab Aſſyriis miſſum ductore Memnone, Tithoni filio, relationem promeruit. Teutamo enim in Aſia regnante, qui vigeſimus eſt a Ninya, Semiramidis filio, Graecos imperatore Agamemnone bello Troiam impetiiſſe fertur; cum plus CIↃ annis Aſſyrii imperium Aſiae iam tenuiſſent. Nam Priamus, Troadis rex, quia ſub imperii Aſſyriaci clientela erat, mole belli gravatus, per legatos ſubſidia a Teutamo petivit. Hic decem millia Aethiopum, & totidem Suſianos, cum CC curribus, illi miſit. Praeerat his Memnon Tithoni. Hic enim tunc temporis dux

τῷ βασιλεῖ μάλιστα τῶν καθεσταμένων ἐπάρχων, τὸν δὲ Μέμνονα τὴν ἡλικίαν ἀκμάζοντα διαφέρειν [1] ἀνδρείᾳ τε καὶ ψυχῆς λαμπρότητι. οἰκοδομῆσαι δ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἄκρας τὰ ἐν Σούσοις βασίλεια, τὰ διαμείναντα μέχρι τῆς Περσῶν ἡγεμονίας, κληθέντα δ' ἀπ' ἐκείνου Μεμνόνεια. κατασκευάσαι δὲ καὶ διὰ τῆς χώρας λεωφόρον ὁδὸν, τὴν [2] μέχρι τοῦ νῦν ὀνομαζομένην Μεμνόνειον. ἀμφισβητοῦσι δὲ καὶ οἱ περὶ τὴν Αἴγυπτον Αἰθίοπες, λέγοντες [3] ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις γεγονέναι τὸν ἄνδρα τοῦτον, καὶ βασίλεια παλαιὰ δεικνύουσιν, ἃ μέχρι τοῦ νῦν ὀνομάζεσθαι φασὶ Μεμνόνεια. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῖς Τρωσὶ λέγεται [4] βοηθήσαντα τὸν Μέμνονα μετὰ δισμυρίων μὲν πεζῶν, ἁρμάτων δὲ διακοσίων, [5] ὀνομασθῆναί τε δι' ἀνδρείαν, καὶ πολλοὺς ἐν ταῖς μάχαις ἀνελεῖν τῶν Ἑλλήνων, τὸ δὲ τελευταῖον ὑπὸ Θετταλῶν ἐνεδρευθέντα κατασφα-

a quo Memnonia, i. e. aedes regiae Susis exstructae.

1 Ἀνδρίᾳ Coisl. Gemist.
2 Μέχρι τῶν νῦν ὀνομαζομένην χρόνων Steph. marg. Reg. Clar. 2. τῶν νῦν χρόνων Coisl. Mut. τοῦ νῦν χρόνων Vat. μέχρι τοῦ νῦν χρόνου. τῶν νῦν χρόνων in Ursini libro.
3 Ὅτι ἐν Coisl. Mut.
4 Βοηθῆσαι iidem.
5 Ὃν θαυμασθῆναι Coisl. Mut.

Persiae erat, prae ceteris praefectis apud regem gratia pollens: & Memnon aetate florens, virili robore animique claritate praestabat; qui in arce Susana regiam exstruxit, quae nomine Memnonia ad Persarum usque principatum duravit; viam quoque publicam stravit, quae nunc etiam nomen eius servat. Verum in dubium hoc vocant Aethiopes, Aegypti accolae, qui suae Memnonem patriae arrogant, & palatia, quae hodieque Memnoniae vocitentur, ostendunt. Utut vero sit, constans fama est, Memnonem XX millia peditum, & CC bellicos currus adduxisse, & magna fortitudinis gloria multos in proelio Graecos neci tradidisse: donec ad extremum, Thessalorum insidiis trucidatus, occu-

γῆναι. τοῦ δὲ σώματος τοὺς Αἰθίοπας ἐγκρατεῖς γενομένους, κατακαῦσαι [1] τὸν νεκρὸν καὶ τὰ ὀστᾶ πρὸς Τιθωνὸν ἀποκομίσαι. περὶ μὲν οὖν τοῦ Μέμνονος τοιαῦτ' ἐν ταῖς βασιλικαῖς ἀναγραφαῖς ἱστορεῖσθαί φασιν οἱ βάρβαροι.

κγ'. Σαρδανάπαλος δὲ, [2] τριακοστὸς μὲν ὢν ἀπὸ Νίνου τοῦ συστησαμένου τὴν ἡγεμονίαν, ἔσχατος δὲ γενόμενος Ἀσσυρίων βασιλεὺς, ὑπερῆρεν ἅπαντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ τρυφῇ καὶ ῥαθυμίᾳ. χωρὶς γὰρ τοῦ μηδ' ὑφ' ἑνὸς τῶν ἔξωθεν ὁρᾶσθαι, βίον ἔζησε [3] γυναικώδη. καὶ διαιτώμενος μὲν μετὰ τῶν παλλακίδων, πορφύραν δὲ καὶ τὰ μαλακώτατα τῶν ἐρίων ταλασιουργῶν, στολὴν μὲν γυναικείαν [4] ἐνεδεδύκει, τὸ δὲ πρόσωπον καὶ πᾶν τὸ σῶμα [5] ψιμυθίοις καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς τῶν [6] ἑταιρῶν ἐπιτηδεύμασιν ἁπαλώτερον πάσης γυναικὸς

Sardanapali vita luxuriosa.

1 Τε τὸν Coisl. Gemist.
2 Τριακοστὸς καὶ πέμπτος Euseb. Syncell.
3 Γυναικὸς Coisl. Mut.
4 Ἐνεδύετο Clar. Ven.
5 Ψιμυθίοις Vat. Vulgo ψιμμυθίοις.
6 Ἑταιρῶν Steph. marg. Gem. Coisl. Clar. 1. Mut. ἑτέρων Vat. Vulgo ἑταιρίδων.

buit. Cadaver tamen Aethiopes ereptum combusserunt, ossaque reportarunt ad Tithonum. Haec sane de Memnone in regiis descripta commentariis haberi, barbari afferunt.

XXIII. Sardanapalus ergo, trigesimus a Nino, monarchiae auctore, & postremus Assyriorum rex, omnes suos maiores luxuria atque ignavia supergressus fuit. Nam praeterquam quod a nemine extra familiam conspiciebatur, vitam quoque duxit muliebrem. Inter concubinarum enim greges se volutans, purpuram lanasque mollissimas tractare, stola muliebri indui, faciem & totum corpus fuco, aliisque scortorum lenociniis componere, quavis delicata muliere lascivius, solebat:

τρυφερᾶς κατεσκεύαστο. ἐπετήδευσε δὲ καὶ τὴν φωνὴν ἔχειν γυναικώδη, καὶ κατὰ τοὺς πότους οὐ μόνον [1] βρωτῶν καὶ ποτῶν τῶν δυναμένων μάλιστα τὰς ἡδονὰς παρέχεσθαι, συνεχῶς ἀπολαύειν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀφροδισιακὰς τέρψεις μεταδιώκειν ἀνδρὸς ἅμα καὶ γυναικός. ἐχρῆτο γὰρ ταῖς ἐπ' ἀμφότερα συνουσίαις ἀναίδην, τῆς ἐκ τῆς πράξεως αἰσχύνης οὐδὲν ὅλως φροντίζων. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ προήχθη τρυφῆς καὶ τῆς αἰσχίστης ἡδονῆς [2] καὶ ἀκρασίας, ὥστε ἐπικήδειον εἰς [3] αὐτὸν ποιῆσαι, καὶ παραγγεῖλαι τοῖς διαδόχοις τῆς ἀρχῆς μετὰ τὴν ἑαυτοῦ τελευτὴν ἐπὶ τὸν τάφον ἐπιγράψαι τὸ συγγραφὲν μὲν [4] ὑπ' ἐκείνου βαρβαρικῶς, μεθερμηνευθὲν δὲ ὕστερον ὑπό τινος [5] Ἕλληνος,

Εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς, σὸν θυμὸν ἄεξε,

1 Βρωμάτων Ven.

2 Καὶ deſit Gemiſt. Clar. 1.

3 Αὐτὸν Reg. Paulo ante ἐπιτύμβιον Gemiſt.

4 Ἀπ' idem, & tum ἀπό τινος Ἑλλ.

5 Ἕλληνος, εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυσσον (ἐφὴς σὸν Mut.) θυμὸν δέξαι (δεῖξαι Mut.) τερπόμενος θαλίῃσι θανόντι σοι οὔτις ὀνήσεις, καὶ γὰρ ἐγὼ σποδὸς εἰμι Νίνου μεγάλης βασιλεύσας. Ταῦτ' ἔχω &c. Coisl. Mut. Eadem ex Diodoro, ſed correctiora, Tzetzes Chiliad. III, 453. In vulgatis tres hi verſus deſunt.

Femineam quoque vocem imitari; nec tantum cibo & potu ad voluptates titillandas accommodatiſſimo iugiter uti, ſed ad Venereas oblectationes marium ſimul & feminarum concubitus appetere; utroque ſexu propudioſiſſime abutens, & turpitudinem, foedae actionis comitem, nec flocci pendens. Eoque tandem deliciarum & turpiſſimae voluptatis ac intemperantiae proceſſit, ut carmen hoc funebre ſibi ipſe componeret, & ſucceſſoribus ſepulcro ſuo poſt mortem inſcribendum mandaret. Id autem e lingua barbarica a Graeco aliquo translatum ita ſe habet:

Indulge genio, mortali ſemine quiſquis

Τερπόμενος θαλίησι, θανόντι σοι οὔτις ὄνησις,
Καὶ γὰρ ἐγὼ σποδός εἰμι, Νίνου μεγάλης βασιλεύσας,
Ταῦτ' ἔχω, ὅσσ' ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα, καὶ μετ' ἔρωτος
Τέρπν' ἔπαθον. τὰ δὲ πολλὰ καὶ [1] ὄλβια κεῖνα λέλειπται.

Τοιοῦτος δ' ὢν τὸν τρόπον, οὐ μόνον αὐτὸς αἰσχρῶς κατέστρεψε τὸν βίον, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἀσσυρίων ἡγεμονίαν ἄρδην [2] ἀνέτρεψε, πολυχρονιωτάτην γενομένην τῶν μνημονευομένων.

κδ'. Ἀρβάκης γάρ τις, Μῆδος μὲν τὸ γένος, ἀνδρείᾳ δὲ καὶ ψυχῆς λαμπρότητι διαφέρων, [3] ἐστρατήγει Μήδων, τῶν κατ' ἐνιαυτὸν ἐκπεμπομένων εἰς τὴν Νῖνον. κατὰ δὲ τὴν [4] στρατείαν γενόμενος συνήθης τῷ στρατηγῷ τῶν Βαβυλωνίων, ὑπ' ἐκείνου παρεκλήθη

Arbaces & Belesys defectionis consilia ineunt.

1 Ὀλίγα Coisl.
2 Ἀνέστρεψε Syncell. p. 165, & Euseb.
3 Στρατηγὸς ἦν Μήδων Ven.
4 Στρατιὰν Clar. 1. στρατηγίαν Euseb. Syncell.

Es satus, atque proba laeta omnia : cetera nil sunt :
Quippe cinis nunc sum, Nini rex maximus olim ;
Quae mihi grata dedit gula, amor, petulantia, vivo,
Mortuus haec habeo, bona cetera cuncta reliqui.

Cum igitur tam corruptis moribus esset, non tantum ipse foedum nactus est vitae exitum, sed Assyriorum quoque imperium, prae ceteris, quae memorantur, diutissime florens, funditus evertit.

XXIV. Arbaces enim quidam natione Medus, virtute animique vigore pollens, & copiarum, quae singulis annis ex Media Ninum mittitabantur, praefectus erat. Is a Babyloniorum duce, cum quo in commilitio familiaritatem contraxerat, ad abrogandum Assy-

καταλῦσαι τὴν τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονίαν. ἦν δ' οὗτος ὄνομα μὲν [1] Βέλεσυς, τῶν δ' ἱερέων ἐπισημότατος, οὓς Βαβυλώνιοι καλοῦσι Χαλδαίους. ἐμπειρίαν οὖν ἔχων μεγίστην ἀστρολογίας τε καὶ μαντικῆς, προέλεγε τοῖς πολλοῖς τὸ ἀποβησόμενον ἀδιαπτώτως. διὸ καὶ θαυμαζόμενος ἐπὶ τούτοις, τῷ στρατηγῷ τῶν Μήδων, ὄντι φίλῳ, προεῖπεν, ὅτι πάντως αὐτὸν δεῖ [2] βασιλεῦσαι πάσης [3] τῆς χώρας, ἧς ἄρχει Σαρδανάπαλος. ὁ δ' Ἀρβάκης ἐπαινέσας τὸν ἄνδρα, τούτῳ μὲν ἐπηγγείλατο δώσειν σατραπείαν τῆς [4] Βαβυλωνίας, τῆς πράξεως ἐπὶ τέλος ἐλθούσης, αὐτὸς δὲ καθαπερεί τινος θεοῦ φωνῇ μετεωρισθεὶς, τοῖς τε ἡγεμόσι τῶν ἄλλων ἐθνῶν συνίστατο, καὶ πρὸς [5] τὰς ἑστιάσεις καὶ κοινὰς ὁμιλίας ἐκτενῶς ἅπαντας παρελάμβανε, [6] φιλίαν ἐγκατασκευάζων πρὸς ἕκαστον· ἐφιλοτιμήθη δὲ καὶ τὸν βα-

1 Βέλεσυς Coisl. Gemiſt. Vulgo Βέλεσις.
2 Κύριον γενέσθαι πάσης Ven. quod Scholion.
3 Τῆς deeſt Clar. 1. & Gemiſt.
4 Ἡγεμονίας Clar. 1. ſed melius margo.
5 Deſit Clar. 1. & Gemiſt. τάς.
6 Φιλίας Mut.

riis imperium inſtigatur. Beleſys erat viro nomen, inter ſacerdotes Babyloniorum, quos Chaldaeos vocant, nobiliſſimo. Hic, cum Aſtrologiae & divinationis peritia excelleret, multis futuros eventus certo praedicendo, magnam ſibi auctoritatem comparaverat. Ideo Medorum quoque duci, amico ſuo, vaticinatur, omnino futurum, ut tota Sardanapali ditione ille potiatur. Arbaces, laudato viri conſilio, Babyloniae praefecturam, ſi res felicem habuerit exitum, ei deſpondet. Et ſtatim ceu Dei oraculo in ſpem elatus, cum ceterarum quoque nationum ducibus familiaritatem iniit. Conviviiſque & colloquiis omnes prolixe demerendo, ſingulorum benevolentiam & amorem ſibi conciliavit. Operam quoque dedit, ut in conſpectum regis veniret,

σιλέα κατ' ὄψιν ἰδεῖν, καὶ τὸν ὅλον τούτου βίον κατασκέψασθαι. διόπερ δοὺς τινὶ τῶν εὐνούχων χρυσῆν φιάλην, εἰσήχθη πρὸς τὸν Σαρδανάπαλον, καὶ τήν τε τρυφὴν αὐτοῦ καὶ τὸν γυναικώδη τῶν ἐπιτηδευμάτων ζῆλον [1] ἀκριβῶς κατανοήσας, κατεφρόνησε μὲν τοῦ βασιλέως ὡς οὐδενὸς ἀξίου, προήχθη [2] δὲ πολὺ μᾶλλον ἀντέχεσθαι τῶν δοθεισῶν ἐλπίδων ὑπὸ τοῦ Χαλδαίου. τέλος δὲ συνωμοσίαν ἐποιήσατο πρὸς τὸν [3] Βέλεσυν, ὥστε αὐτὸν μὲν Μήδους ἀποστῆσαι καὶ Πέρσας, ἐκεῖνον δὲ πεῖσαι Βαβυλωνίους κοινωνῆσαι τῆς πράξεως καὶ τὸν [4] τῶν Ἀράβων ἡγεμόνα φίλον ὄντα προσλαβέσθαι πρὸς τὴν τῶν ὅλων ἐπίθεσιν. ὡς δὲ ὁ ἐνιαύσιος τῆς [5] στρατείας διεληλύθει χρόνος, διαδοχῆς δ' ἑτέρας ἐλθούσης, ἀπελύθησαν οἱ [6] πρότεροι κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὰς πατρίδας. ἐνταῦθα ὁ Ἀρβάκης ἔπεισε τοὺς μὲν Μήδους

1 Ἀκριβῶς σκοπήσας ex gloſſa Ven.
2 Δὲ μᾶλλον ἀντέχεσθαι κατὰ πολὺ τῶν δοθ. Steph. margo.
3 Βέλεσυν Coisl. Gemiſt.
4 Τῶν Ἀράβων Co. M. Gemiſt. τῶν βαρβάρων δηλαδὴ τῶν Ἀράβων Reg. ex gloſſa; vulgo βαρβάρων.
5 Στρατιᾶς Clar. 1.
6 Ἕτεροι Co. Mox τὸ ἔθνος Cl. 1.

totamque vitae illius rationem contemplaretur. Auream igitur phialam cuidam Eunuchorum donat. A quo ad regem introductus, & mollitiem hominis, & ſtudia ad feminarum imitationem conformata, penitus & liquido cognoſcit. Deſpecto igitur illo, ut homine nullius pretii, multo magis ad ſpes a Chaldaeo monſtratas enitendum ſibi ducit. Tandem cum Beleſi ita coniurat, ut ipſe Medos atque Perſas ad defectionem ſollicitet, iſte vero Babylonios ad huius rei ſocietatem pertrahat; cum Arabum inſuper rege, iam ſibi amico, conſilia totius negotii communicet. Et iam annuo militiae tempore tranſacto, novae ſuccedebant copiae, prioribus in ſuas huc illuc patrias dimiſſis. Arbaces ergo

Insurgentium contra Sardanapalum coactae copiae & socii advocati.

ἐπιθέσθαι τῇ βασιλείᾳ, Πέρσας δ' ἐπ' ἐλευθερίᾳ κοινωνῆσαι τῆς ἡγεμονίας. παραπλησίως δὲ καὶ ὁ [1] Βέλεσυς τούς τε Βαβυλωνίους ἔπεισεν ἀντέχεσθαι τῆς ἐλευθερίας, καὶ πρεσβεύσας εἰς Ἀραβίαν, παρεστήσατο τὸν ἡγούμενον τῶν ἐγχωρίων, ὄντα φίλον αὐτοῦ καὶ ξένον, μετασχεῖν τῆς ἐπιθέσεως. τοῦ δ' ἐνιαυσιαίου χρόνου διελθόντος, πάντες οὗτοι, πλῆθος στρατιωτῶν συναγαγόντες, ἧκον πανδημεὶ πρὸς τὴν Νῖνον, τῷ μὲν λόγῳ διαδοχὴν [2] ἄγοντες, ὡς ἦν σύνηθες, τῇ δ' ἀληθείᾳ καταλύσοντες τὴν τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονίαν. ἀθροισθέντων οὖν τῶν προειρημένων τεττάρων ἐθνῶν εἰς ἕνα τόπον, ὁ μὲν σύμπας αὐτῶν ἀριθμὸς ὑπῆρχεν εἰς τετταράκοντα μυριάδας. εἰς μίαν δὲ παρεμβολὴν [3] συναχθέντες, ἐβουλεύοντο κοινῇ περὶ τοῦ συμφέροντος.

κε'. Σαρδανάπαλος δὲ γνοὺς τὴν ἀπόστασιν, εὐθὺς

1 Βέλεσυς Co. Gemist. Clar. 2. Vulgo Βέλεσις.

2 Ἔχοντες Clarom.

3 Ἀθροισθέντες Ven. Cl. 1. sed huius margo συνελθόντες, quod & Vat. Coisl. Mut. Gemist. παρεμβολὴν explicat Schol. Vat. ἤτοι στρατόπεδον.

Medis persuasit, ut regnum Assyriorum invaderent, Persasque libertatis spe ad societatem allectavit. Sic Belesys quoque Babyloniis in libertatem sese vindicandi auctor fuit. Et missis in Arabiam nuntiis, terrae principem, quicum necessitudo ipsi & ius hospitii intercedebat, participem consiliorum fecit. Annua igitur vice circumacta, hi omnes cum magnis militum copiis frequentes Ninum convenere, verbo tenus, ut vicarias pro more copias adducerent; re autem ipsa, ut Assyriis imperium adimerent. Totus autem numerus militum, ex IV illis gentibus collectorum, erat CCCC M. Hi castris tunc adunatis, quid in rem esset, inter se consultabant.

XXV. Sardanapalus, quamprimum defectionis nuntium

[1] ἐξήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὰς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐθνῶν δυνάμεις. καὶ τὸ μὲν πρῶτον γενομένης ἐν τῷ πεδίῳ [2] παρατάξεως, [3] ἐλείφθησαν οἱ τὴν ἀπόστασιν ποιησάμενοι, καὶ πολλοὺς ἀποβαλόντες, συνεδιώχθησαν εἰς ὄρος, ἀπέχον τῆς Νίνου σταδίους ἑβδομήκοντα. μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν καταβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πεδίον, καὶ πρὸς μάχην παρασκευαζομένων, ὁ μὲν Σαρδανάπαλος ἀντιτάξας τὴν ἰδίαν στρατιὰν [4] προαπέστειλε πρὸς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον τοὺς [5] κηρύξοντας, διότι Σαρδανάπαλος τοῖς μὲν ἀνελοῦσιν Ἀρβάκην τὸν Μῆδον δώσει χρυσίου διακόσια τάλαντα, τοῖς δὲ ζῶντα παραδοῦσι, χρήματα μὲν δωρήσεται δὶς τοσαῦτα, τῆς δὲ Μηδίας ἔπαρχον καταστήσει. παραπλησίως δὲ ἐπηγγείλατο δώσειν δωρεὰς τοῖς [6] Βέλεσυν τὸν Βαβυλώνιον ἀνελοῦσιν, ἢ ζωγρήσασιν. οὐδενὸς δὲ προσέχοντος τοῖς

Duplici proelio victor Sardanapalus.

1 Ἐπήγαγεν Gemist.
2 Μάχης ex glossa Coisl. Mut.
3 Omnes ἐλήφθησαν, praeter Ven. in quo ἡττήθησαν, qua Grammatici explicatione ἐλείφθησαν, quod recepimus, affirmatur. Addit & Schol. Vat. καὶ ἐκρατήθησαν.
4 Προσαπέστειλε Reg. Gemist. στρατείαν autem omnes.
5 Κηρύξαντας Coisl.
6 Βέλεσυν Co. Clar. 2. Gemist. & sic semper.

accepit, ceterarum nationum copias in eos duxit. Commissaque in campis pugna defectores succumbunt, &, multis suorum amissis, ad montes, LXX stadia a Nino sitos, compelluntur. Cumque denuo fortunam belli experturi in plana descendissent, acie contra illis instructa, Sardanapalus per praecones edixit, ducenta auri talenta se daturum ei, qui Arbacem Medum interfecerit: & duplum cum Mediae principatu illi, qui vivum tradiderit. Tantundem quoque pollicetur his, qui Belesyn Babylonium vel peremissent, vel vivum cepissent. At cum nemo his edictis afficeretur, proelio ite-

κηρύγμασι, συνῆψε μάχην, καὶ πολλοὺς μὲν ἐφόνευσε [1] τῶν ἀποστάντων, τὸ δ' ἄλλο πλῆθος [2] συνεδίωξεν εἰς τὴν ἐν τοῖς ὄρεσι παρεμβολήν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀρβάκην διὰ [3] τὴν ἧτταν ἀθυμοῦντες, συνήγαγον τῶν φίλων συνέδριον, καὶ προέθηκαν βουλὴν τί δέοι πράττειν. οἱ πλεῖστοι μὲν οὖν ἔφασαν δεῖν εἰς τὰς πατρίδας ἀπιέναι, καὶ τόπους ὀχυροὺς καταλαμβάνεσθαι, καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς τὸν πόλεμον χρησίμων τὴν ἐνδεχομένην παρασκευὴν ποιεῖσθαι. Βέλεσυς δ' ὁ Βαβυλώνιος, φήσας τοὺς θεοὺς αὐτοῖς σημαίνειν, μετὰ πόνων καὶ κακοπαθείας ἐπὶ τέλος ἄξειν τὴν προαίρεσιν, καὶ τἄλλα παρακαλέσας ἐνδεχομένως, ἔπεισεν ἅπαντας ὑπομένειν τοὺς κινδύνους. γενομένης οὖν [4] παρατάξεως πάλιν ὁ βασιλεὺς ἐνίκησε, καὶ τῆς [5] παρεμβολῆς τῶν ἀποστατῶν ἐκυρίευσε, καὶ τοὺς ἡττηθέντας ἐδίωξε μέχρι

Tertium adeo victor,

1 Τῶν ἀποστατῶν Co. Vat. Gem. Ceteri καὶ τῶν ἀποστ. Absunt autem καὶ τῆς παρ. usque ad καὶ τοὺς errore scribentis librarii a Coisl.
2 Ἀπεδίωξε Coisl. Mut.
3 Τὰς ἥττας Mut. Coisl.
4 Τρίτης παρατ. Coisl. Mut.
5 Παρεμβολῆς τῶν ἀποστ. Gem.

rum conserto, multos rebellium caedit, reliquamque turbam ad castra montana fugat. Tum Arbaces, adverso Marte infractus, coacto amicorum senatu, quid deinceps agendum sit, proponit consultandum. Maior pars in hanc ivit sententiam, in patriam revertendum, &, locis munitioribus occupatis, quaecunque ad bellum conducerent, pro viribus praeparanda esse. At cum Belesys ille Babylonius portentis Deorum confirmaret, cum laboribus & aerumnis consilia eos ad finem perducturos, aliaque, prout tum licuit, subiiceret, ad pericula etiam deinceps perferenda omnes induxit. Collatis ergo denuo signis, tertia rex victoria una cum hostium castris potitur, & victos ad Babyloniae usque

τῶν ὅρων τῆς Βαβυλωνίας. συνέβη δὲ καὶ τὸν Ἀρβάκην αὐτὸν, λαμπρότατα κινδυνεύσαντα καὶ πολλοὺς ἀνελόντα [1] τῶν Ἀσσυρίων, γενέσθαι τραυματίαν. τηλικούτων δ' ἐλαττωμάτων κατὰ τὸ συνεχὲς γενομένων τοῖς ἀφεστηκόσιν, οἱ τὰς ἡγεμονίας ἔχοντες, ἀπελπίσαντες περὶ τῆς νίκης, παρεσκευάζοντο διαχωρίζεσθαι πρὸς τοὺς οἰκείους ἕκαστοι τόπους. ὁ δὲ Βέλεσυς [2] ἐν ὑπαίθρῳ τὴν νύκτα διηγρυπνηκὼς, καὶ περὶ τὴν τῶν ἄστρων παρατήρησιν φιλοτιμηθεὶς, ἔφησε τοῖς ἀπηλπικόσι τὰ πράγματα, ἂν πένθ' ἡμέρας ἀναμείνωσιν, [3] αὐτομάτην ἥξειν βοήθειαν, καὶ μεταβολὴν ἔσεσθαι τῶν ὅλων παμμεγέθη εἰς τοὐναντίον. ταῦτα γὰρ ὁρᾷν διὰ τῆς τῶν ἄστρων ἐμπειρίας προσημαίνοντας αὐτοῖς τοὺς θεούς· καὶ παρεκάλει, ταύτας τὰς ἡμέρας μείναντας, πεῖραν λαβεῖν τῆς ἰδίας τέχνης καὶ τῆς τῶν θεῶν εὐεργεσίας.

κϛ'. [4] Μετακληθέντων οὖν πάλιν ἁπάντων, καὶ

1 Ὑπὸ τῶν Mut.
2 Ὑπαίθρως idem.
3 Αὐτοματεὶ Clar. 2.
4 Μετακλιθέντων Coisl. μεταβληθέντων Gemist.

fines persequitur. Ipse quoque Arbaces egregie dimicans, & multos Assyriorum perimens, vulnus accepit. Post tot & tam continuas rebellium clades, spe victoriae abiecta, duces suam quique domum abire constituunt. At Belesys, qui noctem illam sub dio insomnem exegerat, siderum observationi intentus, ultro rerum successum desperantibus, venturum esse auxilium, & magnam rerum in contrarium mutationem fore, si v tantum dies perseverarent; hoc enim se videre, per astrorum scientiam, a Diis ita portendi, asseverabat. Ad tot igitur dies ut maneant, & tum suae artis, tum Deorum benevolentiae periculum faciant, exhortatur.

XXVI. Revocatis ita cunctis, & definitum exspe-

& interea in propinquo novae copiae e Bactriana missae.

τὸν ὡρισμένον χρόνον ἀναμεινάντων, ἧκέ τις ἀπαγγέλλων, διότι δύναμις ἐκ τῆς Βακτριανῆς ἀπεσταλμένη τῷ βασιλεῖ πλησίον ἐστὶ πορευομένη κατὰ σπουδήν. ἔδοξεν οὖν τοῖς περὶ τὸν Ἀρβάκην ἀπαντῆσαι τοῖς στρατηγοῖς τὴν ταχίστην, ἀναλαβόντας τῶν στρατιωτῶν [1] τοὺς κρατίστους, καὶ μάλιστα εὐζώνους, ὅπως, ἂν μὴ διὰ τῶν λόγων τοὺς Βακτριανοὺς [2] δύνωνται πεῖσαι συναποστῆναι, τοῖς ὅπλοις βιάσωνται μετασχεῖν τῶν αὐτῶν ἐλπίδων. τέλος δὲ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἀσμένως [3] ὑπακουσάντων τὸ μὲν πρῶτον τῶν ἡγεμόνων, ἔπειτα καὶ τῆς ὅλης δυνάμεως, πάντες ἐν ταυτῷ κατεστρατοπέδευσαν. ὅτε δὴ συνέβη τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων, τὴν μὲν ἀπόστασιν τῶν Βακτριανῶν ἀγνοοῦντα, ταῖς δὲ προγεγενημέναις εὐημερίαις μετεωρισθέντα, τραπῆναι πρὸς ἄνεσιν, καὶ τοῖς στρατιώταις [4] διαδοῦναι πρὸς εὐωχίαν ἱερεῖα, καὶ πλῆθος οἴνου τε καὶ

Sed hae interceptae & ad defectionem illectae.

Sardanapalus, triplici victoria elatus, & novae defectionis ignarus, ad pristinam ignaviam se convertit.

1 Τοὺς κρατίστους non legit Ven. τοὺς μάλιστα εὐζώνους Vat.
2 Δυνήσωνται Mut. Coisl.
3 Ὑπακούσαντος Vat.
4 Διαδοῦναι Coisl. M. Gemist. Ceteri μεταδοῦναι.

ctantibus tempus, subito magnas e Bactriana copias regi missas accelerare, iamque esse in propinquo, nuntiatur. Visum est igitur Arbaci, assumtis militum fortissimis & maxime expeditis, quamprimum ductoribus illis obviam ire, ut, si verbis defectionem persuadere Bactrianis non possent, armis illos ad eiusdem spei communionem adigerent. Cumque libertatis studio promte morem gererent, primum duces, deinde totus exercitus, castra in eodem loco coniunxerunt. Inde factum, ut rex Assyriorum, ignorans Bactrianorum defectionem, priorisque fortunae benignitate elatus, ad otium sese ignavum converteret; suisque ad festas instituendum epulas, magnam victimarum & vini, aliorumque ad hoc

τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων. διόπερ τῆς δυνάμεως ἁπάσης ἑστιωμένης οἱ περὶ τὸν Ἀρβάκην παρά τινων αὐτομόλων πυθόμενοι τὴν ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν πολεμίων [1] ῥαθυμίαν καὶ μέθην, νυκτὸς ἀπροσδοκήτως τὴν ἐπίθεσιν [2] ἐποιήσαντο. προσπεσόντες δὲ συντεταγμένοι μὲν ἀσυντάκτοις, ἕτοιμοι δὲ ἀπαρασκεύοις, τῆς τε παρεμβολῆς ἐκράτησαν, καὶ τῶν στρατιωτῶν πολλοὺς ἀνελόντες, τοὺς ἄλλους μέχρι τῆς πόλεως κατεδίωξαν. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν βασιλεὺς [3] Σαλαιμένην τὸν ἀδελφὸν τῆς γυναικὸς ἀποδείξας στρατηγὸν, αὐτὸς τῶν κατὰ τὴν πόλιν [4] ἐπιμέλειαν ἐποιεῖτο· οἱ δ' ἀποστάται κατὰ τὸ πεδίον τὸ πρὸ τῆς πόλεως παραταξάμενοι, δυσὶ μάχαις ἐνίκησαν τοὺς Ἀσσυρίους, [5] καὶ τόν τε Σαλαιμένην ἀνεῖλον, καὶ τῶν ἀντιταξαμένων τοὺς μὲν ἐν τῇ φυγῇ κατέσφαξαν, τοὺς δ' ἀποκλεισθέντας τῆς εἰς τὴν πόλιν ἐπανόδου, καὶ συναναγκασθέντας ἑαυτοὺς

Regii noctu oppressi funduntur,

1 Καὶ ῥαθ. Coisl. Clar. 2.
2 Ποιήσαντες Clar. 1.
3 Σαλαμένην Clar. 1. Gemist. Γαλαιμένην Coisl. Mutin. *Salamenum* Pogg.
4 Ἐπεμελεῖτο Ven.
5 Καὶ τῶν περὶ Γαλαιμένην ἀντιταξαμένων τοὺς Coisl.

utilium copiam subministraret. Toto igitur exercitu conviviis indulgente, Arbaces, per transfugas de negligentia & ebrietate hostium edoctus, noctu ex improviso illos opprimit. Et quoniam compositi incompositos, parati imparatos invadebant, facile & castra expugnant, & vastam hostium stragem edunt, & reliquos in urbem compellunt. Exinde rex Salaemeni, uxoris fratri, imperio castrensi tradito, urbis defendendae curam sibi delegat. Sed rebelles, collata primum in campis, mox ante urbem acie, bis regios fundunt; &, interfecto Salaemene, hostium alios in fuga concidunt, alios ab ingressu urbis exclusos in Euphratem praecipites agunt;

ῥίπτειν εἰς τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, πλὴν ὀλίγων [1] πάντας ἀνεῖλον. τοσοῦτο δὲ πλῆθος ἦν τῶν φονευθέντων, ὥστε τὸ φερόμενον [2] ῥεῦμα κερασθὲν αἵματι τὴν χρόαν ἐφ' ἱκανὸν τόπον μεταβαλεῖν. ἔπειτα τοῦ βασιλέως συγκλεισθέντος εἰς πολιορκίαν, πολλὰ τῶν ἐθνῶν [3] ἀφίστατο, ἑκάστου πρὸς τὴν ἐλευθερίαν αὐτομολοῦντος. ὁ δὲ Σαρδανάπαλος ὁρῶν τὴν ὅλην βασιλείαν ἐν τοῖς μεγίστοις οὖσαν κινδύνοις, τοὺς μὲν υἱοὺς, τρεῖς ὄντας, καὶ θυγατέρας δύο, μετὰ πολλῶν χρημάτων εἰς Παφλαγονίαν ἀπέστειλε πρὸς Κότταν τὸν ἔπαρχον, ὄντα τῶν ἀρχομένων εὐνούστατον. αὐτὸς δὲ [4] βιβλιαφόρους ἀποστείλας πρὸς ἅπαντας τοὺς ὑπ' αὐτὸν τεταγμένους, μετεπέμπετο δυνάμεις, καὶ τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν παρεσκευάζετο. ἦν δ' αὐτῷ λόγιον [5] παραδεδομένον ἐκ προγόνων, ὅτι τὴν Νῖνον οὐδεὶς [6] ἕλῃ κατὰ κράτος, ἐὰν μὴ πρότερον ὁ ποταμὸς τῇ πόλει γένηται πολέμιος.

1 Ἅπαντας M. Clar. 1. Gemist. Vat. Mox τοσοῦτον Coisl.

2 Αἷμα κερασθὲν ὕδατι Clar.

3 Ἀφίστατο τοῦ βασιλέως Coisl. Mut.

4 Βιβλιαφόρους Clar. 2. Coisl. Reg. Ceteri βιβλιοφόρους.

5 Παραδιδομένον Coisl.

6 Εἰσέλει Reg. Vat. ἑλεῖν -- δύναται Gemist.

paucisque exceptis, totum internecione exercitum delent. Ac tantus tum erat occisorum numerus, ut amnis cruore foedatus, longinquo colorem spatio immutatum retineret. Rege in urbe circumsesso, multae nationes (singulas amor libertatis instigabat) ad hostes deficiunt. Sardanapalus ergo, regnum in maximo versari discrimine videns, tres filios, natasque duas magna cum gaza, in Paphlagoniam, ad Cottam praefectum, inter omnes subditos regi addictissimum, mittit; &, tabellariis per omnes regni provincias dimissis, militum delectus agit, & ad tolerandam obsidionem necessaria comparat. Atqui vaticinium a maioribus traditum habebat, A nullo capi Ninum posse, nisi fluvius urbi prius hostis eva-

ὑπολαμβάνων δὲ τοῦτο μηδέποτε ἔσεσθαι, ταῖς ἐλπίσιν [1] ἀντεῖχε, διανοούμενος ὑπομένειν τὴν πολιορκίαν, καὶ τὰ παρὰ τῶν [2] ὑποτεταγμένων ἀποσταλησόμενα στρατόπεδα προσεδέχετο.

κζ'. Οἱ δ' ἀποστάται τοῖς προτερήμασιν ἐπαρθέντες, προσέκειντο μὲν τῇ πολιορκίᾳ, διὰ δὲ τὴν ὀχυρότητα τῶν τειχῶν οὐδὲν ἠδύναντο βλάψαι τοὺς ἐν τῇ πόλει. [3] πετροβόλοι γὰρ ἢ χελῶναι χωστρίδες, ἢ κριοὶ πρὸς ἀνατροπὴν μεμηχανημένοι τειχῶν, οὔπω κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς [4] ἐξεύρηντο. τῶν δ' ἐπιτηδείων ἁπάντων οἱ κατὰ τὴν πόλιν πολλὴν εἶχον δαψίλειαν, [5] προνενοημένου τοῦ βασιλέως τούτου τοῦ μέρους. διὸ καὶ χρονιζούσης τῆς πολιορκίας, ἐπ' ἔτη μὲν δύο [6] προσέκειντο προσβολὰς ποιούμενοι τοῖς τείχεσι, καὶ τῆς ἐπὶ

rex in tertium annum obsidione clausus tenetur.

1 'Αντεῖχε Coisl. Mut. ἀνείχετο Gemist. Vulgo ἀντείχετο.
2 'Επάρχων Mut. Coisl.
3 Προβόλοι Coisl. ex scripturae compendio.
4 Εὕρηντο Co. M. χρόνους Clar.
5 Προνενοημένου Co. Vat. Reg. Mut. Gemist. Vulgo προνοουμένου.
6 'Επέκειντο Mut. Coisl.

deret. Id nunquam ratus eventurum, spem resistendi conceperat; ideoque obsidionem tolerare, dum auxiliares provinciarum copiae, quas exspectabat, adventarent, cogitabat.

XXVII. Hostes autem, secundis proeliis animosiores facti, obsidionem quidem urgebant, sed propter murorum firmitatem nihil obsessis nocumenti afferre poterant. Nam ballistae, id est, machinae eiaculandis lapidibus aptae, aut testudines aggestioni fossarum destinatae, arietesve, muris demoliendis accommodi, nondum illis aetatibus inventi erant; omnium praeterea rerum copia, provida regis, hac quidem in parte, cura oppidanis affatim suppetebat. Protracta igitur obsidione per biennium nihil efficiunt, nisi quod moenia oppu-

Euphrates, tertio anno facta exundatione, muri partem diruit.

Tum rex, abiecta spe, incendio omnia delet, & semetipsum perimit.

τὴν χώραν ἐξόδου τοὺς ἐκ τῆς πόλεως εἴργοντες. τῷ τρίτῳ δ' ἔτει, συνεχῶς ὄμβρων [1] ῥαγδαίων καταῤῥαγέντων, συνέβη τὸν Εὐφράτην μέγαν γενόμενον κατακλύσαι [2] τε μέρος τῆς πόλεως, καὶ καταβαλεῖν τὸ τεῖχος ἐπὶ σταδίους [3] εἴκοσιν. ἐνταῦθα ὁ βασιλεὺς νομίσας τετελέσθαι τὸν χρησμὸν, καὶ τῇ πόλει τὸν ποταμὸν γεγονέναι φανερῶς πολέμιον, ἀπέγνω τὴν σωτηρίαν. ἵνα δὲ μὴ τοῖς πολεμίοις γένηται ὑποχείριος, πυρὰν ἐν τοῖς βασιλείοις κατεσκεύασεν ὑπερμεγέθη, καὶ τόν τε χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον ἅπαντα, πρὸς δὲ τούτοις τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα πᾶσαν ἐπὶ ταύτην ἐσώρευσε. [4] τὰς δὲ παλλακίδας καὶ τοὺς [5] εὐνούχους συγκλείσας εἰς τὸν ἐν μέσῃ τῇ πυρᾷ κατεσκευασμένον οἶκον, ἅμα τούτοις ἅπασιν ἑαυτόν τε καὶ τὰ βασίλεια κατέκαυσεν. οἱ δ' ἀποστάται, πυθόμενοι τὴν ἀπώλειαν [6] Σαρδα-

1 Μεγάλων Gemist. Clar. Vat. Reg. Mut.
2 Τὲ deest Coisl. & Vat. qui καταλῦσαι. τὶ Gemist. non male.
3 Τεσσαράκοντα Clar. 1. sed melius margo.
4 Τάς τε Reg.
5 Εὐνουστάτους Clarom. 1. bene margo.
6 Τοῦ Σαρδαν. Coisl. Gemist.

gnant, & exitum obsessis prohibent. Tertio demum anno accidit, ut Euphrates, continuis imbrium gravissimorum tempestatibus excrescens, urbis partem inundaret, & murum ad stadia XX deiiceret. Tum vero finem habere oraculum, amnemque manifeste urbi hostem esse, rex iudicans, spem salutis abiecit. Itaque, ne in hostium manus perveniret, rogum in regia ingentem exstruxit; quo aurum & argentum omne, & quidquid erat regii vestimenti, congessit. Tum concubinis & Eunuchis in domunculam, quam in medio pyrae exstruxerat, conclusis, se regiamque cum illis omnibus incendio absumsit. Cuius interitum cum audissent, qui

ναπάλου, τῆς μὲν πόλεως ἐκράτησαν, εἰσπεσόντες κατὰ τὸ πεπτωκὸς μέρος τοῦ τείχους· τὸν δ' Ἀρβάκην ἐνδύσαντες τὴν βασιλικὴν στολὴν, [1] προσηγόρευσαν βασιλέα, καὶ τὴν τῶν ὅλων ἐξουσίαν αὐτῷ ἐπέτρεψαν.

Arbaces, confestim rex appellatus,

κη'. Ἔνθα δὴ τοῦ βασιλέως τοῖς [2] συναγωνισαμένοις δωρεάς τε διδόντος κατὰ τὴν ἀξίαν, καὶ σατράπας ἐθνῶν καθιστάντος, προσελθὼν αὐτῷ Βέλεσυς ὁ Βαβυλώνιος, ὁ προειπὼν ὅτι βασιλεὺς ἔσται τῆς Ἀσίας, τῆς τε εὐεργεσίας ὑπέμνησε, καὶ τὴν Βαβυλωνίαν [3] ἀρχὴν ἠξίου δοῦναι, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς ὑπέσχετο. [4] ἀπεφαίνετο δὲ καὶ κατὰ τοὺς κινδύνους ἑαυτὸν εὐχὴν πεποιῆσθαι τῷ Βήλῳ, Σαρδαναπάλου κρατηθέντος, καὶ τῶν ἄλλων βασιλείων ἐμπυρισθέντων, ἀποκομιεῖν τὴν σποδὸν ἐκ τούτων εἰς Βαβυλῶνα, καὶ πλησίον τοῦ τεμένους τοῦ [5] θεοῦ καταθέμενον χῶμα κατασκευάσειν, τὸ παρεξόμενον τοῖς [6] κατὰ τὸν Εὐφράτην πλέουσιν ἀθα-

pietatis specimina in amicos exhibet & indulgentiae praecipuae in Belesyn, qui magnam vim auri, sub cinere absconditam, fraude abstulerat.

1 Ἀνηγόρευσαν Ven.
2 Συναγων. στρατηγοῖς Coisl. Mut. συνηγωνισμένοις Gemist.
3 Ἐξουσίαν Clar. 2.
4 Ἔφασκε δὲ Ven.
5 Θεοῦ καὶ τοῦ ποταμοῦ M. Co.
6 Κατὰ deest Reg. Vat. Ven. & notaverat Steph.

a rege defecerant, per collapsam muri partem ingressi, urbem ceperunt, Arbacemque, regia indutum trabea, omnium rerum potestate uni permissa, regem appellarunt.

XXVIII. Is cum sociis certaminum pro cuiusque dignitate praemia distribueret, & suos provinciis Satrapas designaret, Babylonius quoque Belesys accessit, qui imperium ei praedixerat, meritorumque regem admonens, Babyloniae praefecturam sibi ab eo promissam tradi postulavit. Votum quoque Belo a se factum inter media belli pericula ostendit, debellato Sardanapalo, regiaque incensa, e cineribus inde Babylonem translatis prope templum illius Dei aggerem educturum, qui navigantibus per Euphratem immortale de illo monu-

νατον ὑπόμνημα τοῦ καταλύσαντος [1] τὴν Ἀσσυρίων ἀρχήν. τοῦτο δ' ᾐτεῖτο, πυθόμενος τινὸς εὐνούχου τὰ περὶ τὸν ἄργυρον καὶ χρυσόν, ὃν [2] διαδράντα καὶ πρὸς αὐτὸν αὐτομολήσαντα κατέκρυψεν. ὁ δ' Ἀρβάκης τούτων οὐδὲν εἰδὼς, διὰ τὸ πάντας τοὺς ἐν τοῖς βασιλείοις συγκατακαῆναι τῷ βασιλεῖ, τήν τε σποδὸν ἀποκομίσαι, καὶ τὴν Βαβυλῶνα ἔχειν ἀτελῆ συνεχώρησεν. εἶθ' ὁ μὲν Βέλεσυς πλοῖα παραστησάμενος, μετὰ τῆς [3] σποδοῦ τὸ πλεῖστον τοῦ τε ἀργύρου καὶ τοῦ χρυσοῦ συντόμως ἀπέστειλεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα· ὁ δὲ βασιλεὺς, μηνυθείσης αὐτῷ τῆς πράξεως [4] αὐτοφώρου, δικαστὰς ἀπέδειξε τοὺς συναγωνιζομένους στρατηγούς. τοῦ πράξαντος δ' ὁμολογοῦντος ἀδικεῖν, τὸ μὲν δικαστήριον αὐτοῦ κατέγνω θάνατον· ὁ δὲ βασιλεὺς, μεγαλόψυχος ὢν, καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ἡγεμονίας βουλόμενος ἐπιεικῆ παρέχεσθαι, τῶν τε κινδύνων ἀπέλυσε

1 Βασιλέως addunt Coisl. Mut.

2 Διαδράσαντα iidem. Paulo ante loco ᾐτεῖτο in Vat. & Clar. 2. ἡγεῖτο.

3 Σπουδῆς Coisl. Mut. πλοῖα παρεσκευασμένος Clar. 2.

4 Αὐτοφόνου ora Clar. 2. omnes alii αὐτοφόρου.

mentum praeberet, qui regnum Aſſyriorum deſtruxit. Hoc ideo petebat, quod ex Eunucho transfuga, & apud ſe occultato, de auro & argento fuerat edoctus. Arbaces igitur, rei ignarus, quod ceteri omnes cum rege concremati periiſſent, & cineres auferendos, & Babylonem citra penſionem tributi obtinendam ei conceſſit. E veſtigio Beleſys, navigiis adhibitis, una cum cinere maximam auri argentique partem Babylonem devexit. Sed ubi furtum id manifeſte deprehenſum regi innotuerat, ducibus, quorum auxilio Sardanapalum debellarat, iudicium de hoc facinore committit. Hi reo, peccatum confeſſo, capitale ſupplicium irrogant. At rex, vir magni animi, principatum ab humanitate & clementia auſpicari volens, non modo a periculo capitis Beleſyn

τὸν Βέλεσυν, καὶ τὸν ἀποκεκομισμένον ἄργυρον καὶ χρυσὸν ἔχειν συνεχώρησεν· ὁμοίως δὲ καὶ τὴν δοθεῖσαν ἐξ ἀρχῆς ἐξουσίαν τῆς [1] Βαβυλωνίας οὐκ ἀφείλετο, φήσας μείζονας εἶναι τὰς ἐξ αὐτοῦ προγεγενημένας εὐεργεσίας τῶν ὕστερον ἀδικημάτων. διαβοηθείσης δὲ τῆς ἐπιεικείας, οὐ τὴν τυχοῦσαν εὔνοιαν, ἀλλὰ καὶ δόξαν παρὰ τῶν ἐθνῶν ἀπηνέγκατο· πάντων κρινόντων ἄξιον εἶναι τῆς βασιλείας, τὸν οὕτω προσενεχθέντα τοῖς ἀδικήσασιν. ὁ δ' οὖν Ἀρβάκης τοῖς κατὰ τὴν πόλιν ἐπιεικῶς προσενεχθεὶς, αὐτοὺς μὲν κατὰ κώμας διῴκισε, τὰς ἰδίας κτήσεις ἑκάστοις ἀποδοὺς, τὴν δὲ πόλιν εἰς ἔδαφος κατέσκαψεν. ἔπειτα τόν τε ἄργυρον καὶ χρυσὸν τὸν ἐκ τῆς πυρᾶς ὑπολειφθέντα, πολλῶν ὄντα ταλάντων, ἀπεκόμισε τῆς Μηδίας εἰς Ἐκβάτανα. ἡ μὲν οὖν ἡγεμονία τῶν Ἀσσυρίων ἀπὸ Νίνου διαμείνασα [2] μὲν τριάκοντα γενεὰς, ἔτη δὲ πλείω τῶν χιλίων

Regni sedes Ecbatana, Nino deleta.

1 Βαβυλῶνος Coisl. Mut. Vat. Reg. haud male. 2 Τριάκοντα μὲν Coisl. Mut.

absolvit, sed etiam quidquid auri & argenti transportatum erat, id omne habendum permisit. Nec traditam initio in Babylonios potestatem homini ademit, priora eius merita erga se maiora esse dictitans, quam iniurias subsecutas. Hac moderationis fama statim pervulgata, cum benevolentiae non exiguae, tum gloriae apud provincias eximiae fructum consecutus est, omnesque regno dignum esse, qui tam benignum delinquentibus sese exhiberet, censuerunt. Simili quoque lenitate erga cives usus, quamvis in pagos eos distraheret, suas tamen singulis possessiones restituit, urbem autem solo aequavit. Tum quidquid argenti aurique ex pyra restabat, (multa certe talenta erant) in Ecbatana Medorum regiam transtulit. Hoc ergo modo Assyriorum imperium, quod a Nino ad trigesimam usque progeniem

καὶ [1] τριακοσίων, ὑπὸ Μήδων κατελύθη τὸν προειρημένον τρόπον.

Obiter de Chaldaeis, Babyloniorum sacerdotibus & eruditis.

κθ'. Ἡμῖν δ' οὐκ ἀνάρμοστον εἶναι δοκεῖ περὶ τῶν ἐν Βαβυλῶνι [2] καλουμένων Χαλδαίων καὶ τῆς ἀρχαιότητος αὐτῶν [3] βραχέα διελθεῖν, ἵνα μηδὲν παραλείπωμεν τῶν ἀξίων μνήμης. Χαλδαῖοι τοίνυν τῶν ἀρχαιοτάτων ὄντες Βαβυλωνίων, τῇ μὲν [4] διαιρέσει τῆς πολιτείας παραπλησίαν ἔχουσι τάξιν τοῖς κατ' Αἴγυπτον ἱερεῦσι.

Eorum officia & disciplinae recensentur.

πρὸς γὰρ τῇ θεραπείᾳ τῶν θεῶν τεταγμένοι, πάντα τὸν τοῦ ζῆν χρόνον [5] φιλοσοφοῦσι, μεγίστην δόξαν ἔχοντες ἐν ἀστρολογίᾳ. ἀντέχονται δ' ἐπὶ πολὺ καὶ μαντικῆς, ποιούμενοι προῤῥήσεις περὶ τῶν μελλόντων, καὶ τῶν μὲν [6] καθαρμοῖς, τῶν δὲ θυσίαις, τῶν δ' ἄλλαις τισὶν ἐπῳδαῖς ἀποτροπὰς κακῶν καὶ τελειώσεις ἀγαθῶν πειρῶνται πορίζειν. ἐμπειρίαν δ' ἔχου-

1 Τριακοσίων Mutin. Gemist. optime. Ceteri τετρακοσίων.
2 Καλουμένων abest Coisl.
3 Ὀλίγα idem.
4 Διαίρεσιν Steph. marg. Cl. 1. δὴ αἵρεσιν Clar. 2. τῇ μὲν διαιρέσει Coisl. Mut. & tum ἔχουσι τάξιν. προαίρεσιν βίου Gemist. qui paulo ante ἀρχαίων cum Clarom. Vulgo τὴν μὲν αἵρεσιν π. παραπ. ἔχουσι τοῖς.
5 Φιλολογοῦσι Mut. ἀστρολογίας Coisl. brevi post.
6 Καθαρισμοῖς Clar. 1.

CIↃ CCC plus annos steterat, a Medis eversum est.

XXIX. Hic non alienum nobis videtur, de Chaldaeis, quos vocant Babylonii, horumque antiquitate, pauca quaedam recensere, ne quid memoria dignum praetermittatur. Chaldaei ergo, Babyloniorum vetustissimi, eum in republica ordinem tenent, quem Aegypti sacerdotes sibi vindicant. Deorum enim cultui addicti, per omne vitae tempus philosophantur, & praecipuam ex Astrologia gloriam nanciscuntur. Interim divinationis magnopere studiosi, res futuras praedicunt, & vel expiamentis, vel sacrificiis, vel incantationibus quibusdam averruncationes malorum, bonorumque effectiones, producere conantur; auguralis etiam divinationis

σι καὶ τῆς διὰ τῶν οἰωνῶν μαντικῆς· ἐνυπνίων τε καὶ τεράτων ἐξηγήσεις ἀποφαίνονται. οὐκ ἀσόφως δὲ ποιοῦνται καὶ τὰ περὶ τὴν ἱεροσκοπίαν, [1] ἀκριβῶς ἐπιτυγχάνειν νομίζονται. τὴν δὲ τούτων μάθησιν ἁπάντων οὐχ ὁμοίαν ποιοῦνται τοῖς τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεύουσι τῶν Ἑλλήνων. παρὰ μὲν γὰρ τοῖς Χαλδαίοις [2] ἐκ γένους ἡ τούτων φιλοσοφία παραδέδοται, καὶ παῖς παρὰ πατρὸς διαδέχεται, τῶν ἄλλων λειτουργιῶν [3] πασῶν ἀπολελυμένος. διὸ καὶ γονεῖς ἔχοντες διδασκάλους, ἅμα μὲν ἀφθόνως ἅπαντα μανθάνουσιν, ἅμα δὲ τοῖς παραγγελλομένοις προσέχουσι, πιστεύοντες βεβαιότερον. ἔπειτ' εὐθὺς ἐκ παίδων συντρεφόμενοι τοῖς μαθήμασι, μεγάλην ἕξιν [4] εἰς τὴν ἀστρολογίαν περιποιοῦνται, διὰ δὲ τὸ τῆς ἡλικίας [5] εὐδίδακτον, καὶ [6] διὰ τὸ πλῆθος τοῦ [7] καρτερουμένου χρόνου. παρὰ δὲ [8] τοῖς Ἑλ- Comparantur cum Graecorum philofophis.

1 Ἄκρως Steph. marg. Mut. Clar. 2.
2 Ἐκ γέρους Clar. 1. abfurde. Tum παραδίδοται Reg. Vat.
3 Ἁπασῶν Reg. Clar. 2.
4 Εἰς τὴν ἀστρολογίαν non legunt Coisl. Vat. Clar. Pogg.
5 Ἀδίδακτον prave Coisl.
6 Διὰ τὸ πολὺ τοῦ Ven. male.
7 Προσκαρτερουμένου Mut.
8 Τοῖς Ἕλλησιν ὁ πολὺς Steph. marg. Vat. Reg. Mut. etfi is vitiofe ὁ πολλοῖς, Coisl. Clar. 2. Vulgo τοῖς πολλοῖς τῶν Ἑλλήνων.

peritiam habent, fomniaque & prodigia interpretantur. Nec infollerter harufpicinam factitantes, vera exacte praedicere exiftimantur. At horum omnium doctrinam non eo modo, quo Graeci his ftudiis dediti, percipiunt. Apud Chaldaeos enim per generis feu familiae traditionem haec philofophia obtingit, filiufque a patre illam accipit; ab aliis interim publicis muneribus omnino liber. Et quia parentibus utuntur magiftris, fit, ut & affatim, & citra invidiam, omnia difcant, & certiori fide praeceptis attendant. Et dum a pueris ftatim difciplinis innutriuntur, praeclarum in aftrologia habitum fibi comparant, tum quod aetas illa docilis eft, tum quod multo ftudiis tempore infudant. Apud Grae-

λησιν ὁ πολὺς ἀπαράσκευος προσιὼν, ὀψέ ποτε [1] τῆς φιλοσοφίας ἅπτεται, καὶ μέχρι τινὸς [2] φιλοπονήσας ἀπῆλθε, περισπασθεὶς ὑπὸ βιωτικῆς χρείας. ὀλίγοι δὲ [3] παντελῶς ἐπὶ φιλοσοφίαν ἀποδύντες, [4] ἐργολαβίας ἕνεκεν παραμένουσιν ἐν τῷ μαθήματι, καινοτομοῦντες ἀεὶ περὶ τῶν μεγίστων δογμάτων, καὶ τοῖς πρὸ αὐτῶν οὐκ ἀκολουθοῦντες. τοιγαροῦν οἱ μὲν Βάρβαροι διαμένοντες ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀεὶ, βεβαίως ἕκαστα λαμβάνουσιν· οἱ δὲ Ἕλληνες τοῦ κατὰ τὴν ἐργολαβίαν κέρδους στοχαζόμενοι, καινὰς αἱρέσεις κτίζουσι, καὶ περὶ τῶν μεγίστων θεωρημάτων ἀλλήλοις ἀντιδοξοῦντες, διχονοεῖν ποιοῦσι τοὺς μανθάνοντας, καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν πλανᾶσθαι, τὸν πάντα βίον [5] ἐνωρέας γενομένας, καὶ μηδενὶ ὅλως δυναμένας πιστεῦ-

1 Τὰ τῆς Mut. τῶν τῆς Coisl. tum ἀπέχεται perperam Clar. 1.

2 Φιλοσοφήσας Coisl. φισοφῆς Mut. ex compendio ſcribendi.

3 Τινὲς Coisl. Mut.

4 Explicat Schol. Vat. καὶ ἕνεκα ἔργου ἀρχὴν λαβεῖν.

5 Ἐν Ἀψωραίᾳ Coisl. Mut. ὠρέας Clar. in ſecundi margine ἐν αἰώρᾳ. in Vat. a prima manu ἐνωρίας, ſed correctum ἐν γήρει. Mox μηδὲν Coisl.

cos vero plerique magna parte accedunt imparati, & philoſophiam hanc ſero attingunt; operaque aliquatenus huc impenſa, quaerendi victus cura diſtracti, abſcedunt. At licet pauci quidam philoſophiae ſe palaeſtrae totos mancipent; hi ipſi tamen quaeſtus gratia diſciplinae adhaerent, novaſque de placitis maximis diſputationes movent, nec fixum in maiorum veſtigiis pedem tenent. Quocirca Barbari, iiſdem iugiter inhaerendo, firmiter ſingula percipiunt. At Graeci, ex artificio lucrum captando, novas condunt ſectas, & de maximis inter ſe theorematis opinionibus contrariis diſceptando, faciunt, ut diſcipuli ſententiis huc illuc ancipites fluctuent, animique ipſorum per omnem vitam ſuſpenſi dubiique maneant, nec ulli rei certam tribuere aſſen-

σαι βεβαίως. τὰς γοῦν ἐπιφανεστάτας αἱρέσεις τῶν φιλοσόφων εἴτις ἀκριβῶς ἐξετάζοι, πλεῖστον ὅσον εὑρήσει διαφερούσας ἀλλήλων, καὶ περὶ τῶν μεγίστων δοξῶν [1] ἐναντία δοξαζούσας.

λ΄. Οἱ δ᾽ οὖν Χαλδαῖοι τὴν μὲν τοῦ κόσμου φύσιν ἀΐδιον φασὶν εἶναι, καὶ μήτε ἐξ ἀρχῆς γένεσιν ἐσχηκέναι, μήθ᾽ ὕστερον φθορὰν [2] ἐπιδέξεσθαι. τὴν δὲ τῶν ὅλων τάξιν τε καὶ διακόσμησιν θείᾳ τινὶ προνοίᾳ γεγονέναι, καὶ νῦν ἕκαστα τῶν ἐν οὐρανῷ γινομένων, οὐχ ὡς ἔτυχεν, οὐδ᾽ αὐτομάτως, ἀλλ᾽ [3] ὡρισμένῃ τινὶ καὶ βεβαίως κεκυρωμένῃ θεῶν κρίσει συντελεῖσθαι. τῶν δ᾽ [4] ἀστέρων πολυχρονίους παρατηρήσεις πεποιημένοι, καὶ τὰς ἑκάστου κινήσεις τε καὶ [5] δυνάμεις ἀκριβέστατα πάντων ἀνθρώπων ἐπεγνωκότες, πολλὰ τῶν μελλόντων συμβαίνειν προλέγουσι τοῖς ἀνθρώποις·

Doctrina de mundo, Deo, providentia.

1 Ἐναντία Steph. marg. Reg. Vat. Mut. Coisl. bene. Vulgo ἐναντίως.
2 Ἐπιδέξασθαι Mut. Gemist.
3 Ὁρωμένῃ Clar. 1. sed melius libri ora.
4 Ἄστρων Steph. marg. Coisl. Mut. Reg. Vat. Gemist.
5 Δύναμιν περὶ τοὺς πέντε omissis ceteris Coisl. Mut.

sionem queant. Nam si quis maxime insignes philosophorum sectas examinet, plurimum inter se discrepare, & in gravissimis sententiis sibi adversari, comperiet.

XXX. Ceterum Chaldaei mundi quidem naturam sempiternam esse perhibent, quae neque certum principii ortum habeat, neque corruptionem ullo deinceps tempore admittat; sed ordinem hunc & ornatum universi a divina quadam providentia exsistere; quaeque nunc in coelo fiunt singula, non casu aut sua quadam sponte, sed determinato & firmiter rato Deûm iudicio perfici. Ex longa igitur siderum observatione, & exacta motuum atque virium cuiusque cognitione, qua universos praestant mortales, multa hominibus eventura prae-

Planetarum & stellarum fixarum systema,

μεγίστην τε φασὶν εἶναι θεωρίαν καὶ κίνησιν περὶ τοὺς πέντε ἀστέρας, τοὺς πλανήτας καλουμένους, οὓς ἐκεῖνοι [1] μὲν ἑρμηνεῖς ὀνομάζουσιν, ἰδίᾳ δὲ τὸν νῦν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Κρόνον ὀνομαζόμενον. [2] ἐπιφανέστατον δὲ καὶ πλεῖστα [3] καὶ μέγιστα προσημαίνοντα καλοῦσιν [4] ἥλιον· τοὺς δ᾽ ἄλλους τέσσαρας ὁμοίως τοῖς παρ᾽ ἡμῖν ἀστρολόγοις ὀνομάζουσιν, Ἄρεως, Ἀφροδίτης, Ἑρμοῦ, Διός. διὰ τοῦτο δ᾽ αὐτοὺς ἑρμηνεῖς καλοῦσιν, ὅτι τῶν ἄλλων ἀστέρων ἀπλανῶν ὄντων καὶ [5] τεταγμένην ἐχόντων πορείαν, οὗτοι μόνοι πορείαν ἰδίαν ποιούμενοι, τὰ μέλλοντα γίνεσθαι δεικνύουσιν, ἑρμηνεύοντες τοῖς ἀνθρώποις τὴν τῶν θεῶν εὔνοιαν. τὰ μὲν γὰρ διὰ τῆς ἀνατολῆς, [6] τὰ δὲ διὰ τῆς δύσεως, τινὰ δὲ διὰ τῆς χρόας προσημαίνειν φασὶν αὐτοὺς τοῖς προσέχειν

1 Κοινῇ μὲν Coisl. Mut.
2 Ἐπιφανέστατα δὲ καὶ μέγιστα, neglectis mediis, Ven.
3 Καὶ μέγιστα Steph. non omnibus adesse notavit. Paulo ante ὀνομαζόμενον Mut. optime. Vulgo νομιζόμενον, librariorum peccato, quo de supra I, 23.
4 Ἡλίου Coisl. Mut. Clar. 2.
5 Τεταγμένῃ πορείᾳ μίαν περιφορὰν ἐχόντων Coisl. Mut.
6 Τινὰ δὲ Coisl.

dicunt. Maximam vero considerationem, & singularem motus efficacitatem esse in quinque stellis, quos alii planetas, ipsi interpretes nominant; praesertim qui Cronus, id est, Saturnus, Graecis nominatur. Solem vocant omnium clarissimum, & qui plurima portendat, ceteros autem quatuor cum Astrologis nostratibus Martem, Venerem, Mercurium & Iovem nuncupant. Interpretum nomen ideo eis tribuunt, quod cum ceterae non errantes stellae fixae ordinatum habeant progressum, hi soli peculiari suo itinere futura ostendant, Deûmque benevolentiam hominibus interpretum loco enuntient. Quaedam enim ortu, quaedam occasu, nonnulla per colores, si quis animadvertere velit, porten-

ἀκριβῶς βουληθεῖσι. ποτὲ μὲν γὰρ [1] πνευμάτων μεγέθη δηλοῦν αὐτοὺς, ποτὲ δὲ ὄμβρων ἢ καυμάτων ὑπερβολάς. ἔστι δὲ ὅτε κομήτων ἀστέρων ἐπιτολὰς, ἔτι δὲ ἡλίου τε καὶ σελήνης ἐκλείψεις, [2] καὶ σεισμοὺς, καὶ τὸ σύνολον πάσας τὰς ἐκ τοῦ περιέχοντος γεννωμένας περιστάσεις, ὠφελίμους τε καὶ βλαβερὰς οὐ μόνον [3] ἔθνεσι καὶ τόποις, ἀλλὰ καὶ βασιλεῦσι καὶ τοῖς τυχοῦσιν ἰδιώταις. ὑπὸ δὲ τὴν τούτων φορὰν λέγουσι τετάχθαι τριάκοντα ἀστέρας, οὓς προσαγορεύουσι βουλαίους θεούς. τούτων δὲ τοὺς μὲν ἡμίσεις [4] εἰς τοὺς ὑπὲρ γῆν τόπους ἐφορᾶν, τοὺς δὲ ἡμίσεις [5] ὑπὸ τὴν γῆν, τὰ κατ' ἀνθρώπους ἐπισκοποῦντας, [6] ἅμα καὶ τὰ κατὰ τὸν οὐρανὸν συμβαίνοντα. διὰ δ' ἡμερῶν δέκα πέμπεσθαι τῶν μὲν ἄνω πρὸς τοὺς κάτω καθάπερ [7] ἄγγελον τῶν ἀστέρων, τῶν δ' ὑπὸ γῆν πρὸς τοὺς

1 Πνεύματος μέγεθος idem, quod ultimum & Mut.
2 Καὶ σεισμοὺς non habet Coisl.
3 Ἔθνεσιν ἢ τόποις Cl. 1. Vat.
4 Εἰς deſit Coisl. Vat.
5 Ὑπὸ τὴν Coisl. Mut. Reg. Clar. Pogg. Ceteri ἐπί.
6 Ἅμα notaverat ſigno Steph. neque eſt in Reg.
7 Ἀγγέλων Reg. Clar. 2. ἄγγελον ἕνα Coisl. A ceteris abeſt.

di ab his, aiunt: dum alias quanta ventorum procella, alias quanta tempeſtas imbrium, aut quanta caloris vehementia ſit ingruitura, praenuntient. Cometarum quoque exortus, Soliſque & Lunae defectiones, cum terrae quaſſationibus, & cunctas denique varietates, ab aëre nos ambiente effectas, tam bonas, quam noxias, non ſolum gentibus, verum & regibus & privatis quibuslibet, ab his denuntiari. His ſtellas XXX ſubſtituunt, quos Deos vocant conſiliarios: quorum dimidium loca ſupra terram inſpiciat, altera pars infra terram, res mortalium, & quae in coelo fiant, contemplantes. Decemque intervallo dierum unum a ſupernis ad infernos veluti ſtellarum nuntium ablegari; & ab inferiori-

ἄνω πάλιν ὁμοίως ἕνα. καὶ ταύτην ἔχειν αὐτοὺς φορὰν ὡρισμένην, καὶ περιόδῳ κεκυρωμένην αἰωνίῳ. τῶν θεῶν δὲ [1] κυρίους εἶναι φασὶ δώδεκα τὸν ἀριθμὸν, ὧν ἑκάστῳ μῆνα καὶ [2] τῶν δώδεκα λεγομένων ζῳδίων ἓν προσνέμουσι. διὰ δὲ τούτων φασὶ ποιεῖσθαι τὴν [3] πορείαν τόν τε ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, καὶ πέντε τοὺς πλανήτας ἀστέρας, τοῦ μὲν ἡλίου τὸν ἴδιον κύκλον [4] ἐνιαυτῷ τελοῦντος, τῆς δὲ σελήνης ἐνὶ μηνὶ τὴν ἰδίαν [5] πορείαν διαπορευομένης.

λα΄. Τῶν δὲ πλανητῶν ἕκαστον ἴδιον ἔχειν δρόμον, καὶ διηλλαγμένως καὶ ποικίλως χρῆσθαι τοῖς τάχεσι καὶ τῇ τῶν χρόνων διαιρέσει. πλεῖστα δὲ πρὸς τὰς γενέσεις τῶν ἀνθρώπων συμβάλλεσθαι τούτους τοὺς ἀστέρας ἀγαθά τε καὶ κακά· διὰ δὲ τῆς τούτων φύσεώς τε καὶ θεωρίας μάλιστα γινώσκειν τὰ συμβαίνοντα τοῖς ἀνθρώποις. πεποιῆσθαι δὲ φασὶ προῤῥήσεις ἄλλοις τε βασιλεῦσιν οὐκ ὀλίγοις καὶ τῷ καταπολε-

& ex iis sumtae praedictiones.

1 Τούτων κυρίους Coisl.
2 Τοῖς -- ζῳδίοις Clar. 1.
3 Ἰδίαν περίοδον idem.
4 Ἐν ἐνιαυτῷ Coisl. Mut.
5 Περίοδον iidem.

bus ad superiores vicissim unum: atque hunc eis motum aeterni circuitus lege sic esse definitum. Deorum principes numerant XII: singulis mensem, & de XII Zodiaci signis unum attribuunt. Per haec Sol & Luna ipsis cursitant, ceterique planetae V, ita ut Sol anni, Luna mensis spatio orbis sui iter emetiatur.

XXXI. Planetarum unicuique proprium assignant cursum, qui per disparia celeritatis momenta, temporumque spatia, exigatur. Has stellas plurimum tum boni, tum mali ad hominum generationes & ortus conferre; & ex naturae illarum consideratione eventus humanos cognosci. Vaticinati sunt cum aliis, regibus non pau-

μήσαντι Δαρεῖον Ἀλεξάνδρῳ, καὶ τοῖς [1] μετ᾽ αὐτὸν βασιλεύσασιν Ἀντιγόνῳ τε καὶ Σελεύκῳ τῷ [2] Νικάτορι· ἐν ἅπασι δὲ τοῖς ῥηθεῖσιν εὐστοχηκέναι δοκοῦσιν. ὑπὲρ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἐν οἰκειοτέροις ἀναγράψομεν καιροῖς. προλέγουσι δὲ καὶ τοῖς ἰδιώταις τὰ μέλλοντα συμβαίνειν, οὕτως εὐστόχως, ὥστε τοὺς [3] πειραθέντας θαυμάζειν τὸ γινόμενον, καὶ μεῖζον ἢ κατ᾽ ἄνθρωπον ἡγεῖσθαι. μετὰ δὲ τὸν ζωδιακὸν κύκλον [4] εἴκοσι τέσσαρας ἀφορίζουσιν ἀστέρας, ὧν τοὺς μὲν ἡμίσεις ἐν τοῖς βορείοις μέρεσι, τοὺς δ᾽ ἡμίσεις ἐν τοῖς νοτίοις τετάχθαι φασί· καὶ τούτων τοὺς μὲν ὁρωμένους, τῶν ζώντων εἶναι καταριθμοῦσι, τοὺς δ᾽ ἀφανεῖς, τοῖς τετελευτηκόσιν [5] ἠθροῖσθαι νομίζουσιν, οὓς δικαστὰς τῶν ὅλων προσαγορεύουσιν. ὑπὸ πάντα δὲ τὰ προειρημένα τὴν σελήνην λέγουσι φέρεσθαι, ἔγγιστα μὲν τῆς γῆς οὖσαν διὰ τὴν [6] βραχύτητα, διαπορευομένην δ᾽ ἐν ὀλίγῳ

XII ftellas extra Zodiacum viventibus, XII ftellas mortuis deftinatas putant.

De luna,

1 Μετὰ ταῦτα Vat. M. Gemift.
2 Νικάτορι Coisl. ceteri Νικάνορι· qui & paulo ante ἄλλοις τε καὶ βασιλ.
3 Πειρασθέντας Coisl. Mox τὸ γενόμενον.
4 Εἴκοσι καὶ τέτταρας Co. M.
5 Ἀθροισθῆναι Reg. προσορεῖσθαι Mut.
6 Βαρύτητα Coisl. Mut. & mox ἐν ἐλαχίστῳ.

cis, tum etiam Alexandro, qui Darium bello fregit, eiufque fucceffforibus Antigono & Seleuco Nicatori, & recte coniectaffe haec omnia videntur. Quae tempore magis idoneo fpeciatim referemus. Privatis etiam, quid eventurum fit, exponunt, tam certo, ut experti pro miraculo humanum excedente modum iftud reputent. Extra Zodiacum porro XXIV definiunt ftellas, quarum XII borealem, XII auftralem fibi regionem vindicent. Inter has, quae apparent, viventibus deputant; quae latent, vita functis congregatas exiftimant. Et has omnium rerum iudices appellant. Infra haec iam dicta omnia Lunam ferri dictitant: quae ob parvitatem terrae proxima exi-

χρόνῳ τὸν ἑαυτῆς δρόμον, οὐ διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς φορᾶς, ἀλλὰ διὰ τὴν βραχύτητα τοῦ κύκλου. ὅτι δὲ τὸ φῶς ἀλλότριον ἔχει, καὶ διότι τὰς [1] ἐκλείψεις ποιεῖται διὰ τὸ σκίασμα τῆς γῆς, παραπλήσια λέγουσι τοῖς Ἕλλησι. περὶ δὲ τῆς κατὰ τὸν ἥλιον ἐκλείψεως ἀσθενεστάτας ἀποδείξεις φέροντες, οὐ τολμῶσι προλέγειν, οὐδ᾽ ἀκριβῶς ὑπὲρ [2] αὐτῆς παραγράφειν τοὺς χρόνους. terra. περὶ δὲ τῆς γῆς ἰδιωτάτας ἀποφάσεις ποιοῦνται, λέγοντες ὑπάρχειν αὐτὴν σκαφοειδῆ καὶ κοίλην, καὶ πολλὰς καὶ πιθανὰς ἀποδείξεις [3] εὐποροῦσι περί τε ταύτης καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ τὸν κόσμον. ὑπὲρ ὧν τὰ κατὰ μέρος διεξιέναι, τῆς [4] ὑποκειμένης ἱστορίας ἀλλότριον εἶναι νομίζομεν. τοῦτο μέντοιγε [5] διαβεβαιώσαιτ᾽ ἄν τις προσηκόντως, ὅτι Χαλδαῖοι μεγίστην ἕξιν ἐν ἀστρολογίᾳ τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων ἔχου-

1 Ἐλλείψεις liber Ursini.
2 Ταύτης Coisl.
3 Λέγουσι παρὰ Clar. 1. ἔχουσι περὶ Ven. quod glossam sapit.
4 Ὑπερκειμ. Mut. Coisl.
5 Διαβεβαιώσαιτ᾽ ἂν Co. Clar. Ceteri διαβεβαιώσαιτο.

guo tempore, non ob velocitatem cursus, sed circuli brevitatem, iter suum conficiat. Eo, quod mutuatitio hanc lumine splendere, & deliquium pati, interveniente terrae umbra, perhibent, cum Graecorum sententia conveniunt. De Solis autem defectionibus infirmissimas afferunt demonstrationes, quas nec praedicere, nec ad certum redigere tempus, audent. De terra quoque peculiares omnino sententias proferunt, dum scaphae similem, cavamque esse, affirmant. Ad quod, ut & cetera ad mundi rationem spectantia, demonstrandum, multis & probabilibus argumentis abundant. Verum de his singulatim referre, alienum ab historiae nostrae instituto arbitramur. Hoc tamen iure quis affirmarit, rei Astrologicae scientia Chaldaeos mortalibus

σι, καὶ διότι πλείστην ἐπιμέλειαν ἐποιήσαντο ταύτης τῆς θεωρίας. περὶ δὲ τοῦ πλήθους τῶν ἐτῶν ἐν οἷς φασι τὴν θεωρίαν τῶν κατὰ τὸν κόσμον πεποιῆσθαι τὸ σύστημα τῶν Χαλδαίων, οὐκ ἄν τις ῥᾳδίως πιστεύσειεν. ἐτῶν γὰρ ἑπτὰ καὶ [1] τετταράκοντα μυριάδας, καὶ τρεῖς ἐπὶ ταύταις χιλιάδας εἰς τὴν Ἀλεξάνδρου διάβασιν γεγονέναι καταριθμοῦσιν, ἀφ' ὅτου τὸ παλαιὸν ἤρξαντο τῶν ἄστρων τὰς παρατηρήσεις [2] ποιεῖσθαι. καὶ περὶ μὲν Χαλδαίων ἀρκεσθησόμεθα τοῖς ῥηθεῖσιν, ἵνα μὴ μακρότερον ἀποπλανώμεθα τῆς οἰκείας ἱστορίας. Περὶ δὲ τῆς Ἀσσυρίων βασιλείας, ὡς ὑπὸ Μήδων κατελύθη προειρηκότες, ἐπάνιμεν ὅθεν ἐξέβημεν. Chronologia infinita.

λβ΄. Ἐπεὶ δὲ διαφωνοῦσιν οἱ [3] μέγιστοι τῶν συγγραφέων περὶ τῆς μεγίστης τῶν Μήδων [4] ἡγεμονίας, οἰκεῖον εἶναι διαλαμβάνομεν τοῖς φιλαλήθως τὰς πράξεις ἱστορεῖν βουλομένοις, τὴν διαφορὰν τῶν ἱστοριογρά- Sequitur *Medorum* historia.

1 Τριάκοντα Coisl. Mut.
2 Πεποιῆσθαι Reg. Vat.
3 Παλαιότατοι Coisl. Mutin. ex glossa.
4 Εὐδαιμονίας Coisl. sed bene margo. Mox δέον εἶναι Ven.

universis praecellere, & maximam huic speculationi operam tribuisse. At numerum annorum, quibus mundi se considerationi vacasse collegium Chaldaeorum asseverat, haud facile credideris. Nam ad expeditionem Alexandri in Asiam quadringenta & LXXIII millia numerant, ex quo sidera observari certum sit. At ne longius a proposito deflectamus, hic narrationis de Chaldaeis modus esto. Iam ergo, cum de Assyriorum imperio, eiusque ad Medos translatione, a nobis dictum sit, eo, unde digressa fuit oratio, revertemur.

XXXII. Cum de amplissimo Medorum principatu summi auctores inter se dissentiant, ab officio illorum, qui vere res gestas commemorare volunt, haud alienum

Auctores, Herodotus, & Ctesias, sub examen vocantur.

φων [1] παράλληλα θεῖναι. Ἡρόδοτος μὲν οὖν κατὰ Ξέρξην γεγονὼς τοῖς χρόνοις, φησὶν Ἀσσυρίους ἔτη πεντακόσια πρότερον τῆς [2] Ἀσίας ἄρξαντας, ὑπὸ Μήδων καταλυθῆναι· ἔπειτα βασιλέα μὲν μηδένα γενέσθαι, τὸν [3] ἀμφισβητήσαντα τῶν ὅλων ἐπὶ πολλὰς γενεὰς, τὰς δὲ πόλεις καθ' ἑαυτὰς ταττομένας διοικεῖσθαι δημοκρατικῶς· τὸ δὲ τελευταῖον, [4] πολλῶν ἐτῶν διελθόντων, αἱρεθῆναι βασιλέα παρὰ τοῖς Μήδοις ἄνδρα δικαιοσύνῃ διάφορον, ὄνομα Κυαξάρην. τοῦτον δὲ πρῶτον ἐπιχειρῆσαι προσάγεσθαι τοὺς πλησιοχώρους τοῖς Μήδοις, [5] καὶ ἀρχηγὸν γενέσθαι τῆς τῶν ὅλων ἡγεμονίας· ἔπειτα τοὺς ἐγγόνους, ἀεὶ προσκατακτωμένους πολλὴν τῆς ὁμόρου χώρας, αὐξῆσαι τὴν βασιλείαν, [6] μέχρις Ἀστυάγους τοῦ καταπολεμηθέντος ὑπὸ Κύρου καὶ Περσῶν. περὶ ὧν νῦν ἡμεῖς τὰ κε-

1 Παραλλήλων Clar. 1.
2 Ἀσσυρίας Coisl. Mut. prave.
3 Ἀμφισβητήσαντα Reg. optime. Vulgo ἀμφισβητήσοντα.
4 Deest ὑπὸ Coisl. Ven. haud iniuria. Ceteri ὑπὸ πολλῶν.
5 Καὶ deest Coisl.
6 Μέχρις Coisl. Mutin. Clar. μέχρι alii.

ducimus, si historicorum discrepantias conferamus. Herodotus sane, qui Xerxis tempore floruit, Assyrios, cum 1ↃↃ annis Asiae imperium antea tenuissent, a Medis subactos esse, tradit. Hinc per multas aetates nullum fuisse regem, qui summum imperium sibi vindicasset, civitatesque suo quamque loco populari sub administratione se continuisse. Tandem post multorum annorum decursum Cyaxares, (ait,) vir iustitia insignis, a Medis ad regnum evectus fuit. Et hic primus vicinos Medis populos suae ditioni subiunxit, summoque imperio initium dedit. Cuius posteri, subinde prolatatis in propinqua finibus, regnum ampliarunt, ad usque Astyagem, quem Cyrus cum Persis bello edomuit. Quo-

φάλαια προειρηκότες, τὰ κατὰ μέρος ὕστερον ἀκριβῶς ἀναγράψομεν, ἐπειδὰν ἐπὶ τοὺς οἰκείους χρόνους ἐπιβάλλωμεν. κατὰ γὰρ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἑπτακαιδεκάτης Ὀλυμπιάδος ᾑρέθη βασιλεὺς ὑπὸ Μήδων Κυαξάρης, καθ' Ἡρόδοτον. Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος τοῖς [1] μὲν χρόνοις ὑπῆρξε κατὰ τὴν Κύρου στρατείαν ἐπὶ Ἀρταξέρξην τὸν ἀδελφὸν, γενόμενος δὲ αἰχμάλωτος, καὶ διὰ τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην ἀναληφθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἑπτακαίδεκα ἔτη διετέλεσε τιμώμενος ὑπ' αὐτοῦ. οὗτος οὖν φησιν ἐκ τῶν βασιλικῶν διφθερῶν, ἐν αἷς οἱ Πέρσαι τὰς παλαιὰς πράξεις κατά τινα νόμον εἶχον συντεταγμένας, πολυπραγμονῆσαι τὰ καθ' [2] ἕκαστα καὶ συνταξάμενον τὴν ἱστορίαν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐξενεγκεῖν. φησὶν οὖν, μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς Ἀσσυρίων ἡγεμονίας Μήδους προστῆναι τῆς Ἀσίας, Ἀρβάκου βασιλεύοντος, τοῦ Σαρδανάπαλον καταπο-

Regum fucceffiones usque ad Artaeum.

1 Καθ' Ἡρόδοτον non legunt Coisl. Mut. Gemift. *Poft Herodotum* Pogg. Reliqui omnes τοῖς καθ' Ἡρόδοτον μὲν χρόνοις.
2 Ἕκαστον Coisl. Mut.

rum nunc fumma tantum capita perftrinximus: fingula deinceps, ubi ad competentia illis tempora deventum eft, ftilo noftro diligentius evoluturi. Nam fecundo decimae feptimae Olympiadis anno, ut Herodotus tradit, rex a Medis Cyaxares electus eft. At Ctefias Cnidius fub expeditionem Cyri adverfus Artaxerxem fratrem vixit. Captus enim tunc, & ob artis medicae fcientiam a rege in gratiam receptus, XVII annos cum honore apud illum exegit. Hic e regiis membranis, in quibus res antiquas Perfae, iuffu legis cuiufdam, ordine defcriptas habebant, ftudiofe indagavit fingula, inque hiftoricum ordinem redacta ad Graecos tranftulit. Is, poft deiectos imperio Affyrios, Medos Afiae praefuiffe tradit, imperatore Arbace, qui Sardanapalum armis fu-

λεμήσαντος, καθότι προείρηται. τούτου δ' ἄρξαντος ἔτη δυσὶ λείποντα τῶν τριάκοντα, διαδέξασθαι τὴν βασιλείαν τὸν υἱὸν [1] Μανδαύκην, ὃν ἄρξαι τῆς Ἀσίας ἔτη πεντήκοντα. μετὰ δὴ τοῦτον τριάκοντα μὲν ἔτη βασιλεῦσαι Σώσαρμον, πεντήκοντα δὲ [2] Ἀρτύκαν, δύο δὲ πρὸς τοῖς εἴκοσι τὸν προσαγορευόμενον [3] Ἀρβιάνην, τεσσαράκοντα δὲ [4] Ἀρταῖον.

Huius bellum cum Cadusiis.

λγ΄. Ἐπὶ δὲ τούτου συστῆναι μέγαν πόλεμον τοῖς Μήδοις πρὸς Καδουσίους, διὰ τοιαύτας αἰτίας. [5] Παρσώδην τὸν Πέρσην, θαυμαζόμενον ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ συνέσει καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς, φίλον τε ὑπάρξαι τῷ βασιλεῖ, καὶ μέγιστον ἰσχῦσαι τῶν μετεχόντων τοῦ βασιλικοῦ συνεδρίου· τοῦτον δ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἔν τινι κρίσει λυπηθέντα, φυγεῖν μετὰ πεζῶν μὲν τρισχιλίων, ἱππέων δὲ χιλίων εἰς [6] Καδουσίους· παρ' οἷς ἦν

1 Μανδαύκην Reg. Syncell. liber Ursini & Steph. marg. Μαυδάκην Coisl. M. Μαιδάκην Gemist.
2 Ἀρτύκαν Steph. marg. Gem. Vat. Reg. Mut. Coisl. Clar. Ἀρτίκαν Ven. Vulgo Ἀρτίαν.
3 Ἀρβίνην Clar. 1. Gemist.
4 Ἀρταῖον Coisl. Mut. Gemist. Ceteri Ἀρσαῖον.
5 Παρσώνδην Gemist.
6 Καδουσίους· ἦν δὲ ἐκδεδομένος margo Steph. ex Reg. quod ultimum & in Coisl. Mut. Gemist. & schedis Ursini. Ceteri habent ἐκδεχόμενος, absurde.

peravit, ut dictum est supra. Et postquam duodetriginta regnavit annos, filium eius Mandaucem successisse, L annos Asiae imperitantem. Post hunc annos XXX regnasse Sosarmum, L Artycam, XXII Arbianen, XL Artaeum.

XXXIII. Huius tempore ingens bellum Medis cum Cadusiis conflatum memoratur; idque has ob causas. Parsodes quidam Persa in admiratione erat ob fortitudinem & prudentiam, aliasque virtutes, & regi percarus, ac prae aliis in regio senatu maxime pollebat. Is in iudicio quodam a rege offensus cum III M. peditum & CIↃ equitibus ad Cadusios profugit, apud quos

ἐκδεδομένος τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν τῷ μάλιστα δυναστεύοντι κατὰ τούτους τοὺς τόπους. γενόμενον δὲ ἀποστάτην, καὶ πείσαντα τὸ σύμπαν [1] ἔθνος ἀντέχεσθαι τῆς ἐλευθερίας, αἱρεθῆναι στρατηγὸν διὰ τὴν ἀνδρείαν. ἔπειτα πυνθανόμενον ἀθροιζομένην ἐπ' [2] αὐτὸν μεγάλην δύναμιν, καθοπλίσαι τοὺς Καδουσίους πανδημεὶ, καὶ καταστρατοπεδεῦσαι πρὸς ταῖς εἰς τὴν χώραν [3] εἰσβολαῖς, ἔχοντα τοὺς σύμπαντας οὐκ ἐλάττους εἴκοσι μυριάδων. τοῦ δὲ βασιλέως Ἀρταίου [4] στρατεύσαντος ἐπ' αὐτὸν μυριάσιν ὀγδοήκοντα [5] κρατῆσαι, καὶ πλείους μὲν τῶν πεντακισμυρίων ἀνελεῖν, τὴν δ' ἄλλην δύναμιν ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς [6] Καδουσίων χώρας. διὸ καὶ παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις θαυμαζόμενον, αἱρεθῆναι βασιλέα, καὶ τὴν Μηδίαν συνεχῶς λεηλατεῖν, καὶ πάντα τόπον καταφθείρειν. μεγάλης δὲ δόξης τυχόντα,

1 Γένος Coisl.
2 Αὐτῷ Coisl. Mut.
3 Εἰσβολαῖς Coisl. Mut. Gem. Vulgo ἐκβολαῖς.
4 Στρατεύσαντος Reg. Gemist. Ceteri συστρατεύσαντος.
5 Μάχῃ κρατῆσαι Coisl. Mut.
6 Καδουσίας Mut.

ſororem cuidam nuptum collocarat, cuius magna illis in locis poteſtas. Nec ipſe tantum defecit, ſed aliis etiam, ut in libertatem ſe vindicent, perſuadet; & ſtatim dux belli ob fortitudinem creatur. Audiens vero, ingentem adverſus ſe exercitum cogi, ſuas & ipſe ex tota gente Caduſiorum copias non minus ducentis millibus armat, & ad introitus provinciae caſtra ponit. Etſi autem rex Artaeus IↃ CCC hominum millia in eum duceret, vicit tamen Parſodes, & ſupra L M. cecidit, ac reliquias hoſtilis exercitus e finibus exegit. Hoc tantum admirationis ei conſcivit, ut ab incolis rex crearetur. Exinde perpetuis Mediam incurſionibus vexare, & omnia paſſim loca vaſtare. Magnam igitur affecutus

καὶ [1] γήρᾳ μέλλοντα καταστρέψειν τὸν βίον, ἀρὰν θέσθαι [2] παραιτησάμενον τὸν διαδεχόμενον τὴν ἀρχὴν, ὅπως μηδέποτε διαλύσωνται ἔχθραν Καδούσιοι πρὸς Μήδους· [3] εἰ δὲ συνθοῖντο ὁμολογίας, ἐξώλεις γενέσθαι τούς τε ἀπὸ τοῦ γένους αὐτοῦ καὶ Καδουσίους ἅπαντας. διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας ἀεὶ πολεμικῶς ἐσχηκέναι Καδουσίους πρὸς Μήδους, καὶ μηδέποτε τοῖς τούτων βασιλεῦσιν ὑπηκόους γεγονέναι, μέχρις [4] ὅτου Κῦρος εἰς Πέρσας περιέστησε τὴν ἡγεμονίαν.

Artynes. λδʹ. Τῶν δὲ Μήδων βασιλεῦσαι μετὰ τὴν Ἀρταίου τελευτὴν [5] Ἀρτύνην μὲν ἔτη δύο πρὸς τοῖς εἴκοσι, Astibaras. [6] Ἀστιβάραν δὲ τεσσαράκοντα. ἐπὶ δὲ τούτου Πάρθους ἀποστάντας Μήδων, Σάκαις τήν τε χώραν καὶ τὴν πόλιν ἐγχειρίσαι. (Parthi deficiunt ad Sacas. Inde bellum cum Sacis.) διόπερ συστάντος πολέμου τοῖς Σάκαις πρὸς Μήδους ἐπ' [7] ἔτη πλείω, γενέσθαι τε

1 Γήραιον Clar. 1.
2 Παραστησάμενον Coisl. Mut.
3 Οἱ Coisl.
4 Οὗ & mox *μετέστησε* Coisl. Mut. *διέστησε* Gemist. Clar.
5 Ἀρτιήνην Coislin. Ἀρτίνην Gemist. Pogg.
6 Γαρταμάρνην Co. Mut. Ἀστυβάραν Gemist. Vulgo Ἀρτιβάρναν.
7 Ἔτη δύο Steph. marg. Gem. πλείους δύο γενέσθαι Clar. 1. *annis duobus* Pogg.

gloriam, cum vitae iam finis instaret, per diras imprecationes obtestatur successorem, ne unquam inimicitias adversus Medos deponant: &, si pacis conditiones receperint, tota ipsorum progenies cum universis Cadusiis radicitus male pereat. Eam ob causam hostili in Medos animo Cadusii fuerunt perpetuo; nec unquam regibus illorum paruere, donec Cyrus imperium ad Persas traduxit.

XXXIV. Medis autem post Artaeum praefuit Artynes ad viginti duos annos, post Astibaras quadraginta; quo regnante, Parthi Medis parere recusantes, & provinciam & urbem Sacis in potestatem tradunt. Hinc orto inter Sacas Medosque bello, ad complures annos

μάχας οὐκ ὀλίγας, καὶ συχνῶν παρ'[1] ἀμφοτέροις ἀναιρεθέντων, τὸ τελευταῖον εἰρήνην[2] αὐτοὺς ἐπὶ τοῖσδε συνθέσθαι· Πάρθους μὲν ὑπὸ Μήδους τετάχθαι, τῶν δὲ προϋπαρχόντων[3] ἑκατέρους κυριεύσαντας, φίλους εἶναι καὶ συμμάχους ἀλλήλοις εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον. βασιλεῦσαι δὲ τότε τῶν Σακῶν γυναῖκα τὰ κατὰ πόλεμον ἐζηλωκυῖαν, καὶ τόλμῃ τε καὶ[4] πράξει πολὺ διαφέρουσαν[5] τῶν ἄλλων γυναικῶν τῶν ἐν Σάκαις, ὄνομα[6] Ζαρίναν. καθόλου μὲν οὖν τὸ ἔθνος τοῦτο γυναῖκας ἀλκίμους ἔχει, καὶ κοινωνούσας τοῖς ἀνδράσι τῶν ἐν τοῖς πολέμοις κινδύνων· ταύτην δὲ λέγεται τῷ τε κάλλει γενέσθαι πασῶν εὐπρεπεστάτην, καὶ ταῖς ἐπιβολαῖς καὶ τοῖς κατὰ μέρος ἐγχειρήμασι θαυμαστήν. τῶν μὲν γὰρ πλησιοχώρων βαρβάρων τοὺς ἐπηρμένους τῷ θράσει καὶ καταδουλουμένους[7] τὸ ἔθνος τῶν

Sacae, mulierum ferocia clari; regina Zarina, sapientia & virtute nobilissima.

1 Ἀμφοτέροις Coisl. Mut. Reg. Gemist. Ceteri ἀμφοτέρων.
2 Αὐτοῖς Coisl.
3 Ἀμφοτέρους idem.
4 Πράξει desit Clar. 1.
5 Τῶν ἐν Σάκαις γυναικῶν Gem. Coisl. Vat.
6 Ζαριάναν Ven.
7 Τὸ ἔθνος non legit Coisl. nec Ven.

proeliis non paucis disceptatur, &, magnis utrinque stragibus editis, pax tandem his pactis initur, ut Parthis ad officium reductis utrique, quae tenuissent antea, tenerent; & perpetuo inter se deinceps amici sociique forent. Sacarum tunc regnum administrabet Zarina, mulier rerum bellicarum studiosa, & omnes Sacarum feminas audacia & ad res gerendas industria longe superans. Gens enim haec inprimis mulieres habet fortes, & sociam viris operam in bellorum discrimine navantes. Illam pulchritudine etiam prae omnibus eminuisse, consiliorumque sollertia & actionum quarundam strenuitate fuisse admirabilem, praedicant. Reges enim finitimos, qui arrogantia elati servitutis iugo Sacas pre-

Σακῶν καταπολεμῆσαι, τῆς δὲ χώρας πολλὴν ἐξημερῶσαι, καὶ πόλεις οὐκ ὀλίγας κτίσαι, καὶ τὸ σύνολον εὐδαιμονέστερον τὸν βίον τῶν ὁμοεθνῶν ποιῆσαι. διὸ καὶ τοὺς ἐγχωρίους μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτῆς χάριν ἀποδιδόντας τῶν εὐεργεσιῶν, καὶ τῆς ἀρετῆς μνημονεύοντας, τάφον οἰκοδομῆσαι πολὺ τῶν ὄντων παρ' αὐτοῖς ὑπερέχοντα. ὑποστησαμένους γὰρ πυραμίδα τρίγωνον, τριῶν μὲν σταδίων ἑκάστην πλευρὰν αὐτῆς κατασκευάσαι τὸ μῆκος, τὸ δ' ὕψος σταδιαῖον, εἰς ὀξὺ συνηγμένης τῆς κορυφῆς. ἐπιστῆσαι δὲ τῷ τάφῳ καὶ [1] χρυσῆν εἰκόνα κολοσσικὴν, καὶ τιμὰς ἡρωϊκὰς ἀπονεῖμαι, καὶ τἄλλα πάντα μεγαλοπρεπέστερα ποιεῖν τῶν τοῖς [2] προγεγονόσιν αὐτῆς συγχωρηθέντων. [3] Ἀστιβάρα δὲ τοῦ βασιλέως τῶν Μήδων γήρᾳ τελευτήσαντος ἐν Ἐκβατάνοις, τὴν ἀρχὴν [4] Ἀσπάδαν τὸν υἱὸν

Monumentum sepulcrale, ei publice consecratum.

1 Χρυσίχην Clar. 1. tum κολοσσίνην Clar. 2. & Gemist.
2 Προγόνοις M. Coisl. Gemist.
3 Ἀστυβάρα Gemist.
4 Ἀσπάνδαν Ven. Ἀπάνδαν Steph. marg. Clar. 1. Pogg. Gem. cuius excerpta hic desinunt.

mebant, bello subegit, & magnam regionis partem ad mitiorem traduxit cultum, urbesque non paucas exstruxit; gentis denique suae vitam multo beatiorem effecit. Ideoque cives post obitum eius, ut gratiam pro beneficiis referrent, virtutumque memoriam conservarent, sepulcrum ei cetera longe supereminens construxere. Pyramidem enim triquetram ex fundamento eduxerunt: cuius latera ad ternûm stadiûm longitudinem protenderentur, vertex in acutum mucronem desinens ad stadii sublimitatem assurgeret. Colossea quoque effigie super bustum erecta, Heroicos illi honores consecrarunt, reliqua omnia longe magnificentius, quam maioribus eius, impendentes. Hinc Astibara, Medorum rege, per senii infirmitatem exstincto in Ecbatanis, filius

διαδέξασθαι, τὸν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἀστυάγην καλούμενον. τούτου δ᾽ ὑπὸ Κύρου τοῦ Πέρσου καταπολεμηθέντος, μεταπεσεῖν τὴν βασιλείαν εἰς Πέρσας. περὶ ὧν ἡμεῖς τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς ἰδίοις χρόνοις [1] ἀκριβῶς ἀναγράψομεν. περὶ μὲν οὖν τῆς Ἀσσυρίων καὶ Μήδων βασιλείας καὶ τῆς τῶν συγγραφέων διαφωνίας ἱκανῶς εἰρῆσθαι νομίζομεν. περὶ δὲ τῆς Ἰνδικῆς καὶ τῶν ἐν [2] ταύτῃ μυθολογουμένων ἐν μέρει διέξιμεν.

Aspadas (Astyages) ultimus Medorum rex, a Cyro victus; Media Persarum provincia.

λέ. Ἡ τοίνυν Ἰνδικὴ τετράπλευρος οὖσα τῷ σχήματι, τὴν μὲν πρὸς ἀνατολὰς νεύουσαν πλευρὰν, καὶ τὴν πρὸς τὴν μεσημβρίαν ἡ μεγάλη περιέχει [3] θάλαττα· [4] τὴν δὲ πρὸς τὰς ἄρκτους τὸ Ἡμωδὸν ὄρος διείργει τῆς Σκυθίας, ἣν κατοικοῦσι τῶν Σκυθῶν οἱ προσαγορευόμενοι Σάκαι· τὴν δὲ τετάρτην τὴν πρὸς δύσιν ἐστραμμένην διείληφεν ὁ Ἰνδὸς προσαγορευόμενος ποταμὸς, μέγιστος ὢν σχεδὸν [5] τῶν ἁπάντων μετὰ τὸν

India. Regionis situs,

1 Ἀκριβῶς non est in Coisl.
2 Αὐτῇ Coisl.
3 Θάλασσα Mut. abest autem ἡ μεγάλη περιέχει a Reg.
4 Γῆς πρὸς -- Ἥμωδον ὄρος Clar. τὴν δὲ πρὸς optime Coisl. Ceteri τῆς δὲ πρὸς &c.
5 Τῶν πάντων Coisl.

eius Aspadas, quem Astyagem Graeci vocant, regnum accepit. Eo Cyri Persae armis oppresso, ad Persas imperium devolutum est. De quibus suo loco singillatim a nobis perscribetur. De Assyriorum ergo, Medorumque imperio, & scriptorum inter se dissensione, satis dictum iam putamus. Nunc ad Indiam, & fabulosas inibi res deinceps exponendas transimus.

XXXV. Iɴᴅɪᴀ figura ɪᴠ laterum exsistit; quorum unum ad Orientem vergens, & alterum, quod Meridiem respicit, ingens illud mare (Oceanus) circumdat. Quod Arctos versus tendit, Haemodus mons a Scythia, quam Sacae habitant, dividit. Quartum ad Occidentem Indus, post Nilum maximus omnium, dister-

& magnitudo.

Νεῖλον. τὸ δὲ μέγεθος τῆς ὅλης Ἰνδικῆς φασιν ὑπάρχειν ἀπὸ μὲν ἀνατολῶν [1] ἐπὶ δύσιν δισμυρίων ὀκτακισχιλίων σταδίων, ἀπὸ δὲ τῶν ἄρκτων πρὸς μεσημβρίαν τρισμυρίων δισχιλίων. τηλικαύτη δὲ οὖσα τὸ μέγεθος, δοκεῖ μάλιστα τοῦ κόσμου περιέχειν τὸν τῶν θερινῶν τροπῶν κύκλον, καὶ πολλαχῇ μὲν ἐπ' ἄκρας τῆς Ἰνδικῆς ἰδεῖν ἐστιν ἀσκίους ὄντας τοὺς γνώμονας, νυκτὸς δὲ τὰς ἄρκτους ἀθεωρήτους· ἐν δὲ τοῖς ἐσχάτοις οὐδ' αὐτὸν [2] τὸν ἀρκτοῦρον φαίνεσθαι. καθ' ὃν δὴ τρόπον φασὶ καὶ τὰς σκιὰς κεκλίσθαι πρὸς μεσημβρίαν. ἡ δ' οὖν Ἰνδικὴ πολλὰ μὲν ὄρη καὶ μεγάλα ἔχει, δένδρεσι παντοδαποῖς καρπίμοις πληθύοντα, πολλὰ δὲ πεδία καὶ μεγάλα καρποφόρα, τῷ μὲν κάλλει διάφορα, ποταμῶν δὲ [3] πλήθεσι διαιρούμενα. τὰ πολλὰ δὲ τῆς χώρας ἀρδεύεται, καὶ διὰ τοῦτο διττοὺς ἔχει

1 Πρὸς δύσιν Mut. Coisl. Paulo ante ἀπ' ἄκρας Mutin.
2 Τὸν non habet Coisl.
3 Πλήθεσι non eſt in Coisl.

minat. Totius Indiae magnitudinem ab ortu verſus occaſum, duodetriginta millibus ſtadiorum; a ſeptemtrionibus verſus meridiem, XXXII millibus definiunt. Haec tanta Indiae magnitudo prae ceteris mundi partibus maxime ſolſtitii aeſtivi Tropicum complecti videtur. Et in multis remotioris Indiae regionibus nullam interdiu a gnomonibus umbram ſpargi, noctuque Arctos viſum ſubterfugere, videre eſt, immo in extremo eius nec ipſe Arcturus apparet. Hac ratione umbras quoque ad Auſtrum cadere perhibent. Crebros India montes habet, omni genere arborum foecundarum refertos; campis etiam frugiferis longe lateque abundat, qui & amoenitate ſoli praeſtant, & ab amnium multitudine interſecantur. Et quia paſſim irrigatur, fit, ut bis in

τοὺς κατ᾿ ἔτος καρποὺς, ζώων τε παντοδαπῶν [1] γένη, διαφόρων τοῖς μεγέθεσι καὶ ταῖς ἀλκαῖς, τῶν μὲν χερσαίων, τῶν δὲ [2] καὶ πτηνῶν. καὶ πλείστους δὲ καὶ μεγίστους ἐλέφαντας ἐκτρέφει, χορηγοῦσα τὰς τροφὰς ἀφθόνως· δι᾿ ἃς ταῖς ῥώμαις τὰ θηρία ταῦτα πολὺ προέχει τῶν κατὰ τὴν Λιβύην γεννωμένων. διὸ καὶ πολλῶν θηρευομένων ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν καὶ πρὸς τοὺς πολεμικοὺς ἀγῶνας κατασκευαζομένων, μεγάλας [3] συμβαίνει γίνεσθαι ῥοπὰς πρὸς τὴν νίκην.

λστ'. Ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἡ πολυκαρπία [4] τρέφουσα τοῖς τε ἀναστήμασι τῶν σωμάτων καὶ τοῖς ὄγκοις ὑπερφέροντας κατασκευάζει. εἶναι δὲ αὐτοὺς συμβαίνει καὶ πρὸς τὰς τέχνας ἐπιστήμονας, ὡς ἂν ἀέρα μὲν ἕλκοντας καθαρὸν, ὕδωρ δὲ λεπτομερέστατον πίνοντας. ἡ δὲ γῆ πάμφορος οὖσα τοῖς [5] ἡμέ- Proventus multiplices & copiofi.

1 Γέμει Reg. Mut. & Steph. marg. haud fane abfurde. Vid. XIII, 3. XVII, 70.
2 Καὶ non agnofcit Vat. & Co.
3 Συμβάλλειν Clar. 1. fed melius margo.
4 Τρέφουσα Mut. Coisl. Clar. Reliqui φέρουσα.
5 Ἡμετέροις Clar. 2. quae eadem varietas in Arriani Indic. c. 7.

anno fructibus exuberet, & varia beftiarum genera, tam volatilium, quam terreftrium, magnitudine ac robore infigni producat. Plurimos certe ac praegrandes elephantos, pafcuis abunde fuppeditatis, nutrit. Quod etiam facit, ut id genus belluae iftic locorum Africanas viribus multo praeftent. Ideo cum larga earum fit Indis venatio, ad certamina bellica inftitutae multum ad obtinendum victorias momenti afferunt.

XXXVI. Frugum etiam copia, ut proceritate corporum & craffitie excellant homines, efficit: ut artium fcientia praeftent, fors tulit; utpote quibus purus aër attrahitur, & aqua fubtiliffima bibitur. Tellus, mitiorum

ροις καρποῖς, ἔχει καὶ φλέβας καταγείους πολλῶν καὶ παντοδαπῶν μετάλλων. γίνεται γὰρ ἐν αὐτῇ πολὺς μὲν ἄργυρος καὶ χρυσὸς, οὐκ ὀλίγος δὲ χαλκὸς καὶ σίδηρος, ἔτι δὲ [1] κασσίτερος, καὶ τἄλλα τὰ πρὸς κόσμον τε καὶ χρείαν καὶ πολεμικὴν παρασκευὴν ἀνήκοντα. χωρὶς δὲ τῶν δημητριακῶν καρπῶν φύεται κατὰ τὴν Ἰνδικὴν πολλὴ μὲν κέγχρος, ἀρδευομένη τῇ τῶν [2] ποταμίων ναμάτων δαψιλείᾳ, πολὺ δὲ [3] ὄσπριον [4] καὶ διάφορον, ἔτι δὲ ὄρυζα, καὶ τὸ προσαγορευόμενον βόσπορον, καὶ [5] μετὰ ταῦτ' ἄλλα πλείω τῶν πρὸς διατροφὴν χρησίμων. οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ ἄλλους ἐδωδίμους [6] καρποὺς φέρει, δυναμένους τρέφειν ζῶα, περὶ ὧν μακρὸν ἂν εἴη γράφειν. διὸ καὶ φασὶ μηδέποτε τὴν Ἰνδικὴν ἐπισχεῖν λιμὸν, ἢ καθόλου [7] σπάνιν

1 Καττίτερος Clar. 1.
2 Ποταμ. ὑδάτων Ven.
3 Ὄσπρειον & mox ὄρυξα Cl. 1.
4 Haec librarii errore desunt usque καὶ μετὰ Coisl.
5 Μετ' αὐτὴ τἄλλα Clar. καὶ τἄλλα Ven. Pro πλείω legunt πολλὰ Coisl. Mut. & post χρησίμων addunt, καὶ τούτων τὰ πολλὰ ὑπάρχει αὐτοφυῆ, forsan ex Scholio.
6 Καρποὺς φέρει Coisl. Mut. quod ultimum a ceteris abest.
7 Σπάνιον Vat.

fructuum copia redundans, subterraneas nullius non generis metallorum venas habet. Nam multum ibi argenti & auri, nec parum aeris, ferrique & stanni nascitur. Ceteraque omnia, quae ad ornatum & usum, nec non bellicos apparatus conducant, abunde suppetunt. Praeter fruges Cereales, etiam milium in India copiosum, a benigna fluviorum irrigatione, provenit. Magna leguminum ibi copia & varietas. Adde oryzam, & quod vocant Bosporum, aliaque complura ad vitae sustentationem commoda. Adde ceteros esculentos fructus, animantibus nutriendis aptos: de quibus scribere nimis longum foret. Idcirco nunquam a fame, aut ulla vi-

τῶν πρὸς τροφὴν ἥμερον ἀνηκόντων. διττῶν γὰρ [1] ὄμβρων ἐν αὐτῇ γινομένων καθ' ἕκαστον ἔτος, τοῦ μὲν χειμερινοῦ, [2] καθὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις, ὁ σπόρος τῶν πυρίνων γίνεται καρπῶν· τοῦ δ' ἑτέρου κατὰ τὴν θερινὴν τροπὴν, καθ' ἣν [3] σπείρεσθαι συμβαίνειν τὴν ὄρυζαν καὶ τὸ βόσπορον, ἔτι δὲ σήσαμον καὶ κέγχρον· κατὰ δὲ τὸ πλεῖστον ἀμφοτέροις τοῖς καρποῖς οἱ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν ἐπιτυγχάνουσι. πάντων δὲ τελεσφορουμένων, θατέρου τῶν καρπῶν οὐκ ἀποτυγχάνουσιν· οἵ τε αὐτοματίζοντες καρποὶ, καὶ αἱ κατὰ τοὺς ἑλώδεις τόπους φυόμεναι ῥίζαι, διάφοροι ταῖς γλυκύτησιν οὖσαι, πολλὴν παρέχονται τοῖς ἀνθρώποις δαψίλειαν. πάντα γὰρ σχεδὸν τὰ κατὰ τὴν χώραν πεδία γλυκεῖαν ἔχει τὴν ἀπὸ τῶν ποταμῶν ἰκμάδα, καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ὄμβρων τῶν ἐν τῷ θέρει γινομένων, κατ' ἐνιαυτὸν κυκλικῇ τινι περιόδῳ παραδόξως εἰωθότων [4] γίνε-

1 Ὄμβρων Coisl. Mut. optime. Ceteri καρπῶν.
2 Καθὰ --- σπόρος non habet Clar. 1.
3 Σπείρεται idem.
4 Γίνεσθαι δαψίλειαν. χλιαρῶν πιπτόντων ὑδάτων ἐκ τοῦ περιέχοντος ἀέρος Coisl. Mut.

ctus manſuetioris inopia, Indiam vexari perhibent. Cum enim bis quolibet anno in India pluat, ſemel ſub hiemem, quando tritici, ſicuti apud alios, fit ſementis, iterum circa ſolſtitium aeſtivum, in quod oryzae, Boſpori, ſeſami & milii ſatio incidit, ex utraque meſſe ut plurimum Indianis larga frugum copia redit. Quod ſi una meſſis non perfecte omnia praeſtat, alterius certe frugibus non deſtituuntur. Quin etiam ſponte procreati fructus, & in paluſtribus enatae radices, dulcedine eximia largam ſui copiam mortalibus praebent. Omnes enim prope regionis illius campi, dulci amnium, imbriumque, qui anniverſario per aeſtatem circuitu exſiſtere repente ſolent, humore perfunduntur. Radices

σθαι. καὶ τὰς ἐν τοῖς ἕλεσι ῥίζας [1] ἕψοντος τοῦ καύματος, καὶ μάλιστα τῶν μεγάλων καλάμων. συμβάλλονται δὲ παρὰ [2] τοῖς Ἰνδοῖς καὶ τὰ νόμιμα πρὸς τὸ μηδέποτε [3] λιμὸν γενέσθαι παρ' αὐτοῖς. παρὰ μὲν γὰρ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις οἱ πολέμιοι καταφθείροντες τὴν χώραν, ἀγεώργητον κατασκευάζουσι. παρὰ δὲ τούτοις τῶν γεωργῶν ἱερῶν καὶ ἀσύλων [4] ἐωμένων, οἱ πλησίον τῶν παρατάξεων γεωργοῦντες ἀνεπαίσθητοι τῶν κινδύνων εἰσίν. ἀμφότεροι γὰρ οἱ πολεμοῦντες ἀλλήλους μὲν ἀποκτείνουσιν ἐν ταῖς μάχαις, τοὺς δὲ περὶ τὴν γεωργίαν ὄντας ἐῶσιν ἀβλαβεῖς, ὡς κοινοὺς ὄντας ἁπάντων εὐεργέτας. τάς τε χώρας τῶν ἀντιπολεμούντων οὔτ' ἐμπυρίζουσιν, οὔτε δενδροτομοῦσιν.

Flumina describuntur,

λζ'. Ἔχει δὲ καὶ ποταμοὺς ἡ χώρα τῶν Ἰνδῶν πολλοὺς καὶ μεγάλους πλωτούς, οἱ τὰς πηγὰς ἔχοντες ἐν τοῖς ὄρεσι, τοῖς πρὸς τὰς ἄρκτους κεκλιμένοις,

1 Ἑψόντων, ἑψῶντας Clar. 1.
2 Τοῖς Ἰνδικοῖς Coisl.
3 Ἔνδειαν τροφῆς παρ' αὐτοῖς εἶναι Mut. Coisl.
4 Θεαμένων Vat.

autem in paludibus, praefertim magnarum arundinum, aeftus Solis percoquit. Ad id vero, ne fames apud Indos ingravefcat, plurimum etiam leges conferunt. Apud alios enim mortales populatione hoftili terra inculta redditur; fed apud hos agricolae facri & indepraedabiles manent, ita ut nec proximi collatis aciebus & pugnis aliquid periculi fentiant. Nam belligerantium utrinque acies in fe quidem mutua inter pugnandum caede graffantur; fed terrae culturae deditos haudquaquam laedunt, utpote qui communi omnes beneficio fibi devinciant. Ideo neque incendiis neque arborum excifionibus hoftium terras multant.

XXXVII. Amnes praeterea multos habet India, magnofque & navigiis aptos, qui in Borealibus orti mon-

φέρονται διὰ τῆς πεδιάδος. ὧν οὐκ ὀλίγοι συμμίσγοντες ἀλλήλοις, ἐμβάλλουσιν εἰς ποταμὸν τὸν ὀνομαζόμενον [1] Γάγγην. οὗτος δὲ τὸ πλάτος γενόμενος σταδίων τριάκοντα, φέρεται μὲν ἀπὸ τῆς ἄρκτου πρὸς μεσημβρίαν, ἐξερεύγεται δὲ εἰς τὸν Ὠκεανὸν, ἀπολαμβάνων εἰς τὸ πρὸς ἕω μέρος τὸ ἔθνος τὸ τῶν [2] Γανδαριδῶν, πλείστους ἔχον καὶ μεγίστους ἐλέφαντας. διὸ καὶ τῆς χώρας ταύτης οὐδεὶς πώποτε βασιλεὺς ἔπηλυς ἐκράτησε, πάντων τῶν [3] ἀλλοεθνῶν φοβουμένων τὸ πλῆθος καὶ τὴν ἀλκὴν τῶν θηρίων. καὶ γὰρ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν, ἁπάσης τῆς Ἀσίας κρατήσας, μόνους τοὺς [4] Γανδαρίδας οὐκ ἐπολέμησε. καταντήσας γὰρ ἐπὶ τὸν Γάγγην ποταμὸν μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως, καὶ τοὺς ἄλλους Ἰνδοὺς καταπολεμήσας, ὡς ἐπύθετο τοὺς Γανδαρίδας ἔχειν τετρακισχιλίους ἐλέφαντας πολεμικῶς κεκοσμημένους, ἀπέγνω

in primis Ganges

1 Σάρτην Clar.
2 Γανδαρικῶν Steph. marg. Cl. Reg. Vat. Γαδαρικῶν & mox iterum Γαδαρίκας Cod. Urſini. Γαρδαριδῶν Mut. Co. *Gandaros* Pogg.
3 Ἄλλων ἐθνῶν Steph. marg.
4 Γανδαρικοὺς Steph. marg. R. Clar. Vat. ſed ex correctione legitur Γαδαρικούς. Γαρδαρίδας Co. Mut. quae eadem varietas & mox.

tibus per campeſtria decurrunt, multique inter ſe commixti in fluvium, Gangen Indis vocitatum, ſeſe effundunt. Is XXX ſtadiûm latitudine ab Arcto defertur ad meridiem, & diſterminata verſus ortum Gandaridum natione, quae praegrandibus abundat elephantis, in Oceanum ſeſe eructat. Necdum regum advenarum quiſquam terram illam ſubegit; cum omnes alienigenae numerum & robur belluarum reformident. Ipſe etiam Alexander, redacta ſub iugum Aſia tota, ſolos Gandaridas bello intactos reliquit. Poſtquam enim ad Gangen cum omni exercitu veniſſet, aliis retro Indis iam devictis, ſimulac Gandaridas quater mille elephantes ad bellum egregie inſtructos habere animadvertit, expeditionem in il-

& Indus.

τὴν ἐπ' αὐτοὺς στρατείαν. ὁ δὲ παραπλήσιος τῷ Γάγγῃ [1] ποταμὸς, προσαγορευόμενος δὲ Ἰνδὸς, ἄρχεται μὲν ὁμοίως ἀπὸ τῶν ἄρκτων, ἐμβάλλων δὲ εἰς τὸν [2] Ὠκεανὸν, ἀφορίζει τὴν Ἰνδικήν. πολλὴν δὲ διεξιὼν πεδιάδα χώραν, δέχεται ποταμοὺς οὐκ ὀλίγους πλωτοὺς, ἐπιφανεστάτους δὲ [3] Ὕπανιν καὶ Ὑδάσπην καὶ Ἀκεσῖνον. χωρὶς δὲ τούτων ἄλλο πλῆθος ποταμῶν παντοδαπῶν διαῤῥεῖ, καὶ ποιεῖ κατάῤῥυτον πολλοῖς κηπεύμασι καὶ καρποῖς παντοδαποῖς τὴν χώραν. τοῦ δὲ κατὰ τοὺς ποταμοὺς πλήθους καὶ τῆς τῶν ὑδάτων ὑπερβολῆς αἰτίαν φέρουσιν οἱ παρ' αὐτοῖς φιλόσοφοι καὶ φυσικοὶ τοιαύτην. τῆς Ἰνδικῆς φασι τὰς περικειμένας χώρας, τήν τε Σκυθῶν καὶ Βακτριανῶν, ἔτι δὲ καὶ τῶν [4] Ἀριανῶν, ὑψηλοτέρας εἶναι τῆς Ἰνδικῆς· ὥστε εὐλόγως εἰς τὴν ὑποκειμένην χώραν παν-

1 Ποταμὸς Coisl. Mut. Vulgo ποταμῷ.
2 Ἰνδὸν iidem.
3 Ὕσπανιν iidem, quorum Mut. quoque Ὑδάσπιν, quod & in Reg.
4 Ἀριαίων Coisl. Ἀρειανῶν Vat.

los omittendam cenfuit. Affinis autem Gangae fluvius, quem Indum vocant, & ipfe e locis feptemtrionalibus in Oceanum praecipitans, Indiam a cetera Afia feparat, dumque per longe patentes campos delabitur, complures & quidem navigabiles fluvios, inter quos Hypanis & Hydafpes Acefinefque fpectatiffimi, alveo receptat. Praeter haec multa quoque alia diverfi generis flumina, Indiae terras interlabentia, crebris hortis, omnigenifque fructibus uberes reddunt. Quod autem India tot amnibus & tanta aquarum copia redundet, philofophi eius loci ac phyfici hanc afferunt caufam. Adiacentes Scytharum, Bactrianûmque & Arianûm terras editiorem habere fitum autumant, quam Indiam. Hinc bonis rationibus confequi, ut in fubiectam undi-

ταχόθεν [1] συῤῥεούσας τὰς λιβάδας, ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ποιεῖν τοὺς [2] τόπους καθύγρους, καὶ γεννᾶν ποταμῶν πλῆθος. ἴδιον δέ τι [3] συμβαίνει περί τινα τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν ποταμῶν τὸν ὀνομαζόμενον Σίλλαν, ῥέοντα δὲ ἔκ τινος ὁμωνύμου κρήνης. ἐπὶ γὰρ τούτου μόνου τῶν ἁπάντων ποταμῶν οὐδὲν τῶν ἐμβαλλομένων εἰς αὐτὸν ἐπιπλεῖ, πάντα δ' εἰς τὸν βυθὸν καταδύεται παραδόξως.

λη΄. Τὴν δὲ ὅλην Ἰνδικὴν, οὖσαν ὑπερμεγέθη, λέγεται κατοικεῖν ἔθνη πολλὰ καὶ παντοδαπὰ, καὶ τούτων μηδὲν ἔχειν τὴν ἐξ ἀρχῆς γένεσιν ἔπηλυν, ἀλλὰ πάντα δοκεῖν [4] ὑπάρχειν αὐτόχθονα. πρὸς δὲ τούτοις, μήτε ξενικὴν ἀποικίαν προσδέχεσθαι πώποτε, μήτε εἰς ἄλλο ἔθνος ἀπεσταλκέναι. μυθολογοῦσι [5] δὲ τοὺς ἀρχαιοτάτους ἀνθρώπους τροφαῖς μὲν κεχρῆσθαι τοῖς [6] αὐτομάτως φυομένοις ἐκ τῆς γῆς καρποῖς, ἐσθῆσι δὲ ταῖς δοραῖς τῶν ἐγχωρίων ζώων, καθάπερ καὶ

Incolae omnes indigenae.

1 Παρεούσας Clar. 1.
2 Ποταμοὺς Coisl. Mut.
3 Συμβ. τῶν κατὰ τὴν Vat. Reg.
4 Ὑπάρχειν deest Vat.
5 Δὲ δὴ Reg.
6 Αὐτομάτοις Clar. 1.

que regionem humor exsudans & deliquescens, paulatim loca irriget, amnesque multos gignat. At prae ceteris Indiae fluviis peculiare quidpiam accidit illi, quem Sillam vocitant, ex fonte eiusdem nominis profluenti. Inter omnes enim fluvios hic solus nihil iniectum supernatare sinit, sed cuncta in profundum demersa mirabili sane ratione absorbet.

XXXVIII. India porro cum sit longe amplissima, multis variisque gentibus incoli; quarum nulla peregrinam habeat originem, sed omnes indigenae putentur; nec unquam vel ab exteris accepisse, vel in aliam nationem emisisse colonias, perhibetur. Antiquissimos illic homines fructibus e terra sponte natis pro cibis, & pellibus animalium, ut etiam apud Graecos, pro vestibus usos

παρ᾽ Ἕλλησιν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν τεχνῶν τὰς εὑρέσεις καὶ τῶν ἄλλων τῶν πρὸς βίον χρησίμων ἐκ τοῦ κατ᾽ ὀλίγον γενέσθαι, τῆς χρείας αὐτῆς ὑφηγουμένης [1] εὐφυεῖ ζώῳ, καὶ συνεργοὺς ἔχοντι [2] πρὸς ἅπαντα χεῖρας, καὶ λόγον, καὶ ψυχῆς ἀγχίνοιαν. μυθολογοῦσι δὲ παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς οἱ λογιώτατοι, [3] περὶ ὧν καθῆκον ἂν εἴη συντόμως διελθεῖν. Φασὶ γὰρ, ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις, παρ᾽ αὐτοῖς [4] ἔτι τῶν ἀνθρώπων κωμηδὸν οἰκούντων, παραγενέσθαι τὸν Διόνυσον ἐκ τῶν πρὸς ἑσπέραν τόπων, ἔχοντα δύναμιν ἀξιόλογον· ἐπελθεῖν δὲ τὴν Ἰνδικὴν ἅπασαν· μηδεμιᾶς οὔσης ἀξιολόγου πόλεως [5] τῆς δυναμένης ἀντιτάξασθαι. ἐπιγενομένων δὲ καυμάτων μεγάλων, καὶ τῶν τοῦ Διονύσου στρατιωτῶν λοιμικῇ νόσῳ διαφθειρομένων, συνέσει διαφέροντα τὸν ἡγεμόνα τοῦτον ἀπαγαγεῖν τὸ στρατόπεδον ἐκ τῶν πεδινῶν τόπων εἰς τὴν ὀρεινήν. [6] ἐνταῦθα δὲ

Antiquiſſimae hiſtoriae fragmenta:

Bacchus eo duxit exercitum,

1 Ἐκφυεῖ Mut. perperam.
2 Πρὸς ἅπαντα non habet Ven. Idem poſt pauca μετὰ τῶν Ἰνδῶν praefert.
3 Περὶ οὗ Coisl. M. Reg. Vat.
4 Ὅτι Clar.
5 Τῆς deſit Vat. Coisl.
6 Ἐν ταύτῃ Mut.

eſſe, ex fabulis antiquis referunt: artes vero & cetera ad vitam neceſſaria paulatim inventa; cum ipſa neceſſitas animali, natura ingenioſo, & cui manus, loquela, animi ſagacitas adiumento ſint, ea ſubiecerat. Antiquitatis autem hiſtorias Indorum doctiſſimi recenſent; de quibus pauca hic recenſere noſtri muneris eſt. Remotiſſimis, aiunt, temporibus, cum mortales adhuc vicatim habitarent diſperſi, Bacchus ex occiduis terrae partibus, cum numeroſo exercitu adventans, Indiam, nulla dum urbe memorabili, quae reſiſtendo fuiſſet, inſtructam, totam peragravit. Cum vero magnis vexati ardoribus milites peſte interirent, dux ille prudentia excellens e campeſtribus in montana copias de-

πνεόντων ψυχρῶν ἀνέμων, καὶ τῶν ναματιαίων ὑδάτων καθαρῶν ῥεόντων πρὸς αὐταῖς ταῖς πηγαῖς, ἀπαλλαγῆναι τῆς νόσου τὸ στρατόπεδον. ὀνομάζεσθαι δὲ τῆς ὀρεινῆς τὸν τόπον τοῦτον Μηρὸν, καθ' ὃν ὁ Διόνυσος [1] ἐξέτρεψε τὰς δυνάμεις ἐκ τῆς νόσου. ἀφ' οὗ δὴ καὶ τοὺς Ἕλληνας περὶ τοῦ θεοῦ τούτου παραδεδωκέναι τοῖς μεταγενεστέροις, τετράφθαι τὸν Διόνυσον ἐν μηρῷ. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς [2] παραθέσεως τῶν καρπῶν ἐπιμεληθέντα, [3] μεταδιδόναι τοῖς Ἰνδοῖς, καὶ τὴν εὕρεσιν τοῦ οἴνου καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς τὸν βίον χρησίμων παραδοῦναι. πρὸς δὲ τούτοις, πόλεών τε ἀξιολόγων γενηθῆναι κτίστην, μεταγαγόντα τὰς κώμας εἰς τοὺς εὐθέτους τόπους, τιμᾶν τε καταδεῖξαι τὸ θεῖον, καὶ νόμους εἰσηγήσασθαι καὶ [4] δικαστήρια. καθόλου δὲ πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων εἰσηγητὴν γενόμενον, θεὸν νομισθῆναι, καὶ τυχεῖν ἀθανάτων τι-

agri, vini culturam, artes, religiones, leges docuit;

1 Ἐξέθρεψε R. ἐθεράπευσε Ven. quae glossa videtur vulgati verbi.
2 Παραθέσεως Coisl. Mut. Vulgo καταθέσεως.
3 Παραδιδόναι iidem.
4 Δικαστήρια καταδεῖξαι iidem.

duxit: ubi frigidioris aurae adflatu, & purioris aquae, ad ipsas fontium scatebras promanantis, haustu recreati, morbo liberantur. Locus ille, quo pestem a copiis suis depulit, Merus, hoc est femur, appellatur. Hinc etiam Graeci Bacchum in femore nutritum, posteris tradiderunt. Is post haec, aiunt, fructibus comportandis diligenter incumbens cum Indis eos communicavit: inventum etiam vini, aliorumque vitae conducentium usum illis tradidit. Urbes quoque magnificas exstruxit, pagis ad situs commodiores traductis. Tum numinis colendi rationem monstravit, legesque ac iudicia instituit. Tandem cum multa Indos praeclara edocuisset, inter Deos recensitus, immortales obtinuit honores. Femina-

μῶν. ἱστοροῦσι δ' αὐτὸν καὶ γυναικῶν πλῆθος μετὰ τοῦ στρατοπέδου περιάγεσθαι, καὶ κατὰ τὰς ἐν τοῖς πολέμοις παρατάξεις τυμπάνοις καὶ κυμβάλοις [1] κεχρῆσθαι, μήπω σάλπιγγος εὑρημένης. βασιλεύσαντα δὲ πάσης τῆς Ἰνδικῆς ἔτη δύο πρὸς τοῖς πεντήκοντα [2] γήρᾳ τελευτῆσαι. διαδεξαμένους δὲ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ τὴν ἡγεμονίαν, ἀεὶ τοῖς ἀφ' ἑαυτῶν ἀπολιπεῖν τὴν ἀρχήν. τὸ δὲ [3] τελευταῖον, πολλαῖς γενεαῖς ὕστερον καταλυθείσης τῆς ἡγεμονίας δημοκρατηθῆναι τὰς πόλεις.

Indiaeque regnum Bacchus per LII annos tenuit;

λθ'. [4] Περὶ μὲν οὖν τοῦ Διονύσου καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ τοιαῦτα μυθολογοῦσιν οἱ τὴν ὀρεινὴν τῆς Ἰνδικῆς κατοικοῦντες. τόν τε Ἡρακλέα φασὶ παρ' αὐτοῖς γεγενῆσθαι, καὶ παραπλησίως τοῖς Ἕλλησι, τό, τε ῥόπαλον καὶ τὴν λεοντῆν αὐτῷ προσάπτουσι. τῇ δὲ τοῦ σώματος ῥώμῃ καὶ ἀλκῇ πολλῷ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διενεγκεῖν, καὶ καθαρὰν ποιῆσαι τῶν θηρίων

deinde id Hercules occupavit,

1 Χρῆσθαι Coisl.
2 Γηραιὸν Clar. 2.
3 Τελευτᾷν Clar. Paulo ante ὑφ' ἑαυτῶν Vat.
4 Haec usque ad μυθολογ. desunt Coisl. qui mox τοῖς Ἰνδικοῖς.

rum quoque agmen in exercitu circumduxiſſe, & in acie tympanis cymbaliſque, tuba nondum reperta, uſum memorant. Et poſtquam Indiae totius regnum per LII annos tenuiſſet, extrema ſenecta deceſſiſſe; filiis regni adminiſtratione relicta, qui ſuis deinceps poſteris eam per ſucceſſionem tradiderunt, donec multis poſt ſeculis abrogata poteſtate regia, populare civitates regimen inſtituere.

XXXIX. Haec de Baccho eiuſque progenie a montanis Indiae habitatoribus referuntur. Adiiciunt, & Herculem apud ſe degiſſe, &, quomodo Graeci, clava leoninaque illum inſtruunt. Ac robore corporis fortitudineque animi cunctos exſuperaſſe mortales; terramque

γῆν τε καὶ θάλατταν. γαμήσαντα δὲ [1] πλείους γυναῖκας, υἱοὺς μὲν πολλοὺς, θυγατέρα δὲ μίαν γεννῆσαι. καὶ τούτων ἐνηλίκων γενομένων, πᾶσαν τὴν Ἰνδικὴν διελόμενον εἰς ἴσας τοῖς τέκνοις μερίδας, [2] εἰς ἅπαντας τοὺς τόπους ἀποδεῖξαι βασιλέας. μίαν δὲ θυγατέρα [3] θρέψαντα, καὶ ταύτην βασίλισσαν ἀποδεῖξαι. κτίστην τε πόλεων οὐκ ὀλίγων γενέσθαι, καὶ τούτων τὴν ἐπιφανεστάτην καὶ μεγίστην [4] προσαγορεῦσαι Παλίβοθρα. κατασκευάσαι δ' ἐν αὐτῇ καὶ βασίλεια πολυτελῆ, καὶ πλῆθος οἰκητόρων καθιδρύσαι· τήν τε πόλιν ὀχυρῶσαι [5] τάφροις ἀξιολόγοις, ποταμίοις ὕδασι [6] πληρουμένην. καὶ τὸν μὲν Ἡρακλέα τὴν ἐξ ἀνθρώπων μετάστασιν ποιησάμενον, ἀθανάτου τυχεῖν τιμῆς· τοὺς δ' ἀπογόνους αὐτοῦ, βασιλεύσαντας ἐπὶ πολλὰς γενεὰς, [7] καὶ πράξεις ἀξιολόγους

&pronumero natorum in plura regna divisit.

1 Πλείουσι Co. πελλὰς Clar. 2.
2 Ἅπαντας τοῖς τόποις margo Steph. Reg. Vat. ἅπαντας τοὺς υἱοὺς Coisl. Mut.
3 Θρέψαι Coisl. Mox ἀναδεῖξαι Mutin.
4 Ἣν προσαγ. Coisl. Mut. tum Παλιβόθραν, pro quo Παλικόθραν Clar. 1. Ven.
5 Τάφοις prave Mutin.
6 Πληρουμένην Coisl. Reliqui πληρουμένοις.
7 Καὶ μήτε Clar.

& mare a monſtris repurgaſſe. Cumque ex multarum uxorum coniugio filios quidem multos, ſed unam dumtaxat filiam procreaſſet; adultis his Indiam univerſam in partes aequales diviſiſſe, ita ut ſuum cuique loco regem deſignaret, & filiae ſimul a ſe nutritae propriam regni portionem attribueret. Multas ab eo urbes conditas, & inter has, quae maxima & clariſſima Palibothra nuncupatur, in qua regia magnis ſumtibus condita, ingentem civium numerum collocarit, eamque foſſis aqua fluviali repletis circummunierit. Ipſum denique mortalium conſortio exemtum, Divûm honores promeruiſſe. Huius etiam poſteros, continuato per multas aetates imperio, res egregias geſſiſſe, nulla tamen ex-

μεταχειρισαμένους, μήτε στρατείαν ὑπερόριον ποιήσασθαι, μήτε ἀποικίαν εἰς [1] ἄλλο ἔθνος ἀποστεῖλαι. ὕστερον δὲ πολλοῖς ἔτεσι τὰς πλείστας μὲν τῶν πόλεων δημοκρατηθῆναι, τινῶν δὲ ἐθνῶν τὰς βασιλείας διαμεῖναι μέχρι τῆς Ἀλεξάνδρου διαβάσεως. νομίμων δ' ὄντων παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς ἐνίων ἐξηλλαγμένων, θαυμασιώτατον ἄν τις ἡγήσαιτο τὸ [2] καταδειχθὲν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων παρ' αὐτοῖς φιλοσόφων. νενομοθέτηται γὰρ [3] παρ' αὐτοῖς δοῦλον μηδένα τὸ παράπαν εἶναι, [4] ἐλευθέρους δ' ὑπάρχοντας τὴν ἰσότητα τιμᾶν ἐν πᾶσι. τοὺς γὰρ μαθόντας μήθ' [5] ὑπερέχειν, μήθ' ὑποπίπτειν ἄλλοις, κράτιστον ἕξειν βίον πρὸς ἁπάσας τὰς περιστάσεις. [6] εὔηθες γὰρ εἶναι νόμους ἐπίσης τιθέναι πᾶσι, τὰς δ' οὐσίας ἀνωμάλους κατασκευάζειν.

1 Ἀλλοεθνεῖς Coisl.
2 Καταδιδαχθὲν Reg.
3 Παρ' deſit Reg Cod. Urſin. & nota in[illegible]ruxerat Steph.
4 Ἐλευθέρους δὲ ὑπάρχοντας Co. M. Ceteri ἐλεύθερον δὲ ὑπάρχοντα.
5 Παρέχειν Coisl.
6 Εὐήθης idem pro εὔηθες, quod Rhodom. ſecutus reſtitui. Vulgo εὐήθεις.

tra limites regni expeditione facta, nec coloniis in alias provincias deductis. Et licet poſt longum temporis intervallum civitates pleraeque ſtatum popularem fuerint amplexae, regna tamen nonnulla ad Alexandri uſque adventum floruiſſe. Etſi autem peculiares, & a ceteris alienas Indi leges habent; iſtam tamen, ab antiquis eorum philoſophis ſancitam, prae ceteris admirandam quis cenſeat. Lege enim cautum eſt, ne quiſquam omnino ſervus inter ipſos ſit; ſed ut liber unuſquiſque cum aliis aequalitatem colat. Qui enim nec ſuperiores, nec inferiores aliis eſſe didicerint, hos vitam ad omnes fortunae caſus optime inſtructam habere. Nam ſtultum eſſe, ſi quis leges cunctis aequas promulget, & inaequalitatem facultatum interim ſtatuat.

μʹ. Τὸ δὲ πᾶν πλῆθος τῶν Ἰνδῶν εἰς ἑπτὰ μέρη διήρηται, ὧν ἐστι τὸ μὲν πρῶτον σύστημα φιλοσόφων, πλήθει μὲν τῶν ἄλλων μερῶν λειπόμενον, τῇ δ' ἐπιφανείᾳ πάντων πρωτεῦον. ἀλειτούργητοι γὰρ ὄντες οἱ φιλόσοφοι πάσης [1] ὑπουργίας, οὔθ' ἑτέρων κυριεύουσιν, οὔθ' ὑφ' ἑτέρων δεσπόζονται. παραλαμβάνονται δὲ ὑπὸ μὲν τῶν ἰδίων εἴς τε τὰς ἐν τῷ βίῳ [2] θυσίας καὶ εἰς τὰς τῶν τετελευτηκότων ἐπιμελείας, ὡς θεοῖς γεγονότες προσφιλέστατοι, καὶ περὶ τῶν ἐν ᾅδου μάλιστα ἐμπείρως ἔχοντες. ταύτης τε τῆς ὑπουργίας δῶρά τε καὶ τιμὰς λαμβάνουσιν ἀξιολόγους. τῷ δὲ κοινῷ τῶν Ἰνδῶν μεγάλας παρέχονται χρείας, παραλαμβανόμενοι μὲν κατὰ τὸ νέον ἔτος ἐπὶ τὴν μεγάλην σύνοδον, [3] προλέγοντες δὲ περὶ αὐχμῶν καὶ ἐπομβρίας, ἔτι δὲ ἀνέμων εὐπνοίας, καὶ νόσων, καὶ τῶν ἄλλων τῶν δυναμένων τοὺς ἀκούοντας ὠφελῆσαι. τὰ μέλλοντα γὰρ προακούσαντες οἵ τε πολλοὶ καὶ ὁ βα- Populi species f. ordines feptem: Philofophi.

1 Ὑπουργείας Coisl.
2 Θυσίας καὶ Coisl. Mut. Ceteri θυσίας τε καὶ fine iufta caufa.
3 Προλέγοντες δὲ τοῖς πλήθεσι περὶ iidem ex gloffa.

XL. Univerfus Indorum populus in tribus VII diftributus eft. Prima ex philofophis conftat, qui numero quidem ceteris funt inferiores, nobilitate autem primas tenent. Ab omni enim minifterio publico immunes, neque dominantur ipfi, neque aliorum dominio fubiecti funt. A fuis tamen ad rem divinam & defunctorum exfequias adhibentur, ut qui Diis eximie fint cari, & rerum Plutonis maxime periti. Pro quo officio dona honorefque magnificos recipiunt. In primis autem magnas reipublicae Indorum utilitates afferunt, quando folemnibus novi anni comitiis adhibiti, ficcitates & pluvias, ventofque ac morbos, & alia, quae conducant audientibus, praedicunt. Nam de futuris edocti cum

σιλεὺς, ἐκπληροῦσιν ἀεὶ τὸ μέλλον [1] ἐκλείπειν, καὶ προκατασκευάζουσιν ἀεί τι τῶν χρησίμων. ὁ δὲ ἀποτυχὼν τῶν Φιλοσόφων ἐν ταῖς προῤῥήσεσιν, ἄλλην μὲν οὐδεμίαν [2] ἀναδέχεται τιμωρίαν, ἢ βλασφημίαν, ἄφωνος δὲ διατελεῖ τὸν λοιπὸν βίον. δεύτερον δ᾽ ἐστὶ μέρος τὸ τῶν γεωργῶν, οἱ τῷ πλήθει τῶν ἄλλων πολὺ προέχειν δοκοῦσιν. οὗτοι δὲ πολέμων καὶ τῆς ἄλλης λειτουργίας ἀφειμένοι περὶ τὰς γεωργίας ἀσχολοῦνται. καὶ οὐδεὶς ἂν πολέμιος περιτυχὼν γεωργῷ κατὰ τὴν χώραν, ἀδικήσειεν, ἀλλ᾽ ὡς κοινοὺς εὐεργέτας ἡγούμενοι, πάσης ἀδικίας ἀπέχονται. διόπερ ἀδιάφθορος ἡ χώρα διαμένουσα καὶ [3] καρποῖς βρίθουσα, πολλὴν ἀπόλαυσιν παρέχεται τῶν ἐπιτηδείων τοῖς ἀνθρώποις. βιοῦσι δ᾽ ἐπὶ τῆς χώρας μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν οἱ γεωργοὶ, καὶ τῆς εἰς τὴν πόλιν καταβά-

Agricolae.

1 Ἐκλείπειν Codd. omnes, editi prave ἐκλείπεν. Mox προσκατασκευάζουσιν Clar. 1.

2 Ἀναδέχεται Steph. marg. Co. Reg. Mut. Vat. Ceteri δέχεται.

3 Καρπῶν Clar. 1.

populus, tum rex, defectus ingruituros ſubinde explent, & perpetuo aliquid utilitatum praeparant. At qui philoſophorum a veritate vaticinando aberrat, aliud poenae aut infamiae genus non experitur, quam mutus quod deinceps vitam exigit. Altera claſſis agricolarum eſt: hi multitudine ceteris longe praeire videntur. Hi quoque a militia, publiciſque operibus aliis exemti, omne ſtudium & tempus agris colendis inſumunt. Nullus eos hoſtis damno afficit; ſed ob communis beneficii reverentiam ab omni illorum iniuria abſtinent. Ideoque terra, dum nihil populationis experitur unquam, ſua fructuum exuberantia largam victus copiam mortalibus ſubminiſtrat. In agris vitam agunt ruſtici cum uxoribus & liberis, & a commerciis urbicis omnino ab-

σεως παντελῶς ἀφεστήκασι. τῆς δὲ χώρας [1] μισθοὺς τελοῦσι τῷ βασιλεῖ, διὰ τὸ πᾶσαν τὴν Ἰνδικὴν βασιλικὴν εἶναι, ἰδιώτῃ δὲ μηδενὶ γῆν ἐξεῖναι κεκτῆσθαι. χωρὶς δὲ τῆς μισθώσεως [2] τετάρτην [3] εἰς τὸ βασιλικὸν τελοῦσι. τρίτον δ' ἐστὶ φῦλον, τὸ τῶν βουκόλων καὶ ποιμένων, καὶ καθόλου πάντων τῶν νομέων, οἳ πόλιν μὲν ἢ κώμην οὐκ οἰκοῦσι, [4] σκηνίτῃ δὲ βίῳ χρῶνται. οἱ δ' αὐτοὶ καὶ [5] κυνηγετοῦντες καθαρὰν [6] ποιοῦσι τὴν χώραν ὀρνέων καὶ θηρίων. εἰς ταῦτα δὲ ἀσκοῦντες καὶ [7] φιλοπονοῦντες ἐξημεροῦσι τὴν Ἰνδικὴν, πλήθουσαν πολλῶν καὶ [8] παντοδαπῶν θηρίων τε καὶ ὀρνέων, τῶν κατεσθιόντων τὰ σπέρματα τῶν γεωργῶν. Pastores.

μα'. Τέταρτον δ' ἐστὶ μέρος τὸ τῶν τεχνιτῶν, Artifices.

1 Μισθὸν Clar. sed margo vulgatum probat.

2 Τετάρτην μοῖραν ex Grammatici nimia liberalitate Ven.

3 Εἰς τὸ βασιλικὸν τελοῦσι Co. Mut. Vat. Reg. & Steph. ora. Vulgo τῷ βασιλεῖ τελ.

4 Σκηνίτῃ Coisl. optime. Vulgo σκηνήτῃ omnes. Mox χρῶνται καθὰς οἱ Κάμανοι Reg.

5 Κυνηγετοῦντες καὶ ζωγροῦντες Clar. 1. *Venatu ac retibus* Pogg. κυνιγοῦντες καὶ ζωγροῦντες καὶ φιλοσοφοῦντες ἐξημεροῦσι Vat. omissis ceteris.

6 Ποιοῦνται Coisl. Mut.

7 Φιλοσοφοῦντες Coisl. φιλοτεχνοῦντες Mut.

8 Παντοίων Mut.

ſiſtunt. Vectigalia de fundis regi penſitant. Omnis enim India ſub clientela regis eſt. Nec privato agros poſſidere licet. Ultra tributum, quarta etiam pars fructuum regio aerario cedit. Tertio ordine continentur armentarii & opiliones, adeoque omne genus paſtorum, qui nec urbes nec pagos habitant, ſed tabernaculis pro domibus utuntur. Hi venando ſimul terram a volucribus & feris tutam praeſtant. Et hoc exercitio atque labore manſuetam & pacatam faciunt Indiam, multis alioqui variiſque beſtiis & avibus, ſementi infeſtis, refertam.

XLI. Quartum locum artifices obtinent, quorum

καὶ τούτων οἱ μὲν εἰσιν ὁπλοποιοὶ, οἱ δὲ τοῖς γεωργοῖς ἢ τισιν ἄλλοις τὰ [1] χρήσιμα πρὸς ὑπηρεσίαν κατασκευάζουσιν. οὗτοι δὲ οὐ μόνον ἀτελεῖς εἰσιν, ἀλλὰ καὶ [2] σιτομετρίαν ἐκ τοῦ βασιλικοῦ λαμβάνουσι. Milites. πέμπτον δὲ στρατιωτικὸν, [3] εἰς τοὺς πολέμους εὔθετοῦν, τῷ μὲν πλήθει δεύτερον, ἀνέσει δὲ καὶ [4] παιδιᾷ πλείστῃ χρώμενον ἐν ταῖς εἰρήναις. τρέφεται δ' ἐκ τοῦ βασιλικοῦ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν, καὶ [5] τῶν πολεμιστῶν ἵππων τε καὶ ἐλεφάντων. ἕκτον δ' ἐστὶ Ephori. τὸ τῶν ἐφόρων, οὗτοι δὲ πολυπραγμονοῦντες πάντα καὶ ἐφορῶντες τὰ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν, ἀπαγγέλλουσι τοῖς βασιλεῦσιν· ἐὰν δὲ ἡ πόλις αὐτῶν ἀβασίλευτος Senatores. ᾖ, τοῖς ἄρχουσιν. ἕβδομον δ' ἐστὶ μέρος τὸ βουλεῦον μὲν καὶ συνεδρεῦον τοῖς ὑπὲρ τῶν κοινῶν βουλευομένοις, πλήθει μὲν ἐλάχιστον, εὐγενείᾳ δὲ καὶ φρονή-

1 Χρήματα Mut.
2 Συμμετρίαν Coisl. Mut.
3 Εἰς τὸ πολεμίους ἀποτρέπειν Reg. & Vat. ſed ex correctione: prima enim manus vulgatum expreſſerat. εἰς τοὺς πολεμίους Coisl. Mutin. quibus nihil indigemus. Vid. I, 18. III, 31.
4 Παιδείᾳ & mox εἰρηνικαῖς Cl. ſed melius libri eius margo.
5 Τῶν non legit Vat.

pars armis, pars inſtrumentis ruſticis, aliiſque utenſilibus fabricandis vacat. Hi non ſolum immunitatem habent, ſed certam quoque frumenti menſuram e regiis granariis accipiunt. Quintum populi genus eſt caſtrenſe, belliſque accommodatum, numero quidem ſecundum: idque pacis tempore otio & ludo prolixe indulget. Quidquid autem eſt militum equorumque bellicorum ac elephantum, ex regia nutritur. Sexto loco ſunt Ephori, qui magno ſtudio omnia per Indiam rimantur & inſpiciunt, exploratаque regibus, aut, ubi reſpublica rege caret, principibus renuntiant. Septimus ordo Senatorius eſt, eorum ſcilicet, quibus in conſilio publico conſeſſus eſt. Hi numero quidem pauciſſimi, at no-

σει μάλιστα θαυμαζόμενον. ἐκ τούτων γὰρ οἵ τε σύμβουλοι τοῖς βασιλεῦσιν εἰσὶν, οἵ τε διοικηταὶ τῶν κοινῶν, καὶ οἱ δικασταὶ τῶν ἀμφισβητουμένων. καὶ καθόλου τοὺς ἡγεμόνας καὶ τοὺς ἄρχοντας ἐκ τούτων ἔχουσι. τὰ μὲν οὖν μέρη τῆς διῃρημένης πολιτείας παρ' Ἰνδοῖς σχεδὸν [1] ταῦτα ἐστίν. [2] οὐκ ἔστι δὲ γαμεῖν ἐξ ἄλλου μέρους, ἢ προαιρέσεις ἢ τέχνας μεταχειρίζεσθαι, οἷον, [3] στρατιώτην ὄντα γεωργεῖν, ἢ τεχνίτην ὄντα φιλοσοφεῖν.

μβ'. Ἔχει δ' ἡ τῶν Ἰνδῶν χώρα πλείστους καὶ μεγίστους ἐλέφαντας ἀλκῇ τε καὶ μεγέθει πολὺ διαφέροντας. ὀχεύεται δὲ τοῦτο τὸ ζῶον, οὐχ, ὥσπερ τινὲς φασὶν, ἐξηλλαγμένως, ἀλλ' [4] ὁμοίως ἵπποις καὶ τοῖς ἄλλοις τετραπόδοις ζώοις. [5] κύουσι δὲ τοὺς μὲν ἐλαχίστους μῆνας, ἑκκαίδεκα, τοὺς δὲ πλείστους,

Elephantorum brevis historia.

1 Ταύτη idem.

2 Οὐκ ἔξεστι & ἄλλου γένους Coisl. Mut. prius etiam Clar.

3 Στρατιώτην ὄντα γεωργεῖν Co. Clar. 1. Vat. bene. Vulgo στρατεύεσθαι καὶ γεωργεῖν. Vide Arriani Indic. c. 12.

4 Ὅμως Vat.

5 Μύουσι Clar. 1. absurde.

bilitate generis & prudentia maxime ſunt conſpicui. Ex his enim, qui conſilio regibus adſint, & publica negotia adminiſtrent, & controverſias diiudicent, quique imperia in bellis, & magiſtratus paſſim obeant, deliguntur. Has prope in partes Indorum reſpublica tributa eſt. Nec ex diverſa tribu uxorem ducere, aut alienum vitae genus, artificiumque exercere, utpote militem ſimul bellare & agrum colere, aut opificem philoſophari, fas eſt.

XLII. Habet India plurimos, maximoſque elephantes, qui fortitudine etiam ac robore excellunt. Coit hoc animal, non, ut quidam putant, modo peculiari & inſolenti, ſed ut equi, ceteraque quadrupedia. Uterum geſtant ut minimum per XVI menſes, ut plurimum per

ὀκτωκαίδεκα. τίκτουσι δὲ, [1] καθάπερ ἵπποι, κατὰ τὸ πλεῖστον ἓν, καὶ τρέφουσι τὸ γεννηθὲν μητέρες ἐπ᾽ ἔτη ἕξ. ζῶσι δ᾽ οἱ πλεῖστοι καθάπερ ὁ μακροβιώτατος ἄνθρωπος· οἱ δὲ μάλιστα γηράσαντες, ἔτη διακόσια. εἰσὶ δὲ παρ᾽ Ἰνδοῖς καὶ ἐπὶ τοὺς ξένους ἄρχοντες τεταγμένοι, καὶ φροντίζοντες ὅπως μηδεὶς ξένος [2] ἀδικῆται. τοῖς δ᾽ ἀῤῥωστοῦσι ξένων ἰατροὺς εἰσάγουσι, καὶ τὴν ἄλλην ἐπιμέλειαν ποιοῦνται, καὶ [3] τελευτήσαντας θάπτουσιν. ἔτι δὲ τὰ [4] καταλειφθέντα χρήματα τοῖς προσήκουσιν ἀποδιδόασιν. οἵ τε δικασταὶ τὰς κρίσεις παρ᾽ αὐτοῖς ἀκριβῶς διαγινώσκουσι, καὶ πικρῶς τοῖς ἁμαρτάνουσι [5] προσφέρονται. περὶ μὲν οὖν τῆς Ἰνδικῆς καὶ τῶν κατ᾽ αὐτὴν ἀρχαιολογουμένων [6] ἀρκεσθησόμεθα τοῖς ῥηθεῖσι.

Advenarum peculiaris tutela.

Scytharum historia.

μγʹ. Περὶ δὲ τῶν Σκυθῶν τῶν οἰκούντων τὴν ὅμορον

1 Κατὰ τοὺς ἵππους idem.
2 Ἀδικεῖται Coisl.
3 Τελευτήσαντας Co. Mut. Ven. Ceteri τελευτήσαντα.
4 Καταλειφθέντα χρήματα Co. Clar. Vat. Ceteri τοῦ ξένου χρήματα, quas binas voces Steph. ea nota inſtruxerat, quae non omnibus Codd. eas adeſſe indicat.
5 Προφέρονται Coisl. perperam.
6 Ἀρκεσθήσομαι Mut.

XIIX. Pariunt, ut equi, unicum plerumque, quod matres ad VI annos enutriunt. Maior pars hominis maxime longaevi vitam aſſequitur: quorum ſenectus longiſſima, hi ad annos CC perveniunt. Conſtituti etiam ſunt apud Indos advenarum praefecti, qui, ne quid iniuriae patiantur, accurate provident. Si quis illorum aegrotat, medicos adhibent, aliamque curam impendunt, & mortuum ſepulturae tradunt. Quidquid ab eo relictum eſt peculii, cognatis reſtituunt. Iudices illorum ſumma diligentia lites diſceptant, & ſevere in noxios animadvertunt. Atqui de India, rebuſque eius priſcis, haec breviter repetita ſufficiant.

XLIII. Nunc de Scythis, eorumque finitimis, ſingilla-

χώραν ἐν μέρει διέξιμεν. οὗτοι γὰρ τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ὀλίγην ἐνέμοντο χώραν, ὕστερον δὲ κατ' ὀλίγον αὐξηθέντες, διὰ τὰς ἀλκὰς καὶ τὴν ἀνδρείαν, πολλὴν μὲν κατεκτήσαντο χώραν, τὸ δὲ ἔθνος εἰς μεγάλην ἡγεμονίαν καὶ δόξαν [1] προήγαγον. τὸ μὲν οὖν πρῶτον παρὰ τὸν Ἀράξην ποταμὸν ὀλίγοι κατῴκουν παντελῶς, καὶ διὰ τὴν ἀδοξίαν καταφρονούμενοι. ἕνα δὲ τῶν ἀρχαίων ἔχοντες βασιλέα φιλοπόλεμον, καὶ διαφέροντα στρατηγίᾳ, προσεκτήσαντο χώραν, τῆς μὲν ὀρεινῆς ἕως πρὸς τὸν Καύκασον, τῆς δὲ πεδινῆς τὰ [2] παρὰ τὸν Ὠκεανὸν καὶ τὴν Μαιῶτιν λίμνην, καὶ τὴν ἄλλην χώραν ἕως Ταναΐδος ποταμοῦ. ὕστερον δὲ μυθολογοῦσι Σκύθαι γηγενῆ παρ' αὐτοῖς γενέσθαι παρθένον· ταύτην δ' ἔχειν τὰ μὲν ἄνω μέρη τοῦ σώματος μέχρι τῆς ζώνης, γυναικεῖα· τὰ δὲ κατώτερα, ἐχίδνης. ταύτῃ δὲ Δία μιγέντα γεννῆσαι παῖδα Σκύθην ὄνομα. τοῦτον δὲ γενό-

Prima eorum fedes ad Araxem perexigua fuit.

Reges conditores,

praefertim Scytha, a Iove genitus.

1 Προηγάγοντο Mut. 2 Περὶ Coisl. Mut.

tim aliquid differemus. Hi olim anguftam poffidebant regionem, fed paulatim viribus ac ftrenuitate fua potentiores facti, longe lateque propagatis finibus, ad magnam imperii amplitudinem & gloriam nationem fuam provexerunt. Ad Araxem fluvium initio perpauci admodum, & propter ignobilitatem contemti, confederant. Poft unum ex antiquis regibus bellicofum, & imperatoriis artibus egregium, adepti, quidquid montanarum eft ad Caucafum, & campeftrium ad Oceanum paludemque Maeoticam, & reliquarum ad Tanaïm ufque flumen terrarum, regioni fuae adiecerunt. Exinde fabulantur Scythae, virginem ex terra apud fe natam, cuius forma cingulo tenus feminam, inferius viperam repraefentarit. Cum hac Iovem congreffum, Scythen genuiffe. Is (inquiunt) cum prae maioribus apprime

μενον ἐπιφανέστατον [1] τῶν πρὸ αὐτοῦ, τοὺς [2] λαοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ Σκύθας προσαγορεῦσαι. τῶν δὲ ἀπογόνων τούτου τοῦ βασιλέως ἀδελφοὺς δύο γενέσθαι διαφόρους ἀρετῇ, καὶ τὸν μὲν [3] Πάλον, τὸν δὲ Νάπην ὠνομάσθαι. τούτων δ' ἐπιφανεῖς πράξεις κατεργασαμένων, καὶ διελομένων τὴν βασιλείαν, ἀφ' ἑκατέρου τοὺς λαοὺς, τοὺς μὲν [4] Πάλους, τοὺς δὲ Νάπας προσαγορευθῆναι. μετὰ δέ τινας χρόνους τοὺς ἀπογόνους τούτων τῶν βασιλέων, ἀνδρείᾳ καὶ στρατηγίᾳ [5] διενέγκαντας, πολλὴν μὲν πέραν τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ χώραν καταστρέψασθαι μέχρι τῆς Θρᾴκης· ἐπὶ δὲ θάτερα μέρη στρατεύσαντας, διατεῖναι [6] τῇ δυνάμει μέχρι τοῦ κατ' Αἴγυπτον Νείλου. πολλὰ δὲ καὶ μεγάλα τῶν ἀνὰ μέσον τούτων ἐθνῶν καταδουλωσαμένους, προβιβάσαι τὴν ἡγεμονίαν τῶν Σκυθῶν τῇ μὲν ἐπὶ τὸν πρὸς ἀνατολὰς Ὠκεανὸν, τῇ δ' ἐπὶ τὴν Κασπίαν θάλασσαν, καὶ Μαιῶτιν λίμνην. ηὐξήθη γὰρ ἐπὶ πολὺ

Inde orti Pali & Napi, & per hos occupatae terrae.

1 Τοῦ Coisl.
2 Ἄλλους Vat.
3 Πλοῦτον Clar. Mox Νάπιν Co. *Plutonem* Pogg.
4 Πλούτους & Νάπους Clarom. *Plutones* Pogg.
5 Διενέγκοντας Co. M. Clar. 2.
6 Τὴν δύναμιν Coisl. Mut. male. Vid. ſupr. I, 4.

clarus evaderet, gentem ſuo nomine inſignivit. Inter poſteros huius regis duo exſtiterunt fratres virtutis eximiae, quorum uni Palo, alteri Napae nomen erat. Hi poſt multas res praeclare geſtas, regnique partitionem, alios Palos, alios Napos, de ſe denominarunt. Aliquanto poſt tempore progenies horum, virtute & arte bellica praeſtans, terras ultra Tanaïm multas ſubegit. Tum verſis in alteram partem armis ad Nilum uſque progreſſi, multis in medio gentibus ſub iugum redactis, Scytharum imperium, qua ad Oceanum orientalem, qua ad mare Caſpium & Maeotim uſque, prolatarunt. Maiorem enim

τοῦτο τὸ ἔθνος, καὶ βασιλεῖς [1] ἔσχεν ἀξιολόγους. ἀφ' ὧν τοὺς μὲν, Σάκας προσαγορευθῆναι, τοὺς δὲ, Μασσαγέτας, τινὰς δὲ, Ἀριμασποὺς, καὶ τούτοις [2] ὁμοίως ἄλλους πλείονας. ὑπὸ δὲ τούτων τῶν βασιλέων πολλὰ μὲν καὶ τῶν ἄλλων τῶν καταπολεμηθέντων ἐθνῶν [3] μετοικισθῆναι, δύο δὲ μεγίστας ἀποικίας γενέσθαι, τὴν μὲν [4] ἐκ τῶν Ἀσσυρίων μετασταθεῖσαν εἰς τὴν μεταξὺ χώραν τῆς τε Παφλαγονίας καὶ τοῦ Πόντου· τὴν δὲ ἐκ τῆς Μηδίας παρὰ τὸν Τάναϊν καθιδρυνθεῖσαν, [5] ἧς τοὺς λαοὺς Σαυρομάτας ὀνομασθῆναι. τούτους δ' ὕστερον πολλοῖς ἔτεσιν αὐξηθέντας πορθῆσαι [6] πολλὴν τῆς Σκυθίας, καὶ τοὺς καταπολεμηθέντας ἄρδην ἀναιροῦντας, ἔρημον ποιῆσαι τὸ πλεῖστον μέρος τῆς χώρας.

Sacae. Maſſagetae. Arimaſpi.

μδʹ. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀναρχίας γενομένης κατὰ

Anarchia;

1 Εἶχεν Coisl. Mut.
2 Ὁμοίως Coisl. Mut. Vat. probe. Alii ὁμοίους.
3 Μετοικεῖσθαι Co. Mut. μετοικεῖσαι Vat. μετιχίσθαι vitioſe Cl. cuius tamen margo melius.
4 Ἐκ τῶν M. Clar. Vat. Pogg. Vulgo ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων. Mox μετατεθεῖσαν Coisl. Mut.
5 Εἰς τοὺς Vat.
6 Πολλὴν χώραν Mut.

in modum haec natio crevit, regeſque habuit memoratu dignos, ex qua Sacae, & Maſſagetae, & Arimaſpi, aliique plures aliis nominibus indigitati originem ducunt. A regibus illis cum aliae, tum duae maximae coloniae ex gentibus bello ſubactis deductae ſunt: quarum altera ex Aſſyriis in agrum Paphlagoniae & Ponto interiectum translata; altera ex Media ad Tanaïm collocata fuit, cuius populi Sauromatae nominantur. Qui multis poſt annis numero & viribus aucti, magnam Scythiae partem devaſtarunt, & omnibus, quos debellaverant, internecione ſublatis, totam prope deſolavere.

XLIV. Poſt haec deficiente Scytharum principatu,

deinde gynaecocratia, τὴν Σκυθίαν, ἐβασίλευσαν γυναῖκες ἀλκῇ διαφέρουσαι. ἐν τούτοις γὰρ ἔθνεσι [1] γυμνάζονται πρὸς πόλεμον παραπλησίως τοῖς ἀνδράσι, καὶ ταῖς ἀνδρείαις οὐδὲν λείπονται τῶν ἀνδρῶν. διὸ καὶ γυναικῶν ἐπιφανῶν πολλαὶ καὶ μεγάλαι πράξεις [2] ἐπετελέσθησαν, οὐ μόνον κατὰ τὴν Σκυθίαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ὅμορον ταύτης χώραν. Κύρου μὲν γὰρ τοῦ Περσῶν βασιλέως πλεῖστον ἰσχύσαντος τῶν καθ' αὐτὸν, καὶ στρατεύσαντος ἀξιολόγοις δυνάμεσιν εἰς τὴν Σκυθίαν, ἡ βασίλισσα τῶν Σκυθῶν τό, τε στρατόπεδον τῶν Περσῶν κατέκοψε, καὶ τὸν Κῦρον αἰχμάλωτον γενόμενον ἀνεσταύρωσε. τό, τε συσταθὲν ἔθνος τῶν Ἀμαζόνων τοσοῦτον ἀνδρείᾳ διήνεγκεν, ὥστε μὴ μόνον πολλὴν χώραν ὅμορον [3] καταδραμεῖν, ἀλλὰ καὶ πολλὴν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας καταστρέψασθαι. ἡμεῖς δ' [4] ἐπεὶ περὶ τῶν Ἀμαζονίδων ἐμνήσθημεν, οὐκ [5] ἀνοίκειον εἶναι

1 Αἱ γυναῖκες γυμνάζονται Mut. Coisl. Pogg.
2 Ἐτελέσθησαν Ven.
3 Καταδραμεῖν Mut. Ceteri omnes ἐπιδραμεῖν.
4 Ἐπειδὴ Coisl.
5 Ἀνάκειον Clar. 1.

feminae corporis & animi viribus praeſtantes, regum vice funguntur. In his enim gentibus ad belli munera feminae tanquam viri exercentur, fortitudine viris nihilo inferiores. Hinc multae, magnaeque res ab illuſtribus feminis peractae ſunt, non tantum in Scythia, ſed & regionibus illi conterminis. Cum enim Cyrus, Perſarum rex, potentia omnes aetate ſua reges ſupergreſſus, validiſſimas in Scythiam copias expediviſſet, regina Scytharum, exercitu Perſarum profligato & conciſo, Cyrum in acie captum cruci affixit. Adeoque gens Amazonum (poſtquam ſemel coaluit) virili robore & confidentia praeſtitit, ut non vicinas modo regiones incurſaret, ſed magnam Europae Aſiaeque partem ſubiugaret. At quando in Amazonum incidimus mentionem,

νομίζομεν διελθεῖν περὶ αὐτῶν [1] τὰ διὰ τὴν παραδοξολογίαν μύθοις ὅμοια [2] διαληφθέντα.

με΄. Παρὰ τὸν Θερμώδοντα τοίνυν ποταμὸν ἔθνους κρατοῦντος [3] γυναικοκρατουμένου, καὶ τῶν γυναικῶν ὁμοίως τοῖς ἀνδράσι τὰς πολεμικὰς χρείας μεταχειριζομένων, φασὶ μίαν ἐξ αὐτῶν, βασιλικὴν ἐξουσίαν ἔχουσαν, ἀλκῇ καὶ ῥώμῃ διενεγκεῖν· συστησαμένην δὲ γυναικῶν στρατόπεδον, γυμνάσαι τε τοῦτο, καί τινας τῶν ὁμόρων καταπολεμῆσαι. αὐξομένης [4] δὲ τῆς περὶ αὐτὴν ἀρετῆς τε καὶ δόξης, συνεχῶς ἐπὶ τὰ πλησιόχωρα τῶν ἐθνῶν στρατεύειν, καὶ τῆς τύχης [5] εὐροούσης, φρονήματος ἐμπίπλασθαι. καὶ θυγατέρα μὲν Ἄρεος ἑαυτὴν προσαγορεῦσαι, τοῖς δὲ ἀνδράσι προσνεῖμαι τὰς ταλασιουργίας, καὶ [6] τὰς τῶν γυναικῶν

& mulierum exercitus; coalescens adeo *Amazonum* natio.

1 Καὶ διὰ τὴν Coisl. εἰ καὶ διὰ τὴν Mut. tum ὅμοια φανήσεται τὰ ῥηθέντα, haud male. Τὰ μάτην παραδοξολογία Clar. 1. ſed melius margo.

2 Δοκοῦντα Ven.

3 Γυναικὸς κρατουμένου Co. M.

4 Δὲ deſit Coisl.

5 Εὐροούσης καὶ φρονήματος Vat. εὐρροούσης Coisl.

6 Καὶ τὰς περὶ τὰς ἐργασίας καρτερίας Steph. margo & Reg. cum Urſini libro.

non inconveniens exiſtimamus, ſi, quae propter narrationis inſolentiam fabulis ſimilia videntur, hic percurramus.

XLV. Ad Thermodontem fluvium gens olim habitavit muliebri imperio ſubiecta, in qua mulieres non ſecus, quam viri, res bellicas adminiſtrabant. Inter has una (aiunt) regia poteſtate fungens, virtute ac robore pollebat. Haec, coacto mulierum exercitu, & pro militari diſciplina exercitato, finitimorum nonnullos armis expugnat: & ſubinde virtute ac gloria augeſcens, in ceteras deinceps gentes vicinas duxit. Cumque res ſecundae animos inflarent, Martis ſe filiam dictitans, lanificium & domeſtica mulierum opera viris tractanda de-

κατ' οἴκους ἐργασίας. νόμους τε καταδεῖξαι, δι' ὧν τὰς μὲν γυναῖκας ἐπὶ τοὺς πολεμικοὺς ἀγῶνας προάγειν, τοῖς δὲ ἀνδράσι ταπείνωσιν καὶ δουλείαν περιάπτειν. τῶν δὲ γεννωμένων τοὺς μὲν [1] ἄρσενας ἐπήρουν τά τε σκέλη καὶ τοὺς βραχίονας, ἀχρήστους κατασκευάζοντες πρὸς τὰς πολεμικὰς χρείας. τῶν δὲ θηλυτερῶν τὸν δεξιὸν [2] μαζὸν ἐπικαίειν, ἵνα μὴ κατὰ τὰς μάχας [3] τῶν σωμάτων ἐπαιρόμενος ἐνοχλῇ. ἀφ' ἧς αἰτίας συμβῆναι τὸ ἔθνος τῶν Ἀμαζόνων ταύτης τυχεῖν τῆς προσηγορίας. καθόλου δὲ διαφέρουσαν αὐτὴν συνέσει καὶ στρατηγίᾳ, πόλιν μὲν κτίσαι μεγάλην παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Θερμώδοντος ποταμοῦ, τοὔνομα Θεμίσκυραν, καὶ βασίλεια κατασκευάσαι περιβόητα· κατὰ δὲ τὰς στρατείας [4] ἐπιμελησαμένην πολὺ τῆς εὐταξίας, τὸ μὲν πρῶτον καταπολεμῆσαι πάντας τοὺς ὁμόρους μέχρι τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ. καὶ

Themiscyra, Amazonum urbs, ad ostia Thermodontis.

Amazonum res fortiter gestae & victoriae.

1 Ἄῤῥενας Mut. Coisl.

2 Μαστὸν ἐπέκαον Coisl. Mut. Prius habent & Vat. & Clar. 2. Paulo autem ante θηλυτέρων omnes.

3 Τοῦ σώματος Ven.

4 Ἐπιμελουμένην Mut. ἐπιμελισομένην Vat.

dit. Leges etiam promulgavit, quibus feminas ad certamina bellica promoveret; viros autem sub humili conditione, servilique opere contineret. Maribus igitur, quotquot nascebantur, crura & brachia debilitarunt, ut hoc pacto armis & bello inutiles redderentur. Puellis dexteram inurebant mammam, ne in pugna protuberans molestiae & impedimento foret. Et hinc nomen illud Amazonum genti provenit. Denique, cum ingenio & rei militaris sollertia valeret, amplam urbem, nomine Themiscyram, ad ostia Thermodontis posuit, regiaque celebri exornavit. In bellis autem disciplinae & boni ordinis perquam studiosa erat. Et primum omnes cis Tanaïm finitimos armis ad sibi parendum coëgit. His re-

ταύτην μὲν φασὶ ταύτας τὰς πράξεις [1] ἐπιτελεσαμένην, καὶ κατά τινα μάχην λαμπρῶς ἀγωνισαμένην, ἡρωϊκῶς [2] τελευτῆσαι.

μϛ'. Διαδεξαμένην δὲ τὴν ταύτης θυγατέρα τὴν βασιλείαν, ζηλῶσαι μὲν τὴν [3] μητρὸς ἀρετὴν, ὑπερβαλέσθαι δὲ ταῖς κατὰ μέρος πράξεσι. τὰς μὲν γὰρ παρθένους ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας ἔν τε ταῖς θήραις γυμνάζειν, καὶ καθ' ἡμέραν ἀσκεῖν τὰ πρὸς πόλεμον ἀνήκοντα. καταδεῖξαι δὲ καὶ θυσίας μεγαλοπρεπεῖς Ἀρεΐ τε καὶ Ἀρτέμιδι τῇ προσαγορευομένῃ Ταυροπόλῳ. στρατεύσασαν δὲ εἰς τὴν πέραν τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ χώραν, καταπολεμῆσαι πάντα τὰ ἔθνη τὰ συνεχῆ μέχρι τῆς Θρᾴκης· ἀνακάμψασαν δὲ μετὰ πολλῶν λαφύρων εἰς τὴν οἰκείαν, ναούς [4] τε μεγαλοπρεπεῖς κατασκευάσαι τῶν προειρημένων θεῶν, καὶ τῶν ὑποτεταγμένων ἐπιεικῶς ἄρχουσαν, ἀποδοχῆς τυγ-

1 Ἐκτελεσαμένην Mut. ἐκτελεσαμένους Coisl.
2 Τελευτῆσαι τὸν βίον iidem.
3 Ἀρετὴν τῆς μητρὸς Coisl. Vat. Reg.
4 Τε desit Coisl.

bus confectis, tandem in acie fortiter dimicans heroicum vitae exitum sortitur.

XLVI. Quam in regno sequens filia, dum matris virtutem aemulatur, nonnullis eam factis superavit. Puellas enim a prima aetate venatu exercuit, & quotidie bellica tractare studia condocefecit. Tum solemnes Marti & Dianae, quae Tauropolos dicitur, id est, inter Tauros versans, sacrorum festivitates instituit. Castris etiam ultra Tanaïm promotis, omnes ad Thraciam pertingentes populos suo imperio subiunxit. Inde cum ingenti praeda domum reversa, Diis supra nominatis magnificas erexit aedes, & moderato benignoque in subditos imperio maximam sibi benevolentiam conciliavit. Tum

χάνειν τῆς μεγίστης. στρατεῦσαι δὲ καὶ ἐπὶ θάτερα μέρη, καὶ πολλὴν τῆς Ἀσίας κατακτήσασθαι, καὶ διατεῖναι τῇ δυνάμει μέχρι τῆς Συρίας. μετὰ δὲ τὴν ταύτης τελευτὴν ἀεὶ τὰς προσηκούσας τῷ γένει διαδεχομένας τὴν βασιλείαν, ἄρξαι μὲν ἐπιφανῶς, αὐξῆσαι δὲ [1] τὸ ἔθνος τῶν Ἀμαζονίδων δυνάμει τε καὶ δόξῃ. μετὰ δὲ ταῦτα πολλαῖς γενεαῖς ὕστερον διαβεβοημένης κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τῆς περὶ αὐτὰς ἀρετῆς, Ἡρακλέα φασὶ, τὸν ἐξ [2] Ἀλκμήνης καὶ Διὸς, ἆθλον λαβεῖν παρ' Εὐρυσθέως τὸν Ἱππολύτης τῆς Ἀμαζόνος ζωστῆρα. διόπερ στρατεῦσαι μὲν αὐτὸν, παρατάξει δὲ μεγάλῃ νικήσαντα, τό, τε στρατόπεδον τῶν Ἀμαζόνων κατακόψαι, καὶ τὴν Ἱππολύτην μετὰ τοῦ ζωστῆρος ζωγρήσαντα, τὸ ἔθνος τοῦτο [3] τελείως συντρίψαι. διόπερ τοὺς περιοικοῦντας βαρβάρους, τῆς μὲν ἀσθενείας αὐτῶν καταφρονήσαντας, τῶν δὲ καθ' ἑαυτοὺς μνησικακήσαντας πολεμῆσαι συνεχῶς τὸ ἔθνος,

Herculis adversus eas expeditione fractae earum opes.

Paulatim a vicinis debellatae & exstinctae.

1 Τὸ γένος Coisl. Mut. Ceteri Ἀλκμένης.
2 Ἀλκμήνης Mut. Vat. optime. 3 Τελέως Coisl.

expeditione in alteram fluminis regionem instituta, magnam Asiae partem suae ditioni adiunxit; armorumque robur ad Syriam usque extendit. Post cuius mortem perpetuo, genere proximae succedentes, imperium cum laude gesserunt, & Amazonum gentem potentia & gloria amplificarunt. Multis inde seculis fama virtutis ipsarum toto terrarum orbe divulgata, Herculi, Iove & Alcmena genito, certaminis vice Hippolytae Amazonis balteus iniungitur. Quare illato Amazonibus bello, magno copias illarum proelio fusas victasque concidit, &, capta Hippolyte cum balteo, vires gentis enervavit. Barbari itaque finitimi, despecta illarum infirmitate, cladiumque illatarum memores, continuis gentem bellis

ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μηδ᾽ ὄνομα τοῦ γένους τῶν [1] Ἀμαζονίδων ἀπολιπεῖν. μετὰ γὰρ τὴν Ἡρακλέους στρατείαν ὀλίγοις ὕστερον [2] ἔτεσι κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, φασὶ Πενθεσίλειαν τὴν βασιλεύουσαν τῶν ὑπολελειμμένων Ἀμαζονίδων, Ἄρεος μὲν οὖσαν θυγατέρα, φόνον δ᾽ ἐμφύλιον ἐπιτελεσαμένην, φυγεῖν ἐκ τῆς πατρίδος διὰ τὸ μύσος· συμμαχήσασαν δὲ τοῖς Τρωσὶ μετὰ τὴν Ἕκτορος τελευτὴν, πολλοὺς ἀνελεῖν [3] τῶν Ἑλλήνων· ἀριστεύουσαν δ᾽ αὐτὴν ἐν τῇ παρατάξει, καταστρέψαι τὸν βίον ἡρωϊκῶς, ὑπ᾽ Ἀχιλλέως ἀναιρεθεῖσαν. τῶν μὲν οὖν Ἀμαζονίδων ἐσχάτην ταύτην λέγουσιν, [4] ἀνδρείᾳ διενεγκεῖν, καὶ τὸ λοιπὸν ἀεὶ τὸ ἔθνος ταπεινούμενον, ἀσθενῆσαι παντελῶς· διὸ καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους καιροὺς, ἐπειδάν τινες περὶ τῆς αὐτῶν ἀνδρείας διεξίωσι, μύθους ἡγοῦνται πε-

Penthesilea, ultima Amazonum regina, tempore belli Troiani.

1 Ἀμαζόνων Clar. 2. sine gravi causa. Vid. Apollon. Rhod. II, 374, & Hippocrat. περὶ ἄρθρων p. 820.

2 Χρόνοις Steph. marg. Reg. & Ursini liber.

3 Τῶν Ἑλλήνων non legit Co. Mox ἀριστευσάσαν Mut.

4 Ἀνδρείᾳ διενεγκεῖν Reg. Co. Ceteri δὲ interponunt satis incommode.

usque adeo profligarunt, ut ne nomen quidem Amazonum alicubi sit reliquum. Paucis enim post Herculem annis, flagrante bello Troiano, Penthesilea reliquiarum gentis Amazoniae imperatrix, Martisque filia, ob piaculare facinus (caedem enim inter suos commiserat) profugiens, Troianis, post interitum Hectoris, auxilia adduxit. Et quamquam strenue rem gereret, multis Graecorum in acie caesis; ab Achille tamen caesa occubuit, heroicis vitam gestis ita terminans. Hanc Amazonum postremam, egregia virtute praeditam exstitisse, gentisque reliquias, viribus subinde magis deminutis, tandem prorsus defecisse, memorant. Inde fit, ut recentior aetas, fortia Amazonum gesta praedicari audiens, pro

πλασμένους τὰς περὶ τῶν [1] Ἀμαζονίδων ἀρχαιολογίας.

Hyperborei. μζ΄. Ἡμεῖς δ᾽ ἐπεὶ τὰ πρὸς ἄρκτους κεκλιμένα μέρη τῆς Ἀσίας ἠξιώσαμεν ἀναγραφῆς, οὐκ ἀνοίκειον εἶναι νομίζομεν τὰ περὶ τῶν [2] Ὑπερβορέων μυθολογούμενα διελθεῖν. Terrae situs ex Hecataeo. τῶν γὰρ τὰς παλαιὰς μυθολογίας ἀναγεγραφότων Ἑκαταῖος καί τινες ἕτεροι φασὶν, ἐν τοῖς ἀντιπέραν τῆς Κελτικῆς τόποις κατὰ τὸν Ὠκεανὸν εἶναι νῆσον οὐκ ἐλάττω τῆς Σικελίας. ταύτην ὑπάρχειν μὲν κατὰ τὰς ἄρκτους, κατοικεῖσθαι δὲ ὑπὸ τῶν ὀνομαζομένων Ὑπερβορέων, ἀπὸ τοῦ πορρωτέρω κεῖσθαι τῆς Βορείου πνοῆς· οὖσαν δ᾽ αὐτὴν εὔγειόν τε καὶ πάμφορον, ἔτι δὲ εὐκρασίᾳ διαφέρουσαν, διττοὺς κατ᾽ ἔτος [3] ἐκφέρειν καρπούς. Latona ibi nata, ideoque Apollinis cultus praecipuus. μυθολογοῦσι δ᾽ ἐν αὐτῇ τὴν Λητὼ γεγονέναι· διὸ καὶ τὸν Ἀπόλλω μάλιστα τῶν ἄλλων θεῶν παρ᾽ αὐτοῖς τιμᾶσθαι. εἶναι δ᾽ αὐτοὺς ὥσπερ ἱερεῖς τινας Ἀπόλλωνος, διὰ τὸ τὸν θεὸν τοῦτον καθ᾽ ἡμέραν ὑπ᾽ αὐτῶν ὑμνεῖσθαι μετ᾽ ᾠδῆς συνεχῶς,

1 Ἀμαζόνων Clar. 1. Vat.
2 Βορείων Reg. Vat.
3 Φέρειν Coisl. nulla urgente causa. Vid. I, 34. XVI, 84.

meris fabularum commentis antiquitates illas accipiat.

XLVII. Nunc, poſtquam Boreales Aſiae tractus deſcripſimus, Hyperboreorum quoque res priſcas annotare non inconveniens arbitramur. Nam inter antiquitatum ſcriptores Hecataeus, & nonnulli alii, tradunt, contra Galliam in Oceano inſulam eſſe non minorem Sicilia, Arctis ſubiectam, quam Hyperborei incolant, ſic vocitati, quod Borea vento ſint remotiores. Solum hic optimum eſſe ac fructuoſum, optimeque temperatum, ac propterea bis in anno meſſem fieri. Latonam hic natam fabulantur; ideoque Apollini prae Diis aliis cultum deferri, &, quia Deum hunc quotidie perpetua laudum decantatione celebrent, & ſummis proſequan-

καὶ τιμᾶσθαι διαφερόντως. ὑπάρχειν δὲ καὶ κατὰ τὴν [1] νῆσον τέμενός τε Ἀπόλλωνος μεγαλοπρεπὲς, καὶ ναὸν [2] ἀξιόλογον ἀναθήμασι πολλοῖς κεκοσμημένον, σφαιροειδῆ τῷ σχήματι. καὶ πόλιν [3] μὲν ὑπάρχειν ἱερὰν τοῦ θεοῦ τούτου, τῶν δὲ κατοικούντων αὐτὴν τοὺς πλείστους εἶναι κιθαριστὰς, καὶ συνεχῶς ἐν τῷ ναῷ κιθαρίζοντας, ὕμνους λέγειν τῷ θεῷ μετ' ᾠδῆς, ἀποσεμνύνοντας αὐτοῦ τὰς πράξεις. ἔχειν δὲ τοὺς Ὑπερβορέους ἰδίαν τινὰ διάλεκτον, καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας οἰκειότατα διακεῖσθαι, καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ Δηλίους, ἐκ παλαιῶν χρόνων παρειληφότας τὴν εὔνοιαν ταύτην. [4] καὶ τῶν Ἑλλήνων τινὰς μυθολογοῦσι παραβαλεῖν εἰς Ὑπερβορέους, [5] καὶ ἀναθήματα πολυτελῆ καταλιπεῖν, γράμμασιν Ἑλληνικοῖς ἐπιγεγραμμένα. [6] ὡσαύτως δὲ [7] καὶ ἐκ τῶν

Eximia eorum in Graecos amicitia.

1 Νῆσον ταύτην Coisl. Mutin. ὑπάρχειν δ' ἐν τῇ νήσῳ Clar. 1. ſed margo eius vulgatum probat.
2 Ἀξιόλογον non habet Coisl.
3 Μὲν ὑπάρχειν non habet Ven. neque abſurde. Videbuntur enim, ſi ſeriem orationis conſideres, ſupervacanea.
4 Καὶ γὰρ τῶν idem.
5 Καὶ deſit Coisl. ἀναθήματα πολλὰ Steph. margo & Reg.
6 Ὡσαύτω δὲ πολλὰ Urſini Codex, nulla ſenſu, niſi πάλαι fuerit olim, aliaque ſint mutanda: quorum nihil neceſſe.
7 Καὶ aſteriſco ſignavit Steph. & deeſt Clar. 1.

tur honoribus, homines illos velut ſacerdotes Apollinis eſſe, perhibent. Cuius lucus ibi magnificus, & templum inſigne rotunda forma, donariiſque multis exornatum. Urbs quoque Deo huic ſacra: civium plerique cithariſtae, qui citharas in fano pulſantes ſacros Deo hymnos canant, quibus geſta eius honorifice praedicentur. Lingua Hyperboreis propria. Et ſingulari Graecis benevolentia, ex antiquis inde temporibus confirmata, addicti ſunt; inprimis Athenienſibus & Deliis. Quin Graecorum nonnullos ad Hyperboreos traieciſſe, & donaria reliquiſſe Graecis literis inſcripta, fabulantur. Sic

Ὑπερβορέων Ἄβαριν εἰς τὴν Ἑλλάδα καταντήσαντα τὸ παλαιὸν, ἀνασῶσαι τὴν πρὸς Δηλίους εὔνοιάν τε
Luna ipsis proxima. καὶ συγγένειαν. Φασὶ δὲ καὶ τὴν σελήνην ἐκ ταύτης τῆς νήσου φαίνεσθαι παντελῶς ὀλίγον ἀπέχουσαν τῆς γῆς, καί τινας ἐξοχὰς γεώδεις [1] ἔχουσαν φανεράς.
Apollinis epiphania & annus magnus. λέγεται δὲ καὶ τὸν θεὸν δι' ἐτῶν ἐννεακαίδεκα καταντᾶν εἰς τὴν νῆσον. ἐν οἷς [2] καὶ αἱ τῶν ἄστρων ἀποκαταστάσεις ἐπὶ τέλος ἄγονται. καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἐννεακαιδεκαετῆ χρόνον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων [3] μέγαν ἐνιαυτὸν ὀνομάζεσθαι. κατὰ δὲ τὴν ἐπιφάνειαν ταύτην τὸν θεὸν κιθαρίζειν τε καὶ χορεύειν συνεχῶς τὰς νύκτας, ἀπὸ ἰσημερίας ἐαρινῆς ἕως πλειάδος ἀνατολῆς, ἐπὶ τοῖς
Imperium est penes Boreadas. ἰδίοις εὐημερήμασι τερπόμενον. βασιλεύειν τε τῆς πόλεως ταύτης καὶ τοῦ τεμένους [4] ἐπάρχειν τοὺς ὀνομαζομένους Βορεάδας ἀπογόνους ὄντας Βορέου, καὶ κατὰ γένος [5] ἀεὶ διαδέχεσθαι τὰς ἀρχάς.

1 Ἔχουσαν ἐν αὐτῇ φαν. Co. M. Mut. Clarom. Pogg.
2 Καὶ exsulat ex Co. Clar. 1. notaveratque Steph.
3 Μέτωνος Steph. marg. Coisl.
4 Ὑπάρχειν Coisl.
5 Αἰεὶ Coisl.

& Abarin quondam in Graeciam inde profectum, pristinae cum Deliis amicitiae & cognationis necessitudinem renovasse. Hoc insuper memorant: Lunam ex hac insula ita conspici, ut parum a terra distet, & terrestres quosdam tumulos in facie repraesentet. Deumque Apollinem undevigenis annis semel insulam adire, quo spatio astrorum in pristina loca revolutiones perficiantur, ideoque XIX annorum circuitum magnum a Graecis annum vocari. In hac Deum apparitione cithara psallere noctu, & choreas agitare continue, ab Aequinoctio verno ad Pleiadum usque exortum, suorum se laudibus successuum oblectantem. Urbis imperium & summa templi cura penes Boreadas, progeniem Boreae, qui gentili successione principatum ineunt.

μη΄. Τούτων δ᾽ ἡμῖν διευκρινημένων, [1] μεταβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ [2] τὰ ἕτερα μέρη τῆς Ἀσίας, τὰ μὴ τετευχότα τῆς ἀναγραφῆς, καὶ μάλιστα τὰ κατὰ τὴν Ἀραβίαν. αὕτη γὰρ κεῖται μὲν μεταξὺ Συρίας καὶ τῆς Αἰγύπτου, πολλοῖς δὲ καὶ παντοδαποῖς ἔθνεσι διείληπται. τὰ μὲν οὖν πρὸς τὴν ἕω μέρη κατοικοῦσιν Ἄραβες, οὓς ὀνομάζουσιν Ναβαταίους, νεμόμενοι χώραν τὴν μὲν ἔρημον, τὴν δὲ ἄνυδρον, ὀλίγην δὲ καρποφόρον. ἔχουσι δὲ βίον λῃστρικὸν, καὶ πολλὴν τῆς ὁμόρου [3] χώρας κατατρέχοντες λῃστεύουσιν, ὄντες δύσμαχοι κατὰ τοὺς πολέμους. κατὰ γὰρ τὴν ἄνυδρον χώραν λεγομένην [4] κατασκευάζοντες εὔκαιρα φρέατα, καὶ ταῦτα πεποιηκότες τοῖς ἄλλοις ἔθνεσιν ἄγνωστα, συμφεύγουσιν εἰς τὴν χώραν ταύτην ἀκινδύνως. αὐτοὶ μὲν γὰρ εἰδότες τὰ κατακεκρυμμένα τῶν ὑδάτων, καὶ ταῦτ᾽ ἀνοίγοντες, χρῶνται δαψιλέσι ποτοῖς. οἱ δὲ τούτους ἐπιδιώκοντες ἀλλοεθνεῖς, σπανίζον-

Arabes.

Regionis situs.

Versus orientem *Nabataei* terram sterilem (Arabiam desertam & petraeam) incolunt, ipsi latrociniis nobiles.

1 Μεταβιβάσωμεν Clar. 1. & Steph. ma:g.
2 Τὰ ἑκάτερα Clar. Mox Ἄῤῥαβες & Ἀῤῥαβίαν Co. de qua scriptura Eustath. in Dionys. v. 925.
3 Χώραν Coisl. Mut.
4 Κατεσκευακότες ἄκαιρα iidem & Clar.

XLVIII. His ita expositis, oratio se nostra ad reliquas Asiae partes nondum explicatas, Arabiamque potissimum, convertet. Haec, inter Syriam Aegyptumque sita, in multas variasque gentes distinguitur. Ad ortum Solis Arabes, qui Nabataei vocantur, regionem partim desertam, partim aquarum indigam, minimaque sui parte frugiferam, incolunt. Vita igitur his praedatoria est, & accolas longe lateque incursantes, latrociniis vexant, nec bello facile domantur. In regione enim arida puteos opportunis locis depressos habent, extraneis ignotos, qui tutos ipsis in fuga receptus praebent. Cum enim quo loco reconditae sint aquae sciant, facile iis apertis largo potu fruuntur. At peregrini illos perse-

τες τῆς ὑδρείας διὰ τὴν ἄγνοιαν τῶν φρεάτων, οἱ μὲν ἀπόλλυνται διὰ τὴν σπάνιν τῶν ὑδάτων, οἱ δὲ, πολλὰ κακοπαθήσαντες, [1] μόλις εἰς τὴν οἰκείαν σώζονται. διόπερ οἱ ταύτην τὴν χώραν κατοικοῦντες Ἄραβες, ὄντες δυσκαταπολέμητοι, διατελοῦσιν ἀδούλωτοι. πρὸς δὲ τούτοις ἔπηλυν μὲν ἡγεμόνα τὸ παράπαν οὐ προσδέχονται, διατελοῦσι δὲ τὴν ἐλευθερίαν διαφυλάττοντες ἀσάλευτον. διόπερ [2] οὔθ' οἱ Ἀσσύριοι τὸ παλαιὸν, οὔθ' οἱ Μήδων καὶ Περσῶν, ἔτι δὲ Μακεδόνων βασιλεῖς ἠδυνήθησαν αὐτοὺς καταδουλώσασθαι, [3] πολλὰς μὲν καὶ μεγάλας δυνάμεις ἐπ' αὐτοὺς ἀγαγόντες, οὐδέποτε δὲ τὰς ἐπιβολὰς συντελέσαντες. ἔστι δ' ἐν τῇ χώρᾳ [4] ταύτῃ τῶν Ναβαταίων καὶ

Petra ingens,

πέτρα καθ' ὑπερβολὴν ὀχυρὰ, μίαν ἀνάβασιν ἔχουσα, δι' ἧς κατ' ὀλίγους ἀναβαίνοντες, ἀποτίθενται τὰς ἀποσκευάς·

lacus bitumen procreans,

λίμνη τε μεγάλη, φέρουσα πολλὴν ἄσφαλ-

1 Μόγις Mut. Coisl.
2 Οὔθ' Ἀσσύριοι Coisl. Vat.
3 Πολλὰς δὲ καὶ Coisl. Clar.
4 Ταύτῃ praeterit Vat. Ven. & Coisl. qui mox & Mut. τῶν Ἀβαταίων, nec Poggius aliter.

quentes, cum, per fontium illorum ignorantiam, aquatione deſtituantur, potus defectu partim intereunt, partim multis defatigati aerumnis, aegre domum revertuntur. Idcirco Arabes, regionis huius incolae, cum bello expugnari nequeant, nunquam ſervitutis iugum ſubeunt. Ducemque externum neutiquam admittunt; ſed ſtabilem perpetuo libertatem tuentur: propterea nec Aſſyrii olim, nec Medi ac Perſae, immo nec Macedonum reges ſubigere illos potuere, qui licet magnis in eos copiis moverint, nunquam tamen incepta ad finem perduxere. Eſt in Nabataeorum regione ſaxum oppido quam munitum, uno tantum aſcenſu, per quem paucis ſimul enitentibus ad deponendas in alto ſarcinas iter patet. Lacus praeterea amplus, bitumen gignens, unde non

τον, ἐξ ἧς λαμβάνουσιν οὐκ ὀλίγας προσόδους· αὕτη δ' ἔχει τὸ μὲν μῆκος σταδίων ὡς πεντακοσίων, τὸ δὲ πλάτος ὡς ἑξήκοντα· τὸ δ' ὕδωρ, δυσῶδες καὶ διάπικρον, ὥστε μὴ δύνασθαι, μήτε ἰχθὺν τρέφειν, μήτ' ἄλλο τῶν καθ' ὕδατος [1] εἰωθότων ζώων εἶναι. [2] ἐκβαλλόντων δ' εἰς αὐτὴν ποταμῶν μεγάλων, τῇ γλυκύτητι διαφόρων, τούτων μὲν [3] περιγίνεται κατὰ τὴν δυσωδίαν, [4] ἐξ αὐτῆς δὲ μέσης κατ' ἐνιαυτὸν [5] ἐκφυσᾷ ἀσφάλτου μέγεθος, ποτὲ μὲν μεῖζον ἢ τρίπλεθρον, ἔστι δ' ὅτε [6] δυεῖν πλέθρων. ἐφ' ᾧ δὴ συνήθως οἱ περιοικοῦντες βάρβαροι, τὸ μὲν μεῖζον καλοῦσι Ταῦρον, τὸ δ' ἔλαττον, Μόσχον ἐπονομάζουσιν. ἐπιπλεούσης δὲ τῆς ἀσφάλτου πελαγίας, ὁ τόπος φαίνεται τοῖς μὲν ἐξ ἀποστήματος θεωροῦσιν οἱονεὶ νῆσος· τὴν δ' ἔκπτωσιν τῆς ἀσφάλτου συμβαίνει φανερὰν [7] γίνεσθαι τοῖς ἀνθρώποις πρὸ ἡμερῶν [8] εἴκοσι. κύκλῳ γὰρ τῆς λίμνης

1 Εἰωθότων non habet Coisl.
2 Ἐμβαλλόντων Mut.
3 Παραγίνεται Mut. prave.
4 Ἐξ αὐτῆς Reg.
5 Ἐκφύουσα Steph. marg. Mut. Co. Clar. Vulgatum probat ipſe L. XIX, 98.
6 Δυεῖν Coislin. Mox ἐφ' ὧν omnes, ſed ipſe l. c. ἐφ' ᾧ.
7 Γενέσθαι Mut.
8 Εἰκοσιδύο marg. Steph. Co. Clar. Mut. quod unde habeant, neſcio : vulgatos dies XIX, 98, defendit.

exiguum vectigal percipiunt. Longitudo eius IↃ ſtadiorum, latitudo LX. Aqua graveolens & peramara, ut nec piſces nec aliud familiare aquis animal ibi nutriri queat. Magni quidem in eum ſe amnes effundunt dulcedinis eximiae: nihilominus tamen mephitis illa praevalet. E medio eius quotannis bitumen ebullit, alias duûm, alias trium amplius magnitudine plethrorum. Maius accolae Taurum, minus Vitulum, familiari ipſis nomine, appellitant. Innatante ſic aquis bitumine, ſuperficies illa e longinquo ſpeciem inſulae prae ſe fert. Egerendi bituminis ſigna per viginti dies ante hominibus apparent.

ἐπὶ πολλοὺς σταδίους ὀσμὴ [1] προσπίπτει μετὰ πνεύματος, καὶ πᾶς ὁ περὶ τὸν τόπον ἄργυρός τε καὶ χρυσὸς [2] καὶ χαλκὸς ἀποβάλλει τὴν ἰδιότητα τοῦ χρώματος. ἀλλ' αὕτη μὲν ἀποκαθίσταται πάλιν, ἐπειδὰν ἀναφυσῆσαι συμβῇ πᾶσαν τὴν ἄσφαλτον· ὁ δὲ πλησίον τόπος, ἔμπυρος ὢν καὶ δυσώδης, ποιεῖται τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων ἐπίνοσα, καὶ παντελῶς ὀλιγοχρόνια. ἀγαθὴ δ' ἐστὶ [3] φοινικόφυτος, ὅσην αὐτῆς συμβαίνει ποταμοῖς διειλῆφθαι χρησίμοις, ἢ πηγαῖς δυναμέναις [4] ἀρδεῦσαι. γίνεται δὲ περὶ τοὺς τόπους [5] τούτους ἐν αὐλῶνί τινι [6] τὸ καλούμενον βάλσαμον, ἐξ οὗ πρόσοδον [7] λαμπρὰν λαμβάνουσιν, οὐδαμοῦ μὲν τῆς ἄλλης οἰκουμένης εὑρισκομένου τοῦ φυτοῦ τούτου, τῆς δ' ἐξ αὐτοῦ χρείας εἰς φάρμακα τοῖς ἰατροῖς καθ' ὑπερβολὴν εὐθετούσης.

balſamum ſtirps indigena.

1 Πίπτει Vat.
2 Καὶ χαλκὸς abeſt Coisl. Ven. ſignavitque aſteriſco Steph.
3 Φοινικόφυτος Steph. marg. Cl. Mut. Coisl. Ven. Vulgo φοινίκων φυτοῖς, tum ὅση αὐτῆς Vat. & Urſini ſchedae. ὅσον αὐτοῖς Clar.
4 'Αρδεύειν Clar. 2. Ven.
5 Τούτους neglexerunt Vat. Coisl. Clar.
6 Καὶ τὸ Clar. 2. Vat.
7 Μικρὰν Mut. Coisl. perperam. Infra XIX, 98, ἁδράν.

Nam undique circa ſtagnum ad multa ſtadia foetor cum flatu quodam exhalat, & quidquid ibi locorum argenti, aurique, & aeris exſiſtit, naturalem immutat colorem: qui tamen in priſtinum redit, poſtquam omne bitumen exſpiravit. Cum igitur locus in propinquo ignibus & odore tetro ſit corruptus; hominum corpora morbis obnoxia reddit, ac perexiguam vitae uſuram concedit. Palmetis tamen ea regio felix eſt, quantum eius a benignis amnibus & fontibus irriguis interſulcatur. Ibi in convalle quadam Balſamum, quod vocant, gignitur: unde luculentum ipſis vectigal accedit, propterea quod nuſquam alibi in orbe terrarum haec ſtirps inveniatur, quae praeclarum quoque ad pharmaca Medicis uſum praeſtat.

μθ'. Ἡ δ' ἐχομένη τῆς ἀνύδρου καὶ ἐρήμου χώρας Ἀραβία [1] τοσοῦτο διαφέρει ταύτης, ὥστε, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐν αὐτῇ φυομένων καρπῶν τε καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, εὐδαίμονα Ἀραβίαν προσαγορευθῆναι. κάλαμον μὲν γὰρ [2] καὶ σχοῖνον καὶ τὴν ἄλλην ὕλην τὴν ἀρωματίζουσαν πολλὴν φέρει, καὶ καθόλου παντοδαπὰς φύλλων εὐωδίας. καὶ τῶν ἀποσταζόντων δακρύων ὀσμαῖς ποικίλαις [3] διείληπται. τήν τε γὰρ σμύρναν, καὶ τὸν προσφιλέστατον τοῖς θεοῖς εἴς τε τὴν οἰκουμένην [4] πᾶσαν διαπόμπιμον λιβανωτὸν [5] ἀπ' αὐτῆς αἱ ταύτης ἐσχατιαὶ φέρουσι. τοῦ δὲ κόστου καὶ κασίας, ἔτι δὲ κιναμώμου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων [6] οἱ χόρτοι καὶ θάμνοι βαθεῖαι τοσαῦται πεφύκασιν, ὥστε τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις σπανίως ἐπὶ βωμοὺς θεῶν τιθέμενα, παρ' ἐκείνοις καὶ [7] κριβάνων

Arabia felix.

Stirpium fructiferarum & odoriferarum genera.

1 Τοσοῦτον iidem, tum διαφέρεται Vat.
2 Καὶ σχοῖνον Coisl. Clar. Vat. Ceteri σχῖνον, prave.
3 Διείληπται Vat. R. Co. qui posterior & ὀδμαῖς cum M. Vulgo διείλειπται, nulla iusta sententia.
4 Ἅπασαν Mut.
5 Ἐπ' Clar.
6 Οἱ χόρτοι Reg. Vat. bene. Vulgo deest articulus.
7 Κλιβάνων Reg. Vat. Mut. Co.

XLIX. Cetera deinceps regio, Arabiae sterili & inaquosae connexa, tantopere illam praestat, ut ob fructuum, aliorumque bonorum illic copiam felicis Arabiae cognomentum obtinuerit. Calamum enim & iuncum odoratum, ceteramque aromaticae naturae materiam large profert; fragrantias denique foliorum omnis generis exspirat; variisque lacrimarum destillantium odoribus referta est. Myrrham certe, & Diis gratissimum thus, quodque per totum inde orbem vehitur, extrema Arabiae producunt. Costi insuper & casiae & cinamomi, & id genus aliorum gramina & virgulta tanta profunditate & luxurie crescunt, ut, cum apud alios raro Deûm altaribus imponantur, apud hos accendendis clibanis ma-

ὑπάρχειν ἐκκαύματα, καὶ τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις μικρῷ δείγματι ὑπάρχοντα, παρ' ἐκείνοις στιβάδας οἰκετικὰς ἐπὶ τῶν οἰκιῶν παρέχεσθαι· τό, τε καλούμενον κινάμωμον διάφορον χρείαν παρεχόμενον, καὶ ῥητίνη, καὶ τερέβινθος [1] ἄπλατος εὐώδης φύεται περὶ τοὺς τόπους. ἐν δὲ τοῖς ὄρεσιν οὐ μόνον ἐλάτη καὶ πεύκη φύεται δαψιλής, ἀλλὰ καὶ κέδρος καὶ ἄρκευθος ἄπλατος, καὶ τὸ καλούμενον [2] Βόρατον. πολλαὶ δὲ καὶ ἄλλαι φύσεις εὐώδεις καρποφοροῦσαι τὰς ἀποῤῥοίας καὶ προσπνεύσεις ἔχουσι [3] τοῖς ἐγγίσασι προσηνεστάτας. καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ τῆς γῆς ἔχει τὶ φυσικὸν ἔνατμον, καὶ θυμιάμασιν [4] εὐώδεσιν ἐοικός. [5] διὸ καὶ κατά τινας τόπους τῆς Ἀραβίας ὀρυττομένης τῆς γῆς, εὑρίσκονται φλέβες εὐώδεις, ὧν [6] μεταλλευομένων ἐξαίσιοι τὸ μέγεθος λατομίαι γίνονται· ἐκ δὲ τούτων τὰς

1 Ἄπλαστος Reg. ἄπαστος Vat. Coisl.

2 Γύρατον καὶ βόρατον Steph. margo, quorum γύρατον Reg. Vat. βύρατον Coisl. Mut. Pogg. Clar. optime. Edd. ἀγύραιον.

3 Τοῖς ἐγγίσασι non agnoſcit Coisl.

4 Ἡδέσιν Mut. Coisl.

5 Δύο Steph. edit. Omnes alii διό. Paulo ante Schol. Vat. poſt ἔνατμον addit καὶ ἀνάπνευμα.

6 Λατομουμένων Clar. 1. Ven.

teriam largiantur; & cum alibi exiguae tantum particulae oſtendantur, hic ſervis inde lectos domi conſternant. Cinamomum ibi, mirifica utilitate praeſtans, reſinaque & terebinthus fragrantiſſima copioſe naſcitur. Montes non tantum abietes & taedas, ſed etiam cedros & iuniperos, & quod Boraton vocant, affatim producunt. Multa etiam alia ſtirpium genera ſunt fructiferarum, quae & ſuccum & odorem approximantibus iucundum exhibent. Naturalis enim terrae genius vapores, ſuffitibus odoratis aptos, in ſe continet. Ideo nonnullis Arabiae locis, cum terra foditur, ſuaveolentes venae reperiuntur, quarum perquiſitio ingentes paſſim lapicidinas ſuppeditat. E ſaxis hinc erutis domos conſtruunt;

οἰκίας συλλέγοντες κατασκευάζουσιν, αἷς ὅταν ἐκ τοῦ περιέχοντος προσπέσωσι ψεκάδες, [1] τὸ διατηκόμενον ἀπὸ τῆς ἰκμάδος συῤῥεῖ εἰς τὰς [2] ἁρμογὰς τῶν λίθων, καὶ πηγνύμενον συμφυεῖς ἀπεργάζεται [3] τοίχους.

ν´. Μεταλλεύεται δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἀραβίαν καὶ ὁ προσαγορευόμενος ἄπυρος χρυσὸς, οὐχ ὥσπερ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐκ ψηγμάτων καθεψόμενος, ἀλλ᾽ εὐθὺς ὀρυττόμενος εὑρίσκεται, τὸ μέγεθος καρύοις κασταναϊκοῖς παραπλήσιος, τὴν δὲ χρόαν οὕτως φλογώδης, ὥστε τοὺς ἐντιμοτάτους λίθους ὑπὸ τῶν τεχνιτῶν ἐνδεθέντας ποιεῖν τὰ κάλλιστα τῶν κοσμημάτων. θρεμμάτων τε παντοδαπῶν [4] τοσοῦτο κατ᾽ αὐτὴν ὑπάρχει πλῆθος, ὥστε ἔθνη πολλὰ, νομάδα βίον [5] ᾑρημένα, δύνασθαι καλῶς διατρέφεσθαι, σίτου μὲν μὴ προσδεόμενα, τῇ δ᾽ ἀπὸ τούτων δαψιλείᾳ χορηγούμε-

Aurum apyrum f. purum.

Pecorum abundantia.

1 Τὸ defit Coisl. qui & συῤῥεῖ. Vulgo διὰ τὸ τηκόμενον -- συῤῥεῖν.
2 Ἁρμοὺς Steph. marg. & Clar.
2. ἁρμὰς Coisl. Mut.
3 Τοίχους. ἡ γὰρ ὑγρότης λιπωδεστέρα οὖσα ἐκ τῆς εὐωδίας καὶ παχυτέρα, ποιεῖ τοὺς λίθους συναρμόττεσθαι καὶ εἰς ἓν συγκολλᾶσθαι Reg. ex Scholio.
4 Τοσοῦτον Coisl.
5 Εἰρημένα idem, prave.

in quae cum guttae ex aëre deciderint, nonnihil humore liquefactum in coagmenta lapidum influit, & congelascens parietem arctissime compaginat.

L. Effoditur in Arabia aurum, quod Apyrum (ignis expers) nominatur. Non enim ex ramentis per ignem excoquitur, ut alibi; sed inter eruendum statim purum invenitur, par nucibus castaneis magnitudine, & colore tam flammeo, ut, si pretiosissimi lapilli artificum opera includantur, ornamenta pulcherrima efficiat. Pecorum in omni genere tam foecunda est Arabia, ut gentes complures, vitam pastoralem amplexi, hinc commode, absque frumenti usu, nutriantur. Qua Syriae

να. θηρίων τε πλῆθος ἀλκίμων ἡ προσορίζουσα τῇ Συρίᾳ τρέφει. καὶ γὰρ λέοντας καὶ παρδάλεις ἐν αὐτῇ πολλῷ [1] πλείονας καὶ μείζους, καὶ ταῖς ἀλκαῖς διαφόρους πεφυκέναι, ἤπερ ἐν τῇ Λιβύῃ, συμβέβηκε. πρὸς δὲ τούτοις, οἱ καλούμενοι Βαβυλώνιοι τίγρεις. φέρει δὲ καὶ ζῶα διφυῆ καὶ μεμιγμένα ταῖς ἰδέαις, ὧν αἱ μὲν ὀνομαζόμεναι στρουθοκάμηλοι περιειλήφασι τοῖς τύποις μίγματα χηνῶν καὶ καμήλων, ἀκολούθως τῇ προσηγορίᾳ. [2] τὸ μὲν γὰρ μέγεθος ἔχουσι [3] νεογενεῖ καμήλῳ παραπλήσιον. τὰς δὲ κεφαλὰς πεφυκυίας θριξὶ λεπταῖς, τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς μεγάλους καὶ κατὰ τὴν χρόαν μέλανας, ἀπαραλλάκτους κατὰ τὸν τύπον καὶ τὸ χρῶμα τοῖς τῶν καμήλων. μακροτράχηλον δ' ὑπάρχον, ῥύγχος ἔχει βραχὺ παντελῶς, καὶ εἰς ὀξὺ συνηγμένον. ἐπτέρωται δὲ ταρσοῖς μαλακοῖς [4] καὶ τετριχωμένοις, καὶ δυσὶ σκέλεσι στηριζόμενον καὶ πο-

Struthocameli.

1 Πλείονας — — — πεφυκέναι absunt Coisl.
2 Τὸ μὲν γὰρ Coisl. Reg. Vat. bene. Ceteris μὲν deest.
3 Νεογενεῖ Clar. 2. recte. Vid. Polluc. II, 8; V, 16. Vulgo omnes νεογονεῖ.
4 Καὶ non habet Vat. In Clar. 1. ponitur ante μαλακοῖς.

contermina est, magnam praegrandium ferarum vim alit. Nam leones hic & pardales, numero ac magnitudine, viribusque Africanos longe vincunt: quibus tygres Babyloniae adnumerentur. Fert & geminae naturae, mixtaeque formae bestias. Inter quas Struthocameli, qui nominantur, confusam ex volatilibus & camelis formam habent, ut nomen sonat. Corporis enim magnitudine camelum recens natum aequant. Caput minutis pilis obtectum, oculosque grandes, & nigri coloris habent, ut forma sic & colore camelos referant. Collo sunt praelongo, sed rostro brevissimo, & ad incurvum acumen reducto. Alas quoque pennis, sed mollibus & pilosis, instructas habent, & duobus innituntur

σὶ διχηλοῖς, χερσαῖον ἅμα φαίνεται καὶ πτηνόν. διὰ δὲ τὸ βάρος, οὐ δυνάμενον ἐξᾶραι καὶ πέτεσθαι, κατὰ τῆς γῆς ὠκέως ἀκροβατεῖ, καὶ διωκόμενον ὑπὸ τῶν ἱππέων, τοῖς ποσὶ τοὺς [1] ὑποπίπτοντας λίθους οὕτως εὐτόνως [2] ἀποσφενδονᾷ πρὸς τοὺς διώκοντας, ὥστε πολλάκις καρτεραῖς πληγαῖς αὐτοὺς [3] περιπίπτειν. ἐπειδὰν δὲ περικατάληπτον ᾖ, [4] τὴν κεφαλὴν εἴς τινα θάμνον ἢ τοιαύτην σκέπην [5] ἀποκρύπτεται, οὐχ ὡς οἴονταί τινες, ἀφροσύνῃ καὶ [6] νωθρότητι ψυχῆς, διὰ τὸ μὴ βλέπειν [7] ἑτέρους, μηδ᾽ [8] αὐτὸ βλέπεσθαι διαλαμβάνον ὑφ᾽ ἑτέρων, ἀλλὰ, διὰ τὸ τοῦ σώματος ἔχειν τοῦτο τὸ μέρος ἀσθενέστατον, σκέπην αὐτῷ πρὸς σωτηρίαν περιποιεῖν. ἀγαθὴ γὰρ ἡ φύσις διδάσκαλος

1 Ὑποπίπτοντας Coislin. Mut. Reg. Vat. & Steph. marg. Ceteri πίπτοντας.

2 Ἀποσφενδονᾷ Steph. ora Reg. Vat. Ven. Mut. Coisl. Clar. Vulgo ἀποσφενδονίζει.

3 Περιπίπτειν in margine Stephani, Clar. Mut. Coisl. optime. Conf. XI, 7, XII, 62, & supra I, 92. Reliqui ὑποπίπτειν.

4 Τὴν κεφαλὴν non legit Reg.

5 Ἀποκρύπτονται Mut.

6 Νωθρότησι Clar. 2.

7 Ἕτερον Vat.

8 Αὐτοὶ -- διαλαμβάνοντες M. καταλαμβανόμενον Ven. quod placere non poteſt.

cruribus, ungula pedis biſulca: quo terreſtre ſimul & volaticum hoc animal eſſe apparet. Sed quia ob molem corporis ſe attollere, ac volare nequit, humi velut in aëre veloces tendit progreſſus: & quando pone ab equitibus urgetur, ſubiectos pedibus lapides tam contente, velut e funda, in proſequentes retorquet, ut validis ſaepe ictibus ſuccumbant. Cum prope eſt ut capiatur, caput arbuſto vel ſimili tegumento abſcondit, non (ut aliqui opinantur) ſtultitia vel ignavia quadam animi, quaſi ſcilicet ipſe alios haud videns, aliorum etiam viſum ſubterfugiturum ſe exiſtimet; ſed quia corporis eam partem habet infirmiſſimam, qualecunque ſalutis praeſidium ita ſibi parat. Natura enim optima cunctis

ἅπασι τοῖς ζώοις [1] ἐστὶ πρὸς διατήρησιν οὐ μόνον ἑαυτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν γεννωμένων, διὰ τῆς συγγενοῦς φιλοζωΐας τὰς [2] διαδοχὰς εἰς ἀΐδιον ἄγουσα [3] διαμονῆς κύκλον.

Camelopardales.

να΄. Αἱ δὲ καλούμεναι [4] καμηλοπαρδάλεις τὴν μὲν μίξιν ἀμφοτέρων ἔχουσι τῶν ἐν τῇ προσηγορίᾳ περιειλημμένων ζώων. τῷ μὲν γὰρ μεγέθει μικρότεραι τῶν καμήλων εἰσὶ, καὶ βραχυτραχηλότεραι, τὴν δὲ κεφαλὴν καὶ τὴν τῶν ὀμμάτων διάθεσιν παρδάλει [5] παρεμφερῆ διατετύπωνται. τὸ δὲ κατὰ τὴν ῥάχιν κύρτωμα παρεμφερὲς ἔχουσαι καμήλῳ, τῷ χρώματι καὶ τῇ τριχώσει παρδάλεσιν ἐοίκασιν, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν οὐρὰν μακρὰν ἔχουσαι, τὴν τοῦ θηρίου φύσιν ἀποτυποῦνται.

Tragelaphi & bubali.

γίνονται δὲ καὶ τραγέλαφοι καὶ βούβαλοι, καὶ ἄλλα πλείω γένη [6] δίμορφα ζώων, καὶ τὴν σύνθεσιν ἐκ τῶν πλεῖστον τῇ φύσει [7] κεχωρισμένων ἔχοντα. πε-

1 Ἐστὶ exfulat ex Coisl. Vat. Coisl. Mutin.
2 Διαμονὰς Coisl. Mut. Clar.
3 Διαδοχῆς Vat.
4 Καμηλοπάρδεις Mut. Coisl. *Camelopardi* Pogg.
5 Παρεμφερεῖ Vat. προσεμφερεῖ Coisl. Mutin.
6 Διάμορφα Coisl. Mut.
7 Κεχωρισμένη Vat. τὴν φύσιν κεχωρισμένην Mut. τὴν φύσιν quoque Coisl. haud abfurde.

animantibus, non ad fui tantum, fed & fobolis confervationem, dux eft & magiftra, infito vivendi amore ad perpetuum durationis orbem fuae propagationem speciei extendens.

LI. Camelopardales promifcuam ex utrifque, nomine hoc comprehenfis, naturam fortiuntur. Camelis quidem minores, & collo depreffiore, fed capitis & oculorum habitu ad pardalis fimilitudinem conformatae: dorfi gibbo camelis fimiles; colore, pilo, caudae prolixitate, pardalis naturam imitantur. Quin etiam Tragelaphi & Bubali, pluraque duplicis formae animalia, ex diverfiffimis videlicet naturis contemperata, illic pro-

ρὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος μακρὸν ἂν εἴη γράφειν. δοκεῖ γὰρ ἡ [1] συνεγγίζουσα χώρα τῇ μεσημβρίᾳ τὴν ἀφ' ἡλίου δύναμιν ζωτικωτάτην οὖσαν πολλὴν ἐμπνεῖσθαι, καὶ διὰ τοῦτο πολλῶν καὶ ποικίλων, ἔτι δὲ καλῶν ζώων φύσεις γεννᾶν. διὰ δὲ τὰς αὐτὰς αἰτίας κατὰ μὲν τὴν Αἴγυπτον τούς τε κροκοδείλους φύεσθαι καὶ τοὺς ποταμίους ἵππους, κατὰ δὲ τὴν Αἰθιοπίαν καὶ τὴν τῆς Λιβύης ἔρημον ἐλεφάντων τε πλῆθος, καὶ παντοδαπῶν ὄφεών τε [2] καὶ τῶν ἄλλων θηρίων, καὶ δρακόντων ἐξηλλαγμένων τοῖς τε μεγέθεσι καὶ ταῖς ἀλκαῖς. ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς περὶ τὴν Ἰνδικὴν ἐλέφαντας, ὑπερβάλλοντας τοῖς τε ὄγκοις καὶ πλήθεσιν, ἔτι δὲ ταῖς ἀλκαῖς.

νβ'. Οὐ μόνον δ' ἐν ταύταις ταῖς χώραις ζῶα γεννᾶται ταῖς ἰδέαις ἐξηλλαγμένα, διὰ τὴν ἀφ' ἡλίου συνεργίαν καὶ δύναμιν, ἀλλὰ καὶ λίθων [3] παντοίων Lapides:

1 Σύνεγγυς οὖσα Steph. marg. & Reg. qui brevi post τὴν ἀπὸ τοῦ ἡλίου.

2 Καὶ θηρίων Reg.

3 Παντίων Coisl.

creantur. Quorum singularis descriptio longam sibi moram posceret. Nam terris meridiano approximantibus orbi plurimum a Sole vivificentissimae facultatis inspirari, & multa propterea pulchrae varietatis animantia illic gigni, consentaneum est. Et ob has ipsas causas in Aegypto crocodili & fluviales equi; in Aethiopia & Libyae desertis magna elephantum serpentumque varii generis, ut & aliarum bestiarum, & (inter ceteras) draconum inusitatae magnitudinis & ferociae, copia exsistit. Eadem ratio est elephantorum in India, & corporis granditate, & numero & viribus excellentium.

LII. At non variantes dumtaxat specie bestiae, sed omnigeni quoque lapides, quos tum coloris varietas,

ἐκφύσεις, διάφοροι ταῖς χρόαις, καὶ ταῖς λαμπρότησι Cryſtallus. διαφανεῖς. τοὺς γὰρ κρυστάλλους λίθους ἔχειν τὴν σύστασιν ἐξ ὕδατος καθαροῦ παγέντος, οὐχ ὑπὸ ψύχους, ἀλλ᾽ ὑπὸ θείου πυρὸς δυνάμεως, δι᾽ ἣν ἀσήπτους μὲν αὐτοὺς διαμένειν, βαφῆναι δὲ πολυμόρφως Smaragdus. ἀναθυμιάσει πνεύματος. σμαράγδους γὰρ, καὶ τὰ Beryllia. καλούμενα βηρύλλια, κατὰ τὰς ἐν τοῖς χαλκουργείοις μεταλλείας γινόμενα, διὰ τὴν ἀπὸ τῶν θείων βαφὴν De generatione gemmarum in Arabia per ſolis calorem philoſophumena. καὶ σύνδεσιν συγχρώζεσθαι· τοὺς δὲ χρυσολίθους, ὑπὸ καπνώδους ἀναθυμιάσεως ἡλίου [1] θερμότητι φυομένους, λέγουσι τυγχάνειν τούτου τοῦ χρώματος. διὸ καὶ τοὺς ὀνομαζομένους ψευδοχρύσους κατασκευάζεσθαι, διὰ τοῦ θνητοῦ καὶ [2] ὑπ᾽ ἀνθρώπων γεγονότος πυρὸς βαπτομένων τῶν κρυστάλλων. τὰς δὲ τῶν ἀνθράκων φύσεις φωτὸς δύναμιν ἐμπιληθεῖσαν τῇ πήξει φασὶν ἀποτελεῖν τῷ μᾶλλον καὶ ἧττον τὰς [3] ἐν αὐτῇ διαφο-

1 Θερμότητι Steph. marg. Reg. Coisl. Mut. Codex quoque Urſini, veriſſime. Reliqui θερμότητος.

2 'Επ' ἀνθρώπων Clar. 2.

3 'Εν αὐτοῖς Vat. Coisl. ſed qui neglexit cetera uſque διαχρώζεσθαι, quod cum Mutin. prae vulgato ἐπιχρώζεσθαι amplectitur. Paulo ante φύσιν ἀποτελεῖν libri omnes.

tum nitoris pelluciditas commendat, illis in terris efficaci Solis operatione generantur. Cryſtallum ex aqua puriſſima in glaciem indurata coaleſcere aiunt, non quidem a frigore, ſed divini ignis potentia, quae facit, ut citra corruptionem perdurent, & variae tincturae formas ob ſpiritus exhalationem accipiant. Smaragdos enim & Beryllia, quae vocant, in aerariis officinis elaborata, a ſulphuris tinctura & copulatione colorem aſſumere: & chryſolithos e fumida exhalatione, calore Solis natos, colorem iſtum nanciſci. Ideoque & pſeudochryſos, quod aurum mentiantur ita dictos, fieri, quando vi ignis mortalis & ab hominibus excitati tinguntur cryſtalli. In carbunculorum ortu, a vi lucis in concretione prout maior eſt aut minor, intrinſecus coacta,

ράς. παραπλησίως δὲ καὶ τὰς τῶν ὀρνέων μορφὰς ἐπιχρώζεσθαι, τὰς μὲν ὁλοπορφύρους φαινομένας, τὰς δὲ κατὰ μέρος παντοίαις χρόαις διειλημμένας. τὰ μὲν γὰρ [1] φλόγινα, τὰ δὲ κροκώδη, τινὰ δὲ σμαραγδίζοντα, πολλὰ δὲ χρυσοειδῆ φαίνεσθαι κατὰ τὰς πρὸς τὸ φῶς ἐγκλίσεις αὐτῶν· καὶ καθόλου πολυειδεῖς καὶ δυσερμηνεύτους ἀποτελεῖσθαι χρόας. ὅπερ καὶ ἐπὶ τῆς κατ᾽ οὐρανὸν [2] ἴριδος ὁρᾶσθαι γινόμενον ὑπὸ τοῦ περὶ τὸν ἥλιον φωτός. ἐκ δὲ τούτων τοὺς φυσιολόγους συλλογιζομένους ἀποφαίνεσθαι, διότι καὶ τὴν ἄνωθεν τῆς τῶν προειρημένων ἐκφύσεως ποικιλίαν [3] ἔβαψεν ἡ συγγενὴς θερμασία, συνεργήσαντος ἡλίου τοῦ ζωοποιοῦντος τὰς ἑκάστων μορφάς. καθόλου δὲ καὶ τῆς περὶ τὰ ἄνθη διαφορᾶς τῆς χρόας καὶ τὰς τῆς γῆς ποικιλίας τοῦτον ὑπάρχειν αἴτιον καὶ δημιουργόν. οὗ τὴν φυσικὴν ἐνέργειαν τὰς θνητὰς τέχνας μιμησαμένας, βάπτειν

1 Φλόγια Clar.
2 Ἴριος Coisl.
3 Ἔβαψεν Reg. optime. Vulgo ἔβλαψεν.

diverſitates illorum effici. Sic & avium formas colorem induere, ut aliae per omnia purpureae, aliae ex parte variis diſtinctae maculis appareant. Nam vel flammeam, vel croceam, vel ſmaragdinam, multas quoque aurei coloris formam, pro ſua ad lucem inclinatione, obtinere. Colores denique multiformes, & difficulter nominandos, hinc exſiſtere. Quod in arcu coeleſti a Solis luce quoque effici videamus. Unde naturalis ſcientiae magiſtri per ratiocinationem doceant, quod etiam ſuperna excretionis in iam dictis varietas a calore nativo tincturam ſortiatur, vivifica tamen Solis operatione ſingulorum formas adiuvante. Ab hoc plane auctore & opifice eam in floribus differentiam colorum, eamque telluris varietatem provenire. Cuius efficaciam naturalem artes mortalium, naturae quippe diſcipulae,

ἕκαστα καὶ ποικίλλειν, μαθητρίας γενομένας τῆς φύσεως. τὰ μὲν γὰρ χρώματα τὸ φῶς ἀπεργάζεσθαι, τὰς δὲ ὀσμὰς τῶν καρπῶν καὶ τὰς ἰδιότητας τῶν [1] χυλῶν, ἔτι δὲ τὰ μεγέθη τῶν ζώων καὶ τὰς ἑκάστου διαθέσεις, πρὸς δὲ τούτοις τὰς τῆς γῆς ἰδιότητας γεννᾷν τὴν περὶ τὸν ἥλιον θερμασίαν, εἰς πολυτραφῆ χώραν καὶ γόνιμον ὕδωρ ἐνθάλπουσαν, καὶ δημιουργὸν γινομένην τῆς ἑκάστου φύσεως. διόπερ οὔτε ἡ [2] Παρία [3] Λύγδος, οὔτ' ἄλλη θαυμαζομένη πέτρα τοῖς Ἀραβίοις λίθοις ἐξισωθῆναι δύναται· ὧν λαμπροτάτη μὲν ἡ λευκότης, βαρύτατος δὲ ὁ σταθμὸς, [4] ἡ δέ γε λειότης ὑπερβολὴν ἑτέροις οὐκ ἀπολείπουσα. αἰτία δὲ τῆς χώρας τῆς κατὰ μέρος ἰδιότητος, καθάπερ προεῖπον, ἡ περὶ τὸν ἥλιον δύναμις, θερμασίᾳ μὲν πήξασα, ξηρότητι δὲ πιλήσασα, φέγγει δὲ λαμπρύνασα.

1 Χίλων Coisl.
2 Παραλία :rave Ven.
3 Λίθος Co. Mut. Schol. Vat. Παρία λίγδος, οὕτω καλουμένη λίθος. (Ursin. Πάριος λίθος.) Vulgo Λίγθος.
4 Ἡ δὲ λειότης Vat. M. Clar. 2.

imitantes singula tingant, variegentque. Colores igitur a luce effici, odores autem fructuum, saporum varietatem, magnitudines animantium, & habitum cuiusque, ad haec diversas terrae proprietates, a calore Solis oriri; quae & tellurem fructuosam, & aquam foecundam suo fotu reddat, & cuiuslibet denique naturae opifex exsistat. Quocirca nec Paria Lygdus, nec aliud mirabile saxum, cum lapidibus Arabicis comparari potest: quorum & candor nitidissimus, & pondus est gravissimum, laevor praeterea ceteris ad excellentiam nihil facit reliquum. Eam in singulis proprietatem regioni huic, quod iam dixi, tribuit virtus Solis. Caliditate enim sua compingit, siccitate constipat, & splendore illuminat.

νγ'. Διὸ καὶ τὸ τῶν ὀρνέων γένος, πλείστης θερμασίας κεκοινωνηκὸς, ἐγένετο διὰ μὲν τὴν κουφότητα πτηνὸν, διὰ δὲ τὴν ἀφ' ἡλίου [1] συνεργίαν ποικίλον, καὶ μάλιστα κατὰ τὰς προκειμένας [2] ἡλίῳ χώρας. ἡ μὲν γὰρ Βαβυλωνία ταώνων ἐκτρέφει πλῆθος, παντοίαις χρόαις ἐπηνθισμένων. αἱ δὲ τῆς Συρίας ἐσχατιαὶ ψιττακοὺς καὶ πορφυρίωνας καὶ [3] μελεαγρίδας, καὶ ἄλλων ζώων ἰδίας φύσεις τοῖς χρώμασι καὶ ποικίλας συγκρίσεις. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ κατὰ τὰς ἄλλας χώρας τῆς γῆς, τὰς κατὰ τὴν ὁμοίαν κρᾶσιν κειμένας. λέγω δ' Ἰνδικὴν, καὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλατταν, ἔτι δὲ Αἰθιοπίαν, καί τινα μέρη τῆς Λιβύης. ἀλλὰ τῆς μὲν πρὸς ἀνατολὰς [4] κεκλιμένης [5] πιοτέρας οὔσης, εὐγενέστερα καὶ μείζονα φύεται ζῶα· τῆς δ' ἄλλης ἀεὶ κατὰ τὸν τῆς ἀρετῆς λόγον ἕκαστα ταῖς

Aliae proprietates terrarum orientalium a maiore solis calore.

1 Συνεργείαν Coisl.
2 Ἡλίῳ Mut. Co. Vulgo ἡλίου.
3 Μελεαγρίας Coisl. Mut. Mox καὶ ἄλλας iidem & Reg. Vat. Steph. ora.
4 Κεκλιμένης Steph. marg. Co. Mut. Reg. Ceteri κειμένης.
5 Addit ex suo Scholion λιπαροτέρας Ursinus.

LIII. Hinc & volucrum genus multi caloris particeps evasit; cui levitas volatum, operatio Solis varietatem conciliat, praesertim in terris Soli directius subiectis. Babylonia enim multos educat pavones variis coloribus renidentes. Extrema Syriae ora psittacos, porphyriones, meleagrides, aliasque peculiares bestiarum species, producit, suis quasque coloribus & temperamentis variantes. Idem quoque dicendum de ceteris orbis regionibus, ubi similis aëris temperies est; de India, inquam, & mari rubro, Aethiopiaque & partibus quibusdam Africae. Sed cum pinguior sit plaga orientalis, nobiliora etiam & maiora gignit animalia. In ceteris quoque terris, quae nascuntur, pro ratione

[1] διαθέσεσι γεννᾶται. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν δένδρων οἱ Φοίνικες, κατὰ μὲν τὴν Λιβύην αὐχμηροὺς καὶ [2] μικροὺς ἐκφέρουσι καρπούς· τῆς δὲ Συρίας κατὰ μὲν τὴν κοίλην οἱ καρυωτοὶ προσαγορευόμενοι γεννῶνται, διάφοροι κατά τε τὴν γλυκύτητα καὶ τὸ μέγεθος, ἔτι δὲ τοὺς χυμούς. τούτων δὲ πολλῷ μείζους κατὰ τὴν Ἀραβίαν καὶ τὴν Βαβυλωνίαν ὁρᾷν ἐστι γινομένους, κατὰ μὲν τὸ μέγεθος ἐξ δακτύλων ὄντας, τῇ δὲ χρόᾳ τοὺς μὲν, μηλίνους, τοὺς δὲ, Φοινικοῦς, ἐνίους δὲ πορφυρίζοντας. ὥσθ᾽ ὑπ᾽ αὐτῶν ἅμα καὶ τὴν ὄψιν τέρπεσθαι καὶ τὴν γεῦσιν ψυχαγωγεῖσθαι. τὰ δὲ στελέχη τῶν Φοινίκων τὸ μὲν μῆκος ἀέριον ἔχει, τὴν δὲ περιφέρειαν, [3] ψιλὴν πανταχόθεν μέχρι τῆς κορυφῆς. ἀκρόκομα δ᾽ ὄντα, διαφόρους ἔχει τὰς ἀπὸ τῆς κόμης διαθέσεις. τὰ μὲν γὰρ πάντῃ [4] τοὺς ῥάδικας ἔχει περικεχυμένους, καὶ κατὰ μέσον ἔκ τινος περιῤῥαγέντος φλοιοῦ [5] βο-

1 Διάθεσι Vat. & γεννῶνται Cl.
2 Πικροὺς Steph. marg. R. Vat.
3 Ὑψηλὴν Coisl. Mutin. Reg. ὑψιλὴν Vat.
4 Schol. Vat. explicat καὶ τοὺς κλάδους.
5 Βοτρυνώδη Clar.

bonitatis ipſarum naturas comparatas habent. Sic inter arbores palmae Africanae ſqualidos & exiguos gerunt fructus. At in cavae Syriae tractu, quae caryotae appellantur, dulcore, magnitudine & ſucco excellunt. His longe maiores in Arabia videre eſt & Babylonia, magnitudine ſcilicet digitorum ſex, colore partim melino, partim puniceo, vel etiam purpureo: quibus & viſus delectatur, & guſtatus demulcetur. Palmae illic ſtipite ſunt aërio, praecelſoque ac tereti, & undique vertice tenus nudo. Comas in altum non uno tamen modo attollunt. Quaedam enim ramos undique circumfuſos habent, & in medio ex cortice dirupto ra-

τρυώδη καρπὸν ἀνίησι· τὰ δὲ [1] ἐφ' ἓν μέρος ἔχοντα κεκλιμένας τὰς ἐπὶ τῆς κορυφῆς κόμας, σχηματισμὸν [2] ἀποτελεῖ λαμπάδος ἀπαιθυσσομένης. ἔνια δ' ἐπ' ἀμφότερα τὰ μέρη περικλώμενα, καὶ διπλῇ τῇ καταθέσει τῶν κλάδων ἀμφίχαιτα γινόμενα γραφικὴν ἀποτελεῖ τὴν πρόσοψιν.

νδ'. Τῆς δ' [3] ὅλης Ἀραβίας τὴν μὲν ἐπὶ μεσημβρίαν νεύουσαν, εὐδαίμονα [4] προσαγορεύουσι. τὴν δ' ἐνδοτέρω κειμένην νέμεται πλῆθος Ἀράβων νομάδων καὶ σκηνήτην [5] βίον ᾑρημένων. οὗτοι δὲ θρεμματοτροφοῦντες [6] ἀγέλας μεγάλας βοσκημάτων, ἐναυλίζονται πεδίοις ἀμετρήτοις. ἡ δ' ἀνὰ μέσον ταύτης τε καὶ τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ἔρημος καὶ ἄνυδρος ἐστι, καθάπερ προείρηται. τὰ δὲ πρὸς δυσμὰς μέρη κεκλιμένα τῆς Ἀραβίας [7] διείληπται πεδίοις ἀμμώδεσιν, ἀερίοις τὸ

Arabes Scenitae f. pastores versus meridiem.

1 Ἐφ' ἓν Coisl. Mox ἔχον idem & Mut.

2 Ἀποτελεῖν Vat. Mutin. qui quoque ἀπαιθυμένης praefert.

3 Vocem fignavit afterifco Stephanus, & defit Clar. 1. & Ven. τῆς δ' ἄλλης Mut.

4 Sic unus Coisl. Ceteri προσαγορεύουσιν.

5 Βίον non legit Coisl.

6 Ἀγέλας μεγάλας Mut. Coisl. Reliqui ἀγέλαις μεγάλαις.

7 Haec ufque in δι' ὧν praeteriit librarius Coisl.

cemofum extrudunt fructum. Quaedam comis fub unam tantum cacuminis partem inclinatis ventilatae formam lampadis oftentant. Aliae hinc & illinc circumflexae, & duplici ramorum difpofitu utrinque capillatae, intuitum picturatum exhibent.

LIV. Arabiae itaque pars ad meridiem nutans Felicis nomen habet. Interiora Arabes (Scenitae) tenent, qui paftores funt, vitam in magalibus degendam amplexi. Hi magnos pecorum greges alunt, & in vaftiffimis campis diverfantur. Quae inter hos & felicem Arabiam interiacet regio, deferta eft, & aquarum inops, ut fupra annotatum. Loca ad occafum verfa campi arenofi

μέγεθος, δι' ὧν οἱ τὰς ὁδοιπορίας ποιούμενοι, καθάπερ οἱ ἐν τοῖς πελάγεσι, πρὸς τὰς ἀπὸ τῶν ἄρκτων σημασίας τὴν διέξοδον ποιοῦνται. τὸ δ' ὑπολειπόμενον μέρος τῆς Ἀραβίας, τὸ πρὸς [1] τὴν Συρίαν κεκλιμένον, πληθύει γεωργῶν καὶ παντοδαπῶν ἐμπόρων, οἳ διὰ τὰς τῶν φορτίων εὐκαίρους ἀντιδόσεις, τὰ παρ' ἀμφοτέροις σπανίζοντα πρὸς δαψίλειαν τῶν χρησίμων διορθοῦνται. ἡ δὲ παρὰ τὸν Ὠκεανὸν Ἀραβία κεῖται μὲν [2] ὑπεράνω τῆς εὐδαίμονος, ποταμοῖς δὲ πολλοῖς καὶ μεγάλοις διειλημμένη πολλοὺς ποιεῖ τόπους λιμνάζοντας, καὶ μεγάλων ἑλῶν περιμέτρους. τοῖς δ' ἐκ τῶν ποταμῶν ἐπακτοῖς ὕδασι καὶ τοῖς ἐκ τῶν θερινῶν ὄμβρων γινομένοις ἀρδεύοντες πολλὴν χώραν, καὶ διπλοῦς καρποὺς λαμβάνουσι. τρέφει δὲ ὁ τόπος οὗτος ἐλεφάντων ἀγέλας, καὶ ἄλλα ζῶα κητώδη, χερσαῖα [3] θηρία καὶ δίμορφα, ταῖς ἰδέαις ἐξηλλαγμένα. πρὸς δὲ

Agricolae & mercatores versus Syriam.

Animalium recensus; praesertim elephanti,

1 Τὴν exsulat ex eodem.
2 Ὑπὲρ ἄνω Clar.
3 Θηρία non habet R. unde & voci asteriscum Steph. appinxit.

immensae vastitatis obtinent. Quo fit, ut iter illac facientes, non secus ac in pelago ad ursae coelestis signa profectionem suam dirigant. Reliquus Arabiae tractus, ad Syriam se dimittens, agricolis & variis mercatoribus est refertus. Hi opportuna mercium commutatione, quae ultro citroque desunt, commoda large importanda & exportanda procurant. Pars Oceanum attingens supra felicem Arabiam iacet, multorum interlapsu amnium stagna passim, magnoque ambitu lacus efficit. Et quia multos soli tractus rivis, & aquis pluvialibus per aestatem collectis rigant, fit, ut duplices etiam fructus metant. Locus ille fert elephantum armenta, aliasque enormi magnitudine bestias terrestres, etiam biformes, specieque insolentes. Cicurum insuper

τούτοις θρεμμάτων παντοδαπῶν πληθύει, καὶ μάλιστα βοῶν καὶ προβάτων, τῶν τὰς μεγάλας καὶ παχείας [1] οὐρὰς ἐχόντων. πλεῖστα δὲ καὶ διαφορώτατα γένη καμήλων τρέφει, τῶν τε ψιλῶν καὶ δασέων, καὶ διπλοῦν ἀνατετακότων τὸ κατὰ τὴν ῥάχιν κύρτωμα, καὶ διὰ τοῦτο διτύλων ὀνομαζομένων. ὧν αἱ μὲν [2] γάλα παρεχόμεναι καὶ κρεοφαγούμεναι, πολλὴν παρέχονται τοῖς ἐγχωρίοις δαψίλειαν· αἱ δὲ πρὸς νωτοφορίαν ἠσκημέναι πυρῶν μὲν ἀνὰ δέκα μεδίμνους νωτοφοροῦσιν, [3] ἀνθρώπους δὲ κατακειμένους ἐπὶ κλίνης πέντε βαστάζουσιν. [4] αἱ δὲ ἀνάκωλοι καὶ λαγαραὶ ταῖς συστάσεσι δρομάδες εἰσὶ, καὶ διατείνουσι πλεῖστον ὁδοῦ μῆκος, καὶ μάλιστα [5] πρὸς τὰς διὰ τῆς ἀνύδρου καὶ ἐρήμου συντελουμένας ὁδοιπορίας. αἱ δ᾽ αὐταὶ καὶ κατὰ cameli varii generis.

1 Ἐχόντων οὐρὰς Coisl. Reg.

2 Μεγάλαι Coisl. Mut. Mox κρεοφαγούμεναι omnes. Praeſtaret κρεωφαγούμεναι.

3 Ἀνθρώπους --- βαστάζουσιν omittit Ven.

4 Οἱ δὲ Clar. In Reg. & Vat. poſt ἀνάκωλοι additur καὶ μὴ πολύσαρκοι, & poſt λαγαραὶ, καὶ συνεσφιγμέναι τὰς λαγόνας ex Scholio Grammatici.

5 Διὰ τῆς πρὸς ἀνύδρου Coislin. tum συντελουμένης, quod & in Mut.

animantium copia, maxime boum & ovium, quae magnae craſſaeque ſunt caudae, abundat. Sunt ibi multa, praeque aliis eximia camelorum genera, tum depilium, tum villoſarum, & quibus duplum tuberculum in tergo eminet, ac propterea Dityli, id eſt, duplici gibbo praeditae, vocantur. Harum aliae lactis mulctu, & carnium eſu, magnas hominibus utilitates afferunt. Aliae geſtandis oneribus aſſuefactae, x frumenti medimnos dorſo perferunt, & homines quinos clitellis recubantes facile portant. Quae expeditioribus ſunt membris & minus diſtento corpore, ad curſus adhibentur, & longiſſimum viae ſpatium emetiuntur, praeſertim ſi per aridam & deſertam regionem iter fiat. Harumque

τοὺς πολέμους εἰς τὰς μάχας ἔχουσαι τοξότας ἄγονται δύο, ἀντικαθημένους ἀλλήλοις ἀντινώτους. τούτων δὲ ὁ μὲν τοὺς κατὰ πρόσωπον ἀπαντῶντας, ὁ δὲ τοὺς ἐπιδιώκοντας ἀμύνεται. [1] περὶ μὲν οὖν τῆς Ἀραβίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ φυομένων, εἰ καὶ πεπλεονάκαμεν, [2] ἀλλ' οὖν πολλὰ τοῖς φιλαναγνωστοῦσι πρὸς φιληκοΐαν ἀπηγγέλκαμεν.

Insulae incognitae in Oceano meridionali, a *Iambulo* descriptae.

νε΄. Περὶ δὲ τῆς κατὰ τὸν Ὠκεανὸν εὑρεθείσης νήσου κατὰ τὴν μεσημβρίαν, καὶ τῶν κατ' αὐτὴν παραδοξολογουμένων, [3] πειρασόμεθα συντόμως διελθεῖν, προεκθέμενοι τὰς αἰτίας τῆς εὑρέσεως ἀκριβῶς. [4] Ἰαμβοῦλος ἦν ἐκ παίδων παιδείαν ἐζηλωκώς. μετὰ δὲ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν [5] ὄντος ἐμπόρου, καὶ αὐτὸς ἔδωκεν ἑαυτὸν ἐπὶ τὴν ἐμπορίαν. ἀναβαίνων δὲ διὰ τῆς Ἀραβίας ἐπὶ τὴν ἀρωματοφόρον, ὑπό τινων λῃστῶν συν-

1 Περὶ τούτων εἰ καὶ πεπλεονάκαμεν, ceteris omissis, Clar. 2.

2 Ἀλλ' οὖν πολλὰ Steph. marg. Coisl. Mut. Vat. Reg. Reliqui ἀλλὰ πολλά.

3 Πειράσομαι --- προεκθέμενος Clarom.

4 Ἀμβοῦλος Coisl.

5 Ὄντες Clar.

in bellis etiam usus est. Nam ad pugnas binos ferunt sagittarios obversis inter se tergis, quorum alter occursantes a fronte, alter insectantes a tergo propulsat. Haec nostra de Arabia, rebusque in ea provenientibus narratio, licet prolixior forte sit, multa tamen cognitu non indigna studioso lectori per illam exposuimus.

LV. Nunc de insula in Oceano versus meridiem reperta, & mirandis in ea rebus, causa prius inventionis diligenter explicata, breviter quaedam recensere constituimus. Iambulus quidam fuit, a pueritia disciplinae liberalis studiosus. Is post obitum patris, qui mercator fuerat, mercaturae se quoque addixit; cum autem per Arabiam tenderet in regionem aromatum feracem, in manus praedonum una cum comitibus deve-

ελήφθη μετὰ τῶν συνοδοιπόρων. τὸ μὲν οὖν πρῶτον μετά τινος τῶν συνεαλωκότων ἀπεδείχθη νομεὺς, ὕστερον δ᾽ ὑπό τινων Αἰθιόπων μετὰ τοῦ συνόντος ληστευθεὶς, ἀπήχθη πρὸς τὴν παραθαλάττιον τῆς Αἰθιοπίας. οὗτοι δὲ συνηρπάγησαν εἰς καθαρμὸν τῆς χώρας, ὄντες ἀλλοεθνεῖς. νόμιμον γὰρ ἦν τοῖς [1] τῇδε κατοικοῦσιν Αἰθίοψι παραδεδομένον ἐκ παλαιῶν χρόνων, χρησμοῖς θεῶν κεκυρωμένον διὰ γενεῶν μὲν εἴκοσιν, ἐτῶν δ᾽ ἑξακοσίων, τῆς γενεᾶς ἀριθμουμένης [2] τριακονταετοῦς· τοῦ δὲ καθαρμοῦ γινομένου δυσὶν ἀνθρώποις. ἦν αὐτοῖς πλοιάριον κατεσκευασμένον, τῷ μεγέθει σύμμετρον, [3] τούς τ᾽ ἐν τῇ θαλάσσῃ χειμῶνας ἀναφέρειν ἰσχύον, καὶ ῥᾳδίως ὑπὸ δυοῖν ἀνθρώπων ὑπηρετεῖσθαι δυνάμενον. εἰς δὲ τοῦτο τροφὴν δυσὶν ἀνθρώποις ἱκανὴν εἰς ἓξ μῆνας [4] ἐνθέμενοι, καὶ τοὺς ἄνδρας ἐμβιβάσαντες, προσέταττον ἀνάγεσθαι κατὰ τὸν χρησμόν· πλεῖν δὲ διεκελεύον-

Iambulus, ab Aethiopibus captus, inter devotos ad insulas beatas ablegatur.

1 Τήνδε Coisl.
2 Τριάκοντ᾽ ἔτη Mut. Co. Clar. Ven. prave.
3 Τούς τ᾽ ἐν τῇ Coisl. Vulgo τοὺς δ᾽ ἐν.
4 Ἐκθέμενοι Mut. a Coisl. autem omnia haec usque in πλεῖν absunt.

nit. Ac primo cum uno captivitatis socio pastor factus est. Sed post a latrunculis Aethiopum iterum captus, in maritima Aethiopiae abducitur. Rapti autem fuerunt, ut his ipsis, quod alienigenae essent, terra expiaretur. Ritus enim Aethiopum illic habitantium erat, a multis usque seculis traditus, Deûmque oraculis per aetates viginti, hoc est, annos DC, (aetate tricenos in se annos complectente,) stabilitus, ut per duos homines exteros lustratio perageretur. His ergo tum navicula, non quidem magna, sed quae maris tempestates sustinere, & a duobus facile agitari posset, adornata fuerat. Ei viris cum VI mensium victu impositis mandabant, ut secundum oraculi monita recta versus meri-

το πρὸς τὴν μεσημβρίαν. ἥξειν γὰρ αὐτοὺς εἰς νῆσον εὐδαίμονα, καὶ ἐπιεικεῖς ἀνθρώπους, παρ᾽ οἷς μακαρίως ζήσεσθαι. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἑαυτῶν ἔθνος ἔφασαν, ἐὰν μὲν οἱ πεμφθέντες εἰς [1] *τὴν νῆσον διασωθῶσιν, ἑξακοσίων ἐτῶν εἰρήνης καὶ βίου κατὰ πᾶν εὐδαίμονος ἀπολαύσειν. εἰ δὲ, καταπλαγέντες τὸ μῆκος τοῦ πελάγους, εἰς τοὐπίσω ποιήσωνται τὸν πλοῦν, ὡς ἀσεβεῖς καὶ λυμεῶνας ὅλου τοῦ ἔθνους τιμωρίαις περιπεσεῖσθαι ταῖς μεγίσταις. τοὺς μὲν οὖν Αἰθίοπας μεγάλην φασὶ πανήγυριν ἀγαγεῖν* [2] *παρὰ τὴν θάλατταν, καὶ θυσίας μεγαλοπρεπεῖς ἐπιτελέσαντας* [3] *καταστέψαι τοὺς σκεψομένους, καὶ καθαρμὸν ποιησαμένους τοῦ ἔθνους ἐξαποστεῖλαι. τούτους δὲ πλεύσαντας πέλαγος μέγα, καὶ χειμασθέντας ἐν μησὶ* [4] *τέτταρσι προσενεχθῆναι τῇ προσημανθείσῃ νήσῳ, στρογγύλῃ μὲν ὑπαρχούσῃ*

1 Τὴν non agnoſcit Coisl.
2 Ἐπὶ idem.
3 Καταστέψαι Coisl. Ceteri, excepto Ven. in quo deeſt omnino, καταστρέψαι abſurde. Mox τοὺς πεμπομένους Coisl. ex gloſſa, ut autumo.
4 Τέσσαρσι Coisl. Mut.

diem curſum tenderent. In fortunatam enim inſulam venturos, & ad homines perquam mites, cum quibus beatam acturi vitam eſſent. Proinde ſuam quoque gentem, ſi ipſi incolumes & ſalvi inſulam contigerint, IↃC annorum pace ac vita beatiſſima perfruituram; ſin longitudine maris territi curſum retroverterent, tanquam impios & perniciales toti nationi, poenas quam graviſſimas daturos eſſe, affirmabant. Et tunc magnae ſolemnitatis feſtum in litore maris ab Aethiopibus celebratum memorant, qui poſt magnificas hoſtiarum immolationes, exploratores coronis redimitos, ad perficiendam expiationem gentis miſerint. Hi, aiunt, magnum emenſi pelagus, & cum fluctibus per IV menſes conflictati, quarto demum menſe ad inſulam deſigna-

τῷ σχήματι, τὴν δὲ περίμετρον ἐχούσῃ σταδίων ὡς πεντακισχιλίων.

νστʹ. Ἤδη δὲ αὐτῶν ἐγγιζόντων τῇ νήσῳ, τῶν ἐγχωρίων τινὰς ἀπαντήσαντας καταγαγεῖν τὸ σκάφος· τοὺς δὲ κατὰ τὴν νῆσον συνδραμόντας θαυμάζειν [1] μὲν τὸν τῶν ξένων κατάπλουν, προσενεχθῆναι δὲ αὐτοῖς ἐπιεικῶς, καὶ [2] μεταδιδόναι τῶν παρ' αὐτοῖς χρησίμων. εἶναι δὲ τοὺς τὴν νῆσον οἰκοῦντας ταῖς τῶν σωμάτων ἰδιότησι καὶ ταῖς [3] ἀγωγαῖς πολὺ διαλλάττοντας τῶν κατὰ τὴν ἡμετέραν οἰκουμένην. πάντας μὲν γὰρ [4] παραπλησίους εἶναι τοῖς ἀναπλάσμασι τῶν σωμάτων, καὶ κατὰ τὸ μέγεθος [5] ὑπεράγειν τοὺς τέσσαρας πήχεις· τὰ δὲ ὀστᾶ τοῦ σώματος ἔχειν ἐπὶ ποσὸν καμπτόμενα, καὶ πάλιν ἀποκαθιστάμενα, παραπλησίως τοῖς νευρώδεσι [6] τόποις. εἶναι δὲ τοῖς σώμασιν ἁπαλοὺς μὲν καθ' ὑπερβολὴν, εὐτονωτέρους δὲ πο-

Incolarum ſtatura,

corporis proprietates,

1 Μὲν abeſt a Coisl. tum τὸ τῶν Clar. 2.
2 Παραδιδόναι Clar. 2.
3 Διαγωγαῖς Coisl. Mut. non omnino prave. Vid. infr. IV, 30.
4 Παρασίους Coislin. forte ex ſcribendi compendio.
5 Addit huic verbo Schol. Vat. καὶ ὑπερέχειν.
6 Τύπους Clar. 2. ſed bene marg. τόνοις Ven.

tam appellunt: quae figura turbinata ſtadiorum circiter quinque CIↃ ambitum complectitur.

LVI. Iamque orae propinquantibus inſularium nonnulli obviam euntes ſcapham adducunt. Tum plures, concurſu ad hoſpites facto, adventum illorum admirantur, humaniterque exceptos commodorum ſuorum participes reddunt. Sunt vero incolae & habitu corporum, & vitae ratione, noſtri orbis hominibus longe diſſimiles; eadem tamen inter ſe corporis forma; & ſtatura IV cubitos excedunt. Oſſa horum velut nervi aliquantum flectuntur, & in priſtinum, ut nervoſae alioqui partes, redeunt. Corpora illorum tenerrima, ſed longe

λὺ τῶν παρ' ἡμῖν. δραξαμένων γὰρ αὐτῶν ταῖς χερσὶν ὁδηποτοῦν μηδένα δύνασθαι τὸ τοῖς δακτύλοις περιληφθὲν ἐκτρέψαι. τρίχας δ' ἁπλῶς [1] μηδαμοῦ τοῦ σώματος ἔχειν πλὴν ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ ὀφρύσι καὶ βλεφάροις, ἔτι δὲ καὶ πώγωνι· τὰ δὲ ἄλλα μέρη τοῦ σώματος [2] οὕτως λεῖα, ὥστε μηδὲ τὸν ἐλάχιστον χνοῦν ἐν τῷ σώματι φαίνεσθαι. εἶναι δὲ καὶ τῷ κάλλει διαπρεπεῖς, καὶ ταῖς ἄλλαις τοῦ σώματος περιγραφαῖς εὐρύθμους· καὶ τὰ μὲν [3] ἀκοῆς τρήματα πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν ἔχειν εὐρυχωρέστερα, [4] καὶ καθάπερ ἐπιγλωττίδας [5] αὐτοῖς ἐκπεφυκέναι. ἴδιον δέ τι καὶ περὶ τὴν γλῶτταν αὐτοὺς ἔχειν, τὸ μὲν φυσικῶς αὐτοῖς συγγεγενημένον, τὸ δ' ἐξ ἐπινοίας [6] πεφιλοτεχνημένον.

lingua gemina.

δίπτυχον μὲν γὰρ αὐτοὺς ἔχειν τὴν γλῶτταν ἐπὶ ποσὸν, τὰ δ' ἐνδοτέρω, πρὸς διαίρεσιν, ὥστε διπλῆν αὐτὴν γίνεσθαι μέχρι τῆς ῥίζης. διὸ καὶ ποικι-

1 Μηδαμῆ Vat. Coisl. Mut.

2 Οὕτω Coisl.

3 Τῆς ῥινὸς τρήματα Stephani marg. ex Reg. & Vat. τῆς μὲν ῥινὸς τρήματα Ven.

4 Καὶ καθάπερ — — ἐκπεφυκέναι deleta sunt in Vat. nec leguntur in Reg.

5 Αὐταῖς Mut.

6 Φιλοτεχνούμενον Mut. Coisl. Reg. Vat.

firmioribus, quam noſtra ſunt, nervis. Nam quidquid manibus comprehenderint, nemo ex digitis extorquere valet. In toto nuſquam corpore, praeterquam capite, ſuperciliis, palpebris & barba, pilus eſt: ceterae corporis partes tam laeves ſunt, ut nec minima lanugo appareat. Forma illis decora, & concinna corporis circumſcriptio. Aurium foramina noſtris multo patentiora, quibuſdam ceu lingulis adnatis, exſtant. In lingua ipſorum quiddam peculiare eſt, partim a natura datum, partim ingenii ſollertia adſcitum. Linguam enim quadamtenus habent geminam & intrinſecus diviſam, ut duplex ad radicem uſque exſiſtat. Ideo maxima illis eſt

λωτάτους αὐτοὺς εἶναι, καὶ ταῖς φωναῖς οὐ μόνον πᾶσαν ἀνθρωπίνην καὶ διηρθρωμένην διάλεκτον μιμουμένους, ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν ὀρνέων πολυφωνίας καὶ καθόλου πᾶσαν ἤχου ἰδιότητα προΐεσθαι. τὸ δὲ πάντων παραδοξότατον, ἅμα πρὸς δύο τῶν ἐντυγχανόντων λαλεῖν ἐντελῶς, ἀποκρινομένους τε καὶ ταῖς ὑποκειμέναις [1] περιστάσεσιν οἰκείως ὁμιλοῦντας. τῇ μὲν γὰρ ἑτέρᾳ πτυχὶ πρὸς τὸν ἕνα, τῇ δ' ἄλλῃ πάλιν ὁμοίως πρὸς τὸν ἕτερον διαλέγεσθαι. [2] εὐκρατότατον δ' εἶναι τὸν ἀέρα παρ' [3] αὐτοῖς, ὡς ἂν κατὰ τὸν ἰσημερινὸν οἰκοῦντας, καὶ μήθ' ὑπὸ καύματος, μήθ' ὑπὸ ψύχους ἐνοχλουμένους. καὶ [4] τὰς ὀπώρας δὲ παρ' αὐτοῖς παρ' ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν ἀκμάζειν. ὥσπερ καὶ ὁ ποιητής φησιν,

Coeli temperies mitis, arborum fructus per totum annum,

Ὄχνη ἐπ' ὄχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ·
Αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλή, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.

1 Περιστάσεσι καὶ Coisl. Vat.
2 Εὐκρατότερον Steph. marg. Mut. Reg. Vat. Coisl.
3 Αὐταῖς Clar.
4 Τὰς ὥρας Coisl. Mut. Clar. prave.

varietas, & voce non tantum, quidquid humanae & articulatae eſt loquelae, imitantur, ſed etiam diverſos avium garritus, adeoque omnia ſonorum genera exprimunt. Et quod prae cunctis admirandum, ad duos ſimul homines perfecte loqui, tum reſpondendo, tum appoſite de ſubiectis rebus diſſertando, poſſunt; ita ut una linguae plicatura cum uno, altera cum altero ſermocinentur. Optima illic, ſub aequinoctiali enim habitant, temperatura coeli exſiſtit. Et nec ab aeſtu, nec a frigore moleſtantur. Fructus arborei per totum illic annum maturi habentur. Et, ut poëta ſcribit,

Malum poſt malum, pyra poſt pyra nata ſeneſcunt,
Uvaque poſt uvam, poſt ficum muſtea ficus.

εἶναι δὲ διὰ [1] παντὸς παρ᾽ αὐτοῖς τὴν ἡμέραν ἴσην τῇ νυκτί. καὶ κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας μὴ γίνεσθαι παρ᾽ αὐτοῖς σκιὰν μηδενὸς, διὰ τὸ κατὰ κορυφὴν εἶναι τὸν ἥλιον.

νζ΄. Βιοῦν δ᾽ αὐτοὺς κατὰ συγγενείας καὶ [2] συστήματα, συνηγμένων τῶν οἰκείων οὐ πλειόνων ἢ τετρακοσίων. τούτους δ᾽ ἐν τοῖς λειμῶσι διαζῆν, πολλὰ τῆς χώρας ἐχούσης πρὸς διατροφήν. διὰ γὰρ τὴν ἀρετὴν τῆς annona copiosa. νήσου καὶ τὴν εὐκρασίαν τοῦ ἀέρος γεννᾶσθαι τροφὰς αὐτομάτους πλείους τῶν ἱκανῶν. φύεσθαι γὰρ παρ᾽ αὐτοῖς κάλαμον πολὺν, φέροντα καρπὸν δαψιλῆ, [3] παρεμφερῆ τοῖς λευκοῖς ὀροβοῖς. τοῦτον οὖν συναγαγόντες βρέχουσιν ἐν ὕδατι θερμῷ μέχρις ἂν τὸ μέγεθος [4] ἔχωσιν ὡς ὠοῦ περιστερᾶς. ἔπειτα συνθλάσαντες καὶ τρίψαντες ἐμπείρως ταῖς χερσὶ, διαπλάττουσιν ἄρτους· οὓς ὀπτήσαντες σιτοῦνται, διαφόρους ὄντας τῇ

1 Παντὸς μὴ γίνεσθαι Clar. 1. absurde.
2 Συστήματι M. συγγένειαν Co.
3 Ἐμφερῆ Coisl. Mox ὀρόβοις Steph. ora, Mut. Reg. Vat. Coisl. Vulgo ὀροβίοις.
4 Σχῶσιν Mut. Coisl. Clar.

Dies ibi perpetuo noctem aequat. Nec in meridie ab ulla re umbra cadit, quia supra verticem Sol exsistit.

LVII. Vivunt in cognationum tribus & societatum coetus distributi, sic tamen, ut ultra quadringenos in communionem non recipiant: vitam in pratis degunt, ubi tellus ad victum necessaria copiose largitur. Nam, quae insulae virtus est & aëris benignitas, plus quam satis est annonae ultro provenit. Multum ibi calami; cuius fructus, ervo albo non absimilis, affatim crescit. Hunc comportatum aqua macerant calida, dum ovi columbini magnitudinem adaequet. Tum ex contuso, & scienter manibus friato, panes compinsunt, inque furnis assatum comedunt dulcedine eximia praeditum.

γλυκύτητι. εἶναι δὲ καὶ πηγὰς ὑδάτων δαψιλεῖς, τὰς μὲν θερμῶν, εἰς λουτρὰ καὶ κόπων ἀφαίρεσιν [1] εὐθέτους· τὰς δὲ ψυχρῶν, τῇ γλυκύτητι διαφόρους, καὶ πρὸς ὑγίειαν συνεργεῖν δυναμένας. ὑπάρχειν δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ παιδείας πάσης ἐπιμέλειαν, μάλιστα δὲ ἀστρολογίας. γράμμασί τε αὐτοὺς χρῆσθαι, κατὰ μὲν τὴν δύναμιν τῶν σημαινόντων, εἴκοσι καὶ ὀκτὼ τὸν ἀριθμόν· κατὰ δὲ τοὺς χαρακτῆρας, ἑπτά· ὧν ἕκαστον τετραχῶς μετασχηματίζεσθαι. πολυχρονίους δ' εἶναι τοὺς ἀνθρώπους καθ' ὑπερβολήν, ὡς ἂν ἄχρι [2] τῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἐτῶν ζῶντας, καὶ γινομένους ἀνόσους κατὰ τὸ πλεῖστον· τὸν δὲ [3] πηρωθέντα ἢ καθόλου τὶ ἐλάττωμα ἔχοντα ἐν τῷ σώματι, μεθιστάνειν ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ζῆν ἀναγκάζουσι κατά τινα νόμον ἀπότομον. [4] γράφουσι δὲ τοὺς στίχους οὐκ εἰς τὸ πλάγιον ἐκτείνοντες, ὥσπερ ἡμεῖς, ἀλλ' ἄνωθεν κάτω

Literarum studia, maxime Astrologia.

Aetas longissima.

Scriptura deorsum ducta.

1 Ἐχόντων iidem.

2 Τῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν Vat. Coisl. Ceteri τῶν ἑκατ. πεντήκοντα.

3 Πειρωθέντα Clar.

4 Ἀναγκάζουσι Clar. 2. perperam repetito ex superioribus verbo. Mox στίλους Clar. 1. Vat. vero Schol. στίχους καὶ ὀρδίνους.

Fontes illic aquarum largi, tam calidarum, balneis & languoribus eximendis apti; quam frigidarum, qui & dulcedine praestant, & magnam ad valetudinem conservandum efficacitatem habent. Cum omnis disciplinae studiis, tum Astrologiae maxime incumbunt. Literis utuntur pro significandi potentia XXIIX, pro characterum forma VII, quorum unusquisque quatuor modis transformatur. Longissimae sunt aetatis, ut qui ad CL annos, absque omni ut plurimum morbo, vitam producunt. Mutilatum, aut quocunque corporis vitio affectum legis cuiusdam severitate ex vita migrare cogunt. Versus scribendo non in transversum extendunt, ut nos, sed a vertice ad inferiora linea recta deducunt,

Vita lege definita.

καταγράφοντες [1] εἰς ὀρθόν. νόμιμον δ' αὐτοῖς ἐστι ζῆν ἄχρι ἐτῶν ὡρισμένων, καὶ τὸν χρόνον τοῦτον ἐκπληρώσαντας, ἑκουσίως μεταλλάττειν ἐξηλλαγμένῳ θανάτῳ. φύεσθαι γὰρ παρ' αὐτοῖς διφυῆ βοτάνην, ἐφ' ἧς ὅταν τὶς κοιμηθῇ, λεληθότως [2] καὶ προσηνῶς πρὸς ὕπνον κατενεχθεὶς ἀποθνήσκει.

Mulieres communes.

νη'. Γυναῖκας δὲ μὴ γαμεῖν, ἀλλὰ κοινὰς ἔχειν, καὶ [3] τοὺς γεννηθέντας παῖδας ὡς [4] κοινοὺς τρέφοντας, ἐπίσης ἀγαπᾷν. νηπίων δ' ὄντων αὐτῶν πολλάκις τὰς τρεφούσας διαλλάττειν τὰ βρέφη, ὅπως μηδὲ αἱ μητέρες ἐπιγινώσκωσι τοὺς ἰδίους. διόπερ μηδεμιᾶς παρ' αὐτοῖς [5] γινομένης φιλοτιμίας, ἀστασιάστους καὶ τὴν ὁμόνοιαν περὶ πλείστου ποιουμένους διατελεῖν. εἶναι δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ ζῶα, μικρὰ μὲν τοῖς μεγέθεσι, παράδοξα δὲ τῇ φύσει τοῦ σώματος καὶ τῇ δυνάμει τοῦ

Animalia plane peculiaria.

1 Εἰς ὀρθὸν Steph. ora, Reg. Vat. Mut. Coisl. Vulgo ὄρθιον.

2 Καὶ προσηνῶς Steph. marg. quod & in Reg. Mut. Coisl. ſed illi εἰς ὕπνον.

3 Τοὺς non legit Coisl.

4 Κοινὰς Mut.

5 Γινωσκομένης ora Steph. Reg. Vat.

Lege ſtatutum illis eſt, ut ad certum annorum numerum vivant; quo expleto, inſolenti mortis genere ſponte vita decedunt. Duûm apud eos generum herba creſcit, cui, ſi quis indormit, latenter abſque moleſtiae aut aegritudinis ſenſu, ceu ſuavi correptus ſomno, exſtinguitur.

LVIII. Mulieres nuptum haud ducunt, ſed promiſcue communes habent: & natos inde filios, ut omnium cummunes, pari complectuntur amore, nutriuntque. A nutricibus pueri adhuc infantes ſaepe commutantur, ut nec matres ſuos agnoſcere queant. Quamobrem cum nulla inter eos ſit ambitio, citra ſeditionem ſumma concordiae obſervantia vitam decurſitant. Sunt illic beſtiae, in ſpeciem exiguae, ſed mirabili corporis natura

αἵματος. εἶναι γὰρ αὐτὰ [1] τῷ σχήματι στρογγύλα, καὶ παρεμφερέστατα ταῖς χελώναις, τὴν δ' ἐπιφάνειαν δυσὶ γραμμαῖς μηλίναις κεχιασμένα. [2] ἐφ' ἑκάστης δὲ ἄκρας ἔχειν ὀφθαλμὸν καὶ στόμα· διὸ καὶ τέτταρσιν ὄμμασι βλέποντα καὶ τοῖς ἴσοις στόμασι χρώμενα, εἰς ἕνα φάρυγγα συνάγειν τὰ σιτία, καὶ διὰ τούτου καταπινομένης τῆς τροφῆς εἰς μίαν κοιλίαν συῤῥεῖν ἅπαντα. ὁμοίως δὲ τὰ σπλάγχνα, καὶ τἄλλα τὰ ἐντὸς πάντα ἔχειν μοναχά. πόδας δὲ ὑποκεῖσθαι κύκλῳ τῆς περιφερείας πολλοὺς, δι' ὧν δύνασθαι πορεύεσθαι [3] πρὸς ὃ ἂν μέρος βούληται. τὸ δ' αἷμα τούτου τοῦ ζώου [4] θαυμάσιον ἔχειν δύναμιν. πᾶν γὰρ τὸ διατμηθὲν ἔμπνουν σῶμα κολλᾶν παραχρῆμα· [5] κἂν ἀποκοπεῖσα χεὶρ, [6] ἢ ὅμοιον εἰπεῖν, τύχῃ, δι' αὐτοῦ κολλᾶσθαι, προσφάτου τῆς τομῆς οὔσης· καὶ τἄλλα δὲ μέρη τοῦ σώματος, ὅσα μὴ κυρίοις τόποις

1 Τῷ σχήματι Vat. Coisl. Mut. Alii σώματι.
2 'Αφ' ἑκάστης Coisl.
3 Καθ' ἣ ἂν Clar. 1.
4 Θαυμασίαν Vat. Reg. tum ἔχει Mut. Vat.
5 Καὶ Coisl. Mut.
6 Ἢ deest Coisl. Clar. 1. Vat. Mox ὅμοιον ἢ ποῦς Clar. 2.

& ſanguinis virtute praeditae. Teretis enim formae corpus & teſtudinibus aſſimile habent, quod duabus in ſummo lineis lutei coloris decuſſatim interſectum eſt. In unaquaque extremitate oculum & os habent. Ideo IV oculis tuentur, totidemque oribus alimenta colligunt: quae per unam deglutita gulam in communem deinde ventrem confluunt. Eodem etiam modo viſcera & cetera intrinſecus omnia ſingula habent. Pedes in orbem illis ſunt complures, quibus, in quodcunque velint latus, progreſſum faciunt. In ſanguine beſtiolae mirifica vis eſt. Quidquid enim in vivo corpore diſſectum eſt, illico conglutinat; ac ſi vel manus, vel quodcunque aliud id genus membrum, non vitali tamen loco, de-

L 3

καὶ συνέχουσι τὸ ζῆν κατέχεται. [1] ἕκαστον δὲ τῶν συστημάτων τρέφειν ὄρνεον εὐμέγεθες, ἰδιάζον τῇ φύσει. καὶ διὰ τούτου πειράζεται τὰ νήπια τῶν βρεφῶν ποίας τινὰς ἔχει τὰς τῆς ψυχῆς διαθέσεις. ἀναλαμβάνουσι γὰρ αὐτὰ ἐπὶ τὰ ζῶα, καὶ τούτων πετομένων, τὰ μὲν τὴν διὰ τοῦ ἀέρος φορὰν ὑπομένοντα τρέφουσι, τὰ δὲ [2] περιναύτια γινόμενα καὶ θάμβους πληρούμενα ῥίπτουσιν, ὡς οὔτε πολυχρόνια καθεστῶτα, οὔτε τοῖς ἄλλοις τῆς ψυχῆς [3] λήμασιν ἀξιόλογα. ἑκάστου δὲ συστήματος ὁ πρεσβύτερος ἀεὶ τὴν ἡγεμονίαν ἔχει, καθάπερ τις βασιλεύς· καὶ τούτῳ πάντες πείθονται. ὅταν δ' ὁ πρῶτος [4] τελέσας τὰ ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ἔτη, [5] κατὰ τὸν νόμον ἀπαλλάξῃ ἑαυτὸν τοῦ ζῆν, ὁ μετὰ τοῦτον πρεσβύτατος διαδέχεται τὴν ἡγεμονίαν. ἡ δὲ περὶ τὴν νῆσον θάλαττα, ῥοώδης οὖσα καὶ μεγάλας ἀμπώτεις καὶ πλημμύρας ποιουμένη,

Puerorum ingenia per volucres explorant.

Natu maximus, rex in singulis tribubus.

1 Ἑκάστου Coisl.
2 Περιναύσια Coisl. Mut. Vat. Ven.
3 Ὄμμασιν Clar. sed melius utriusque margo. Λήμμασιν autem omnes alii.
4 Τελέσῃ Clar. 2.
5 Καὶ deſit Coisl. bene. Ceteri καὶ κατὰ τὸν &c.

truncatum fuerit, id recenti adhuc plaga per hunc coaleſcit. Singuli coetus ſingulare genus avium grandiorum alunt, per quas puerorum indolem explorant. Hos enim humeris avium imponunt; quibus ſubvolantibus, quicunque aëris fluxum tolerant, eos educant. At nauſeantes & exſternatos abiiciunt, ut qui nec aetatem ferre queant, nec generoſam animi vim habeant. In quolibet ſodalitio natu maximus, ceu rex, aliis imperat, eique reliqui omnes obedientiam praeſtant. Si primus ille, CL annis completis, pro legis iuſſu vita ſe abdicavit, alius poſt illum aetatis proveċtiſſimae in principatum ſuccedit. Mare inſulam circumdans undoſum eſt, magnoſque affluxus & refluxus gignit, ſapore aqua-

γλυκεῖα [1] τὴν γεῦσιν [2] καθέστηκε. τῶν δὲ παρ' ἡμῖν ἄστρων τὰς ἄρκτους καὶ [3] πολλὰ καθόλου μὴ Φαίνεσθαι. ἑπτὰ δ' ἦσαν αὗται νῆσοι παραπλήσιαι μὲν τοῖς μεγέθεσι, σύμμετρον δ' ἀλλήλων διεστηκυῖαι, πᾶσαι δὲ τοῖς αὐτοῖς ἔθεσι καὶ νόμοις χρώμεναι.

Insulae sunt septem.

νθ'. Πάντες δ' οἱ κατοικοῦντες [4] ἐν αὐταῖς, καίπερ δαψιλεῖς ἔχοντες πάντων χορηγίας αὐτοφυεῖς, ὅμως οὐκ ἀναίδην χρῶνται ταῖς ἀπολαύσεσιν, ἀλλὰ τὴν λιτότητα διώκουσι, καὶ τὴν ἀρκοῦσαν τροφὴν προσφέρονται. κρέα δὲ καὶ τἄλλα πάντα, ὀπτὰ καὶ ἐξ ὕδατος ἑφθὰ σκευάζουσι. τῶν δὲ ἄλλων [5] τῶν τοῖς μαγείροις [6] πεφιλοτεχνημένων χυμῶν, καὶ τῆς κατὰ τὰς ἀρτύσεις ποικιλίας ἀνεπινόητοι παντελῶς εἰσι. σέβονται δὲ θεοὺς, τὸ περιέχον πάντα, καὶ ἥλιον, καὶ καθόλου πάντα τὰ οὐράνια. ἰχθύων δὲ παντοδαπῶν

Victus ratio frugalis.

Dii.

1 Τῇ γεύσει Reg. Clar. 2. sine urgente causa.

2 Φαίνεσθαι Ven. pro φαίνεται· quo tamen non indigemus.

3 Πολλὰ τὸ καθόλου Vat. πολλὰ καθόλου Reg. Ceteri πολλὰ τῶν καθ' ἡμᾶς καθόλου, quibus tamen & notam H. Steph. addiderat.

4 Ἐν αὐτοῖς Mut.

5 Τῶν non habet Clar. 2.

6 Φιλοτεχνουμένων Vat. Reg. Clar. 2.

rum dulci. Ursae aliaque multa nostri coeli sidera, prorsus non videntur. Insulae hae sunt septem, magnitudine pares, & aequali diremtae intervallo, moribusque utuntur iisdem.

LIX. Quamquam vero incolis harum universis omnia sponte nata ad redundantiam suppetunt, non luxuriose tamen illis fruuntur; sed frugalitatem colunt, &, quantum satis est, ingerunt. Carnes quidem & reliqua cuncta, tum assa, tum lixa, sibi apparant. At sapores alios, coquorum sollertia excogitatos, variasque condiendi rationes prorsus inexploratas habent. Pro Diis colunt primo coelum, quod omnia continet. Deinde Solem, & cuncta denique coelestia. Varios marinorum omnis ge-

πλῆθος ἁλιεύοντες ποικίλως, καὶ τῶν πτηνῶν οὐκ ὀλίγα θηρεύουσι. [1] γίνεται δὲ παρ' αὐτοῖς ἀκροδρύων τε πλῆθος αὐτομάτων, καὶ ἐλαῖαι φύονται καὶ ἄμπελοι, ἐξ ὧν ἔλαιόν τε ποιοῦσι δαψιλὲς καὶ οἶνον. ὄφεις τε τοῖς μεγέθεσι [2] διαφέροντας, οὐδὲν δὲ ἀδικοῦντας τοὺς ἀνθρώπους, ἐδώδιμον ἔχειν τὴν σάρκα, καὶ γλυκύτητι διαφέρουσαν. ἐσθῆτας καὶ αὐτοὺς κατασκευάζειν ἔκ τινων καλάμων ἐχόντων ἐν τῷ μέσῳ [3] χνοῦν λαμπρὸν καὶ μαλακόν· [4] ὃν συνάγοντας καὶ τοῖς θαλαττίοις ὀστρέοις συγκεκολλημένοις [5] μίσγοντας, θαυμαστὰ κατασκευάζειν ἱμάτια πορφυρᾶ. ζώων [6] τε παρηλλαγμένας φύσεις καὶ διὰ τὸ παράδοξον ἀπιστουμένας. πάντα δὲ παρ' αὐτοῖς ὡρισμένην ἔχει τάξιν τὰ κατὰ τὴν δίαιταν, οὐχ ἅμα πάντων τὰς τροφὰς καὶ τὰς αὐτὰς λαμβανόντων. διατετάχθαι δ' ἐπὶ

Terrae proventus & animalia.

Veſtitus.

1 Γίνεται M. Reliqui γίνονται.
2 Διαφέροντας — — ἀδικοῦντας Mutin. quod ſequor. Vulgo διαφέροντες — — ἀδικοῦντες.
3 Χοῦν Coiſl. prave.
4 Ὃν συναγαγόντες Mut. Co. Clar. 1.
5 Μίσγοντες iidem.
6 Τε deſit Coiſl. Clar. 1.

neris piſcatus, & larga volatilium aucupia exercent. Ingens ibi fructiferarum arborum copia: oleiſque & vitibus abundant; unde oleum & vinum affatim exprimitur. Serpentes magnitudinis eximiae, ſed hominibus innocui, eſculentas, & praedulci ſapore carnes habent. Veſtes conficiunt ex arundinibus quibuſdam, in quarum medio ſplendida molliſque lanugo continetur. Hanc collectam cum oſtreis marinis inter ſe conglutinatis permiſcent, atque purpurei coloris indumenta mirabili induſtria hinc ſibi parant. Ab aliis diverſas, ac propter rei inſolentiam incredibiles, animantium naturas producit. Tota victus ratio ſtatutum eis ordinem ſervat. Non enim cuncti ſimul & eoſdem cibos capiunt; ſed certis

τινας ὡρισμένας ἡμέρας, ποτὲ μὲν ἰχθύων βρῶσιν, [1] ποτὲ δὲ ὀρνέων, ἔστι δ' ὅτε χερσαίων, ἐνίοτε δὲ ἐλαιῶν, καὶ τῶν λιτοτάτων προσοψημάτων. ἐναλλὰξ δὲ αὐτοὺς, τοὺς μὲν ἀλλήλοις διακονεῖν, τοὺς δὲ ἁλιεύειν, τοὺς δὲ περὶ τὰς τέχνας εἶναι· ἄλλους δὲ περὶ ἄλλα τῶν χρησίμων ἀσχολεῖσθαι· [2] τοὺς δ' ἐκ περιόδου κυκλικῆς λειτουργεῖν, πλὴν τῶν ἤδη γεγηρακότων. ἔν τε ταῖς ἑορταῖς καὶ ταῖς εὐχαῖς λέγεσθαί τε καὶ ᾄδεσθαι παρ' αὐτοῖς εἰς τοὺς θεοὺς ὕμνους καὶ ἐγκώμια, μάλιστα δὲ εἰς τὸν ἥλιον, οὗ τάς τε νήσους καὶ ἑαυτοὺς προσαγορεύουσι. θάπτουσι δὲ τοὺς τελευτήσαντας, ὅταν ἄμπωτις γένηται, καταχωννύντες εἰς τὴν ἄμμον, ὥστε κατὰ τὴν πλημμυρίδα τὸν τόπον ἐπιχώννυσθαι. τοὺς δὲ καλάμους, ἐξ ὧν ὁ καρπὸς [3] τῆς τροφῆς γίνεται, φασὶ [4] στεφανιαίους ὄντας τὸ πάχος, κατὰ τὰς τῆς σελήνης ἀναπληρώσεις ἀνα-

Sacrorum & funerum ratio.

1 Ἔστι δ' ὅτε ὀρνέων, ποτὲ δὲ χερσαίων, inverſo ordine Reg.
2 Τοῖς δ' Coisl.
3 Τῆς τρυφῆς idem.
4 Στεφαναίους Reg.

diebus nunc piſcibus, nunc avibus, quandoque terreſtribus, interdum olivis & obſoniis quam ſimpliciſſimis veſcuntur; mutuaſque ſibi operas viciſſim tradunt, ut alii piſcentur, alii artificia tractent, aliique alia reipublicae commoda procurent, nonnulli ad ſtatam temporis revolutionem munia publica adminiſtrent; praeter ſenio iam provectos. In feſtis & ſupplicationibus ſermone cantuque Deorum ſuorum hymnos & laudes perſequuntur, Solis potiſſimum, cui ſe ſuaſque inſulas nuncupant. Defunctos reciprocante mari humant arenis obruentes, ut per aeſtus inundationem tumulus illis aggeretur. Arundines illas, unde cibus conficitur, coronae orbem ſpiſſitudine aequantes, ſub incrementa

πληροῦσθαι, καὶ πάλιν κατὰ τὰς ἐλαττώσεις ἀνάλογον ταπεινοῦσθαι. τὸ δὲ τῶν [1] θερμῶν πηγῶν ὕδωρ γλυκὺ καὶ ὑγιεινὸν [2] διαφυλάττει τὴν θερμασίαν, καὶ οὐδέποτε ψύχεται ἐὰν μὴ ψυχρὸν ὕδωρ ἢ οἶνος συμμίσγηται.

Iambuli reditus in Graeciam.

ξʹ. Ἑπτὰ δ᾽ ἔτη παρ᾽ αὐτοῖς μείναντας τοὺς περὶ τὸν Ἰαμβοῦλον ἐκβληθῆναι [3] ἄκοντας, ὡς κακούργους καὶ πονηροῖς ἐθισμοῖς συντεθραμμένους. πάλιν οὖν τὸ πλοιάριον κατασκευάσαντας συναναγκασθῆναι τὸν χωρισμὸν [4] ποιήσασθαι, καὶ τροφὴν ἐνθεμένους, πλεῦσαι πλεῖον ἢ [5] τέτταρας μῆνας. ἐκπεσεῖν [6] δὲ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν [7] εἰς ἄμμους καὶ τεναγώδεις τόπους, καὶ τὸν μὲν ἕτερον αὐτῶν ὑπὸ τοῦ κλύδωνος διαφθαρῆναι, τὸν δὲ Ἰαμβοῦλον πρός τινα κώμην προσενεχθέντα, ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἀναχθῆναι πρὸς τὸν βασιλέα εἰς

1 Θερμῶν non legit Coisl.
2 Huic verbo notam adſcripſit Steph. διαφυλάττον Vat. Mox ἢ οἶνος idem, pro quo vulgo ἢ prave.
3 Ἅπαντας Coisl. Mut.
4 Ποιήσαντας καὶ τροφὴν μὲν ἐνθεμένους Mut. Coisl.
5 Πέντε Mut.
6 Δὲ abeſt Coisl.
7 Εἰς ἄμμους καὶ λιμνάδεις Mut. Ceteri εἰς ἄμμου.

Lunae augeri, & ſub decrementa aequabili ratione minui, perhibent. Calidorum aqua fontium dulcis & ſalubris calorem ſemper retinet, nec unquam, niſi gelida aut vinum commiſceatur, frigeſcit.

LX. Cum autem Iambulus cum ſocio ſeptem ibi annos ſubſtitiſſet, contra voluntatem ſuam, ut malefici & pravis imbuti moribus, eiecti fuere. Inſtaurata igitur cymba, commeatuque impoſito, emigrantes, cum ultra quatuor menſes navigationem continuaſſent, in arenoſas vadoſaſque Indiae Syrtes tandem auferuntur: ubi, comite a fluctibus abſorpto, Iambulus ad pagum quendam eiectus, ſtatim a loci accolis ad regem in urbem

πόλιν [1] Πολίβοθρα, πολλῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἀπέχουσαν τῆς θαλάττης. ὄντος δὲ Φιλέλληνος τοῦ βασιλέως καὶ παιδείας ἀντεχομένου, μεγάλης αὐτὸν ἀποδοχῆς καταξιῶσαι. τὸ δὲ τελευταῖον μετά τινος ἀσφαλείας τὸ μὲν πρῶτον εἰς τὴν Περσίδα διελθεῖν, ὕστερον δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα διασωθῆναι. ὁ δὲ Ἰαμβοῦλος [2] οὗτος ταῦτά τε ἀναγραφῆς ἠξίωσε, καὶ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν οὐκ ὀλίγα συνετάξατο τῶν ἀγνοουμένων παρὰ τοῖς ἄλλοις. ἡμεῖς δὲ τὴν ἐν ἀρχῇ τῆς βίβλου γεγενημένην ἐπαγγελίαν [3] τετελεκότες, αὐτοῦ [4] περιγράψομεν τήνδε τὴν βίβλον.

1 Παλιβόθραν ora Steph. Clar. Mut.

2 Οὗτος non eſt in Reg. & notaverat Steph.

3 Τετελευτηκότες Steph. marg. & Clarom.

4 Περιγράψομεν Mutin. Coisl. Ceteri παραγράψομεν.

Polibothram, multorum itinere dierum a mari diſtantem, perducitur. Rex ergo Graeci nominis amans, & doctrinae liberalis ſtudioſus, magno eum favore dignatur. Tandem commeatu a rege impetrato, primum in Perſiam tranſit, & poſtea in Graeciam ſalvus revertitur. Is Iambulus haec literis mandavit, nec pauca de rebus Indicis exteris ignota conſcripſit. Nos vero, cum promiſſa in exordio libri perfecerimus, hic finem illi imponemus.

ΔΙΟΔΩΡΟΥ

ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ

ΒΙΒΛΟΣ ΤΡΙΤΗ

[1] ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΗ ΤΡΙΤΗ ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

α΄. ΠΕΡΙ Αἰθιόπων τῶν ὑπὲρ τῆς Λιβύης, καὶ τῶν παρ᾽ αὐτοῖς ἀρχαιολογουμένων.

β΄. Περὶ τῶν χρυσείων μετάλλων τῶν ἐν [2] ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς Αἰγύπτου, καὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ [3] χρυσίου.

γ΄. Περὶ τῶν κατοικούντων ἐθνῶν τὴν παράλιον τὴν παρὰ τὸν Ἀραβικὸν κόλπον, καὶ καθόλου πᾶσαν τὴν παρὰ τὸν Ὠκεανὸν μέχρι τῆς Ἰνδικῆς. ἐν δὲ τούτοις

1 Πίναξ τῆς τρίτης τοῦ Διοδώρου βίβλου Coisl.
2 Ταῖς ἐσχατιαῖς Coisl. Ceteri articulum non habent.
3 Χρυσοῦ Reg. Vat.

HAEC IN TERTIO DIODORI LIBRO CONTINENTUR.

I. *De Aethiopibus ultra Libyam sitis: & quae antiqua illic memorentur.*

II. *De auro, quod in extremis Aegypti effoditur: & quibus illud modis praeparetur.*

III. *De gentibus, quae sinum Arabicum, & totam Oceani oram ad Indiam usque accolunt: ubi quaeque singulatim*

δηλοῦται τὰ κατὰ μέρος ἔθνη τίσι νομίμοις χρῆται, καὶ παρὰ τίνας αἰτίας [1] πολλὰ παρ' αὐτοῖς ἱστορεῖται παντελῶς ἐξηλλαγμένα, καὶ διὰ τὸ παράδοξον ἀπιστούμενα.

δʹ. Περὶ τῶν κατὰ τὴν Λιβύην ἀρχαιολογουμένων, καὶ περὶ Γοργόνων καὶ Ἀμαζονίδων καὶ Ἄμμωνος καὶ Ἄτλαντος ἱστορουμένων.

εʹ. Περὶ τῶν κατὰ τὴν Νύσαν μυθολογουμένων, ἐν οἷς ἐστι καὶ περὶ Τιτάνων καὶ Διονύσου, καὶ μητρὸς θεῶν.

1 Πολλὰ παράδοξα ἀπιστούμενα, neglectis ceteris, Coisl.

nationes discribuntur, harumque leges: causae etiam explicantur illorum, quae prorsus aliena, & propter insolentinm incredibilia, apud eos referuntur.

IV. *De priscis Libyae rebus; Gorgonumque & Amazonum, nec non Hammonis & Atlantis historiae.*

V. *Quae de Nysa fabulose dicantur: ubi etiam de Titanibus & Dionyso, seu Baccho, ac matre Deûm tractatur.*

[1] ΔΙΟΔΩΡΟΥ

[2] ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ

[3] ΒΙΒΛΟΣ ΤΡΙΤΗ.

ΤΩΝ πρὸ ταύτης [4] βίβλων δυεῖν οὐσῶν ἡ μὲν πρώτη περιέχει τὰς κατὰ τὴν Αἴγυπτον πράξεις τῶν ἀρχαίων βασιλέων, καὶ τὰ μυθολογούμενα περὶ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις θεῶν, πρὸς δὲ τούτοις περὶ τοῦ Νείλου, καὶ τῶν [5] ἐν αὐτῇ φυομένων καρπῶν τε καὶ παντοδαπῶν ζώων· περί τε τῆς τοποθεσίας τῆς οὔσης Αἰγύπτου, καὶ

Duorum priorum librorum brevis complexio.

1 Titulus hic deest Vat. Reg.
2 Τοῦ non est in Clar. 1.
3 Τὸ τρίτον idem.
4 Τῆς βίβλου Coisl. Mut. Mox δυοῖν Reg.
5 Ἐν αὐτῷ Mut. ἐν ἑαυτῷ Cl. 2.

DIODORI SICULI

BIBLIOTHECAE HISTORICAE

LIBER TERTIUS.

DUORUM, qui hunc praecedunt, librorum alter, prisca regum Aegyptiorum gesta & fabulosam Deorum Aegypti historiam, tum ea, quae de Nilo, de fructibus, variisque bestiis, & situ illius terrae; nec non

τῶν νομίμων τῶν παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις καὶ τῶν δικαστηρίων· ἡ δὲ δευτέρα τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τὰς ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις συντελεσθείσας πράξεις ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων, ἐν αἷς ἐστιν ἥ τε Σεμιράμιδος γένεσις καὶ αὔξησις, καθ' ἣν ἔκτισε [1] μὲν Βαβυλῶνα καὶ πολλὰς ἄλλας πόλεις, ἐστράτευσε δὲ ἐπὶ τὴν Ἰνδικὴν μεγάλαις δυνάμεσιν· ἑξῆς δὲ περὶ τῶν Χαλδαίων· καὶ τῆς παρ' αὐτοῖς τῶν ἄστρων παρατηρήσεως· καὶ περὶ τῆς Ἀραβίας, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ παραδόξων· περί τε τῆς Σκυθῶν βασιλείας, καὶ περὶ Ἀμαζόνων· καὶ τὸ τελευταῖον περὶ τῶν Ὑπερβορέων. ἐν δὲ ταύτῃ, [2] τὰ συνεχῆ τοῖς [3] προειρημένοις προστιθέντες, διέξιμεν περὶ Αἰθιόπων καὶ τῶν Λιβύων, καὶ τῶν ὀνομαζομένων Ἀτλαντίδων.

Sequitur *Aethiopum* historia.

β'. Αἰθίοπας τοίνυν ἱστοροῦσι πρώτους ἀνθρώπων ἁπάντων γεγονέναι· καὶ τὰς ἀποδείξεις τούτων ἐμφα-

1 Μὲν abest Clar. 1.
2 Τὰ συνεχῶς Coisl. Mut.
3 Προϊστορημένοις Mutin. Vat. Clar. 2.

legibus & iudiciis incolarum recensentur, continet. Altero res Asiae, & per Assyrios vetustis temporibus gesta, inter quae Semiramidis natales & incrementa, ut Babylonem, multasque alias urbes condiderit, & magnis copiis in Indos duxerit, complexi sumus: de Chaldaeis insuper, & astrorum penes illos observatione; de Arabia porro, rebusque in ea mirabilibus; tum de Scytharum regno, & de Amazonibus, & ad extremum de Hyperboreis ac Taprobana dictum est. In hoc deinceps libro de Aethiopibus & Afris, deque Atlantidis, narrationem texemus.

II. Aethiopes universorum mortalium primos exstitisse, ac manifestas huius rei demonstrationes esse, per-

νεῖς εἶναι φασίν. ὅτι μὲν γὰρ οὐκ ἐπήλυδες ἐλθόντες, ἀλλ' ἐγγενεῖς ὄντες τῆς χώρας, δικαίως αὐτόχθονες ὀνομάζονται, σχεδὸν παρὰ πᾶσι συμφωνεῖται. ὅτι δὲ τοὺς ὑπὸ τὴν μεσημβρίαν οἰκοῦντας πιθανόν ἐστι πρώτους ὑπὸ τῆς γῆς ἐζωογονῆσθαι, προφανὲς [1] ὑπάρχει ἅπασι. τῆς γὰρ περὶ τὸν ἥλιον θερμασίας ἀναξηραινούσης τὴν γῆν [2] ὑγρὰν οὖσαν, ἔτι δὲ κατὰ τὴν τῶν ὅλων γένεσιν καὶ ζωογονούσης, [3] εἰκὸς εἶναι τὸν ἐγγυτάτω τόπον ὄντα τοῦ ἡλίου πρῶτον ἐνεγκεῖν φύσεις ἐμψύχους. φασὶ δὲ παρ' αὐτοῖς πρώτοις καταδειχθῆναι θεοὺς τιμᾶν, καὶ θυσίας ἐπιτελεῖν καὶ πομπὰς καὶ πανηγύρεις, καὶ τἄλλα, [4] δι' ὧν ἄνθρωποι τὸ θεῖον τιμῶσι. διὸ καὶ τὴν παρ' αὐτοῖς εὐσέβειαν διαβεβοῆσθαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ δοκεῖν τὰς παρ' Αἰθίοψι θυσίας μάλιστ' εἶναι τῷ δαιμονίῳ κεχαρισμένας. μάρτυρα δὲ τούτων παρέχονται τὸν πρεσβύτατον

Hic primi homines fuisse videntur, utpote autochthones Solique proximi.

Primi Deos coluerunt;

ideoque Diis grati

1 Ὑπάρχειν Coisl. Mut.
2 Ξηρὰν Clar. 1. melius marg.
3 Ἐγγὺς Coisl. Mut.
4 Δι' οἷς Ven.

hibent. Nam indigenas esse, non advenas, ideoque merito Autochthones nominari, omnium consensu probatur. Quod autem meridianam habitantes plagam credibile sit, primos a terra in vitales auras progenitos fuisse, cunctis est perspicuum. Namque cum Solis calor terram prius humidam exsiccaret, eique in primo rerum ortu vitam impertiret, consentaneum esse dicunt, locum Soli proximum primum naturas animatas produxisse. Apud se omnium primos Deûm cultus, sacrificiorum pompas & conventus solemnes, & alia, quae numinis honori impendunt mortales, inventa tradunt. Hinc tam celebrem apud omnes ubique homines ipsorum esse pietatem; Aethiopumque sacra omnium gratissima esse numini, existimari. In testimonium huius

σχεδὸν καὶ μάλιστα τῶν ποιητῶν θαυμαζόμενον παρ' Ἕλλησι. τοῦτον γὰρ κατὰ τὴν Ἰλιάδα παρεισάγειν τόν τε Δία καὶ τοὺς ἄλλους μετ' αὐτοῦ θεοὺς ἀποδημοῦντας εἰς Αἰθιοπίαν, πρός τε τὰς θυσίας τὰς ἀπονεμομένας αὐτοῖς κατ' ἔτος, [1] καὶ εὐωχίαν κοινὴν [2] παρὰ τοῖς Αἰθίοψι·

Ζεὺς γὰρ ἐς Ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
Χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο.

& tuti ab externorum populorum imperio.

λέγουσι δὲ καὶ τῆς εἰς τὸ θεῖον εὐσεβείας φανερῶς αὐτοὺς κομίζεσθαι τὰς χάριτας, μηδέποτε δεσποτείας [3] ἐπήλυδος πεῖραν λαβόντας. ἐξ αἰῶνος γὰρ ἐν ἐλευθερίᾳ μεμενηκέναι καὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους ὁμονοίᾳ, πολλῶν μὲν καὶ δυνατῶν ἐστρατευκότων ἐπ' αὐτοὺς, μηδενὸς δὲ τῆς [4] ἐπιβολῆς καθικομένου.

1 Καὶ εὐωδίαν Coisl. Clar. M. Pogg. male. Vulgata explicat Homericum, δαῖτα, prorſus ut brevium Scholiorum auctor.

2 Παρὰ τοῖς Αἰθίοψι Vat. Ven. Reg. & Steph. ora. Vulgo παρ' αὐτοῖς τοῖς.

3 Hanc & ſeptem ſequentes voces non legit Coisl.

4 Ἐπιβουλῆς Coisl. Clar. 1. frequenti peccato. Vid. ad I, 4.

rei adducunt omnium fere antiquiſſimum & in ſumma auctoritate habitum apud Graecos poëtam, qui in Iliade Iovem, reliquoſque una Deos in Aethiopiam ad ſacrum anniverſarium & commune epulum, apud Aethiopes ſibi adornatum, proficiſcentes introducit:

Iuppiter Aethiopes heſterna luce reviſit,
Accedens epulum, cunctique ex ordine Divi.

Et manifeſta pietatis illis praemia divinitus retribui aſſerunt, eo quod nunquam externum fuerint experti dominatum, ſed in perpetuae libertatis poſſeſſione, mutuaeque concordiae nexu, permanſerint; licet multi, iique potentiſſimi, in ipſos expeditiones fecerint, quorum nemini tamen conatus ſucceſſerit.

γ΄. Καμβύσην μὲν γὰρ μεγάλῃ δυνάμει στρατεύσαντα, τήν τε [1] στρατιὰν ἀποβαλεῖν ἅπασαν, καὶ αὐτὸν τοῖς ὅλοις [2] κινδυνεῦσαι. Σεμίραμιν δὲ τῷ [3] τε μεγέθει τῶν ἐπιβολῶν καὶ πράξεων διωνομασμένην, ἐπὶ βραχὺ τῆς Αἰθιοπίας προελθοῦσαν, ἀπογνῶναι τὴν ἐπὶ τὸ σύμπαν ἔθνος στρατείαν. τούς τε περὶ Ἡρακλέα καὶ Διόνυσον ἐπιόντας ἅπασαν τὴν οἰκουμένην, μόνους τοὺς Αἰθίοπας [4] τοὺς ὑπὲρ Αἰγύπτου μὴ [5] καταπολεμῆσαι, διά τε τὴν εὐσέβειαν τῶν ἀνδρῶν καὶ τὸ δυσκράτητον τῆς ἐπιβολῆς. Φασὶ δὲ καὶ τοὺς Αἰγυπτίους [6] ἀποίκους ἑαυτῶν ὑπάρχειν, Ὀσίριδος ἡγησαμένου τῆς ἀποικίας. καθόλου γὰρ τὴν νῦν οὖσαν Αἴγυπτον [7] λέγουσιν οὐ χώραν, ἀλλὰ θάλατταν γεγονέναι κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς τοῦ κόσμου σύστασιν. ὕστερον μέντοι τοῦ Νείλου κατὰ τὰς ἀναβάσεις τὴν ἐκ τῆς

Aegyptii eorum colonia, ab Osiride deducta.

1 Στρατείαν Coisl. Clar. 1. Vat.
2 Συγκινδυνεῦσαι Steph. marg. Reg. Vat. & Urſini liber.
3 Τε exſulat ex Coisl. qui mox ἐπιβουλῶν.
4 Τοὺς ὑπὲρ Coisl. Mut. Clar. Vat. Reg. Editi ἐπ' Αἰγύπτου.
5 Κατατολμῆσαι Clar. 1. Ven.
6 Ἑαυτῶν ἀποίκους Vat. Co. R.
7 Φασὶν οὐ Ven.

III. Cambyſem enim, validiſſimis eos copiis adortum, & exercitum amiſiſſe, & ipſum vitae & ſalutis periculum incurriſſe. Semiramidem, & conſilii magnitudine & rerum geſtarum fama celebrem, ad exiguum Aethiopiae tractum progreſſam, univerſae expugnandae gentis ſpem confeſtim abieciſſe. Herculem porro & Bacchum, peragrato terrarum orbe toto, ſolos Aethiopes bello non invaſiſſe, tum pietate hominum illorum, tum conatuum difficultate, abſterritos. Aegyptios ſuam quoque coloniam eſſe affirmant, ab Oſiride deductam. Immo Aegyptum, quae nunc eſt, non continentis partem, ſed mare a prima mundi conſtitutione fuiſſe: quae a Nilo poſtmodum, ex Aethiopia limum per inundatio-

Αἰθιοπίας ἰλὺν καταφέροντος, ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον προσχωσθῆναι. ὅτι δ' ἐστὶν αὐτῶν ἡ χώρα πᾶσα ποταμόχωστος ἐναργεστάτην ἔχειν ἀπόδειξιν τὴν [1] γενομένην κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Νείλου. καθ' ἕκαστον γὰρ ἔτος ἀεὶ νέας ἰλύος ἀθροιζομένης πρὸς τὰ στόματα τοῦ ποταμοῦ, καθορᾶται τὸ μὲν πέλαγος ἐξωθούμενον τοῖς [2] προσχώμασιν, ἡ δὲ χώρα τὴν αὔξησιν λαμβάνουσα. τὰ δὲ πλεῖστα τῶν νομίμων τοῖς Αἰγυπτίοις ὑπάρχειν Αἰθιοπικὰ, τηρουμένης τῆς παλαιᾶς συνηθείας παρὰ τοῖς ἀποικισθεῖσι. τό, τε γὰρ τοὺς βασιλεῖς θεοὺς νομίζειν, καὶ τὸ περὶ τὰς ταφὰς μάλιστα σπουδάζειν, καὶ πολλὰ τοιαῦθ' ἕτερα πράττειν, Αἰθιόπων ὑπάρχειν ἐπιτηδεύματα· τάς τε τῶν ἀγαλμάτων ἰδέας καὶ τοὺς τῶν γραμμάτων τύπους Αἰθιοπικοὺς ὑπάρχειν. ἰδίων γὰρ [3] Αἰγυπτίοις ὄντων γραμμάτων, τὰ μὲν δημώδη προσαγορευόμενα [4] πάντας μανθάνειν, τὰ

Leges & ritus iidem.

Idem scripturae genus, nempe hieroglyphicum.

1 Γινομένην Clar. 2.
2 Προχώμασι Vat.
3 Αἰγυπτίων Clar.
4 Haec usque in τοῖς Αἰγυπ. non leguntur in Coisl.

nis tempus deferente, ita paulatim sit aggesta. Quod vero fluminis aggestu exstiterit ea tellus, evidentissimis circa ostia signis deprehendi. Nam unoquoque semper anno, novi accumulatione coeni ad exitus fluvii mare excludi, & terra accrementum capere videtur. Ad haec plerasque Aegyptiorum leges Aethiopicas esse, quod coloniae maiorum instituta adhuc servent. Quod enim reges pro Diis habeant, & multum sepulturis studii impendant, aliaque id genus ex more agant, id e disciplina Aethiopum traductum esse. A quibus etiam statuarum effigies & literarum formae sint acceptae. Cum enim suae Aegyptiis sint literae, ab omnibus promiscue disci, quas vulgares appellitant: sacras autem quas no-

δ' ἱερὰ καλούμενα παρὰ μὲν τοῖς Αἰγυπτίοις μόνους γινώσκειν τοὺς ἱερεῖς, παρὰ τῶν πατέρων ἐν ἀποῤῥήτοις μανθάνοντας, παρὰ δὲ τοῖς Αἰθίοψιν ἅπαντας τούτοις χρῆσθαι τοῖς τύποις. τά τε συστήματα τῶν ἱερέων παραπλησίαν ἔχειν τάξιν παρ' ἀμφοτέροις τοῖς ἔθνεσι. καθαρεύειν γὰρ ἅπαντας τοὺς περὶ τὴν τῶν θεῶν θεραπείαν ὄντας, [1] ὁμοίως ἐξυρημένους, καὶ τὰς στολὰς [2] τὰς αὐτὰς ἔχοντας, καὶ τὸν τοῦ σκήπτρου τύπον ἀροτροειδῆ καθεστῶτα· ὃν ἔχοντας τοὺς [3] βασιλεῖς χρῆσθαι πίλοις μακροῖς ἐπὶ τοῦ πέρατος ὀμφαλὸν ἔχουσι, καὶ περιεσπειραμένοις ὄφεσιν, οὓς καλοῦσιν ἀσπίδας. τοῦτο δὲ [4] τὸ παράσημον ἔοικε συνεμφαίνειν ὅτι τοὺς ἐπιθέσθαι [5] τολμήσοντας τῷ βασιλεῖ συμβήσεται [6] θανατηφόροις περιπεσεῖν δήγμασι. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα λέγουσι περὶ τῆς αὐτῶν ἀρχαιότητος, καὶ

Sacra etiam regumque insignia eadem.

1 Ὁμοίας Coisl. Mut.
2 Τοιαύτας Coisl. Mox περιπειραμένοις Mut. prave.
3 Βασιλέας Coisl.
4 Τὸ deest eidem.
5 Τολμήσαντας Coisl. Mut.
6 Θανατοφόρους Coisl.

minant, a sacerdotibus tantum, secreta parentum disciplina traditas, cognosci; quibus tamen omnes indiscriminatim Aethiopes utantur. Sacerdotum quoque collegia eundem utrobique ordinem habere. Quotquot enim cultui Deorum consecrati sunt, eos puritati ac sanctimoniae deditos esse, eodemque modo rasos & similibus amictos stolis; sceptri praeterea formam aratri similitudinem referre. Quod etiam reges ipsorum gestent, cum pileis oblongis; quorum apex umbilicum habeat, & serpentium, quos Aspides vocant, spiras circumvolutas. Quibus insignibus indicari videtur, eos, qui regem insidiis appetunt, morsibus letiferis obnoxios esse. Multa etiam alia de sua vetustate & colonia in Aegy-

τῆς τῶν Αἰγυπτίων ἀποικίας, περὶ ὧν οὐδὲν κατεπείγει γράφειν.

Obiter de literis Aethiopicis s. hieroglyphicis.

δ'. Περὶ δὲ τῶν Αἰθιοπικῶν γραμμάτων, τῶν παρ' Αἰγυπτίοις καλουμένων [1] ἱερογλυφικῶν, ῥητέον, ἵνα μηδὲν παραλείπωμεν τῶν ἀρχαιολογουμένων. συμβέβηκε τοίνυν τοὺς μὲν τύπους ὑπάρχειν αὐτῶν ὁμοίους ζώοις παντοδαποῖς καὶ ἀκρωτηρίοις ἀνθρώπων, ἔτι δ' ὀργάνοις, καὶ μάλιστα τεκτονικοῖς. οὐ γὰρ ἐκ τῆς τῶν συλλαβῶν συνθέσεως ἡ γραμματικὴ παρ' αὐτοῖς τὸν ὑποκείμενον λόγον ἀποδίδωσιν, ἀλλ' ἐξ ἐμφάσεως τῶν μεταγραφομένων καὶ μεταφορᾶς μνήμῃ [2] συνηθλημένης. γράφουσι γὰρ ἱέρακα καὶ κροκόδειλον, ἔτι δ' ὄφιν, καὶ τὸν ἐκ τοῦ σώματος τῶν ἀνθρώπων ὀφθαλμὸν, καὶ χεῖρα, καὶ πρόσωπον, καὶ ἕτερα τοιαῦτα. ὁ μὲν οὖν ἱέραξ αὐτοῖς σημαίνει πάντα [3] ὀξέως

1 Hanc vocem idem non legit.
2 Huic Scholion addit Reg. τουτέστιν ἀπὸ τροπῆς καὶ τύπων ζώων τινῶν ἀπομνημονευομένων τοῖς πᾶσι καθεκάστην διὰ κοινότητα.
3 Τὰ ὀξέως bene Ven.

ptum expedita olim repetunt, de quibus hic scribere non necessum est.

IV. Atque de literis Aethiopicis, & his, quas Hieroglyphicas Aegyptii nominant, aliquid dicendum est, ne quid de priscis rebus omittatur. Primae istarum variis bestiis, & hominum membris, instrumentisque fabrilibus potissimum, assimiles sunt. Nam ars apud eos literaria non compositione syllabarum, sed descriptarum imaginum significatu, & translatione per exercitationem memoriae insculpta, subiectam orationem exprimit & absolvit. Iam enim accipitrem, crocodilum, serpentem; iam de corpore humano aliquid, puta oculum, manum, faciem, & id genus alia, scribunt. Accipiter illis cuncta, quae celeriter fiunt, significat; quod avis haec

γινόμενα, διὰ τὸ [1] ζῶον τοῦτο τῶν πτηνῶν σχεδὸν ὑπάρχειν ὀξύτατον. μεταφέρεταί τε ὁ λόγος ταῖς οἰκείαις μεταφοραῖς εἰς πάντα τὰ ὀξέα, καὶ τὰ [2] τούτοις οἰκεῖα, παραπλησίως τοῖς εἰρημένοις. ὁ δὲ κροκόδειλος σημαντικός ἐστι πάσης κακίας. ὁ δὲ ὀφθαλμὸς, δίκης τηρητὴς καὶ παντὸς τοῦ σώματος φύλαξ. τῶν δ' ἀκρωτηρίων ἡ μὲν δεξιὰ τοὺς δακτύλους ἐκτεταμένους ἔχουσα σημαίνει βίου πορισμὸν, ἡ δ' εὐώνυμος συνηγμένη τήρησιν [3] καὶ φυλακὴν χρημάτων. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων [4] τύπων τῶν ἐκ τοῦ σώματος, καὶ τῶν ὀργανικῶν καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ταῖς γὰρ ἐν ἑκάστοις ἐνούσαις ἐμφάσεσι συνακολουθοῦντες, καὶ μελέτῃ πολυχρονίῳ καὶ μνήμῃ γυμνάζοντες τὰς ψυχὰς, ἐκτικῶς ἕκαστα τῶν γεγραμμένων [5] ἀναγινώσκουσι.

1 Ζώων Vat. Mox σχεδὸν abeſt Reg. quod & Steph. nota inſtruxerat.
2 Τούτων Clar. 1. Ven.
3 Κρύφην χρημάτων Coisl. Mut.
4 Ἁπάντων Coisl.
5 Ἀναγινώσκουσι. τουτέστιν, ὅπερ θέλουσι σημαίνειν καὶ παραδηλῶσαι διὰ τῆς συνηθείας, ἧς ἔχουσι τὴν τῶν ζώων ἰδιότητα, εἴτε φαύλη εἴτε ἀγαθὴ ἐστὶν αὐτὴ, ταῦτα ἐναργῶς διὰ γραφῆς, ἤτοι εἰκόνος τῶν ζώων, παριστῶσι. Schol. Reg.

omnes fere alias velocitate ſuperet. Ratioque congruis metaphoris [translationibus] ad omnia ſubita & his affinia, perinde ac ſi dicta forent, applicatur. Crocodilus, omnis malitiae index eſt. Oculus, iuſtitiae ſervator, & cuſtos corporis. Inter extrema corporis membra dextera expaſſis digitis victus ſuppeditationem, ſiniſtra contracta conſervationem facultatum & cuſtodiam denotat. Eadem ſe ratio ad ceteras quoque corporis & inſtrumentorum, adeoque omnium formas extendit. Dum enim in unoquoque ſignificationes abditas ſequuntur, animoſque diuturno ſtudio & memoriae cultu exercitatos intendunt, exacte ſingula figuris adumbrata legunt & intelligunt.

Leges singulares: ε. Τῶν δὲ παρ' Αἰθίοψι νομίμων οὐκ ὀλίγα [1] δοκεῖ πολὺ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις διαφέρειν, καὶ μάλιστα περὶ τὴν αἵρεσιν τῶν βασιλέων. reges e sacerdotibus ac per sacerdotes leguntur; οἱ μὲν γὰρ ἱερεῖς ἐξ αὐτῶν τοὺς ἀρίστους προκρίνουσιν, ἐκ δὲ τῶν καταλεχθέντων, ὃν ἂν ὁ θεὸς [2] κωμάζων κατά τινα συνήθειαν περιφερόμενος λάβῃ, τοῦτον τὸ πλῆθος αἱρεῖται βασιλέα. [3] εὐθὺς δὲ καὶ προσκυνεῖ καὶ τιμᾷ καθάπερ θεὸν, ὡς ὑπὸ τῆς τοῦ δαιμονίου προνοίας ἐγκεχειρισμένης αὐτῷ τῆς ἀρχῆς. iidem arbitrio suo nihil omnia e legibus decernunt. ὁ δ' αἱρεθεὶς διαίτῃ τε χρῆται τῇ τεταγμένῃ κατὰ τοὺς νόμους, καὶ τἄλλα πράττει κατὰ τὸ πάτριον ἔθος, οὔτ' εὐεργεσίαν, οὔτε τιμωρίαν ἀπονέμων οὐδενὶ παρὰ τὸ δεδογμένον ἐξ ἀρχῆς παρ' αὐτοῖς νόμιμον. Mortis poena non infertur, sed nuntiatur. ἔθος δ' αὐτοῖς ἐστι μηδένα τῶν ὑποτεταγμένων θανάτῳ [4] περιβάλλειν, μηδ' ἂν καταδικασθεὶς ἐπὶ θανάτῳ τὶς φανῇ τιμωρίας ἄξιος,

1 Δοκεῖν Mutin.
2 Κωμάζων καὶ συμποσιάζων Vat. ex glossa.
3 Εὐθὺς Coisl. Mut. bene. Ceteri εὐθύ.
4 Ὑποβάλλειν Ven. prave.

V. Legum Aethiopicarum pars non exigua ab extraneis plurimum differt, inprimis illa, quae de regis electione habetur. Nam sacerdotes ex ordine suo optimos quosque secernunt. Quemcunque igitur delectorum Deus comessabundus pro more circumductus apprehenderit, eum populus regem creat, statimque flexis genibus adorat tanquam Deum, aliisque honoribus, ut cui divina providentia magistratus sit commissus, demeretur. Sic electus ratione vivendi a legibus praescripta utitur, & cum cetera pro more patrio administrat, tum neque praemio, neque poena quemquam, praeter maiorum instituta a primordiis rata, afficit. Lege sancitum illis est, neminem e subditis morte plectere, si vel maxime dignus capitali supplicio reorum

ἀλλὰ [1] πέμπειν τῶν ὑπηρετῶν τινα σημεῖον ἔχοντα θανάτου πρὸς τὸν παρανενομηκότα. οὗτος δ' ἰδὼν τὸ σύσσημον, καὶ παραχρῆμα εἰς τὴν ἰδίαν [2] οἰκίαν ἀπελθὼν, ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ζῆν μεθίστησι. Φεύγειν δὲ τῆς ἰδίας χώρας εἰς τὴν ὅμορον, καὶ τῇ μεταστάσει τῆς πατρίδος λύειν τὴν τιμωρίαν, καθάπερ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, οὐδαμῶς συγκεχώρηται. διὸ καί φασί τινα, [3] τοῦ θανατηφόρου σημείου πρὸς αὐτὸν ἀποσταλέντος ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἐπιβαλέσθαι μὲν ἐκ τῆς Αἰθιοπίας φεύγειν, αἰσθομένης δὲ τῆς μητρὸς, καὶ τῇ ζώνῃ τὸν τράχηλον αὐτοῦ σφιγγούσης, ταύτῃ μηδὲ καθ' ἕνα τρόπον τολμῆσαι προσενεγκεῖν τὰς χεῖρας· αὐτὸν δ' ἀγχόμενον καρτερῆσαι μέχρι τῆς τελευτῆς, ἵνα μὴ τοῖς συγγενέσιν ὀνείδη [4] καταλείπῃ μείζω.

Exsilium abominantur.

στ'. Πάντων δ' ἐστὶ παραδοξότατον τὸ γινόμενον

1 Πέμπει Mut. Vat.
2 Οἰκείαν Clar. 2.
3 Τοῦ σημειοφόρου Steph. ora, Reg. Urſini quoque liber.
4 Καταλίπῃ Vat. Coisl. Mox Schol. Reg. μείζω τοῦ πλημμελήματος, δι' οὗ ἔμελλεν εἰς ἐξορίαν συνελαθῆναι. ὅσοι γὰρ ἐξορίζοντο, τῆς διὰ τοῦ θανάτου τιμωρίας ἐλύοντο. ἐκακουχοῦντο δὲ τῇ ἐξορίᾳ. At Mutin. μεῖζον δὲ πάντων, & Coisl. ſed qui μείζω retinet.

quiſpiam iudicetur; ſed unus ex lictoribus ad reum mittitur, ſignum mortis praeferens: quo ille viſo, domum abiens ſibi mortem conſciſcit. Fugere autem in terras vicinas, atque ita cum poena capitis exſilium commutare, ut Graecis in more eſt, neutiquam licet. Ideo tradunt, quendam, poſt letale ſignum a rege miſſum fugam quidem adornaſſe; ſed cum mater id praeſentiens collum hominis zona ſtrinxiſſet, nequaquam manibus reniti auſum ad mortem uſque ſtrangulationem toleraſſe, ne propinquis maiorem ignominiae labem poſt ſe relinqueret.

VI. Prae omnibus maxime inſolens eſt, quod in mor-

Regi facerdotes, miffo nuntio, mortem imperant.

περὶ τὴν [1] τελευτὴν τῶν βασιλέων. κατὰ γὰρ τὴν Μερόην οἱ περὶ τὰς τῶν θεῶν θεραπείας τε καὶ τιμὰς [2] διατρίβοντες ἱερεῖς, μεγίστην καὶ κυριωτάτην τάξιν ἔχοντες, ἐπειδὰν ἐπὶ νοῦν [3] αὐτοῖς ἔλθῃ, πέμπουσιν ἄγγελον πρὸς τὸν βασιλέα, κελεύοντες ἀποθνήσκειν. τοὺς γὰρ θεοὺς [4] αὐτοῖς ταῦτα κεχρηματικέναι, καὶ δεῖν τὸ πρόσταγμα τῶν ἀθανάτων ὑπὸ θνητῆς φύσεως μηδαμῶς παροραθῆναι. καὶ ἑτέρους δ' ἐπιφθέγγονται λόγους, οἵους ἁπλῇ διανοίᾳ προσδέξαιτο φύσις, ἀρχαίᾳ μὲν καὶ δυσεξαλείπτῳ συνηθείᾳ συντεθραμμένη, λόγον δ' οὐκ ἔχουσα τὸν ἐναντιωθησόμενον τοῖς οὐκ [5] ἀναγκαίως προσταττομένοις. κατὰ μὲν οὖν τοὺς ἐπάνω χρόνους ὑπήκοον οἱ βασιλεῖς τοῖς ἱερεῦσιν, οὐχ ὅπλοις οὐδὲ βίᾳ κρατηθέντες, ἀλλ' ὑπ' αὐτῆς τῆς δεισιδαιμονίας τοὺς λογισμοὺς κατισχυόμενοι. κατὰ δὲ τὸν δεύτερον Πτολεμαῖον ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰθιόπων

1 Ταφὴν Clarom. 2. fed melius margo.
2 Ἀσχολούμενοι ἱερεῖς Ven. ex Scholio, ut fufpicor.
3 Αὐτοὺς Clar. 2.
4 Αὐτῶν Steph. ora & Clar. 1.
5 Ἀναγκαίοις Coisl. Mut.

te regum accidit. Nam qui in Meroë Deûm cultus & honores adminiftrant facerdotes, ordo autem hic maxima pollet auctoritate, quandocunque ipfis in mentem venerit, miffo ad regem nuntio, vita fe illum abdicare iubent. Oraculis enim Deûm hoc edici: nec fas effe, ab ullo mortalium, quod Dii immortales iufferint, contemni. Alias quoque rationes adiiciunt, quas ingenium fimplex, veterique & perpetuo mori affuefactum, nec iuffis non neceffariis refragandi argumenta habens, facili credulitate admiferit. Et per fuperiores quidem aetates non armis aut vi coacti, fed merae fuperftitionis fafcino mentem capti, ita morem gefferunt: donec Ergamenes, Aethiopum rex, Ptolemaeo fecundo rerum

Ἐργαμένης, μετεσχηκὼς Ἑλληνικῆς ἀγωγῆς, καὶ φιλοσοφήσας, πρῶτος ἐθάῤῥησε [1] καταφρονῆσαι τοῦ πράγματος. λαβὼν γὰρ φρόνημα τῆς βασιλείας ἄξιον παρῆλθε μετὰ τῶν στρατιωτῶν εἰς τὸ ἄβατον, οὗ συνέβαινεν εἶναι τὸν χρυσοῦν ναὸν τῶν Αἰθιόπων, καὶ τοὺς μὲν ἱερεῖς [2] ἅπαντας ἀπέσφαξε, τὸ δὲ ἔθος τοῦτο καταλύσας, διωρθώσατο πρὸς τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν.

Ergamenes primus hanc potestatem aspernatus.

ζʹ. Τὸ δὲ περὶ τοὺς φίλους τοῦ βασιλέως νόμιμον, καίπερ ὂν παράδοξον, διαμένειν ἔφασαν ἕως τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. ἔθος γὰρ ὑπάρχειν [3] λέγουσι τοῖς Αἰθίοψιν, ἐπὰν ὁ βασιλεὺς μέρος τι τοῦ σώματος πηρωθῇ δι' ἡνδηποτοῦν αἰτίαν, ἅπαντας τοὺς συνήθεις συναποβάλλειν τοῦτο κατὰ προαίρεσιν. αἰσχρὸν γὰρ ὑπολαμβάνειν, τοῦ βασιλέως πεπηρωμένου τὸ σκέλος, [4] ἀρτίποδας εἶναι τοὺς φίλους, καὶ μὴ πάντας ἐν ταῖς ἐξόδοις συνέπεσθαι χωλοὺς ὁμοίως. ἄτοπον γὰρ εἶναι τὸ

Regis amici iisdem, quibus rex, naevis insignes,

1 Καταφρονήσας Coisl. Mut.
2 Ἅπαντας non habet Coisl.
3 Λέγεται Mut. Coisl.
4 Ἀντίποδας absurde Clar. 2.

potiente, Graecorum disciplinae & philosophiae particeps, mandata illa primus adspernari ausus fuit. Nam hic animo, qui regem deceret, sumto, cum militum manu in locum inaccessum, ubi aureum fuit templum Aethiopum, profectus, omnes illos sacrificos iugulavit, & abolito more pristino cetera pro arbitrio suo instauravit.

VII. Legem regis amicis praescriptam, utut mirabilem, ad hanc tamen usque tempestatem durare perhibent. Mos Aethiopibus est, si regi quacunque de causa membrum aliquod corporis mutilatum sit, ut omnes eius familiares id ipsum sponte sibi decurtent. Turpe enim ducunt, si crus rex mancum habeat, integris esse pedibus necessarios, nec omnes aeque claudos per vias eum comitari. Absurdum enim amicitiaque vera &

συμπενθεῖν μὲν καὶ τὸ συλλυπεῖσθαι, καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀγαθῶν ἁπάντων τε καὶ κακῶν κοινωνεῖν [1] τὴν βεβαίαν φιλίαν, τῆς δ' εἰς τὸ σῶμα λύπης ἄμοιρον γίνεσθαι. Φασὶ δὲ σύνηθες εἶναι καὶ τὸ συντελευτᾷν ἑκουσίως τοὺς ἑταίρους τοῖς βασιλεῦσι, καὶ τοῦτον εἶναι τὸν θάνατον ἔνδοξον καὶ φιλίας ἀληθινῆς μάρτυρα. διόπερ μὴ ῥᾳδίως ἐπιβουλὴν γίνεσθαι παρὰ τοῖς Αἰθίοψι κατὰ τῶν φίλων, ὡς ἂν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν φίλων ἁπάντων ἐπίσης προνοουμένων τῆς τ' ἐκείνου καὶ τῆς ἰδίας ἀσφαλείας. ταῦτα μὲν οὖν τὰ νόμιμα παρὰ τοῖς Αἰθίοψίν ἐστι τοῖς τὴν μητρόπολιν αὐτῶν οἰκοῦσι καὶ νεμομένοις [2] τήν τε νῆσον τὴν Μερόην, καὶ τὴν χώραν τὴν πλησίον Αἰγύπτου.

mors etiam communis.

ή. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα γένη τῶν Αἰθιόπων παμπληθῆ, τὰ μὲν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τὴν παραποτάμιον τοῦ Νείλου κατοικοῦντα καὶ τὰς ἐν τῷ πο-

Aethiopes extra Aethiopiae fines.

1 Tres has voces Reg. non agnoſcit, notaque inſtruxerat Stephanus. Τὴν βέβαιον Coisl. Mut.

2 Τήν τε χώραν τὴν π. A. καὶ τὴν νῆσον Μερ. Reg. τήν τε νῆσον Coisl. Vat. bene. Vulgo γε.

conſtanti indignum iudicant, in ceteris tam adverſae quam ſecundae fortunae communionem habere, parique luctu & moerore affici; corporis vero dolores & vitia non ſimul participare. Quin immo communem cum regibus mortem oppetere amicos, in more poſitum; eumque interitum glorioſum, & ſincerae amicitiae teſtem eſſe praedicant. Ideo non facile apud Aethiopes, regis amicos inſidiis appeti; cum & rex & amici mutua inter ſe providentia de communi incolumitate ſint ſolliciti. Haec ſtatuta ſunt Aethiopum, qui primariam eius terrae urbem, & Meroën inſulam, finitimamque Aegypto regionem tenent.

VIII. Sunt & aliae gentes Aethiopum quam plurimae, quorum hae utraſque Nili ripas, inſulaſque in

ταμῷ νήσους, τὰ δὲ τὴν ὅμορον τῆς Ἀραβίας νεμόμενα, τὰ δ' ἐν τοῖς μεσογείοις τῆς Λιβύης καθιδρυμένα. οἱ πλεῖστοι δὲ τούτων, καὶ [1] μάλιστα οἱ παρὰ τὸν ποταμὸν οἰκοῦντες, [2] ταῖς μὲν χρόαις εἰσὶ μέλανες, ταῖς δὲ ἰδέαις σιμοὶ, τοῖς δὲ [3] τριχώμασιν οὖλοι. καὶ ταῖς μὲν ψυχαῖς παντελῶς ὑπάρχουσιν ἄγριοι, καὶ τὸ θηριῶδες ἐμφαίνοντες, οὐχ [4] οὕτως δὲ τοῖς θυμοῖς ὡς τοῖς ἐπιτηδεύμασιν. αὐχμηροὶ γὰρ ὄντες τοῖς ὅλοις σώμασι τοὺς μὲν ὄνυχας ἐπιπολὺ παρηγμένους ἔχουσι, τοῖς θηρίοις παραπλησίως, τῆς δὲ πρὸς ἀλλήλους φιλανθρωπίας πλεῖστον ὅσον ἀφεστήκασι. καὶ τὴν μὲν φωνὴν ὀξεῖαν προβάλλοντες, [5] τῶν δὲ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδευομένων εἰς βίον ἥμερον οὐδ' ὁτιοῦν ἔχοντες, μεγάλην ποιοῦσι [6] πρὸς τὰ καθ' ἡμᾶς ἔθη τὴν διαφοράν. καθοπλίζονται δ' αὐτῶν οἱ μὲν ἀσπίσιν [7] ὠμοβοΐναις καὶ μικροῖς δόρασιν, οἱ δὲ ἀκοντίοις ἀναγκύλοις. ἐνίοτε

Aethiopum corpora & ingenia.

Arma.

1 Μάλιστ' Co. mox περὶ τὸν Cl. 1.
2 Τὴν μὲν χρόαν Steph. ora & Clar. 1. κατὰ μὲν τὴν χρόαν Ven.
3 Χρώμασιν & brevi post πολυτελῶς Clar. 1. prave.
4 Οὕτω Mutin. Coisl. & tum ἄλλοις σώμασι.
5 Τὸ Coisl.
6 Εἰς τὰ Mut. & ἔθνη Coisl.
7 Ὠμοβοΐνως Clar. 1.

fluvio habitant, illae Arabiam attingunt. Nonnullae in mediterraneis Africae ſedes habent. Plerique omnes, & maxime fluminis accolae, nigro ſunt colore, facie ſima, criſpis capillis, animis perquam ſaevis; moreſque belluinos prae ſe ferunt; licet non tam ingeniis, quam ſtudiis efferati. Squalidi enim toto corpore, ungues longe prominentes habent, uti ferae; & ab humanitate mutua plurimum recedunt: vocem emittunt acutam; & quia nihil omnino ſtudiorum, quae ad manſuetioris vitae cultum ab aliis exercentur, illi habent, plurimum a noſtris moribus differunt. Arma ferunt alii clypeos e crudo boum corio, & frameas, ſeu haſtas exiles: alii mucronibus aduncis iacula. Quandoque ligneis utuntur

δὲ ξυλίνοις τόξοις τετραπήχεσιν, οἷς τοξεύουσι μὲν τῷ ποδὶ προσβαίνοντες, ἀναλωθέντων δὲ τῶν οἰστῶν, σκυτάλαις [1] ξυλίναις διαγωνίζονται. καθοπλίζουσι δὲ καὶ τὰς γυναῖκας, ὁρίζοντες αὐταῖς τεταγμένην ἡλικίαν, ὧν ταῖς πλείσταις νόμιμόν ἐστι χαλκοῦν κρίκον φέρειν
Veſtitus. ἐν τῷ χείλει τοῦ στόματος. ἐσθῆτι δὲ τινὲς μὲν αὐτῶν [2] ἁπλῶς οὐ χρῶνται, γυμνῆτα βίον [3] δι' αἰῶνος ἔχοντες, καὶ πρὸς μόνα τὰ καύματα ποριζόμενοι βοήθειαν αὐτουργὸν ἐκ τοῦ παραπεσόντος· τινὲς δὲ τῶν προβάτων τὰς οὐρὰς ἀποκόπτοντες ἐκ τῶν ὄπισθεν, καλύπτουσι διὰ τούτων τὰ ἰσχία, καθάπερ αἰδῶ ταύτην προβαλόμενοι. ἔνιοι δὲ χρῶνται ταῖς δοραῖς τῶν κτηνῶν. εἰσὶ δ' οἱ περιζώμασι μέχρι μέσον τὸ σῶμα καλύπτουσιν, ἐκ τῶν τριχῶν πλέκοντες, ὡς ἂν τῶν παρ' αὐτοῖς προβάτων ὄντων, μὴ φερόντων ἔρια, διὰ τὴν ἰδιό-
Victus. τητα τῆς χώρας. τροφῇ δὲ χρῶνται τινὲς μὲν λαμβάνοντες τὸν γεννώμενον ἐν τοῖς ὕδασι καρπὸν, ὃς αὐτο-

1 Ξυλίνοις Coiſl. Mut. Reg. qui poſterior σκυτάλοις.

2 Ἁπλῶς non eſt in Reg. notatumque a Steph. διὰ παντὸς οὐ χρ. Ven. & Urſini Codex.

3 Διὰ παντὸς Reg. & Steph. ora, nulla gravi cauſa. Vid. Euſtath. Hom. p. 1256.

arcubus quaternûm cubitorum, quibus admoto pede ſagittas intorquent, iiſque abſumtis, ſudibus decertant. Armant & feminas, certo aetatis termino illis praeſtituto; quarum pleriſque uſitatum eſt aeneum labris annulum circumferre. Veſtibus quidam prorſus non utuntur, per omnem vitam nudi, & Solis dumtaxat ardores praeſidiis undecunque oblatis avertunt. Nonnulli reſectis ovium caudis, ceu pudoris velamento, femora cingunt. Sunt etiam, qui iumentorum coria ad hoc uſurpant. Alii ſubligaculis tegunt clunes, e capillitio contextis; cum ob naturam loci oves vellera non ferant. Cibus illis eſt fructus quidam aquaticus, ſponte

φυὴς ἀνατέλλει περί τε τὰς λίμνας καὶ τοὺς ἑλώδεις τόπους. τινὲς δὲ τῆς ἁπαλωτάτης ὕλης τοὺς ἀκρέμονας περικλῶντες, οἷς καὶ τὰ σώματα σκιάζοντες περὶ τὰς μεσημβρίας [1] καταψύχουσιν. ἔνιοι δὲ σπείροντες σήσαμον καὶ λωτόν· εἰσὶ δ' οἳ ταῖς ῥίζαις τῶν καλάμων ταῖς ἁπαλωτάταις διατρεφόμενοι. οὐκ ὀλίγοι δ' αὐτῶν καὶ ταῖς τοξείαις ἐνηθληκότες τῶν πτηνῶν, εὐστόχως πολλὰ τοξεύουσι, δι' ὧν τὴν τῆς φύσεως ἔνδειαν ἀναπληροῦσιν. οἱ πλεῖστοι δὲ [2] τοῖς ἀπὸ τῶν βοσκημάτων κρέασι καὶ γάλακτι [3] καὶ τυρῷ τὸν πάντα βίον διαζῶσι. περὶ δὲ θεῶν οἱ μὲν [4] ἀνώτερον Μερόης οἰκοῦντες ἐννοίας ἔχουσι διττάς. ὑπολαμβάνουσι γὰρ τοὺς μὲν αὐτῶν αἰώνιον ἔχειν καὶ ἄφθαρτον τὴν φύσιν, οἷον ἥλιον καὶ σελήνην, καὶ τὸν σύμπαντα κόσμον· τοὺς δὲ νομίζουσι θνητῆς φύσεως κεκοινωνηκέναι, καὶ δι' ἀρετὴν καὶ κοινὴν εἰς ἀνθρώπους εὐεργεσίαν [5] τετευ-

Aethiopum ſupra Meroën inſulam Theologumena.

1 Καταχίχουσι Mut. Coisl.
2 Τῶν ἀπὸ Coisl.
3 Ναὶ μὲν καὶ Vat. Reg.
4 Ἀνωτέρω Mut. μέρους Clar. 1.
5 Τετυχέναι Coisl. τετυχηκέναι Mut. Vide ſupra I, 13.

ſua circum ſtagna & paludes proveniens. Aliqui tenerioris ſilvae ramuſculos decerpunt, & horum umbra ab aeſtu meridiano corpus refrigerant. Quidam ſeſami ac loti ſementem faciunt. Nonnulli teneriuſculis arundinum radicibus victitant. Nec pauci arte ſagittaria exercitati magnam volatilium copiam aucupando naturalem penuriam explent. Sed maxima pars carnibus & lacte pecudum caſeoque toto ſe vitae tempore ſuſtentant. De Diis, qui ſupra Meroën habitant, bifariam ſentiunt. Aliorum enim naturam aeternam eſſe & corruptionis expertem; quo loco Solem & Lunam, totumque mundum ponunt: alios mortalis quidem naturae participes, ſed ob virtutem & in homines benefacta honores im-

χέναι τιμῶν ἀθανάτων. τήν τε γὰρ Ἶσιν καὶ τὸν Πᾶνα, πρὸς δὲ τούτοις Ἡρακλέα καὶ Δία σέβονται, μάλιστα νομίζοντες ὑπὸ τούτων [1] εὐηργετῆσθαι τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος. ὀλίγοι δὲ τῶν Αἰθιόπων καθόλου θεοὺς οὐ νομίζουσι εἶναι. διὸ καὶ τὸν ἥλιον ὡς πολεμιώτατον ὄντα κατὰ τὰς ἀνατολὰς [2] βλασφημήσαντες, φεύγουσι πρὸς τοὺς ἑλώδεις τῶν τόπων. παρηλλαγμένοις δ' ἔθεσι χρῶνται καὶ [3] περὶ τοὺς παρ' αὐτοῖς τελευτῶντας. οἱ μὲν [4] γὰρ εἰς τὸν ποταμὸν βάλλοντες ἀφιᾶσιν, ἀρίστην ἡγούμενοι ταφὴν ταύτην. οἱ δὲ, περιχέαντες ὕελον, ἐν ταῖς οἰκίαις φυλάττοντες, νομίζουσι δεῖν μήτε τῶν τελευτώντων ἀγνοεῖσθαι τὰς ὄψεις τοῖς συγγενέσι, μήτ' ἐπιλανθάνεσθαι τοὺς προσήκοντας τῷ γένει τῶν προσῳκειωμένων. ἔνιοι δ' εἰς ὀστρακίνας σοροὺς [5] ἐμβάλλοντες κατορύττουσι κύκλῳ τῶν ἱερῶν· καὶ

Infunt quoque Athei.

Ritus fepeliendi varii.

1 Εὐεργετεῖσθαι Co. Vat. Reg. Mut. & Steph. marg. εὐεργετηθῆναι Ven.
2 Βλασφημοῦντας Clar. 2.
3 Περὶ non eft in Co. Clar. 1.
4 Γὰρ abeft Clar. 1. Mox εἰς ποταμὸν βάλλουσι Ven.
5 Ἐμβάλλοντες κατορύττουσι R. Coisl. Mut. Vat. bene. Ceteri ἐμβάλλουσι καί.

mortales confecutos effe, opinantur. Ifidem enim ac Pana, cumque his Herculem & Iovem, a quibus maximis genus humanum beneficiis cumulatum exiftimant, apprime colunt. Pauci tamen Aethiopum nullos omnino Deos effe ftatuunt. Et hi Solem exorientem ut infeftiffimum hoftem exfecrantes, ad paludes fugiunt. Secus etiam, quam aliae gentes, defunctis apud fe iufta faciunt. Alii enim in flumen eos abiiciunt, hunc optimum fepeliendi modum rati. Alii circumfufo illos vitro domi confervant; quia mortuorum facies non ignotas effe cognatis, nec gentilium propinquorum ut oblivifcantur, decere cenfent. Nonnulli fandapilis teftaceis conditos circum templa defodiunt: & praeftitum fuper

τὸν ἐπὶ τούτοις γινόμενον ὅρκον μέγιστον ἡγοῦνται. τὰς δὲ βασιλείας ἐγχειρίζουσιν οἱ μὲν τοῖς εὐπρεπεστάτοις, τύχης ἡγούμενοι δῶρα ἀμφότερα, τήν τε μοναρχίαν καὶ τὴν εὐπρέπειαν· οἱ δὲ τοῖς ἐπιμελεστάτοις κτηνοτρόφοις παραδιδόασι [1] τὴν ἀρχὴν, ὡς μόνους ἄριστα τῶν ὑποτεταγμένων [2] φροντιοῦντας. ἔνιοι δὲ τοῖς πλουσιωτάτοις τοῦτο τὸ τίμιον ἀπονέμουσιν, ἡγούμενοι μόνους [3] τούτους ἐπικουρεῖν τοῖς ὄχλοις δύνασθαι, διὰ τὴν ἑτοιμότητα τῆς εὐπορίας. εἰσὶ δ' οἱ τοὺς ἀνδρείᾳ διαφέροντας [4] αἱροῦνται βασιλεῖς, κρίνοντες τοὺς ἐν πολέμῳ πλεῖστον δυναμένους, ἀξίους εἶναι μόνους τυγχάνειν τῶν πρωτείων.

Reges creant vel formosissimos, vel pastores optimos, vel opulentissimos, vel fortitudine probatissimos.

θ'. Τῆς δὲ παρὰ τὸν Νεῖλον χώρας τῆς ἐν τῇ Λιβύῃ κειμένης ἐστί τι μέρος τῷ κάλλει διαφέρον. τροφάς τε γὰρ φέρει διαψιλεῖς καὶ ποικίλας, καὶ πρὸς τὰς τῶν καυμάτων ὑπερβολὰς ἔχει βοηθείας εὐθέτους,

1 Τὴν ψυχὴν Clar. 1.
2 Φροντιοῦσι Clar. 2.
3 Αὐτοὺς Coisl. Mut.
4 Αἱρούμενοι Vat. Reg. Clar. 1.

his iuramentum longe sanctissimum habetur. Regna tribuunt alii formosissimis, ut qui utrumque, & monarchiam, id est, potestatem regiam, & formae elegantiam, fortunae donum existimant. Alii pecorum curatoribus maxime industriis, ut qui soli curam subditorum optime gesturi sint, regni clavum tradunt. Alii honorem istum deferunt opulentissimis, quos solos de parata facultatum copia plebis inopiam sublevare posse arbitrantur. Sunt etiam, qui fortitudine probatissimos regno praeficiunt; quod in bello valentes plurimum ceteris omnibus praeferendos esse, iudicent.

IX. Regionis Nilo adiacentis in Libya portio quaedam amoenitate excellit, variaeque alimoniae copiam subministrat. Ad evitandum vero nimios Solis aestus,

De regione fertilissima & amoenissima certant Afri & Aethiopes.

τὰς ἐν τοῖς ἕλεσι καταφυγάς· διὸ καὶ περιμάχητος ὁ τόπος οὗτος γίνεται τοῖς τε Λίβυσι καὶ τοῖς Αἰθίοψι, καὶ πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ [1] αὐτοῦ πολεμοῦντες διατελοῦσι. Φοιτᾷ δ' εἰς [2] αὐτὸν καὶ πλῆθος ἐλεφάντων ἐκ τῆς ἄνω χώρας, ὡς μὲν ἔνιοι λέγουσι, διὰ τὴν δαψίλειαν καὶ τὴν ἡδονὴν τῆς νομῆς. ἕλη γὰρ θαυμαστὰ παρεκτείνεται τοῖς χείλεσι τοῦ ποταμοῦ, πολλῆς καὶ παντοίας ἐν αὐτοῖς φυομένης τροφῆς. διόπερ ὅταν γεύσωνται τοῦ [3] θρύου καὶ τοῦ καλάμου, διὰ τὴν γλυκύτητα τῆς τροφῆς μένει, καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων δίαιταν [4] καταφθείρει. δι' ἣν αἰτίαν [5] ἀναγκάζονται φεύγειν εἰς τούτους τοὺς τόπους, ὄντες [6] νομάδες καὶ σκηνῖται, τὸ σύνολον τῷ συμφέροντι τὰς πατρίδας ὁρίζοντες. αἱ δ' ἀγέλαι τῶν εἰρημένων θηρίων τὴν μεσόγειον

1 Αὐτῶν Coisl. & πολεμηθέντες Clar. 1.
2 Αὐτὸ Coislin.
3 Θρίου Clar. 2. θρύου καὶ τοῦ τῆς συχῆς (ψυχῆς Vat.) φύλλου Reg. Vat. ex glossa, sed quae θρίον explicat, non vero vulgatum, sicuti ex Hesych. notum est.
4 Διαφθείρει Coisl. Mut.
5 Καταναγκάζονται Clar.
6 Μονάδες καὶ σκηνῆται Vat. νομάδες καὶ σκηνητόβιοι Clar. 2. νομάδες τὸ σύνολον Reg. Ven. omissis duabus vocibus, quas & Steph. nota ornaverat: omnia vero ὄντες — — — συμφέροντι neglexit Coisl.

commodissima paludes refugia praebent. Ideo de loco inter se pugnant Aethiopes & Afri, & perpetuis mutuo se bellis vexant. Elephantum quoque armenta, e superiori Libya, ut nonnulli scribunt, ob pastus abundantiam & voluptatem illam frequentant. Mirificae enim paludes, & omnis generis pabulo refertae, ripis fluvii obtenduntur, quarum iuncis & arundinibus degustatis, suavitate cibi attinentur, & corrupto hominum victu, in loca illa refugiendi causam eis praebent. Pastores sunt, & commoditate patriam determinantes: armenta, de quibus dictum, pascuorum inopia mediterraneis excedunt,

χώραν ἐκλείπουσι, διὰ σπάνιν τροφῆς· ἅτε συντόμως τῶν φυομένων ἐν τῇ γῇ [1] πάντων αὐαινομένων. διὰ γὰρ τὴν τοῦ καύματος ὑπερβολὴν καὶ τὴν λειψυδρίαν τῶν πηγαίων καὶ ποταμίων ὑδάτων, σκληρὰς καὶ σπανίους συμβαίνει γίνεσθαι [2] τὰς τροφάς. ὡς δέ τινες φασὶν, ὄφεις θαυμαστοὶ γίνονται τό, τε μέγεθος καὶ τὸ πλῆθος κατὰ τὴν θηριώδη καλουμένην χώραν. οὗτοι δὲ περὶ τὰς συστάσεις τῶν ὑδάτων ἐπιτίθενται τοῖς ἐλέφασι· καὶ τραπέντες εἰς ἀλκὴν, περιπλέκονται ταῖς σπείραις εἰς τὰ σκέλη, καὶ πέρας ἕως τούτου συνέχουσι βιαζόμενοι καὶ σφίγγοντες τοῖς δεσμοῖς, ἕως ἂν ἀφρίσαντα τὰ θηρία πέσῃ διὰ τὸ βάρος. ἔπειτ' ἀθροιζόμενοι τὸ πεσὸν σαρκοφαγοῦσι, ῥαδίως ἐπικρατοῦντες διὰ τὴν δυσκινησίαν τοῦ ζώου. [3] ἀπολειπόμενοι δ' ἀποῤῥήματος διά τιν' αἰτίαν, οὐ συνέπονται τοῖς ἐλέφασιν εἰς τὴν προειρημένην παραποταμίαν, διώκοντες τὰς συνή- Elephantum & draconum certamina.

1 Πάντων ἀναλισκομένων Ven. ex Scholio.
2 Τὰς non habet Coisl.
3 Ἀπολειπομένου Clar. 2.

quod cito terrae foetus illic exarefcant. Ob immodicos enim ardores, fontanaeque & fluvitialis aquae defectum, horridi & rari illic paftus exfiftunt. Et, quomodo nonnulli referunt, in effera, quam vocant, regione, ftupendae magnitudinis & frequentiae ferpentes gignuntur. Hi elephantes circa aquarum confluges magna vi adorti, crura ipforum, fpiris fuis circumplicata, tamdiu firmis nexibus coarctant, dum mole tandem fatifcentes prolixa cum fpuma procumbant. Tum carnes prolapforum confertim illi devorant, ob impeditum belluae motum facile victores. Quando conatus non fuccedit quadam de caufa, ad oras fluminis iam dictas, prae familiaris efcae ftudio, elephantos non infequuntur. Angues

θεις τροφάς. Φασὶ δὲ [1] τοὺς τηλικούτους ὄφεις τὴν μὲν ἐπίπεδον τῆς χώρας φεύγειν, περὶ δὲ τὴν ὑπώρειαν ἐν ταῖς φάραγξι ταῖς τὸ μῆκος ἀνηκούσαις, [2] καὶ τοῖς σπηλαίοις τοῖς τὸ βάθος ἔχουσι συνεχῶς ἐναυλίζεσθαι. διόπερ τοὺς συμφέροντας καὶ συνήθεις τόπους μηδαμῶς ἐκλείπειν, αὐτοδιδάκτου πρὸς τὰ τοιαῦτα τῆς φύσεως [3] οὔσης ἅπασι τοῖς ζώοις. περὶ μὲν οὖν Αἰθιόπων καὶ τῆς χώρας αὐτῶν τοσαῦτα λέγομεν.

Adiungitur recentius ſcriptorum de rebus Aethiopum.

ι΄. Περὶ δὲ τῶν συγγραφέων ἡμῖν διοριστέον, ὅτι πολλοὶ συγγεγράφασι περὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Αἰθιοπίας, ὧν οἱ μὲν ψευδεῖ φήμῃ πεπιστευκότες, οἱ δὲ [4] παρ᾽ ἑαυτῶν πολλὰ τῆς ψυχαγωγίας ἕνεκα πεπλακότες, δικαίως ἂν ἀπιστοῖντο. Ἀγαθαρχίδης μὲν γὰρ ὁ Κνίδιος ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν, καὶ ὁ τὰς γεωγραφίας συνταξάμενος Ἀρτεμίδωρος ὁ Ἐφέσιος, κατὰ τὴν ὀγδόην βίβλον, καί τινες ἕτεροι τῶν

1 Τοὺς non legit Coisl.
2 Περὶ τοῖς σπηλαίοις Vat. Mox ἀνήκουσαν Coisl.
3 Οὔσης deſit Coisl.
4 Περὶ αὐτῶν Coisl. Mut.

enim hos immanes a campeſtribus refugere, & circa montium radices in longis convallibus & altis ſpeluncis verſari, perhibent. Et hinc fieri, ut apta & conſueta ſibi loca non deferant; natura ſic ſuadente, quae ſponte ſua, quid iuvet, quid noceat, animalia quaeque edocet. Et tantum de Aethiopibus, horumque terra, memorandum habemus.

X. Nunc de ſcriptoribus aliquid definiendum eſt. Multi enim de Aegypto & Aethiopia narrationes contexuere; quibus, quod vel mendaci famae crediderint, vel ex ingenio ſuo, voluptatis cauſa multa finxerint, merito fides deroganda eſt. Agatharchides autem Gnidius libro ſecundo rerum Aſiaticarum, & Artemidorus Epheſius Geographiarum auctor libro octavo, & quidam alii

ἐν Αἰγύπτῳ κατοικούντων, ἱστορηκότες τὰ πλεῖστα τῶν προειρημένων, ἐν πᾶσι σχεδὸν ἐπιτυγχάνουσι. καὶ γὰρ ἡμεῖς καθ᾽ ὃν καιρὸν [1] παρεβάλομεν εἰς Αἴγυπτον, πολλοῖς μὲν τῶν ἱερέων ἐνετύχομεν, οὐκ ὀλίγοις δὲ καὶ πρεσβευταῖς ἀπὸ τῆς Αἰθιοπίας παροῦσιν εἰς λόγους ἀφικόμεθα. παρ᾽ ὧν ἀκριβῶς ἕκαστα πυθόμενοι, καὶ τοὺς λόγους τῶν ἱστορικῶν ἐξελέγξαντες, τοῖς μάλιστα συμφωνοῦσιν ἀκόλουθον τὴν ἀναγραφὴν πεποιήμεθα. περὶ μὲν οὖν Αἰθιόπων τῶν πρὸς τῇ δύσει κατοικούντων ἀρκεσθησόμεθα τοῖς ῥηθεῖσι. Περὶ δὲ τῶν κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν κειμένων ἐν μέρει διέξιμεν· δοκεῖ δ᾽ ἡμῖν ἁρμόττειν προδιελθεῖν [2] περὶ τῆς τοῦ χρυσοῦ κατασκευῆς τῆς ἐν τούτοις τοῖς τόποις γινομένης.

ια᾽. Περὶ γὰρ τὰς ἐσχατιὰς τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς ὁμορούσης Ἀραβίας τε καὶ Αἰθιοπίας, τόπος ἐστὶν ἔχων

Denique fodinae aurariae in confiniis Aegypti & Aethiopiae defcribuntur.

1 Ἐνεβάλομεν Coisl. Vulgo περὶ τῶν, prave.
2 Περὶ τῆς Clar. 1. Mut. Reg.

de Aegypti incolis, qui hiftorias de rebus a nobis fupra recenfitis ediderunt, veritatem prope in omnibus affequuntur. Nam & nos fub peregrinationis noftrae in Aegypto tempus, multos facerdotum convenimus, nec cum paucis ex Aethiopia legatis fermones contulimus. Unde fingulis accurate perveftigatis, & examinatis hiftoricorum relationibus, ad ea, quibus inter fe conveniunt, noftram hanc fcriptionem attemperavimus. Haec ergo de Aethiopibus occidenti expofitis, annotata fufficiant. De ceteris autem plagae auftrali & rubro mari obverfis, figillatim nunc etiam dicemus. Sed congruum effe videtur, ut de auri confectione his in locis aliquid praemittamus.

XI. In confiniis Aegypti vicinaeque Arabiae & Ae-

μέταλλα πολλὰ καὶ μεγάλα χρυσοῦ, συναγομένου [1] πολλοῦ πολλῇ κακοπαθείᾳ τε καὶ δαπάνῃ. τῆς γὰρ γῆς μελαίνης οὔσης τῇ φύσει, καὶ [2] διαφυὰς καὶ φλέβας ἐχούσης [3] μαρμάρου, τῇ λευκότητι διαφερούσας, καὶ πάσας τὰς περιλαμπομένας φύσεις [4] ὑπερβαλλούσας τῇ λαμπρότητι, οἱ προσεδρεύοντες τοῖς μεταλλικοῖς ἔργοις τῷ πλήθει τῶν ἐργαζομένων κατασκευάζουσι τὸν χρυσόν. οἱ γὰρ βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου τοὺς ἐπὶ κακουργίᾳ καταδικασθέντας, καὶ τοὺς κατὰ πόλεμον αἰχμαλωτισθέντας, ἔτι δὲ τοὺς ἀδίκοις διαβολαῖς περιπεσόντας, καὶ διὰ θυμὸν εἰς φυλακὰς [5] παραδεδομένους, ποτὲ μὲν αὐτοὺς, ποτὲ δὲ καὶ μετὰ πάσης συγγενείας ἀθροίσαντες, παραδιδόασι πρὸς τὴν τοῦ χρυσοῦ μεταλλείαν, ἅμα μὲν τιμωρίαν λαμβάνοντες παρὰ τῶν καταγνωσθέντων, ἅμα δὲ διὰ τῶν ἐργαζο-

Damnatorum ad metalla ingens numerus & aerumnosa vita.

1 Πολλοῖς margo Steph. Reg. Vat. Ego, si abesset, non revocarem.

2 Διφυάδας Co. male. Vide V, 22, & Theophr. de Lap. p. 400.

3 Βορβόρου καὶ λευκοῦ χρώματος Reg. βορβόρου fuerat quoque in Vat. sed manus recentior inde μαρμάρου fecit, addiditque margini καὶ λευκοῦ χρώματος.

4 Ὑπερβαλλούσης M. Vat. Cl. 1. Mox προσεδρεύσαντες Co. Vat. M.

5 Παραδιδομένους Vat. Coislin. Clar. 1. Mut.

thiopiae, locus quidam magnis auri fodinis abundat, quod ingenti multorum hominum molestia & impensa congeritur. Solum ibi natura sua nigrum meatus & venas habet candido marmore insignes, splendidissimas quasque res nitore superantes: in quibus metallicis ergastulis praefecti magno operantium numero, aurum elaborant. Reges enim Aegypti damnatos ob maleficia, belloque captos, & iniustis calumniis circumventos, aut ex ira custodiae traditos, interdum ipsos dumtaxat, interdum cognationem simul omnem, in fodinas illas compingunt, tum ut poenas de reis sumant, tum ut horum opera

μένων μεγάλας προσόδους λαμβάνοντες. οἱ δὲ παραδοθέντες, πολλοὶ μὲν τὸ πλῆθος ὄντες, πάντες δὲ πέδαις δεδεμένοι, προσκαρτεροῦσι τοῖς ἔργοις συνεχῶς καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, ἀνάπαυσιν μὲν οὐδεμίαν λαμβάνοντες, δρασμοῦ δὲ παντὸς φιλοτίμως εἰργόμενοι. φυλακαὶ γὰρ ἐκ στρατιωτῶν βαρβάρων καὶ ταῖς διαλέκτοις διαφόρως χρωμένων ἐφεστήκασιν· ὥστε μηδένα δύνασθαι δι' ὁμιλίας ἢ φιλανθρώπου τινὸς ἐντεύξεως φθεῖραι τινὰ τῶν [1] ἐπιστατούντων. τῆς δὲ τὸν χρυσὸν ἐχούσης γῆς τὴν μὲν σκληροτάτην πυρὶ πολλῷ καύσαντες καὶ ποιήσαντες χαύνην, προσάγουσι τὴν διὰ τῶν χειρῶν κατεργασίαν. τὴν δὲ ἀνειμένην πέτραν καὶ μετρίῳ πόνῳ δυναμένην ὑπείκειν λατομικῷ σιδήρῳ καταπονοῦσι μυριάδες [2] ἀκληρούντων ἀνθρώπων. καὶ τῆς μὲν ὅλης πραγματείας [3] ὁ τὸν λίθον διακρίνων τεχνίτης καθηγεῖται, καὶ τοῖς ἐργαζομένοις ὑποδείκνυσι· τῶν δὲ

Operae in metallis singulae.

1 Ἐπιστρατευόντων Coisl.
2 Πονούντων, sine causa, Ven.
3 Articulum omittit Clar. 1.

magnos sibi quaestus faciant. Detrusi eo numero infiniti, omnesque compedibus alligati, continenter in opere perseverant, nec per dies nec per noctes totas ulla concessa quiete, omnique aufugiendi copia stricte interclusa. Barbarorum enim militum variis utentium linguis excubiae illis imminent, ita ut nemini per sermonis commercia, aut familiaris congressus blandimenta, quemquam excubitorum corrumpendi sit facultas. Terram auro gravidam, ubi durissima est, igni subactam emolliunt, & tum demum manuum opus adhibent. Petram ita laxatam, quae iam mediocri cedere labori didicit, aliquot hominum profligatae sortis myriades [dena millia] ferro lapicidario diffringunt. Toti autem negotio artifex praeest, qui & saxum diiudicat, & viam

πρὸς τὴν ἀτυχίαν ταύτην ἀποδειχθέντων, οἱ μὲν σώματος ῥώμῃ διαφέροντες τυπίσι σιδηραῖς τὴν μαρμαρίζουσαν πέτραν [1] κόπτουσιν, οὐ τέχνην τοῖς ἔργοις ἀλλὰ βίαν προσάγοντες. ὑπονόμους δὲ [2] διακόπτοντες, οὐκ ἐπ' εὐθείας, ἀλλ' ὡς ἂν ἡ [3] διάφυσις τῆς ἀποστιλβούσης πέτρας ὑπάρχῃ. οὗτοι μὲν οὖν [4] διὰ τὰς ἐν ταῖς διώρυξι καμπὰς [5] ἐν σκότει [6] διατρίβοντες, λύχνους ἐπὶ τῶν μετώπων [7] πεπραγματευμένους περιφέρουσι. πολλαχῶς δὲ πρὸς τὰς τῆς πέτρας ἰδιότητας μετασχηματίζοντες τὰ σώματα, καταβάλλουσιν εἰς ἔδαφος τὰ [8] λατομούμενα θραύσματα· καὶ τοῦτο ἀδιαλείπτως ἐνεργοῦσι, πρὸς ἐπιστάτου βαρύτητα καὶ πληγάς.

ιβʹ. Οἱ δὲ ἄνηβοι παῖδες εἰσδυόμενοι διὰ τῶν ὑπονό-

1 Ἐκκόπτουσι Coisl.

2 Διακόπτουσι Coisl.

3 Διάφυσις ἢ Mut. Clar. 1. qui ſicuti & Coisl. ὑπάρχῃ negligit.

4 Διὰ deficit Coisl.

5 Vocibus καὶ σκολιότητας, quae vulgo hic inſeruntur, aſteriſcum adſcripſit H. Steph. neque eas agnoſcit Ven. & abeſſe voluit Urſinus. Igitur delendas cenſui.

6 Διατρίβουσι Mut. abſunt autem haec a Clarom. 1. uſque in ἰδιότητας.

7 Πεφραγμένους Vat. Reg.

8 Λατουμένα Vat. λουτουμένα Clar. 1. tum θραύματα Co. Mut. Vat. Clar. 2. quae ſcripturae varietas & in Agatharch. p. 24. Vide infra XVII, 20.

operantibus oſtendit. Qui inter aerumnoſo huic labori deputatos vi corporis praevalent, acutis e ferro malleis petram marmore ſplendentem, non arte, ſed vi diffindunt. Cuniculoſque agunt, non ad lineam rectam, ſed quo rupis venae interlucentis ducunt. Hi ergo cum propter obliquos fodinarum maeandros & anfractus in caligne verſentur, lychnos frontibus adaptatos circumgeſtant, & multifariam, pro natura petrae, corporum habitu tranſmutato, deciſa lapidum fruſta in pavimentum abiiciunt. Idque ſine intermiſſione, ad ſeverum praefecti nutum & verbera, peragunt.

XII. Impuberes autem pueri, per cuniculos in exca-

μων εἰς τὰ κεκοιλωμένα τῆς πέτρας, ἀναβάλλουσιν ἐπιπόνως τὴν [1] ῥιπτουμένην κατὰ μικρὸν πέτραν, καὶ πρὸς τὸν ἐκτὸς τοῦ στομίου τόπον [2] εἰς ὕπαιθρον ἀποκομίζουσιν. οἱ δ' ὑπὲρ ἔτη τριάκοντα παρὰ τούτων λαμβάνοντες ὡρισμένον μέτρον τοῦ λατομήματος, ἐν ὅλμοις λιθίνοις τύπτουσι σιδηροῖς ὑπέροις, ἄχρις ἂν ὀρόβου τὸ μέγεθος κατεργάσωνται. παρὰ δὲ τούτων τὸν ὀροβίτην λίθον αἱ γυναῖκες καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν ἀνδρῶν ἐκδέχονται, [3] καὶ μύλων ἑξῆς πλειόνων ὄντων, [4] ἐπὶ τούτους ἐπιβάλλουσι, καὶ παραστάντες ἀνὰ τρεῖς ἢ δύο [5] πρὸς τὴν κώπην ἀλήθουσιν, [6] ἐς σεμιδάλεως τρόπον τὸ δοθὲν μέτρον κατεργαζόμενοι. προσούσης δ' ἅπασιν ἀθεραπευσίας σώματος, καὶ τῆς τὴν αἰδῶ περιστελλούσης [7] ἐσθῆτος μὴ προσούσης, οὐκ ἔστιν ὃς ἰδὼν οὐκ ἂν ἐλεήσειε τοὺς ἀκληροῦντας διὰ τὴν ὑπερβολὴν

1 Ῥιπτομένην Mut.
2 Εἰς ὕπαιθρα Mut. Coisl.
3 Καὶ μύλων non habet Vat. Mox ἕξεις Coisl. ἄξεις Mut.
4 Ἐπὶ τούτους R. bene. Vulgo ἐπὶ τούτοις. Desunt autem Coisl.
5 Πρὸς τρόπον τὸ δοθὲν Vat. ceteris neglectis.
6 Ἕως ἂν ἐς μιδάλεως τρόπον τὸ δοθὲν Mut. Coisl. & mox κατεργάσωνται, non male, modo ἐς σεμιδάλεως retineas.
7 Ἐσθῆτα Coisl.

vatos petrae sinus ingressi, proiecta minutim frusta laboriose egerunt, & sub dio extra ostium deponunt. Trigesimum excedentes annum, certam lapidis eruti mensuram, ab illis acceptam, in mortariis saxeis, ferreis pilis contundunt, donec ad ervi magnitudinem sit redacta. Ab his deinceps feminae, virique grandiores lapillos excipiunt, & in molas, quarum longa illic series, congerunt, binique aut terni uni assistentes paviculae, eo usque molunt, dum traditam sibi mensuram ad similae modum contriverint. Et quia nulli corpus curare licet, adeo ut nec, quod pudenda velet, religaculum adsit; nemo est, qui misellos intuens, extremas horum cala-

τῆς ταλαιπωρίας. οὐ γὰρ τυγχάνει συγγνώμης οὐδ' ἀνέσεως ἁπλῶς οὐκ ἄῤῥωστος, οὐ [1] πεπηρωμένος, οὐ γεγηρακὼς, οὐ γυναικὸς ἀσθένεια· πάντες δὲ πληγαῖς ἀναγκάζονται προσκαρτερεῖν τοῖς ἔργοις, μέχρις ἂν κακουχούμενοι τελευτήσωσιν ἐν ταῖς ἀνάγκαις. διόπερ οἱ δυστυχεῖς φοβερώτερον ἀεὶ τὸ μέλλον τοῦ παρόντος ἡγοῦνται, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τιμωρίας· ποθεινότερον δὲ τοῦ ζῆν τὸν θάνατον προσδέχονται.

Auri secernendi & praeparandi reliqua ratio.

ιγ'. Τὸ δὲ τελευταῖον οἱ τεχνῖται παραλαβόντες τὸν ἀληλεσμένον λίθον, πρὸς τὴν ὅλην ἄγουσι συντέλειαν. ἐπὶ γὰρ πλατείας σανίδος μικρὸν ἐγκεκλιμένης τρίβουσι τὴν [2] κατειργασμένην μάρμαρον, ὕδωρ ἐπιχέοντες. εἶτα τὸ μὲν γεῶδες [3] αὐτῆς ἐκτηκόμενον διὰ τῶν ὑγρῶν καταῤῥεῖ κατὰ τὴν τῆς σανίδος ἔγκλισιν, τὸ δὲ χρυσίον ἔχον ἐπὶ τοῦ ξύλου παραμένει διὰ τὸ βάρος.

1 Πεπηρωμένος ἢ τυφλὸς Clar. ex glossa.
2 Κατειργασμένην Mutin. bene. Ceteri κατεργασμένην.
3 Αὐτοῖς Coislin. & τηκόμενον Mut.

mitates non commiseretur. Nulla enim venia, nulla omnino remissio, neque aegroto, neque mutilato, tribuitur. At neque senilis aetas, neque muliebris infirmitas, quidquam excusat: omnes inflictu plagarum ad urgendum opus adiguntur, quoad aerumnarum mole subacti, laboribus immoriuntur. Infelicissimi ergo homines futura semper formidolosiora praesentibus ducunt; mortemque vita optabiliorem (tam immanis supplicii gravitas!) assidue exspectant.

XIII. Ad postremum magistri acceptos a commolitione lapideos pulveres ad consummationem perducunt. In lata enim tabula paulumque devexa marmor confectum affusis aquis deterunt. Tum quidquid in eo terrenum est, humore eliquatum per assamenti devexitatem defluit, aurum vero gravitate sua subsidens, in tabula re-

πολλάκις δὲ τοῦτο ποιοῦντες, τὸ μὲν πρῶτον ταῖς χερσὶν ἐλαφρῶς τρίβουσι, μετὰ δὲ ταῦτα σπόγγοις ἀραιοῖς κούφως ἐπιθλίβοντες, τὸ χαῦνον καὶ γεῶδες διὰ τούτων ἀναλαμβάνουσι, μέχρις ἂν [1] ὅτου καθαρὸν γένηται τὸ ψῆγμα τοῦ χρυσοῦ. τὸ δὲ τελευταῖον ἄλλοι τεχνῖται παραλαμβάνοντες μέτρῳ καὶ σταθμῷ τὸ συνηγμένον, εἰς [2] κεραμέους χύτρους ἐμβάλλουσι. μίξαντες δὲ κατὰ τὸ πλῆθος ἀνάλογον μολίβδου [3] βῶλον καὶ χόνδρους ἁλῶν, ἔτι δὲ βραχὺ κασσιτέρου, [4] καὶ κρίθινον πίτυρον προσεμβάλλουσιν. ἁρμοστὸν δ' ἐπίθεμα ποιήσαντες, καὶ πηλῷ φιλοπόνως περιχρίσαντες, ὀπτῶσιν ἐν καμίνῳ πέντε ἡμέρας καὶ νύκτας ἴσας ἀδιαλείπτως. ἔπειτα ἐάσαντες [5] ψυγῆναι, τῶν μὲν ἄλλων οὐδὲν εὑρίσκουσιν ἐν τοῖς ἀγγείοις, τὸν δὲ χρυσὸν καθαρὸν λαμβάνουσιν, ὀλίγης ἀπουσίας γεγενημένης.

1 Ὅτου non habet Reg.
2 Κεραμιοῦς Mutin. κεραμέας χύτρας ex correctione Vat.
3 Βῶλον Vat. Reg. Ven. Urſini liber & Steph. margo; μολύβδου βωλίοις Coisl. βωλίου Mut. Vulgo βωλίον.
4 Καὶ κρίθινον Coisl. Clar. 1. Ceteris deſit copula.
5 Ψυχθῆναι Coisl. Clar. 1. Mut.

manet. Id ſubinde iterantes, primum leviter manibus fricant. Poſt ſpongiis rariſſimis molliter appreſſis materiam inanem & terreſtrem attollunt, quoad defaecatum auri ramentum evaſerit. Id tandem opifices alii certo modo & pondere congeſtum ad ſe recipiunt, receptum in fictiles urnas condunt, proque conditi ratione, plumbi maſſam, ſalis grana, pauxillum ſtanni, furfuremque hordeaceum adiiciunt. Tum apto obſtructum operculo, & limo diligenter circumlitum, continue per v dies & noctes in fornace coquunt. Hinc poſt iuſtum refrigerationis intervallum, ceterae quidem materiae in vaſis nihil reperitur, ſed purum putumque aurum, exiguo ſane

ἡ μὲν οὖν ἐργασία τοῦ [1] χρυσοῦ περὶ τὰς ἐσχατιὰς τῆς Αἰγύπτου γινομένη, μετὰ τοσούτων καὶ τηλικούτων πόνων συντελεῖται. αὐτὴ γὰρ ἡ Φύσις, οἴομαι, ποιεῖ πρόδηλον ὡς ὁ μὲν χρυσὸς γένεσιν μὲν ἐπίπονον ἔχει, Φυλακὴν δὲ χαλεπὴν, σπουδὴν δὲ μεγίστην, χρῆσιν δὲ ἀνὰ μέσον ἡδονῆς τε καὶ λύπης. ἡ μὲν οὖν τῶν μετάλλων τούτων εὕρεσις, [2] ἀρχαία παντελῶς ἐστιν, ὡς ἂν ὑπὸ τῶν παλαιῶν βασιλέων καταδειχθεῖσα. περὶ δὲ τῶν ἐθνῶν τούτων τῶν κατοικούντων τήν τε παράλιον τοῦ Ἀραβίου κόλπου, καὶ Τρωγλοδυτικὴν, ἔτι δ' Αἰθιοπίαν τὴν πρὸς μεσημβρίαν καὶ νότον, πειρασόμεθα διεξιέναι.

Aethiopes ad finum Arabicum, in Troglodi-tica, & auftrales:

1) Ichthyo-phagi.

ιδ'. Περὶ πρώτων δὲ τῶν ἰχθυοΦάγων ἐροῦμεν, τῶν κατοικούντων τὴν παράλιον τὴν ἀπὸ Καρμανίας καὶ [3] Κεδρωσίας ἕως τῶν ἐσχάτων τοῦ μυχοῦ τοῦ κατὰ

1 Χρυσίου Coisl. Mut.
2 Βραχεῖα Clar. 1.
3 Κεδρωσίας Reg. Vat. Clar. 2. & Steph. marg. reliqui Γεδρωσίας.

defectu, ex illis redit. Haec eft illa auri circa extremam Aegypti oram praeparatio! Tot adeo tantifque laborum vexamentis illa confummatur! Ipfa, reor, natura manifeftum prodit argumentum, quod aurum & laboriofe comparetur, & difficulter affervetur, & ftudium ubique maximum requirat, ufum denique in medio voluptatis & aegritudinis pofitum habeat. Horum tamen metallorum inventio perantiqua eft, ut quae prifcos olim reges habuerit auctores. Nunc de gentibus his, quae per Arabici finus oram, & per Troglodyticam, Aethiopiamque ad Auftrum, funt diffufae, narrationi ftudium impendemus.

XIV. Ac primum de Ichthyophagis Aethiopibus, qui pifcibus nutriuntur, dicemus, quibus maritima habitatur regio, a Carmania & Gedrofia, ad extremum ufque

τὸν Ἀράβιον κόλπον ἱδρυμένου· ὃς εἰς τὴν μεσόγειον ἀνήκων ἄπιστον διάστημα, δυσὶν ἠπείροις περικλείεται πρὸς τὸν ἔκπλουν, τῇ μὲν ὑπὸ τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας, τῇ δ' ὑπὸ τῆς Τρωγλοδυτικῆς. τούτων δὲ τῶν βαρβάρων τινὲς μὲν γυμνοὶ τὸ παράπαν βιοῦντες, κοινὰς ἔχουσι τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα, παραπλησίως ταῖς τῶν θρεμμάτων ἀγέλαις· ἡδονῆς δὲ καὶ πόνου τὴν φυσικὴν μόνον ἀντίληψιν ποιούμενοι, τῶν αἰσχρῶν καὶ καλῶν οὐδεμίαν λαμβάνουσιν ἔννοιαν. τὰς δὲ οἰκήσεις ἔχουσιν οὐκ ἄποθεν τῆς θαλάττης [1] παρὰ τὰς ῥαχίας, καθ' ἃς εἰσὶν οὐ μόνον [2] βαθεῖαι κοιλάδες, ἀλλὰ καὶ φάραγγες ἀνώμαλοι, καὶ στενοὶ παντελῶς [3] αὐλῶνες, σκολιαῖς ἐκτροπαῖς ὑπὸ τῆς φύσεως διειλημμένοι. τούτων δὲ τῇ χρείᾳ τῶν ἐγχωρίων πεφυκότων ἁρμοζόντως, τὰς [4] ἐκτροπὰς καὶ διεξόδους συγκεχώκασι λίθοις μεγάλοις, δι' ὧν ὥσπερ δικτύων τὴν θήραν τῶν

Inculta & horrida eorum vita.

Piſcandi ratio.

1 Κατὰ τὰς Coisl. Mut.
2 Βαθεῖαι deſit Coisl.
3 Schol. Vatic. explicat ἤτοι ὑπόνομοι.
4 Ἐκτροπὰς καὶ Coisl. Clar. 1. Mut. Reg. Ceteri ἐπιτροπάς.

receſſum, quem ſinus Arabicus excipit; qui in mediterranea, incredibili prope ſpatio excurrens, ad oſtium a duabus continentibus, hinc Arabia felice, illinc Troglodytarum ſolo, includitur. De barbaris his quidam prorſus nudi vitam agunt, quibus uxorum & liberorum non ſecus, ac gregibus armentorum, communio: voluptatis & laboris uſus nullus praeter naturalem: nec ulla turpis & honeſti notio. Habitant non procul a mari per litorum crepidines, ubi non ſolum profundae ſunt cavitates, ſed hiatus etiam inaequales, & valles peranguſtae, in tortuoſos a natura anfractus diſpertitae. Quae cum ſponte incolarum uſibus ſeſe accommodent, limina atque exitus magnorum aggeſtu lapidum obſtruunt,

ἰχθύων ποιοῦνται. ὅταν γὰρ ἡ πλημμυρὶς τῆς θαλάσσης ἐπὶ τὴν χέρσον φέρηται λάβρως, ὃ ποιεῖ δὶς τῆς ἡμέρας περὶ τρίτην καὶ ἐννάτην μάλιστά πως ὥραν, ἡ μὲν θάλαττα πᾶσαν τὴν ῥαχίαν ἐπικλύζουσα καλύπτει, καὶ λάβρῳ καὶ πολλῷ κύματι συναποκομίζει πρὸς τὴν χέρσον ἄπιστον πλῆθος παντοίων ἰχθύων, οἳ τὸ μὲν πρῶτον ἐν τῇ παραλίῳ μένουσι, νομῆς χάριν πλανώμενοι περὶ τὰς ὑποδύσεις καὶ τὰ κοιλώματα. [1] ἐπειδὰν δ' ὁ τῆς ἀμπώτεως ἔλθῃ χρόνος, τὸ μὲν ὑγρὸν ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον διὰ τῶν κεχωσμένων λίθων καὶ φαράγγων ἀποῤῥεῖ, οἱ δ' [2] ἰχθύες ἐν τοῖς κοιλώμασι καταλείπονται. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν τὸ πλῆθος τῶν ἐγχωρίων μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν εἰς τὰς ῥαχίας ἀθροίζεται, καθάπερ ἀφ' ἑνὸς κελεύσματος. σχιζομένων δὲ τῶν βαρβάρων εἰς τὰ κατὰ μέρος συστήματα, πρὸς τοὺς ἰδίους [3] ἕκαστοι τόπους μετὰ βοῆς

1 Ἐπὰν δ' ὁ Mut. Co. Clar. 1.
2 Ἰχθῦς Mut. Clar. 1. Coisl.
3 Ἕκαστον Clar. 1.

hisque tanquam retibus pisces venantur. Quando enim pelagi exaestuatio continentis oram inundat, ut bis solet quotidie, circa tertiam & nonam plerumque horam tota crepido, litoralis regio, maris alluvie obtegitur, & una cum fluctu increbrescente magnam vim piscium omnis generis secum defert in terram: qui in vicinia primum maris se continent; mox pastionis gratia circa receptus illos cavos divagantur. At cum sub refluxus vicem, aqua paulatim per lapidum struem & hiatus defluit, pisces in lacunis destituuntur. Per hanc occasionem barbari cum liberis & uxoribus, velut uno celeusmate exciti, eo confluunt. In cohortes tamen divisi, ad sua quique loca immani cum vociferatu, ac si repenti-

ἐξαισίου φέρονται, καθάπερ αἰφνιδίου τινὸς κυνηγίας ἐμπεπτωκυίας. εἶθ' αἱ μὲν γυναῖκες μετὰ τῶν [1] παιδίων τοὺς ἐλάττονας τῶν ἰχθύων καὶ [2] πλησίον ὄντας τῆς χέρσου συλλαμβάνουσαι ῥίπτουσιν ἐπὶ τὴν γῆν. οἱ δὲ τοῖς σώμασιν ἀκμάζοντες προσφέρουσι τὰς χεῖρας τοῖς διὰ τὸ μέγεθος δυσκαταγωνίστοις. ἐκπίπτουσι γὰρ ἐκ τοῦ πελάγους ὑπερμεγέθεις οὐ μόνον σκορπίοι καὶ [3] μύραιναι καὶ κύνες, ἀλλὰ καὶ φῶκαι, καὶ πολλὰ τοιαῦτα ξένα καὶ ταῖς ὄψεσι καὶ ταῖς προσηγορίαις. [4] ταῦτα δὲ τὰ θηρία καταμάχονται, τεχνικῆς μὲν ὅπλων κατασκευῆς [5] οὐδὲν ἔχοντες, κέρασι δὲ αἰγῶν ὀξέσι κατακεντοῦντες, καὶ ταῖς ἀποῤῥῶξι πέτραις ἐπιτέμνοντες. πάντα γὰρ ἡ χρεία διδάσκει τὴν φύσιν, οἰκείως τοῖς ὑποκειμένοις καιροῖς [6] ἁρμοζομένην πρὸς τὴν ἐκ τῆς ἐλπίδος εὐχρηστίαν.

1 Παίδων Reg. Vat. M. Steph. margo.

2 Πλησίον οὖσαι Clar. Mut. Mox λαμβάνοντες Clar. 2.

3 Σμύραιναι Mut. quo modo Agatharch. p. 28, & Aristot. V H. A. 10; sed nihil interest.

4 Τῶν δὲ Clar. 1. sed vulgatum in eius marg.

5 Οὐθὲν Coisl. Mut.

6 Ἁρμοζομένην iidem, bene. Ceteri ἁρμοζομένη. Mox ἀχρηστίαν Coisl. prave.

na eis in venatione praeda oblata sit, decurrunt. Tum feminae cum pueris, minores & vicinos continenti pisciculos, quomodocunque collectos, in terram abiiciunt. Adulti vero & corpore validiores, grandibus & difficulter subigendis manus adferunt. Praegrandes enim non modo scorpios, muraenas & canes, verum & phocas, & multa eiusmodi, tum adspectu, tum nomine peregrina, pelagus eiectat. Has autem belluas expugnant non armis arte fabricatis; sed praeacutis caprarum cornibus transfigunt, & saxis praeruptis incidunt. Ad omnia enim necessitas naturam instruit, quae ut praesens tempus exigit, ad id, quod ex usu fore sperat, se facile accommodat,

E piſcibus parati & aſſervati cibi.

ιε΄. [1] Ἐπειδὰν δ᾽ ἀθροίσωσιν ἰχθύων παντοδαπῶν πλῆθος, μεταφέρουσι τοὺς ληφθέντας, καὶ πάντας ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν πετρῶν τῶν ἐγκεκλιμένων πρὸς μεσημβρίαν. διαπύρων δ᾽ οὐσῶν διὰ τὴν τοῦ καύματος ὑπερβολὴν, βραχὺν ἐάσαντες χρόνον, στρέφουσι, κἄπειτα τῆς οὐρᾶς [2] λαμβανόμενοι, σείουσι τὸν ὅλον ὄγκον. [3] αἱ μὲν οὖν σάρκες θρυπτόμεναι διὰ τὴν θερμασίαν ἀποπίπτουσιν, αἱ δ᾽ ἄκανθαι [4] ῥιπτούμεναι πρὸς ἕνα τόπον, μέγαν σωρὸν [5] ἀποτελοῦσιν, ἀθροιζόμεναι χρείας ἕνεκεν, περὶ ἧς μικρὸν ὕστερον ἐροῦμεν. μετὰ δὲ ταῦτα τὰς μὲν σάρκας [6] ἐπί τινος λεωπετρίας κατατιθέμενοι, πατοῦσιν ἐπιμελῶς ἐφ᾽ ἱκανὸν χρόνον, καὶ καταμίσγουσι τὸν τοῦ παλιούρου καρπόν. τούτου γὰρ [7] συναναχρωσθέντος, τὸ πᾶν γίνεται χρῶμα [8] κολλῶδες· καὶ δοκεῖ τοῦτο καθάπερ ἡδύσματος παρ᾽

1 Ἐπὰν Vat. ἐπ᾽ ἂν Clar. 1.
2 Λαμβανόμεναι idem.
3 Καὶ αἱ μὲν σάρχες Coisl.
4 Ῥιπτόμεναι Mut.
5 Ποιοῦσι. μετὰ δὲ Coisl. omiſſis reliquis.
6 Ἐπί τινος Vat. Mut. τινὰς ceteri omnes.
7 Συναχθέντος Reg.
8 Explicat Schol. Vat. καὶ συγκολλητικόν.

XV. Poſteaquam variorum piſcium copia ipſis accumulata eſt, praedam transferunt, &, quidquid ceperunt, in petris ad meridiem verſis aſſant. Quae cum ingenti Solis aeſtu, velut igne, exardeſcunt, poſt exiguum intervallum eos vertunt. Dehinc apprehenſis caudis, totam quaſſant molem. Carnes igitur, calore permollitae, decidunt. At ſpinae in unum proiectae locum magnam efficiunt ſtruem: & ad certum, ut paulo inferius dicetur, uſum reſervantur. Poſt id carnes in laevi quadam petra depoſitas, ad iuſtum tempus diligenter, admixto Paliuri ſemine, calcant. Hac infectura totum illud in unius coloris maſſam conglutinatur: idque condimenti

αὐτοῖς ἔχειν τάξιν. τὸ δὲ τελευταῖον, τὸ καλῶς πατηθὲν, εἰς πλινθίδας παραμήκεις τυποῦντες, τιθέασιν εἰς τὸν ἥλιον· ἃς [1] συμμέτρως ξηρανθείσας καθίσαντες κατευωχοῦνται, οὐ μὴν πρὸς μέτρον ἢ σταθμὸν ἐσθίοντες, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἰδίαν ἑκάστου βούλησιν, τὴν φυσικὴν ὄρεξιν ἔχοντες τῆς ἀπολαύσεως [2] περιγραφήν. [3] ἀνεκλείπτως γὰρ καὶ διὰ παντὸς ἑτοίμοις χρῶνται ταμιεύμασιν, ὡς ἂν τοῦ Ποσειδῶνος τὸ τῆς Δήμητρος ἔργον μετειληφότος. ἐνίοτε δὲ τηλικοῦτον ἐκ τοῦ πελάγους εἰς τὴν χέρσον κυλινδεῖται κῦμα, καὶ τὰς ῥαχίας ἐφ' ἡμέρας πολλὰς κατακλύζει λάβρον, ὥστε μηδένα δύνασθαι τοῖς τόποις [4] προσεγγίζειν. διόπερ κατὰ τούτους τοὺς καιροὺς σπανίζοντες τροφῆς, τὸ μὲν πρῶτον τοὺς [5] κόγχους συλλέγουσι τηλικούτους τὸ μέγεθος,

1 Ἀσυμμέτρως Vat. & mox ξηρανθείσας κατευθέντες· pro quo καθεσθέντες Reg.

2 Παραγραφὴν idem, & Clar. 2. frequente peccato.

3 Ἀνεκλείπτως γὰρ καὶ non legit Ven. tum τούτοις loco ἑτοίμοις idem. Ἀνεκλείπτως γὰρ ἑτοίμοις χρῶνται Steph. marg. & Co. ἑτοίμοις etiam Mut. & Reg. Ceterum καὶ διὰ παντὸς, quod poſt ἀνεκλείπτως legitur, in ſchedis Urſini aberat; quae quidem Mſſ. diſcordia facit, ut alterutrum ex Scholio veniſſe mihi perſuadeam.

4 Προσπελάζειν Coisl. Mut.

5 Κόχλους Coisl. Mut.

ipſis loco eſſe videtur. Poſtremo id, quod probe calcatum eſt, in lateres oblongos conformant, & ad Solem exponunt: quibus modice arefactis, diſcumbentes hilaris ſimul animis epulantur, comeduntque non ad menſuram aut pondus, ſed ad ſuum quiſque arbitrium; ut qui naturali appetitu determinatum fruendi modum habent. Ex hac enim penu ſemper parata eis depromendi copia eſt; ac ſi Neptunus Cereris officium participet. Quandoque tamen tam vaſti in terram fluctus ſe volvunt, & multis diebus crepidines illas ſubmerſas tenent adeo, ut nemo illuc approximare auſit. Ideo cum penuria victus interim laborant, primo conchas legunt tan-

[1] ὧν εὑρίσκονται τινὲς [2] τετραμναῖοι. τὰ μὲν γὰρ [3] κύτη συντρίβουσι [4] λίθους εὐμεγέθεις ἐμβάλλοντες, τὴν δ' ἐντὸς σάρκα κατεσθίουσιν ὠμὴν, τῆς γεύσεως οὔσης παρεμφεροῦς τοῖς ὀστρέοις. ἐπὰν δὲ διὰ τὴν συνέχειαν τῶν πνευμάτων ἐπὶ πλείονα χρόνον πληθύειν [5] συμβαίνῃ τὸν ὠκεανὸν, καὶ τὴν εἰωθυῖαν θήραν τῶν ἰχθύων ἐκκλείσῃ [6] τὸ τῆς περιστάσεως ἀδύνατον, ἐπὶ τοὺς κόγχους, ὡς εἴρηται, τρέπονται. εἰ δὲ ἡ ἐκ τῶν [7] κόγχων τροφὴ σπανίζει, καταφεύγουσιν ἐπὶ τὸν τῶν [8] ἀκανθῶν σωρόν. ἐκ τούτου γὰρ ἐκλέγοντες τὰς ἐγχύλους καὶ προσφάτους τῶν ἀκανθῶν, διαιροῦσι κατ' ἄρθρον, καὶ τὰς μὲν αὐτόθεν τοῖς ὀδοῦσι κατεργάζονται, τὰς δὲ σκληρὰς λίθοις θραύοντες καὶ προϋπεργαζόμενοι κατεσθίουσι, παραπλησίαν διάθεσιν ἔχοντες τοῖς φωλεύουσι

1 Ὥστε εὑρίσκεσθαι Clar. 2.
2 Τετραμναῖοι καὶ τρανοὶ Reg. τετραμετραῖοι Mutin. τετραμαῖοι Coisl. Clar. 1.
3 Κύτη Reg. Vat. Pogg. liber Urſini. Ceteri κήτη.
4 Λίθοις εὐμεγέθοις Coisl. εὐμεγέθεσι Mut.
5 Συμβαίνει Coisl.
6 Διὰ τὸ τῆς Ven.
7 Κόχλων Mutin. Coisl. Mox σπανίζῃ Vat.
8 Ἀγαθῶν idem, abſurde. ἐπὶ τὸν τῶν ἀ. σωρὸν Coisl. Clar. 1. Mut. recte; reliqui τὴν -- σωρόν.

tae magitudinis, ut nonnullae IV minarum pondo inveniantur. Cruſtis enim grandium iniectu lapidum contuſis, carnes ſub his etiam crudas devorant, ſapore oſtreis affines. Si igitur continuis ventorum procellis diutius exundat Oceanus, & tempeſtas aëris capturam piſcium excludit, primo, ut dictum eſt, ad conchas ſe convertunt. Quod ſi etiam ex his cibus deficit, ad ſpinarum acervos confugiunt. Inde quas recentes & ſucci plenas ſelegerunt, articulatim dividunt, & alias ſtatim dentibus conficiunt, alias duriores, lapidum prius impactu comminutas, beſtiarum in ſpeluncis latentium more,

τῶν θηρίων. τῆς μὲν οὖν ξηρᾶς τροφῆς τὸν εἰρημένον τρόπον εὐποροῦσι.

In humido vita continua;

ιϛʹ. Τῆς δ' ὑγρᾶς παράδοξον [1] ἔχουσι καὶ παντελῶς ἀπιστουμένην τὴν χρῆσιν. ταῖς μὲν γὰρ θήραις προσκαρτεροῦσιν ἐφ' ἡμέρας τέτταρας, εὐωχούμενοι πανδημεὶ μεθ' ἱλαρότητος, καὶ ταῖς ἀνάρθροις ᾠδαῖς ἀλλήλους ψυχαγωγοῦντες. πρὸς δὲ τούτοις [2] ἐπιμίσγονται ταῖς γυναιξὶν αἷς ἂν τύχωσι, παιδοποιίας [3] ἕνεκα· πάσης ἀσχολίας ἀπολελυμένοι, διὰ τὴν εὐκοπίαν καὶ τὴν ἑτοιμότητα τῆς τροφῆς. τῇ δὲ πέμπτῃ πρὸς τὴν ὑπώρειαν ἐπείγονται πανδημεὶ, ποτοῦ χάριν, [4] ἔνθα συῤῥύσεις γλυκέων ὑδάτων εἰσὶ, πρὸς αἷς οἱ νομάδες τὰς ἀγέλας τῶν [5] θρεμμάτων ποτίζουσιν. ἡ δὲ ὁδοιπορία τούτων παραπλήσιος γίνεται ταῖς ἀγέλαις

concubitus vagus;

1 Ἔχουσι deſit Vat.
2 Ἐπιμίσγονται τότε Reg. Vat. Coisl. Mut. A ceteris vox ultima abeſt.
3 Εἵνεκα Coisl. Mox πάσης non agnoſcit Clar. 1.
4 Ἵνα Coisl. eadem ſententia.
5 Προβάτων Steph. marg. & R. cum Vat.

depaſcuntur. Et ſicci quidem alimenti copiam ita ſibi parant.

XVI. Humidi autem mirabilis illis uſus eſt, ac fidem prorſus excedens. Nam piſcationi per dies IV continue immorantur, catervatim tamen cum hilaritate interim convivantes, & abſonis, nihilque certi ſignificantibus, cantilenis oblectantes ſe mutuo. Cum feminis etiam, quaſcunque ſors offert, ſobolis cauſa generandae, commiſcentur; omni prorſus negotio & cura, propter facilem & paratam nutrimenti copiam, exſoluti. At die quinto gregatim ad tractus montibus ſubiectos, ubi dulcis aquae ſcaturigines, potus deſiderio feſtinant, quo etiam Nomades [Aethiopes vitam paſtoralem agentes] greges potum agunt. Nec a boum armentis hoc itine-

vox incondita;

τῶν βοῶν, πάντων φωνὴν ἀφιέντων οὐκ [1] ἔναρθρον, ἀλλ᾽ ἦχον μόνον ἀποτελοῦσαν. τῶν δὲ τέκνων τὰ μὲν νήπια αἱ μητέρες παντελῶς ἐν ταῖς ἀγκάλαις φέρουσι, τὰ δὲ κεχωρισμένα τοῦ γάλακτος, οἱ πατέρες· τὰ δ᾽ ὑπὲρ πενταετῆ χρόνον ὄντα, προάγει μετὰ τῶν γονέων σὺν παιδιᾷ, πεπληρωμένα χαρᾶς, ὡς ἂν πρὸς τὴν ἡδίστην ἀπόλαυσιν [2] ὁρμώμενα. ἡ γὰρ φύσις αὐτῶν ἀδιάστροφος οὖσα τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς ἐνδείας ἡγεῖται μέγιστον ἀγαθὸν, οὐδὲν τῶν ἐπεισάκτων ἡδέων ἐπιζητοῦσα. ὅταν δὲ ταῖς τῶν νομάδων ποτίστραις ἐγγίσωσι καὶ τοῦ ποτοῦ πληρωθῶσι τὰς κοιλίας, ἐπανέρχονται, μόγις βαδίζοντες διὰ τὸ βάρος. κἀκείνην μὲν τὴν ἡμέραν οὐδενὸς γεύονται, κεῖται δ᾽ ἕκαστος ὑπέργεμων καὶ [3] δύσπνους, καὶ τὸ σύνολον παρεμφερὴς τῷ μεθύοντι. τῇ δ᾽ ἑξῆς ἐπὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἰχθύων πάλιν τροφὴν ἀνακάμπτουσι· καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἡ δίαιτα

1 Ἄναρθρον Clar. 2. sed melius eius ora. ἐπιτελοῦσιν Clar. 1.
2 Ὁράμενα Clar. 1.
3 Ἡδύπνους Coisl. Mut. male. Vid. Agatharch. p. 30.

rè differunt: omnes enim vocem inconditam emittunt, quae praeter sonum nihil refert. Pueros adhuc tenellos & lactentes matres in ulnis continue gestant, ablactatos vero patres. At quintum annum egressi cum parentibus lusitabundi, gaudioque pleni, ut ad suavissimam pergentes recreationem, antecedunt. Natura enim illorum non perversa summi loco boni habet, explere quae desunt, nihilque adventitiae voluptatis quaerit. Cum ad pastorum aquaria perventum est, ventres potu replent adeo, ut revertentes prae gravamine vix incedant. Et illo quidem die nihil gustant; sed unusquisque oppido quam distentus, & difficulter anhelans, ebrioque per omnia similis, iacet. Postridie denuo ad piscarium se cibum referunt. Et has victitandi vices per omne vitae

κυκλεῖται παρ' αὐτοῖς πάντα τὸν τοῦ ζῆν χρόνον. οἱ μὲν οὖν τὴν παράλιον τὴν ἐντὸς [1] τῶν στενῶν κατοικοῦντες οὕτως βιοῦσι, νόσοις μὲν διὰ τὴν [2] ἁπλότητα τῆς τροφῆς σπανίως περιπίπτοντες, ὀλιγοχρονιώτεροι δὲ πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν ὄντες.

vita morborum expers, sed brevis.

ιζ'. Τοῖς δὲ τὴν ἐκτὸς τοῦ κόλπου [3] παράλιον νεμομένοις πολλῷ τούτων παραδοξότερον εἶναι τὸν βίον συμβέβηκεν, ὡς ἂν ἄδιψον ἐχόντων καὶ ἀπαθῆ τὴν φύσιν. ἀπὸ γὰρ τῶν οἰκουμένων τόπων εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τῆς τύχης ἐκτετοπισμένοι, τῆς μὲν ἀπὸ τῶν ἰχθύων ἄγρας εὐποροῦσιν, ὑγρὰν δὲ τροφὴν οὐκ ἐπιζητοῦσι. προσφερόμενοι γὰρ τὸν ἰχθὺν ἔγχυλον, μικρὰν ἔχοντα τῶν ὠμῶν τὴν παραλλαγὴν, [4] οὐχ οἷον ὑγρὰν τροφὴν ἐπιζητοῦσι ποτοῦ, ἀλλ' οὐδ' ἔννοιαν ἔχουσι. στέργουσι δὲ τὴν ἐξ ἀρχῆς δίαιταν ὑπὸ τῆς τύχης αὐτοῖς προσκληρωθεῖσαν, εὐδαιμονίαν ἡγούμενοι τὴν ἐκ τῆς ἐνδείας αὐτοῦ τοῦ

Gens a sinu Arabico remotior his agrestior;

1 Τοῦ στενοῦ Coisl. Mut.
2 Ἁπαλότητα Coisl. Mut.
3 Πάλιν Mutin.
4 Οὐχ οὕτως Mut.

tempus, velut in orbem redeuntes, continuant. Atque hi maris accolae, intra litorum angustias ita viventes, propter alimoniae simplicitatem raro quidem in morbos incidunt. Sed longe brevioris sunt, quam nostrates, vitae.

XVII. Aliis deinceps, extra sinum degentibus, longe insolentior vitae ratio est: quippe quorum natura nec sitim patitur, nec ullis affectionibus obnoxia est. Nam a locis habitationi aptis in deserta fatali quadam sorte relegati, e venatione quidem piscium abunde victitant; sed de nutrimento liquidiore non sunt solliciti. Cum enim piscem adhuc succulentum, & parum a crudo differentem comedant, tantum abest, ut potum requirant, ut etiam nec minimam eius notitiam habeant. Contenti sunt itaque victu a fortuna sibi attributo; hoc ipso beatos se arbitrantes, quod molesto penuriae eius sensu

apathia incredibilis; λυποῦντος ὑπεξαίρεσιν. τὸ δὲ πάντων παραδοξότατον, ἀπαθείᾳ τοσοῦτον ὑπερβάλλουσι πάντας, ὥστε μὴ ῥᾳδίως πιστευθῆναι τὸν λόγον. καίτοιγε πολλοὶ τῶν ἀπ' Αἰγύπτου πλεόντων διὰ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἔμποροι, μέχρι τοῦ νῦν πολλάκις προσπεπλευκότες πρὸς τὴν τῶν ἰχθυοφάγων χώραν, ἐξηγοῦνται σύμφωνα τοῖς ὑφ' ἡμῶν εἰρημένοις περὶ τῶν ἀπαθῶν ἀνθρώπων. καὶ ὁ τρίτος δὲ Πτολεμαῖος, ὁ φιλοτιμηθεὶς περὶ τὴν θήραν τῶν ἐλεφάντων τῶν περὶ τὴν χώραν ταύτην ὄντων, ἐξέπεμψεν ἕνα τῶν φίλων, ὄνομα Σιμμίαν, κατασκεψόμενον τὴν χώραν. οὗτος δὲ μετὰ τῆς ἁρμοττούσης χορηγίας ἀποσταλεὶς, ἀκριβῶς, ὡς φησὶν Ἀγαθαρχίδης ὁ Κνίδιος ἱστοριογράφος, [1] ἐξήτασε τὰ κατὰ τὴν παραλίαν ἔθνη. φησὶν οὖν τὸ τῶν ἀπαθῶν Αἰθιόπων ἔθνος τὸ σύνολον ποτῷ μὴ χρῆσθαι, [2] μηδὲ τὴν

1 Ἐξήτασε Mut. optime. ἐζήτησε Vat. Reg. & Steph. marg. Vulgo ἐξήταξε. Mox τὰ κατὰ τὴν ἱστορίαν Coisl. Mut. Clar.
2 Μὴ δὲ Reg.

carent. Et quod omnium maxime admirationem parit, in tantum perturbationum immunitate ſuperant univerſos mortales, ut difficulter narrationi huic fides habeatur. Atqui non pauci ex Aegypto mercatores per Erythraeum mare ad terras Ichthyophagûm appulſi nobis adſtipulantur, quod videlicet homines iſti nulla ſe re moveri ſinant. Quid? quod & Ptolemaeus tertius, qui venationi elephantum iſtic loci ſtudium impendit, Simmiam, ex familiaribus unum, regionem illam ſpeculatum miſit. Hic, idoneo inſtructus commeatu, diligenter, ut Agatharchides quidem e Gnido hiſtoricus refert, maritimas illas gentes exploravit. Inter cetera ait, Aethiopes illic perturbationum expertes nullo omnino potu uti, nec ad hunc appetendum natura affectos eſ-

φύσιν αὐτῶν ἐπιζητεῖν, διὰ τὰς προσειρημένας αἰτίας. καθόλου δ' ἀποφαίνεται, μήτ' εἰς σύλλογον ἔρχεσθαι [1] πρὸς τοὺς ἀλλοεθνεῖς, μήτε τὸ ξένον τῆς ὄψεως τῶν προσπλεόντων κινεῖν τοὺς ἐγχωρίους, ἀλλ' ἐμβλέποντας ἀτενῶς, ἀπαθεῖς ἔχειν καὶ ἀκινήτους αἰσθήσεις, ὡς ἂν μηδενὸς παρόντος, οὔτε γὰρ ξίφος σπασαμένου τινὸς καὶ καταφέροντος ὑπεξέφυγον, οὔθ' ὕβριν οὔτε πληγὰς ὑπομένοντες ἠρεθίζοντο· τό, τε πλῆθος οὐ συνηγανάκτει τοῖς πάσχουσιν, ἀλλ' ἐνίοτε τέκνων [2] καὶ γυναικῶν ἀποσφαττομένων ἐν ὀφθαλμοῖς, ἀπαθεῖς ταῖς διαθέσεσιν ἔμενον, οὐδεμίαν ἔμφασιν ὀργῆς ἢ πάλιν [3] ἐλέους διδόντες. καθόλου δὲ τοῖς ἐκπληκτικωτάτοις δεινοῖς περιπίπτοντες, ἠρεμαῖοι διέμενον, βλέποντες μὲν ἀτενῶς εἰς τὰ συντελούμενα, ταῖς δὲ κεφαλαῖς παρ' ἕκαστα διανεύοντες. διὸ καὶ φασὶν αὐτοὺς διαλέκτῳ μὲν μὴ χρῆσθαι, μιμητικῇ δὲ δηλώσει διὰ

non lingua, sed manibus, colloquitur;

1 Πρὸς deest Coisl.
2 Ἢ γυν. σφαττομένων Co. M.
3 Ἐλέου Vat. Reg. Mut.

se; idque ob caussas supra dictas. Affirmat praeterea, nullo cum exteris colloquio eos coniungi, nec peregrino advenarum conspectu moveri; sed defixo in eos obtutu immotos citra ullam affectionem sensus, ac si nemo adsit, retinere; immo nec strictis, ait, impetiti gladiis subterfugiebant, nec iniuriae aut vulneris perpessione irritabantur. Nec vulgus male tractatorum vicem indignabatur; sed saepe liberis & uxoribus ante oculos mactatis, ceu nullo malo affecti, sensibus immotis persistebant, nullum irae aut misericordiae indicium praeferentes. Denique si vel atrocissimis implicarentur malis, quieti permanebant, rigidis tantum oculis intuentes, quae agerentur, nutuque capitum singula persequentes. Ideo nec loquela eos uti, sed manuum ge-

τῶν χειρῶν διασημαίνειν ἕκαστα τῶν πρὸς τὴν χρείαν ἀνηκόντων. καὶ, τὸ πάντων θαυμασιώτατον, Φῶκαι τοῖς γένεσι τούτοις συνδιατρίβουσαι θήραν ποιοῦνται τῶν ἰχθύων καθ' αὑτὰς, παραπλησίως ἀνθρώποις. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τὰς [1] κοίτας καὶ τὴν τῶν γεννηθέντων ἀσφάλειαν μεγίστῃ πίστει τὰ γένη ταῦτα χρῆσθαι πρὸς ἄλληλα. χωρὶς γὰρ ἀδικήματος ἀλλοφύλοις ζώοις ἡ συναναστροφὴ γίνεται μετ' εἰρήνης καὶ πάσης εὐλαβείας. [2] οὗτος μὲν οὖν ὁ βίος, καίπερ ὢν παράδοξος, ἐκ παλαιῶν χρόνων τετήρηται τοῖς γένεσι τούτοις, εἴτε ἐθισμῷ διὰ τὸν χρόνον, εἴτε ἀναγκαίᾳ χρείᾳ διὰ τὸ κατεπεῖγον [3] ἡρμοσμένος.

cum phocis consortium habet.

ιη'. Οἰκήσεσι δὲ τὰ ἔθνη οὐχ [4] ὁμοίαις τοῖς Ἰχθυοφάγοις χρῆται, πρὸς δὲ τὰς τῆς περιστάσεως ἰδιότητας [5] διηλλαγμέναις ἐμβιοῦσι. τινὲς μὲν γὰρ ἐν σπηλαίοις κατοικοῦσι κεκλιμένοις μάλιστα πρὸς τὰς ἄρ-

Habitatio multiplex, vel in fpeluncis,

1 Κοίτας καὶ τεχνώσεις καὶ Co. Mut. κοίτας καὶ τὰς καμαροειδεῖς καὶ τεχνώσεις ex Scholio Vat.
2 Οὗ μὲν Clar.
3 Ἡρμοσμένοις Coisl. Mut.
4 Ὁμοίως Coisl. Clar. Mut.
5 Διηλλαγμένως Coislin. Mut. neutrum male.

fticulatione, quae ufus poftulat, indicare perhibent. Et quod in fumma quis admiratione ponat, phocae his familiares iuxta ac homines pifcium capturas per fe adminiftrant. Ita fummam quoque fidem in cubilium & fobolis tutela genera haec diverfa inter fe praeftant. Mutuum enim vitae confortium pacifice, & cum omni verecundia citra ullam iniuriam, animalia genere difparata inter fefe agunt. Et haec vitae focietas quantumvis mirabilis, a prifcis inde feculis, vel ex affuefactione diuturna, vel neceffarii ufus inftigatione, ipfis confervatur.

XVIII. Habitant hae gentes non perinde ut Ichthyophagi, fed variis, prout circumftantiarum ratio poftulat, modis. Quidam fpecus fubeunt, Aquiloni ut plu-

κτους, ἐν οἷς καταψύχουσιν ἑαυτοὺς διά τε τὸ βάθος τῆς σκιᾶς καὶ διὰ τὰς περιπνεούσας αὔρας. τὰ μὲν γὰρ πρὸς μεσημβρίαν νεύοντα, [1] τοῖς ἴπνοις παραπλησίαν ἔχοντα τὴν θερμασίαν, ἀπρόσιτα τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶ διὰ τὴν τοῦ καύματος ὑπερβολήν. οἱ δὲ τῶν πρὸς ἄρκτον νευόντων σπηλαίων σπανίζοντες, ἀθροίζουσι τὰς πλευρὰς τῶν ἐκ τοῦ πελάγους ἐκπιπτόντων [2] κητῶν. τῆς δὲ τούτων δαψιλείας πολλῆς οὔσης, καταπλέξαντες ἐξ ἑκατέρου μέρους [3] κυρτὰς καὶ πρὸς ἀλλήλας νενευκυίας, τῷ προσφάτῳ φύκει ταύτας διαπλέκουσι. σκεπαζομένης [4] οὖν τῆς καμάρας, ἐν ταύτῃ τὸ βαρύτατον τοῦ καύματος ἀναπαύονται, τῆς κατὰ φύσιν χρείας αὐτοδίδακτον τέχνην ὑφηγουμένης. τρίτος δὲ τρόπος ἐστὶ τοῖς Ἰχθυοφάγοις τῆς σκηνώσεως τοιοῦτος· ἐλάται φύονται πάνυ πολλαὶ περὶ τοὺς τόπους τούτους, τὰ μὲν [5] πρὸς τὴν ῥίζαν ἔχουσαι [6] προσκλυζό-

vel ſub coſtis balaenarum alga obtectis,

vel ſub congeſtarum arborum umbraculo,

1 Τοῖς πυρίπνοις Steph. marg. Vat. Clar. 2. & Reg.
2 Κητῶν non legit Coisl.
3 Κυρτὰς καὶ πρὸς Mut. Coisl. bene. Ceteris deeſt copula. κυρτὰς καὶ καμαροειδεῖς στέγας Vat. Reg. ex gloſſa.
4 Οὖν τῆς Vat. Co. Clar. Reg. Vulgo γὰρ τῆς.
5 Περὶ τὴν Coisl. Clar. Vat.
6 Περικλυζόμενα Mut.

rimum obiectos, in quibus ad refrigerationem & umbrae profunditas, & circumſpirantes aurae ipſis commodant. Nam quae ad meridiem inclinant, fornacum inſtar aeſtuant, & ob nimium fervorem acceſſus hominibus negant. Nonnulli a ſpeluncis Borealibus excluſi coſtas balaenarum, quas frequente ibi copia pelagus eiectat, curvo utrinque in ſe flexu connectunt, algaque intexunt recenti. Sub his, ceu fornice umbroſo, per graviſſimos Solis ardores conquieſcunt. Quam artem per ſe naturae illos neceſſitas edocet. Tertius inde tabernacula parandi modus apud Ichthyophagos hic eſt. Multum ibi naſcitur abietum, quae circa radices a mari alluuntur, &

μενα τῇ θαλάττῃ, πυκναὶ δὲ τοῖς φυλλώμασι· τὸν δὲ καρπὸν ὅμοιον ἔχουσαι τῷ καστανίῳ καρύῳ. ταύτας ἀλλήλαις συμπλέκοντες, καὶ συνεχῆ σκιὰν ποιοῦντες, ἰδιαζούσαις σκηναῖς ἐμβιοῦσιν. [1] ἅμα γὰρ ἐν γῇ καὶ θαλάττῃ διατρίβοντες, ἐπιτερπῶς διεξάγουσι, τὸν μὲν ἥλιον φεύγοντες [2] τῇ διὰ τῶν ἀκρεμόνων σκιᾷ, τὸ δὲ φυσικὸν περὶ τοὺς τόπους καῦμα τῇ συνεχεῖ τοῦ κύματος προσκλύσει διορθούμενοι· ταῖς δὲ [3] περιπνοίαις τῶν εὐκαίρων ἀνέμων [4] εἰς ῥαστώνην ἄγοντες τὰ σώματα. ῥητέον δ' ἡμῖν καὶ περὶ τοῦ τετάρτου μέρους τῆς σκηνώσεως. ἐκ γὰρ τοῦ παντὸς αἰῶνος σεσώρευται τοῦ [5] μνίου φόρτος ἄπλετος, ὄρει παρεμφερής· οὗτος ὑπὸ τῆς συνεχοῦς τοῦ καύματος πληγῆς πεπιλημένος, τὴν φύσιν ἔχει στερέμνιον καὶ [6] συμπεπλεγμένην ἄμμῳ. ἐν τού-

vel ſub tumulis muſci marini.

1 Ἅμα μὲν γὰρ καὶ, & tum καὶ ἐν θαλάττῃ Coisl.

2 Διὰ τῆς τῶν ἀκρ. σκιᾶς Coisl.

3 Πνοαῖς Coisl. Clar. τερπναῖς πνοαῖς Mut.

4 Schol. Vat. explicat καὶ ἀνέσιν.

5 Idem Schol. καὶ τοῦ βρύου, & mox σωρείᾳ καὶ σωρεύσει παρεμφ. ἀπλέτῳ σωρείᾳ παρεμφερὴς Reg. ex gloſſa. μενίου Clar. ἄπλαστος φύρτος Coisl. ἄπλατος Mut. Vid. ſupr. II, 48.

6 Συμπεπλεγμένην recte Steph. marg. Vat. Ven. Coisl. Clar. M. Vulgo συμπεπιλημένην. Quod autem praecedit στερέμνιον, explicat Schol. Vat. καὶ στερεάν.

denſas gerunt frondes. Fructus autem caſtaneae nuci aſſimilis eſt. His inter ſe connexis, denſam ſibi umbram faciunt, & ſub hoc novo umbraculorum genere vitam degunt, in terra ſimul & mari iucunda cum oblectatione verſantes; dum ramorum umbris ſolem devitant, & naturalem loci aeſtum continua fluctus marini affuſione mitigant; opportunis etiam ventorum auris corpora ſua recreant. De quarto etiam tabernaculorum modo eſt dicendum. Ex omni aevo ingens illic muſci marini vis, inſtar montis, accumulata eſt. Hunc perpetuus Solis fervor ita conſpiſſavit, ut naturam rigidiſſimam, & cum arena connexam induerit. In his ergo tumulis ad viri al-

τοις οὖν τοῖς ἀναστήμασιν ὑπονόμους ἀνδρομήκεις ὀρύττοντες, τὸν μὲν κατὰ κορυφὴν τόπον ἐῶσι στέγην, κατώθεν δ' [1] αὐλῶνας παραμήκεις καὶ πρὸς ἀλλήλους [2] συντετρημένους κατασκευάζουσιν. ἐν δὲ τούτοις ἀναψύχοντες ἑαυτοὺς, [3] ἀλύπους κατασκευάζουσι, καὶ κατὰ τὰς ἐπικλύσεις τῶν κυμάτων ἐκπηδῶντες, περὶ τὴν θήραν τῶν ἰχθύων ἀσχολοῦνται. ὅταν δὲ ἄμπωτις γένηται, κατευωχησάμενοι τὰ ληφθέντα, συμφεύγουσι πάλιν εἰς τοὺς προειρημένους αὐλῶνας. τοὺς δὲ τελευτήσαντας θάπτουσι κατὰ μόνον τὸν τῆς ἀμπώτεως καιρὸν, ἐῶντες ἐῤῥιμμένους. ὅταν δ' ἡ πλημμυρὶς ἐπέλθη, ῥίπτουσιν εἰς τὴν θάλατταν τὰ σώματα. διὸ καὶ τὴν ἰδίαν [4] ταφὴν τροφὴν τῶν ἰχθύων [5] ποιούμενοι, κυκλούμενον ἰδιοτρόπως τὸν βίον ἔχουσι παρ' ὅλον τὸν αἰῶνα.

Mortuos proiiciunt piſcibus.

1 Poſt αὐλῶνας in Urſini ſchedis ἤτοι διατομὰς αὐλοειδεῖς additum legebatur.
2 Συντετριμμένους Coisl. τετρημένους Mut.
3 Ἀλύπως Vatic.
4 Ταφὴν non legit Coisl.
5 Ποιοῦνται Steph. margo & Vat. ſed a recentiore manu. τοῖς ἰχθῦσι ποιοῦνται· ἓν δὲ γένος Reg. omiſſis ceteris, quae & in Vatic. deleta ſunt, ſed prave.

titudinem cuniculos agunt. Quae ſupra verticem ſunt, pro tecto relinquunt: ſed inferne ſpecus oblongos & perforatos invicem effodiunt. Hic ſeſe ab aeſtu recreantes abſque moleſtia commorantur, & ſub maris affluxum proſilientes, venationi piſcium incumbunt. Reciprocante autem fluctu, de capta praeda ſuaviter convivati, in ſpeluncas illas refugiunt. Defunctos tantum refluxus tempore ita ſepeliunt: cadavera inhumata proiiciunt; redeunte autem maris aeſtu fluctibus auferenda tradunt. Hunc peculiarem vitae morem, ut ſua piſcibus ſepultura eſcam offerant, per totum aevi circumvertentis decurſum obtinent.

Incolunt nonnulli valles a praeruptis petris & mari inclusas;

ιθ'. Ἓν δὲ γένος τῶν Ἰχθυοφάγων τοιαύτας ἔχει τὰς οἰκήσεις, ὥστε πολλὴν ἀπορίαν παρέχεσθαι τοῖς τὰ τοιαῦτα φιλοτιμουμένοις ζητεῖν. ἐν γὰρ ἀποκρήμνοις φάραγξι καθίδρυνταί τινες, εἰς ἃς ἐξ ἀρχῆς ἦν ἀδύνατον παραβάλλειν τοὺς ἀνθρώπους, ἄνωθεν [1] μὲν ἐπεχούσης πέτρας ὑψηλῆς καὶ πανταχόθεν ἀποτόμου, ἐκ πλαγίων δὲ, κρημνῶν ἀπροσίτων ὑφαιρουμένων τὰς παρόδους· τὴν δὲ λοιπὴν πλευρὰν τοῦ πελάγους ὁρίζοντος, ὃ πεζῇ μὲν διελθεῖν ἀδύνατον, [2] σχεδίαις δὲ οὐ χρῶνται τὸ παράπαν, πλοίων τε τῶν παρ' ἡμῖν ὑπάρχουσιν ἀνεννόητοι. τοιαύτης δὲ ἀπορίας περὶ αὐτοὺς οὔσης, [3] ὑπολείπεται λέγειν αὐτόχθονας αὐτοὺς ὑπάρχειν, ἀρχὴν μὲν τοῦ πρώτου γένους μηδεμίαν [4] ἐσχηκότας, ἀεὶ δ' ἐξ αἰῶνος γεγονότας· καθάπερ ἔνιοι τῶν [5] Φυσιολόγων περὶ πάντων τῶν φυσιολογουμένων ἀπ-

quamobrem aborigines habentur.

1 Μὲν γὰρ ἐχούσης Coisl. Mut. μὲν ἐχούσης Clar. 1.

2 Σχεδίᾳ Reg. σχεδίαις ὁμοίως ἀδύνατον, ὅτι ταῖς οὐ χρῶνται Cl. 2.

3 Ἀπολείπεται Vat. Reg. Ceteri ὑπολείπεται.

4 Ἐσχηκότας Coisl. Mut. Vulgo ἐσχηκότος.

5 Φυσιολόγων ἀπεφήναντο Reg.

XIX. Ceterum una Ichthyophagûm natio ſic habitat, ut magnam talia ſcrutantibus perplexitatem res adferat. In praeruptis enim vallibus nonnulli conſident, quo nullus ab initio acceſſus patere hominibus potuit. Deſuper enim praecelſus & undique confragoſus imminet ſcopulus: e tranſverſo autem inviis praecipitiis omnis praeciditur aditus. Reliquum latus mare terminat: quod ut pedibus tranſiri nequit, ita ratium, aut navigiorum, nullus omnino ipſis, quomodo nobis ſuppetit, uſus eſt, notitia nulla. Quae cum ita dubia ſint & intricata, reſtat, ut aborigines hos eſſe, qui abſque certo generationis principio per omne ſemper aevum hic exſtiterint, affirmemus. Quod ipſum naturae ſcrutatores quidam de cunctis rebus naturalibus aſſeverare non dubitant. Ve-

εφήναντο. ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν τῶν τοιούτων [1] ἀνεφίκτου τῆς ἐπινοίας ἡμῖν οὔσης, οὐδὲν κωλύει τοὺς τὰ πλεῖστα ἀποφηναμένους ἐλάχιστα γινώσκειν, ὡς ἂν τῆς ἐν τοῖς λόγοις πιθανότητος τὴν μὲν ἀκοὴν πειθούσης, τὴν δ' ἀλήθειαν οὐδαμῶς εὑρισκούσης.

κ'. Ῥητέον δ' ἡμῖν καὶ περὶ τῶν καλουμένων Χελωνοφάγων, ὃν τρόπον ἔχουσι τὴν ὅλην διάθεσιν τοῦ βίου. νῆσοι γάρ εἰσι κατὰ τὸν ὠκεανὸν, πλησίον τῆς γῆς κείμεναι, πολλαὶ μὲν τὸ πλῆθος, μικραὶ δὲ τοῖς μεγέθεσι καὶ ταπειναὶ, καρπὸν δὲ οὔθ' ἥμερον οὔτ' ἄγριον [2] ἔχουσαι. ἐν ταύταις διὰ τὴν πυκνότητα κῦμα μὲν οὐ γίνεται, τοῦ κλύδωνος θραυομένου περὶ τὰς ἄκρας τῶν νήσων· χελωνῶν δὲ θαλαττίων πλῆθος ἐνδιατρίβει περὶ τοὺς τόπους τούτους, πανταχόθεν καταφεῦγον πρὸς τὴν ἐκ τῆς γαλήνης σκέπην. αὗται δὲ τὰς 2) Chelonophagi.

1 Explicat Schol. Vat. καὶ ἀδυνάτου.

2 Ἔχουσαι Reg. Co. Vat. Mut. optime. Vulgo ἔχουσιν.

rum cum huiusmodi rerum cognitio intellectus nostri vires excedat, quid impedit, quin plurima adstruentes, ne minimam quidem partem assequantur? quod verborum probabilitas aures quidem capiat, sed veritatem nequaquam inveniat.

XX. Referendum quoque de Chelonophagis, id est, Aethiopibus, qui conchis victitant, aliquid, ut per totam vivendi rationem sese gerant. Sunt in Oceano insulae continenti approximantes, quarum numerus ingens est, sed magnitudo exigua, humilisque situs, & fructus tam agrestis, quam culti nihil. Hinc propter arctam inter se cohaerentiam nulla fluctuum est tempestas. Alluvies enim ad promontoria infringitur; propterea ingens testudinum marinarum copia tractus illos frequentat, undique ad hoc tranquillitatis tegumentum

μὲν νύκτας ἐν βυθῷ διατρίβουσιν, ἀσχολούμεναι περὶ [1] τὴν νομὴν, τὰς δ' ἡμέρας εἰς τὴν ἀνὰ μέσον τῶν νήσων θάλατταν [2] φοιτῶσαι, κοιμῶνται μετέωροι [3] τοῖς κύτεσι πρὸς τὸν ἥλιον, παρεμφερῆ τὴν πρόσοψιν ποιοῦσαι ταῖς κατεστραμμέναις ἀκάτοις· ἐξαίσιοι γὰρ τοῖς μεγέθεσιν ὑπάρχουσι, καὶ τῶν ἐλαχίστων [4] ἁλιάδων οὐκ ἐλάττους. οἱ δὲ τὰς νήσους κατοικοῦντες βάρβαροι, κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἠρέμα [5] προσνήχονται ταῖς χελώναις· πρὸς ἑκάτερον δὲ μέρος πλησιάσαντες, οἱ μὲν πιέζουσιν, οἱ δ' ἐξαίρουσιν, [6] ἕως ὕπτιον γένηται τὸ ζῶον· ἔπειθ' οἱ μὲν ἐξ ἑκατέρου μέρους [7] οἰακίζουσι τὸν ὅλον ὄγκον, ἵνα μὴ στραφὲν τὸ ζῶον καὶ νηξάμενον τῷ τῆς φύσεως βοηθήματι φύγῃ κατὰ βάθους· εἷς δ' ἔχων [8] μήρινθον μακρὰν καὶ δήσας τῆς οὐρᾶς, νήχεται πρὸς

Testudines venandi ratio describitur.

1 Τὴν τροφὴν καὶ τὴν νομὴν Co. Mut. ex Scholio.

2 Φοιτῶσι καὶ κοιμῶνται Coisl. Reg. Mutin.

3 Τοῖς κύτεσι Mut. Ceteri σκύτεσι. male. Schol. Vat. τοῖς ἑαυτῶν ὀστράκοις.

4 Schol. Vat. interpretatur τῶν ἁλιευτικῶν σανδαλίων, qua voce ſerior Graecia navim deſignavit; vid. Gloſſ. Du Cange in Σάνδαλις.

5 Προσνήχ. Steph. m. Reg. Vat. Co. M. Cl. Vulgo προσέρχονται.

6 Schol. Vat. καὶ ἄνω καὶ κάτω ἐξηπλωμένον.

7 Αἰκίζουσι Steph. ora & Cl. 1.

8 Μέρμηνθα μακρὰν Co. Clar. 1. μέρμινθα Clar. 2. μέρμυνθα Mut. μέρινθα Vat. tum καὶ δήσας τῆς οὐρᾶς νήχεται Reg. Coisl. Mut. Vat. Ven. Pogg. Vulgo μακρὰν νήχεται, omiſſis reliquis.

perfugiens. Hae noctu in profundo commorantur, ſuo vacantes paſtui. Interdiu mare inſulis cinctum introgreſſae, teſtis ad Solem erectis ſublimes dormiunt, naviculis adſpectu ſimiles everſis. Enormis enim harum magnitudo eſt, exiguis piſcatorum lembis haud minor. Inſulam ergo barbari per occaſionem illam adnatant: &, utrinque imminentes, hinc deprimunt, illinc ſurſum levant, quoad beſtiam reſupinent. Tum utrinque totam molem ceu clavo nautico dirigunt, ne converſa naturalis ope natatus aufugiat in profundum. Unus vero ex illis, funem prolixum tenens, & ad caudam animalis ad-

τὴν γῆν, καὶ [1] προσέλκεται μετάγων τὸ ζῶον ἐπὶ τὴν χέρσον, συμπαρακομιζομένων τῶν ἐξ ἀρχῆς τὴν ἐπίθεσιν πεποιημένων. ὅταν δ' εἰς τὴν νῆσον ἐκκομίσωσι, τὰ μὲν ἐντὸς πάντα βραχὺν χρόνον ἐν ἡλίῳ παροπτήσαντες κατευωχοῦνται, τοῖς δὲ [2] κύτεσιν οὖσι σκαφοειδέσι χρῶνται πρός τε τὸν εἰς τὴν ἤπειρον διάπλουν, ὃν ποιοῦνται τῆς [3] ὑδρείας ἕνεκεν, καὶ πρὸς τὰς σκηνώσεις, τιθέντες πρηνεῖς ἐφ' ὑψηλῶν τόπων, ὥστε δοκεῖν τούτοις τὴν φύσιν δεδωρῆσθαι μιᾷ [4] χάριτι πολλὰς χρείας· τὴν γὰρ αὐτὴν αὐτοῖς εἶναι τροφὴν, ἀγγεῖον, οἰκίαν, ναῦν. Οὐ μακρὰν δὲ τούτων διεστῶτες νέμονται τὴν παράλιον βάρβαροι βίον ἀνώμαλον ἔχοντες. [5] διατρέφονται γὰρ ἀπὸ τῶν ἐκπιπτόντων εἰς τὴν χέρσον κητῶν, ποτὲ μὲν δαψιλείαν τροφῆς ἔχοντες, διὰ τὰ μεγέθη τῶν εὑρισκομένων θηρίων· ποτὲ δὲ διαλειμμάτων

Carne & testis utuntur.

3) Cetophagi.

1 Προσέρχεται μετ' ἄλλων Mut. Coisl. qui tamen μέταλλον, perperam.
2 Κύτεσιν Coisl. Mut. optime. Vulgo σκύτεσιν.
3 Ὑδρίας Vat.
4 Γὰρ hic deſit Coisl. ſed mox τὴν γὰρ αὐτοῖς· quod ſequor.
5 Deſunt Clar. 1. uſque διὰ τὰ ſcribae negligentia.

ſtringens, ad litus praenatat, idque in continentem pertrahit, comitantibus a tergo illis, qui praedae huius invadendae ſocii venerunt. Illius ergo in litus traducti carnes, non ita diu aſſatas, convivio hilari abſumunt. Teſtae autem, ſcaphae forma concavae, commodum eis uſum praebent, tum ut in continentis oras aquandi gratia enavigent, tum cavitates pronas editis in locis pro gurguſtiis uſurpent. Ita naturam unum ſane beneficium multis ipſorum commoditatibus, cibo, vaſi, domui, navi, videtur accommodaſſe. Non longo ab his intervallo pelagus accolunt barbari, diſpari vitae ſuſtentandae conditione. Nam victus ipſis eſt a cetis forte eiectis. Quandoque largos propter vaſtitatem belluarum cibos habent. Quandoque, ceſſante harum praeda, aegre

γινομένων κακῶς ἀπαλλάττουσιν [1] ὑπὸ τῆς ἐνδείας, [2] καθ' ὃν δὴ χρόνον ἀναγκάζονται κατεργάσασθαι, διὰ τὴν σπάνιν, τῶν ἀρχαίων ὀστῶν [3] χόνδρους, καὶ τὰς ἄκρας τῶν πλευρῶν ἐκφύσεις. τῶν μὲν οὖν ἰχθυοφάγων τὰ γένη τοσαῦτ' [4] εἰσὶ, καὶ τοιούτοις χρῶνται βίοις, [5] ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν.

κα'. Ἡ δὲ κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν παράλιος συνάπτει μὲν ἡμέρῳ [6] καὶ καταφύτῳ χώρᾳ, [7] τοσοῦτο δὲ πλῆθος ἐστὶ τῶν ἰχθύων τοῖς ἐγχωρίοις, ὥστε τοὺς ἀναλίσκοντας μὴ δύνασθαι ῥᾳδίως περιγενέσθαι τῆς δαψιλείας. παρὰ γὰρ τοὺς αἰγιαλοὺς ἱστᾶσι καλάμους πυκνοὺς καὶ πρὸς ἀλλήλους διαπεπλεγμένους, ὥστε τὴν πρόσοψιν ὁμοίαν εἶναι δικτύῳ παρὰ θάλατταν ἑστηκότι. κατὰ δὲ πᾶν ἔργον [8] ὑπάρχουσι πυκναὶ θύραι, τῇ μὲν πλοκῇ [9] ταρσώδεις, τὰς στροφὰς δ' ἔχου-

Obiter commemoratur piscandi modus in ora Babyloniae obiecta.

1 Ὑπὸ τῆς ἐνδείας Coisl. Mut. Vulgo ἀπό.

2 Καθ' ὃν δὴ Coisl. Mut. Vat. Ceteri ἤδη, minus commode.

3 Schol. Vat. ἤτοι τὰ τρυφερώτερα καὶ μαλακώτερα τῶν ὀστῶν μέρη.

4 Ἐστὶ Coisl.

5 Ὡς ἐν κεφαλαίοις Mut. Co.

6 Copulam iidem non legunt.

7 Τοσοῦτον Coisl. Mut.

8 Ὑπάρχουσαι Mut. Co. qui & praeterit omnia usque in πρὸς τάς.

9 Ταρσωταὶ Steph. margo Ven. & Ursini Cod. (qui & Schol. καὶ καλαθωταὶ adstruit) Cl. 1. R. Vat. qui uterque στροφεῖς δ' ἔχουσαι.

se ab egestate expediunt. Tum enim exoletorum ossium cartilagines, & quod extremum in costis exstat, conficere famis stimulo coguntur. Tot Aethiopum nationes sunt, qui de piscibus victitant: hic vitae illis cultus, ut summatim hoc concludatur.

XXI. Ora Babyloniae obiacens cultam & plantis consitam attingit regionem. Ubi tanta piscium ubertas, ut plus suppetat, quam incolae absumere queant. Ad litora enim arundines statuunt densas, interque se confertas, ut speciem retis iuxta mare expansi referant. In unoquoque opere crebrae exsistunt portulae, quarum contextus cratitius est, & facilis in utramque partem

σαι πρὸς τὰς εἰς ἑκάτερα τὰ μέρη κινήσεις [1] εὐλύτους. ταύτας ὁ κλύδων φερόμενος μὲν εἰς τὴν γῆν κατὰ τὸν τῆς πλημμυρίδος καιρὸν ἀνοίγει, παλισσυτῶν δὲ κατὰ τὴν ἄμπωτιν ἀποκλείει. διόπερ συμβαίνει καθ' ἑκάστην ἡμέραν πλημμυρούσης μὲν τῆς θαλάττης, ἐκ βυθοῦ τοὺς ἰχθῦς συνεκφερομένους διὰ τῶν θυρῶν παρεισπίπτειν· ἀναχωρούσης δὲ, μὴ δύνασθαι τοῖς ὑγροῖς [2] συνδιαῤῥεῖν διὰ τῆς τῶν καλάμων πλοκῆς. διὸ καὶ παρὰ τὸν [3] ὠκεανὸν ἐνίοτε σωροὺς ἰχθύων [4] ἀσπαιρόντων ὁρᾷν ἔστι γινομένους· οὓς ἀναλεγόμενοι συνεχῶς οἱ [5] πρὸς τούτοις τεταγμένοι δαψιλεῖς ἀπολαύσεις ἔχουσι, καὶ μεγάλας προσόδους. ἔνιοι δὲ τῶν περὶ τοὺς τόπους διατριβόντων, πεδιάδος τε καὶ ταπεινῆς τῆς χώρας ὑπαρχούσης, τάφρους ὀρύττουσιν ἀπὸ θαλάσσης εὐρείας ἐπὶ πολλοὺς σταδίους, μέχρι τῶν ἰδίων ἐπαύλεων. [6] ῥαβδωτὰς δὲ θύρας ἐπ' ἄκρας αὐτὰς ἐπιστή-

1 Εὐλόγους Reg. ἀλύτους Co. M.
2 Διαῤῥεῖν Coisl. Mut.
3 Καιρὸν inepte Coisl. Mut.
4 Ἐπερωτῶν Clar. 1. σπαιρόντων Mut. Vulgo ἐπαιρόντων.
5 Πρὸς ταῦτα Mut. Coisl. ſine iuſta cauſa. Vid. ſupr. II, 29.
6 Ῥαβδωτὰς ἐκ ῥάβδων συγκειμένας Schol. Vat. ῥάβδων θύρας πεποιηκότες. τὰς δὲ θύρας Co. M. ῥάβδων θύρας ἐπ' Clar. Mox ἐπ' ἀκρ. αὐτοῖς Mut. voluit, puto, αὐταῖς, quod & ego, aut certe αὐτῶν, mallem. Paulo poſt omnes

converſionis motus. Has fluctus, inundante mari, in terram expulſus aperit, eoque abſcedente revocatus iterum claudit. Hinc fit, ut quotidie cum maris effluxu piſces advecti per oſtia irrumpant, eoque revertente, dum una cum aquis per arundines contextas elabi nequeunt, detineantur. Idcirco iuxta Oceanum nonnunquam palpitantium acervos piſcium videre eſt. Quos huic negotio praefecti colligunt. Indeque & larga victus copia, & vectigal non exiguum redit. Quidam receſſus illius accolae, cum litus ſit campeſtre ac depreſſum, latas a mari ad tuguria ſua foſſas deducunt; ad quarum extre-

σαντες, ἀναβαινούσης μὲν τῆς πλημμυρίδος ἀνοίγουσιν, εἰς δὲ τοὐναντίον μεταπιπτούσης κλείουσιν. εἶτα τῆς μὲν θαλάσσης διὰ τῶν τῆς θύρας ἀραιωμάτων ἀποῤῥεούσης, τῶν δ' ἰχθύων ἀποληφθέντων ἐν ταῖς τάφροις, ταμιεύονται καὶ λαμβάνουσιν ὅσους ἂν προαιρῶνται, καὶ καθ' ὃν ἂν χρόνον βούλωνται.

κβ'. Διεληλυθότες δὲ περὶ τῶν παροικούντων τὴν ἀπὸ τῆς Βαβυλωνίας παράλιον ἕως Ἀραβίου κόλπου, περὶ τῶν ἑξῆς τούτοις ἐθνῶν διέξιμεν. κατὰ γὰρ τὴν Αἰθιοπίαν τὴν [1] ὑπὲρ Αἰγύπτου παρὰ τὸν Ἄσαν καλούμενον ποταμὸν παροικεῖ τὸ τῶν ῥιζοφάγων ἔθνος. ἐκ γὰρ τῶν πλησιοχώρων τὰς ῥίζας τῶν καλάμων ὀρύττοντες οἱ βάρβαροι, πλύνουσι φιλοτίμως. ποιήσαντες δὲ καθαρὰς, κόπτουσι λίθοις, μέχρις ἂν γένηται τὸ ἔργον λεῖον καὶ κολλῶδες· ἔπειτα [2] ἀναπλάσαντες

4) Rhizophagi.

ἐν τοῖς τάφροις, loco ταῖς, quod, genio fermonis poftulante, amplexus fum.

1 Ὑπὲρ Αἴγυπτον Mut.

2 Περιπλάσαντες Co. M. Clar. 1. Mox χειροπληθιαίους Steph. marg. Coisl. Reg. Vat. χειροπληθιαίους λίθους Mut. Clar. Vulgo χειροπληθεῖς.

mitates oftia e viminibus contexta ftatuunt, quae afcendente maris aeftu pandunt, retrolabente claudunt. Tum per oftiorum raritates effluente unda pifces vivariis interceptos affervant, & quantum libet quocunque tempore in fuos inde ufus depromunt.

XXII. Percurfis nunc gentibus, quae a Babylonia Arabicum ufque finum maritima tenent, ad ceteras deinceps gentes narrationem convertemus. Nam in Aethiopia fupra Aegyptum ad fluvium, quem Afam vocant, Rhizophagûm [radiculis vefcentium] natio confidet. Hi radices arundinum, e paludibus vicinis effoffas, accurate primum lavant. Hinc probe mundatas lapidibus, dum laevis & vifcofa reddatur maffa, contundunt. Tum

χειροπληθιαίους ὄγκους ἐν ἡλίῳ παροπτῶσι, καὶ ταύτῃ χρώμενοι τροφῇ πάντα τὸν βίον διατελοῦσιν. ἀνεκλείπτους δ' ἔχοντες τὰς τῆς [1] τροφῆς ταύτης δαψιλείας, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀεὶ εἰρήνην ἄγοντες, ὑπὸ πλήθους λεόντων πολεμοῦνται. ἐμπύρου γὰρ τοῦ πέριξ ἀέρος ὄντος, ἐκ τῆς ἐρήμου πρὸς αὐτοὺς φοιτῶσι λέοντες σκιᾶς ἕνεκεν, οἱ δὲ καὶ θήρας τῶν ἐλαττόνων θηρίων. διόπερ τοὺς ἐκ τῶν τελμάτων ἐξιόντας τῶν Αἰθιόπων ὑπὸ τούτων τῶν θηρίων ἀναλίσκεσθαι συμβαίνει. ἀδυνατοῦσι γὰρ ὑφίστασθαι τὰς ἀλκὰς [2] τῶν λεόντων, ὡς ἂν μηδεμίαν βοήθειαν ὅπλων ἔχοντες. καὶ πέρας ἄρδην ἂν αὐτῶν διεφθάρη [3] τὸ ἔθνος, εἰ μὴ φύσις [4] τὶς αὐτοῖς αὐτόματον ἐποίησε βοήθημα. ὑπὸ γὰρ τὴν ἀνατολὴν τοῦ κυνὸς παραδόξως, μηδεμιᾶς γενομένης [5] νηνεμίας περὶ τοὺς τόπους, τοσοῦτο πλῆθος ἀθροίζεται

Admodum a leonibus infestantur.

1 Τρυφῆς Mut.
2 Τῶν ἀλόντων Mut. absurde.
3 Τὸ γένος Coisl. Mut.
4 Τὶ αὐτοῖς non male Ven.
5 Μυίας Coisl. Mut. tum τοσοῦτον.

pugillos ad manus capacitatem inde formatos ad Solem assant; & hoc per omnem vitam edulio fruuntur. Tametsi autem nutrimenti copia abundant, & pacem inter se colunt, a leonum tamen frequentia hostilem ad modum infestantur. Cum enim aër illis circumfusus velut igne ferveat, tum ad umbras capessendas, tum ad minores interim bestias venandum, leones illuc excurrunt. Quo fit, ut Aethiopes de paludibus egressi a belluis istis dilanientur. Armorum enim praesidio destituti, vim leonum sustinere nequeunt. Horumque natio ad internecionem tandem redigeretur, nisi suopte natura motu remedium peperisset. Nam sub caniculae exortum mirabiliter, cum nulla ventorum tranquillitas est, tanta

κωνώπων, ὑπερέχον δυνάμει τοὺς γνωριζομένους, ὥστε τοὺς μὲν ἀνθρώπους καταφυγόντας εἰς τὰς ἑλώδεις λίμνας μηδὲν πάσχειν, τοὺς δὲ λέοντας πάντας φεύγειν ἐκ τῶν τόπων, ἅμα μὲν ὑπὸ [1] τοῦ δήγματος κακουχουμένους, [2] ἅμα δὲ τὸν ἀπὸ τῆς φωνῆς ἦχον καταπεπληγμένους.

5) Hylophagi & Spermatophagi.

κγ΄. Ἐχόμενοι δὲ τούτοις εἰσὶν οἵ τε ὑλοφάγοι καὶ οἱ σπερματοφάγοι καλούμενοι. τούτων δ' οἱ μὲν ὑπὸ τὴν [3] θερείαν τὸν πίπτοντα καρπὸν ἀπὸ τῶν δένδρων, ὄντα πολὺν, ἀθροίζοντες, ἀπόνως διατρέφονται· κατὰ δὲ τὸν ἄλλον καιρὸν τῆς βοτάνης τῆς ἐν ταῖς σκιαζομέναις συναγκείαις σχιζομένης καὶ φυομένης, προσφέρονται τὴν προσηνεστάτην. στερεὰ γὰρ οὖσα τὴν φύσιν, καὶ καυλὸν ἔχουσα παραπλήσιον ταῖς γινομέναις [4] βουνιάσιν, ἐκπληροῖ τὴν τῆς ἀναγκαίας τροφῆς ἔν-

1 Δήγματος Co. δηγμοῦ Mut. Clar. bene. Vulgo λιμοῦ.

2 Haec usque ἐχόμενοι non legit Coisl.

3 Post θερείαν in schedis Ursini legitur καὶ τὴν τοῦ θέρους ὥραν.

4 Schol. Vatic. ex inferioris Graeciae usu, καὶ ἐν τοῖς βορνίοις βοτάναις.

culicum, qui notos alioqui & vulgares viribus superant, agmina congregantur, ut homines quidem fuga in paludes arrepta nocumenta declinent; leones autem universi, qua morsu afflicti, qua culicum stridore attoniti, longissime inde se proripiant.

XXIII. His Hylophagi, quos vocant, & Spermatophagi, [ab arborum seminumque victu sic appellati] succedunt. Quorum hi per aestatem fructus ex arboribus delapsos ubertim colligunt, & citra laborem inde nutriuntur. Reliquo tempore ex herbae cuiusdam multifidae genere, quae in convallibus umbrosis nascitur, dulcissimam quamque comedunt. Cum enim natura sit solidior, & caulem habeat ad buniadum [napi genus est] formam, necessarii victus penuriae satisfacit. At

δειαν. οἱ δὲ ὑλοφάγοι μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν ἐπὶ τὰς νομὰς [1] ἐξιόντες, ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὰ δένδρα, καὶ τοὺς ἁπαλοὺς τῶν ἀκρεμόνων προσφέρονται. τοιαύτην δ' ἐκ τῆς συνεχοῦς μελέτης τὴν ἐπ' ἄκρους τοὺς κλάδους ἀναδρομὴν ποιοῦνται πάντες, ὥστε ἄπιστον εἶναι τὸ γενόμενον. καὶ γὰρ μεταπηδῶσιν ἀπὸ ἑτέρου ἐφ' ἕτερον δένδρον ὁμοίως τοῖς ὀρνέοις, καὶ τὰς ἀναβάσεις ἐπὶ τῶν λεπτοτάτων κλάδων ποιοῦνται χωρὶς κινδύνων. ἰσχνότητι γὰρ σώματος καὶ κουφότητι διαφέροντες, ἐπειδὰν τοῖς ποσὶν σφάλλωνται, ταῖς χερσὶν [2] ἀντιλαμβάνονται· κἂν τύχωσι πεσόντες ἀφ' ὕψους, οὐδὲν πάσχουσι, διὰ τὴν κουφότητα. καὶ πάντα δὲ κλάδον ἔγχυλον τοῖς ὀδοῦσι κατεργαζόμενοι, πέττουσιν [3] εὐκόπως ταῖς κοιλίαις. οὗτοι δ' ἀεὶ βιοῦσι γυμνοὶ μὲν ἐσθῆτος, [4] κοιναῖς δὲ χρώμενοι γυναιξίν· ἀκολούθως δὲ καὶ

Horum mores agreſtes.

1 Ἐξιέντες Mutin. Mox δένδρη Coisl. Vat.
2 Ἐπιλαμβάνονται Steph. ora, Vat. Reg.
3 Εὐκόπως Steph. marg. Reg. Clar. Vat. ἀκόπως Coisl. Mut. Vulgo εὐκόλως.
4 Κοιναῖς Coisl. Mut. Clar. 2. optime; ſic Agatharch. p. 38, & ſupra II, 58. Ceteri vulgo κοινῇ.

Hylophagi cum liberis & uxoribus paſtum egreſſi, conſcenſis arboribus ramos teneriuſculos depaſcuntur. Et continuo exercitationis ſtudio tam expedito ad ſumma ramorum aſcenſu omnes attolluntur, ut incredibile hoc videatur. Ab arbore enim in arborem, volucrum more, tranſiliunt, & ſuper tenuiſſimis ramorum virgultis abſque periculo gradiuntur. Cum enim corpore ſint admodum gracili ac levi, pedibus fruſtratis, manuum prenſatione nituntur. Immo ex alto delapſi, incolumes ob levitatem abeunt. Quemvis autem termitem ſucciplenum dentibus commolere, ac ventriculo concoquere, ipſis eſt perfacile. Vivunt corpore ſemper nudato, & promiſcue uxoribus utuntur, & hinc natos liberos ae-

τοὺς γεννηθέντας παῖδας κοινοὺς ἡγοῦνται. διαπολεμοῦσι δὲ πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν τόπων, [1] ῥάβδοις ὡπλισμένοι, καὶ ταύταις ἀμυνόμενοι τοὺς ἐναντίους, [2] διασπῶσι τοὺς χειρωθέντας. τελευτῶσι δ' αὐτῶν οἱ πλεῖστοι [3] τῷ λιμῷ καταπονηθέντες, ὅταν τῶν ὀμμάτων ἀπογλαυκωθέντων τὸ σῶμα στερηθῇ τῆς ἀναγκαίας ἐκ ταύτης τῆς αἰσθήσεως χρείας.

6) Aethiopes venatores.

κδ'. Τὴν δὲ ἑξῆς χώραν τῶν Αἰθιόπων [4] ἐπέχουσιν οἱ καλούμενοι κυνηγοὶ, σύμμετροι μὲν κατὰ τὸ πλῆθος, βίον δ' οἰκεῖον ἔχοντες τῇ προσηγορίᾳ. θηριώδους γὰρ οὔσης τῆς χώρας καὶ παντελῶς λυπρᾶς, ἔτι δὲ ὑδάτων ῥύσεις ναματιαίων ἐχούσης ὀλίγας, καθεύδουσι μὲν ἐπὶ τῶν δένδρων [5] διὰ τὸν ἀπὸ τῶν θηρίων φόβον, ὑπὸ δὲ τὴν ἑωθινὴν πρὸς τὰς συῤῥύσεις τῶν ὑδάτων μεθ' ὅπλων φοιτῶντες, ἑαυτοὺς [6] ἀποκρύπτου-

1 Ῥάβδους Reg.
2 Διαχειρωθέντας Coisl. Mut. διαχειροῦσι τοὺς χειρ. Clar.
3 Articulum negligunt Co. Vat.
4 Ἐπέχουσιν οἱ καλούμενοι κυνηγοὶ Coisl. Clar. 1. bene. ἐπέχουσιν κυνιγῶν οἱ καλ. κυνηγοὶ Vat. Vulgo ἐπέχουσιν Ἰνύγονοι οἱ καλούμενοι κυνηγοί.
5 Haec absunt Coislin. usque πρὸς τάς.
6 Ἀποκρυβόντες Coisl. Mutin. ἀποκρύβουσιν Reg.

que communes esse censent. De loco nonnunquam inter se belligerantur. Arma sunt fustes, quibus se contra hostes tuentur, & subactos discerpunt. Plerique horum fame emoriuntur; cum glaucomate correptis oculis, necessaria sensus huius facultate corpus destituitur.

XXIV. Regionem illis proximam Aethiopes, Venatores dicti, obtinent, quorum numerus quidem modicus, sed peculiaris vitae ratio est, ac nomini respondens. Cum enim feris terra sit infesta, horridaque prorsus, & paucis scaturiginum aquis humectet; arboribus bestiarum metu per noctem incubantes, somnum capiunt. Mane cum armis ad confluxus aquarum proficiscuntur. Hic in-

σιν εἰς τὴν ὕλην, καὶ σκοπεύουσιν [1] ἀπὸ τῶν δένδρων. κατὰ δὲ τὸν τοῦ καύματος καιρὸν, ἐρχομένων βοῶν τε ἀγρίων καὶ παρδάλεων καὶ τῶν ἄλλων θηρίων πλήθους πρὸς τὸ ποτὸν, ταῦτα μὲν, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ τε καύματος καὶ δίψους, [2] λάβρως προσφέρεται τὸ ὑγρὸν, μέχρις ἂν ἐμπλησθῇ· οἱ δ' Αἰθίοπες, γενομένων αὐτῶν βαρέων καὶ δυσκινήτων, καταπηδῶντες ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ χρώμενοι ξύλοις πεπυρακτωμένοις καὶ λίθοις, ἔτι δὲ τοξεύμασι, ῥαδίως καταπονοῦσι. κατὰ δὲ συστήματα ταύταις χρώμενοι ταῖς κυνηγίαις, σαρκοφαγοῦσι τὰ ληφθέντα, καὶ σπανίως μὲν [3] ὑπὸ τῶν ἀλκιμωτάτων ζώων αὐτοὶ διαφθείρονται, τὰ δὲ πολλὰ δόλῳ τὴν ἐκ βίας ὑπεροχὴν χειροῦνται. ἐὰν δέ ποτε τῶν κυνηγουμένων ζώων σπανίζωσι, τὰς δορὰς τῶν πρότερον εἰλημμένων βρέξαντες, ἐπιτιθέασιν ἐπὶ [4] πῦρ ἁπαλόν. σποδίσαντες δὲ τὰς

Venatus ferarum describitur.

1 Ἐπὶ Vat. non male.
2 Λάβρον Coisl. Mut.
3 Διὰ τῶν Vat.
4 Πῦρ ἁπαλὸν Pogg. Vat. Ven. Coisl. Mut. Reg. Explicat autem Schol. Vat. τουτέστι μὴ εἰς φλόγωσιν ὑπερηρμένον. Vulgo ἐπὶ πυρὰν πολλήν.

ter frondes abditi, ex arboribus interim ſpeculantur. Invaleſcente autem Solis aeſtu, boves agreſtes, & pardales, aliaeque ferae magno numero potatum feſtinant, & propter aeſtus ac ſitis vehementiam eouſque liquore ſe ingurgitant, dum ſatietate diſtendantur. Gravatas itaque & aegre ſe moventes Aethiopum manus, ex arboribus deſultans, praeuſtis ſudibus, lapidibuſque & ſagittis invadit, nec magno negotio profligat. Hanc venationem in coetus diſtributi peragunt, & de carnium praeda epulantur. Perraro fit, ut a beſtiis etiam validiſſimis interficiantur ipſi; ſiquidem dolo quantumvis magnas vires ſubigunt. Quod ſi venatus ferarum deficit, exuvias pridem captarum madefactas lento igni imponunt,

τρίχας, τὰ δέρματα διαιροῦσι, καὶ κατεσθίοντες βεβιασμένως,[1] πληροῦσι τὴν ἔνδειαν. τοὺς δὲ ἀνήβους παῖδας γυμνάζουσιν ἐπὶ σκοπὸν βάλλειν, καὶ μόνοις διδόασι τροφὴν τοῖς ἐπιτυχοῦσι. διὸ καὶ θαυμαστοὶ ταῖς εὐστοχίαις ἄνδρες γίνονται, κάλλιστα διδασκόμενοι ταῖς τοῦ λιμοῦ πληγαῖς.

κέ. Ταύτης δὲ τῆς χώρας εἰς τὰ πρὸς δυσμὰς μέρη πολὺ διεστηκότες Αἰθίοπες ὑπάρχουσιν Ἐλεφαντομάχοι[2] κυνηγοί. νεμόμενοι γὰρ δρυμώδεις καὶ πυκνοὺς τοῖς δένδρεσι τόπους, παρατηροῦσι τῶν ἐλεφάντων τὰς εἰσόδους καὶ τὰς ἐκτροπὰς,[3] σκοπὰς ἀπὸ τῶν ὑψηλοτάτων δένδρων ποιούμενοι. καὶ ταῖς μὲν ἀγέλαις αὐτῶν οὐκ ἐπιτίθενται, διὰ τὸ μηδεμίαν ἐλπίδα ἔχειν κατορθώσεως, τοῖς δὲ καθ' ἕνα πορευομένοις ἐπιβάλλουσι τὰς χεῖρας, παραδόξοις ἐγχειροῦντες τολμήμασιν. ὅταν γὰρ τὸ ζῶον δεξιὸν γένηται κατὰ τὸ δένδρον, ἐν ᾧ συμβαίνει τὸν[4] σκοπεύοντα κεκρύφθαι, ἅμα τῷ

Inprimis elephantum venatio.

1 Ἀναπληροῦσι Coisl. Mut.
2 Κυνηγοῦσι Clar. 1.
3 Καὶ σκοπὰς Vat.
4 Σκοπεύσαντα Coisl.

pilisque sub cinere ambustis, coria inter se dispertiti, coacto famem cibo sedant. Impuberes adhuc pueros directe iaculari docent, nec nisi scopum tangentibus quidquam edulii suppeditant. Hinc esuriei stimulis edocti, in sagittarios mirae certitudinis evadunt.

XXV. Ab his longe ad occasum remoti venatores Elephantomachi, i. e. Aethiopum natio cum elephantis depugnans, habitant. Saltuosas & densis consitas arboribus silvas incolunt. Hic ingressus elephantum & diverticula e celsissimis arborum speculis observant. At integra quidem armenta non aggrediuntur; nulla enim hic rei bene gerendae spes foret: sed singulatim accedentibus miro plane ausu manus afferunt. Cum enim dextro arboris lateri, ubi speculator sese abscondit, bellua pro-

παραλλάττειν τὸν τόπον, ταῖς μὲν χερσὶν ἐδράξατο τῆς οὐρᾶς, τοῖς δὲ ποσὶν [1] ἀντέβη πρὸς τὸν ἀριστερὸν μηρόν· ἔχων δ' ἐκ τῶν ὤμων [2] προεξηρτημένον πέλεκυν, κοῦφον μὲν πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς μιᾶς χειρὸς πληγὴν, ὀξὺν δὲ καθ' ὑπερβολὴν, τοῦτον λαβόμενος ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ, νευροκοπεῖ τὴν δεξιὰν [3] ἰγνὺν, πυκνὰς καταφέρων πληγὰς, καὶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς [4] οἰακίζων τὸ ἴδιον σῶμα. παράδοξον δὲ ὀξύτητα τοῖς ἔργοις προσφέρουσιν, ὡς ἂν ἄθλου τῆς ἰδίας ψυχῆς ἑκάστου προκειμένου. ἢ γὰρ χειρώσασθαι τὸ ζῶον ἢ τελευτᾷν αὐτὸν λείπεται, τῆς περιστάσεως οὐκ ἐπιδεχομένης ἕτερον ἀποτέλεσμα. τὸ δὲ νευροκοπηθὲν μὲν ζῶον, ποτὲ μὲν διὰ τὴν δυσκινησίαν ἀδυνατοῦν [5] στρέφεσθαι, καὶ συνεκλινόμενον [6] πρὸς τὸν πεπονθότα τόπον, πίπτει, καὶ τὸν Αἰθίοπα συναπόλλυσι· ποτὲ δὲ πρὸς πέτραν

1 'Ανέβη Ven.
2 'Εξηρτημένον Coisl. Mut.
3 'Ιγύην Coisl. 'Ιγνύην Clar. 1. 'Ιγνὺν Clar. 2.
4 Vatic. Schol. καὶ κυβερνῶν.
5 Στρέφεται Mut.
6 'Επὶ τὸν Coisl. Mutin. Vat. haud male.

pinquat, in ipſo tranſitu cauda manibus prehenſa, pedibus ſiniſtro femini innititur: tum praeacutam ſecurim, quam humeris iam annexam, & ad unius manus ictus habilem gerit, dextra corripiens, dextrae ſuffraginis nervos crebris vulneribus incidit; laeva interim corpus ſuum gubernans. Mira autem huic operi celeritas adhibetur, non ſecus ac ſi de vita uniuſcuiuſque certamen ſit propoſitum. Quid enim reſtat, (cum alium res eventum non admittat) quam ut vel bellua dometur, vel homo mortem oppetat? Animal igitur ſic enervatum, cum ſe obvertere (quae ipſius in motu tarditas eſt) nequeat, interdum ad affectum locum inclinans procumbit, Aethiopem una ſecum peſſumdans. Interdum ad

ἢ δένδρον ἀποθλίψαν τὸν ἄνθρωπον, τῷ βάρει πιέζει μέχρις ἂν ἀποκτείνῃ. ἔνιοι δὲ τῶν ἐλεφάντων περιαλγεῖς [1] ἐκ τῶν τραυμάτων γενόμενοι, τοῦ μὲν ἀμύνεσθαι τὸν ἐπιβουλεύσαντα μακρὰν ἀφεστήκασι, τὴν δὲ φυγὴν [2] διὰ τοῦ πεδίου ποιοῦνται, μέχρις [3] ἂν ὅτου συνεχῶς προσβεβηκὼς ὁ τύπτων εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τῷ πελέκει, διακόψας τὰ νεῦρα, ποιήσῃ [4] παράλυτον τὸ ζῷον. ὅταν δὲ τὸ ζῷον πέσῃ, συντρέχουσι κατὰ [5] συστήματα, καὶ ζῶντος ἔτι τέμνοντες τὰς σάρκας ἐκ τῶν ὄπισθεν μερῶν, εὐωχοῦνται.

κϛʹ. Ἔνιοι δὲ τῶν πλησίον κατοικούντων χωρὶς κινδύνων [6] θηρεύουσι τοὺς ἐλέφαντας, τέχνῃ τῆς βίας περιγινόμενοι. εἴωθε γὰρ τοῦτο τὸ ζῷον, ἐπειδὰν ἀπὸ τῆς νομῆς πληρωθῇ, πρὸς ὕπνον καταφέρεσθαι, διαφορὰν ἐχούσης τῆς περὶ αὐτὸ διαθέσεως πρὸς τὰ λοιπὰ τῶν

1 Hae tres voces desunt Coisl. Vat. Clar. 1.

2 Ἀπὸ τοῦ Coisl. Mut. παιδίου Vat.

3 Ἂν οὗ Coisl. Mox συνεχῶς ὁ προσβεβηκὼς τύπτων Ursinus malebat, neque id male.

4 Πάρετον Coisl. Clar. Mut. & Steph. marg. Ἀκίνητον Ven.

5 Σύστημα Clar. 1.

6 Θηρεύοντες — — περιγίνονταν Coisl. Mutin. Clar. 1. satis commode.

arborem saxumve hominem allidens, mole sua tamdiu premit, dum enecarit. Elephantes nonnulli vulnerum cruciatibus victi, ultione insidiatoris omissa, tamdiu in planis fugae indulgent, donec qui a tergo caedit, continenti securis plaga in eundem locum delata, succisis belluam nervis prorsus infirmarit. Qua prostrata, catervatim homines concurrunt, & carnes adhuc viventi exsectas hilari convivio absumunt.

XXVI. Quidam finitimi absque vitae discrimine elephantes capiunt, vim arte superantes. Solet enim hoc animal, cum saturum a pastu redit, alio quam cetera quadrupedia modo, dormitum se componere. Totam

τετραπόδων. οὐ γὰρ δύναται τοῖς γόνασι πρὸς τὴν γῆν [1] συγκαθιέναι τὸν ὅλον ὄγκον, ἀλλὰ πρὸς δένδρον ἀνακλιθὲν, ποιεῖται τὴν διὰ τῶν ὕπνων [2] ἀνάπαυσιν. διόπερ τὸ δένδρον διὰ τὴν γινομένην πρὸς αὐτὸ πλεονάκις πρόσκλισιν τοῦ ζώου, τετριμμένον τέ ἐστι καὶ ῥύπου πλῆρες· πρὸς δὲ τούτοις ὁ περὶ αὐτὸ τόπος ἴχνη τε ἔχει καὶ σημεῖα πολλὰ, δι' ὧν οἱ τὰ τοιαῦτα ἐρευνῶντες Αἰθίοπες γνωρίζουσι τὰς τῶν ἐλεφάντων κοίτας. ὅταν οὖν ἐπιτύχωσι τοιούτῳ δένδρῳ, πρίζουσιν αὐτὸ παρὰ τὴν γῆν, μέχρις ἂν ὀλίγην ἔτι τὴν ῥοπὴν [3] ἔχῃ πρὸς τὴν πτῶσιν. [4] εἶθ' οὗτοι μὲν τὰ σημεῖα τῆς ἰδίας παρουσίας ἀφανίσαντες, ταχέως ἀπαλλάττονται, φθάνοντες τὴν ἔφοδον τοῦ ζώου. ὁ δ' ἐλέφας πρὸς τὴν ἑσπέραν [5] ἐμπλησθεὶς τῆς τροφῆς, ἐπὶ τὴν συνήθη καταντᾷ κοίτην. [6] κατακλιθεὶς δὲ ἀθρόως τῷ βάρει, παρα-

1 Συγκαθιέναι Steph. ora, Coisl. Mutin. Clar. 1. optime. Ceteri vulgo καθιέναι.

2 Ἀνάπαυλιν Clarom. 1. Forte ἀναπαύλην voluit.

3 Ἔχει Coisl. Clar. 1.

4 Εἶθ' οὕτως Clar. 1. Ven.

5 Ἐμπλησθεὶς Coisl.

6 Καταβληθεὶς Steph. marg. & Reg.

enim corporis molem curvatis genibus terrae applicare nequit, ſed ad arborem ſeſe acclinans, ſomni quietem capit. Ideoque arbor illa frequenti belluae adhaeſione deteritur' & ſordeſcit. Ad haec in circuitu eius multa ſunt veſtigia & ſigna, quibus indagatores huius praedae decubitum elephantorum deprehendunt. Quando igitur in arborem huiuſmodi incidunt, ſerra paulo ſupra humum eouſque incidunt, dum paulum ad ruinam momenti reſtet. Tum deletis acceſſus ſui indiciis, abſcedunt, priuſquam fera illuc appropinquet. Ea ſub veſperam ad ſatietatem paſta, cubile aſſuetum repetit; quamprimum vero tota mole incumbit, una cum arbo-

χρῆμα μετὰ τῆς τοῦ δένδρου [1] Φορᾶς ἐπὶ τὴν γῆν καταΦέρεται. πεσὼν δὲ ὕπτιος μένει τὴν νύκτα κείμενος, διὰ τὸ τὴν τοῦ σώματος Φύσιν [2] ἀδημιούργητον εἶναι πρὸς ἀνάστασιν. οἱ δὲ πρίσαντες τὸ δένδρον Αἰθίοπες ἅμ' ἡμέρᾳ καταντῶσι, καὶ χωρὶς κινδύνων ἀποκτείναντες τὸ ζῶον, [3] σκηνοποιοῦνται περὶ τὸν τόπον, καὶ παραμένουσι μέχρις ἂν τὸ πεπτωκὸς [4] ἀναλώσωσι.

7) Aethiopes Simi & Struthophagi.

κζ΄. Τούτων δὲ τῶν γενῶν τὰ μὲν πρὸς ἑσπέραν [5] μέρη κατοικοῦσιν Αἰθίοπες οἱ προσαγορευόμενοι σιμοί· τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίαν κεκλιμένα νέμεται τὸ τῶν στρουθοΦάγων γένος. ἔστι γὰρ παρ' αὐτοῖς ὀρνέου τὶ γένος μεμιγμένην ἔχον τὴν Φύσιν τῷ χερσαίῳ ζώῳ, δι' ἣν τῆς συνθέτου [6] τέτευχε προσηγορίας· τοῦτο δὲ μεγέθει μὲν οὐ λείπεται τῆς μεγίστης ἐλάΦου, τὸν δὲ

Struthionum, quod avium genus est, descriptio.

1 Φθορᾶς Coisl.
2 Schol. Vat. καὶ ἀκατασκεύαστον.
3 Σκηνοπ. τὸν τόπον καὶ διάγουσιν αὐτῷ πρὸς καιρὸν καὶ Reg. ex glossa.
4 Ἀναδάσωνται Stephan. ora, Reg. Clar. 2. ἀναδόσωσι καὶ μερίσωσι Vat. ἀναδάσωνται καὶ μερίσωσι in Ursini schedis. ἀναδάσουσι Clar. 1.
5 Huic notam Steph. adstruxit, & deest Clar. 1. & Ven.
6 Τέτευχε Vat. Reg. Mut. Co. Clarom. bene. Vid. ad L. I, 13. Vulgo τετύχηκε.

ris ruina ad terram devolvitur. Et supina per noctem ibi iacet, quia natura eius ad surgendum prorsus inepta est. At cum prima luce incisores arboris occurrunt, &, bellua citra periculum occisa, tabernacula ibidem exstruunt, quibus ad consumtionem usque praedae immorantur.

XXVII. His gentibus ad plagas occiduas adiecti sunt Aethiopes, quos Simos appellitant: australes vero partes Struthophagorum, quorum cibus struthiones, natio inhabitat. Est enim apud illos avis genus, naturam cum terrestri animanti commixtam habens, unde nomen etiam compositum accepit. Magnitudine cervae maximae haud

αὐχένα μακρὸν ἔχον καὶ περιφερεῖς τὰς πλευρὰς καὶ πτερωτὰς ὑπὸ τῆς φύσεως δεδημιούργηται· καὶ κεφάλαιον μὲν ἀσθενὲς ἔχει καὶ μακρὸν, μηροῖς δὲ καὶ κώλοις ὑπάρχει καρτερώτατον, [1] διχήλου τῆς βάσεως οὔσης. τοῦτο πέτεσθαι μὲν μετέωρον οὐ δύναται διὰ τὸ βάρος, τρέχει δὲ πάντων ὠκύτατον, μικρὸν ἄκροις τοῖς ποσὶ τῆς γῆς ἐπιψαῦον· μάλιστα δ' ὅταν κατ' ἀνέμου [2] πνοὰς ἐξαίρῃ τὰς πτέρυγας, ὑπεξάγει καθαπερεί τις ναῦς [3] ἱστιοδρομοῦσα. τοὺς δὲ διώκοντας ἀμύνεται, διὰ τῶν ποδῶν ἀποσφενδονῶσα παραδόξως λίθους [4] χειροπληθιαίους. ὅταν δ' ἐν νηνεμίᾳ διώκηται, ταχὺ συνιδρουσῶν τῶν πτερύγων, ἀδυνατεῖ χρήσασθαι τοῖς τῆς φύσεως προτερήμασι, καὶ ῥᾳδίως καταλαμβανόμενον ἁλίσκεται. τούτων δὲ τῶν ζώων ἀμυθήτων ὄντων τῷ πλήθει κατὰ τὴν χώραν, οἱ βάρβαροι παντοδαπὰς μηχανὰς ἐπινοοῦσι κατ' αὐτῶν τῆς θή-

1 Διχήλης Clar. 1. fed in ora vulgatum.

2 Πνοῆς ἐξαίρει Co. Mut. Prius & Vindobon.

3 Ἱστιοδραμοῦσα Mut. καθάπερ εἴτις Vat. ἔτι Clar.

4 Πληθιαίους Co. Vindob. qui mox ὅταν δέ.

cedit. Longam ei cervicem, lateraque rotunda & alata fabricavit natura. At caput infirmum habet & parvum. Femoribus tamen & cruribus praevalet; ungula illi bifulca. Gravitas autem facit, ne in fublime evolare poffit. Sed interim velociffime omnium currit, vix pedum fummitate humum ftringens. Maximeque fecundo ventorum flatu alas tollens, ceu navis extentis concitata velis, procurrit. Contra vim infequentem iactu lapidum fe defendit, quos pugni craffitudine e pedibus, tanquam e funda, intorquet. At cum filente vento infeftatur, alis fubito defeffis, praefidio illo naturae uti nequit, fed curfu facile fuperatus capitur. Ingens harum avium eft multitudo: & quia varias contra eas ve-

ρας. ῥαδίως δὲ πολλῶν ἁλισκομένων, ταῖς μὲν σαρξὶ χρῶνται πρὸς διατροφὴν, ταῖς δὲ δοραῖς πρὸς ἐσθῆτα καὶ στρωμνήν. ὑπὸ δὲ τῶν σιμῶν ὀνομαζομένων Αἰθιόπων πολεμούμενοι, διακινδυνεύουσι πρὸς τοὺς ἐπιτιθεμένους, ὅπλοις ἀμυντηρίοις χρώμενοι τοῖς [1] τῶν ὀρύγων κέρασι. ταῦτα δὲ μεγάλα καὶ τμητικὰ καθεστῶτα μεγάλην παρέχεται χρείαν, δαψιλείας οὔσης κατὰ τὴν χώραν, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐχόντων αὐτὰ ζώων.

5) Acridophagi. κη΄. Βραχὺ δὲ τούτων ἀπέχοντες ἀκριδοφάγοι κατοικοῦσι τὰ συνορίζοντα πρὸς τὴν ἔρημον, ἄνθρωποι μικρότεροι μὲν τῶν ἄλλων, [2] ἰσχνοὶ δὲ τοῖς ὄγκοις, μέλανες δὲ καθ' ὑπερβολήν. κατὰ γὰρ τὴν ἐαρινὴν ὥραν παρ' αὐτοῖς ζέφυροι καὶ [3] λίβες παμμεγέθεις ἐκρίπτουσιν ἐκ τῆς ἐρήμου πλῆθος ἀκρίδων ἀμύθητον, τοῖς τε μεγέθεσι διαλλάττον, καὶ τῇ χρόᾳ τοῦ πτερώμα-

1 Ὀνύχων Vat. Reg. ὀρύων & in marg. ῥύγχων Clar. 2. quod posterius in Coisl. & Mut. *Rostris se tuentur* Pogg.

2 Ἰσχυροὶ Coisl.

3 Λίβυες absurde Clarom. *Libycus* Pogg.

nandi technas excogitant barbari, facile plurimas capiunt, captarumque carnibus ad victum, exuviis ad vestitum & lectorum stragula, utuntur. Sed cum a Simis, ut vocant, Aethiopibus bello impetantur, Orygum cornubus in conflictu pro armis, quibus vim hostium repellant, utuntur. Cum enim grandia sint & ad punctim feriendum apta, & passim ob bestiarum his praeditarum multitudinem inveniantur, eximium incolis usum praebent.

XXVIII. Paulum ab his distant Acridophagi [locustivori], desertae regioni contermini, homines aliis breviores, corpore macilento, & supra modum nigro. Veris enim illic tempore Favonii & Africi ingravescentes infinitum locustarum e deserto numerum, inusitata magnitudine, & alarum colore turpi ac squalido, expel-

τος εἰδεχθὲς καὶ ῥυπαρόν. ἐκ τούτου δαψιλεῖς τροφὰς ἔχουσιν ἅπαντα τὸν βίον, ἰδιοτρόπως αὐτῶν ποιούμενοι τὴν θήραν. παρὰ γὰρ τὴν χώραν αὐτῶν ἐπὶ πολλοὺς σταδίους παρήκει χαράδρα βάθος ἔχουσα καὶ πλάτος ἀξιόλογον. ταύτην πληροῦσιν ἀγρίας ὕλης, οὔσης ἀφθόνου κατὰ τὴν χώραν· ἔπειθ' ὅταν τῶν προειρημένων ἀνέμων πνεόντων προσφέρηται τὰ νέφη τῶν ἀκρίδων, καταδιελόμενοι πάντα τὸν τῆς χαράδρας τόπον, [1] τύφουσι τὸν ἐν αὐτῇ χόρτον. ἐγειρομένου δὲ καπνοῦ πολλοῦ καὶ δριμέος, αἱ μὲν ἀκρίδες ὑπερπετόμεναι τὴν χαράδραν, καὶ διὰ τὴν τοῦ καπνοῦ δριμύτητα πνιγόμεναι, καταπίπτουσιν ἐπὶ τὴν γῆν, ὀλίγον διαπετασθεῖσαι τόπον· τῆς δὲ τούτων ἀπωλείας ἐπὶ πλείονας ἡμέρας γινομένης, μεγάλοι διανίστανται σωροὶ, καὶ, τῆς χώρας ἐχούσης [2] ἁλμυρίδα πολλὴν, πάντες προσφέρουσι ταύτην ἀθρόοις τοῖς σωροῖς, καὶ διατήξαντες οἰκείως, [3] ποιοῦσι τήν τε γεῦσιν πρόσφο-

Locuſtas aucupandi modus,

& e locuſtis paratus cibus.

1 Πυροῦσι Steph. marg. Clar. 1. Ven. Coisl. Mut. Vindobon.
2 Ἁλμυρίδας Vat.
3 Ποιοῦνται Clar.

lunt. Hinc copioſum eis per totum vitae tempus alimentum eſt. Peculiari autem ratione illas aucupantur. Etenim regioni ipſorum ad multa ſane ſtadia vallis oppido profunda & lata obtenditur. Hanc agreſti materie, ubique illic obvia, complent. Quando igitur ventorum flatibus propulſa locuſtarum nubes eo defertur, diſpertitis inter ſe locis foenum in cavitatem illam proiectum ſuccendunt. Hinc magnus acerbuſque vapor excitatus ſupervolantes locuſtas acerbitate fumi praefocat, ut non multum progreſſae ad terram prolabantur. Hac ad plurimos dies internecione continuata, magnae exſurgunt ſtruices. Cumque tractus ille ſalſugine abundet, confertis hanc acervis ſuperaffundunt, debitaque maceratione efficiunt, ut & ſapor accommodus ſit, &

ρον, τὸν δὲ ἀποθησαυρισμὸν [1] ἄσηπτον καὶ πολυχρόνιον. ἡ μὲν οὖν διατροφὴ τούτοις παραχρῆμα καὶ τὸν ὕστερον χρόνον ἀπὸ τούτων τῶν ζώων [2] ὑπάρχει. οὔτε γὰρ κτηνοτροφοῦσιν, οὔτε θαλάττης ἐγγὺς οἰκοῦσιν, οὔτε ἄλλης ἐπικουρίας οὐδεμιᾶς τυγχάνουσι. τοῖς δὲ σώμασιν ὄντες κοῦφοι καὶ τοῖς ποσὶν ὀξύτατοι, βραχύβιοι παντελῶς εἰσιν, ὡς ἂν τῶν πολυχρονιωτάτων παρ' αὐτοῖς οὐχ ὑπερβαλλόντων ἔτη [3] τεσσαράκοντα. τὸ δὲ τοῦ βίου τέλος οὐ μόνον παράδοξον ἔχουσιν, ἀλλὰ καὶ πάντων [4] ἀκληρότατον. ὅταν γὰρ πλησιάσῃ τὸ γῆρας, ἐμφύονται τοῖς σώμασι πτερωτοὶ φθεῖρες, οὐ μόνον διάφοροι [5] τοῖς εἴδεσιν, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἰδέαις ἄγριοι καὶ παντελῶς [6] εἰδεχθεῖς. ἀρξάμενον δὲ τὸ κακὸν ἀπὸ τῆς γαστρὸς καὶ τοῦ θώρακος, ἐπινέμεται πάντα τὸν ὄγκον ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ. ὁ δὲ πάσχων, τὸ

Gens ipſa pediculorum morbo affligi ſolita.

1 Ἄσηπτον καὶ non legunt Co. & Vindobon.

2 Ὑπάρχειν Vat.

3 Τετταράκοντα Coisl. Mut.

4 Schol. Vat. καὶ δυστυχέστατον. Vid. ſupr. c. 12. In Ven. σκληρότατον, quod ex edito natum arbitror.

5 Ταῖς Vindobon. Paulo ante πτερωταὶ Coisl.

6 Schol. Vat. καὶ μισητοί.

citra putrefactionem ad bene longum tempus hoc ſalſamentum duret. Facilis ergo victus etiam reliquo ipſis tempore ab inſectis hiſce exſiſtit. Nec enim pecuariae nec piſcatoriae rei, utpote longius a pelago ſubmoti, dant operam, nec aliud vitae ſubſidium habent. Corpore ſunt levi, & pedibus celerrimis; ſed vita admodum brevi. Longaeviſſimi enim apud eos XL non egrediuntur annos. Mirabilis etiam vitae exitus eſt, omniumque miſerrimus. Ingruente enim ſenio, pediculi corporibus ipſorum alati innaſcuntur, non ſolum genere diverſi, ſed etiam ſpecie horridi & inſigniter deformes. Peſtis haec a ventre & praecordiis exorſa, perexiguo tempore corpus totum exedit. Morbo hoc afflictus,

μὲν πρῶτον, ὡς ὑπὸ ψώρας τινὸς ἐρεθιζόμενος, μετρίως [1] ὀδαξᾶσθαι φιλοτιμεῖται, μεμιγμένην [2] ἔχοντος τοῦ πάθους ἀλγηδόσι τὴν χαράν· μετὰ δὲ ταῦτα, ἀεὶ μᾶλλον τῶν ἐγγενομένων θηρίων εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἐκπιπτόντων, συνεκχεῖται πλῆθος ἰχῶρος λεπτοῦ, τὴν δριμύτητα παντελῶς ἔχοντος ἀνυπομόνητον. διόπερ ὁ συνεχόμενος τῷ πάθει, βιαιότερον ἀμύττει τοῖς ὄνυξι, στεναγμοὺς μεγάλους προϊέμενος. κατὰ δὲ τὰς τῶν χειρῶν ἐξελκώσεις [3] τοσοῦτο πλῆθος ἐκπίπτει τῶν ἑρπετῶν, ὥστε μηδὲν ἀνύειν τοὺς [4] ἀπολέγοντας, ὡς ἂν ἄλλων ἐπ' ἄλλοις ἐκφαινομένων, καθάπερ ἔκ τινος ἀγγείου, πολλαχῶς κατατετρημένου. οὗτοι μὲν οὖν εἰς τοιαύτην διάλυσιν τοῦ σώματος καταστρέφουσι τὸν βίον δυστυχῶς, εἴτε διὰ τὴν ἰδιότητα τῆς τροφῆς, εἴτε διὰ τὸν ἀέρα τοιαύτης τυγχάνοντες περιπετείας.

1 Idem Schol. καὶ κνήσασθαι.
2 Ἔχοντες Coisl.
3 Τοσοῦτον Coisl. Clar. 1. & ἐκπίπτει, quod & Mut. optime. Vulgo ἐπιπίπτει.
4 Ἀπολέγοντας, νικωμένους τῷ πλήθει, ὡς Reg. ex glossa.

primum velut ſcabiei prurigine irritatus leni mordicatione titillatur; oblectamento ſcilicet cum dolore permixto. Verum poſteaquam beſtiolae intercutes ſubinde magis ad ſuperficiem enituntur, magna tenuis ſaniei vis, cum intolerabili doloris acerbitate, ſimul erumpit. Idcirco violentiore unguium fodicatu ſeſe lacerans aegrotus, gemitus miſerabiles effundit. In manuum vero exulceratione tanta vis vermium expullulat, ut aliis poſt alios tanquam e multifariam perforato dolio ſcaturientibus omnis ablegentium opera ludatur. Hi ergo per eiuſmodi corporis reſolutionem infelici vitam exitu claudunt. A naturane cibi, an temperie aëris, eventus iſte proficiſcatur, ambiguum eſt.

His propinqua regio ob magnam phalangiorum & scorpionum vim desolata.

κθ'. Τῷ δὲ ἔθνει τούτῳ χώρα παρήκει κατὰ τὸ μέγεθος πολλὴ, καὶ κατὰ τὰς [1] τῆς νομῆς ποικιλίας ἀγαθή. ἔρημος δ' ἐστὶ καὶ παντελῶς ἄβατος, οὐκ ἀπ' ἀρχῆς σπανίζουσα τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν τοῖς [2] ὕστερον χρόνοις ἔκ τινος ἐπομβρίας ἀκαίρου πλῆθος Φαλαγγίων καὶ σκορπίων ἐξενέγκασα. τοσοῦτο γὰρ ἱστοροῦσιν ἐπιπολάσαι τῶν εἰρημένων θηρίων πλῆθος, ὥστε τοὺς κατοικοῦντας ἀνθρώπους, τὸ μὲν πρῶτον πανδημεὶ κτείνειν [3] πάντα τὸν τῇ Φύσει πολέμιον· ἀπεριγενήτου δὲ τοῦ πάθους ὄντος, καὶ δηγμάτων ὀξεῖς τοῖς πληγεῖσι θανάτους ἐπιΦερόντων, ἀπογνόντας τὴν πάτριον γῆν τε καὶ δίαιταν, Φυγεῖν ἐκ τῶν τόπων. οὐ χρὴ δὲ θαυμάζειν, οὐδὲ ἀπιστεῖν τοῖς λεγομένοις, πολλὰ τούτων παραδοξότερα κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην γεγονότα διὰ τῆς ἀληθοῦς ἱστορίας παρειληΦότας. περὶ γὰρ τὴν Ἰταλίαν μυῶν πλῆθος ἀρουραίων

1 Τῶν νομῶν Steph. ora, Clar.
2 Ὑστέροις Mut.
3 Hanc vocem Steph. solemni nota signavit, neque eam legit Clar. 1. Πᾶν τὸ φύσει Ven.

XXIX. Attingit hanc gentem terra quaedam magnitudine prolixa, & pascuorum varietate praestans; sed deserta, & nullos praebens accessus. Non quod ab initio caruerit hominibus, sed quod ab intempestivo postmodum imbre magnam phalangiorum & scorpionum vim procrearit. Adeo enim bestias illas increbuisse scribunt, ut tota primum gens communibus hostem, natura infestum, armis interimeret. At cum invictum esset malum, (morsus enim subitam ictis mortem afferebat) desperato patriae loco & victu, alio profugere compulsos. Nec quae hic referuntur adeo mira aut incredibilia nobis esse debent, cum his longe insolentiora per orbem terrarum accidisse, ex veris historiis compertum habeamus. Nam in Italia agrestium vis murium, foecunda luxurie in agris

ἐγγενηθὲν τοῖς πεδίοις, ἐξέβαλε τινὰς [1] τῆς πατρίου χώρας. κατὰ δὲ τὴν Μηδίαν ἐπιπολάσαντες ἀμύθητοι στρουθοὶ, καὶ τὰ σπέρματα τῶν ἀνθρώπων ἀφανίσαντες, ἠνάγκασαν εἰς ἑτερογενεῖς τόπους μεταστῆναι. τοὺς δὲ καλουμένους [2] Αὐταριάτας βάτραχοι, τὴν ἀρχέγονον σύστασιν ἐν τοῖς νέφεσι λαμβάνοντες, καὶ πίπτοντες ἀντὶ τῆς συνήθους ψεκάδος, ἐβιάσαντο τὰς πατρίδας καταλιπεῖν, καὶ καταφυγεῖν εἰς τοῦτον τὸν τόπον, ἐν ᾧ νῦν καθίδρυνται. καὶ μὴν τίς οὐχ ἱστόρησεν, Ἡρακλεῖ τῶν ὑπὲρ τῆς ἀθανασίας ἄθλων συντελεσθέντων ἕνα καταριθμούμενον, καθ' ὃν ἐξήλασεν ἐκ τῆς [3] Στυμφαλίδος λίμνης τὸ πλῆθος τῶν ἐπιπολασάντων ὀρνίθων ἐν αὐτῇ; ἀνάστατοι δὲ κατὰ τὴν Λιβύην πόλεις [4] τινὲς ἐγένοντο, πλήθους λεόντων ἐπελθόντος ἐκ τῆς ἐρήμου. ταῦτα μὲν οὖν ἡμῖν εἰρήσθω πρὸς τοὺς ἀπίστως διὰ τὸ παράδοξον πρὸς τὰς ἱστο-

1 Ἐκ τῆς Vat. Reg. Co. Mut. Ceteris abeſt praepoſitio. Mox ἀφανίζοντες Mut.
2 Addit Reg. γένος δὲ οὗτοι Αἰθιόπων, βάτραχοι, ſatis ſtolide.
3 Τυμφαλίδος Vat.
4 Ἐγένοντό τινες Vat. Reg.

natorum, e patria quoſdam expulit. In Media paſſerum ſata vaſtantium catervae, homines alio migrare coëgerunt. Qui Autariatae nominantur, hos ranae in nubibus cretae, & pro uſitatis delapſae guttis, patriam deſerere, & in locum, ubi nunc ſedes habent, profugere compulerunt. Et quis ex antiquitatum commentariis non didicit, inter Herculis certamina, propter immortalitatem confecta, unum quoque numerari, quo de palude Stymphalide invaleſcentes illic volucres abegit? Propter irruptionem leonum e deſertis, urbes quaedam Libyae civibus viduatae. Haec in fidem hiſtoriis derogantes propter inuſitatum rei modum, dicta nobis ſun-

ρίας διακειμένους. πάλιν δὲ ἐπὶ τὰ συνεχῆ τοῖς προειρημένοις μεταβησόμεθα.

9) Cynamyni f. Cynamolgi.

λ΄. Τὰς δ' ἐσχατιὰς τῶν πρὸς μεσημβρίαν μερῶν κατοικοῦσιν ἄνδρες ὑπὸ μὲν τῶν Ἑλλήνων καλούμενοι [1] Κυνάμυνοι, κατὰ δὲ τὴν τῶν πλησιοχώρων βαρβάρων διάλεκτον ἄγριοι. οὗτοι δὲ πώγωνας μὲν φέρουσι παμμεγέθεις, κυνῶν δὲ τρέφουσιν ἀγρίων ἀγέλας πρὸς τὴν τοῦ βίου χρείαν εὐθέτους. ἀπὸ γὰρ τῶν πρώτων τροπῶν [2] θερινῶν μέχρι μέσου χειμῶνος Ἰνδικοὶ βόες ἀμύθητοι τὸ πλῆθος ἐπιφοιτῶσιν αὐτῶν τὴν χώραν, ἀδήλου τῆς αἰτίας οὔσης. οὐδεὶς γὰρ οἶδεν εἴθ' ὑπὸ ζώων πολλῶν καὶ σαρκοφάγων πολεμούμενοι φεύγουσιν, εἴτε δι' ἔνδειαν τροφῆς ἐκλείποντες τοὺς οἰκείους τόπους, εἴτε δι' ἄλλην περιπέτειαν, ἣν ἡ μὲν πάντα [3] τὰ παράδοξα γεννῶσα φύσις κατασκευάζει, τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων γένος ἀδυνατεῖ τῷ νῷ [4] συνιέναι.

1 Κυνάμονοι Vatic. Κυναμηνοὶ Reg. *Cynamolgi* Pogg.
2 Τῶν θερινῶν Vat. Coisl.
3 Τὰ deſit Coisl.
4 Συνιδεῖν Steph. marg. Reg. Vat. Coisl. Mut. ſatis bene. Vide II, 10.

to. Nunc ad ſuperiorem relationis contextum redimus.

XXX. Margo auſtralis incolitur ab hominibus, quos Cynamynos [Cynamolgos, i. e. canimulgos] Graeci, barbari propinqui Agreſtes patrio ſermone vocant. Hi praelongas gerunt barbas, & ad victus commoda ferocium greges canum nutriunt. Nam ab aeſtivi ſolſtitii initio ad medium hiemis, boum Indicorum innumerabilis multitudo terras horum ingreditur. Cauſa rei latet: nemo enim compertum habet, an beſtias ſanguinolentas, a quibus catervatim invaduntur, fugiant; an pabuli inopia, aliove caſu, quem natura mirabilium rerum parens efficit, mens autem humana intelligere nequit, priſtinis emigrare locis cogantur. Hos cum ſuis in poteſta-

οὐ μὴν ἀλλὰ τοῦ πλήθους οὐ κατισχύοντες [1] δι' ἑαυτῶν περιγενέσθαι, τοὺς κύνας ἐπαφιᾶσι, καὶ μετὰ τούτων ποιούμενοι τὴν θήραν, πολλὰ πάνυ τῶν ζώων χειροῦνται. τῶν ληφθέντων [2] ἃ μὲν πρόσφατα κατεσθίουσιν, ἃ δὲ εἰς ἅλας [3] συντιθέντες [4] ἀποθησαυρίζουσι. [5] πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ζώων διὰ τῆς τῶν κυνῶν ἀλκῆς θηρεύοντες, ἀπὸ κρεοφαγίας τὸν βίον ἔχουσι. τὰ μὲν οὖν τελευταῖα γένη τῶν πρὸς μεσημβρίαν οἰκούντων ἐν μορφαῖς ἀνθρώπων τὸν βίον ἔχει θηριώδη. λείπεται δὲ διελθεῖν ὑπὲρ δύο ἐθνῶν, τῶν τε Αἰθιόπων καὶ τῶν Τρωγλοδυτῶν. ἀλλὰ περὶ μὲν Αἰθιόπων ἀναγεγράφαμεν ἐν ἄλλοις· περὶ δὲ τῶν Τρωγλοδυτῶν νῦν ἐροῦμεν.

Boum Indicorum venatio per canes.

λα'. Οἱ τοίνυν Τρωγλοδύται προσαγορεύονται μὲν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων νομάδες, βίον δ' ἔχοντες ἀπὸ θρεμ-

10) Troglodytae:

1 Οἱ Κυναμηνοὶ δι' ἑαυτῶν Reg.
2 Ἅμα Clar. 1.
3 Ἀποτιθέντες satis bene Ven.
4 Θησαυρίζουσι Clar. 1.
5 Πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ζώων διὰ τῆς Vat. Reg. Co. Mut. Pogg. Vulgo πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα, minus plene. Mox κρεωφαγ. praestaret.

tem viribus (numero scilicet praevalentes) redigere nequeant, canes in eos emittunt, & venatica horum opera quamplurimos capiunt, captosque partim recentes comedunt, partim sale conditos reservant. Multa etiam alia animalia strenuo molossorum auxilio venantur: atque ita carnium esu vitam sustentant. Postremae ergo ad meridiem reiectae nationes, sub hominum forma vitam ferarum more degunt. Sed restat, ut de duabus adhuc gentibus dicatur, Aethiopibus nimirum & Troglodytis. Verum de Aethiopibus alibi mentio facta est. Nunc ergo de Troglodytis scribemus.

XXXI. Hos Graeci Nomades appellant. Nam ex re pecuaria ritu pastorum vivunt; sed a tyrannis in cer-

μάτων νομαδικὸν, [1] κατὰ συστήματα τυραννοῦνται· καὶ μετὰ τῶν τέκνων τὰς γυναῖκας ἔχουσι κοινὰς, πλὴν μιᾶς τῆς τοῦ τυράννου. τὸν δὲ ταύτῃ πλησιάσαντα πρόστιμον ὁ δυνάστης πράττεται τεταγμένον ἀριθμὸν προβάτων. κατὰ δὲ τὸν τῶν ἐτησίων καιρὸν, γινομένων παρ' αὐτοῖς ὄμβρων μεγάλων, ἀφ' αἵματος καὶ γάλακτος διατρέφονται, [2] μίσγοντες ταῦτα, καὶ βραχὺν χρόνον ἑψήσαντες. μετὰ δὲ ταῦτα, διὰ τὴν τῶν καυμάτων ὑπερβολὴν τῆς νομῆς ξηραινομένης, καταφεύγουσιν εἰς τοὺς [3] ἑλώδεις τῶν τόπων, καὶ περὶ τῆς χώρας [4] οἱ νομεῖς πρὸς ἀλλήλους διαμάχονται. τῶν δὲ βοσκημάτων τὰ πρεσβύτερα καὶ νοσεῖν ἀρχόμενα καταναλίσκοντες, ἀπὸ τούτων τὸν ἅπαντα [5] χρόνον διατρέφονται. διόπερ τὴν τῶν γονέων προσηγορίαν ἀνθρώπων μὲν οὐδενὶ προσάπτουσι, ταύρῳ δὲ καὶ βοΐ, καὶ πάλιν κριῷ καὶ προβάτῳ. τούτων δὲ τοὺς μὲν πα-

mulieres communes; victus a pecore, quod parentum loco est.

1 Καταστήματα Clar. 1.

2 Καὶ deest ante μίσγοντες, & recte Coisl.

3 Ἑλώδεις τόπους Coisl. Mut. Clar. Explicat autem Schol. Vat. καὶ ὑγροτέρους.

4 Οἱ νομεῖς Steph. ora, Reg. Vat. μόνης Mut. Vulgo περὶ τῆς τῆς χώρας νομῆς.

5 Χρόνον Coisl. Mut. Clar. Reg. Vat. & Steph. marg. recte. Vid. infr. c. 70. Editi βίον.

tas tribus divisi reguntur. Cumque liberis uxores habent communes, praeter unam tyranni. Cum hac tamen qui consueverit, certo ovium numero a principe mulctatur. Sub flatum Etesiarum, cum magnae apud eos pluviae decidunt, sanguine & lacte, inter se commixtis & parumper coctis, nutriuntur. Post haec exarescentibus solis aestu pascuis, ad paludes confugiunt, ubi de locis pasturae accommodis pastores inter se deproeliantur. Pecudes senio vel morbo affectas in cibi usum mactant: & hinc per omne vitae tempus victitant. Ideoque mortalium nemini, sed tauro & vaccae, nec non arieti & ovi, parentum nomen attribuunt. Hi illis pa-

τέρας, τὰς δὲ μητέρας καλοῦσι, διὰ τὸ πορίζεσθαι τὰς ἐφημέρους τροφὰς ἀεὶ [1] παρ' αὐτῶν, ἀλλὰ μὴ παρὰ τῶν γεγεννηκότων. ποτῷ δ' οἱ μὲν ἰδιῶται συγχρῶνται παλιούρων βρέγματι· τοῖς δὲ δυνασταῖς ἀπό τινος ἄνθους κατασκευάζεται [2] πόμα, παραπλήσιον τῷ χειρίστῳ [3] παρ' ἡμῖν γλεύκει. ταῖς δὲ ἀγέλαις τῶν θρεμμάτων ἐπακολουθοῦντες, ἄλλην ἐξ ἄλλης [4] χώραν ἐπιπορεύονται, φεύγοντες τὸ τοῖς [5] αὐτοῖς τόποις ἐνδιατρίβειν. καὶ γυμνοὶ μὲν εἰσὶ πάντες τὰ σώματα, πλὴν τῶν ἰσχίων, ἃ δέρμασι σκεπάζουσι· τὰ δ' αἰδοῖα πάντες οἱ Τρωγλοδύται παραπλησίως τοῖς Αἰγυπτίοις περιτέμνονται, πλὴν τῶν ἀπὸ τοῦ συμπτώματος ὀνομαζομένων κολοβῶν. [6] οὗτοι γὰρ μόνοι τὴν ἐντὸς τῶν στενῶν νεμόμενοι χώραν, ἐκ νηπίου ξυροῖς ἀποτέμνονται πᾶν τὸ τοῖς ἄλλοις μέρος περιτομῆς τυγχάνον.

Potus; habitus. Circumcidunt genitalia.

1 Παρὰ τούτων Clar. Co. Mut.
2 Πολλὰ iidem.
3 Παρ' ἡμῶν Coisl. Vat. Mox γλυκεῖ idem Vat. Clar. 1. atque ita Agatharch. haud prave.
4 Χώρας Coisl.
5 Hanc vocem non legunt Reg. & Urſini ſchedae. Αὐτοῖς Coisl. Clar. M. optime. Vulgo τοιούτοις.
6 Οὕτω Clar. 2.

tres, hae matres; quod ab his, non a parentibus, quotidiana ipſis vitae nutrimenta ſuppetant. Potus communis privatis eſt, liquor e paliuro expreſſus. Sed magnatibus e flore quodam ſuccus, viliſſimo apud nos muſto ſimilis, conficitur. Et quia pecora ſectantur, ſubinde ſolum ſolo mutant; ac ne diu in iiſdem locis ſubſiſtant, ſedulo cavent. Totum eis corpus nudum eſt, praeter clunes, quos pellibus incingunt. Genitalia, ritu Aegyptiorum, univerſi Troglodytae circumcidunt, demtis his, quos a caſu mutilos appellant. His enim ſolis omnium, fauces illas ſeu anguſtias incolentium, id totum, quod aliis circumciditur, novacula in prima infantia amputatur.

Species eorum Megabares.

λβʹ. Ὁπλισμὸν δ᾽ ἔχουσι τῶν Τρωγλοδυτῶν οἱ μὲν ὀνομαζόμενοι Μεγαβαρεῖς, κυκλοτερεῖς [1] ὠμοβοΐνας ἀσπίδας, καὶ ῥόπαλον [2] τύλους ἔχον περισιδήρους· οἱ δὲ ἄλλοι τόξα καὶ λόγχας.

Peculiaris funerum

ταφαῖς δὲ παντελῶς ἐξηλλαγμέναις ἐπιχωριάζουσι. τοῖς γὰρ τῶν παλιούρων λύγοις δήσαντες τῶν τετελευτηκότων τὰ σώματα, προσάπτουσι τὸν αὐχένα τοῖς σκέλεσι. θέντες δὲ τὸν νεκρὸν ἐπί τινος ἀναστήματος, βάλλουσι λίθοις χειροπληθέσι γελῶντες, μέχρις ἂν ὅτου τοῖς λίθοις περιχώσαντες ἀποκρύψωσι τὰ σώματα· τὸ δὲ τελευταῖον, αἰγὸς κέρας ἐπιθέντες ἀπολύονται, συμπάθειαν οὐδεμίαν λαμβάνοντες.

& proeliorum ratio.

πολεμοῦσι δὲ πρὸς ἀλλήλους οὐχ ὁμοίως τοῖς Ἕλλησιν ὑπὲρ ὀργῆς, ἤ τινων ἄλλων ἐγκλημάτων, ἀλλ᾽ ὑπὲρ τῆς ἐπιγινομένης ἀεὶ νομῆς. ἐν δὲ ταῖς φιλονεικίαις τὸ μὲν πρῶτον ἀλλήλους τοῖς [3] λίθοις βάλλουσι, μέχρις ἂν τινες τρωθῶσι, καὶ τὸ λοι-

1 Ὠμοβοείας Reg. ὠμοβοείνας Vat.
2 Τοίχους Coisl. Mut. Clar. 2. absurde.
3 Λίθοις βάλλουσι Coisl. Reg. Ceteri ἀεὶ interponunt, quos non laudo.

XXXII. Inter Troglodytas Megabarei nominati pro armatura clypeos e crudis boum coriis rotundos, & clavas, quarum tubercula ferro obducta sunt, usurpant. Ceteri arcus & hastas gerunt. Ritus funerandi peculiaris his est, & insolens. Mortui enim cadaver paliuri viminibus ita constringunt, ut collum cruribus annectatur. Tum in collem quendam collocatum manuariis lapidibus cum risu tantisper impetunt, quoad congestu lapidum obruatur. Caprae tandem cornu imposito, nulla commiseratione affecti, discedunt. Belligerantur inter se, non ut Graeci, ira vel aliis causis incitati, sed de pascuis subinde virescentibus. In conflictu primum mutuis se lapidum iactibus incessunt, dum, vulneratis

πὸν [1] ἐπὶ τὸν τῶν τόξων ἀγῶνα καταντῶσι· πολλοὶ δὲ ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ τελευτῶσιν, ὡς ἂν [2] εὐστόχως μὲν βαλλόντων διὰ τὴν ἐν τούτοις ἄθλησιν, τὸν δὲ σκοπὸν ἐχόντων γυμνὸν τῶν σκεπαστηρίων ὅπλων. διαλύουσι δὲ τὴν μάχην τῶν γυναικῶν αἱ πρεσβύτεραι, προβαλλόμεναι μὲν εἰς τὸ μέσον, ἐντροπῆς δὲ τυγχάνουσαι. νόμιμον γάρ ἐστιν αὐτοῖς ταύτας κατὰ μηδένα [3] τῶν τρόπων τύπτειν· ὅθεν ἅμα τῷ φανῆναι παύονται τοῦ τοξεύειν. οἱ δὲ διὰ τὸ γῆρας οὐ δυνάμενοι ταῖς ποίμναις ἀκολουθεῖν, [4] βοὸς οὐρᾷ τὸν αὐχένα περισφίγξαντες ἑαυτῶν, ἀπολύονται τοῦ ζῆν προθύμως. τοῦ δὲ τὸν θάνατον ἀναβαλλομένου τὴν ἐξουσίαν ὁ βουλόμενος ἔχει τὸν δεσμὸν ὡς ἐπ' εὐνοίᾳ περιθεῖναι, καὶ μετὰ νουθετήσεως στερῆσαι τοῦ ζῆν. ὁμοίως δὲ νόμιμόν [5] ἐστι παρ'

Infirmi sponte finiunt vitam.

1 Ἐπὶ τὸν τῶν τόξων Reg. τόν τε τόξων Vat. τὸν τόξων τὸν Coisl. Sequor Reg.

2 Εὐστόλως scribentis errore Mutin.

3 Τῶν τρόπων Coisl. Mut. Reg. Vat. Steph. ora. τὸν τρόπον Clar. 2. Vulgo μηδένα τρόπον.

4 Βοὸς οὐρᾷ τὸν αὐχένα Steph. marg. Reg. Coisl. Vat. Mut. Clar. 1. Vulgo οὐραῖς τοὺς αὐχένας.

5 Αὐτοῖς ἐστι Clar. Coisl. Reg. Vat. non male.

aliquibus, ad certamen arcuum procedant. Exiguo temporis momento ingens cadit turba. Ex longo quippe usu certos intendunt iactus; & his corpora, nulla armorum munitione tecta, ad ictus patent. Pugnas tandem mulieres aetate provectiores per intercessionem dirimunt, quas & reverentia dignantur. Nam nullo has pacto ferire lege cautum est. Ideo quamprimum in conspectum prodeunt, a sagittarum iactu cessatur. Qui per senium non possunt greges assequi, gutture bovis caudae illigato, incunctanter sibi vitam praecludunt. Quod si quis mortem differt, hunc veluti ex benevolentia quadam prius admonitum, innexo laqueo, quicunque velit, privandi vita potestatem habet. Sic & membro

αὐτοῖς τοὺς πηρωθέντας ἢ νόσοις δυσιάτοις συνεχομένους ἐξάγειν ἐκ τοῦ ζῆν. μέγιστον γὰρ τῶν κακῶν ἡγοῦνται τὸ φιλοψυχεῖν τὸν μηδὲν ἄξιον τοῦ ζῆν πράττειν δυνάμενον. διὸ καὶ πάντας μὲν ἰδεῖν ἐστι τοὺς Τρωγλοδύτας ἀρτίους μὲν τοῖς σώμασιν, ἰσχύοντας [1] δὲ ταῖς ἡλικίαις, ὡς ἂν μηδενὸς ὑπερβάλλοντος τὰ ἑξήκοντα ἔτη. καὶ περὶ μὲν τῶν Τρωγλοδυτῶν ἱκανῶς εἰρήκαμεν. Εἰ δέ τις τῶν ἀναγινωσκόντων, διὰ τὸν ξενισμὸν καὶ τὸ παράδοξον τῶν ἀναγεγραμμένων βίων, ἀπιστήσει ταῖς ἱστορίαις, θεὶς πρὸ τῆς διανοίας παράλληλα τόν τε περὶ τὴν Σκυθίαν ἀέρα καὶ τὸν περὶ τὴν Τρωγλοδυτικὴν, καὶ τὰς ἑκατέρων διαφορὰς ἰδὼν, οὐκ ἀπιστήσει [2] τοῖς εἰρημένοις.

His turpe, vitae amore teneri.

Tanta ingeniorum morumque diversitas e coeli discrimine explicanda.

λγ'. Τοσαύτη γὰρ παραλλαγὴ τῶν παρ' ἡμῖν ἀέρων πρὸς τοὺς [3] ἱστορουμένους, ὥστε τὴν κατὰ μέρος διαφορὰν ἄπιστον εἶναι. ὅπου μὲν γὰρ διὰ τὴν ὑπερ-

1 Δ' ἔτι Coisl. Mut. Vat.
2 Τοῖς ἱστορημένοις Coisl. Mut.
3 Ἱστορημένους Mutin. Ἱστορημένας Reg.

aliquo captos, aut incurabili morbo correptos, e vita submovere, lege statutum est. Malorum enim hoc maximum arbitrantur, si quis amore vitae teneatur, qui nihil vita dignum agere potest. Ideo Troglodytas omnes videre licet corporibus integris, & aetate valida, ut quorum nemo LX annos excedat. Verum hic de Troglodytis dicendi modus esto. Quod si quis lectorum ob novitatem rerum, aut mirabilem eorum, qui hîc describuntur, vitam, historiae forsan nostrae fidem abrogabit, is Scythicum aëra cum Troglodytico comparans, si, quantum inter se differant, animo pensitabit, narrationi assentietur.

XXXIII. Tanta enim nostri aëris & illorum, de quibus historiam teximus, diversitas est, ut discrimen, si per partes evolvatur, fide maius exsistat. Nam alicubi

βολὴν τοῦ ψύχους πήγνυνται μὲν οἱ μέγιστοι [1] τῶν ποταμῶν, στέγοντος τοῦ κρυστάλλου διαβάσεις στρατοπέδων καὶ ἁμαξῶν καταγομένων ἐφόδους, πήγνυται δὲ ὁ οἶνος καὶ τὰ λοιπὰ τῶν [2] χυμῶν, ὥστε μαχαίραις ἀποτέμνεσθαι· καὶ τὰ τούτων θαυμασιώτερα, τὰ μὲν [3] ἀκρωτήρια τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐσθῆτος παρατριβούσης [4] περιρρεῖ, τὰ δὲ ὄμματα [5] ἀμαυροῦται, τὸ δὲ πῦρ ἀλεωρὰν οὐ ποιεῖ. καὶ χαλκοῖ μὲν ἀνδριάντες ῥήγνυνται· κατὰ δέ τινας καιροὺς, [6] διὰ τὴν πυκνότητα τῶν νεφῶν, οὔτε ἀστραπὴν, οὔτε βροντὴν γίνεσθαι [7] περὶ τοὺς τόπους φασί. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τούτων παραδοξότερα συντελεῖται, τοῖς μὲν ἀγνοοῦσιν ἄπιστα, τοῖς δὲ πεῖραν εἰληφόσιν ἀνυπομόνητα. περὶ δὲ τὰς ἐσχατιὰς τῆς Αἰγύπτου καὶ Τρωγλοδυτικῆς, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀφ' ἡλίου θερμα-

1 Ποταμὸς Co. Clar. Vat. Mut.
2 Χιλῶν Mut.
3 Schol. Vat. αἱ χεῖρες καὶ πόδες, nimis laxe.
4 Περιρρεῖ καὶ φθείρεται ex glossa schedae Urfini.
5 Schol. Vat. καὶ σκοτοῦται.
6 Κατὰ Coisl. Mut.
7 Κατὰ τοὺς iidem.

propter intenſam vim frigoris amnes maximi congelaſcunt adeo, ut glacies exercituum tranſitus, curruumque vectationes ſufferat. Vinum quoque & alii liquores ita concreſcunt, ut cultris abſcindantur. Et quae maiorem, quam haec, admirationem ſecum afferunt, extremi hominum artus veſtium attritu defluunt, oculique offuſcantur. Et nec ignis teporandi vim habet: aereae quoque ſtatuae dirumpuntur. Quandoque nubium ſpiſſitudo facit, ut nec fulgur nec tonitru illic locorum exſiſtat. Plura inſuper alia, ignaris quidem incredibilia, ſed expertis intolerabilia, ibidem contingunt. In Aegypti autem & Troglodytarum finibus, (tam immanis So-

σίας, κατὰ τὸν τῆς μεσημβρίας καιρὸν, οὐδὲ συνορᾷν ἀλλήλους οἱ παρεστῶτες δύνανται, διὰ τὴν παχύτητα τῆς περὶ τὸν ἀέρα πυκνώσεως. χωρὶς δὲ ὑποδέσεως πάντες ἀδυνατοῦσι βαδίζειν, ὡς ἂν τοῖς ἀνυποδέτοις παραχρῆμα φλυκτίδων γινομένων. κατὰ δὲ τὸ ποτὸν, ἐὰν μὴ τὴν ἔνδειαν ἑτοίμως ἀφαιρῆται, ταχέως τελευτῶσιν· ὡς ἂν τῆς [1] θερμασίας τὴν τῶν ὑγρῶν ἐν τῷ σώματι φύσιν ὀξέως ἀναλισκούσης. πρὸς δὲ τούτοις, ὅταν τὶς εἰς χαλκοῦν ἀγγεῖον ἐμβαλὼν τῶν ἐδωδίμων ὁδηποτοῦν, [2] μεθ' ὕδατος εἰς τὸν ἥλιον θῇ, ταχέως ἕψεται, χωρὶς πυρὸς καὶ ξύλων. ἀλλ' ὅμως οἱ κατοικοῦντες ἀμφοτέρας τὰς εἰρημένας χώρας, οὐχ οἷον [3] φεύγειν βούλονται τὴν ὑπερβολὴν τῶν συμβαινόντων αὐτοῖς κακῶν, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον ἑκουσίως [4] προϊέναι τὸ ζῆν, ἕνεκα τοῦ μὴ βιασθῆναι διαίτης ἑτέρας καὶ βίου πειραθῆναι. οὕτως αὐτοφυὲς [5] ἔχει τι

1 Θερμασίας τὴν τῶν Co. Vat. R. bene. Vulgo τὴν non legebant.
2 Duas has voces ignorat Co.
3 Φυγεῖν Mut. Clar.
4 Προσιέναι Clar. 2. Mut.
5 Ἔχει τι φίλτρον Steph. marg. Mut. liber etiam Urſini. Ceteri τὸ φίλτρον.

lis ardor in meridie exſiſtit) nec contueri ſe invicem adſtantes ob aëris condenſati craſſitiem poſſunt. Nemini abſque calceis progredi tutum eſt; alioqui plantae ſtatim puſtulis exulcerantur. Niſi parato ſitim potu homines reſtinguant, confeſtim exanimantur; calore ſcilicet naturalem corporis humorem illico abſumente. Praeterea, ſi quis in vaſe aeneo eſculenti quidpiam cum aqua Soli exponit, citra ligna & ignem extemplo coquitur. Sed tamen utriuſque partis incolae haec ſumma vitae incommoda non tantum non effugere volunt, ſed etiam ultro vitam profundunt, ne aliam vitae rationem experiri cogantur. Sic omnis aſſueta tellus na-

φίλτρον πᾶσα συνήθης χώρα, καὶ περιγίνεται τῆς ἐκ τῶν [1] ἀέρων κακοπαθείας ὁ χρόνος, ὁ τὴν ἐκ νηπίου παραλαβὼν ἡλικίαν. τὰς δὲ τηλικαύτας ἐπ' [2] ἀμφότερα διαφορὰς οὐ πολὺ διορίζει τόπου διάστημα. ἀπὸ γὰρ τῆς Μαιώτιδος λίμνης, ἣ προσοικοῦσι τινὲς τῶν Σκυθῶν ἐν [3] πάγοις καὶ ψύχεσιν ὑπερβάλλουσι καθιδρυμένοι, πολλοὶ τῶν πλοϊζομένων οὐριοδρομούσαις ναυσὶ φορτίσιν, εἰς μὲν Ῥόδον δεκαταῖοι καταπεπλεύκασιν· ἐξ ἧς εἰς μὲν Ἀλεξάνδρειαν τεταρταῖοι καταντῶσιν, ἐκ δὲ ταύτης, κατὰ τὸν Νεῖλον πλέοντες, πολλοὶ δεκαταῖοι κατηντήκασιν εἰς Αἰθιοπίαν· ὥστε ἀπὸ τῶν κατεψυγμένων μερῶν τῆς οἰκουμένης ἐπὶ τὰ θερμότατα μέρη, μὴ πλεῖον [4] εἴκοσι [5] καὶ τεσσάρων ἡμερῶν εἶναι τὸν πλοῦν τοῖς κατὰ τὸ συνεχὲς κομιζομένοις. διόπερ, τῆς διαφορᾶς τῆς τῶν ἀέρων ἐν ὀλίγῳ διαστήματι μεγάλης οὔσης, οὐδὲν παράδοξον καὶ τὴν

1 Ἀέρων Coisl. Reg. Mut. Vat. Ven. & Urſini liber, rectiſſime. Vulgo ἀστέρων.

2 Ἀμφοτέροις Coisl. ἐπαμφότεροι Mut.

3 Πάγει Coisl. Mut.

4 Εἴκοσι καὶ & paulo ante θερμότερα Steph. margo, Ven. Reg. εἴκοσι etiam Co. Mut. Vat. Clar. Pogg. Editi πεντήκοντα καί.

5 Καὶ δημερῶν, h. e. δ' ἡμερῶν, ſchedae Urſini.

turalem ſui habet amorem, & uſus, a teneris coepti annis, longinquitas aëris incommoditates ſuperat. Tantam utrobique differentiam non prolixa locorum intercapedo disiungit. A lacu enim Maeotico, quem Scythae quidam inter gelu & frigus immenſum accolunt, multi navibus onerariis ſecundo curſu vecti, decimo die Rhodum appellunt. Inde quatriduo poſt Alexandriam delati, ex hac adverſo Nili alveo decimo ut plurimum die Aethiopiam contingunt. A frigidiſſimis igitur orbis plagis ad calidiſſimas continuae navigationis curſus XXIV dies non excedit. Quamobrem cum in tam exiguo intervallo tam ingens ſit aëris diverſitas, non mirum eſt,

δίαιταν, καὶ τοὺς βίους, ἔτι δὲ τὰ σώματα πολὺ διαλλάττειν τῶν παρ' ἡμῖν.

Sequitur historia animalium:

λδ'. Ἐπεὶ δὲ τῶν ἐθνῶν καὶ βίων τὰ κεφάλαια τῶν δοκούντων εἶναι παραδόξων διεληλύθαμεν, περὶ τῶν ὄντων θηρίων [1] τῶν κατὰ τὰς ὑποκειμένας χώρας ἐν μέρει διέξιμεν. ἔστι γὰρ ζῶον, ὃ καλεῖται μὲν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ῥινόκερως, ἀλκῇ δὲ καὶ βίᾳ παραπλήσιον ἐλέφαντι, τῷ δὲ ὕψει ταπεινότερον. τὴν μὲν δορὰν ἰσχυροτάτην ἔχει, τὴν δὲ χρόαν πυξοειδῆ. ἐπὶ δ' ἄκρων τῶν μυκτήρων φέρει κέρας τῷ τύπῳ [2] σιμὸν, τῇ δὲ στερεότητι σιδήρῳ παρεμφερές. τοῦτο περὶ τῆς νομῆς ἀεὶ διαφερόμενον ἐλέφαντι, τὸ μὲν κέρας πρός [3] τινας τῶν μειζόνων πετρῶν θήγει, συμπεσὸν δ' εἰς μάχην τῷ προειρημένῳ θηρίῳ καὶ ὑποδῦνον ὑπὸ τὴν κοιλίαν, ἀναῤῥήττει τῷ κέρατι, καθάπερ ξίφει, τὴν σάρκα. τῷ δὲ τοιούτῳ τρόπῳ τῆς μάχης χρώμενον,

Rhinocerotis.

1 Τῶν deest Co. satis commode. Reg. ex glossa.
2 Σιμὸν καὶ οἷον συγκεκαθισμένον
3 Τινὰ τῶν πετρῶν Coisl. Mut.

victum quoque & mores & corpora a nostratibus plurimum differre.

XXXIV. Iam vero populis & moribus, prout insolens aliquid habere videbantur, per capita quaedam recensitis, de bestiis etiam regionum istarum particulatim aliquid commemorandum est. Est ibi animal, quod a re ipsa Rhinocerotem, id est, naso cornutum, vocant, fortitudine ac robore cum Elephante comparandum, sed minus procerum. Tergus ei durissimum, colorque buxeus. In summitate narium cornu gestat, forma repandum & duritie ferrum adaequans. Quandoquidem aeterna ei cum Elephante concertatio est de pascuis, ad saxum aliquod maius cornu exacuit, & conflictu inito, ventri succedens carnes non secus ac gladio dissecat, & hoc pugnae genere hostem exsanguem reddit, mul-

ἔξαιμα ποιεῖ τὰ θηρία, καὶ πολλὰ διαφθείρει. ὅταν δὲ ὁ ἐλέφας, φθάσας τὴν ὑπὸ τὴν κοιλίαν ὑπόδυσιν, τῇ προβοσκίδι προκαταλάβηται [1] τὸν ῥινόκερων, περιγίνεται ῥᾳδίως, τύπτων τοῖς ὀδοῦσι, καὶ τῇ βίᾳ πλέον ἰσχύων. αἱ δὲ [2] σφίγγες γίνονται μὲν περί τε τὴν Τρωγλοδυτικὴν καὶ τὴν Αἰθιοπίαν, ταῖς δὲ μορφαῖς ὑπάρχουσιν οὐκ [3] ἀνόμοιοι ταῖς γραφομέναις, μόνον δὲ ταῖς δασύτησι διαλλάττουσι. τὰς δὲ ψυχὰς ἡμέρους ἔχουσαι καὶ πανούργους, ἐπὶ πλεῖον καὶ διδασκαλίαν μεθοδικὴν ἐπιδέχονται. οἱ δ' ὀνομαζόμενοι κυνοκέφαλοι τοῖς μὲν σώμασιν ἀνθρώποις δυσειδέσι [4] παρεμφερεῖς εἰσι, ταῖς δὲ φωναῖς μυγμοὺς ἀνθρωπίνους προΐενται. ἀγριώτατα [5] δὲ ταῦτα τὰ ζῶα καὶ παντελῶς ἀτιθάσσευτα καθεστῶτα, τὴν ἀπὸ τῶν ὀφρύων πρόσοψιν αὐστηροτέραν ἔχει. ταῖς δὲ θηλείαις ἰδιώτατον συμβαίνει, [6] τὸ τὴν μήτραν ἐκτὸς τοῦ σώματος φέρειν

Sphingis.

Cynocephali.

1 Τὸν ῥινόκερω Vat. τὸν ῥινόκερον Clar. 1.
2 Φάλαγκες Mut. pessime.
3 Ἀνόμοιαι Vat.
4 Ἐμφερεῖς Mut.
5 Tria haec vocabula non agnoscit Coisl.
6 Καὶ τὴν idem.

tosque hoc pacto necat. At si Elephas, conatum subeuntis antevertens, proboscide Rhinocerotem comprehenderit, cum dentium ictu & vi corporis praepolleat, facile superior evadit. Sphinges circa Troglodyticam & Aethiopiam exsistunt, forma his non absimiles, quae arte pictorum exhibentur, nisi quod hirsutie tantummodo differunt. Placidi illis sunt animi & versuti, artisque, quae compendio tradi potest, admodum capaces. Qui Cynocephali a canino capite dicuntur, corporis adspectum hominum deformium instar habent, quorum vocem mussitatione tantum exprimunt. Apprime ferox est hoc animal, nec ullo cicurationem pacto admittit, & vultum a superciliis austeriorem praefert. Singulare quiddam femellis accidit, quod vulvam per-

Cepi. ἅπαντα τὸν χρόνον. ὁ δὲ λεγόμενος κῆπος ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τῆς [1] περὶ ὅλον τὸν ὄγκον ὡραίας καὶ προσηνοῦς ἡλικίας, τὸ δὲ πρόσωπον ἔχων ὅμοιον λέοντι, τὸ λοιπὸν σῶμα φέρει πάνθηρι παραπλήσιον, πλὴν τοῦ μεγέθους, [2] ὃ παρισοῦται δορκάδι. πάντων δὲ τῶν εἰρημένων ζώων ὁ σαρκοφάγος ταῦρος ἀγριώτατός ἐστι, καὶ παντελῶς δυσκαταμάχητος. τῷ μὲν γὰρ ὄγκῳ τοῦτο μεῖζόν ἐστι τῶν [3] ἡμέρων ταύρων, ὀξύτητι δὲ ποδῶν οὐ [4] λειπόμενον ἵππου, τῷ στόματι δὲ διεστηκὸς ἄχρι τῶν ὀμμάτων. τὸ δὲ χρῶμα πυῤῥὸν ἔχει καθ' ὑπερβολήν· καὶ τὰ μὲν ὄμματα γλαυκότερα λέοντος, καὶ τὰς νύκτας ἀστράπτοντα, τὰ δὲ κέρατα φύσεως ἰδιοτρόπου [5] κοινωνοῦντα. τὸν μὲν γὰρ ἄλλον χρόνον αὐτὰ κινεῖ παραπλησίως τοῖς ὠσὶ, κατὰ δὲ τὰς μάχας ἵστησιν [6] ἀραρότως. τὴν δὲ τῆς τριχὸς ἐπαγωγὴν ἔχει τοῖς ἄλλοις ζώοις ἐναντίαν. ἔστι δὲ τὸ θηρίον ἀλ-

Tauri sarcophagi.

1 Περὶ τὸν ὄγκον καὶ προσ. Co.
2 Ὃ deſit Coisl.
3 Ἡμετέρων in ora Steph. & Clar. 1.
4 Λειπόμενος Clar. 1.
5 Κοινοῦνται Coisl.
6 Schol. Vat. ἡρμοσμένως.

petuo extra corpus proiectam habent. Cepus, id eſt, Hortus, (quem vocant,) a totius corporis decore & ſtaturae venuſtate nomen accepit. Facie leonem imitatur, & reliquo Pantheram; praeter magnitudinem, qua Dorcadi par eſt. Inter iam recenſita animalia Taurus carnivorus feritate excellit, qui nulla vi domatur. Corpore domeſticis tauris maior eſt, velocitate equis non concedens; & os ad oculos uſque diductum habet; colore inſigniter rufo; oculi leoninis magis caeſii, & noctu fulgurantes. Cornua peculiarem ſibi naturam vindicant. Alias enim non minus quam aures ea movet, ſed pugnae tempore immota & fixa tenet. Pili, contra quam ceteris beſtiis, illi exſtant. Ferocitas & vis illi imma-

κῇ τε καὶ δυνάμει διάφορον, ὡς ἂν ἐπιτιθέμενον τοῖς ἀλκιμοτάτοις τῶν ζώων, καὶ τὴν τροφὴν ἔχων ἐκ τῆς τῶν χειρωθέντων σαρκοφαγίας. διαφθείρει δὲ καὶ τὰς ποίμνας τῶν ἐγχωρίων, καὶ καταπληκτικῶς ἀγωνίζεται πρὸς ὅλα συστήματα τῶν [1] ποιμένων, καὶ κυνῶν ἀγέλας. λέγεται δὲ καὶ τὸ δέρμα ἄτρωτον ἔχειν. πολλῶν γοῦν ἐπιβεβλημένων λαβεῖν ὑποχείριον, [2] οὐδένα κατισχυκέναι. τὸ δ' εἰς ὄρυγμα πεσὸν, ἢ δι' ἄλλης ἀπάτης χειρωθὲν, [3] ὑπὸ τοῦ θυμοῦ γίνεται περιπνιγὲς, καὶ τῆς ἐλευθερίας οὐδαμῶς ἀλλάττεται τὴν ἐν τῷ τιθασσεύεσθαι φιλανθρωπίαν. διόπερ εἰκότως οἱ Τρωγλοδύται τοῦτο τὸ θηρίον κράτιστον κρίνουσιν, ὡς ἂν τῆς φύσεως αὐτῷ δεδωρημένης ἀλκὴν μὲν [4] λέοντος, ἵππου δὲ τάχος, ῥώμην δὲ ταύρου· τῆς δὲ πάντων κρατίστης σιδήρου φύσεως οὐχ ἡττώμενον. ὁ δὲ λεγόμενος παρ' Αἰθίοψι κροκόττας μεμιγμένην ἔχει φύσιν Crocottae.

1 Ποιμνίων Steph. marg. Vat. Clar. 2. Reg.
2 Μηδένα Coisl. Mut. Clar.
3 Ἀπὸ θυμοῦ Coisl. Mut.
4 Κρατίστου λέοντος Coisl. κράτιστον Mut.

nis, ut vel omnium validiſſimis animantibus ſe inferre non vereatur. Ideoque de carnibus interfectorum victitat. Greges etiam incolarum vaſtat, & horrendum in modum cum totis paſtorum catervis, canumque agminibus, decertat: pellis quoque vulneribus non patere dicitur. Propterea licet multi id ſubigere tentarint, nemo tamen quiſquam evaluit. In foveam delapſus, aut alio captus dolo, irae impatientia ſe praefocat; nec unquam cicurationis humanitatem cum libertate permutat. Quapropter non abs re hanc feram Troglodytae omnium validiſſimam eſſe iudicant; cui videlicet natura leonis fortitudinem, pernicitatem equi, & tauri robur dederit, & quae nec a ferro, re tamen omnium potentiſſima, vinci norit. Eſt Aethiopibus animal, quod

κυνὸς καὶ λύκου, τὴν δὲ ἀγριότητα φοβερωτέραν [1] ἀμφοτέρων· τοῖς δὲ ὀδοῦσι, πάντων ὑπεράγει. [2] πᾶν γὰρ ὀστῶν μέγεθος συντρίβει ῥᾳδίως, καὶ τὸ καταποθὲν διὰ τῆς κοιλίας πέττει παραδόξως. τοῦτο δὲ τὸ ζῶον τῶν ψευδῶς [3] παραδοξολογούντων ἱστοροῦντες ἔνιοι, μιμεῖσθαι τὴν ἀνθρώπων διάλεκτον ἀποφηνάμενοι, ἡμᾶς μὲν οὐ πείθουσιν.

Serpentium. λε'. Ὄφεων δὲ γένη παντοδαπὰ καὶ τοῖς μεγέθεσιν ἄπιστα θεωρεῖσθαι φασὶν οἱ τὴν πλησίον τῆς ἐρήμου καὶ θηριώδους κατοικοῦντες. ἑκατὸν γὰρ πηχῶν τὸ μῆκος ἑωρακέναι τινὲς ἀποφαινόμενοι, δικαίως ἂν οὐχ [4] ὑφ' ἡμῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων ψευδολογεῖν [5] ὑποληφθείησαν. προστιθέασι γὰρ τῷ διαπιστουμένῳ πολλῷ παραδοξότερα, λέγοντες ὅτι τῆς χώρας οὔσης πεδιάδος, ὅταν τὰ μέγιστα

1 'Αμφοτέραν Vat.
2 Πᾶν γὰρ ὀστῶν in ora Steph. Reg. Mut. Coisl. Vat. quod sequor. Vid. Agatharch. p. 52. Ceteri πάντων γάρ.
3 Παραδοξολογούντων Reg. Clar. 2. & marg. Steph. ψεῦδος παραδοξολογούντων Vat. quod praefero. Vulgo παραδοξολογουμένων.
4 Ὑφ' deſit Coisl.
5 Οὐχ ὑπελήφθησαν Reg.

Crocutam vocant, mixta canis ac lupi natura, ferocia utriſque terribilius, dentium morſu cunctis antepollens. Sic quantacunque ſint, oſſa comminuit, & deglutita in ventrem mira facultate concoquit. Hanc belluam quidam portenta hiſtoriarum venditantes, eo quod hominum loquelam imitari aſſerunt, fidem nobis haud faciunt.

XXXV. Varia quoque nec credendae magnitudinis ſerpentum genera conſpici, deſertae & a feris occupatae regionis accolae teſtantur. Nam qui ad centum altitudinem cubitorum ſe nonnullos vidiſſe praedicant, non nobis modo, ſed cunctis etiam aliis, mendacii alligantor. Narrationi tamen fidei deſperatae aliam ſubdunt longe abſurdiorem. In campeſtri illic (aiunt) pla-

τῶν θηρίων περισπειραθῇ, ποιεῖ ταῖς ἐν κύκλῳ [1] τεθείσαις ἐπαλλήλαις σπείραις ἀναστήματα πόῤῥωθεν φαινόμενα λόφῳ παραπλήσια. τῷ μὲν οὖν μεγέθει τῶν ῥηθέντων θηρίων οὐκ ἄν τις ῥᾳδίως συγκατάθοιτο. περὶ δὲ τῶν μεγίστων θηρίων ὄφεων τῶν εἰς ὄψιν ἐληλυθότων, καὶ κομισθέντων ἔν τισιν ἀγγείοις εὐθέτοις εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ποιησόμεθα τὴν ἀναγραφὴν, προστιθέντες καὶ τῆς κατὰ μέρος [2] θήρας τὴν κατὰ μέρος οἰκονομίαν. ὁ γὰρ δεύτερος Πτολεμαῖος, περί τε τὴν τῶν ἐλεφάντων [3] θήραν φιλοτιμηθεὶς, καὶ τοῖς τὰς [4] παραδόξους θήρας τῶν ἀλκιμωτάτων ζώων ποιουμένοις μεγάλας ἀπονέμων δωρεὰς, πολλὰ δὲ πάνυ χρήματα δαπανήσας εἰς ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν, ἐλέφαντάς τε συχνοὺς πολεμιστὰς περιεποιήσατο, καὶ τῶν ἄλλων ζώων ἀθεωρήτους καὶ παραδόξους φύσεις

1 Θείσαις Coisl. ἐγκυκλωθείσαις Mut. Clar. 1.
2 Θήρας τὴν οἰκονομίαν Vat. R.
3 Κυνηγίαν Co. Reg. Mut. Clar.
4 Παραδόξως Vat.

nitie, cum vaſtiſſimae hae belluae in ſpiras ſeſe colligunt, mutuo voluminum in orbem extuberantium auctu, collis ſpeciem procul videntibus oſtentant. Sed quis tam monſtroſae vaſtitatis belluas eſſe facile aſſentiatur? De maximis tamen ſerpentini generis belluis, quae accommodatis ad hunc uſum receptaculis Alexandriam deportatae in conſpectum venerunt, hic aliquid ſcribemus, ut ſuo ſpeciatim loco ſingulorum venatio intexatur. Ptolemaeus enim ordine ſecundus cum impenſe elephantum venationi ſtuderet, ideoque multis venatores muneribus demereret, multis in hanc voluptatem ſumtibus profuſis, magnam elephantum bellatorum vim ſibi comparavit: utque aliae prius non viſae & inſolentes beſtiarum ſpecies in notitiam Graecorum

ἐποίησεν εἰς γνῶσιν ἐλθεῖν τοῖς Ἕλλησι. διὸ καί τινες τῶν κυνηγῶν, ὁρῶντες τὴν τοῦ βασιλέως μεγαλοψυχίαν ἐν ταῖς δωρεαῖς, συστραφέντες εἰς ἱκανὸν πλῆθος, ἔκριναν παραβαλέσθαι ταῖς ψυχαῖς, καὶ τῶν μεγάλων ὄφεων ἕνα θηρεύσαντες, ἀνακομίσαι ζῶντα εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν πρὸς τὸν Πτολεμαῖον. μεγάλης δὲ οὔσης καὶ παραδόξου τῆς [1] ἐπιβολῆς, ἡ τύχη συνεργήσασα ταῖς ἐπινοίαις αὐτῶν, καὶ τὸ τέλος οἰκεῖον περιεποίησε τῆς πράξεως. σκοπεύσαντες γὰρ ἕνα τῶν ὄφεων [2] τριάκοντα πηχῶν, διατρίβοντα περὶ τὰς [3] συστάσεις τῶν ὑδάτων, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀκίνητον τοῦ σώματος τὸ κύκλωμα τηροῦντα, κατὰ δὲ ἐπιφανείας τῶν διὰ τὴν δίψαν ζώων φοιτώντων ἐπὶ τὸν τόπον, ἄφνω διανιστάμενον, καὶ τῷ μὲν στόματι διαρπάζοντα, τῷ δὲ [4] σπειράματι καταπλέκοντα τὸν ὄγκον τῶν φανέντων ζώων, ὥστε μηδενὶ τρόπῳ δύνασθαι

Maximi generis serpentes capiendi & domandi difficultas.

1 Ἐπιβουλῆς Clar. 1.

2 Τριακοντάπηχυν Reg. διακοντάπηχυν vitiose Mut.

3 Συστήματα Clar. 1. sed recte margo.

4 Σπειρήματι Clarom. 2. non omnino male.

pervenirent, effecit. Ob id venatores quidam, cum regis in muneribus largiendis magnificentiam viderent, mediocri consociati numero, cum vitae suae discrimine vel unum de serpentibus illis stupendis vivum Alexandriam ad regem transportare decreverunt. Res inceptu ardua, & effectu difficilis erat: sed fortuna conatus adiuvit, & coepta ad felicem exitum promovit. Per speculationem indagarunt serpentem XXX cubitorum in stagnis demorantem, qui ceteroqui spiris iacebat immotis. Quamprimum vero bestiae ad sitim levandam illic accedere videbantur, subito exsiliens, corpora illarum, qua rictu oris correpta, qua spiris implexa, tam arcte constringebat, ut nulla occurrens malum evadendi esset fa-

τὸ παραπεσὸν ἐκφυγεῖν. προμήκους οὖν ὄντος τοῦ ζώου καὶ νωθροῦ τὴν φύσιν, ἐλπίσαντες βρόχοις [1] καὶ σειραῖς [2] κυριεύσειν, τὸ μὲν πρῶτον παρῆσαν ἐπ᾽ [3] αὐτὸ τεθαῤῥηκότες, ἔχοντες [4] ἐξηρτυμένα πάντα τὰ πρὸς τὴν χρείαν. ὡς δ᾽ ἐπλησίαζον, ἀεὶ μᾶλλον ἐξεπλήττοντο τῷ δέει, θεωροῦντες ὄμμα πυρωπὸν, καὶ λιχμωμένην [5] πάντη τὴν γλῶτταν, ἔτι δὲ τῇ τραχύτητι τῶν φολίδων, [6] ἐν τῇ διὰ τῆς ὕλης πορείᾳ καὶ παρατρίψει, ψόφον ἐξαίσιον κατασκευάζοντα, τὸ μέγεθος τε τὸ τῶν ὀδόντων ὑπερφυὲς, καὶ στόματος ἀγρίαν πρόσοψιν, καὶ κυκλώματος ἀνάστημα παράδοξον. διόπερ τῷ φόβῳ τὰ χρώματα τῶν προσώπων ἀποβεβληκότες, δειλῶς ἐπέβαλλον τοὺς βρόχους ἐπὶ τῆς οὐρᾶς. τὸ δὲ θηρίον, ἅμα τῷ [7] προσάψασθαι τοῦ σώματος τὸν κάλων, ἐπεστράφη μετὰ πολλοῦ φυσήματος

1 Καὶ σειραῖς non habet Ven. unde de gloſſa ſuſpicio non iniuſta naſci poteſt.

2 Κυριεῦσαν Clar. 1.

3 Αὐτῷ Reg.

4 Ἐξηρτυμένα rectiſſime Vatic. Ceteri ἐξηρτημένα.

5 Πάντα Clar. 1.

6 Καὶ τῇ Clar. 2.

7 Προσψαύσασθαι Mutin. Mox τὸν κάλον Vat. κάλαμον Clar. & paulo ante omnes ἀπὸ τῆς οὐρᾶς.

cultas. Cum igitur ob prolixitatem corporis & naturae ſegnitiem ſpes laqueis & catenis potiundi ſubeſſet, confidenti primum animo incurrunt, cunctis ad praeſentem uſum praeparatis. At quo propius accedunt, eo plus terroris invadit, cum oculos igni quaſi ardentes, & exſertae linguae vibratum, ſtrepitumque immanem, aſperitate ſquamarum, & virgulta proſternente inceſſu excitatum, & enormium dentium magnitudinem, adſpectumque oris truculentum, & peraltum ſpirae orbem, collis inſtar deprehendunt. Per totam igitur faciem conſternatione pallidi timide laqueum caudae iniiciunt. Qui ſimulac corpus attigit, cum ſibilo ſe monſtrum horren-

[1] καταπληκτικῶς, καὶ τὸν μὲν πρῶτον ἁρπάζει τῷ στόματι, μετεωρισθὲν ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς, καὶ τὰς σάρκας ἔτι ζῶντος κατεσιτεῖτο. τὸν δὲ δεύτερον φεύγοντα τῇ σπείρᾳ πόῤῥωθεν ἐπεσπάσατο, καὶ περιειληθὲν ἔσφιγγε τὴν κοιλίαν τῷ δεσμῷ. οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ἐκπλαγέντες διὰ τῆς φυγῆς τὴν σωτηρίαν ἐπορίσαντο.

Nova capiendae belluae ratio deſcribitur.

λϛʹ. Οὐ μὴν ἀπέγνωσαν τὴν θήραν ὑπερβαλούσης τῆς ἀπὸ τοῦ βασιλέως χάριτος καὶ δωρεᾶς τοὺς ἀπὸ τῆς πείρας [2] ἐγνωσμένους κινδύνους· φιλοτεχνίᾳ τε καὶ δόλῳ τὸ τῇ βίᾳ δυσκαταγώνιστον ἐχειρώσαντο, τοιάνδε τινὰ μηχανὴν πορισάμενοι. κατεσκεύασαν ἀπὸ σχοίνου πυκνῆς [3] περιφερὲς πλόκαμον, τῷ μὲν τύπῳ τοῖς [4] κύρτοις ἐμφερές, τῷ δὲ μεγέθει καὶ τῇ διαλήψει τῆς χώρας δυνάμενον δέξασθαι τὸν ὄγκον τοῦ θηρίου. κατοπτεύσαντες οὖν τὸν φωλεὸν αὐτοῦ καὶ τὴν

1 Ἐκπληκτικῶς Coisl.

2 Huic notam appoſuit Steph. defectus aliis in libris indicem, neque legit Clar. 1.

3 Περιφερὲς Steph. marg. & ἐμφερὲς, quod utrumque in Coisl. Clar. 1. Ven. & in Vat. ex prima manu, deinceps in περιφερῆ, quomodo ceteri, mutatum.

4 Schol. Vat. καὶ τοῖς δικτύοις.

do retorquens, primum, ſuper caput eius ſeſe arrigens, rictu ſuo arreptat, vivique adhuc carnes dilaniat. Secundum procul ex ipſa fuga ſpirae innexu attrahit, & circumvolvens ſe medio conſtrictum ventre firmiter tenet. Reliqui metu perculſi fuga ſaluti conſulunt.

XXXVI. Nec tamen ideo capiendae belluae curam abiiciunt. Regiae enim munificentiae ſpes periculorum iam ſpectatorum metum evincit. Ergo quod vi expugnare nequiverant, arte doloque edomare nituntur; huiuſmodi ad eam rem commento uſi. Opus vitile ex conferto iunco contexunt, forma naſſis aſſimile, tantaeque magnitudinis & capacitatis, ut totam intra ſe belluam complecteretur. Obſervato igitur latibulo eius &

ὥραν τῆς τε ἐπὶ τὴν νομὴν ἐξόδου καὶ πάλιν τῆς ἐπανόδου, ὡς τάχισθ' ὥρμησεν ἐπὶ τὴν ἄγραν τὴν συνήθη τῶν ἑτερογενῶν ζώων, τὸ μὲν προϋπάρχον τοῦ Φωλεοῦ στόμα λίθοις εὐμεγέθεσι καὶ γῇ συνῳκοδόμησαν, τὸν δὲ πλησίον τῆς λόχμης τόπον ὑπόνομον ποιήσαντες, καὶ [1] πλόκαμον εἰς αὐτὸν ἐνθέντες, ἐναντίον ἐποίησαν τὸ στόμιον, ὥστε ἐξ ἑτοίμου τῷ θηρίῳ τὴν εἴσοδον ὑπάρχειν. κατὰ δὲ τὴν ἐπάνοδον τοῦ ζώου παρεσκευασμένοι τοξότας καὶ σφενδονήτας, ἔτι δὲ ἱππεῖς πολλοὺς, πρὸς δὲ τούτοις [2] σαλπιγκτὰς, καὶ τὴν ἄλλην ἅπασαν χορηγίαν. ἅμα δὲ τῷ προσπελάζειν, τὸ μὲν θηρίον μετεωρότερον τῶν ἱππέων ἐξῆρε τὸν αὐχένα, οἱ δ' ἐπὶ τὴν θήραν ἠθροισμένοι, προσεγγίσαι μὲν οὐκ ἐτόλμων, [3] νενουθετημένοι ταῖς προγεγενημέναις συμφοραῖς, πόῤῥωθεν δὲ πολλαῖς χερσὶν ἐφ' ἕνα καὶ μέγαν σκοπὸν βάλλοντες ἐτύγχανον, καὶ τῇ τε τῶν ἱππέων ἐπιφα-

1 Πλόκανον Co. Clar. 1. etiam paulo ante: praeterea τὸν hoc loco omnes; melius infra.

2 Σαλπιγκτὰς iidem. Edd. σαλπικτάς.

3 Νενομοθετημένοι prave Vat.

tempore exitus ad paſtum, ac reditus, quamprimum ad conſuetam diverſi generis beſtiarum venationem perrexit, priſtinum ſpeluncae oſtium praegrandibus ſaxis terraque obſtruunt, & in vicino eius loco cuniculum agunt, in quem iunceum illud rete obverſo eius oſtio collocant, ut paratus in hoc belluae ingreſſus pateat. Hanc e paſcuis revertentem continue ſagittarii & funditores, equiteſque non pauci, cum buccinatoribus alioque apparatu excipiunt. Quae propior facta, cervicem ſupra equites longe extollit. At venatorum agmen nequaquam cominus occurrere (prius enim infortunium cautos fecerat) audet: ſed procul multis manibus ad unum eumque grandem ſcopum iaculantes, equitum

νείᾳ καὶ πλήθει κυνῶν, ἔτι δὲ τῷ διὰ τῶν σαλπίγγων ἤχῳ [1] κατέπληττον τὸ ζῶον. διόπερ ὑποχωροῦντος αὐτοῦ πρὸς τὴν οἰκείαν αὐτοῦ λόχμην, τοσοῦτον ἐπεδίωκον, ὥστε μὴ παροξύνειν ἐπὶ πλεῖον. ὡς δὲ τῆς ἐνῳκοδομημένης φάραγγος ἤγγισεν, [2] ἀθρόως ψόφον μὲν πολὺν διὰ τῶν ὅπλων ἐποιήσαντο, ταραχὴν δὲ καὶ φόβον διὰ τῆς τῶν ὄχλων ἐπιφανείας καὶ σαλπίγγων. τὸ δὲ θηρίον τὴν μὲν εἴσοδον οὐχ [3] εὕρισκε, τὴν δὲ τῶν κυνηγῶν ὁρμὴν καταπληττόμενον, κατέφυγεν εἰς τὸ πλησίον κατεσκευασμένον στόμιον. πιμπλαμένου δὲ τοῦ πλοκάμου τῇ διαλύσει τῆς σπείρας, ἔφθασαν τῶν κυνηγῶν [4] τινες προσιππασάμενοι, καὶ πρὸ τοῦ στραφῆναι τὸν ὄφιν ἐπὶ τὴν ἔξοδον, κατελάβοντο δεσμοῖς τὸ στόμιον πρόμηκες ὂν, καὶ πεφιλοτεχνημένον πρὸς ταύτην τὴν ὀξύτητα· ἐξελκύσαντες δὲ τὸ πλόκαμον

1 Κατέπληττον non male Coisl. Ceteri κατεπλήττοντο.

2 Ἀθρόως μὲν πολλὴν Coisl. tum ἐποίησαν ταραχὴν καὶ φόβον, quod posterius etiam Mut.

3 Ηὕρισκε Reg. Vat.

4 Τὸν ἐς Clarom. prave. Mox προσιπτάμενοι Mut. Coisl.

conſpectu & canum praevalidorum multitudine, tubarumque ſtrepitu, belluam perterrefaciunt, dumque ad notum ſe cubile ſenſim recipit, eatenus inſectantur, ne nimia provocatione magis irritetur. Iamque praeſtructo cavernae oſtio approximat; tum demum ingenti arma ſtrepitu complodunt, & oſtentata hominum multitudine tubarumque clangore exſternatam perturbant. Ingreſſum igitur non inveniens, & venatorum tamen impreſſionem reformidans, ad apertum in propinquo oſtium profugit. Interea dum reſolutione ſpirarum textum illud iunceum impletur, quidam e veſtigio adequitant, qui orificium oblongum, & ad hunc celeritatis uſum ſollerter comparatum, antequam ad exitum ſe bellua reflectat, vinculis obſtringunt. Mox naſſam illam praegrandem,

καὶ φάλαγγας ὑποθέντες, [1] μετέωρον ἐξῆραν. τὸ δὲ θηρίον ἀπειλημμένον ἐν ἀπεστενωμένῳ τόπῳ, παρὰ φύσιν συριγμὸν ἐξαίσιον ἠφίει, καὶ τοῖς ὀδοῦσι τὴν περιέχουσαν σχοῖνον κατέσπα. [2] πάντῃ δὲ διασειόμενον προσδοκίαν ἐποίησε τοῖς φέρουσιν ὡς ἐκπηδῆσον αὐτὸ ἐκ τοῦ περιέχοντος φιλοτεχνήματος. διὸ καὶ καταπλαγέντες ἔθεσαν ἐπὶ τὴν γῆν τὸν ὄφιν, καὶ τοὺς περὶ τὴν οὐρὰν τόπους κατακεντοῦντες, ἀντιπεριέσπων τοῦ θηρίου τὸν ἀπὸ τῶν ὀδόντων σπαραγμὸν ἐπὶ τὴν αἴσθησιν τῶν ἀλγούντων μερῶν· ἀπενέγκαντες δ' εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐδωρήσαντο τῷ βασιλεῖ, παράδοξον θέαμα καὶ τοῖς ἀκούσασιν ἀπιστούμενον. τῇ δ' ἐνδείᾳ τῆς τροφῆς καταπονήσαντες τὴν ἀλκὴν τοῦ θηρίου, [3] τιθασσὸν ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ἐποίησαν· ὥστε θαυμαστὴν αὐτοῦ γενέσθαι τὴν ἐξημέρωσιν. ὁ δὲ Πτο-

Monſtroſi corporis ſerpens Ptolemaeo oblatus & manſuefactus.

1 Μετέωρον in ora Stephan. & Tzetz. Chil. III, 927, bene. Vulgo μετεωρότερον. Paulo ante τὸ πλόκαμον Vat. Alii τόν.
2 Πάντα Clar. 2.
3 Τὸν ἀπὸ τῶν ὀδόντων, quae vulgo inſeruntur, non legit Reg. neque Vat. Stephanus quoque ſolemnem defectus notam addidit, & recte: ſunt enim ex ſuperioribus huc inculcata.

phalangibus ſuppoſitis levatam, extrahunt. Tum coarctata intus beſtia immanes praeter naturam ſibilos edit; dentibuſque iuncum diſcerpens, & hinc inde ſe iactans, iam iam exſilientis ſpeciem praefert. Id extimeſcentes terrae ſerpentem applicant; crebraque caudae punctione ad partium dolore affectarum ſenſum morſus dentium abſtrahunt. Illum denique Alexandriam deportatum regi donant; inſolens profecto, & audientibus incredibile monſtrum. Ad miraculum huius rei acceſſit cicuratio, plane admiranda. Alimenti enim penuria ferociam eius ſubegerunt, ut ſenſim mitigaretur. Ptolemaeus

λεμαῖος τοῖς μὲν κυνηγοῖς τὰς ἀξίας ἀπένειμε δωρεάς, τὸν δ' ὄφιν ἔτρεφε [1] τετιθασσευμένον, καὶ τοῖς εἰς τὴν βασιλείαν παραβάλλουσι ξένοις μέγιστον [2] παρεχόμενον καὶ παραδοξότατον θέαμα. διόπερ τηλικούτου μεγέθους ὄφεως εἰς ὄψιν κοινὴν κατηντηκότος, οὐκ ἄξιον ἀπιστεῖν τοῖς Αἰθίοψιν, οὐδὲ μῦθον ὑπολαμβάνειν τὸ θρυλλούμενον ὑπ' αὐτῶν. ἀποφαίνονται γὰρ ὁρᾶσθαι κατὰ τὴν χώραν αὐτῶν ὄφεις τηλικούτους τὸ μέγεθος, ὥστε μὴ μόνον βοῦς τε καὶ ταύρους καὶ τῶν ἄλλων ζώων τὰ τηλικαῦτα τοῖς ὄγκοις ἀναλίσκειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐλέφασιν εἰς ἀλκὴν συνίστασθαι· καὶ διὰ μὲν τῆς σπείρας ἐμπλεκομένους τοῖς σκέλεσιν, ἐμποδίζειν τὴν κατὰ φύσιν κίνησιν, τὸν δ' αὐχένα [3] μετεωρίσαντας ὑπὸ τὴν προβοσκίδα, τὴν κεφαλὴν ἐναντίαν ποιεῖν τοῖς τῶν ἐλεφάντων ὄμμασι· διὰ δὲ τοῦ πυρωποῦ τῶν ὀφθαλμῶν ἀστραπῇ παραπλησίως τὰς λαμπηδόνας [4] προσβάλλοντας ἀποτυ-

1 Τιτασσεμένον vitiose Vat. τιθασσευόμενον Mut.
2 Παρεχόμενος Reg. Co. Clar. 2.
3 Μετεωρίσαντες Co. M. Cl. 1.
4 Προβάλλοντας Mut. βάλλοντας Coisl.

autem cum dignis venatores praemiis affeciſſet, ſerpentem ita manſuefactum nutrivit, ingens hoſpitibus, in regnum eius profectis, & plenum admirationis ſpectaculum. Cum igitur anguis tam enormis palam in conſpectum venerit, non adeo fides deneganda eſt Aethiopibus, aut ſtatim pro fabula accipiendum, quod ab illis dictitatur. Memorant enim, tam vaſtos apud ſe angues conſpectos eſſe, ut non ſolum vaccas & tauros, aliaſque tantae molis beſtias deglutierint, ſed cum elephantis quoque conflictarint. Spirarum enim nexu crura illorum tam arcte implicare, ut movere ſe nequeant, arrectoque ſub proboſcidem collo, caput ſuum elephanti oculis obvertere, igneiſque viſus radiis, tanquam ful-

φλοῦν τὴν ὅρασιν, καὶ σφήλαντας ἐπὶ τὴν γῆν, σαρκοφαγεῖν τὰ χειρωθέντα τῶν ζώων.

λζ'. Διευκρινηκότες δ' ἀρκούντως τὰ περὶ τὴν Αἰθιοπίαν καὶ [1] τὴν Τρωγλοδυτικὴν, καὶ τὴν [2] ταύταις συνάπτουσαν, μέχρι τῆς διὰ [3] καῦμα ἀνοικήτου, πρὸς δὲ ταύταις, περὶ τῆς παραλίας τῆς [4] παρὰ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος τὸ πρὸς μεσημβρίαν κεκλιμένον· περὶ τοῦ καταλελειμμένου μέρους, λέγω [5] δὴ τοῦ Ἀραβίου κόλπου, ποιησόμεθα τὴν ἀναγραφὴν, τὰ μὲν ἐκ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ βασιλικῶν ὑπομνημάτων [6] ἐξειληφότες, τὰ δὲ παρὰ τῶν αὐτοπτῶν πεπυσμένοι. τοῦτο γὰρ τὸ μέρος τῆς οἰκουμένης, καὶ τὸ περὶ τὰς Βρεττανικὰς νήσους καὶ τὴν ἄρκτον, ἥκιστα πέπτωκεν ὑπὸ τὴν κοινὴν ἀνθρώπων ἐπίγνωσιν. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν πρὸς ἄρκτον κε-

Aethiopum historia finitur.

1 Τὴν non legit Vat. & Coisl.
2 Ταύταις Reg. Coisl. M. Vat. & Steph. margo. Vulgo ταύτῃ.
3 Καῦμα οἰκούντων Clar. ἀοικήτου Vat. τοῖς διὰ καῦμα οἰκοῦσι Ven.
4 Παρὰ Coisl. Mut. quod praestat. Ceteri περὶ, solemni peccato, quo de Casaub. in Athen. I, 7.
5 Δὲ Reg.
6 Ἀνειληφότες Reg.

getris excaecatos ad terram profligare, profligatosque dilaniare.

XXXVII. Postquam ergo narratione perspicua Aethiopiam cum Troglodytica & conterminis ad inhabitabilem aestus plagam regionibus, rubri quoque maris & pelagi Atlantici oras, & climata ad meridiem, quantum satis esse videtur, persecuti sumus; nunc reliquae partis, Arabici sinus inquam, descriptionem subiungemus: quam partim ex regiis Alexandriae commentariis, partim auditu ex his, qui viderunt, accepimus. Haec enim habitati orbis portio, ut & insulae Britannicae, & loca Arctis [ursis coelestibus] subiecta, omnium minime in communem hominum notitiam pervenere. Sed Ar-

κλιμένων μερῶν τῆς οἰκουμένης, τῶν συναπτόντων [1] τῇ διὰ ψύχος ἀνοικήτῳ, διέξιμεν, ὅταν τὰς Γαΐου Καίσαρος ἀναγράφωμεν πράξεις. οὗτος γὰρ τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη πορρωτάτω προβιβάσας, πάντα τὸν πρότερον ἀγνοούμενον τόπον ἐποίησε πεσεῖν εἰς σύνταξιν ἱστορίας. Ὁ δὲ προσαγορευόμενος Ἀράβιος κόλπος ἀνεστόμωται μὲν εἰς τὸν κατὰ μεσημβρίαν κείμενον ὠκεανὸν, τῷ μήκει δ' ἐπὶ πολλοὺς πάνυ παρήκων σταδίους, τὸν μυχὸν ἔχει περιοριζόμενον ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς Ἀραβίας καὶ Τρωγλοδυτικῆς. εὖρος δὲ κατὰ μὲν τὸ στόμα καὶ τὸν μυχὸν ὑπάρχει περὶ ἑκκαίδεκα σταδίους, [2] ἀπὸ δὲ Πανόρμου λιμένος πρὸς τὴν ἀντιπέραν ἤπειρον μακρᾶς νεὼς διωγμὸν ἡμερήσιον. τὸ δὲ μέγιστόν ἐστι διάστημα κατὰ τὸ Τύρκαιον ὄρος καὶ [3] Μακαρίαν δυσπελαγίαν,

Sinus Arabici descriptio, eaque primo generalis.

Termini longitudinis & latitudinis.

1 Τῷ διὰ δίψος ἀοικήτῳ Mut. τῷ — — ἀσικότῳ Coisl. quod ultimum & in Reg.

2 Haec desunt amanuensis peccato usque in ἀπὸ δὲ τούτου Coisl.

3 Μακαρίαν δυσπελάγιον Steph. ora & Clar. 2. cum schedis Ursini. Μαριάνδης πελάγιον Reg. Vulgo Μαρίαν.

ctoi orbis plagae, quae inhabitabilem ob frigus zonam attingunt, & Britannicae insulae tum percensebuntur, cum Caii Caesaris gesta explicabimus. Hic enim, finibus imperii Romani longissime promotis, effecit, ut totus ille tractus, antea incognitus, in historiae partem veniret. Arabici igitur (quem vocant) sinus ostia in Oceanum australem sese prolatant. Longitudo ad complura excurrit stadia: intimus recessus Arabiae & Troglodyticae terminis continetur. Latitudo, tam in recessu, quam ostiis, ad XVI stadia provehitur. A Panormo vero portu ad oppositam continentem, concitata unius diei navigatione extenditur. Maxima distantia est circa Tyrcaeum montem & Macariam, alto tempestuosoque

ὡς ἂν τῶν ἠπείρων οὐχ ὁρωμένων ἀπ᾽ ἀλλήλων. ἀπὸ δὲ τούτου τὸ πλάτος ἀεὶ μᾶλλον συγκλείεται, καὶ τὴν συναγωγὴν ἔχει μέχρι τοῦ στόματος. ὁ δὲ παράπλους αὐτοῦ κατὰ πολλοὺς τόπους ἔχει νήσους μακρὰς, στενοὺς μὲν διαδρόμους ἐχούσας, ῥοῦν δὲ πολὺν καὶ σφοδρόν. ἡ μὲν οὖν κεφαλαιώδης τοῦ κόλπου τούτου [1] θέσις ὑπάρχει τοιαύτη. ἡμεῖς δ᾽ ἀπὸ τῶν ἐσχάτων τούτου τοῦ μυχοῦ τόπων ἀρξάμενοι, τὸν ἐφ᾽ ἑκάτερα τὰ μέρη παράπλουν τῶν ἠπείρων καὶ τὰς ἀξιολογωτάτας κατ᾽ [2] αὐτὰς ἰδιότητας διέξιμεν· πρῶτον δὲ ληψόμεθα τὸ δεξιὸν μέρος, [3] οὗ τὴν παραλίαν τῶν Τρωγλοδυτῶν ἔθνη νέμεται μέχρι τῆς ἐρήμου.

Deinde ſequitur deſcriptio particularis,

orae dextrae.

λη´. Ἀπὸ πόλεως τοίνυν [4] Ἀρσινόης κομιζομένοις παρὰ τὴν δεξιὰν ἤπειρον ἐκπίπτει κατὰ πολλοὺς τόπους ἐκ πέτρας εἰς θάλατταν ὕδατα πολλὰ, πικρᾶς

1 Θέσεις Vat.
2 Αὐτοὺς Mut. Coisl.
3 Duas has voces τῶν Τρωγλοδυτῶν hoc quidem loco Clar. non legunt. τῶν Τρογλοδυτῶν, οὗ τὴν παραλίαν Coisl. Mut. Reg. Vat. Claromontanis conſentire Pogg. videtur.
4 Ἀρσενόης Coisl. Mut.

pelago expoſitam: ubi continentes invicem non conſpiciuntur. Exinde latitudo ſubinde fit anguſtior, ſeque ad oſtium uſque contrahit. In freto eius magnae paſſim inſulae habentur; inter quas ſtrictus navium curſus, & immodicus ac vehemens maris fluxus. Hic ſummatim ſinus illius ſitus eſt. A cuius extremitatibus nos exorſi, utriuſque continentis oras, & quid ſingulis inſit proprii, ceu praeterlegendo, recenſebimus; ac initio dextram eius oram nobis deſumemus. Hanc Troglodytarum gentes ad vaſtas uſque ſolitudines habitant.

XXXVIII. Ab urbe igitur Arſinoë dextra continentis litora legentibus crebri plurimis in locis amnes e petris in mare praecipitantes, amaro ſalſilaginis ſapore, oc-

ἁλμυρίδας ἔχοντα γεῦσιν. παραδραμόντι δὲ τὰς πηγὰς αὐτὰς [1] ὑπέρκειται μεγάλου πεδίου μιλτῶδη χρόαν ἔχον ὄρος, καὶ τὴν ὅρασιν τῶν ἐπὶ [2] πλεῖον ἀτενιζόντων εἰς αὐτὸ λυμαινόμενον. ὑπὸ δὲ τὰς ἐσχατιὰς τῆς ὑπωρείας κεῖται λιμὴν, σκολιὸν ἔχων τὸν εἴσπλουν, ἐπώνυμος Ἀφροδίτης. ὑπέρκεινται δὲ τούτου νῆσοι τρεῖς, ὧν δύο μὲν πλήρεις εἰσὶν ἐλαιῶν καὶ [3] σύκων, μία δὲ λειπομένη τῷ πλήθει τῶν προειρημένων δένδρων, πλῆθος δ' ἔχουσα τῶν ὀνομαζομένων μελεαγρίδων. μετὰ δὲ ταῦτα κόλπος ἐστὶν εὐμεγέθης, ὁ καλούμενος ἀκάθαρτος· καὶ πρὸς αὐτῷ βαθεῖα καθ' ὑπερβολὴν [4] χερρόνησος, ἧς κατὰ τὸν αὐχένα στενὸν ὄντα [5] διακομίζουσι τὰ σκάφη πρὸς τὴν ἀντιπέραν θάλατταν. παρακομισθέντι δὲ τοὺς τόπους τούτους κεῖται νῆσος πελαγία μὲν τῷ διαστήματι, τὸ δὲ μῆκος εἰς ὀγδοήκοντα σταδίους παρεκτείνουσα, καλουμένη [6] δὲ ὀφιώ-

Portus & insulae, praesertim Serpentaria,

1 Ὑπεχεῖται Clar. 1.
2 Πλειόνων Clar. vitiose. ἐνατενιζόντων Mut.
3 Σύσκιοι Mut. Coisl. Clar.
4 Χερσόνησος, ἧς κατὰ Co. Mut.
5 Διακομίζουσι Coisl. Vat. Reg. Mut. Vulgo deest ἧς, legiturque διακομίζουσα.
6 Μὲν ὀφιώδης Clar.

currunt. Praetercursis horum fontibus mons vasto imminens campo, & rubricosi coloris offertur, cuius intentiori contuitu oculi videntium offenduntur. Extremis eius radicibus portus tortuosi ingressus, & Veneris cognomento insignis, adiacet. Supra eum sunt tres insulae, quarum duae ficubus & oleis refertae sunt. Sed tertia hoc quidem proventu destituitur; Meleagridum tamen (quas vocant) magnam habet copiam. Inde sinus est immensus, qui immundus nominatur, & iuxta eum profunda admodum peninsula, cuius per angustam quasi cervicem navigia in adversum mare transportant. Praetermeanti haec loca insula iacet, alto circumfusa pelago, ad LXXX stadiorum longitudinem, cui Serpenta-

δης. ἡ τὸ μὲν παλαιὸν ὑπῆρχε πλήρης παντοδαπῶν καὶ φοβερῶν ἑρπετῶν, ἀφ᾽ ὧν καὶ ταύτης ἔτυχε τῆς προσηγορίας· ἐν δὲ τοῖς μεταγενεστέροις χρόνοις ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν βασιλέων οὕτως ἐξημερώθη φιλοτίμως, [1] ὡς μηδὲν ἔτι κατ᾽ αὐτὴν ὁρᾶσθαι τῶν προϋπαρξάντων ζώων. οὐ παραλειπτέον δ᾽ ἡμῖν οὐδὲ τὴν αἰτίαν τῆς περὶ τὴν ἡμέρωσιν φιλοτιμίας. εὑρίσκεται γὰρ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ τὸ καλούμενον τοπάζιον, lapide Topazio clara. ὅπερ ἐστὶ λίθος διαφαινόμενος, ἐπιτερπής, ὑάλῳ παρεμφερής, καὶ θαυμαστὴν ἔγχρυσον πρόσοψιν παρεχόμενος. διόπερ ἀνεπίβατος τοῖς ἄλλοις τηρεῖται, θανατουμένου παντὸς τοῦ [2] προσπλεύσαντος ὑπὸ τῶν [3] καθεσταμένων ὑπ᾽ αὐτῶν φυλάκων. οὗτοι δὲ τὸν ἀριθμὸν ὄντες ὀλίγοι βίον ἔχουσιν ἀτυχῆ. ἵνα μὲν γὰρ μηδεὶς λίθος [4] διακλαπῇ, πλοῖον οὐκ ἀπολείπεται τὸ παράπαν ἐν τῇ νήσῳ. οἱ δὲ παραπλέοντες αὐτὴν, διὰ τὸν

1 Ὥστε Coisl. Mut.

2 Προσπελάσαντος Coisl. πρασπλάσαντος Mut.

3 Καθισταμένων Coisl.

4 Διαλείπῃ Clar. 1. διακλαπῆς Clar. 2. Mox καταλείπεται idem & Vat.

riae nomen eſt. Id inde manavit, quod variis olim & formidoloſis anguibus ſcateret. Sed inſecutis deinde temporibus, regum Alexandriae ſtudio, ita ad cultum redacta eſt, ut nec veſtigia beſtiarum inibi conſpiciantur. Nec cauſa praetermittenda eſt, ob quam inſula tantis impendiis repurgata fuit. Reperitur in ea Topazium. Lapis eſt pellucidus, & adſpectu iucundus, vitro ſimilis, aurique colore, non ſine admiratione renidens. Aditu igitur cunctis interdictum; & ſi quis adnavigat, illico ſupplicio capitis ab inſulae cuſtodibus mulctatur. Pauci hi ſunt, aerumnoſamque exigunt vitam. Ne enim lapidis quid furtim exportetur, nullum omnino illic navigium relinquitur: ſi qui forte tractus illos navigant,

ἀπὸ τοῦ βασιλέως φόβον πόῤῥωθεν παραθέουσι. τροφαὶ δὲ, αἱ μὲν παρακομιζόμεναι, ταχέως ἐκλείπουσιν, ἕτεραι δ᾽ ἐγχώριοι τὸ σύνολον οὐχ ὑπάρχουσι. διόπερ ὅταν τῶν σιτίων ὀλίγα καταλείπηται, κάθηνται πάντες οἱ κατὰ τὴν κώμην, προσδεχόμενοι τὸν τῶν κομιζόντων τὰς τροφὰς κατάπλουν. ὧν βραδυνόντων, εἰς τὰς ἐσχάτας ἐλπίδας συστέλλονται. ὁ δὲ προειρημένος λίθος, φυόμενος ἐν ταῖς πέτραις, τὴν μὲν ἡμέραν διὰ τὸ πνίγος οὐχ ὁρᾶται, κρατούμενος ὑπὸ τοῦ περὶ τὸν ἥλιον φέγγους. τῆς δὲ νυκτὸς ἐπιγινομένης, ἐν σκότει διαλάμπει, καὶ πόῤῥωθεν [1] δῆλός ἐστιν, ἐν ᾧ ποτ᾽ ἂν ᾖ τόπῳ. οἱ δὲ νησοφύλακες κλήρῳ διῃρημένοι τοὺς τόπους ἐφεδρεύουσι, καὶ τῷ φανέντι λίθῳ [2] περιτιθέασι σημείου χάριν ἄγγος τηλικοῦτον, ἡλίκον ἂν ᾖ τὸ μέγεθος τοῦ στίλβοντος λίθου. τῆς δ᾽ ἡμέρας περιϊόντες περιτέμνουσι τὸν σημειωθέντα τόπον τῆς

1 Δῆλος Coisl. Ven. eleganter. Ceteri δῆλον.

2 Περιτιθέασι Steph. ora, Reg. Mut. Vat. Co. Vulgo ἐπιτιθέασι.

regis metu a longinquo praetervehuntur. Alimenta, quae importantur, cito deficiunt. Nec aliud quidquam de terrae fructibus ſuppetit. Ideo cum pauca dum cibaria ſuperſunt, omnes pagi incolae ad litus ſedentes, adventum illorum, qui commeatum importent, avide praeſtolantur. Quibus moram nectentibus, in extremum ſpes ipſorum diſcrimen coguntur. Lapis ille in petris naſcitur: per diem ſplendore Solis veluti ſuffocatus, non videtur; ſed noctu per tenebras effulget, ſuique locum ſitus etiam a longinquo prodit. Excubitores inſulae, ſorte diſpertitis inter ſe locis, indagationi dant operam: & ubicunque apparet, vas tantae magnitudinis ſigni cauſa imponunt, quantum refulgens lapis ſpatii complecti videtur; ſignatum porro locum ſaxi per

πέτρας, καὶ παραδιδόασι τοῖς διὰ τῆς τέχνης δυναμένοις ἐκλεαίνειν τὸ παραδοθὲν οἰκείως.

λθʹ. [1] Παραπλεύσαντι δὲ τούτους τοὺς τόπους πολλὰ μὲν ἔθνη Ἰχθυοφάγων κατοικεῖ τὴν παράλιον, πολλοὶ δὲ νομάδες Τρωγλοδύται· πρὸς δὲ τούτοις ὄρη παντοῖα ταῖς ἰδιότησιν ὑπάρχει, μέχρι λιμένος τοῦ [2] προσαγορευθέντος Σωτῆρος· ὃς ἔτυχε τῆς ὀνομασίας [3] ταύτης ἀπὸ τῶν πρώτων πλευσάντων Ἑλλήνων, καὶ διασωθέντων. ἀπὸ δὲ τούτων τῶν μερῶν ἄρχεται συναγωγὴν λαμβάνειν ὁ κόλπος, καὶ τὴν ἐπιστροφὴν ἐπὶ τὰ κατὰ τὴν Ἀραβίαν [4] ποιεῖσθαι μέρη. καὶ τὴν φύσιν δὲ τῆς χώρας καὶ θαλάττης ἀλλοίαν εἶναι συμβέβηκε, διὰ τὴν ἰδιότητα τῶν τόπων. ἥ τε γὰρ ἤπειρος ταπεινὴ καθορᾶται, μηδαμόθεν ἀναστήματος ὑπερκειμένου, ἥ τε θάλαττα τεναγώδης οὖσα, τὸ [5] βάθος εὑρίσκεται οὐ πλεῖον τριῶν ὀργυιῶν, καὶ τῇ χρόᾳ παντελῶς ὑπάρχει χλωρά. τοῦτο δ' αὐτῇ φασὶ συμ-

Ichthyophagorum & Trogloditarum gentes oram accolunt.

Mare parum profundum, in superficie viride ob algam;

1 Παραπλεύσαντες Coisl.
2 Προσαγορευθέντος Steph. marg. Reg. Ven. Mut. Vat. Clar. Coisl. quorum quatuor ultimi cum eadem ora σωτηρίας. Editi προσαγορευομένου, levi discrimine.
3 Ταύτης deest Reg. & Vat.
4 Μέρη ποιεῖσθαι Vat. Coisl.
5 Βάθος οὐ πλεῖον εὑρ. iidem.

diem obeuntes circumcidunt, excisumque tradunt illis, qui lapillos apte laevigandi artificium tenent.

XXXIX. Si ulterius excurris, multae se Ichthyophagûm gentes per oram sparsae offerunt, multi etiam Troglodytae pastores: & cum his varii montes ad Soterem [sospitalem] usque portum, a Graecis ita cognominatum, qui sospites eo primi appulissent. Inde coarctari, & ad Arabiam converti sinus incipit. Et natura locorum, tum maris tum regionis diversitatem quandam efficit. Continens enim humilis apparet, nec collibus assurgens, & mare palustre ac coenosum, non altius tribus orgyiis, & totum viride esse deprehenditur. Cau-

βαίνειν οὐ διὰ τὸ τὴν τῶν ὑγρῶν φύσιν εἶναι τοιαύτην, ἀλλὰ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ διαφαινομένου καθ' ὕδατος μνίου καὶ φύκους. ταῖς μὲν οὖν ἐπικώποις τῶν νεῶν εὔθετός ἐστιν ὁ τόπος, κλύδωνα μὲν οὐκ ἐκ πολλοῦ κυλίων διαστήματος, [1] θήραν δ' ἰχθύων ἄπλετον παρεχόμενος. αἱ δὲ τοὺς ἐλέφαντας [2] διακομίζουσαι, διὰ τὰ βάρη [3] βαθύπρωροι καθεστῶσαι, καὶ ταῖς κατασκευαῖς ἐμβριθεῖς, μεγάλους καὶ δεινοὺς ἐπιφέρουσι κινδύνους τοῖς ἐν αὐταῖς πλέουσι. διάρσει γὰρ ἱστίων θέουσαι, καὶ διὰ τὴν τῶν πνευμάτων βίαν πολλάκις νυκτὸς ὠθούμεναι, [4] ποτὲ μὲν πέτραις προσπεσοῦσαι ναυαγοῦσι, ποτὲ δ' εἰς τεναγώδεις ἰσθμοὺς ἐμπίπτουσιν. οἱ δὲ ναῦται παρακαταβῆναι μὲν ἀδυνατοῦσι, διὰ τὸ πλεῖον εἶναι τὸ βάθος ἀνδρομήκους, διὰ δὲ τῶν κοντῶν τῷ σκάφει βοηθοῦντες, ὅταν μηδὲν [5] ἀνύσωσιν, ἐκβάλλουσιν ἅπαντα πλὴν τῆς τροφῆς· οὐδ' οὕτω δὲ

navigatio difficilis & periculoſa.

1 Θήρας -- ἀπλέτους Co. Mut. qui tamen ἀπλάτους.
2 Διάγουσαι Steph. ora, Coisl. Mut. Clar.
3 Βαθύπλευροι Steph. marg. Cl. 1. Ven. καθύπλοιοι Clar. 2. βαθύπλοιοι Mut. Ceteri βαθύπρωροι.
4 Ὅτε Coisl. Mut.
5 Ἀνύωσιν Coisl. Mut.

ſam viroris non aquarum illic naturae, ſed muſci algaeque per aquas tranſparentis copiae adſcribunt. Navibus igitur remigio inſtructis locus ille opportunus eſt, quod ex longinquo fluctus non advolvat, uberemque piſcium capturam exhibeat. At quae elephantes tranſportant, tum profunditate carinae, tum ſtructurae gravitate, magnis & atrocibus nautas periculis involvunt. Non raro enim intenſis concitatae velis, & ventorum impetu ſub noctem eo compulſae, nunc ad ſcopulos naufragia faciunt, nunc in iſthmos limoſos deferuntur. Nec exſcendendi facultas datur nautis, quod vadum homine altius ſit, nec contis navem impellendo quidquam efficiunt. Etſi autem cunctorum praeter cibos iacturam faciunt;

τῆς τροφῆς τυγχάνοντες, εἰς μεγάλην ἀπορίαν ἐμπίπτουσιν, διὰ τὸ μήτε νῆσον, μήτε ἄκραν ἠπείρου, μήτε ναῦν ἑτέραν πλησίον ὑπάρχουσαν ὁρᾶσθαι. ἄξενοι γὰρ [1] παντελῶς οἱ τόποι, καὶ [2] σπανίους ἔχοντες τοὺς ναυσὶ διακομιζομένους. χωρὶς δὲ τούτων τῶν κακῶν, ὁ κλύδων ἐν ἀκαρεῖ [3] τῷ χρόνῳ τῷ κύτει τῆς νεὼς [4] τοσοῦτο πλῆθος ἄμμου προσβάλλει καὶ συσσωρεύει παραδόξως, ὥστε τὸν κύκλῳ τόπον [5] περιχώννυσθαι, καὶ τὸ σκάφος ὥσπερ ἐπίτηδες ἐνδεσμεύεσθαι τῇ χέρσῳ. οἱ δὲ τούτῳ τῷ συμπτώματι περιπεσόντες, τὸ μὲν πρῶτον μετρίως ὀδύρονται πρὸς κωφὴν ἐρημίαν, οὐ παντελῶς [6] δὲ ἀπεγνωκότες εἰς τέλος τὴν σωτηρίαν. πολλάκις γὰρ τοῖς τοιούτοις ἐπιφανεὶς ὁ τῆς πλημμυρίδος κλύδων ἐξῆρεν εἰς ὕψος, καὶ τοὺς ἐσχάτως κινδυνεύοντας, ὡσπερεὶ θεὸς ἐπιφανεὶς, διεφύλαξεν. ὅταν

1 Huic voci, quam Reg. non legit, neque Urſinus in ſuo videtur habuiſſe, notam Steph. appoſuit.
2 Σπανίως Co. Mut. Cl. 1. Vat.
3 Τῷ deſit Coisl.
4 Τοσοῦτον idem & Mut.
5 Περιεχώννυσθαι Mut.
6 Μὲν Coisl. Clar.

tamen etiam ſuppetente adhuc victu, ad ſummas rediguntur anguſtias. Nec enim inſulam, nec promontorium, nec aliam navem videre eſt; cum plane inhoſpita ſit haec regio, & raro a nautis traiiciatur. Ad cetera incommoda etiam hoc accedit. In momento tantum alveo navis arenarum repentini fluctus accumulant, ut circumcirca magni exſiſtant aggeres, & ceu data opera continenti alicui impacta, navis inhaereſcat. In hanc demerſi calamitatem modicis primum querelis ſurdae licet ſolitudini infortunium ſuum occinunt, nondum tamen omni ad extremum ſalute deſperata. Nam ſaepe aeſtuantis pelagi fluctus alte navem elevans, extreme periclitantes, ceu Deus ex machina opitulans,

δὲ ἀπὸ μὲν τῶν θεῶν ἡ προειρημένη μὴ παρακολουθήσῃ βοήθεια, τὰ δὲ τῆς τροφῆς [1] λίπῃ, τοὺς μὲν ἀσθενεστέρους οἱ κατισχύοντες ἐκβάλλουσιν εἰς θάλασσαν, ὅπως τοῖς ὀλίγοις τὰ λειπόμενα τῶν ἀναγκαίων [2] πλείους ἡμέρας ἀντέχῃ. πέρας δὲ πάσας τὰς ἐλπίδας [3] ἐξαλείψαντες, ἀπόλλυνται πολὺ χεῖρον τῶν προαποθανόντων. οἱ μὲν γὰρ ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ τὸ πνεῦμα τῇ δούσῃ φύσει πάλιν [4] ἀνταπέδωκαν, οἱ δ' εἰς πολλὰς ταλαιπωρίας καταμερίσαντες τὸν θάνατον, πολυχρονίους τὰς συμφορὰς ἔχοντες, τῆς τοῦ βίου καταστροφῆς τυγχάνουσι. τὰ δὲ σκάφη ταῦτα τῶν ἐπιβατῶν οἰκτρῶς στερηθέντα, καθάπερ τινὰ κενοτάφια, διαμένει πολὺν χρόνον πανταχόθεν περιχωννύμενα· τοὺς δ' ἱστοὺς καὶ τὰς κεραίας μετεώρους ἔχοντα, πόρρωθεν τοὺς ὁρῶντας εἰς οἶκτον καὶ συμπάθειαν ἄγει τῶν ἀπολωλότων. πρόσταγμα γάρ ἐστι βασιλέως, [5] ἐᾷν

1 Λείπῃ Clar. 1.
2 Πλείονας ἀντέχῃ Coisl.
3 Ἀποβαλόντες ex Scholio Ven. marg.
4 Ἀπέδωκαν Coisl. Mut.
5 Ἔχειν τὰ Reg. Vat. & Steph.

conſervat. Si vero hoc Dei auxilium non ſuccurrit, deficiente tandem cibo infirmiſſimum quemque potentiores in mare deturbant, ut paucioribus, quod reſiduum eſt victus, ad plures dies ſuppetat. Sed tandem exſtincta ſpe omni, longe miſerabiliorem, quam prius defuncti, mortem oppetunt. Hi enim brevi, quem natura dederat ſpiritum, illi reddidere: iſti vero mortem in multas aerumnas quaſi partiendo, ſuaſque miſerias longius protrahendo, difficulter animam exhalant. Naves autem, miſerum in modum vectoribus orbatae, tanquam inania quaedam ſepulcra ad longum tempus durant; & arenarum cumulis undique circumfuſae, maloſque & antennas ſublime oſtentantes, ad commiſerationem & gemitum ſuper exſtinctis procul intuentes adducunt. Regis enim edicto cautum eſt, ut monumenta

τὰ τοιαῦτα συμπτώματα τοῖς πλέουσι [1] διασημᾶναι τοὺς τὸν ὄλεθρον περιποιοῦντας τόπους. παρὰ δὲ τοῖς πλησίον κατοικοῦσιν Ἰχθυοφάγοις παραδέδοται λόγος, ἐκ προγόνων ἔχων φυλαττομένην [2] τὴν φήμην, ὅτι μεγάλης τινὸς γενομένης ἀμπώτεως [3] ἐγενήθη τοῦ κόλπου ξηρὸς πᾶς ὁ τόπος, ὁ τὴν χλωρὰν ἔχων τοῦ τόπου πρόσοψιν, μεταπεσούσης τῆς θαλάττης εἰς τἀναντία μέρη. φανείσης δὲ τῆς ἐπὶ τῷ βυθῷ χέρσου, πάλιν [4] ἐπελθοῦσαν ἐξαίσιον πλήμμην ἀποκαταστῆσαι τὸν πόρον εἰς τὴν [5] προϋπάρξασαν τάξιν.

μ'. Ἀπὸ δὲ τούτων τῶν τόπων τὸν μὲν ἀπὸ Πτολεμαΐδος παράπλουν ἕως τῶν [6] Ταύρων ἀκρωτηρίων προειρήκαμεν, ὅτε Πτολεμαίου τὴν τῶν ἐλεφάντων θήραν ἀπηγγείλαμεν. ἀπὸ δὲ τῶν Ταύρων ἐπιστρέφει μὲν ἡ παράλιος πρὸς τὰς ἀνατολάς, κατὰ δὲ τὴν θερινὴν

Ulterior pars orae ac maris,

1 Διασημαίνειν Co. Ven. Mut.
2 Τὴν φωνὴν Clar. Coisl. Mut.
3 Ἐγεώθη Coisl. Mut. a quorum priore ξηρὸς abeſt, ſicuti & a Vat.
4 Ἐπελθοῦσαν Steph. ora, Co. Mutin. Vat. Reg. tum ἐξαίφνης πλημμύραν Coisl. quod ultimum & Mut. Schol. vero Vat. πλήμμην explicat καὶ πλημμύραν. Vulgo ἐπανελθοῦσαν.
5 Προϋπάρχουσαν Co. Mut. Vat.
6 Ταυρικῶν Coisl. Mut. & mox iterum.

caſus illius intacta ſinantur, quibus exitioſa navigantibus loca ſignificentur. Apud Ichthyophagos, brevium illorum accolas, ex fama per multas proavorum aetates conſervata, traditur, quod tota ſinus regio, virorem oculis offerens, ingenti quondam refluxu deſiccata ſit, mari in oppoſita tum litora refuſo. Iamque terra uſque ad ipſum maris fundum detecta, per gravem denuo aeſtum priſtino undam alveo reſtitutam eſſe.

XL. Navigatio a Ptolemaide ad Tauros promontorium iam a nobis explicata eſt, cum de Ptolemaei circa elephantorum venationem ſtudio dicebatur. A Tauris maritima ſe ad orientem vertunt. Hic ſub aeſtivi ſol-

τροπὴν αἱ σκιαὶ πίπτουσι πρὸς μεσημβρίαν, ἐναντίως ταῖς παρ' ἡμῖν, ἄχρι πρὸς ὥραν δευτέραν. ἔχει δὲ καὶ ποταμοὺς ἡ χώρα ῥέοντας ἐκ τῶν ὀρῶν τῶν προσαγορευομένων [1] Ψεβαίων. διείληπται δὲ καὶ πεδίοις μεγάλοις, φέρουσι [2] μαλάχης καὶ καρδάμου καὶ φοίνικος ἄπιστα μεγέθη. ἐκφέρει δὲ καρποὺς παντοίους, τὴν μὲν γεῦσιν ἔχοντας [3] νωθρὰν, ἀγνοουμένους δὲ παρ' ἡμῖν. ἡ δὲ πρὸς τὴν μεσόγειον ἀνατείνουσα, πλήρης ἐστὶν ἐλεφάντων καὶ ταύρων ἀγρίων καὶ λεόντων, καὶ πολλῶν ἄλλων [4] ἀλκίμων ζώων. ὁ δὲ [5] πόρος νήσοις διείληπται, καρπὸν μὲν οὐδένα φερούσαις ἥμερον, ἐκτρεφούσαις δ' ὀρνέων ἴδια γένη, καὶ ταῖς προσόψεσι θαυμαστά. ἡ δ' ἑξῆς θάλαττα βαθεῖα παντελῶς ἐστι, καὶ κήτη παντοδαπὰ φέρει παράδοξα τοῖς μεγέθεσιν, οὐ μέντοι λυποῦντα τοὺς ἀνθρώπους, ἐὰν μὴ

deinceps profundissimi & belluarum plenissimi.

1 Ψεβαίων Vat. Ven. Reg. Pogg. Cl. 1. Steph. ora. Ψεσβαίων Cl. 2. Θηβαίων Co. Mut. Vulgo Ψεχίων.
2 Μαλάχην καὶ καρποὺς omissis ceteris Coisl. μαλαχοὺς καὶ καρδάμου Mut.
3 Νοθερὰν Clar.
4 Παντοδαπῶν θηρίων ἀλκίμων Coisl. Mut.
5 Πόντος Coisl. τόπος Mut.

ſtitii circulo umbrae ad meridiem, contra quam apud nos fit, uſque ad alterum vertentis anni tempus, proiiciuntur. Haec terra fluviis, e Pſebaeis, ut vocant, montibus effuſis rigatur, & in longe patentes campos diſtributa inſolitae magnitudinis malvas, cardamum, & palmas, varioſque inſuper fructus, ſapore hebetes & nobis ignotos, producit. Qua ſe verſus mediterranea protendit, elephantibus, tauris agreſtibus, leonibus, aliiſque beſtiis efferis plena eſt. Traiectum intercipiunt inſulae: quae nihil quidem mitioris fructus gignunt, ſed novi generis aves exhibent, ſpecie admirandas. Mare inde profundiſſimum eſt, & varia cete magnitudinis ſtupendae gerit; quae tamen hominibus non ſunt mo-

τις ἀκουσίως αὐτῶν ταῖς [1] λοφίαις περιπέσῃ. οὐ δύνανται γὰρ διώκειν τοὺς πλέοντας, ὡς ἂν κατὰ τὴν τῆς θαλάττης ἄρσιν ἀμαυρουμένων αὐτοῖς τῶν ὀμμάτων ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸν ἥλιον φέγγους. ταῦτα μὲν οὖν τὰ μέρη τῆς Τρωγλοδυτικῆς ἔσχατα [2] γνωρίζεται, [3] περιγραφόμενα ταῖς ἄκραις, ἃς ὀνομάζουσι [4] Ψεβαίας.

μα΄. Τὸ δ' ἄλλο μέρος τῆς ἀντιπέραν παραλίου, τὸ προσκεκλιμένον Ἀραβίᾳ, πάλιν ἀναλαβόντες [5] ἀπὸ τοῦ μυχοῦ, διέξιμεν. οὗτος γὰρ ὀνομάζεται [6] Ποσείδειον, ἱδρυσαμένου Ποσειδῶνι πελαγίῳ βωμὸν Ἀρίστωνος, τοῦ πεμφθέντος ὑπὸ Πτολεμαίου πρὸς κατασκοπὴν τῆς ἕως ὠκεανοῦ [7] παρηκούσης Ἀραβίας. ἑξῆς δὲ τοῦ μυχοῦ τόπος ἐστὶ παραθαλάττιος, ὁ τιμώμενος μὲν ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων διαφερόντως [8] πρὸς τὴν εὐχρηστίαν τὴν ἐξ αὐτοῦ. οὗτος δ' ὀνομάζεται μὲν

Ora obiecta Arabiae; Neptunium,

1 Λόφαις Reg. Clar. 1. Vat.
2 Μερίζεται Clar.
3 Παραγραφόμενα Co. M. Cl. 1. R. solemni librariorum peccato.
4 Ψεβαίας Coisl. Mutin. Alii omnes Ψεβάρας.
5 Tres has voces neglexit Co.
6 Ποσείδιον Clar. 1.
7 Παροικούσης Coisl.
8 Διὰ Coisl. Mut.

lesta, nisi quis invitus fortassis in arrectas dorsi pinnas incurrat. Persequendo enim non sunt; ad maris quippe superficiem evectis claritate Solis oculi hebetantur. Haec Troglodyticae extrema, promontoriis (quas Psebaeas vocant) circumscripta, in notitiam nostram cadunt.

XLI. Nunc alteram ex adverso oram, quae ad Arabiam inclinat, perlustrabimus, a sinu iterum exorsi. Id Neptunium appellatur, quod Ariston, ad explorandum Arabiae litoralis terras ad Oceanum usque a Ptolemaeo missus, aram Neptuno illic consecravit. Ad sinum deinceps locus est maritimus, quem propter utilitatem apprime honorant accolae, palmeti nomine insignem. Plu-

palmetum, φοινικῶν, ἔχει δὲ πλῆθος τούτου τοῦ φυτοῦ πολύκαρπον καθ' ὑπερβολὴν, καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν [1] καὶ διατροφὴν διάφορον. πᾶσα δ' ἡ σύνεγγυς χώρα σπανίζει ναματιαίων ὑδάτων, καὶ διὰ τὴν πρὸς μεσημβρίαν ἔγκλισιν ἔμπυρος ὑπάρχει, διὸ καὶ τὸν κατάφυτον τόπον, ἐν ἀπανθρωποτάτοις ὄντα μέρεσι καὶ χορηγοῦντα τὰς τροφὰς, εἰκότως οἱ βάρβαροι καθιερώκασι. καὶ γὰρ ὕδατος οὐκ ὀλίγαι πηγαὶ καὶ λιβάδες ἐκπίπτουσιν ἐν αὐτῷ, [2] ψυχρότητι χιόνος οὐδὲν λειπόμεναι. αὗται δὲ ἐφ' [3] ἑκάτερον μέρος τὰ κατὰ τῆς γῆς χλωρὰ ποιοῦσι καὶ παντελῶς ἐπιτερπῆ. ἔστι δὲ καὶ βωμὸς ἐκ στερεοῦ λίθου παλαιὸς τοῖς χρόνοις, ἐπιγραφὴν ἔχων ἀρχαίοις γράμμασιν ἀγνώστοις. ἐπιμελοῦνται δὲ τοῦ τεμένους ἀνὴρ καὶ γυνὴ, διὰ βίου τὴν ἱερωσύνην ἔχοντες. [4] μακάριοι δ' εἰσὶν οἱ τῇδε κατοικοῦντες,

1 Καὶ τρυφὴν Mut. τροφὴν Co.
2 Ψυχροτάτης Steph. m. & Cl. 1.
3 Ἑκάτερα τὰ μέρη τὰ κατὰ τὴν γῆν χλοερὰ, & tum ἐπιτερπῆ τὸν τόπον M. τὴν γῆν χλοερὰ Co. quoque, haud male; nec tamen necessarium. χλοερὰ tantum Vat. Cl.
4 Μακροὶ Steph. marg. & Reg. cum Clar. Vat. μακρόβιοι Coisl. Mut. *Felices* Pogg.

rimis enim palmis consitus est, quae summa ubertate fructus, tam ad voluptatem, quam ad victum conducentes, proferunt. Sed totus in propinquo ager aquis fluvialibus destitutus est; & quia ad meridiem vergit, maximos Solis ardores sustinet. Propterea locum ita fertilem, inque remotissimis ab hominum cultu terris tam largum nutrimenti, non immerito Barbari consecrarunt. Nam aquarum fontes non exigui, & rivi frigiditate aquarum nivi haud cedentes ibidem promanant, quibus ad utrumque terrae latus virescunt omnia, & dulci amoenitate perfunduntur. Ara etiam illic e duro saxo vetustissima est, obsoletis & incognitis literarum notis inscripta. Huic vir & mulier, continenti per vitam sacerdotio, praesunt. Beati sunt, qui ibi morantur, & pro-

καὶ τὰς κοίτας ἐπὶ τῶν δένδρων ἔχουσι διὰ τὸν ἀπὸ τῶν θηρίων φόβον. παραπλεύσαντι δὲ τὸν Φοινικοῦντα, πρὸς ἀκρωτηρίῳ τῆς ἠπείρου νῆσός ἐστιν, ἀπὸ τῶν ἐναυλιζομένων ἐν αὐτῇ ζώων, Φωκῶν νῆσος ὀνομαζομένη. [1] τοσοῦτο γὰρ πλῆθος τῶν θηρίων τούτων ἐνδιατρίβει τοῖς τόποις, ὥστε θαυμάζειν τοὺς ἰδόντας. τὸ δὲ προκείμενον ἀκρωτήριον τῆς νήσου κεῖται κατὰ τὴν καλουμένην Πέτραν καὶ τὴν Παλαιστίνην τῆς Ἀραβίας. εἰς γὰρ ταύτην τόν τε λίβανον καὶ τἄλλα φορτία τὰ πρὸς εὐωδίαν ἀνήκοντα κατάγουσιν, ὡς λόγος, ἐκ τῆς ἄνω λεγομένης Ἀραβίας οἵ τε Γερραῖοι καὶ Μινναῖοι.

Phocarum insula.

μβ'. Τὴν δ' ἑξῆς παραθαλάττιον [2] τὸ μὲν παλαιὸν ἐνέμοντο [3] Μαρανεῖς, μετὰ δὲ ταῦτα [4] Γαρυνδανεῖς, ὄντες πλησιόχωροι. τὴν δὲ χώραν κατέσχον τοιῷδέ τινι τρόπῳ. ἐν τῷ πρόσθεν λεχθέντι Φοινικῶνι, συντελουμένης πανηγύρεως πενταετηρικῆς, ἐφοίτων

Maranei & Garyndanei, orae accolae, horumque sacra quinquennalia in palmeto.

1 Τοσοῦτον Coisl. Mut.

2 Τὸ μὲν παλαιὸν omittit Ven.

3 Μαριανεῖς Co. Mut. Μαρινεῖς Reg. Νεαρῖνες Clar. 1. Ναρινεῖς Vat. Νεαρινεῖς Ven.

4 Γαρινδανεῖς Coisl. Γαρυνδάνεις Vat. Γαρονδανεῖς Ven. & mox iterum.

pter beſtiarum metum cubilibus ſuis arbores occupant. Palmetum hoc praetervectus in continentis promontorio inſulam offendit, quae a belluis inibi ſtabulantibus Phocarum nomen habet. His enim adeo redundat, ut in ſummam videntes admirationem deveniant. Praetentum huic inſulae promontorium petram Arabiae & Palaeſtinam reſpicit. In hanc thus, aliaſque odoriferas merces, (ut fertur,) ex Arabia ſuperiori Gerrhaei & Minnaei convehunt.

XLII. Oram, quae ſequitur, Maranei, & poſt hos Garyndanei, inter ſe vicini, antiquitus colebant, hoc occupatam modo. In palmeto ante memorato ad quinquennem feſti celebritatem undique finitimi conveniebant,

πανταχόθεν οἱ περίοικοι, καμήλων εὖ τεθραμμένων ἑκατόμβας τοῖς ἐν τῷ τεμένει θεοῖς θύσοντες. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ὑδάτων τῶν ἐξ αὐτοῦ κομιοῦντες εἰς τὰς πατρίδας· διὰ τὸ παραδίδοσθαι τοῦτο τὸ ποτὸν παρασκευάζειν τοῖς προσενεγκαμένοις τὴν [1] ὑγίειαν. διὰ δὴ ταύτας τὰς αἰτίας τῶν [2] Μαρανιτῶν καταντησάντων εἰς τὴν πανήγυριν, οἱ Γαρυνδανεῖς τοὺς μὲν ἀπολελειμμένους ἐν τῇ χώρᾳ κατασφάξαντες, τοὺς δ᾽ ἐκ τῆς πανηγύρεως ἐπανιόντας ἐνεδρεύσαντες διέφθειραν. ἐρημώσαντες δὲ τὴν χώραν τῶν οἰκητόρων, κατεκληρούχησαν πεδία καρποφόρα, καὶ νομὰς τοῖς κτήνεσι δαψιλεῖς ἐκτρέφοντα. αὕτη δ᾽ ἡ παράλιος λιμένας μὲν ὀλίγους ἔχει, διείληπται δὲ ὄρεσι πυκνοῖς καὶ μεγάλοις, ἐξ ὧν [3] παντοίας ὠφελείας χρωμάτων ἔχουσα, θαυμαστὴν παρέχεται θέαν τοῖς παραπλέουσι. παραπλεύσαντι δὲ ταύτην τὴν χώραν ἐκδέχεται

1 Ὑγείαν Coisl. Paulo ante τὸ ποτὸν rectiſſime omnes; quomodo Cebes p. 10, Lucian. 1 V. Hiſt. 23, paſſimque alii. Vid. Euſtath. in Homer. p. 137.

2 Μαριανιτῶν Mut. Coisl. bene, unam ſi literam deleas, ut Strabo. Vulgo Μαραννητῶν. Mox καταστησάντων Vat. Reg. Clar. 1.

3 Παντοίας ποικιλίας ἀφελείας Mut. Coisl.

tum ut ſaginatorum Hecatombas camelorum Diis luci praeſidibus immolarent, tum ut de aquis inde ſcaturientibus aliquid in patriam referrent; quarum potu ſanitatem conciliari traditum eſſet. Hanc ob cauſam Maranitis ad ſolemne ſacrum profectis, Garyndanei domi relictos trucidant, & a feſto quoque reverſos per inſidias caedunt. Atque ita terra incolis viduata, campos illos frugiferos, & paſcua gregibus & armentis nutriendis apta, ſorte inter ſe dividunt. Raros tamen haec ora portus habet, propter crebros vaſtorum montium intercurſus; unde varia colorum emolumenta depromuntur. Ideoque mirificum praeternavigantibus ſpectaculum praebent. Ulterius progreſſos

Laeanitarum ſinus; accolunt Arabes Nabataei.

κόλπος [1] Λαιανίτης, περιοικούμενος πολλαῖς κώμαις Ἀράβων τῶν προσαγορευομένων Ναβαταίων. οὗτοι δὲ πολλὴν μὲν τὴν παραλίου νέμονται, οὐκ ὀλίγην [2] δὲ τῆς εἰς τὴν μεσόγειον ἀνηκούσης χώρας· τόν τε λαὸν ἀμύθητον ἔχοντες καὶ θρεμμάτων ἀγέλας ἀπίστους τοῖς πλήθεσιν. οἳ τὸ μὲν παλαιὸν ἐξῆγον δικαιοσύνῃ χρώμενοι, καὶ ταῖς ἀπὸ τῶν θρεμμάτων τροφαῖς ἀρκούμενοι, ὕστερον δὲ, τῶν ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας βασιλέων [3] πλωτὸν τοῖς ἐμπόροις ποιησάντων τὸν πόρον, τοῖς τε ναυαγοῦσιν ἐπετίθεντο, καὶ λῃστρικὰ σκάφη κατασκευάζοντες ἐλῄστευον τοὺς πλέοντας, μιμούμενοι τὰς ἀγριότητας καὶ παρανομίας τῶν ἐν τῷ Πόντῳ Ταύρων. μετὰ δὲ ταῦτα ληφθέντες ὑπὸ [4] τριηρικῶν σκαφῶν πελάγιοι, προσηκόντως ἐκολάσθησαν. μετὰ δὲ τούτους τοὺς τόπους ὑπάρχει χώρα πεδιὰς κατάῤῥυτος, ἐκτρέφουσα, διὰ τὰς πάντῃ [5] καταῤῥεούσας πη-

1 Λαϊνίτης Coisl. Mut. Λαϊρίτης Clar. *Elanites* Pogg.
2 Δὲ καὶ τῆς εἰς μεσ. Coisl. Vat.
3 Πρῶτον Clar. 1. abſurde.
4 Τριηριχῶν Steph. ora, Reg. Coisl. & Pogg. Vulgo τετρινριχῶν.
5 Διαῤῥεούσας Mut. Coisl. Vat. περιῤῥεούσας Reg.

ſinus Laianites excipit, multis Arabum pagis frequentatus, quos Nabataeos vocant. Hi multum ad mare, multum etiam in mediterraneis loci obtinent. Populoſa enim eſt, & ſupra modum pecoroſa regio. Olim iuſte exigebant vitam, alimentis ex re pecuaria contenti. Sed poſtquam Alexandrini reges navigabilem mercatoribus ſinum reddidiſſent, non modo naufragis vim intulere, verum praedatoriis myoparonibus de aliis etiam nautis praedas egere, Tauros Ponti accolas feritate, ſcelerumque auſu nefario imitantes. Sed tandem triremibus in alto pelago expugnati, meritas dedere poenas. Poſt haec irrigua quaedam planities ſequitur, quae propter fon-

γὰς, ἄγρωστιν καὶ μηδίκην, ἔτι δὲ λωτὸν ἀνδρομήκη. διὰ δὲ τὸ πλῆθος καὶ τὴν ἀρετὴν τῆς νομῆς, οὐ μόνον κτηνῶν παντοδαπῶν ἀμύθητον ἐκτρέφει πλῆθος, ἀλλὰ καὶ καμήλους ἀγρίας, ἔτι δ' ἐλάφους καὶ δορκάδας. πρὸς δὲ τὸ πλῆθος τῶν [1] ἐντρεφομένων ζώων φοιτῶσιν ἐκ τῆς ἐρήμου λεόντων καὶ λύκων καὶ παρδάλεων ἀγέλαι, πρὸς ἃς οἱ κτηνοτροφοῦντες ἀναγκάζωνται καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ θηριομαχεῖν ὑπὲρ τῶν θρεμμάτων. [2] οὕτως τὸ τῆς χώρας εὐτύχημα τοῖς κατοικοῦσιν ἀτυχίας αἴτιον γίνεται· διὰ τὸ τὴν φύσιν ὡς ἐπίπαν [3] τοῖς ἀνθρώποις μετὰ τῶν ἀγαθῶν διδόναι τὰ βλάπτοντα.

Banizomenum sinus;

μγ'. Παραπλεύσαντι δὲ τὰ πεδία ταῦτα κόλπος [4] ἐκδέχεται παράδοξον ἔχων τὴν φύσιν. συννεύει μὲν γὰρ εἰς τὸν μυχὸν τῆς χώρας, τῷ μήκει δ' ἐπὶ σταδίους πεντακοσίους παρεκτείνεται· περικλειόμενος δὲ

1 Ἐντρεφομένων Vat. Reg. ſatis commode. Ceteri ἐκτρεφομένων.
2 Οὕτω Coisl.
3 Binas has voces non legit Coisl.
4 Ἐνδέχεται Clar. 1.

tium ubertatem agroſtin & Medicam, lotumque viri longitudine copioſe producit. Tum ob paſcuorum frequentiam ac bonitatem, non tantum infinita pecorum omnis generis agmina, verum camelos quoque agreſtes, cervoſque & dorcadas. Quorum abundantia ex deſertis invitat leones, lupos, & pardales, cum quibus pro tutela armentorum paſtores dies ac noctes decertare coguntur. Sic regionis felicitas mali cauſam incolis praebet. Natura enim plerumque cum bonis noxia ſimul hominibus largitur.

XLIII. Hos in tranſcurſu campos ſinus excipit, mirabilis equidem naturae. In regionis enim interiora devergens ad 1ↄ ſtadia porrigitur, vaſtiſque circum rupi-

κρημνοῖς θαυμασίοις τὸ μέγεθος σκολιὸν καὶ [1] δυσδιεξίτητον ἔχει τὸ στόμα. ἀλιτενοῦς γὰρ πέτρας τὴν εἴσπλουν διαλαμβανούσης, οὔτ' εἰσπλεῦσαι δυνατόν ἐστιν εἰς τὸν κόλπον, οὔτ' ἐκπλεῦσαι. κατὰ δὲ τὰς τοῦ ῥοῦ προσπτώσεις καὶ τὰς τῶν ἀνέμων μεταβολὰς ὁ κλύδων προσπίπτων τῇ [2] ῥαχίᾳ, καχλάζει καὶ τραχύνεται πάντῃ περὶ τὴν παρήκουσαν πέτραν. οἱ δὲ τὴν κατὰ τὸν κόλπον χώραν νεμόμενοι, [3] Βανιζομενεῖς ὀνομαζόμενοι, τὰς τροφὰς ἔχουσι [4] κυνηγετοῦντες καὶ σαρκοφαγοῦντες τὰ χερσαῖα ζῶα. ἱερὸν δ' ἁγιώτατον ἵδρυται, τιμώμενον ὑπὸ πάντων Ἀράβων περιττότερον. ἑξῆς δὲ τῇ προειρημένῃ [5] παραλίᾳ νῆσοι τρεῖς ἐπίκεινται, λιμένας ποιοῦσαι πλείους. καὶ τούτων τὴν μὲν πρώτην ἱστοροῦσιν ὑπάρχειν ἱερὰν Ἴσιδος, ἔρημον [6] οὖσαν. παλαιῶν δ' οἰκιῶν ἔχει λιθίνας ὑποστάθμας, adiacent tres insulae,

1 Δυσέξιτον Coisl. Mut. δυσεξίτητον Reg.
2 Τραχείᾳ Coisl. Mut.
3 Βνιζομενεῖς Steph. marg. Reg. Vat. Βανιζομενεῖς Co. Mut. Clar. Pogg. Vulgo Κνιζομενεῖς.
4 Κυνηγοῦντες Coisl. Mut.
5 Παραλίᾳ Coisl. Mut. probe. Vulgo παράλιοι.
6 Ἔχουσαν Clar.

bus inclusus perplexum habet ostium & transitu difficile. Marinus enim scopulus aditum intersepiens nec ingressum navigantibus, nec egressum concedit. Inter crebras autem fluctus allisiones & ventorum vices undarum aestus crepidini incumbens immane stridet, & undique circa saxum exasperatur. Accolae, quos Banizomenes nuncupant, de carnibus ferarum venatu captarum victitant. Fanum inibi sacratissimum, in summa universis Arabibus religione habetur. Terrae iam dictae litori tres insulae adiacent, quae plures exhibent portus. Primam, quae deserta est, Isidi consecratam ferunt. De antiquis ibi domiciliis fundamenta restant saxea & co-

καὶ στήλας γράμμασι βαρβαρικοῖς κεχαραγμένας. ὁμοίως δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἐρήμους ὑπάρχειν· πάσας δ' ἐλαίαις [1] καταπεπυκνῶσθαι διαφόροις τῶν παρ' ἡμῖν. μετὰ δὲ τὰς νήσους ταύτας αἰγιαλὸς [2] παρήκει κρημνώδης καὶ δυσπαράπλους ἐπὶ σταδίους ὡς χιλίους. οὔτε γὰρ λιμὴν, οὔτε σάλος ἐπ' ἀγκύρας ὑπόκειται τοῖς ναυτίλοις, [3] οὐ χηλὴ δυναμένη τοῖς ἀπορουμένοις τῶν πλεόντων τὴν ἀναγκαίαν ὑπόδυσιν παρασχέσθαι. ὄρος δὲ ταύτῃ παράκειται κατὰ μὲν [4] τὴν κορυφὴν πέτρας ἀποτομάδας ἔχον καὶ [5] τοῖς ὕψεσι καταπληκτικὰς, ὑπὸ δὲ τὰς ῥίζας, σπιλάδας ὀξείας καὶ πυκνὰς [6] ἐνθαλάττους· καὶ κατόπιν αὐτῶν φάραγγας, ὑποβεβρωμένας καὶ σκολιάς. [7] συντετρημένων δ' αὐτῶν εἰς ἀλλήλας, καὶ τῆς θαλάττης βάθος ἐχούσης, ὁ κλύδων ποτὲ μὲν εἰσπίπτων, ποτὲ δὲ πα-

prominent petrae immensae.

1 Καταπεφυτεῦσθαι Co. Mut. ex glossa, ut arbitror. Vid. cap. seq. & Agatharchid. p. 54.
2 Παράκειται Coisl. Mut.
3 Οὐχ ὕλη omnes.
4 Τὴν deest Coisl. Clar. 1. qui quidem Clar. 1. mox ἔχειν.
5 Τοῖς μεγέθεσι. Coisl.
6 Ἐνθαλάττους ὀλίγας Co. Mut.
7 Συντετρημένων Coisl. Vulgo συντετριμμένων, & tum πρὸς ἀλλήλας idem & Mut.

lumnae barbaricis literis insculptae. Ceterae non minus desolatae sunt: olivis tamen a nostratibus diversis passim inumbrantur. Ultra has insulas litus abruptum, & transitu arduum, ad CIↃ se stadia prolatat: nec enim portus, nec statio in mari iaciendis ancoris idonea, nec moles, quae nautis, rerum omnium egenis & perplexis, necessarium praebeat receptum. Mons illi adhaeret, qui confragosas in vortice petras habet, & ipsa celsitate horrendas. Radices crebris & acutis in mare saxis descendunt, & pone cavitates exesae & anfractuosae. Quae cum inter se perforata sint, & alta ibi sit maris profunditas; procella nunc impingens, nunc resultans,

λισσυτῶν, βρόμῳ μεγάλῳ παραπλήσιον ἦχον ἐξίησι. τοῦ δὲ [1] κύματος τὸ μὲν πρὸς μεγάλας πέτρας [2] ἀρατ-τόμενον εἰς ὕψος ἵσταται, καὶ τὸν ἀφρὸν θαυμαστὸν τὸ πλῆθος κατασκευάζει, τὸ δὲ καταπινόμενον [3] κοίλωμα σπασμὸν ποιεῖ καταπληκτικόν. ὥστε τοὺς ἀκουσίως ἐγγίσαντας τοῖς τόποις, διὰ τὸ δέος οἱονεὶ προαποθνήσκειν. ταύτην μὲν οὖν τὴν παράλιον ἔχουσιν Ἄραβες οἱ καλούμενοι [4] Θαμουδηνοί. τὴν δ' ἑξῆς ἐπέχει κόλπος εὐμεγέθης, ἐπικειμένων [5] αὐτῷ νήσων σποράδην, τὴν πρόσοψιν ἐχουσῶν ὁμοίαν ταῖς καλουμέναις [6] Ἐχινάσι νήσοις. ἐκδέχονται δὲ [7] ταύτην τὴν παράλιον ἀέριοι θῖνες ἄμμου κατά τε τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος, μέλανες τὴν χρόαν [8] καθεστῶσαι. μετὰ δὲ [9] ταύτας ὁρᾶται χερσόνησος, καὶ λιμὴν [10] εἰς αὐτὴν

Arabes Thamudeni.

Congeries inſularum.

Peninſula amoeniſſima

1 Κλύδωνος Coisl. Mut.

2 Προσαραττόμενον Mutin. non male. Simillimum dabit Alciphron L. I, Ep. 1, p. 5.

3 Κύκλωμα Reg. Mox σπασμὸν καταπληκτικὸν παρέχει Co. Mut. Brevi poſt τοὺς ἀνθρώπους ἐγγίσαντας Reg.

4 Θαμουδινοὶ Coisl. *Thamudaei* Pogg.

5 Αὐτῶν Coisl. tum σποράδων, quod & Mut.

6 Ἐχιναῦσι Vat.

7 Ταύτην τὴν Coisl. Mut, Vulgo τὴν παράλιον.

8 Hanc vocem ignorat Co. & poterit ſine damno abeſſe.

9 Τούτους ὁρᾶται Co. Mut. Vulgo ὑφορᾶται. tum χερσοννῆσος Co.

10 Εἰς αὐτὴν abſunt Coisl.

magni inſtar fremitus ſonum emittit. Fluctus autem pars, grandibus illis ſcopulis illiſa, in altum ſe criſpat, & mirandam ſpumae vim gignit. Pars intra vortices abſorpta, voraginem & divulſionem aquarum terribilem efficit; adeo ut praeter voluntatem his locis appulſi metu tantum non prius exanimentur. Oram hanc tenent Arabes Thamudeni. Contigua vaſtus quidam ſinus alluit, multas ſparſim inſulas complexus, Echinadibus non abſimiles. Oram hanc, quam longa eſt, & quam lata, aërii [quidam] arenae nigro colore cumuli excipiunt. Inde peninſula ſe dat in conſpectum, portum habens

cum pulchro portu Charmuthae.

κάλλιστος τῶν εἰς ἱστορίαν πεπτωκότων, ὀνομαζόμενος Χαρμουθάς. ὑπὸ γὰρ [1] χηλὴν ἐξαίσιον κεκλιμένην πρὸς ζέφυρον κόλπος ἐστὶν οὐ μόνον κατὰ τὴν ἰδέαν θαυμαστὸς, [2] ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν εὐχρηστίαν πολὺ τοὺς ἄλλους ὑπεράγων. παρήκει γὰρ αὐτὸν ὄρος συνηρεφὲς, κυκλούμενον πανταχόθεν ἐπὶ σταδίους ἑκατόν· εἴσπλουν δ' ἔχει δίπλεθρον, ναυσὶ δισχιλίαις [3] ἄκλυστον λιμένα παρεχόμενος. χωρὶς δὲ τούτων εὔυδρός τε ἐστὶ καθ' ὑπερβολὴν, ποταμοῦ μείζονος εἰς αὐτὸν [4] ἐμβάλλοντος, καὶ κατὰ μέσον ἔχει νῆσον εὔυδρον, καὶ δυναμένην [5] ἔχειν κηπεύματα. καθόλου δ' ἐμφερέστατός ἐστι τῷ κατὰ τὴν Καρχηδόνα λιμένι, προσαγορευομένῳ δὲ [6] Κώθωνι· περὶ οὗ τὰς κατὰ μέρος εὐχρηστίας ἐν τοῖς [7] ἰδίοις χρόνοις πειρασόμεθα διελθεῖν· ἰχθύων δὲ πλῆθος ἐκ τῆς μεγάλης θαλάττης εἰς αὐτὸν

1 Χιλὺν Reg. prave.
2 Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν εὐχρηστίαν Co. Mut. Vat. Reg. Clar. 2. tum ὑπερέχων Coisl. Mut. Vulgo ἀλλὰ κ. τῇ εὐχρηστίᾳ, pari ſententia.
3 Ἔχλαυστον Vat.
4 Εἰσβάλλοντος Coisl. Mut.
5 Δέξασθαι Coisl.
6 Κάθωνι Steph. marg. Vat. R. abſunt autem haec Coisl.
7 Οἰκείοις Mut. Coisl.

omnium, quos hiſtorici deſcribunt, elegantiſſimum, nomine Charmutham. Nam crepidini eius prolixae, qua ad Zephyrum inclinat, ſinus non tantum forma admirandus, ſed commoditate etiam longe vincens alios, ſubiectus eſt. Silvoſus in eum mons prominet, ad C ſtadia undique circumfuſus; duûm plethrorum oſtio, bis mille naves excipit, tranquillum a fluctibus portum exhibens. Quin aquis etiam optimis redundat, magno ſe fluvio in eum exonerante. In medio inſulam complectitur irriguam, hortorum culturae aptam. Denique per omnia ſimilis eſt portui Carthaginienſium, qui Cothon nuncupatur. De cuius opportunitate ſuo dicetur loco ſingulatim. Magna vis piſcium ex Oceano, propter tran-

ἀθροίζεται διά τε τὴν νηνεμίαν καὶ τὴν γλυκύτητα τῶν εἰς αὐτὸν [1] καταῤῥεόντων ὑδάτων.

μδʹ. Παραπλεύσαντι δὲ τοὺς τόπους τούτους, ὄρη πέντε διεστηκότα ἀλλήλων εἰς ὕψος ἀνατείνει, [2] συναγομένας ἔχοντα τὰς κορυφὰς εἰς πετρώδη μαστὸν, παραπλήσιον φαντασίαν ἀποτελοῦντα ταῖς κατ' Αἴγυπτον πυραμίσιν. ἑξῆς δ' ἐστὶ κόλπος [3] κυκλοτερὴς μεγάλοις ἀκρωτηρίοις περιεχόμενος. [4] οὗ κατὰ μέσην τὴν διάμετρον ἀνέστηκε λόφος τραπεζώδης, ἐφ' οὗ τρεῖς ναοὶ θαυμαστοὶ [5] τοῖς ὕψεσιν ᾠκοδόμηνται θεῶν, ἀγνοουμένων μὲν ὑφ' Ἑλλήνων, τιμωμένων δ' ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων διαφερόντως. μετὰ δὲ ταῦτα, αἰγιαλὸς παρήκει κάθυγρος [6] ναματιαίοις καὶ γλυκέσι ῥείθροις κατειλημμένος· καθ' ὃν ἐστιν ὄρος ὀνομαζόμενον [7] μὲν

Quinque montium promontorium.

1 Ῥεόντων Vat. Coisl. Mut.

2 Συναγόμενα Coisl.

3 Huic asteriscum addidit Stephanus, neque fuit in Cod. Ursini; legiturque post περιεχόμενος in Reg.

4 Οὗ κατὰ Mut. Reg. Coisl. Clar. 2. Vulgo ὧν.

5 Ταῖς ὄψεσιν Clar. haud male.

6 Ναματιαῖος Co. Mox omnes κατειλημμένος, haud scio an male. διειλημμένος Diodoro atque aliis hac in re tritius est.

7 Hanc vocem Coisl. & Vat. recte addunt.

quillitatem, & aquarum affluentium dulcorem, in eum congregatur.

XLIV. Praetervehenti haec loca v per intervallum montes in altum sese erigunt: quorum vertices pyramidum Aegyptiarum specie in unam quasi papillam coëunt. Sinus inde rotundus, magnis circumvallatus promontoriis, exsistit. In cuius diametri medio collis mensae in modum exsurgit; in quo tria mirandae celsitatis fana Deorum, Graeciae quidem incognitorum, sed quos accolae summo venerationis cultu prosequuntur, exstructa sunt. Post haec litus fontibus scatens, & dulcis aquae rivis interceptum, procurrit. In hoc Chabinus

Χαβῖνον, δρυμοῖς δὲ παντοδαποῖς πεπυκνωμένον. τὴν
Arabes Debae. δὲ χέρσον τὴν ἐχομένην τῆς ὀρεινῆς νέμονται τῶν Ἀράβων οἱ καλούμενοι Δέβαι· οὗτοι δὲ καμηλοτροφοῦντες, πρὸς ἅπαντα χρῶνται τὰ μέγιστα τῶν κατὰ τὸν βίον τῇ τοῦ ζώου τούτου χρείᾳ· πρὸς μὲν γὰρ τοὺς πολεμίους ἀπὸ τούτων μάχονται, τὰς δὲ κομιδὰς τῶν φορτίων ἐπὶ τούτων [1] νωτοφοροῦντες, ῥᾳδίως ἅπαντα συντελοῦσι. τὸ δὲ γάλα πίνοντες, ἀπὸ τούτων διατρέφονται, καὶ τὴν ὅλην χώραν περιπολοῦσιν ἐπὶ τῶν δρομάδων καμήλων. κατὰ δὲ τὴν μέσην χώραν αὐτῶν
Amnis aurifer. φέρεται ποταμὸς, τοσοῦτον χρυσοῦ καταφέρων ψῆγμα φαινόμενον, ὥστε [2] περὶ τὰς ἐκβολὰς τὴν ἰλὺν ἀποφέρεσθαι περιστίλβουσαν. οἱ δ' ἐγχώριοι τῆς μὲν [3] ἐργασίας τῆς τοῦ χρυσοῦ παντελῶς εἰσιν ἄπειροι. φιλόξενοι δ' ὑπάρχουσιν οὐ πρὸς πάντας τοὺς ἀφικνουμένους, ἀλλὰ πρὸς μόνους τοὺς ἀπὸ Βοιωτίας καὶ Πελοποννήσου, διά τινα παλαιὰν ἀφ' Ἡρακλέους οἰ-

1 Φοροῦντες Coisl. male.
2 Κατὰ Coisl. Mut.
3 Εὐεργεσίας Clar.

mons eſt, variis opacus ſaltibus. Terra montanis ſubiecta, ab Arabibus, quos Debas vocant, inhabitatur. Camelorum armentis hi paſcendis vacant: quorum uſus ad maxima vitae negotia illis paratus eſt. Ex his contra hoſtem pugnant. Horum tergis onera vectant, & expedite cuncta paragunt. Horum lac bibunt: hi nutrimenta eis praeſtant. Dromedariis quoque camelis totam regionem percurſitant. Per medium fertur amnis, auri ſecum ramenta tanta ubertate devolvens, ut limus circa oſtia eiectus rutilare videatur. Auri tamen operatio accolis prorſus incognita eſt. Hoſpitales ſunt, non erga quoſvis advenas, ſed Boeotos & Peloponneſios tantum, propter antiquam ſcilicet ab Hercule inde cum gen-

κειότητα πρὸς τὸ ἔθνος, ἣν μυθικῶς ἑαυτοὺς παρειληφέναι παρὰ τῶν προγόνων ἱστοροῦσιν. ἡ δ' ἑξῆς χώρα κατοικεῖται [1] μὲν ὑπὸ Ἀράβων Ἀλιλαίων καὶ Γασανδῶν, [2] οὐκ ἔμπυρος οὖσα καθάπερ αἱ πλησίον, ἀλλὰ μαλακαῖς καὶ δασείαις νεφέλαις πολλάκις κατεχομένη. ἐκ δὲ τούτων νιφετοὶ γίνονται καὶ χειμῶνες εὔκαιροι, καὶ ποιοῦντες τὴν θερινὴν ὥραν εὔκρατον. ἥ τε χώρα πάμφορός ἐστι καὶ διάφορος κατὰ τὴν ἀρετὴν, οὐ μέντοι τυγχάνει τῆς ἐνδεχομένης ἐπιμελείας, διὰ τὴν [3] τῶν λαῶν ἀπειρίαν. τὸν δὲ χρυσὸν εὑρίσκοντες ἐν τοῖς φυσικοῖς ὑπονόμοις τῆς γῆς, συνάγουσι πολὺν· οὐ τὸν ἐκ [4] ψήγματος συντηκόμενον, ἀλλὰ τὸν αὐτοφυῆ, καὶ καλούμενον ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ἄπυρον. κατὰ δὲ τὸ μέγεθος ἐλάχιστος μὲν εὑρίσκεται παραπλήσιος [5] πυρῆνι, μέγιστος δὲ οὐ πολὺ λειπόμενος

Alilaei & Gasandae Arabes,

quorum regio aurum nativum profert.

1 Μὲν deest Co. Mox Ἀλιαίων καὶ Γασάντων Ci. 1. Ἀλιάων Vat. Mut. Vulgo ἀλιέων.

2 Οὐκ ἔμπυρος καὶ θερμὴ Cod. Ursini.

3 Τῶν ἄλλων Clar. τῶν λαῶν Co.

4 Τοῦ ψήγματος Vat. Coisl.

5 Πυρῆνι, τῷ τῆς ἐλαίας ὀστῷ ex Scholio Codex Ursini.

te hac necessitudinem: quam fabulose a maioribus ad se derivatam asserunt. Adhaerens illi regio ab Alilaeis & Gasandis, Arabum populis, habitatur: quae non igneo Solis aestu torretur, ut propinquae, sed mollibus & spissis saepe nubibus obtegitur; unde nives ac pluviae commodae & opportunae exsistunt, quae aestatem quoque bene temperant. Ad quodvis ibi tellus ferendum est idonea, & benignitate excellit: sed per inscitiam hominum non iusto afficitur cultu. Magna vis auri e cuniculis a natura factis eruitur; non e ramentis colliquefactum, sed sponte sua natum; quod ab eventu apyrum, id est, ignis expers, nominatur. Minimum eius frustum nucleo modico par est, maximum a nuce regia

βασιλικοῦ καρύου. Φοροῦσι δ' αὐτὸν περί τε τοὺς καρποὺς τῶν χειρῶν καὶ περὶ τοὺς τραχήλους, τετρημένον ἐναλλὰξ λίθοις διαφανέσι. καὶ τούτου μὲν τοῦ γένους ἐπιπολάζοντος παρ' αὐτοῖς, χαλκοῦ δὲ καὶ σιδήρου σπανίζοντος, ἐπίσης ἀλλάττονται ταῦτα τὰ φορτία πρὸς τοὺς ἐμπόρους.

Carbae & Sabaei Arabes, qui Arabiam felicem incolunt.

με'. Μετὰ δὲ τούτους ὑπάρχουσιν ὀνομαζόμενοι [1] Κάρβαι, καὶ μετὰ τούτους Σαβαῖοι, πολυανθρωπότατοι τῶν Ἀραβικῶν ἐθνῶν ὄντες. νέμονται [2] γὰρ τὴν εὐδαίμονα λεγομένην Ἀραβίαν, φέρουσαν τὰ πλεῖστα τῶν παρ' ἡμῖν ἀγαθῶν, καὶ θρεμμάτων παντοδαπῶν ἐκτρέφουσαν πλῆθος ἀμύθητον. εὐωδία τε γὰρ [3] πᾶσαν αὐτὴν ἐπέχει φυσική, διὰ τὸ πάντα σχεδὸν τὰ ταῖς [4] ὀδμαῖς πρωτεύοντα φύεσθαι κατὰ τὴν χώραν ἀνέκλειπτα. κατὰ μὲν γὰρ τὴν παράλιον φύεται τὸ καλούμενον βάλσαμον, καὶ κασία, καὶ πόα

Huius regionis suavissimi odores,

1 Κάρβαι Clarom. Coisl. Mut. Vulgo Κάρβοι.
2 Δὲ τὴν Coisl.
3 Αὐτὴν πᾶσαν Co. Mut. Vat.
4 Ὀσμαῖς iidem.

non multum exceditur. Circa basim manuum & colla id ipsum gestant, pellucidis invicem lapillis traiectum. Ut autem hoc metalli genere abundant, sic aeris & ferri penuria laborant. Propterea aequali haec auri pondere cum mercatoribus permutant.

XLV. Hos sequuntur, quos Carbas vocant; & deinde Sabaei, prae aliis Arabiae gentibus populosi. Arabiam enim illam felicem tenent, rerum, quae apud nos magni aestimantur, oppido divitem, & pecorum omnis generis longe foecundissimam. Totam enim naturalis quaedam fragrantia obtinet, eo quod pleraque omnia, unde praestantissimi odores exspirant, citra defectionem ibi nascuntur. In maritimis balsamum crescit, & casia,

τις ἄλλη, ἰδιάζουσαν φύσιν ἔχουσα. αὕτη δὲ, πρόσφατος μὲν οὖσα, τοῖς ὄμμασι προσηνεστάτην [1] παρέχει τέρψιν, ἐγχρονισθεῖσα δὲ, συντόμως γίνεται ἐξίτηλος. κατὰ δὲ τὴν μεσόγειον ὑπάρχουσι δρυμοὶ συνηρεφεῖς, καθ᾽ οὓς ἐστι δένδρα μεγάλα λιβανωτοῦ καὶ σμύρνης· πρὸς δὲ τούτοις [2] φοίνικος καὶ καλάμου καὶ κιναμώμου, καὶ [3] τῶν ἄλλων τῶν τούτοις ὁμοίαν ἐχόντων τὴν εὐωδίαν. οὐδὲ γὰρ ἐξαριθμήσασθαι δυνατὸν τὰς ἑκάστων ἰδιότητάς τε καὶ φύσεις, διὰ τὸ πλῆθος καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐκ πάντων ἀθροιζομένης ὀσμῆς. θεία γάρ τις φαίνεται καὶ λόγου κρείττων ἡ προσπίπτουσα καὶ κινοῦσα τὰς ἑκάστων αἰσθήσεις εὐωδία. καὶ γὰρ τοὺς παραπλέοντας, καίπερ πολὺ τῆς χέρσου κεχωρισμένους, οὐκ ἀμοίρους ποιεῖ τῆς τοιαύτης ἀπολαύσεως. κατὰ γὰρ [4] τὴν ἐαρινὴν ὥραν, ὅταν ἄνεμος ἀπόγειος γένηται, συμβαίνει τὰς ἀπὸ τῶν σμυρ-

1 Παρέχεται Coisl. Vat. Reg. satis bene.
2 Φοίνικες Coisl. Mut.
3 Tres hae voces desunt Clar. 1. prave.
4 Τὴν θερινὴν Coisl. Mut.

aliaque peculiaris genii herba, quae recenti adhuc vigore, suavissimam oculis voluptatem affert. Inveterata subito flaccescit. In mediterraneis saltus opaci exsistunt, inque his celsae thuris, myrrhae, palmae, calami, cinamomi, & aliorum ita suaveolentium arbores, exsurgunt. Quis singulorum proprietates & naturas, in tanta multitudine & odorum e cunctis prodeuntium excellentia, percenseat? Fragrantia enim illa, quorumcunque sensus exhalatione sua percellens, omnino res divina est, & oratione maior, quae & longe continentem hanc praeternavigantes voluptatis suae non immunes esse patitur. Veris enim tempore excitatus a terra ven-

νοφόρων δένδρων καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ἀποπνεομένας εὐωδίας διϊκνεῖσθαι πρὸς τὰ πλησίον μέρη τῆς θαλάττης. οὐ γὰρ ὥσπερ παρ' ἡμῖν ἀποκειμένην καὶ παλαιὰν ἔχει τὴν τῶν ἀρωμάτων φύσιν, ἀλλὰ τὴν ἀκμάζουσαν [1] ἐν ἄνθει νεαρὰν δύναμιν, καὶ διϊκνουμένην πρὸς τὰ λεπτομερέστατα τῆς αἰσθήσεως. κομιζούσης γὰρ τῆς αὔρας τὴν ἀπόῤῥοιαν τῶν εὐωδεστάτων, [2] προσπίπτει τοῖς πλέουσι τὴν παράλιον προσηνὲς καὶ πολὺ, πρὸς δὲ τούτοις ὑγιεινὸν καὶ παρηλλαγμένον ἐκ τῶν ἀρίστων μίγμα. οὔτε γὰρ τετμημένου τοῦ καρποῦ, καὶ τὴν ἰδίαν ἀκμὴν ἐκπεπνευκότος, οὔτε τὴν ἀπόθεσιν ἔχοντος [3] ἐν ἑτερογενέσιν ἀγγείοις, ἀλλ' ἀπ' αὐτῆς τῆς νεαρωτάτης ὥρας, καὶ τὸν βλαστὸν ἀκέραιον παρεχομένης τῆς θείας φύσεως· ὥστε τοὺς μεταλαμβάνοντας τῆς ἰδιότητος, δοκεῖν ἀπολαύειν τῆς μυθο-

1 Ἐπανθεῖ Vat.

2 Προσπίπτει τοῖς προσπλέουσι Coisl. Mut. Ceteri vulgo προσπίπτειν τοῖς πλέουσι.

3 Ἐν ἑτέροις γένεσιν ἢ ἐν ἀγγείοις Coisl. Mut.

tus, e myrrhiferis & id genus ceteris arbuſtis exhalantes odorum auras in vicinas maris partes tranſmittit. Non enim abiectam & quaſi exoleſcentem, ut apud nos, aromata naturam habent, ſed virtutem adhuc novam, & in flore vigentem, ad intimos uſque ſenſus ſubtiliter transfundunt. Dum enim evaporantes fragrantiſſimorum germinum ſpiritus aurae tranſportant, fit, ut iucunda & copioſa, nec non ſanitati conducens, & inuſitata ex optimis rebus mixtura, ad oram illam legentes deferatur. Non enim ex fructu inciſo, & cuius vigor iam exſpiravit, aut qui in diverſi generis vaſa ſit reconditus, ſed a recenti maturitate, & divina ſincerae ſtirpis natura, odoratus ille promanat; adeo ut, qui participes huius boni fiunt, ambroſia fabulis decan-

λογουμένης ἀμβροσίας, διὰ τὸ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐωδίας μηδεμίαν [1] ἑτέραν εὑρίσκειν προσηγορίαν οἰκείαν.

μϛʹ. Οὐ μὴν ὁλόκληρον καὶ χωρὶς [2] Φθόνου τὴν εὐδαιμονίαν ἡ τύχη τοῖς ἀνθρώποις περιέθηκεν, ἀλλὰ τοῖς τηλικούτοις δωρήμασι παρέζευξε τὸ βλάπτον καὶ νουθετῆσον τοὺς διὰ τὴν συνέχειαν τῶν ἀγαθῶν εἰωθότας καταΦρονεῖν τῶν θεῶν. κατὰ γὰρ τοὺς εὐωδεστάτους δρυμοὺς ὄΦεων ὑπάρχει πλῆθος, οἳ τὸ μὲν χρῶμα Φοινικοῦν ἔχουσι, μῆκος δὲ σπιθαμῆς, δήγματα δὲ ποιοῦνται παντελῶς ἀνίατα· δάκνουσι δὲ προσπηδῶντες, καὶ ἀλλόμενοι πρὸς ὕψος αἱμάττουσι τὸν χρῶτα. ἴδιον δέ τι παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις συμβαίνει περὶ τοὺς ἠσθενηκότας ὑπὸ μακρᾶς νόσου τὰ σώματα. διαπνεομένου γὰρ τοῦ σώματος ὑπ' ἀκράτου καὶ τμητικῆς Φύσεως, καὶ τῆς συγκρίσεως τῶν ὄγκων εἰς ἀραίωμα συναγομένης, ἔκλυσις ἐπακολουθεῖ δυσβοήθητος.

sed serpentum perniciosorum abundantia.

1 Εὑρίσκειν ἑτερ. οἰκείαν προσηγορίαν Vat. Reg. οἰκείαν Coisl. non agnoscit.

2 Πόνου Mut. Mox τοῖς ἀνθρώποις desunt Reg. τοῖς ἀνθρώποις ἡ τύχη περιέθηκεν Vat. Coisl.

tata sibi frui videantur: cum summa odorum suavitas dignius se nomen haud inveniat.

XLVI. Nec tamen integram, nullaque invidia permixtam hanc felicitatem sors hominibus affudit, sed tantis dotibus nocumentum quoddam adiunxit, quo per continuam bonorum affluentiam Deos contemnere soliti meliora doceantur. Saltus enim fragrantissimi serpentibus abundant, colore puniceo, longitudine spithamae, & morsu plane immedicabili. Assultu quodam feriunt, & concitato in altum impetu corpus cruentant. Singulare quid incolis longo debilitatis morbo accidit. Nam quia immoderata penetrandi vis corpus perflat, & concretionem partium ad laxitatem redigit, vix curabilis tandem exsolutio consequitur. Idcirco bitumine,

Bitumen & barba hirci, contra morbos remedia.

διόπερ τοῖς τοιούτοις ἄσφαλτον παραθυμιῶσι καὶ [1] τράγου πώγωνα, ταῖς ἐναντίαις φύσεσι καταμαχόμενοι τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐωδίας. τὸ γὰρ καλὸν ποσότητι μὲν καὶ τάξει μετρούμενον ὠφελεῖ καὶ τέρπει τοὺς ἀνθρώπους, ἀναλογίας δὲ καὶ καθήκοντος καιροῦ διαμαρτὸν, ἀνόνητον ἔχει τὴν δωρεάν. τοῦ δ' ἔθνους τούτου

Sabae, urbs regia.

μητρόπολις ἐστὶν, ἣν καλοῦσι [2] Σάβας, ἐπ' ὄρους ὠκισμένη.

Regum conditio;

βασιλέας δ' ἐκ γένους ἔχει τοὺς διαδεχομένους, οἷς τὰ πλήθη τιμὰς ἀπονέμει μεμιγμένας ἀγαθοῖς καὶ κακοῖς. μακάριον μὲν γὰρ βίον ἔχειν δοκοῦσιν, ὅτι πᾶσιν ἐπιτάττοντες, οὐδένα λόγον [3] ὑπέχουσι τῶν πραττομένων. ἀτυχεῖς δὲ νομίζονται, καθόσον [4] οὐκ ἔξεστιν αὐτοῖς οὐδέποτε ἐξελθεῖν ἐκ τῶν βασιλείων. εἰ δὲ μὴ, γίνονται λιθόλευστοι ὑπὸ τῶν ὄχλων, κατά τινα χρησμὸν ἀρχαῖον. τοῦτο δὲ τὸ ἔθνος οὐ μόνον

1 Τραγοπώγωνα Steph. margo & Ven.
2 Σάβας eadem ora, Reg. Mut. Vat. Coisl. Clar. 1. Vulgo Σάβα.
3 Ὑπερέχουσι Coisl.
4 Οὐκ ἔστιν Clar. 1.

hircique barba ſuffitum aegris faciunt, ut nimias fragrantiae vires contrarii odoris natura expugnent. Bonum enim, iuſta menſura & convenienti ordine adhibitum, iuvat & delectat homines: a debito autem proportionis & temporis modo exorbitans, infructuoſam ſui largitionem habet. Gentis huius urbs, quam Sabas vocant, caput eſt, monti incumbens. Reges ſucceſſione gentili imperant: quibus honores bonis maliſque permixtos vulgus defert. Beatam quidem vitam agere videntur; quod cunctis iura dantes ipſi nullam geſtorum a ſe rationem reddere coguntur. At infelix horum conditio eſt, quatenus nunquam e regia exire illis licet. Si contra egerint, plebs lapidum coniectu (ſic enim vetus iubet oraculum) eos obruit. Natio haec non finitimos

τῶν πλησιοχώρων [1] Ἀράβων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρει πλούτῳ καὶ ταῖς ἄλλαις κατὰ μέρος πολυτελείαις. ἐν γὰρ ταῖς τῶν φορτίων ἀλλαγαῖς καὶ πράσεσιν, ὄγκοις ἐλαχίστοις πλείστην ἀποφέρονται τιμὴν ἁπάντων ἀνθρώπων, τῶν ἀργυρικῆς ἀμείψεως ἕνεκα τὰς ἐμπορίας ποιουμένων. διόπερ ἐξ αἰῶνος ἀπορθήτων αὐτῶν γεγενημένων διὰ τὸν ἐκτοπισμὸν, καὶ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου [2] πλήθους ἐπικεκλυκότος παρ᾽ αὐτοῖς, καὶ μάλιστα ἐν [3] Σάβαις, ἐν ᾗ τὰ βασίλεια κεῖται, [4] τορεύματα μὲν ἀργυρᾶ τε καὶ χρυσᾶ παντοδαπῶν ἐκπωμάτων ἔχουσι, [5] κλίνας δὲ καὶ τρίποδας ἀργυρόποδας, καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν ἄπιστον τῇ πολυτελείᾳ· κιόνων τε [6] ἁδρῶν περίστυλα, τὰ μὲν ἐπίχρυσα, τὰ δ᾽ ἀργυροειδεῖς ἐπὶ τῶν κιονο-

gens libera & beata,

summa auri argentique copia,

supellex magnifica.

1 Ἀράβων Mut. Coisl. Vulgo βαρβάρων.

2 Πλήθους Mut. Ceteri omnes πλῆθος, prave.

3 Σάμαις Steph. marg. & Ursini Codex. Σάβαις Coislin. Clar. Mutin. Vatic. Reg. Vindobon. Pogg. Vulgo Σαγυαῖς.

4 Τόρευα τὰ Vindobon. Coisl.

5 Κτίνας τε Vindob.

6 Καὶ deest Coisl. Vindob. qui quoque ἁδρῶν optime praefert. Ceteri καὶ ἀνδρῶν.

tantum Arabes, sed ceteros etiam mortales, divitiis, & quavis rerum pretiosarum copia, antecellit. Nam in commerciis quando aliquid distrahunt, pro exigui ponderis merce plurimum auferunt pretii prae omnibus, qui argentum rebus suis commutant. Ideo cum per omnium memoriam propter longinquitatem situs in nullius unquam potestatem venerint, aurique & argenti copia quasi circumfluant, maxime Sabis, ubi regia illis sedes, toreumata omnis generis, & ex argento auroque pocula, lectos etiam & tripodes argenteis fulcris, aliamque supellectilem, magis quam credas sumtuosam, possident. Porticus magnarum columnarum partim deauratae sunt, partim argenteas in capitellis effigies susti-

κράνων τύπους ἔχοντα. τὰς δ' ὀροφὰς καὶ θύρας χρυσαῖς φιάλαις [1] λιθοκολλήτοις καὶ πυκναῖς διειληφότες, ἅπασαν τὴν τῶν οἰκιῶν κατὰ μέρος οἰκοδομίαν πεποίηνται θαυμαστὴν ταῖς πολυτελείαις, [2] τὰ μὲν γὰρ ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ, τὰ δ' ἐξ ἐλέφαντος καὶ τῶν διαπρεπεστάτων λίθων, ἔτι δὲ τῶν ἄλλων, τῶν τιμιωτάτων παρ' ἀνθρώποις, κατεσκευάκασιν. ἀλλὰ γὰρ οὗτοι μὲν ἐκ πολλῶν χρόνων τὴν εὐδαιμονίαν ἀσάλευτον ἔσχον, διὰ τὸ παντελῶς [3] ἀπεξενῶσθαι τῶν διὰ τὴν ἰδίαν πλεονεξίαν ἕρμαιον ἡγουμένων τὸν ἀλλότριον πλοῦτον. ἡ δὲ κατὰ τούτους θάλαττα λευκὴ φαίνεται τὴν χρόαν, ὥσθ' ἅμα θαυμάζειν τὸ παράδοξον, καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ συμβαίνοντος ἐπιζητεῖν. νῆ-
Infulae beatae. σοι δ' εὐδαίμονες πλησίον ὑπάρχουσιν, ἔχουσαι πόλεις [4] ἀτειχίστους, ἐν αἷς τὰ βοσκήματα πάντα λευκὴν ἔχει τὴν χρόαν, καὶ τοῖς θήλεσιν αὐτῶν οὐκ ἐπι-

1 Χρυσοκολλήτους Coisl. Mut.
2 Τὰ μὲν γὰρ Vindob. bene. Vulgo γὰρ deſit.
3 Ἀποξενῶσθαι Clar. 1.
4 Ἀτειχίστους Steph. ora, Mut. Vat. Reg. Vindob. Clar. 2. Pogg. Ceteri εὐτειχίστους.

nent. Laquearia & portae crebras ex auro & pretioſis lapillis phialas oſtentant. Siquidem in totam aedium ſubſtructionem mirificos impendunt ſumtus; nunc argento & auro, nunc ebore & lapillis exquiſitis, aliiſque apud homines magnae aeſtimationis rebus, illas exornantes. Per multas enim aetates illabefactatam retinuere felicitatem, quod longiſſime remoti ſunt ab illis, qui per avaritiam ſuam in aliorum opibus lucrum ponunt. Mare illic candidum refert colorem, ut quis ſimul inuſitatum rei modum & cauſam merito demiretur. Fortunatae prope inſulae exſtant, haud munitis frequentatae oppidis: ubi greges & armenta in univerſum nivei ſunt coloris;

φύεται τὸ καθόλου κέρας. εἰς ταύτας δ' ἔμποροι [1] πανταχόθεν καταπλέουσι, μάλιστα δ' εἰς Ποτάνας, ἣν Ἀλέξανδρος ᾤκισε παρὰ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν, ναύσταθμον ἔχειν βουλόμενος τῆς παρὰ τὸν ὠκεανὸν παραλίου. περὶ μὲν οὖν τῆς χώρας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ [2] ἐνοικούντων ἀρκεσθησόμεθα τοῖς εἰρημένοις.

μζʹ. Περὶ δὲ τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν ὁρωμένων παραδόξων ἐν τοῖς τόποις οὐ παραλειπτέον. θαυμασιώτατον μὲν οὖν ἐστι τὸ περὶ [3] τὴν ἄρκτον ἱστορούμενον, καὶ πλείστην ἀπορίαν [4] παρεχόμενον τοῖς πλωϊζομένοις. ἀπὸ γὰρ μηνὸς, ὃν καλοῦσιν Ἀθηναῖοι [5] Μαιμακτηριῶνα, τῶν ἑπτὰ τῶν κατὰ τὴν ἄρκτον ἀστέρων οὐδένα φασὶν ὁρᾶσθαι μέχρι τῆς πρώτης φυλακῆς· τῷ δὲ Ποσειδεῶνι μέχρι δευτέρας, καὶ κατὰ τοὺς ἑξῆς ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον [6] πλωϊζομένοις. τῶν δ' ἄλλων τοὺς

Singularia in coelo, in ortu siderum ac Solis praesertim, observata.

1 Πάντοθεν Coisl. Mut. Clar. 1. Reg. Vat.
2 Κατοικούντων Vindob. Coisl. Mut.
3 Τὸν ἄρατον Clar. 1. absurde.
4 Παρέχον Clar. 2.
5 Μεμακτηριῶνα Vindob.
6 Πλωϊζομένοις ἀθεωρήτους ὑπάρ.

nec ullum femineo ſexui cornu agnaſcitur. Ad has undique mercatores commeant; inprimis a Potana, quam Alexander ad Indum flumen condidit, ut commodam in illa Oceani ora navium ſtationem haberet. Atqui de regione hac, eiuſque incolis, iam ſat dictum eſſe arbitramur.

XLVII. Nunc quae mira iſtic in coelo videntur non praetermittenda ſunt. Omnium vero maximam incurrit admirationem, nec mediocrem navigantibus dubitationem movet, quod de urſa coeleſti commemoratur. A menſe enim, quem Maemacterionem Athenienſes [Romani Decembrem] vocant, nulla ſeptemtrionum circa urſam ad primam uſque vigiliam; Poſideone [qui Ianuarius eſt Romanis] uſque ad ſecundam; in ſequentibus etiam paulatim a navigantibus haud conſpici, per-

ὀνομαζομένους πλανήτας ἀθεωρήτους ὑπάρχειν, τοὺς μὲν μείζονας τῶν παρ' ἡμῖν, ἑτέρους δὲ μηδὲ τὰς ὁμοίας ἀνατολὰς καὶ δύσεις ποιεῖσθαι. τὸν δ' ἥλιον οὐχ ὥσπερ παρ' ἡμῖν βραχὺ πρὸ τῆς ἰδίας ἀνατολῆς προαποστέλλειν τὸ φῶς, ἀλλ' ἔτι νυκτὸς οὔσης σκοταίου παραδόξως [1] ἄφνω φανέντα ἐκλάμπειν. διὸ καὶ μηδέ ποθ' ἡμέραν ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις γίνεσθαι, πρὶν ὀραθῆναι τὸν ἥλιον. ἐκ μέσου δὲ τοῦ πελάγους φασὶν ἀναφαινόμενον αὐτὸν ὁρᾶσθαι μὲν ἄνθρακι παραπλήσιον τῷ πυρωδεστάτῳ, σπινθῆρας δ' ἀφ' ἑαυτοῦ μεγάλους ἀποῤῥίπτειν· καὶ τῷ τύπῳ [2] μὴ κωνοειδῆ φαίνεσθαι, καθάπερ ἡμεῖς δοξάζομεν, ἀλλὰ κίονι τὸν τύπον ἔχειν ἐμφερῆ, μικρὸν ἐμβριθεστέραν ἔχοντι τὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐπιφάνειαν. πρὸς δὲ τούτοις [3] μήτ' αὐ-

χειν. τῶν δὲ ἄλλων τοὺς ὀνομαζομένους πλανήτας, τοὺς μὲν μείζονας τῶν παρ' ἡμῖν, ἑτέρους δὲ μηδὲ τὰς ὁμοίας ἀνατολὰς καὶ δύσεις π. Vind. & Coislin. In Vat. τοὺς μὲν μείζον. — — — καὶ δύσεις π. plane, ut illi. — ὑπάρχειν, τοὺς μὲν μείζονας, omiſſis, quae nos induximus, Ven. Vulgo πλωϊζομένους. τῶν δ' ἄλλων τοὺς ὀνομαζ. πλανήτας ἀθεωρήτους ὑπάρχειν. τῶν δὲ ἄλλων τοὺς μὲν μείζονας ὑπάρχειν τῶν παρ' ἡμῖν κατὰ τὰς ἀνατολὰς, ἑτέρους δὲ μὴ τὰς ὁμοίας ἀνατολ. &c. vocibus tamen ὑπάρχειν & κατὰ τὰς ἀνατολὰς Stephan. aſteriſcum, defectus indicem, addidit.

1 Ἄνω Coisl. Mox τὸ ἥλιον prave omnes.

2 Sic omnes. Pogg. *forma non rotunda.*

3 Μήτ' ἑαυτὴν Clar. 2.

hibetur. De reliquis eas, quas erraticas vocant, conſpectui illorum non exhiberi: alias maiores eſſe, quam nobis videntur: alias non conſimili modo aſcendere ac deſcendere. Nec Solem, ut apud nos, modicum ortui ſuo iubar praemittere; ſed intempeſta adhuc nocte inſolenti apparitione ſubito effulgere. Ideo nunquam illic prius dieſcere, quam Sol totus conſpiciatur. Ex medio (ut aiunt) pelago emergit, candenti aſſimilis carboni, & ſcintillas de ſe ingentes proiicit. Nec rotunda, aut diſci, ut nobis videtur, figura apparet, ſed columnae ſpeciem refert, cuius caput aliquanto craſſius appareat.

γὴν ποιεῖν, μήτ' ἀκτῖνας βάλλειν ἄχρι πρώτης ὥρας, φαινομένου πυρὸς ἀλαμποῦς ἐν σκότει· δευτέρας δ' ἀρχομένης, ἀσπιδοειδῆ γίνεσθαι, καὶ τὸ φῶς βάλλειν ἀπότομον καὶ πυρῶδες καθ' ὑπερβολήν. κατὰ δὲ τὴν δύσιν ἐναντία γίνεσθαι συμπτώματα [1] περὶ αὐτόν. δοκεῖν γὰρ τοῖς [2] ὁρῶσι καιναῖς ἀκτῖσι φωτίζειν τὸν κόσμον, οὐκ ἔλαττον ὡρῶν δυεῖν· ὡς δ' Ἀγαθαρχίδης ὁ Κνίδιος [3] ἀνέγραψεν, ὡρῶν τριῶν. τοῦτον δὴ τὸν καιρὸν ἥδιστον τοῖς ἐγχωρίοις φαίνεσθαι, ταπεινουμένου τοῦ καύματος διὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. τῶν δ' ἀνέμων ζέφυροι μὲν καὶ λίβες, ἔτι δ' ἀργέσται καὶ εὗροι, πνέουσι καθάπερ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις· νότοι δὲ κατὰ μὲν Αἰθιοπίαν [4] οὔτε πνέουσιν, οὔτε γνωρίζονται τὸ σύνολον, κατὰ δὲ τὴν Τρωγλοδυτικὴν καὶ τὴν Ἀραβίαν θερμοὶ γίνονται καθ' ὑπερβολὴν, ὥστε καὶ τὰς

Venti his regionibus familiares.

1 Περὶ Coisl. Mut. Vulgo πρὸς omnes alii.
2 Ὁρῶσι μὲν ταῖς ἀκτ. Steph. ora, Reg. μὲν αἷς Vat. καιναῖς Co. *novis radiis* Pogg. Ceteri κεναῖς, & mox ἐλαττόνων omnes.
3 Ἀνέγραψε τριῶν Coisl. Mut.
4 Οὔτε γνωρίζονται Coisl.

Praeterea neque ſplendorem neque radios ad primam uſque horam fundit; ſed ut ignis abſque luce in tenebris emicat. Ineunte ſecunda, clypei formam induit, ſubitumque ac ſupra modum fervens lumen diſpergit. Sub occaſum vero contraria in ipſo eveniunt. Nam novis radiis non minus quam per duas, vel ut Agatharchides ſcribit, per tres horas illuſtrare mundum intuentibus videtur. Quod tempus incolis omnium eſt iucundiſſimum, deminuto iam per occaſum Solis aeſtu. Ex ventis Favonii & Africi, nec non Argeſtae & Euri, ut alibi terrarum, ſpirant. Sed Auſtri per Aethiopiam neque flant, neque in ullam venere cognitionem. In Troglodytica tamen & Arabia fervorem ſupra modum in-

ὕλας [1] ἐκπυροῦν, καὶ τῶν καταφευγόντων εἰς τὰς ἐν ταῖς καλύβαις σκιὰς ἐκλύειν τὰ σώματα. ὁ δὲ βορέας δικαίως ἂν ἄριστος νομίζοιτο, διϊκνούμενος εἰς ἅπαντα τόπον τῆς οἰκουμένης, καὶ διαμένων ψυχρός.

Afri Aegypto proximi: μη'. Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων, οἰκεῖον ἂν εἴη διελθεῖν [2] περὶ τῶν Λιβύων τῶν πλησίον Αἰγύπτου κατοικούντων καὶ τῆς ὁμόρου χώρας. τὰ γὰρ περὶ Κυρήνην καὶ τὰς Σύρτεις, ἔτι δὲ τὴν μεσόγειον τῆς κατὰ τοὺς τόπους τούτους χέρσου, [3] κατοικεῖ τέτταρα γένη Λιβύων· ὧν οἱ μὲν ὀνομαζόμενοι [4] Νασαμῶνες (Nasamones,) νέμονται τὰ νεύοντα μέρη πρὸς νότον, οἱ δ' [5] Αὐχῖσαι (Auchisae,) τὰ πρὸς τὴν δύσιν· οἱ δὲ Μαρμαρίδαι (Marmaridae,) κατοικοῦσι τὴν μεταξὺ ταινίαν Αἰγύπτου καὶ Κυρήνης, μετέχοντες καὶ τῆς παραλίας. [6] οἱ δὲ Μάκαι (Macae;) πολυανθρωπίᾳ τῶν ὁμοεθνῶν προέχοντες νέμονται τοὺς τόπους τοὺς περὶ τὴν

1 Ἐκροῦν Clar. 1.
2 Περὶ τῶν Λιβ. Coisl. Clar. 1. Reg. Vat. Vulgo deſit articulus.
3 Κατοικεῖ δὲ γένη Cl. 1. quod vitium natum eſt ex numeri nota.
4 Βασαμῶνες Mut.
5 Αὐχεῖσαι Vat. αὖ ὀχεῖται M. Αὐοχεῖται Coisl. Clar. 2. Pogg.
6 Οἱ δ' Ἀμάκαι Coisl. Mut. & tum τῶν ἐθνῶν προέχοντες.

tendunt, ita ut ſilvas quoque incendant; & quamvis ſub tuguria homines refugiant, toto tamen corpore elangueſcunt. Ideo Boreas merito ventorum optimus iudicetur, qui totum pervadens orbem perpetuam refrigerandi vim conſervat.

XLVIII. His ita explanatis Afros etiam Aegypto propinquos, & contermina illis loca, percurrere, non alienum fuerit. Namque Cyrenen & Syrteis, per interiores porro terras diffuſa, accolunt IV Afrorum genera. Naſamones qui vocantur, partes Auſtro expoſitas tenent. Auchiſae verſus occidentem habitant. Marmaridae longos inter Cyrenem & Aegyptum tractus ad maris uſque litora frequentant. Macae, omnium cognatarum gentium populoſiſſimi, ad Syrtes ſunt reiecti. Ex his

Σύρτιν. τῶν δὲ προειρημένων Λιβύων γεωργοὶ μέν εἰσιν, οἷς ὑπάρχει χώρα δυναμένη καρπὸν φέρειν δαψιλῆ· νομάδες δ᾽, ὅσοι τῶν κτηνῶν τὴν ἐπιμέλειαν ποιούμενοι, τὰς τροφὰς ἔχουσιν ἀπὸ τούτων. ἀμφότερα δὲ τὰ γένη ταῦτα [1] βασιλέας ἔχει, καὶ βίον οὐ παντελῶς ἄγριον, οὐδ᾽ ἀνθρωπίνης ἡμερότητος ἐξηλλαγμένον. τὸ δὲ τρίτον γένος οὔτε [2] βασιλέως ὑπακοῦον, οὔτε τοῦ δικαίου λόγον οὐδ᾽ ἔννοιαν ἔχον, ἀεὶ λῃστεύει· ἀπροσδοκήτως δὲ τὰς ἐμβολὰς ἐκ τῆς ἐρήμου ποιούμενον, ἁρπάζει τὰ παρατυχόντα, καὶ ταχέως ἀνακάμπτει πρὸς τὸν αὐτὸν [3] τόπον. πάντες δ᾽ οἱ Λίβυες οὗτοι θηριώδη βίον ἔχουσιν, ὑπαίθριοι διαμένοντες, καὶ τὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἄγριον ἐζηλωκότες. οὔτε γὰρ ἡμέρου διαίτης οὔτ᾽ ἐσθῆτος μετέχουσιν, ἀλλὰ δοραῖς αἰγῶν σκεπάζουσι τὰ σώματα. τοῖς δὲ δυνάσταις αὐτῶν πόλεις

horum alii agricolae,

alii nomades,

alii latrones.

1 Βασιλέας Reg. Pogg. Ceteri βασιλείας.

2 Βασιλέων ὑπαχ. Steph. ora & Reg. βασιλέως ὑπαχ. Coisl. Vat. sine ἑνὸς, quae vocula in ceteris. βασιλέως ὑπήκοον Ven. satis commode.

3 Πρὸς τὸν αὐτοῦ τόπον Clar. 2. & margo Clar 1. τρόπον Mut. & ἔχουσιν. Vulgo ἔχουσι.

Afrorum gentibus ruricolae sunt, quibus solum frugibus ubertim producendis aptum contigit. Nomades alii, quicunque rei pecuariae dant operam, & victum inde acquirunt. Utrumque genus suo paret regi, vitamque non prorsus ferinam, aut ab humanitatis cultu remotam, agit. Tertium vero nec uni regi subditum, nec iusti & aequi rationem notitiamque habens, perpetuis indulget latrociniis. Eruptionibus subito e solitudine factis, quaevis obvia diripiunt, & statim ad consueta se lustra subducunt. Omnes hi Libyes, sub dio commorantes belluino more vivunt, studiisque efferati sunt. Nec enim victu, nec vestitu cultiore afficiuntur, sed caprarum pellibus corpora integunt. Magnatibus horum

μὲν τὸ σύνολον οὐχ ὑπάρχουσι, πύργοι δὲ πλησίον τῶν ὑδάτων, εἰς οὓς ἀποτίθενται τὰ πλεονάζοντα τῆς ὠφελείας. τοὺς δ' ὑποτεταγμένους λαοὺς κατ' ἐνιαυτὸν ἐξορκίζουσι [1] πειθαρχήσειν· καὶ τῶν μὲν ὑπακουσάντων ὡς συμμάχων φροντίζουσι, τῶν δὲ μὴ προσεχόντων θάνατον καταγνόντες, ὡς λησταῖς πολεμοῦσιν. ὁ

Arma & mores.

δ' ὁπλισμὸς αὐτῶν ἐστιν οἰκεῖος τῆς τε χώρας καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων. κοῦφοι γὰρ ὄντες τοῖς σώμασι, καὶ χώραν οἰκοῦντες κατὰ τὸ πλεῖστον πεδιάδα, πρὸς τοὺς κινδύνους ὁρμῶσι, λόγχας ἔχοντες τρεῖς καὶ λίθους ἐν ἄγγεσι σκυτίνοις· ξίφος δ' οὐ φοροῦσιν, οὐδὲ κράνος, οὐδ' ὅπλον οὐδὲν ἕτερον, στοχαζόμενοι τοῦ προτερεῖν ἐν ταῖς εὐκινησίαις ἐν τοῖς διωγμοῖς, καὶ πάλιν ἐν ταῖς ἀποχωρήσεσι. διόπερ [2] εὐθετώτατοι πρὸς δρόμον εἰσὶ καὶ λιθοβολίαν, διαπεπονηκότες τῇ μελέτῃ καὶ τῇ συνηθείᾳ τὰ τῆς φύσεως προτερήματα. καθόλου δὲ πρὸς

1 Πειθαρχήσεις Clar. 1. 2 Εὔθετοι πρὸς διωγμὸν Co. M.

nullae omnino ſunt urbes, ſed turres fluentis proximae, ubi praedam, quae ſuperflua eſt, recondunt. Subditos quotannis fidei ſacramento ad parendum adſtringunt. Obtemperantes, ut ſocios, tuentur. Qui imperium reſpuunt, capitis anquiſitos, ut latrones bello perſequuntur. Armatura cum patria & ſtudiis convenit. Cum enim agili ſint corpore, & terras ut plurimum campeſtres inhabitent; tribus haſtilibus, & lapidibus aliquot in marſupio reconditis, ad proelia contendunt. Et nec gladium nec galeam, nec quidquam praeterea armorum geſtant; in hoc tantum intenti, ut in perſequendo & retrocedendo agilitate praepolleant. Ideo ad curſus & lapidum eiaculationes ſunt aptiſſimi; cura & aſſuefactione continua naturae habilitatem excolentes. Nullum omnino

τοὺς ἀλλοφύλους [1] οὔτε τὸ δίκαιον οὔτε τὴν πίστιν κατ' οὐδένα τρόπον διατηροῦσι.

μθ'. Τῆς δὲ χώρας ἡ μὲν ὅμορος τῇ Κυρήνῃ γεώδης ἐστὶ καὶ πολλοὺς φέρουσα καρπούς· (οὐ μόνον γὰρ ὑπάρχει σιτοφόρος, ἀλλὰ καὶ πολλὴν ἄμπελον, ἔτι δ' ἐλαίαν ἔχει, καὶ τὴν ἀγρίαν ὕλην, καὶ ποταμοὺς εὐχρηστίαν παρεχομένους) ἡ δ' ὑπὲρ τὸ νότιον μέρος ὑπερτείνουσα, καθ' ἣν τὸ [2] νίτρον φύεσθαι συμβέβηκεν, [3] ἄσπορος οὖσα καὶ σπανίζουσα ναματιαίων ὑδάτων, τὴν πρόσοψιν ἔχει πελάγει παρεμφερῆ, οὐδεμίαν δὲ παρεχομένη [4] ποικίλιαν, ἐρήμῳ γῇ περιέχεται, τῆς ὑπερκειμένης ἐρήμου [5] δυσεξίτητον ἐχούσης τὸ πέρας. διόπερ [6] οὐδ' ὄρνεον ἰδεῖν ἐστιν, οὐ τετράπουν ἐν αὐτῇ ζῶον, πλὴν δορκάδος καὶ βοός· οὐ μὴν οὔτε φυτὸν, οὔτ' ἄλλο τῶν δυναμένων ψυχαγωγῆσαι τὴν ὅρα-

Agrorum proventus.

1 Tres hae voces desunt Coisl.
2 Νίτρον Coisl. Mut. Νότειον Clar. Νότιον edd. τὸν λωτὸν Ven.
3 Ἄπορος Steph. m. Ven. Clar.
4 Ποικιλίαν κατὰ τὴν ἰδέαν ἐρ. Coisl. Mut.
5 Δυσέξιτον Coisl. Mut.
6 Οὐδ' ὀρνέων Clar. 1.

ius, nullam quocunque pacto fidem erga peregrinos servant.

XLIX. Regio Cyrenen attingens glebosa est, multosque gignit fructus. Non enim frumentorum modo, sed & vitium, & olearum, arborumque & herbarum copia, nec non fluminum commoditate praestat. At quae ultra Australes se partes regio extendit, ubi nitrum provenit, sementem non admittit, & fluvialibus aquis defecta, similem pelago adspectum praebet: ubi nulla varietas, sed omnia circumquaque inculta & deserta, quorum ulteriora inexplicabilem transitus finem habent; ideo nec avis, nec quadrupes illic, praeter Dorcadem & bovem, sub adspectum venit. Immo nec planta ibi, nec aliud quidpiam, quo visus hominis demulceatur.

σιν· ὡς ἂν τῆς εἰς μεσόγειον ἀνηκούσης γῆς ἐχούσης ἐπὶ τὸ μῆκος ἀθρόους θῖνας. ἐφ' ὅσον δὲ σπανίζει τῶν πρὸς ἥμερον βίον ἀνηκόντων, ἐπὶ [1] τοσοῦτον πληθύει παντοίων ταῖς ἰδέαις καὶ τοῖς μεγέθεσιν ὄφεων, μάλιστα δὲ τῶν τοιούτων, οὓς προσαγορεύουσι κεράστας· οἳ τὰ μὲν δήγματα θανατηφόρα ποιοῦνται, τὴν δὲ χρόαν ἄμμῳ παραπλησίαν ἔχουσι. διόπερ ἐξωμοιωμένων αὐτῶν κατὰ τὴν πρόσοψιν τοῖς ὑποκειμένοις [2] ἐδάφεσιν, ὀλίγοι μὲν ἐπιγινώσκουσιν, οἱ πολλοὶ δ' ἀγνοοῦντες πατοῦσι, καὶ κινδύνοις [3] περιπίπτουσιν ἀπροσδοκήτοις. λέγεται δὲ τούτους τὸ παλαιὸν ἐπελθόντας [4] ποτὲ πολλὴν ποιῆσαι τῆς Αἰγύπτου τὴν ὑποκειμένην χώραν ἀοίκητον. γίνεται δέ τι θαυμάσιον περί τε ταύτην τὴν χώραν καὶ τὴν [5] χέρσον, καὶ τὴν ἐπέκεινα τῆς Σύρτεως Λιβύην. περὶ γάρ τινας καιρούς, καὶ μάλιστα κατὰ τὰς [6] νηνεμίας, συστάσεις ὁρῶν-

Serpentum multae species, praesertim Cerastae.

Vanae species per aëra volantes,

1 Τοσούτῳ πλήθει Mut. quorum posterius & Coisl.
2 Ἐδάφεσιν solus Coisl.
3 Προσπίπτουσιν Mut. prave.
4 Ποτὲ deest Vat.
5 Χερσόνησον Mut.
6 Ἀνηνεμίας Coisl. Mut.

Terra quippe interius recedens, per tractum longissimum arenarum cumulis est oppleta. Quo minus vero necessaria vitae sufficit, eo magis variae magnitudinis & formae serpentibus luxuriat, maxime his, quos Cerastas vocant. Letales hi morsus inferunt, eiusdemque sunt cum arena coloris. Ideo cum a substrato solo ob coloris similitudinem a paucis discernantur, evenit, ut plurimi calcantes illos ex errore, improvisum mortis periculum incurrant. Hos, fama est, impressione quondam in Aegyptum facta, magnam terrae partem habitatoribus destituisse. Mirabile etiam quiddam huic terrae, ut & vastae interius regioni, & quae Syrti est obiecta, contingit. Quandoque enim, & ut plurimum ventis quietis, concreta quaedam corpora in aëre videntur,

ται κατὰ τὸν ἀέρα παντοίων ζώων ἰδέας ἐμφαίνουσαι. τούτων δ᾽ αἱ μὲν ἠρεμοῦσιν, αἱ δὲ κίνησιν λαμβάνουσι· καὶ ποτὲ μὲν ὑποφεύγουσι, ποτὲ δὲ διώκουσι· πᾶσαι δὲ τὸ μέγεθος [1] ἄπλετον ἔχουσαι, θαυμαστὴν κατάπληξιν καὶ ταραχὴν παρασκευάζουσι τοῖς ἀπείροις. αἱ γὰρ ἐπιδιώκουσαι τοὺς ἀνθρώπους, ἐπειδὰν [2] καταλάβωνται, περιχέονται τοῖς σώμασι, ψυχραὶ καὶ [3] παλμώδεις· ὥστε τοὺς μὲν ξένους, ἀσυνήθεις ὄντας, διὰ τὸ δέος ἐκπεπλῆχθαι· τοὺς δ᾽ ἐγχωρίους, πολλάκις συγκεκυρηκότας τοῖς τοιούτοις, καταφρονεῖν τοῦ συμβαίνοντος.

ν΄. Παραδόξου δ᾽ εἶναι δοκοῦντος τοῦ πράγματος καὶ [4] μύθῳ πεπλασμένῳ παραπλησίου, πειρῶνταί τινες τῶν φυσικῶν [5] αἰτίας ἀποδιδόναι [6] τοῦ γινομένου τοιαύτας. ἀνέμους φασὶ κατὰ τὴν χώραν τοὺς μὲν τὸ σύνολον μὴ πνεῖν, τοὺς δὲ παντελῶς εἶναι [7] ἀβληχρούς

earumque caufae phyficae ex aëre immoto derivatae.

1 Ἄπλατον Coisl. Mut.
2 Καταλάβωσι Mut. Coisl. nulla iufta caufa.
3 Schol. Vat. τουτέστιν ἅπτονται τῶν ἀνθρώπων μετὰ ψυχρότητος.
4 Μύθου πεπλασμένου Clar. 2.
5 Αἰτίαν Coisl.
6 Τοῦ γινομένου Reg. Mut. Vat. Coisl. optime. Vulgo γεγενημένου, cui tamen & notam addidit Henr. Steph.
7 Βληχροὺς καὶ κωφοὺς Steph. ora, Clar. 1. Coisl. Mut. καὶ κωφοὺς & Vat. Edd. κούφους.

variorum animantium formas exhibentia, quarum alia quiete fe continent, alia moventur. Interdum quoque fugiunt, interdum infectantur: cumque monftrofam praeferant magnitudinem, ftuporem ac metum ignaris afferunt. Quae homines perfequuntur; corporibus apprehenforum cum frigore & palpitatione circumfunduntur. Itaque hofpites non affueti metu tantum non emoriuntur: fed indigenae rem ufu non raro cognitam afpernantur.

L. Infolens hoc, & fabulofo commento non abfimile, phyfici nonnulli ad rationem huiufmodi revocare nituntur. Aut nullis (aiunt) regio illa ventis perflatur, aut fi qui flant, admodum leves funt & infirmi. Aër

καὶ κωφούς. ὑπάρχειν δὲ καὶ περὶ τὸν ἀέρα πολλάκις ἠρεμίαν καὶ θαυμαστὴν ἀκινησίαν, διὰ τὸ μήτε νάπας, μήτε συσκίους αὐλῶνας παρακεῖσθαι πλησίον, μήτε λόφων ὑπάρχειν ἀναστήματα· ποταμῶν τε μεγάλων σπανίζειν τοὺς τόπους, καὶ καθόλου τὴν σύνεγγυς χώραν ἅπασαν ἄκαρπον οὖσαν, μηδεμίαν ἔχειν ἀναθυμίασιν. ἐξ ὧν ἁπάντων εἰωθέναι γεννᾶσθαι τινὰς ἀρχὰς καὶ συστάσεις [1] πνευμάτων. διόπερ συμπνιγοῦς περιστάσεως τὴν χέρσον ἐπεχούσης, ὅπερ ὁρῶμεν ἐπὶ τῶν νεφῶν ἐνίοτε συμβαῖνον ἐν ταῖς νοτίαις ἡμέραις, τυπουμένων [2] ἰδεῶν παντοδαπῶν, τοῦτο γίνεσθαι καὶ περὶ τὴν Λιβύην, πολλαχῶς μορφουμένου τοῦ συμπίπτοντος ἀέρος· ὃν ταῖς μὲν ἀσθενέσι καὶ [3] ἀβληχραῖς αὔραις ὀχεῖσθαι μετεωριζόμενον, καὶ παλμοὺς ποιοῦντα καὶ συγκρούοντα συστήμασιν ἑτέ-

1 Πνευμάτων Mut. Vat. Clar. Reg. cum Stephan. marg. Vulgo εἰσπνοῶν.

2 Ἰδεῶν eadem Steph. ora, Mut. Clar. Reg. Vat.. Editi εἰδῶν.

3 Βληχραῖς Mut. Coisl.

quoque ſaepenumero mirandum in modum quietus eſt, & plane immobilis, cum nulla in propinquo ſint nemora, nullae convallium umbrae, nulli extuberent colles; nihil quoque amnium maiorum decurrat, nihil denique in propinquo frugum creſcat, & ob id nulla evaporatio contingat: e quibus cunctis initia & concrementa flatus ventorum accipiant. Quandoquidem ergo aër ita ſuffocatus aridum iſtud ſolum ambit, idem circa Libyam accidit, quod pluviis diebus in nubibus, variarum impreſſione formarum, contingere videmus: quod aër videlicet concretus in multas ſeſe ſpecies conformet, qui a debilibus & tenuiſſimis auris elatus, crebroque huc illuc vibratu & colliſu aliis id genus concre-

ροις [1] ὁμοίοις· νηνεμίας δ' [2] ἐπιλαμβανούσης καθίστασθαι πρὸς τὴν γῆν, [3] βαρὺν ὄντα καὶ τετυπωμένον ὡς ἔτυχεν. ἔπειτα, μηδενὸς ὄντος τοῦ [4] διαχέοντος, προσπελάζειν τοῖς αὐτομάτως περιτυγχάνουσι τῶν ζώων. τὰς δ' ἐφ' ἑκάτερα κινήσεις αὐτῶν φασὶ προαίρεσιν μὲν [5] οὐδεμίαν ἐμφαίνειν. ἐν ἀψύχῳ γὰρ ἀδύνατον ὑπάρχειν φυγὴν ἑκούσιον ἢ δίωξιν. τὰ μέντοι ζῶα λεληθότως αἴτια τῆς μεταρσίας καὶ κινήσεως γίνεσθαι. προσιόντων μὲν γὰρ αὐτῶν τὸν ὑποκείμενον ἀέρα μετὰ βίας ἀναστέλλειν, καὶ [6] διὰ τοῦτο ὑποχωρεῖν τὸ συνεστηκὸς εἴδωλον, καὶ ποιεῖν τὴν ἔμφασιν ὑποφεύγοντος· τοῖς δ' ἀναχωροῦσι κατὰ τοὐναντίον ἐπακολουθεῖν, [7] ἀντεστραμμένης τῆς αἰτίας, [8] ὡς ἂν τοῦ κενοῦ καὶ τῆς ἀραιώσεως ἐπισπωμένης. διόπερ ἐοικέναι διώ-

1 Ὁμοίως Coisl.
2 Ἐπιγενομένης Steph. marg. R. Cod. Urſini.
3 Βαρύνοντα Coisl. Vid. ſupr. II, 12.
4 Διαχέοντος deſit in Ven. συγχέοντος Coisl. Mut.
5 Μηδεμίαν Vat. Coisl.
6 Διὰ τοῦθ' ὑποχωρ. Co. Mut. διὰ τοῦ θυπολωρεῖν Cl. 1. quod ex priore ſcribentis peccato natum.
7 Ἀνεστραμμένης Clar. 1. ἀνατετραμμένης Clar. 1.
8 Ἕως Coisl. Mut.

mentis adhaereſcens circumvectatur. Tranquillo tandem vento ad terram gravitate ſua ſubſidit, qualitercunque informatus, ut caſus tulit: & dum nihil eſt, a quo diffundatur, in quodcunque incidit animal, ei ſeſe applicat. Motus autem ille (ut cenſent) in utramque partem, nullam voluntarii in ſe appetitus vim habet. Fieri enim non poteſt, ut inanimatis vel fugiendi vel perſequendi voluntas inſit. Ipſa, quibus adhaerent, animalia occulte motus & elevationis cauſam praebent. Acceſſu enim ſuo aërem evidenter impellunt; ideoque ſimulacrum in eo concretum ſenſim cedit, & fugientis ſpeciem repraeſentat. Retrocedentes ratione contraria inſectari videtur; quia corporibus ſuis inane illud ac

κοντι τοὺς ὑποχωροῦντας· ἕλκεσθαι γὰρ αὐτὸ καὶ [1] προπίπτειν εἰς τὸ πρόσθεν [2] ἄθρουν ὑπὸ τῆς πάλιν ῥύμης. τοὺς δ' ὑποφεύγοντας, ὅταν [3] ἐπιστρέφωσιν, ἢ μένωσιν, εὐλόγως ὑπὸ τοῦ συνακολουθοῦντος [4] εἰδώλου ψαύεσθαι τοῖς ὄγκοις. τοῦτο δὲ κατὰ τὴν πρὸς τὸ στερέμνιον πρόσπτωσιν περιθρύβεσθαι, καὶ πανταχόθεν προσχεόμενον, καταψύχειν τὰ σώματα τῶν περιτυγχανόντων.

Amazones Afrae.

να'. Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων, οἰκεῖον ἂν εἴη τοῖς προειρημένοις τόποις, [5] διελθεῖν τὰ περὶ τὰς Ἀμαζόνας ἱστορούμενα, τὰς γενομένας τὸ παλαιὸν κατὰ τὴν Λιβύην. οἱ πολλοὶ γὰρ ὑπειλήφασι τὰς περὶ τὸν Θερμώδοντα ποταμὸν ἐν τῷ Πόντῳ λεγομένας κατῳκηκέναι, μόνας ὑπάρξαι· τὸ δ' ἀληθὲς οὐχ οὕτως ἔχει, διὰ τὸ πολὺ προτερεῖν τοῖς χρόνοις τὰς κατὰ [6] τὴν Λιβύην, καὶ πράξεις ἀξιολόγους [7] ἐπιτελέσα-

Ob summam antiquitatem in dubium vocatae.

1 Προσπίπτειν Mut.
2 Ὑπὸ τ. παλιῤῥύμης ἀθρόως Co.
3 Ἐπιστράφωσιν idem & Mut.
4 Huic asteriscum Steph. addidit, nec habet Reg.
5 Ἐπελθεῖν Steph. ora, cum R. & Cod. Ursini.
6 Τὴν non legunt Coisl. Vat.
7 Τελέσασθαι Mut.

rarum attrahunt. Nam reciproco attractionis impetu confertim in anteriora devergit. Fugientes autem sive se avertant, sive resistant, ab insequentis mole spectri occupari, idque in solido receptum corpore attenuari, & circumfusione sui frigus afferre, non praeter rationem est.

LI. His ordine expositis, conveniens huic loco fuerit, quae de Amazonibus Libyae vetustis prodita sunt, referre. Multi enim hac persuasione decepti sunt, nullas quondam fuisse alias, quam Thermodontis ad Pontum accolas. Veri autem se ratio aliter habet: quod videlicet Africanae & temporum longinquitate & rerum gestarum magnitudine alias longe antecesserint. Nec

σθαι. οὐκ ἀγνοοῦμεν δὲ, διότι πολλοῖς τῶν ἀναγινωσκόντων ἀνήκοος φανεῖται καὶ ξένη παντελῶς ἡ περὶ τούτων ἱστορία. ἠφανισμένου γὰρ ὁλοσχερῶς τοῦ γένους τῶν Ἀμαζονίδων τούτων πολλαῖς γενεαῖς πρότερον τῶν Τρωϊκῶν, τῶν δὲ περὶ τὸν Θερμώδοντα ποταμὸν [1] ἠκμακυιῶν μικρὸν πρὸ τούτων τῶν χρόνων, οὐκ ἀλόγως αἱ μεταγενέστεραι καὶ μᾶλλον γνωριζόμεναι τὴν δόξαν κεκληρονομήκασι τὴν τῶν παλαιῶν καὶ παντελῶς ἀγνοουμένων διὰ τὸν χρόνον ὑπὸ τῶν πλείστων. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἡμεῖς εὑρίσκοντες πολλοὺς μὲν τῶν ἀρχαίων ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν μεταγενεστέρων, μνήμην πεποιημένους αὐτῶν, ἀναγράφειν τὰς πράξεις πειρασόμεθα ἐν κεφαλαίοις, ἀκολούθως Διονυσίῳ τῷ συντεταγμένῳ τὰ περὶ τοὺς Ἀργοναύτας καὶ τὸν Διόνυσον, καὶ ἕτερα πολλὰ τῶν ἐν τοῖς παλαιοτάτοις χρόνοις πραχθέντων. γέ-

1 Abeſt a Reg. & ſchedis Urſini voc. γυναικῶν, notatum a Steph.

praeterit nos, lectorum vulgo narrationem de his inauditam & prorſus alienam videri. Cum enim Amazonum harum genus multis ante Troica ſeculis exſtinctum ſit; at quae circa Thermodontem habitarunt, non ita diu ante ea tempora viguerint; quid miri eſt, ſi poſteriores ob recentiorem notitiam prioribus in gloriae hereditatem ſucceſſerint, utpote quas maximae hominum parti obſcuras & ignotas faciat temporum vetuſtas? Idcirco nos, quibus multi de poëtis & hiſtoricis offeruntur antiquis, nec pauci aetati noſtrae viciniores, qui mentionem illarum faciunt, capitibus quibuſdam res earundem includere ſtudebimus: quomodo a Dionyſio, qui Argonautarum & Bacchi hiſtorias, aliaque multa, priſcis temporibus geſta, conſcripſit, factitatum eſt. In

γονε μὲν οὖν πλείω γένη γυναικῶν κατὰ τὴν Λιβύην μάχιμα καὶ τεθαυμασμένα μεγάλως ἐπ᾽ ἀνδρεία. τό, τε γὰρ τῶν Γοργόνων ἔθνος, [1] ἐφ᾽ ὃ λέγεται τὸν Περσέα στρατεῦσαι, παρειλήφαμεν ἀλκῇ [2] διαφέρον· τὸ γὰρ τὸν Διὸς μὲν υἱὸν, τῶν δὲ καθ᾽ ἑαυτὸν Ἑλλήνων ἄριστον, τελέσαι μέγιστον ἆθλον τὴν ἐπὶ [3] ταύτας στρατείαν, τεκμήριον ἄν τις λάβοι τῆς περὶ τὰς προειρημένας γυναῖκας ὑπεροχῆς τε καὶ δυνάμεως· ἥ τε τῶν νῦν ἱστορεῖσθαι [4] μελλουσῶν ἀνδρεία παράδοξον ἔχει τὴν ὑπεροχὴν, πρὸς τὰς καθ᾽ ἡμᾶς φύσεις τῶν γυναικῶν συγκρινομένη.

Species erant Gorgones.

νβ΄. Φασὶ γὰρ ὑπάρξαι τῆς Λιβύης ἐν τοῖς πρὸς ἑσπέραν μέρεσιν, [5] ἐπὶ τοῦ πέρατος τῆς οἰκουμένης, ἔθνος γυναικοκρατούμενον, [6] καὶ βίον οὐκ ἴσον τῷ παρ᾽ ἡμῖν ἐζηλωκός. ταῖς μὲν γὰρ γυναιξὶν ἔθος εἶναι [7] δια-

Amazonum gynaecocratia.

1 Ἐφ᾽ ἧς Clar. 1.
2 Διαφέροντα Mut.
3 Ταύταις στρατηγίαν Coislin. prius etiam Reg.
4 Μελλόντων M. ſed deſit in Co.
5 Ἐν τοῖς πέρασι Coisl. Mut.
6 Καὶ β. ἐζηλωκὸς οὐχ ὅμοι τῷ π. Co. κ. β. ἐζηλ. οὐκ ἴσον τῷ Cl.
7 Διαπον. κατὰ πόλεμον Reg. διαπ. τὰ κατὰ πόλ. Coisl.

Africa ergo non unum feminarum genus, quae fortitudine ac bellis claruerunt, exſtitit. Gorgonum enim gentem, contra quam Perſeus belligeravit, fortitudine praeſtitiſſe accepimus. Quanta equidem harum fuerit excellentia & poteſtas, inde coniecturam ceperis, quod Iovis ille filius, Graecorum omnium ſuae aetatis praeſtantiſſimus, expeditionem illam maximi loco certaminis inſtituit. Et Amazonum, de quibus nunc hiſtoria texetur, virtus longe eminentiſſima eſt, ſi cum mulierum indole noſtratium comparentur.

LII. In occiduis Libyae oris, ad habitabilis terrae fines, natio quaedam muliebris dominii patiens, & rationem vitae noſtrae prorſus diſparem amplexa, quondam habitavit. Huius ita morem deſcribunt. Feminae

πονεῖν τὰ κατὰ τὸν πόλεμον, καὶ χρόνους ὡρισμένους ὀφείλειν στρατεύεσθαι, διατηρουμένης τῆς παρθενίας. διελθόντων δὲ [1] τῶν ἐτῶν τῆς στρατείας, προσιέναι μὲν τοῖς ἀνδράσι παιδοποιίας ἕνεκα, τὰς δὲ ἀρχὰς καὶ τὰ κοινὰ διοικεῖν ἅπαντα ταύτας. τοὺς δὲ ἄνδρας ὁμοίως ταῖς παρ' ἡμῖν γαμεταῖς τὸν κατοικίδιον ἔχειν βίον, ὑπηρετοῦντας τοῖς ὑπὸ τῶν συνοικουσῶν [2] προσταττομένοις· μὴ μετέχειν δ' αὐτοὺς μήτε στρατείας, μήτε ἀρχῆς, μήτ' ἄλλης τινὸς [3] ἐν τοῖς κοινοῖς παῤῥησίας, ἐξ ἧς ἤμελλον φρονηματισθέντες [4] ἐπιθέσθαι ταῖς γυναιξί. κατὰ δὲ τὰς γενέσεις τῶν τέκνων, τὰ μὲν βρέφη παραδίδοσθαι τοῖς ἀνδράσι, καὶ τούτους διατρέφειν αὐτὰ γάλακτι, καὶ ἄλλοις τισὶν ἑψήμασιν, οἰκείως ταῖς τῶν νηπίων ἡλικίαις· εἰ δὲ τύχοι θῆλυ γεννηθὲν, ἐπικαίεσθαι αὐτοῦ τοὺς μαστοὺς, ἵνα μὴ μετεωρίζωνται κατὰ τοὺς τῆς ἀκμῆς χρόνους. ἐμπόδιον

Virorum inter eas conditio servilis.

1 Τῶν τ. στρατ. ἐδῶν Co. Mut. quorum posterior mox διακονούσας ἅπαντα.

2 Προσπραττομένοις Coisl. προσταττομένοις Mut. optime. Vulgo πραττομένοις. Quae sequuntur tres voces, deficiunt in Coisl.

3 Τῆς κοινῆς Coisl.

4 Ἐπιθήσεσθαι Coisl. Mut.

rebus bellicis ſtudent, & ſtatuto tempore militiam, ſalva tamen virginitate, obeunt. Peractis autem militiae annis, ad viros quidem ſobolis cauſa ſe applicant; ſed magiſtratus & publica munera omnino ſibi vindicant. Viri autem (perinde ut apud nos matronae) rei familiaris curam gerunt, miniſteria ſua uxorum praeceptis ſubmittentes: nec ullam in partem vel militiae, vel imperii, vel cuiuſcunque auctoritatis publicae, qua contra muliebre iugum animos ſumerent, admittuntur. Quamprimum ſoboles in lucem edita eſt, viris traditur, ut lacte aliiſque decoctis, quae aetati illi conveniunt, nutriatur. Si femellam partus exhibuit, mammas illi adurunt, ne matura aetate protuberent. Non enim

Ab aduſtis mammis nomen habent.

Sedes erat inſula Heſpera in palude Tritonide,

arboribus,

γὰρ οὐ τὸ τυχὸν εἶναι δοκεῖ πρὸς τὰς στρατείας τοὺς ἐξέχοντας τοῦ σώματος [1] μαστούς. διὸ καὶ τούτων αὐτὰς ἀπεστερημένας, ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀμαζόνας προσαγορεύεσθαι. μυθολογοῦσι δ' αὐτὰς ᾠκηκέναι νῆσον, τὴν, ἀπὸ τοῦ μὲν πρὸς δυσμὰς ὑπάρχειν αὐτὴν, Ἑσπέραν προσαγορευθεῖσαν, κειμένην δὲ ἐν τῇ [2] Τριτωνίδι λίμνῃ. ταύτην δὲ πλησίον ὑπάρχειν τοῦ περιέχοντος τὴν γῆν ὠκεανοῦ, προσηγορεῦσθαι δ' ἀπό τινος ἐμβάλλοντος εἰς αὐτὴν ποταμοῦ Τρίτωνος. κεῖσθαι δὲ τὴν λίμνην ταύτην πλησίον Αἰθιοπίας, καὶ τοῦ παρὰ τὸν ὠκεανὸν ὄρους, ὃ μέγιστον μὲν ὑπάρχειν τῶν ἐν τοῖς τόποις, καὶ [3] προπεπτωκὸς εἰς τὸν ὠκεανὸν, ὀνομάζεσθαι δ' ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἄτλαντα· τὴν δὲ προειρημένην νῆσον ὑπάρχειν μὲν εὐμεγέθη, καὶ πλήρη καρπίμων δένδρων παντοδαπῶν, ἀφ' ὧν πορίζεσθαι τὰς τροφὰς τοὺς ἐγχωρίους· ἔχειν δ' αὐτὴν [4] καὶ κτη-

1 Μασθοὺς Clar. 2. plerumque.
2 Τρίτωνι Coisl. Mut.
3 Προσπεπτ. Coisl. Mut. προκεχυφὼς Ven.
4 Haec Steph. nota inſtruxit, nec habet Reg. Vocabulum κτηνῶν non agnoſcit etiam Ven. & defuit Urſini libro.

leve militiae impedimentum eſſe exſtantes mammillas arbitrantur. Et ab harum privatione Amazonibus Graeci nomen indidere. Inſulam eas inhabitaſſe fabulantur, quae, quod ad veſperam, iuxta Tritonidem ſcilicet paludem, ſita ſit, Heſperiae nomen reportarit. Paludem hanc Oceano, qui terram ambit, vicinam eſſe; a fluvio quodam Tritone, qui in illam ſeſe infundat, nuncupatam, & Aethiopiae adiacentem, ſub monte omnium iſtis in locis maximo, inque Oceanum prominente, qui a Graecis Atlas nominatur. Inſula haec (aiunt) ſpacioſa eſt & fructuoſis arboribus referta multifariam; unde victus inſulanis redit. Accedit huc copia armentorum,

νῶν πλῆθος, αἰγῶν καὶ προβάτων, ἐξ ὧν γάλα καὶ κρέα πρὸς διατροφὴν ὑπάρχειν [1] τοῖς κεκτημένοις. σίτῳ δὲ τὸ σύνολον μὴ χρῆσθαι τὸ ἔθνος, διὰ τὸ μήπω τοῦ καρποῦ τούτου τὴν χρείαν εὑρεθῆναι παρ' αὐτοῖς. τὰς δ' οὖν [2] Ἀμαζόνας, ἀλκῇ διαφερούσας καὶ πρὸς πόλεμον ὡρμημένας, τὸ μὲν πρῶτον τὰς ἐν τῇ νήσῳ [3] πόλεις καταστρέφεσθαι, (πλὴν τῆς ὀνομαζομένης [4] Μήνης, ἱερᾶς δ' εἶναι νομιζομένης, ἣν κατοικεῖσθαι μὲν ὑπ' Αἰθιόπων ἰχθυοφάγων, ἔχειν δὲ πυρὸς ἐκφυσήματα μεγάλα, καὶ λίθων πολυτελῶν πλῆθος τῶν ὀνομαζομένων παρ' Ἕλλησιν ἀνθράκων, καὶ σαρδίων, καὶ σμαράγδων) μετὰ δὲ ταῦτα, πολλοὺς τῶν πλησιοχώρων [5] Λιβύων καὶ νομάδων καταπολεμῆσαι, καὶ κτίσαι πόλιν μεγάλην ἐντὸς τῆς Τριτωνίδος λίμνης, ἣν ἀπὸ τοῦ σχήματος ὀνομάσαι [6] Χεῤῥόννησον.

νγ'. Ἐκ δὲ ταύτης ὁρμωμένας ἐγχειρῆσαι μεγά-

pecore, lapidibus pretiosis clara. Hinc profectae arma inferunt;

1 Τοῖς δεομένοις καὶ κεκτημ. αὐτὰ Mut. τοῖς κεκτ. αὐτὰ καὶ δεομένοις Coisl. ex glossa.
2 Ἀμαζονίδας Clar. non male.
3 Λίμνας Clar.
4 Deest Coisl.
5 Καὶ Λυβ. Coisl.
6 Χερσονν. Coisl. Mut.

caprarumque & ovium greges; quarum lacte ac carnibus se suosque possessores nutricantur. Sed nullus frumentorum genti usus, quod is tum nondum fuerit monstratus. Hae igitur Amazones, cum fortitudine praestarent, belli cupidine excitatae, insulae primum urbes suae potestatis fecerunt, praeter unam (Menam vocitarunt) pro sacra habitam, quam Aethiopes Ichthyophagi colunt, magnis ignium exhalationibus aestuantem, lapidumque pretiosorum, quos Graeci Anthraces, id est, Carbunculos, Sardiosque & Smaragdos vocant, divitem. Post haec compluribus in vicinia Afrorum & Numidarum debellatis, in ipso Tritonidis lacu urbem condiderunt, cui a figura Chersonesi nomen impositum.

LIII. Inde res magnas aggressae, animi impetu sic

λαις ἐπιβολαῖς, ὁρμῆς [1] αὐταῖς ἐμπεσούσης ἐπελθεῖν πολλὰ μέρη τῆς οἰκουμένης. ἐπὶ πρώτους δ' αὐτὰς

1) Atlanteis.

στρατεῦσαι λέγεται τοὺς Ἀτλαντείους, ἄνδρας ἡμερωτάτους τῶν ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις, καὶ χώραν νεμομένους εὐδαίμονα καὶ πόλεις μεγάλας· παρ' οἷς δὴ μυθολογεῖσθαι φασὶ τὴν τῶν θεῶν γένεσιν ὑπάρξαι, πρὸς τοῖς κατὰ τὸν ὠκεανὸν τόποις, συμφώνως τοῖς παρ' Ἕλλησι [2] μυθολόγοις, περὶ ὧν κατὰ μέρος μικρὸν ὕστερον διέξιμεν.

Regina Amazonum tum erat Myrina.

τῶν οὖν Ἀμαζόνων λέγεται βασιλεύουσαν Μυρίναν συστήσασθαι στρατόπεδον πεζῶν μὲν [3] τρισμυρίων, ἱππέων δὲ δισχιλίων, ζηλουμένης παρ' αὐταῖς περιττότερον ἐν τοῖς πολέμοις τῆς ἀπὸ τῶν ἱππέων χρείας. ὅπλοις δὲ χρῆσθαι σκεπαστηρίοις, ὄφεων μεγάλων δοραῖς, ἐχούσης τῆς Λιβύης ταῦτα τὰ ζῶα τοῖς μεγέθεσιν ἄπιστα· ἀμυντηρίοις δέ, [4] τοῖς

1 Αὐτοῖς Vat. tum διελθεῖν Co.

2 Μυθολόγοις Coisl. Mut. Reg. Vat. Steph. ora. Ceteri vulgo μυθολογουμένοις.

3 Τρισχιλίων Mut.

4 Hic & qui fequitur articulus deeft Coisl.

exftimulante, multas orbis partes invafere. Initiumque belli factum in Atlanteos, homines, ut illic quidem locorum, perquam mites, terramque fortunatam cum urbibus non exiguis fortitos: apud quos primum Diis ortum contigiffe, in vicinis fcilicet Oceani locis, perinde ut Graeci fabulantur. De quibus particulatim infra mentio fiet. Cum ergo Myrina Amazonibus imperitaret, exercitum tricies mille peditum, & bis mille equitum, nam accuratius rei equeftri ftudium, propter ufum in bellis, adhibebant, confecit. Arma, quibus fe protegerent, erant ferpentum magnorum exuviae: feris enim hifce magnitudine incredibili Africa redundat. Quibus autem vim hoftilem propulfarent, gladii & lan-

ξίφεσι καὶ ταῖς λόγχαις, ἔτι δὲ τόξοις, οἷς μὴ μόνον ἐξ ἐναντίας βάλλειν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς φυγὰς τοὺς ἐπιδιώκοντας εἰς τοὐπίσω τοξεύειν εὐστόχως. ἐμβαλούσας δ' αὐτὰς εἰς τὴν τῶν Ἀτλαντίδων χώραν, τοὺς μὲν τὴν [1] Κέρνην καλουμένην κατοικοῦντας, παρατάξει νικῆσαι, καὶ συνεισπεσούσας τοῖς φεύγουσιν ἐντὸς τῶν τειχῶν, κυριεῦσαι τῆς πόλεως. βουλομένας [2] δὲ τῷ φόβῳ καταπλήξασθαι τοὺς περιοίκους, ὠμῶς προσενεχθῆναι τοῖς ἁλοῦσι, [3] καὶ τοὺς μὲν ἄνδρας ἡβηδὸν ἀποσφάξαι, τέκνα δὲ καὶ γυναῖκας ἐξανδραποδισαμένας, κατασκάψαι τὴν πόλιν. τῆς δὲ περὶ τοὺς Κερναίους συμφορᾶς διαδοθείσης εἰς τοὺς ὁμοεθνεῖς, λέγεται τοὺς μὲν [4] Ἀτλαντείους καταπλαγέντας δι' ὁμολογίας παραδοῦναι τὰς πόλεις, καὶ πᾶν τὸ προσταχθὲν ποιήσειν ἐπαγγείλασθαι· τὴν δὲ βασίλισσαν Μυρίναν, ἐπιεικῶς αὐτοῖς προσενεχθεῖσαν, φιλίαν

1 Κέρνην Coisl. Mut. Reg. Vat. uti & ad ſui libri marginem correxit Iſ. Voſſius. Ceteri Κερχήνην.

2 Δὲ τῷ φοβ. Coisl. Clar. 2. optime. Ceteri ἐν τῷ φοβ. Vid. inf. c. 59. XII, 76. XIII, 14.

3 Ἀποσφ. τοίνυν τοὺς μ. ἀνδ. ἡβηδὸν Mut. Co. κατασφάξαι Clar.

4 Ἀτλαντίους Coisl. Mox προσενεχθῆναι Clar. 2.

ceae, arcuſque. His non ſolum adverſos impetere, ſed in fugam perſequentes etiam certo ictu ferire noverant. Tum Atlantidum terras bello adortae, eos, qui Cernen incolunt, acie ſuperarunt, & cum promiſcua fugientium turba moenibus illapſae urbem occuparunt. Ut autem vicinis incuterent terrorem, atrocius in expugnatos ſaevitum eſt. Mares enim pubertatem egreſſos trucidarunt, & feminas cum liberis, deſtructa urbe, in captivitatem abduxerunt. Fama de Cernaeorum clade per eandem gentem didita, Atlantei ceteri formidine perculſi, cum pacto imperata faciendi, urbium deditionem fecerunt. Cum his ergo clementer egit Myrina,

τε συνθέσθαι, καὶ πόλιν ἀντὶ τῆς κατασκαφείσης ὁμώνυμον ἑαυτῆς κτίσαι· κατοικίσαι δ' εἰς αὐτὴν τούς τε αἰχμαλώτους καὶ τῶν ἐγχωρίων τὸν βουλόμενον. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν [1] Ἀτλαντείων δῶρά τε μεγαλοπρεπῆ δόντων αὐτῇ, καὶ τιμὰς ἀξιολόγους κοινῇ ψηφισαμένων, ἀποδέξασθαί τε τὴν φιλανθρωπίαν αὐτῶν, καὶ προσεπαγγείλασθαι τὸ ἔθνος εὐεργετήσειν·
2) Gorgonibus. τῶν δ' ἐγχωρίων πεπολεμημένων πολλάκις ὑπὸ τῶν ὀνομαζομένων Γοργόνων, οὐσῶν πλησιοχώρων, καὶ τὸ σύνολον [2] ἐφάμιλλον ἐχουσῶν τοῦτο τὸ ἔθνος, φασὶν ἀξιωθεῖσαν τὴν Μυρίναν ὑπὸ τῶν Ἀτλαντείων ἐμβαλεῖν εἰς τὴν χώραν [3] τῶν προειρημένων. ἀντιταξαμένων δὲ τῶν Γοργόνων, γενέσθαι καρτερὰν μάχην, καὶ τὰς Ἀμαζόνας ἐπὶ τοῦ προτερήματος γενομένας, ἀνελεῖν μὲν τῶν [4] ἀντιταχθεισῶν παμπληθεῖς, ζωγρῆσαι δ' οὐκ ἐλάττους [5] τῶν τρισχιλίων. τῶν δ' ἄλλων εἰς

1 Ἀτλαντίων Coisl. Ἀτλαντίδων Clar. 1. Pogg.
2 Ἔφεδρον Coisl. Mut.
3 Ταῖς προειρημέναις Ven.
4 Ἀντιταχθέντων Coisl. Mut.
5 Τῶν deſit Vat.

amicitiaque cum eis pacta, pro exciſo aliud ſui nominis oppidum exſtruxit, in quod captivos & quicunque popularium ſeſe aggregare vellet, collocavit. Sub haec cum magnificis Atlantei muneribus reginam cumularent, & eximios illi publice honores ſciſcerent: humanitatem iſtam non modo acceptam habuit, ſed etiam, bene ſe de gente ipſorum merituram, promiſit. Cum itaque ſaepenumero a Gorgonum, ut vocantur, gente vicina & aemula infeſtarentur; Myrina precibus Atlanteorum gratificans, armata Gorgonum terras manu invadit, collatiſque ſignis aſperum initur proelium: in quo ſuperiores factae Amazones, plurimas hoſtium occidunt; nec tribus millibus pauciores capiunt. Cumque reliquae in

τινα δρυμώδη τόπον [1] συμφυγουσῶν, ἐπιβαλέσθαι μὲν τὴν Μυρίναν ἐμπρῆσαι τὴν ὕλην, σπεύδουσαν ἄρδην ἀνελεῖν τὸ ἔθνος· οὐ δυνηθεῖσαν δὲ κρατῆσαι τῆς ἐπιβολῆς, ἐπανελθεῖν ἐπὶ τοὺς ὅρους τῆς χώρας.

νδ'. Τῶν δὲ Ἀμαζόνων νυκτὸς τὰ περὶ τὰς φυλακὰς ῥαθυμουσῶν διὰ τὴν εὐημερίαν, ἐπιθεμένας τὰς αἰχμαλώτιδας, σπασαμένας τὰ ξίφη τῶν [2] δοκουσῶν κεκρατηκέναι, πολλὰς ἀνελεῖν· τέλος δὲ τοῦ πλήθους [3] αὐταῖς πανταχόθεν περιχυθέντος, εὐγενῶς μαχομένας ἁπάσας κατακοπῆναι. τὴν δὲ Μυρίναν θάψασαν τὰς ἀναιρεθείσας τῶν συστρατευουσῶν ἐν τρισὶ πυραῖς, χωμάτων μεγάλων ἐπιστῆσαι τάφους [4] τρεῖς, οὓς μέχρι τοῦ νῦν Ἀμαζόνων σωροὺς ὀνομάζεσθαι. τὰς δὲ Γοργόνας ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις αὐξηθείσας, πάλιν ὑπὸ Περσέως τοῦ Διὸς καταπολεμηθῆναι, καθ' ὃν [5] χρόνον ἐβασίλευεν αὐτῶν Μέδουσα. τὸ δὲ τελευταῖον

Gorgones, bello ſuperſtites, Meduſa regnante, Perſeus perdomuit,

1 Συμφευγουσῶν Mut.
2 Δοκούντων Coisl. Mut.
3 Αὐτὰς iidem male. Vid. XX, 53, 87.
4 Τριάσσους Clar. 1.
5 Καιρὸν Coisl. Mut. quorum hic & ἐβασίλευσεν.

ſaltuoſa refugiſſent loca; Myrina funditus exſtirpare gentem properans, ſilvam incendere conatur. Quod cum non ſuccederet, ad confinia regni ſui copias reducit.

LIV. Ibi cum ob res bene geſtas negligentius excubiae agerentur, captivae, extractis dormientium gladiis, multas trucidant: ſed a multitudine undique circumfuſa tandem ſtrenue pugnantes ad internecionem caeduntur. Tum Myrina interfectas belli ſocias tribus pyris funerat, totidemque buſta, magnis excitatis aggeribus, educit, qui hodieque Amazonum tumuli vocantur. Gorgonum tamen etiam poſt magna fuit potentia; donec, imperante Meduſa, Perſeus iterum eas debellavit. Ad ex-

ſicut & ipſas & Amazones Hercules delevit.

ὑφ᾽ Ἡρακλέους ἄρδην ἀναιρεθῆναι ταύτας τε καὶ τὸ τῶν Ἀμαζόνων ἔθνος, καθ᾽ ὃν καιρὸν τοὺς πρὸς ἑσπέραν τόπους ἐπελθὼν, ἔθετο [1] τὴν ἐπὶ τῆς Λιβύης στήλην· δεινὸν ἡγούμενος, εἰ, προελόμενος τὸ γένος κοινῇ τῶν ἀνθρώπων εὐεργετεῖν, περιόψεται τινὰ τῶν ἐθνῶν γυναικοκρατούμενα. λέγεται δὲ καὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην σεισμῶν [2] γενομένων ἀφανισθῆναι, ῥαγέντων αὐτῆς τῶν πρὸς τὸν ὠκεανὸν μερῶν κεκλιμένων. τὴν δὲ Μυρίναν φασὶ τῆς τε Λιβύης τὴν πλείστην ἐπελθεῖν, καὶ παραβαλοῦσαν εἰς Αἴγυπτον, πρὸς μὲν Ὧρον τὸν Ἴσιδος, βασιλεύοντα τότε τῆς Αἰγύπτου, φιλίαν συνθέσθαι· πρὸς δὲ Ἄραβας διαπολεμήσασαν, καὶ πολλοὺς [3] αὐτῶν ἀνελοῦσαν, τὴν μὲν Συρίαν καταστρέψασθαι, τῶν δὲ Κιλίκων ἀπαντησάντων αὐτῇ μετὰ δώρων, καὶ τὸ κελευόμενον ποιήσειν ὁμολογούντων, ἐλευθέρους ἀφεῖναι τοὺς ἑκουσίως προσχωρήσαντας. οὓς ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας μέχρι τοῦ νῦν Ἐλευθερο-

3) Africae populis, inita cum Horo in Aegypto amicitia.

4) Arabibus.

5) Syris ac Cilicibus.

1 Τὰς — — στήλας Co. Mut.
2 Γεγεννημένων Clar. 1.
3 Αὐτῶν deeſt Coisl.

tremum & ipſae & gens Amazonum internecione deletae ſunt ab Hercule, quo tempore ad occiduas profectus plagas, columnam in Africa excitavit. Nec enim patiendum videbatur ei, qui de tota mortalium gente bene mereri ſtuderet, diutius ſupereſſe nationes muliebri imperio ſubiectas. Tritonidem quoque paludem, dehiſcente verſus Oceanum tractu, per terrae motum abolitam eſſe dicunt. Myrina porro maximam Africae partem obivit, & in Aegyptum profecta, cum Horo Iſidis filio, tum rerum potiente, amicitiam inivit. Bello etiam Arabibus illato, multos interemit; ſubactaque iam Syria, Cilices cum muneribus ei occurrunt, ad iuſſa faciendum parati: quos, quia ſponte ſe fidei ipſius permitterent, liberos eſſe iuſſit: eamque ob cauſam etiam-

κίλικας καλεῖσθαι. καταπολεμῆσαι δ' αὐτὴν καὶ τὰ περὶ τὸν Ταῦρον ἔθνη, διάφορα ταῖς ἀλκαῖς ὄντα, καὶ [1] διὰ Φρυγίας τῆς μεγάλης ἐπὶ θάλατταν καταβῆναι, ἑξῆς δὲ τὴν [2] ἐπιθαλάττιον χώραν προσαγαγομένην, ὅρους θέσθαι τῆς στρατείας τὸν [3] Κάϊκον ποταμόν. τῆς δὲ δορυκτήτου χώρας ἐκλεξαμένην τοὺς εὐθέτους τόπους εἰς πόλεων κτίσεις, οἰκοδομῆσαι πλείους πόλεις, καὶ τούτων ὁμώνυμον [4] ἑαυτῇ κτίσαι μίαν· τὰς δ' ἄλλας ἀπὸ τῶν τὰς ἡγεμονίας τὰς μεγίστας ἐχουσῶν, Κύμην, Πιτάνην, [5] Πριήνην. ταύτας μὲν οὖν οἰκίσαι παρὰ θάλατταν, ἄλλας δὲ πλείους ἐν τοῖς πρὸς μεσόγειον ἀνήκουσι τόποις. κατασχεῖν δ' αὐτὴν καὶ τῶν νήσων τινὰς, καὶ μάλιστα τὴν Λέσβον, ἐν ᾗ κτίσαι πόλιν [6] Μιτυλήνην, ὁμώνυμον τῇ μετεχούσῃ τῆς στρατείας ἀδελφῇ. ἔπειτα καὶ τῶν ἄλλων νή-

6) Nationibus ad Taurum.

Urbes occupatas Myrina a copiarum ducibus cognominavit.

7) Insulis.

1 Διὰ Φρυγ. τῆς μεγάλης ἐπὶ θάλατταν καταβ. Steph. ora, Mut. Reg. Vat. Editi ἐπὶ θάλαττ. τὴν μεγάλην, duas tamen ultimas voces non legit Coisl.

2 Παραθαλάττιον Coisl. Mut. Vat. Ven.

3 Κάϊον Coisl. Mut.

4 Μίαν ἑαυτῇ (ἐν αὐτῇ Vat. Cl. 1.) κτίσαι Reg. Mut.

5 Πρίνειαν Steph. ora, Clarom. Πρεττανίαν Coisl. Mut. Addit tamen Πρίμην Coisl. Pogg. *Ninam, Cymen, Pitanen, Pryenam.*

6 Μιτυλίνην Vat.

num Eleutherocilices appellantur. Hinc perdomitis ad Taurum nationibus, robore corporis & animi valentibus, per Phrygiam maiorem ad mare descendit. Subiunctaque regione maritima, Caicum amnem militiae finem statuit. De terris autem bello acquisitis opportunas habitationi deligens, complures ibi urbes, unamque suo nomine celebrem, aedificavit. Ceteras a praecipuis copiarum ducibus, quippe Cymen, Pitanen, Prienen, denominavit. Has quidem ad mare, alias vero plures in mediterraneis exstruxit. Occupavit etiam insularum nonnullas, inprimis Lesbum; in qua germanae suae commilitantis nomine Mitylenen condidit. Interim dum alias

σων τινὰς καταστρεφομένην χειμασθῆναι, καὶ ποιησαμένην τῇ μητρὶ τῶν θεῶν εὐχὰς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας, προσενεχθῆναι νήσῳ τινὶ τῶν ἐρήμων. ταύτην δὲ κατά τινα ἐν τοῖς ὀνείροις φαντασίαν καθιερῶσαι τῇ προειρημένῃ θεῷ, καὶ βωμοὺς ἱδρύσασθαι, καὶ θυσίας μεγαλοπρεπεῖς ἐπιτελέσαι. ὀνομάσαι δ᾽ αὐτὴν Σαμοθράκην, ὅπερ εἶναι, μεθερμηνευόμενον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον, ἱερὰν νῆσον. ἔνιοι δὲ τῶν ἱστορικῶν λέγουσι [1] τὸ προτοῦ Σάμον καλουμένην αὐτὴν, ὑπὸ τῶν κατοικούντων ἐν [2] αὐτῇ ποτὲ Θρακῶν Σαμοθράκην ὀνομασθῆναι. οὐ μὴν ἀλλὰ τῶν [3] Ἀμαζόνων ἐπανελθουσῶν εἰς τὴν ἤπειρον, μυθολογοῦσι τὴν μητέρα τῶν θεῶν εὐαρεστηθεῖσαν τῇ νήσῳ, ἄλλους τέ τινας ἐν αὐτῇ κατοικίσαι, καὶ τοὺς ἑαυτῆς υἱοὺς τοὺς ὀνομαζομένους Κορύβαντας, ἐξ οὗ δ᾽ εἰσὶ πατρὸς ἐν ἀπορρήτῳ κατὰ τὴν [4] τελετὴν παραδιδομένου. καταδεῖξαι δὲ καὶ τὰ νῦν ἐν αὐτῇ συντελούμενα μυστήρια, καὶ τὸ τέμενος ἄσυ-

8) Subiungunt Samothracen.

1 Τὸ τοῦ προτοῦ Vat. prave. Vid. I, 63.

2 Αὐτῇ ποτὲ Steph. marg. Cl. 1. Reg. & Urſini ſchedae, rectius. Editi τότε.

3 Ἀμαζονίδων Mut. Coisl.

4 Τελευτὴν iidem, de quo peccato ad L. I, 23.

quoque inſulas ſubiungit, tempeſtate affligitur. Ibi votis matri Deûm pro ſalute nuncupatis, deſertae cuidam appellitur. Hanc, per ſomnium admonita, Deae, quam diximus, conſecrat, ſtructiſque illic aris, ſacra magnifica peragit. Samothrace inſulae nomen eſt; quod inſulam ſacram, Graece translatum, ſonat. Sunt tamen inter hiſtoricos, qui ſcribunt, Samen antea vocitatam, a Thracibus incolis Samothraces nomen accepiſſe. Poſtea tamen, Amazonibus in continentem reverſis, Deûm matrem inſula hac oblectatam, cum alios, tum filios ſuos, quos Corybantes vocant, in eam collocaſſe, fabulantur. Quo vero hi ſint patre, in arcanis myſteriorum ſacris traditur: quorum ritus illa ipſa docuit, &

λον νομοθετῆσαι. περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους [1] Μόψον τὸν Θρᾷκα, φυγάδα γενόμενον ὑπὸ Λυκούργου τοῦ βασιλέως τῶν Θρᾳκῶν, ἐμβαλεῖν εἰς τὴν χώραν τῶν [2] Ἀμαζόνων, μετὰ στρατιᾶς τῆς [3] συνεισπεσούσης αὐτῷ. συστρατεῦσαι δὲ καὶ Σίπυλον τῷ Μόψῳ τὸν Σκύθην, πεφυγαδευμένον ὁμοίως ἐκ τῆς ὁμόρου τῇ Θρᾴκῃ Σκυθίας. γενομένης δὲ παρατάξεως, καὶ τῶν [4] περὶ τὸν Σίπυλον καὶ Μόψον προτερησάντων, τήν τε βασίλισσαν τῶν Ἀμαζόνων Μυρίναν ἀναιρεθῆναι, καὶ τῶν ἄλλων [5] τὰς πλείους. τοῦ δὲ χρόνου προβαίνοντος, [6] καὶ κατὰ τὰς μάχας ἀεὶ τῶν Θρᾳκῶν ἐπικρατούντων, τὸ τελευταῖον τὰς περιλειφθείσας τῶν Ἀμαζόνων ἀνακάμψαι πάλιν εἰς Λιβύην. καὶ τὴν μὲν στρατείαν τῶν ἀπὸ Λιβύης Ἀμαζόνων μυθολογοῦσι [7] τοιοῦτο λαβεῖν τὸ πέρας.

1 Μόμψον Steph. ora & Reg. Vat. tum hic, tum ſemper deinde.
2 Ἀμαζονίδων iidem.
3 Συνεπισπαύσης Co. συνεπεισπεσούσης M. συνεπιπευσούσης Vat.
4 Περὶ τὸν Σίπ. Coisl. Vat. Ceteris deeſt articulus.
5 Τοὺς πλείους Steph. marg. cum libro Urſini.
6 Καὶ τὰς μάχας Clar. 1. καὶ κατὰ τὰς μάχας Coisl. Vat. Mut. Reg. Clar. 2. & Steph. ora. Vulgo καὶ ταῖς μάχαις.
7 Τοιοῦτον Coisl. Clar. 1.

lucum ibi auguſtum & inviolabilem [Aſylum Graeci vocant] inſtituit. Sub haec, aiunt, tempora Mopſus quidam Thrax, a Lycurgo Thracum rege in exſilium actus, cum exercitu Amazonum fines invaſit. Comes expeditionis erat Sipylus, & ipſe e vicina Thraciae Scythia expulſus. Proelio conſerto, Sipylani & Mopſani vincunt, & Myrina Amazonum imperatrix cum aliis compluribus cadit. Progreſſu temporis cum frequentibus Thraces proeliis evaderent ſuperiores, quod gentis Amazoniae ibi reliquum erat, in Libyam remeavit. Et hunc expeditionis Amazonum ex Africa finem eſſe, memoratur.

Atlanteorum historia adiicitur,

νέ. Ἡμεῖς δ' [1] ἐπεὶ περὶ τῶν Ἀτλαντείων ἐμνήσθημεν, οὐκ ἀνοίκειον ἡγούμεθα διελθεῖν τὰ μυθολογούμενα παρ' αὐτοῖς περὶ τῆς τῶν θεῶν γενέσεως, διὰ τὸ μὴ πολὺ διαλλάττειν αὐτὰ τῶν μυθολογουμένων παρ' Ἕλλησιν. Οἱ τοίνυν [2] Ἀτλάντειοι τοὺς παρὰ τὸν ὠκεανὸν τόπους κατοικοῦντες, καὶ χώραν εὐδαίμονα νεμόμενοι, πολλῇ μὲν εὐσεβείᾳ καὶ φιλανθρωπίᾳ τῇ πρὸς τοὺς ξένους δοκοῦσι διαφέρειν τῶν πλησιοχώρων, τὴν δὲ γένεσιν τῶν θεῶν παρ' αὐτοῖς γενέσθαι φασί. [3] συμφωνεῖν δὲ τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτῶν καὶ τὸν ἐπιφανέστατον τῶν παρ' Ἕλλησι [4] ποιητῶν, ἐν οἷς παρεισάγει τὴν Ἥραν λέγουσαν·

quos ortus Deorum memorabiles & insignes fecit.

Εἶμι γὰρ ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,
Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν.

Uranus primus rex.

μυθολογοῦσι δὲ πρῶτον παρ' αὐτοῖς Οὐρανὸν βασιλεῦσαι, καὶ τοὺς ἀνθρώπους σποράδην οἰκοῦντας συναγα-

1 Ἐπειδὴ -- Ἀτλαντίδων Coisl. Mut. Ἀτλαντείων Reg. Vat.

2 Ἀτλάντειοι iidem, quod sequor. Vulgo Ἀτλάντιοι, etsi Diodorus prius maluerit.

3 Συμφρονεῖν Steph. ora. Mox τοῖς εἰρημένοις ὑπ' Mut.

4 Ὅμηρον addunt Coisl. Mut. ex glossa.

LV. Iam, postquam de Atlanteis mentio facta est, non alienum ducimus adiungere, quae de ortu Deorum fabulose narrant, cum a Graecorum fabulis non multum dissonent. Atlantei ergo Oceani accolae, & felicis terrae possessores, pietate singulari atque hospitalitate omnes finitimos anteire existimantur. Et hi Deos apud se natos esse gloriantur. Atque huic suae assertioni illustrissimum Graecorum poëtam adstipulari dicunt, ubi Iunonem sic interloquentem fingat:

Longinquos abeo fines invisere terrae,
Oceanum, Thetymque, patrem, matremque Deorum.

Primum sibi regem fuisse Uranum, id est, Coelum, perhibent; qui homines sparsim habitantes intra urbis po-

γεῖν εἰς πόλεως περίβολον, καὶ τῆς μὲν ἀνομίας καὶ τοῦ θηριώδους βίου παῦσαι τοὺς [1] ὑπακούοντας, εὑρόντα τὰς τῶν ἡμέρων καρπῶν χρείας [2] καὶ παραθέσεις, καὶ τῶν ἄλλων χρησίμων οὐκ ὀλίγα· κατακτήσασθαι δ' αὐτὸν καὶ τῆς οἰκουμένης τὴν πλείστην, καὶ μάλιστα τοὺς [3] πρὸς τὴν ἑσπέραν καὶ τὴν ἄρκτον τόπους. τῶν δὲ ἄστρων γενόμενον ἐπιμελῆ παρατηρητὴν, πολλὰ προλέγειν τῶν κατὰ τὸν κόσμον μελλόντων γίνεσθαι. εἰσηγήσασθαι δὲ τοῖς ὄχλοις τὸν μὲν ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῆς τοῦ ἡλίου κινήσεως, τοὺς δὲ μῆνας ἀπὸ τῆς σελήνης, καὶ τὰς κατ' ἔτος [4] ἕκαστον ὥρας διδάξαι. διὸ καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς, ἀγνοοῦντας τὴν τῶν ἄστρων αἰώνιον τάξιν, θαυμάζοντας δὲ τὰ γινόμενα κατὰ τὰς προῤῥήσεις, ὑπολαβεῖν τὸν τούτων εἰσηγητὴν θείας μετέχειν φύσεως. μετὰ δὲ τὴν ἐξ ἀνθρώ-

Is aſtrologia clarus.

1 Ὑπακούσαντας Coisl. Mutin. tum εὑρόντα δέ.

2 Καὶ παραθέσεις, his aſteriſcum addidit Stephanus, & deſunt Clarom. Ven.

3 Περὶ Clar. 1. πρὸς τὴν Coisl. Ceteris articulus deſit.

4 Ἑκάστην ὥραν Mut.

meria coëgit, & ab exlege belluinoque vivendi more cohibitos, mites terrae & arborum fructus deponere ac uſurpare docuit, aliaque non pauca vitae praeſidia invenit. Is & maximam orbis partem, inprimis vero quae ad occaſum & Septemtriones ſpectant, in poteſtate habuit. Cumque ſiderum obſervationi impenſe deditus eſſet, multa in mundo ſuperiori eventura praedixit, & ex motu Solis anni rationem vulgo patefecit: menſes quoque ex curſu Lunae, & certas ſingulis annis horas, definivit. Ideo cum plebs, de perpetuo aſtrorum ordine nondum edocta, praedictorum eventuum certitudinem admiraretur; opinio inolevit, vatem illum naturae divinae conſortem eſſe; rebuſque humanis exem-

πων αὐτοῦ μετάστασιν, διά τε τὰς εὐεργεσίας καὶ τὴν τῶν ἄστρων ἐπίγνωσιν, ἀθανάτους τιμὰς ἀπονεῖμαι. [1] μεταγαγεῖν δ' αὐτοῦ προσηγορίαν ἐπὶ τὸν κόσμον· ἅμα μὲν τῷ δοκεῖν οἰκείως ἐσχηκέναι πρὸς τὰς τῶν ἄστρων ἐπιτολάς τε καὶ δύσεις, καὶ τἄλλα τὰ γινόμενα περὶ τὸν κόσμον· ἅμα δὲ τῷ μεγέθει τῶν τιμῶν ὑπερβάλλειν τὰς εὐεργεσίας, καὶ πρὸς τὸν αἰῶνα βασιλέα τῶν ὅλων αὐτὸν ἀναγορεύσαντας.

Uxores plures habuit.

νϛʹ. Οὐρανοῦ δὲ μυθολογοῦσι γενέσθαι παῖδας ἐκ πλειόνων [2] γυναικῶν πέντε πρὸς τοῖς τεσσαράκοντα· καὶ τούτων ὀκτὼ καὶ δέκα λέγουσιν ὑπάρχειν ἐκ [3] Τιταίας, ὄνομα μὲν ἴδιον ἔχοντας ἑκάστους, κοινῇ δὲ πάντας ἀπὸ τῆς μητρὸς ὀνομαζομένους Τιτᾶνας. τὴν δὲ Τιταίαν, σώφρονα οὖσαν καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίαν γενομένην τοῖς ἄλλοις, ἀποθεωθῆναι μετὰ τὴν τελευτὴν ὑπὸ τῶν εὖ παθόντων, γῆν μετονομασθεῖ-

Liberi e Titaea, Titanes appellati.

1 Μεταγαγ. δ' αὐτοῦ Mut. Reg. Vat. optime. Alii omnes αὐτόν.

2 Γυν. πέντε πρὸς τοῖς τεσσαράκοντα Vat. Coisl. Mut. Eufeb. Praep. Evang. p. 57. Vulgo γυναικῶν μεʹ.

3 Τεπαίας Eufeb. quod recte hinc correxit Fr. Viger.

to, ob merita & aſtrorum ſcientiam divinos honores impenderunt. Nomen autem eius ad mundum [coelum] tranſtulerunt, tum quod ortus, occaſuſque ſiderum, & alia in aetherio mundo contingentia familiariter noviſſe putaretur; tum ut per omne ſeculum univerſi regem eum appellitantes, honorum magnitudine merita eius exſuperarent.

LVI. E pluribus Urano [ſeu coelo] uxoribus natos ferunt liberos XLV, horumque XVIII ex Titaea: quorum cuique proprium quidem nomen erat, ſed commune omnes cognomen Titanum a matre uſurpabant. Titaea autem, quod & prudentia & meritis erga alios excelleret, poſt fata inter Deos ab his, quos beneficiis ſibi obligarat, recenſita fuit, & Telluris nomen accepit. Fi-

σαν. γενέσθαι δ᾽ αὐτῶν καὶ θυγατέρας, ὧν εἶναι δύο τὰς πρεσβυτάτας [1] πολὺ τῶν ἄλλων ἐπιφανεστάτας, τήν τε καλουμένην Βασίλειαν, καὶ Ῥέαν, τὴν ὑπ᾽ ἐνίων Πανδώραν [2] μετονομασθεῖσαν. τούτων δὲ τὴν μὲν Βασίλειαν, πρεσβυτάτην οὖσαν, καὶ σωφροσύνῃ τε καὶ συνέσει πολὺ τῶν ἄλλων διαφέρουσαν, ἐκθρέψαι πάντας τοὺς ἀδελφοὺς, κοινῇ μητρὸς εὔνοιαν παρεχομένην. διὸ καὶ [3] μεγάλην μητέρα προσαγορευθῆναι. μετὰ δὲ τὴν τοῦ πατρὸς ἐξ ἀνθρώπων εἰς θεοὺς μετάστασιν, συγχωρούντων τῶν ὄχλων καὶ τῶν ἀδελφῶν, [4] διαδέξασθαι τὴν βασιλείαν, παρθένον οὖσαν, ἔτι δὲ καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς σωφροσύνης [5] οὐθενὶ συνοικῆσαι βουληθεῖσαν. ὕστερον δὲ βουλομένην διαδόχους τῆς βασιλείας ἀπολιπεῖν υἱοὺς, Ὑπερίονι συνοικῆσαι τῶν ἀδελφῶν ἑνὶ, πρὸς ὃν οἰκειότατα διέκειτο. γενομένων δ᾽ αὐτῇ δύο τέκνων Ἡλίου καὶ Σελήνης,

Filiae Basilea & Rhea s. Pandora.

Ex Basilea & fratre Hyperione suscepti Helius & Selene.

1 Πολὺ τῶν ἄλλων ἐπιφανεστάτας non novit Ven.
2 Ἐπονομασθεῖσαν Reg. ὀνομασθεῖσαν Coisl. Mut.
3 Hanc vocem non legit Euf.
4 Διαδέξασθαι τὴν βασιλείαν παρθ. Stéph. ora & Coisl. cum Reg. & Ursini schedis. Reliqui τὴν ἐξουσίαν τὴν Βασίλειαν.
5 Οὐδενὶ Coisl. Mut.

lias etiam susceperunt, quarum duae natu maximae prae ceteris inclaruerunt, Basilea [Regina Latinis] & Rhea, Pandora nonnullis dicta. Basilea cum aetate, tum castimonia, & prudentia ceteris praestantior, materna fratres benevolentia complexa, omnes enutrivit, & ob id magnae matris nomen est adepta. Haec post patris ad Deos ab hominibus transitum, populi fratrumque suffragiis regiam potestatem accepit; quod & virgo adhuc esset, nec prae eximiae castitatis studio cuiquam vellet nubere. Sed tamen postmodum ex se genitos regni heredes relinquere cupiens, ab Hyperione fratrum uno, quem apprime diligebat, domum ducta fuit. E quo cum duos suscepisset liberos, Helion & Se-

καὶ θαυμαζομένων ἐπὶ τῷ κάλλει καὶ τῇ σωφροσύνῃ, φασὶ τοὺς ἀδελφοὺς ταύτῃ μὲν ἐπ᾽ εὐτεκνίᾳ φθονοῦντας, [1] τὸν δ᾽ Ὑπερίονα φοβηθέντας μή ποτε τὴν βασιλείαν εἰς αὐτὸν περισπάσῃ, πρᾶξιν ἐπιτελέσασθαι παντελῶς ἀνόσιον. συνωμοσίαν γὰρ [2] ποιησαμένους, τὸν μὲν Ὑπερίονα κατασφάξαι, τὸν δ᾽ Ἥλιον, ὄντα παῖδα τὴν ἡλικίαν, εἰς τὸν Ἠριδανὸν ποταμὸν [3] ἐμβαλόντας ἀποπνίξαι. καταφανοῦς δὲ γενομένης τῆς ἀτυχίας, τὴν μὲν Σελήνην, φιλάδελφον οὖσαν καθ᾽ ὑπερβολὴν, ἀπὸ τοῦ [4] τέγους ἑαυτὴν ῥίψαι· τὴν δὲ μητέρα, ζητοῦσαν τὸ σῶμα [5] παρὰ τὸν ποταμὸν, σύγκοπον γενέσθαι, καὶ κατενεχθεῖσαν εἰς ὕπνον, ἰδεῖν ὄψιν, καθ᾽ ἣν ἔδοξεν ἐπιστάντα τὸν Ἥλιον παρακαλεῖν αὐτὴν μὴ θρηνεῖν τὸν τῶν τέκνων θάνατον. τοὺς μὲν γὰρ Τιτᾶνας τεύξεσθαι τῆς προσηκούσης τιμωρίας, ἑαυτὸν δὲ καὶ τὴν ἀδελφὴν εἰς ἀθανάτους φύ-

1 Καὶ τὸν Coisl.
2 Ποιησάμενοι Mut.
3 Eufeb. hoc praeteriit.
4 Στέγους Eufeb.
5 Κατὰ Coisl. Mut.

lenen, qui formae ſplendore, caſtique pudoris decore in admirationem ſui cunctos rapiebant; fratres eius partim invidia ob ſobolis felicitatem, partim metu, ne regnum ad ſe pertraheret Hyperion, nefarium peregerunt facinus. Nam coniuratione inita Hyperionem obtruncant, Heliumque adhuc puerum, in Eridano demerſum, ſuffocant. Qua calamitate patefacta, Selene impenſe fratrem amans, de tecto ſe dat praecipitem: & mater, dum in amnis ripa filium inveſtigat, animi deliquio affecta, in ſomnis Helium videt adſtantem cum hac conſolatione, ne ob interitum liberorum nimio ſe luctu affligat. Meritum enim Titanes ſupplicium expenſuros. Se vero & germanam in naturas immortales

σεις μετασχηματισθήσεσθαι θεία τινὶ προνοία. ὀνομασθήσεσθαι γὰρ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἥλιον μὲν τὸ πρότερον ἐν οὐρανῷ πῦρ ἱερὸν καλούμενον, σελήνην δὲ τὴν Μήνην προσαγορευομένην. [1] διεγερθεῖσαν δὲ, τοῖς ὄχλοις τόν τε ὄνειρον καὶ τὰ περὶ αὐτὴν ἀτυχήματα διελθοῦσαν, ἀξιῶσαι τοῖς μὲν τετελευτηκόσιν ἀπονεῖμαι τιμὰς ἰσοθέους, τοῦ δὲ αὐτῆς σώματος [2] μηκέτι μηδένα θίγειν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐμμανῆ γενομένην, καὶ τῶν τῆς θυγατρὸς παιγνίων τὰ δυνάμενα ψόφον ἐπιτελεῖν ἁρπάσασαν, πλανᾶσθαι κατὰ τὴν χώραν, [3] καταλελυμένην μὲν τὰς τρίχας, τῷ δὲ [4] διὰ τῶν τυμπάνων καὶ κυμβάλων ψόφῳ ἐνθεάζουσαν, ὥστε καταπλήττεσθαι τοὺς ὁρῶντας. πάντων δὲ τὸ περὶ αὐτὴν πάθος ἐλεούντων, καί τινων ἀντεχομένων τοῦ σώματος, ἐπιγενέσθαι πλῆθος [5] ὄμβρου καὶ συνεχεῖς

1 Διεγερθ. δὲ τοῖς ὄχλοις τόν τε Reg. Coisl. Mut. Vindob. Vat. Pogg. Vulgo desunt voces τοῖς ὄχλοις. Porro paulo τὸ πρότερον ἐν οὐρ. Vat. recte: non τὸν, ut vulgo; & Μῆναν Coisl.

2 Μηκέτι deest Vindob. & Co.

3 Λελυμένην Euseb.

4 Διὰ τυμπάνων Euseb. Coisl. & ἐνθειάζουσαν Coisl.

5 Ὄμβρων Reg.

providentia divina transformatum iri, ut, qui prius sacer in coelo ignis vocatus sit, nunc Helius [Sol] appelletur, & quae antehac Mene fuerit, nunc Selenes [Lunae] nomine veniat. Experrecta cum & somnium & infortunium multitudini exposuisset, contendit ab illis, ut Deûm cultu defunctos venerentur; suum vero corpus nemo posthac contigat. Mox oestro furoris icta, arreptis filiae crepundiis, susque deque sparsis crinibus divagabatur, & cum tympanorum cymbalorumque strepitu lymphantis more discursitans, magnum videntibus horrorem incutiebat. Dumque omnes miseratio tam acerbi casus incessit, & nonnulli corpori manus admovent; ecce ingens subito imbrium fulminumque procella ori-

κεραυνῶν πτώσεις· ἐνταῦθα δὲ τὴν μὲν [1] Βασίλειαν ἀφανῆ γενέσθαι, τοὺς δ' ὄχλους θαυμάσαντας τὴν περιπέτειαν, τὸν μὲν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην τῇ προσηγορίᾳ καὶ ταῖς τιμαῖς μεταγαγεῖν ἐπὶ τὰ κατ' οὐρανὸν ἄστρα, τὴν δὲ μητέρα τούτων θεόν τε νομίσαι καὶ βωμοὺς ἱδρύσασθαι, καὶ ταῖς διὰ τῶν τυμπάνων καὶ κυμβάλων ἐνεργείαις, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν [2] ἀπομιμουμένους τὰ περὶ αὐτὴν συμβάντα, θυσίας καὶ τὰς ἄλλας τιμὰς ἀπονεῖμαι.

Post interitum, ut Dii inter coeli sidera relati.

νζ'. Παραδέδοται δὲ [3] τῆς θεοῦ ταύτης [4] κατὰ τὴν Φρυγίαν γένεσις. οἱ γὰρ ἐγχώριοι μυθολογοῦσι, τὸ παλαιὸν γενέσθαι βασιλέα Φρυγίας καὶ Λυδίας [5] Μήονα· γήμαντα δὲ Δινδύμην, γεννῆσαι μὲν παιδίον θῆλυ, τρέφειν δ' αὐτὸ μὴ βουλόμενον, εἰς ὄρος [6] ἐκθεῖναι τὸ προσαγορευόμενον Κύβελον. ἐνταῦθα τῷ

De Basilea Phrygum mythologumena: natam esse e Maeone & Dyndima, & expositam in monte Cybelo;

1 Βασίλισσαν Mut.
2 Ἀπομιμουμένους Vindobon. optime. Ceteri ἀπομιμουμένοις.
3 Ἡ τῆς θεοῦ Ven. eleganter.
4 Καὶ κατὰ Coisl. Vindob. In editis καὶ deest.
5 Μηΐονα Vindob.
6 Ἐκθέσθαι Mut. Coisl.

tur. Et tum Basilea postremum in terris visa fuit. Populus autem, prodigium hoc admiratus, Helium & Selenen, id est, Solem & Lunam, cum nomine, tum honore inter coeli sidera refert; matrique, iam Deam esse persuasi, altaria exstruxerunt, tympanorumque ictu, & cymbalorum tinnitu, nec non aliorum, quae circa ipsam evenerant, imitatione, sacra & honores eius peregerunt.

LVII. Natales tamen Deae huius Phrygiae adscribuntur. In Phrygia enim quondam & Lydia Maeonem regnasse memorant: qui, accepta in matrimonium Dindyma, feminei sexus prolem ex ea genuit; quam cum alere nollet, in Cybelo monte exposuit. Ibi numinis dispen-

παιδίῳ κατά τινα θείαν πρόνοιαν [1] τάς τε παρδάλεις καί τινα τῶν ἄλλων τῶν ἀλκῇ διαφερόντων θηρίων παρέχεσθαι τὴν θηλὴν, καὶ διατρέφειν. γύναια δέ τινα [2] παρὰ τὸν τόπον ποιμαίνοντα κατιδεῖν τὸ γινόμενον, καὶ θαυμάσαντα τὴν περιπέτειαν, [3] ἀνελέσθαι τὸ βρέφος, καὶ προσαγορεῦσαι Κυβέλην ἀπὸ τοῦ τόπου. αὐξομένην δὲ τὴν παῖδα, τῷ τε κάλλει καὶ σωφροσύνῃ διενεγκεῖν, ἔτι δὲ συνέσει γενέσθαι θαυμαστήν. τήν τε γὰρ πολυκάλαμον σύριγγα πρώτην ἐπινοῆσαι, καὶ πρὸς τὰς παιδιὰς καὶ χορείας εὑρεῖν κύμβαλα καὶ τύμπανα· πρὸς δὲ [4] τούτοις καθαρμοὺς τῶν νοσούντων κτηνῶν τε καὶ νηπίων παίδων [5] εἰσηγήσασθαι. διὸ καὶ τῶν βρεφῶν ταῖς ἐπῳδαῖς σωζομένων, καὶ τῶν πλείστων ὑπ' αὐτῆς ἐναγκαλιζομένων, διὰ τὴν [6] εἰς ταῦτα σπουδὴν καὶ φιλοστοργίαν ὑπὸ πάντων αὐτὴν ὀρείαν μητέρα προσαγορευθῆναι. συνανα-

inde appellatam Cybelen & Matrem montanam;

fistulam, cymbala, tympana cet. invenisse;

1 Τάς τε Vindob. bene. Alii ignorant.
2 Περὶ τὸν Mut. Reg. Coisl. satis opportune.
3 Ἀναλέγεσθαι Coisl.
4 Binas has voces negligunt Clar. sicuti νοσούντων Coisl.
5 Καθηγήσασθαι Co. M. Vind.
6 Εἰς ταύτην Vind. Coisl. Mut.

satione quadam, pardales & quaedam aliae ferocissimarum bestiarum uberibus infantem admotis nutricavere. Mulieres autem quaedam illic pascentes, cum quid fieret animadvertissent, insolentem rei modum demiratae, infantem tollunt, & Cybelen a loco nominant. Puella viribus & annis aucta, pulchritudine & continentia, ingeniique vigore mirifice excelluit. Nam fistulam multis contextam calamis, cymbalaque & tympana, ad lusum choreasque princeps invenit. Ad haec pecorum & infantium morbos purgationibus abigere docuit. Ob singularem igitur diligentiam & benevolae mentis affectionem erga pueros, quos per incantationes sanitati redderet, & crebro in ulnis foveret, Montana mater ap-

στρέφεσθαι δ' αὐτῇ καὶ φιλίαν ἔχειν [1] ἐπὶ πλεῖον φασὶ Μαρσύαν τὸν Φρύγα, θαυμαζόμενον ἐπὶ συνέσει καὶ σωφροσύνῃ. καὶ τῆς μὲν συνέσεως τεκμήριον λαμβάνουσι τὸ μιμήσασθαι τοὺς φθόγγους τῆς πολυκαλάμου σύριγγος, καὶ μετενεγκεῖν ἐπὶ [2] τοὺς αὐλοὺς τὴν ὅλην ἁρμονίαν· τῆς δὲ σωφροσύνης σημεῖον εἶναι φασὶ τὸ μέχρι τῆς τελευτῆς ἀπείρατον γενέσθαι τῶν ἀφροδισίων. τὴν οὖν Κυβέλην εἰς ἀκμὴν [3] ἡλικίας ἐλθοῦσαν, ἀγαπῆσαι τῶν ἐγχωρίων τινὰ νεανίσκον τὸν [4] προσαγορευόμενον μὲν Ἄττιν, ὕστερον δὲ [5] κληθέντα Πάπαν· συνελθοῦσαν δ' εἰς ὁμιλίαν αὐτῷ λάθρα, καὶ γενομένην ἔγκυον, [post vitiatam,] ἐπιγνωσθῆναι [6] κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ὑπὸ τῶν γονέων.

νη'. Διόπερ ἀναχθείσης αὐτῆς εἰς τὰ βασίλεια, καὶ τοῦ πατρὸς τὸ μὲν πρῶτον ὡς παρθένον προσδεξα-

1 Ἐπιπλέοντα iidem.
2 Τοὺς ἁρμοὺς Coisl.
3 Ἡλικίας Vindob. Coisl. quod malo. Vulgo ἀφροδισίων. Vide fupr. II, 5.
4 Προσαγ. Ἄττιν· συνελθοῦσαν Reg. & Urfini Cod. unde omiffis vocibus Stephan. afterifcum adftruxit.
5 Ἐπικληθέντα Vind. M. fatis bene. Tum Πᾶνα Coisl.
6 Κατ' αὐτὸν Coisl.

pellata fuit. Frequens circa illam Phryx ille Marfyas, primufque inter neceffarios erat. Mira in homine ifto follertia & caftitas. De follertia inde coniecturam faciunt, quod fiftulae multis inftructae calamis fonos imitatus, totam ad tibias harmoniam traduxit. Pro caftitatis argumento habent, quod ad vitae ufque finem a re Venerea fe integrum confervavit. Cybele autem pubertatis iam annos ingreffa, quendam ex indigenis adolefcentem, prius Attin, deinde Papam vocitatum, amavit. Cum quo clam rem habuit, inde praegnans facta, fub id ipfum tempus a parentibus agnofcitur.

LVIII. Hanc itaque in regiam ad fe perductam initio pro virgine pater acceptat. Sed poftmodum de ftu-

μένου, μετὰ δὲ ταῦτα γνόντος τὴν φθορὰν, καὶ τάς τε τροφοὺς καὶ τὸν Ἄττιν ἀνελόντος, καὶ τὰ σώματα ἐκρίψαντος ἄταφα, φασὶ τὴν Κυβέλην, διὰ τὴν πρὸς τὸ μειράκιον φιλοστοργίαν καὶ τὴν ἐπὶ ταῖς τροφοῖς λύπην, ἐμμανῆ γενομένην, εἰς τὴν χώραν ἐκπηδῆσαι· καὶ ταύτην μὲν ὀλολύζουσαν καὶ τυμπανίζουσαν μόνην ἐπιέναι πᾶσαν χώραν, [1] καταλελυμένην τὰς τρίχας· τὸν δὲ Μαρσύαν ἐλεοῦντα τὸ πάθος ἑκουσίως αὐτῇ [2] παρακολουθεῖν καὶ συμπλανᾶσθαι, διὰ τὴν προϋπάρχουσαν φιλίαν. παραγενομένους δ' αὐτοὺς πρὸς Διόνυσον εἰς τὴν Νύσαν, καταλαβεῖν τὸν [3] Ἀπόλλω τυγχάνοντα μεγάλης ἀποδοχῆς διὰ τὴν κιθάραν, ἣν Ἑρμῆν εὑρεῖν φασιν, Ἀπόλλωνα δὲ πρῶτον αὐτῇ κατὰ τρόπον [4] χρήσασθαι· ἐρίζοντος δὲ τοῦ Μαρσύου πρὸς τὸν Ἀπόλλω περὶ τῆς τέχνης, καὶ τῶν [5] Νυσαέων ἀποδειχθέντων δικαστῶν, τὸν μὲν Ἀπόλλω πρῶ-

furibundam aufugisse,

ac cum Marsya, comite & amico, ad Bacchum & Apollinem pervenisse.

Marsyae & Apollinis certamina.

1 Λελυμένην Co. Mut. Vind.
2 Συνακολουθεῖν iidem. ἐπακολουθεῖν Vat.
3 Ἀπόλλω Coisl. M. Vind. & mox iterum. Alii Ἀπόλλωνα.
4 Χρῆσθαι Vat. Co. M.
5 Νυσαίων Vindob. Reg. Vat. M. Steph. ora. Νυσσαίων Coisl.

pro certior factus, nutrices & Attin e medio tollit, & cadavera insepulta abiicit. Tum Cybele per amoris erga iuvenem impatientiam, & moerorem ob nutrices, furore correpta in agros excurrit: ubi sola diffusis capillis ululatu & tympani strepitu universam implevit regionem. Marsyas autem calamitatis eius misertus, pristinae amicitiae studio, quocunque oberrat, affectatur. Cumque ad Bacchum in Nysa se contulissent, Apollinem istic invenerunt, magna existimatione praeditum, quod citharam, a Mercurio inventam, primus dextre usurpare nosset. Tum Marsyas cum Apolline de artis praestantia in certamen descendit. Nysaei autem iudices erant. Ac primus quidem Apollo simplex cithara

τον κιθαρίσαι ψιλὴν, τὸν δὲ Μαρσύαν ἐπιβαλόντα τοῖς αὐλοῖς, καταπλῆξαι τὰς ἀκοὰς τῷ ξενίζοντι, καὶ διὰ τὴν εὐμέλειαν δόξαι πολὺ προέχειν τοῦ προηγωνισμένου. συντεθειμένων δ' αὐτῶν παράλληλα τοῖς δικασταῖς ἐπιδείκνυσθαι τὴν τέχνην, τὸν μὲν Ἀπόλλωνα φασὶν ἐπιβαλεῖν τὸ δεύτερον ἁρμόττουσαν τῷ μέλει τῆς κιθάρας ᾠδὴν, καθ' ἣν ὑπερβαλέσθαι τὴν προϋπάρξασαν τῶν αὐλῶν ἀποδοχήν. τὸν δὲ πρότερον ἀγανακτήσαντα διδάσκειν τοὺς ἀκροατὰς, ὅτι παρὰ πᾶν τὸ δίκαιον αὐτὸς ἐλαττοῦται. δεῖν γὰρ γίνεσθαι τέχνης σύγκρισιν, οὐ φωνῆς, καθ' ἣν προσήκει τὴν ἁρμονίαν καὶ τὸ μέλος ἐξετάζεσθαι τῆς κιθάρας [1] καὶ τῶν αὐλῶν· καὶ πρὸς τούτοις ἄδικον εἶναι δύο τέχνας ἅμα πρὸς μίαν συγκρίνεσθαι. τὸν δὲ Ἀπόλλωνα μυθολογοῦσιν εἰπεῖν, ὡς οὐδὲν [2] αὐτὸς πλεονεκτοίη. καὶ γὰρ τὸν Μαρσύαν τὸ παραπλήσιον αὐτῷ ποιεῖν, εἰς

1 Καὶ τῶν αὐτῶν αὐλ. Coisl. 2 Αὐτὸν Coisl. Mut. M. Vind.

carmen perſonat. At Marſyas, quamprimum tibias inflavit, quod cantus novitate aures percelleret, modulationis ſuavitate aemulum longe anteire viſus eſt. Tum conventione facta, ut de novo ſollertiae ſpecimina, inter ſe comparanda, iudicibus exhiberent, Apollo iterum exorſus, citharae ſonis congruam ipſe vocem applicat, eoque modo priorem tibiae applauſum longe vincit. Quod indigne ferens Marſyas, praeter omne ius ſibi primas negari, auditores docet. Non enim vocis, ſed artis, comparationem inſtitui debere, & iuxta hanc harmoniam & carmen citharae ac tibiae examinandum eſſe. Iniquum praeterea eſſe, duas artes cum una conferri. Ad hoc repondiſſe fertur Apollo, nihil ſibi plus eſſe. Marſyam enim idem facere, quod ipſum, dum ti-

τοὺς αὐλοὺς ἐμφυσῶντα. δεῖν οὖν ἢ τὴν ἐξουσίαν [1] ταύτην ἀμφοτέροις δίδοσθαι τῆς κρίσεως, ἢ μηδέτερον τῷ στόματι διαγωνιζόμενον διὰ μόνων τῶν χειρῶν ἐνδείκνυσθαι τὴν ἰδίαν [2] τέχνην. ἐπικρινάντων δὲ τῶν ἀκροατῶν τὸν Ἀπόλλωνα δικαιότερα λέγειν, συγκριθῆναι πάλιν τὰς τέχνας· καὶ τὸν μὲν Μαρσύαν λειφθῆναι, τὸν δ' Ἀπόλλωνα, διὰ τὴν ἔριν πικρότερον χρησάμενον, ἐκδεῖραι ζῶντα τὸν ἡττηθέντα. ταχὺ δὲ μεταμεληθέντα, καὶ βαρέως ἐπὶ τοῖς ὑπ' αὐτοῦ πραχθεῖσιν ἐνέγκαντα, τῆς κιθάρας ἐκρῆξαι τὰς χορδὰς, καὶ τὴν [3] εὑρημένην ἁρμονίαν ἀφανίσαι. ταύτης δ' ὕστερον Μούσας μὲν ἀνευρεῖν τὴν μέσην, Λῖνον δὲ [4] τὴν λίχανον, Ὀρφέα δὲ καὶ [5] Θάμυριν ὑπάτην καὶ παρυπάτην. τὸν δ' [6] Ἀπόλλωνα φασὶν εἰς τὸ ἄντρον τοῦ Διονύσου τήν τε κιθάραν καὶ τοὺς αὐλοὺς ἀναθέντα, καὶ τῆς Κυβέλης ἐρασθέντα, [7] συμπλανηθῆναι ταύτῃ

Apollinis cum Cybele errores;

1 Ταύτην ἴσην iidem.
2 Τέχνην Coisl. Mutin. Vulgo χρείαν. Mox τὸν Ἀπόλλω iidem.
3 Εὑρομένην Coisl.
4 Τὸν Clar. 1.
5 Θαμύραν Coisl. Mut. Pogg. Vid. infra c. 67.
6 Ἀπόλλω Coisl. Clar.
7 Συμπλακῆναι Coisl.

bias inſpirat. Concedendam igitur utrique eandem iudicii poteſtatem, ut vel neuter oris adminiculo utatur, vel manibus dumtaxat artis ſuae praeſtantiam oſtendat. Viſus tum auditoribus fuit Apollo aequiora poſtulare. Ideo commiſſo tertium certamine, Marſyas vincitur. Ibi victor, contentione nimium exacerbatus, vivo pellem detrahit. Mox tamen poenitentia ductus, & aegre, quod commiſerat, ferens, ruptis citharae nervis inventam ab ſe harmoniam abolevit. Meſen, id eſt, Mediam, tamen Muſae, Lichanon Linus, Orpheus & Thamyris Hypaten & Parhypaten deinde invenerunt. Exinde Apollo, cithara tibiiſque in antro Bacchi dedicatis, amore Cybeles inflammatus ad Hyperboreos uſque cum ea

μέχρι τῶν Ὑπερβορέων. κατὰ δὲ τὴν Φρυγίαν ἐμπεσούσης νόσου τοῖς ἀνθρώποις, καὶ τῆς γῆς ἀκάρπου γενομένης, ἐπερωτησάντων τὸν θεὸν περὶ τῆς τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆς, προστάξαι φασὶν αὐτοῖς, θάψαι [1] τὸ Ἀττίδος σῶμα, καὶ τιμᾶν τὴν Κυβέλην ὡς θεόν. διόπερ τοὺς Φρύγας, διὰ τὸν χρόνον ἠφανισμένου τοῦ σώματος, εἴδωλον κατασκευάσαι τοῦ μειρακίου, πρὸς ᾧ [2] θρηνοῦντας ταῖς οἰκείαις τιμαῖς τοῦ πάθους ἐξιλάσκεσθαι τὴν τοῦ παρανομηθέντος μῆνιν· ὅπερ μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου ποιοῦντας αὐτοὺς διατελεῖν. τῆς δὲ Κυβέλης τὸ [3] παλαιὸν βωμοὺς ἱδρυσαμένης θυσίας ἐπιτελεῖν κατ' ἔτος· ὕστερον δὲ ἐν [4] Πισινοῦντι τῆς Φρυγίας κατασκευάσαι νεὼν πολυτελῆ, καὶ τιμὰς καὶ θυσίας καταδεῖξαι [5] μεγαλοπρεπεστάτας, Μίδου τοῦ βασιλέως εἰς ταῦτα συμφιλοκαλήσαντος·

Cybele ipsa in Phrygia ex oraculi responso pro Dea culta.

1 Τὸ Ἄττιος Reg. Vat.
2 Θρηνοῦντες Clar.
3 Παλαιὸν θεοὺς ποιησαμένης καὶ βωμ. Mut. Coisl. βωμοὺς ἱδρυσαμένους Euseb.
4 Πεσινοῦντι Euseb. *Pessinunte* Pogg.
5 Μεγαλοπρεπεστέρας Co. Mox vulgo omnes Μήδου βασιλ. Poggius tamen *Midae*.

oberrasse fertur. Cum autem homines in Phrygia morbus invaderet, & terra sterilitate premeretur; consultum de remedio mali oraculum, Attidis corpus sepeliri, & Cybelen pro Dea coli iussit. Phryges ergo, cum nihil de cadavere vetustas reliquum fecisset, imaginem adolescentis fecerunt, quam lamentis & planctu, honoribusque aliis, ad funus eius accommodatis, persequentes, piaculi a se commissi furias mitigarunt. Quod ad nostram usque aetatem constanter peragunt. Cybelen etiam, quod iam olim Diis aras posuisset, anniversariis sacrificiis honorant. Cui in Pesinunte, Phrygiae urbe, postmodo magnificum exstruxerunt fanum, solemnesque immolationes ac cultus instituere; diligenter

τῷ δ' ἀγάλματι τῆς θεοῦ παραστῆσαι παρδάλεις καὶ λέοντας, διὰ τὸ δοκεῖν ὑπὸ τούτων [1] πρώτως τραφῆναι. περὶ μὲν οὖν μητρὸς θεῶν τοιαῦτα μυθολογεῖται παρά τε τοῖς Φρυξὶ καὶ τοῖς Ἀτλαντείοις, τοῖς [2] παρὰ τὸν ὠκεανὸν οἰκοῦσι.

νθ'. Μετὰ δὲ τὴν Ὑπερίονος τελευτὴν μυθολογοῦσι τοὺς υἱοὺς τοῦ Οὐρανοῦ διελέσθαι τὴν βασιλείαν, ὧν ὑπάρχειν ἐπιφανεστάτους Ἄτλαντα καὶ Κρόνον. τούτων δὲ τὸν μὲν Ἄτλαντα λαχεῖν τοὺς [3] παρὰ τὸν ὠκεανὸν τόπους, καὶ τούς τε λαοὺς [4] Ἀτλαντείους ὀνομάσαι, καὶ τὸ μέγιστον τῶν κατὰ τὴν χώραν ὀρῶν [5] ὁμοίως Ἄτλαντα προσαγορεῦσαι. Φασὶ δ' αὐτὸν τὰ περὶ τὴν ἀστρολογίαν ἐξακριβῶσαι, καὶ τὸν σφαιρικὸν λόγον εἰς ἀνθρώπους πρῶτον ἐξενεγκεῖν. ἀφ' ἧς αἰτίας δόξαι τὸν σύμπαντα κόσμον ἐπὶ τῶν Ἄτλαντος ὤμων ὀχεῖσθαι, τοῦ μύθου τὴν τῆς σφαίρας εὕ-

Urani filii, Atlas & Saturnus, regnum inter se dividunt.

1 Πρώτου Mut.
2 Κατὰ idem.
3 Περὶ Coisl. Mut.
4 Ἀτλαντείους Reg. Vat. quod sequor. Ἀτλαντίους alii.
5 Stephanus asterisco ornavit, & deest Clar.

hanc rem adiuvante rege Mida. Simulacro Deae pardales admoverunt & leones; quod ab his enutrita putaretur. Et haec sunt, quae de matre Deûm Phryges & Atlantii, Oceani accolae, ex antiquitate repetunt.

LIX. Ceterum post Hyperionem e medio sublatum, Coelo geniti regnum inter se diviserunt. Inter quos clarissimi, Atlas & Saturnus. Atlanti regiones Oceano conterminae sorte obvenerunt; qui populos illic Atlantios, & maximum terrae montem Atlantem de nomine suo appellavit. Exactam astrologiae cognitionem habuisse perhibent: qui & sphaerae rationem primus manifestarit. Ex quo mundum universum humeris eius incumbere, nata est opinio, cum inventam ab eo sphaeram

ρεσιν καὶ [1] καταγραφὴν αἰνιττομένου. γενέσθαι δ' αὐτῷ πλείους υἱοὺς, ὧν ἕνα διενεγκεῖν εὐσεβείᾳ καὶ τῇ πρὸς τοὺς ἀρχομένους δικαιοσύνῃ καὶ φιλανθρωπίᾳ, τὸν προσαγορευόμενον Ἕσπερον. τοῦτον δ' ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ Ἄτλαντος [2] ὄρους ἀναβαίνοντα, καὶ τὰς τῶν ἄστρων παρατηρήσεις ποιούμενον, ἐξαίφνης ὑπὸ [3] πνευμάτων συναρπαγέντα μεγάλων ἄφαντον γενέσθαι. διὰ δὲ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ [4] τὸ πάθος τὰ πλήθη ἐλεήσαντα, τιμὰς ἀθανάτους ἀπονεῖμαι, καὶ τὸν ἐπιφανέστατον τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν ἀστέρων ὁμωνύμως ἐκείνῳ προσαγορεῦσαι. ὑπάρξαι δ' Ἄτλαντι καὶ θυγατέρας ἑπτὰ, τὰς κοινῶς μὲν ἀπὸ τοῦ πατρὸς καλουμένας Ἀτλαντίδας, [5] ἰδίᾳ δ' ἑκάστην ὀνομαζομένην, Μαῖαν, Ἠλέκτραν, Ταϋγέτην, [6] Ἀστεροπὴν, Μερόπην, Ἁλκυόνην, καὶ τελευταίαν Κελαινώ. ταύτας δὲ μιγείσας τοῖς [7] εὐφυεστάτοις ἥρωσι καὶ θεοῖς,

Atlantis filius Hesperus; filiae VII, Atlantides,

1 Διαγραφὴν ora Steph. & Reg. cum Vat. & Ven.
2 Ὄρους abeſt Co. haud male.
3 Ἀνθρώπων Clar. 1.
4 Τοῦτο τὸ πάθος Coisl.
5 Ἰδίαν Coisl.
6 Στεροπὴν Mut. Coisl.
7 Ἐπιφανεστάτοις Co. Mut. εὐφυεστάτοις θεοῖς Euſeb. Non male tamen Codd. Coisl. & Mut.

& deſcriptam hac fabula adumbretur. Inter plures eius filios pietate, iuſtitia, & humanitate erga ſubditos, eminuit Heſperus. Is cum ad explorandos ſiderum motus Atlantis verticem conſcendiſſet, nimbo ſubito abreptus evanuit. Eiuſque caſum plebs commiſerata, ut immortali eum honore afficeret, pulcherrimum in coelo ſidus eius nomine inſignivit. Fuerunt quoque filiae VII Atlanti, quas communi patris nomine Atlantides vocant. Propria autem nomina haec ſunt: Maia, Electra, Taygeta, Aſterope, Merope, Halcyone, & poſtrema Celaeno. Hae cum generoſiſſimae indolis heroibus & Diis

ἀρχηγοὺς καταστῆναι [1] τοῦ πλείστου γένους τῶν ἀνθρώπων, τεκούσας τοὺς δι' ἀρετὴν θεοὺς καὶ ἥρωας ὀνομασθέντας. οἷον, τὴν πρεσβυτάτην Μαΐαν Διῒ μιγεῖσαν Ἑρμῆν τεκνῶσαι, πολλῶν εὑρετὴν γενόμενον τοῖς ἀνθρώποις. παραπλησίως δὲ καὶ τὰς ἄλλας Ἀτλαντίδας γεννῆσαι παῖδας ἐπιφανεῖς, ὧν τοὺς μὲν ἐθνῶν, τοὺς δὲ πόλεων γενέσθαι κτίστας. διόπερ οὐ μόνον παρ' ἐνίοις τῶν βαρβάρων, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι τοὺς πλείστους τῶν ἀρχαιοτάτων ἡρώων εἰς ταύτας ἀναφέρειν τὸ γένος. ὑπάρξαι δ' αὐτὰς καὶ σώφρονας διαφερόντως, καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν τυχεῖν ἀθανάτου τιμῆς παρ' ἀνθρώποις, καὶ καθιδρυνθείσας ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ τῇ τῶν Πλειάδων προσηγορίᾳ περιληφθείσας. ἐκλήθησαν δὲ Ἀτλαντίδες [2] καὶ Νύμφαι, διὰ τὸ τοὺς ἐγχωρίους κοινῇ τὰς γυναῖκας νύμφας προσαγορεύειν.

singulae illustribus natis clarae.

1 Τοῦ γένους τῶν Coisl. Mut. Clar. fine πλείστου.

2 Καὶ Νύμφαι fine articulo αἱ Coisl. Mut. bene. Ceteris adeft.

ipfis commixtae, plurimis hominum gentibus primordia dederunt, filios enixae, qui ob virtutem heroës & Dii nominantur. Sic Maia natu maxima e Iovis complexu Mercurium, multarum artium repertorem, edidit. Eodem modo ceterae quoque Atlantides natos illuftres fufceperunt; quorum alii nationes, alii civitates condiderunt. Ideo non modo inter barbaros quofdam, fed etiam Graecos, plurimi vetuftorum heroum generis fui incunabula ad has referunt. Infigni etiam vitae integritate ac prudentia fuerunt. Quod effecit, ut immortalem defunctis honorem mortales impertirent, & in coelum evectis Pleiadum fidus affignarent. Atlantidibus nomen etiam Nympharum attributum fuit, quod mulieres illic communi vocabulo Nymphae appellentur.

Saturni & Iovis, ab eo oriundi, mythologia.

ξ'. Κρόνον καὶ μυθολογοῦσιν, ἀδελφὸν μὲν Ἄτλαντος ὄντα, διαφέροντα δ' ἀσεβείᾳ καὶ πλεονεξίᾳ, γῆμαι τὴν ἀδελφὴν Ῥέαν, ἐξ ἧς γεννῆσαι Δία, τὸν Ὀλύμπιον ὕστερον ἐπικληθέντα. γεγονέναι δὲ καὶ ἕτερον Δία, τὸν ἀδελφὸν μὲν Οὐρανοῦ, τῆς δὲ Κρήτης βασιλεύσαντα, τῇ δόξῃ πολὺ λειπόμενον τοῦ μεταγενεστέρου. τοῦτον μὲν οὖν βασιλεῦσαι τοῦ σύμπαντος κόσμου. τὸν δὲ προγενέστερον, δυναστεύοντα τῆς προειρημένης νήσου, δέκα παῖδας γεννῆσαι, τοὺς ὀνομασθέντας Κούρητας. προσαγορεῦσαι δὲ καὶ τὴν νῆσον ἀπὸ τῆς γυναικὸς Ἰδαίαν, ἐν ᾗ καὶ τελευτήσαντα ταφῆναι, δεικνυμένου τοῦ τὴν ταφὴν δεξαμένου τόπου μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. οὐ μὴν οἵ γε Κρῆτες ὁμολογουμένα τούτοις [1] ἱστοροῦσι, περὶ ὧν ἡμεῖς ἐν τοῖς περὶ Κρήτης τὰ κατὰ μέρος ἀναγράψομεν. δυναστεῦσαι δέ φασι τὸν Κρόνον κατὰ Σικελίαν, καὶ Λιβύην,

1 Μυθολογοῦσι Coisl. Mut. & mox περὶ Κρητῶν.

LX. De Saturno, Atlantis fratre, memorant, quod enormis eius fuerit impietas & avarities, acceptaque in thorum coniugalem Rhea ſorore, Iovem, Olympii poſtmodum cognomento, procrearit. Fuiſſe tamen & alterum Iovem, fratrem Coeli, & Cretae regem, ſed gloria poſtero longe inferiorem. Hunc enim totum ſub imperio mundum habuiſſe: priſcum vero illum, inſulae, quam nominavimus, principem, x filios genuiſſe, quos Curetes appellant, inſulaeque Ideae uxoris nomen indidiſſe; in qua etiam vita functus ſepulcrum acceperit, cuius veſtigia noſtra quoque tempeſtate viſantur. Cretenſes tamen ab his diverſa memorant; de quibus ſeorſum in illorum hiſtoria perſcribemus. Saturnus porro in Sicilia, & Africa, nec non Italia, ut perhibent, regna-

ἔτι δὲ τὴν Ἰταλίαν. καὶ τὸ σύνολον ἐν τοῖς πρὸς ἑσπέραν τόποις συστήσασθαι τὴν βασιλείαν. παρὰ πᾶσι δὲ φρουραῖς [1] διακατέχειν τὰς ἀκροπόλεις, καὶ τοὺς ὀχυροὺς τῶν τόπων τούτων. ἀφ' οὗ δὴ μέχρι τοῦ νῦν [2] χρόνου κατά τε τὴν Σικελίαν καὶ τὰ πρὸς ἑσπέραν νεύοντα μέρη, πολλοὺς τῶν ὑψηλῶν τόπων ἀπ' ἐκείνου Κρόνια [3] προσαγορεύεσθαι. Κρόνου δὲ γενόμενον υἱὸν Δία τὸν ἐναντίον τῷ πατρὶ βίον ζηλῶσαι, καὶ παρεχόμενον ἑαυτὸν πᾶσιν ἐπιεικῆ καὶ φιλάνθρωπον, ὑπὸ τοῦ πλήθους πατέρα προσαγορευθῆναι. διαδέξασθαι δ' [4] αὐτὸν τὴν βασιλείαν, οἱ μὲν [5] ἑκόντος τοῦ πατρὸς παραχωρήσαντος, οἱ δ' ὑπὸ τῶν ὄχλων αἱρεθέντα, διὰ τὸ μῖσος τὸ πρὸς τὸν πατέρα. ἐπιστρατεύσαντος δ' ἐπ' αὐτὸν τοῦ Κρόνου μετὰ τῶν Τιτάνων, κρατῆσαι τῇ μάχῃ τὸν Δία, καὶ κύριον γενόμενον τῶν ὅλων, ἐπελθεῖν ἅπασαν τὴν οἰκουμένην, εὐεργετοῦντα τὸ γέ-

1 Διακατέχειν Steph. ora, Co. Mut. Clar. Vat. bene. Vid. infr. XV, 82. Editi κατέχειν.

2 Χρόνου deest Clar. haud male. Paulo ante τοὺς ἰσχυροὺς τῶν Mut. Coisl.

3 Προσαγορεῦσαι Clar.

4 Αὐτόν φασι Coisl.

5 Ἑκουσίως Coisl. Mut.

vit; imperium denique in occiduis orbis partibus constituit, &, ubique praesidiis per arces & munitiones dispositis, subditos in officio continuit: quo factum, ut per occidentales Siciliaeque partes etiamnum editiora passim loca Cronia, id est, Saturnia castella, nominentur. Saturni, ut aiunt, filius erat Iuppiter: qui contra quam parens vitae rationem instituens, omnibus sese aequum & humanum praebuit; ob quod patris quoque nomine a suis affectus est. Is regnum vel sponte a patre concessum, vel a subditis odio patris traditum, accepit. Quamvis autem Saturnus Titanum auxilio bellum ei moverit, proelio tamen victor, & rerum dominus evasit Iuppiter; & totum dehinc orbem pera-

νος τῶν ἀνθρώπων. διενεγκεῖν δ' αὐτὸν καὶ σώματος ῥώμῃ καὶ ταῖς ἄλλαις ἁπάσαις ἀρεταῖς, καὶ διὰ τοῦτο ταχὺ κύριον γενέσθαι τοῦ σύμπαντος κόσμου. καθόλου δ' αὐτὸν τὴν ἅπασαν σπουδὴν ἔχειν εἰς κόλασιν μὲν τῶν ἀσεβῶν καὶ πονηρῶν, [1] εὐεργεσίαν δὲ τῶν ὄχλων. ἀνθ' ὧν μετὰ τὴν ἐξ ἀνθρώπων μετάστασιν ὀνομασθῆναι μὲν Ζῆνα, διὰ τὸ δοκεῖν τοῦ καλῶς ζῆν αἴτιον γενέσθαι τοῖς ἀνθρώποις, καθιδρυνθῆναι δ' ἐν τῷ κόσμῳ τῇ τῶν εὖ παθόντων τιμῇ, πάντων προθύμως ἀναγορευόντων θεὸν καὶ κύριον εἰς [2] τὸν αἰῶνα τοῦ σύμπαντος κόσμου. τῶν μὲν οὖν παρὰ τοῖς [3] Ἀτλαντείοις θεολογουμένων τὰ κεφάλαια ταῦτ' ἐστίν.

Bacchi mythica historia, ſupra commemorata, copioſe explicatur.

ξα΄. Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ προειρήκαμεν ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς περὶ τῆς τοῦ Διονύσου γενέσεως καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ πραχθέντων, ἀκολούθως ταῖς ἐγχωρίοις ἱστο-

1 Εὐεργεσίας τῶν ἀγαθῶν Euſ.
2 Τοὺς αἰῶνας Steph. ora, Cl.
3 Ἀτλαντείοις Vat. Reg. bene. Mox μυθολογουμ. Coisl. Mut.

grans, bene de natione morralium promeritus eſt. Et quia robore corporis, & omni virtutis genere excellebat, facile totum ſibi mundum ſubiugavit. In hoc inprimis dabat operam, ut impios & ſceleratos poenis, & beneficiis populum afficeret. Ideoque exemtum rebus humanis Zena a vivendo, quod zen Graece dicitur, nominarunt, eo quod bene vivendi auctor hominibus fuiſſet. Quique meritis ab eo cumulati fuerant, hunc ei honorem rependerunt, ut in ſuperno collocatum mundo Deum, & perpetuum totius univerſi dominum, propenſis omnes ſtudiis appellarent. De Diis itaque apud Atlantios memoratorum, certis incluſa capitibus, haec ſumma eſt.

LXI. Nunc, quia ſupra in Aegyptiacis Bacchi, quem Graeci Dionyſum vocant, ortum & res geſtas in hiſto-

ρίαις, οἰκεῖον εἶναι διαλαμβάνομεν προσθεῖναι τὰ μυθολογούμενα περὶ τοῦ θεοῦ τούτου παρὰ τοῖς Ἕλλησι. τῶν δὲ παλαιῶν μυθογράφων καὶ ποιητῶν περὶ Διονύσου γεγραφότων ἀλλήλοις ἀσύμφωνα, καὶ πολλοὺς καὶ τερατώδεις λόγους καταβεβλημένων, δυσχερές ἐστι [1] περὶ τῆς γενέσεως τοῦ θεοῦ τούτου καὶ τῶν πράξεων [2] εἰπεῖν. οἱ μὲν γὰρ ἕνα Διόνυσον, οἱ δὲ τρεῖς [3] γεγονέναι παραδεδώκασιν· εἰσὶ δ' οἱ γένεσιν μὲν τούτου ἀνθρωπόμορφον [4] μὴ γεγονέναι τὸ παράπαν [5] ἀποφαινόμενοι, τὴν δὲ τοῦ οἴνου δόσιν Διόνυσον εἶναι νομίζοντες. διόπερ ἡμεῖς τῶν [6] παρ' ἑκάστοις λεγομένων τὰ κεφάλαια πειρασόμεθα συντόμως ἐπιδραμεῖν. οἱ τοίνυν φυσιολογοῦντες περὶ τοῦ θεοῦ τούτου, καὶ τὸν ἀπὸ τῆς ἀμπέλου καρπὸν Διόνυσον ὀνομάζοντες, φασὶ τὴν γῆν [7] αὐτομάτως μετὰ τῶν ἄλλων φυτῶν ἐνεγ-

Physica explicatio.

1 Ὑπὲρ τῆς Coisl. Reg. Vat.
2 Καθαρῶς εἰπ. Mut.
3 Γεγονέναι παραδεδώκασιν Stephan. marg. Coisl. Mut. Reg. Vat. quod praestat. Vulgo φασίν.
4 Μηδὲ Coisl.
5 Ἀποφαίνονται Coisl. Mut.
6 Καθ' ἑκάστην Coisl. Mut.
7 Αὐτονόμως Mut.

riae gentilis serie attigimus, conveniens huic loco arbitramur, subiicere etiam illa, quae Graeci de hoc Deo memoriae prodiderunt. At cum prisci fabulatores & poëtae dissentanea inter se de Baccho scripserint, multa quasi monstra narrationum enixi; difficile sane est, generationem eius ac gesta diserte explicare. Nam alii unum, alii tres Dionysos, seu Bacchos, statuunt. Sunt, qui nunquam hominis eum forma natum, sed donum vini pro Baccho accipiendum esse contendunt. Nos igitur, quae a singulis dicuntur, capitibus quibusdam comprehensa, succincte percurremus. Qui physice de hoc Deo loquuntur, & fructum vitis Bacchum nuncupant, terram sponte sua, inter ceteras plantas, vitem quo-

κεῖν [1] καὶ τὴν ἄμπελον, ἀλλ' οὐκ ἐξ ἀρχῆς ὑπό τινος εὑρετοῦ φυτευθῆναι. τεκμήριον δ' εἶναι [2] τούτου τὸ μέχρι τοῦ νῦν ἐν πολλοῖς τόποις ἀγρίας ἀμπέλους φύεσθαι, καὶ καρποφορεῖν αὐτὰς, [3] ὁμοίως ταῖς ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης ἐμπειρίας χειρουργουμέναις. [4] διμήτορα δὲ Διόνυσον ὑπὸ τῶν παλαιῶν ὠνομάσθαι, μιᾶς μὲν καὶ πρώτης γενέσεως ἀριθμουμένης, ὅταν τὸ φυτὸν εἰς τὴν γῆν τεθὲν [5] λαμβάνῃ τὴν αὔξησιν, δευτέρας δ' ὅταν [6] καρποφορῇ, καὶ τοὺς βότρυας πεπαίνῃ· ὥστε τὴν μὲν ἐκ γῆς, τὴν δ' ἐκ τῆς ἀμπέλου γένεσιν τοῦ θεοῦ [7] νομίζεσθαι. παραδεδωκότων δὲ τῶν μυθογράφων καὶ τρίτην γένεσιν, καθ' ἣν φασι τὸν θεὸν ἐκ Διὸς καὶ Δήμητρος τεκνωθέντα, διασπασθῆναι μὲν ὑπὸ τῶν γηγενῶν καὶ καθεψηθῆναι, πάλιν δ' ὑπὸ τῆς Δήμητρος

1 Καὶ τὴν ἀμπ. Coisl. bene. Ceteri καὶ neglexerunt.
2 Τοῦτο μέχρι Coisl. Mut.
3 Παραπλησίως Co. Reg. Vat. M. Ceteri ὁμοίως, pari ſententia.
4 Διγεννητόρα Coislin. Δημητ. Clarom. 2.
5 Λαμβάνειν Coisl. διαλαμβάνειν Clar. 1.
6 Βρίθῃ καὶ τοὺς Mut.
7 Ὀνομάζεσθαι Co. Mut. frequenti peccato. Vid. I, 23.

que protuliſſe, a nullo primitus inventore conſitam, affirmant. Cuius rei argumentum praebeant incultae vites, quae multis in locis hodieque ultro natae fructum parturiunt, non ſecus, quam humanae ſollertiae cura elaboratae. Bimatrem quoque a priſcis vocari Bacchum; quod una & quidem prima generatio cenſenda ſit, cum planta in terram depoſita incrementa accipit. Altera vero, quando gemmas, & hinc fructum, protrudit, racemoſque ad maturitatem perducit. Sic unam Dei nativitatem e terra, alteram e vite, aeſtimandam eſſe. Fabularum auctores tertium praeterea ortum Baccho affingunt, quo ex Iove & Cerere ſit prognatus; quem poſtea a terrigenis diſcerptum & elixatum, concinnatis

τῶν μελῶν συναρμοσθέντων, ἐξ ἀρχῆς νέον γεννηθῆναι· εἰς φυσικάς τινας αἰτίας [1] ἀνάγουσι τοὺς τοιούτους λόγους. Διὸς μὲν γὰρ καὶ Δήμητρος αὐτὸν λέγεσθαι, διὰ τὸ τὴν ἄμπελον ἔκ τε γῆς [2] καὶ ὄμβρων λαμβάνουσαν τὴν αὔξησιν, καρποφορεῖν τὸν ἐκ τοῦ βότρυος ἀποθλιβόμενον οἶνον· τὸ δ᾽ ὑπὸ τῶν γηγενῶν νέον ὄντα διασπασθῆναι, δηλοῦν τὴν ὑπὸ τῶν γεωργῶν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν, διὰ τὸ τοὺς ἀνθρώπους τὴν γῆν Δήμητραν νομίζειν. τὴν δὲ καθέψησιν τῶν μελῶν μεμυθοποιῆσθαι, διὰ τὸ τοὺς πλείστους ἕψειν [3] τὸν οἶνον, εὐωδεστέραν αὐτοῦ καὶ βελτίονα τὴν φύσιν [4] κατασκευάζοντας. τὰ δ᾽ ὑπὸ τῶν γηγενῶν λυμανθέντα τῶν μελῶν, ἁρμοσθέντα πάλιν ἐπὶ τὴν προγεγενημένην φύσιν ἀποκαθίστασθαι, παρεμφαίνειν πάλιν, ὅτι ἡ γῆ τὴν τρυγηθεῖσαν ἄμπελον καὶ τμηθεῖσαν ταῖς κατ᾽ ἔτος ὥραις, εἰς τὴν προϋπάρξασαν ἐν τῷ καρποφορεῖν ἀκμὴν ἀποκαθίστησι. καθόλου γὰρ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ποιη-

1 Μετάγουσι Coisl. Mut.
2 Καὶ ὄμβρων Reg. Co. Mut. bene. Ceteri ὄμβρου.
3 Τὸν οἶνον καὶ μίσγοντας εὐωδ. Coisl. Mut.
4 Κατασκευάζειν iidem.

denuo membris, Ceres regenerarit. Quod figmentum ad rationes phyficas reducunt. Iovis enim & Cereris filium dici, quod vitis, a terra & imbre augmentum nacta, vini e botris exprimendi liquorem producat. Quod a terrigenis iuvenis dilaniatur, fignificare fructum hunc a terrae cultoribus vindemiari. Terram enim homines Cererem putant. Fabulofa membrorum elixatio morem innuit, quo plurimi vinum decoquunt, ut fragrantiam eius & naturam praeftabiliorem efficiant. Membra a terrigenis divulfa, & apta compofitione in priftinam reftituta naturam, nihil aliud denotant, quam quod tellus vitem poft vindemiam & putationem ad priftinum fertilitatis vigorem reducat. Nam certum eft, a poëtis

τῶν καὶ μυθογράφων τὴν Δήμητραν γῆν μητέρα προσαγορεύεσθαι. σύμφωνα δὲ τούτοις εἶναι τά τε δηλούμενα διὰ τῶν Ὀρφικῶν ποιημάτων, καὶ τὰ παρεισαγόμενα κατὰ τὰς τελετὰς, περὶ ὧν οὐ θέμις τοῖς ἀμυήτοις ἱστορεῖν τὰ κατὰ μέρος. ὁμοίως δὲ καὶ τὴν ἐκ Σεμέλης γένεσιν εἰς φυσικὰς ἀρχὰς ἀνάγουσιν, ἀποφαινόμενοι [1] Θυώνην ὑπὸ τῶν ἀρχαίων τὴν γῆν ὠνομάσθαι καὶ τεθεῖσθαι τὴν προσηγορίαν· καὶ Σεμέλην μὲν, ἀπὸ τοῦ σεμνὴν εἶναι τῆς θεοῦ ταύτης τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τιμήν. Θυώνην δὲ, ἀπὸ τῶν [2] θυομένων αὐτῇ θυσιῶν καὶ θυηλῶν. δὶς δ' αὐτοῦ τὴν γένεσιν ἐκ Διὸς παραδεδόσθαι, διὰ τὸ δοκεῖν μετὰ τῶν ἄλλων ἐν τῷ κατὰ τὸν Δευκαλίωνα κατακλυσμῷ φθαρῆναι καὶ τούτους τοὺς καρποὺς, καὶ μετὰ τὴν ἐπομβρίαν πάλιν [3] ἀναφυέντων, ὡσπερεὶ δευτέραν ἐπιφάνειαν ταύτην ὑπάρξαι τοῦ θεοῦ παρ' ἀνθρώποις, καθ' ἣν ἐκ

Bis natus dicitur, ob vitem Deucalionis diluvio exstinctam, ac velut renatam.

1 Θυώκην Clar. perperam.
2 Φυομένων Coisl. Mut. prave.
3 Ἀναφυέντων Coisl. Mut. Vat. Vulgo ἀναφυέντας.

antiquis & fabulatoribus Cereris nomine terram matrem deſignari. Et conſentanea his ſunt, quae Orphicis carminibus indicantur: & quae myſteriorum caerimoniis exhibentur, quae ſingulatim profanis referri, nefas eſt. Pari modo etiam Semeles partum naturalibus principiis acceptum referunt. Terrae enim Thyones nomen a priſcis impoſitum ferunt. Semelenque ideo vocari, quod Semne, id eſt, auguſta eius ſit cura & veneratio. Thyonen vero a frequentatis illi ſacrificiis & primitiis, (quae thyſias & thyelas Graeci vocant) nomen retuliſſe. Bis e Iove natus fingitur, quod in Deucalionis diluvio cum aliis fructibus etiam hic periiſſe exiſtimatus, denuo poſt regerminarit: ibi cum ſecunda quaſi nativitate Deus hic in conſpectum hominum ve-

τοῦ Διὸς μηροῦ γενέσθαι πάλιν τὸν θεὸν [1] τοῦτον μεμυθοποιῆσθαι. οἱ μὲν οὖν τὴν χρείαν καὶ δύναμιν τοῦ κατὰ τὸν οἶνον εὑρήματος ἀποφαινόμενοι Διόνυσον ὑπάρχειν, τοιαῦτα περὶ αὐτοῦ μυθολογοῦσι.

ξβ'. Τῶν δὲ μυθογράφων οἱ σωματοειδῆ τὸν θεὸν παρεισάγοντες, τὴν μὲν εὕρεσιν τῆς ἀμπέλου καὶ φυτείαν, καὶ πᾶσαν τὴν περὶ τὸν οἶνον πραγματείαν συμφώνως αὐτῷ προσάπτουσι· περὶ δὲ τοῦ πλείους γεγονέναι Διονύσους ἀμφισβητοῦσιν. ἔνιοι μὲν γὰρ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἀποφαίνονται γενέσθαι, τόν τε καταδείξαντα τὰ κατὰ τὰς [2] οἰνοποιΐας καὶ συγκομιδὰς τῶν ξυλίνων [3] καλουμένων καρπῶν, καὶ τὸν στρατευσάμενον ἐπὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ἔτι δὲ τὸν τὰ μυστήρια καὶ τελετὰς καὶ βακχείας εἰσηγησάμενον· ἔνιοι δὲ, καθάπερ προεῖπον, [4] τρεῖς ὑποστησάμενοι γεγονέναι κατὰ διεστηκότας χρόνους, ἑκάστῳ προσάπτουσιν ἰδίας πρά- Historica narratio, qua tres exstitisse dicuntur.

1 Τοῦτον desit Vat.
2 Οἰνοποιΐας Coisl. Mut. Reg. Vat. Vulgo οἰνοποσίας.
3 Deest haec vox Coisl.
4 Τρεῖς εἰσηγησάμενοι καὶ ὑποστησάμ. Coisl. Mut. ex glossa.

nisset, e Iovis foemore procreatum fabulantur. Haec sane illorum sententia est, qui Bacchum de usu & facultate vini reperti interpretantur.

LXII. At fabulatores, qui humana Deum hunc specie introducunt, inventionem vitis & plantationem totumque adeo vini negotium unanimi consensu Baccho attribuunt. Sed an plures fuerint Bacchi, inter eos ambigitur. Quidam unum dumtaxat fuisse asseverant, & quidem hunc ipsum, qui vinum potare, fructusque e ligno prognatos colligere docuerit, & cum exercitu totum obierit orbem, mysteriaque & initiorum ritus ac Bacchanalia instituerit. Nonnulli, quod supra indicavi, tres diversis exstitisse temporibus asserunt, & sua cuique

Antiquissimus Indus.

ξεις, καὶ φασὶ, τὸν μὲν ἀρχαιότατον Ἰνδὸν γεγονέναι, καὶ τῆς χώρας αὐτομάτως διὰ τὴν εὐκρασίαν φερούσης πολλὴν ἄμπελον, πρῶτον τοῦτον ἀποθλίψαι βότρυας, καὶ τὴν χρείαν τῆς περὶ τὸν οἶνον φύσεως ἐπινοῆσαι. ὁμοίως δὲ καὶ τὴν τῶν συκῶν [1] καὶ τῶν ἄλλων ἀκροδρύων τὴν καθήκουσαν ἐπιμέλειαν καὶ [2] παράδοσιν ποιήσασθαι, καὶ καθόλου τὰ πρὸς τὴν συγκομιδὴν τούτων τῶν καρπῶν ἐπινοῆσαι· διὸ καὶ Ληναῖον ὀνομασθῆναι. τὸν αὐτὸν δὲ καὶ καταπώγωνα [3] λέγουσι, διὰ τὸ τοῖς Ἰνδοῖς νόμιμον εἶναι, μέχρι τῆς τελευτῆς ἐπιμελῶς [4] ἀνατρέφειν τοὺς πώγωνας. τὸν δ' οὖν Διόνυσον ἐπελθόντα μετὰ στρατοπέδου πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, διδάξαι τήν τε φυτείαν τῆς ἀμπέλου, καὶ τὴν ἐν ταῖς ληνοῖς ἀπόθλιψιν τῶν βοτρύων· ἀφ' οὗ Ληναῖον αὐτὸν ὀνομασθῆναι. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων εὑρημάτων [5] με-

1 Καὶ τὴν τῶν Vat. Coisl.
2 Παράδοξον Coislin. παράδοξον παράδοσιν Mut.
3 Λέγουσι γενέσθαι Co. Mut.
4 Ὑποτρέφειν Stephan. ora & Reg. Vat. Co. Mut.
5 Μεταδόντα eadem Stephan. marg. Vat. Reg. Mut.

facinora tribuunt. Inter quos omnium vetuſtiſſimus natione Indus ſit. Hic, aiunt, quod ſponte ob benignam aëris & ſoli temperiem regio illa vitium fertilis eſt, primus racemos torcularibus preſſit, & emolumenta vini obſervavit. Pari ſtudio ficus etiam, aliaſque maiorum fructuum arbores, coluit, & culturae modum cum aliis communicavit; quidquid denique ad huiuſmodi fructuum vindemiam pertinet, ſollerter excogitavit. Hinc Lenaeus, i. e. torcularius, cognominatur, & Catapogon, i. e. barbatus, quod ad vitae uſque finem ſtudioſe barbas nutrire Indis mos ſit. Hic ille Bacchus, aiunt, qui arma per univerſum orbem circumtulit, & vineas conſerendi, botroſque torcularibus exprimendi, unde cognomentum ei datum, rationem edocuit, omneſque

ταδιδόντα πᾶσι, τυχεῖν αὐτὸν μετὰ τὴν ἐξ ἀνθρώπων μετάστασιν ἀθανάτου τιμῆς παρὰ τοῖς εὖ παθοῦσι. δείκνυσθαι δὲ παρ' Ἰνδοῖς μέχρι τοῦ νῦν τόν τε τόπον, ἐν ᾧ συνέβη γενέσθαι τὸν θεὸν, καὶ προσηγορίας πόλεων ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν τῶν ἐγχωρίων διάλεκτον· καὶ πολλὰ ἕτερα διαμένειν ἀξιόλογα τεκμήρια τῆς παρ' Ἰνδοῖς γενέσεως, περὶ ὧν μακρὸν ἂν εἴη γράφειν.

ξγ'. Δεύτερον δὲ μυθολογοῦσι γενέσθαι Διόνυσον ἐκ Διὸς καὶ [1] Περσεφόνης, ὡς δέ τινες, ἐκ Δήμητρος. τοῦτον δὲ παρεισάγουσι πρῶτον βοῦς ὑπ' ἄροτρον ζεῦξαι, τὸ [2] προτοῦ ταῖς χερσὶ τῶν ἀνθρώπων τὴν γῆν κατεργαζομένων. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα φιλοτέχνως ἐπινοῆσαι τῶν πρὸς τὴν γεωργίαν χρησίμων, δι' ὧν ἀπολυθῆναι τοὺς ὄχλους τῆς πολλῆς κακοπαθείας. ἀνθ' ὧν τοὺς εὖ παθόντας ἀπονεῖμαι τιμὰς ἰσοθέους αὐτῷ καὶ θυσίας, προθύμως ἁπάντων ἀνθρώπων διὰ τὸ

Alter Iovis & Cereris filius.

Eius inventa memorantur.

1 Φερσεφόνης Reg. 2 Πρὸ τούτων Coisl. Mut.

inventorum a ſe participes fecit. Quibus beneficiis adeo ſibi homines devinxit, ut, perſoluto naturae debito, divinos honores conſequeretur. Indi locum adhuc monſtrant, ubi in lucem hic ſit editus, multaeque civitates nomen ipſius in lingua populari retinent. Multa inſuper alia, Bacchum apud Indos natum, hodieque atteſtantur; de quibus perſcribere longum foret.

LXIII. Alterum deinde Bacchum e Iove & Proſerpina, ſeu, ut quibuſdam videtur, Cerere natum, tradunt. Is primus, ut tradunt, ſub aratri iugum boves duxit, cum manibus hominum prius terra exerceretur; multaque alia ad ruricolationem commoda artificioſe commentus eſt, ut a nimiis ruſtici moleſtiis liberarentur. His tam ingentibus beneficiis tantum ſibi favoris conciliavit, ut propenſis omnium ſtudiis immortalitati conſecratus, tanquam Deus, & cultus eximios, & vi-

μέγεθος τῆς εὐεργεσίας ἀπονειμάντων τὴν ἀθανασίαν. παράσημον δ' αὐτῷ ποιῆσαι κέρατα τοὺς κατασκευάζοντας τὰς γραφὰς ἢ τοὺς ἀνδριάντας, ἅμα μὲν δηλοῦντας [1] ἑτέρου Διονύσου φύσιν, ἅμα δὲ ἀπὸ τῆς περὶ τὸ ἄροτρον εὑρέσεως ἐμφαίνοντας τὸ μέγεθος τῆς ἐπινοηθείσης τοῖς γεωργοῖς εὐχρηστίας. Τρίτον δὲ γενέσθαι Διόνυσον φασὶν ἐν Θήβαις [2] ταῖς Βοιωτίαις ἐκ Διὸς καὶ Σεμέλης τῆς Κάδμου. μυθολογοῦσι γὰρ, ἐρασθέντα Δία μιγῆναι πλεονάκις αὐτῇ διὰ τὸ κάλλος· τὴν δ' Ἥραν ζηλοτυποῦσαν καὶ βουλομένην τιμωρίᾳ περιβαλεῖν τὴν ἄνθρωπον, ὁμοιωθῆναι μέν τινι τῶν ἀποδοχῆς τυγχανουσῶν [3] παρ' αὐτῇ γυναικῶν, παρακρούσασθαι δὲ τὴν Σεμέλην. εἰπεῖν γὰρ πρὸς αὐτὴν ὅτι καθῆκον ἦν τὸν Δία [4] μετὰ τῆς ἐπιφανείας τε καὶ τιμῆς ποιεῖσθαι τὴν ὁμιλίαν, ἧπερ χρᾶται κατὰ τὴν πρὸς τὴν Ἥραν συμπεριφοράν. διὸ καὶ τὸν

Tertius est Thebanus, Iovis & Semeles filius,

1 Ἑτέραν Coisl. Mut. Reg.
2 Τῆς Βοιωτίας Coisl. uti supra I, 23.
3 Παρ' αὐτῇ Coisl. Mut. Reg. Ceteri αὐτῆς.
4 Μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιφαν. Mut.

ctimarum solemnitates reciperet. Imaginibus vel pictis, vel sculptis, cornua adiecerunt, tum ut ad naturam huius secundi Bacchi alluderent, tum ut, quanta per aratri inventionem commoditas agricolis accessisset, indicaretur. Tertium deinde Bacchum, Thebis Boeotiis ex Iove & Semele Cadmi natum, memorant. Huius enim amore cum ob formae splendorem Iuppiter flagraret, saepius in complexum venisse dicitur. Iuno igitur zelotypiae affectu impulsa, vindictam de puella sumere animum induxit. Unam ergo ex familiaribus se esse simulans, dolo Semelen circumvenit. Nam aequum esse, ut, qua Iuppiter specie cum Iunone congrediatur, eadem quoque Semelen amplectatur, incautae persuadet. Cum

μὲν Δία, τῆς Σεμέλης ἀξιούσης τυγχάνειν τῶν ἴσων [1] Ἥρᾳ τιμῶν, παραγενέσθαι μετὰ βροντῶν καὶ κεραυνῶν· τὴν δὲ Σεμέλην, οὐχ ὑπομείνασαν τὸ μέγεθος τῆς περιστάσεως, τελευτῆσαι, καὶ τὸ βρέφος ἐκτρῶσαι πρὸ τοῦ καθήκοντος χρόνου. καὶ τοῦτο μὲν τὸν Δία ταχέως εἰς τὸν ἑαυτοῦ μηρὸν ἐγκρύψαι· μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ κατὰ φύσιν τῆς γενέσεως χρόνου [2] τελείαν αὔξησιν ποιήσαντος, ἀπενεγκεῖν τὸ βρέφος εἰς Νύσαν τῆς Ἀραβίας. ἐνταῦθα δ' ὑπὸ Νυμφῶν τραφέντα τὸν παῖδα προσαγορευθῆναι μὲν ἀπὸ τοῦ πατρὸς [3] καὶ τοῦ τόπου Διόνυσον. γενόμενον δὲ τῷ κάλλει διάφορον, τὸ μὲν πρῶτον ἐν χορείαις καὶ γυναικῶν [4] θιάσοις καὶ παντοδαπῇ τρυφῇ καὶ παιδιᾷ διατελεῖν· μετὰ δὲ ταῦτα στρατόπεδον ἐκ τῶν γυναικῶν συναγαγόντα καὶ [5] θυρσοῖς καθοπλίσαντα, στρατείαν ἐπὶ πᾶσαν ποιήσασθαι τὴν οἰκουμένην. καταδεῖξαι δὲ καὶ τὰ περὶ τὰς τελετάς,

ob Iunonis invidiam per abortum natus, & in Iovis femore ad maturitatem perductus.

Baccharum agmina per terrarum orbem ducit.

1 Πραγμάτων Clar. Ven.
2 Τὴν τελείαν Coisl.
3 Καὶ τοῦτο Διον. Vat. prave. Paulo ante Νύσσαν Clar.
4 Θυσίαις, οῖς Clar. absurde.
5 Θυρσοῖς Vat. Co. Mut. Reg. Ursini Cod. Steph. ora. Vulgo θύρσῳ.

ergo Semele precibus a Iove extorsisset, ut pari se, atque Iunonem, honore dignaretur, tonitru & fulmine armatus ille accessit: quorum vim cum puella sufferre non posset, exanimata abortum fecit. Infantem vero Iuppiter confestim exceptum femori insuit, eumque ad iusti incrementi tempus enixus Nysam Arabiae deportavit; ubi a Nymphis educatus, a patre simul & loco Dionysi, quod Nysium Iovis filium sonat, nomen adeptus est. Cumque specie apprime decorus esset, primam quidem aetatem choreis ac thiasis feminarum, omnisque generis voluptatibus ac ludis insumsit: postea vero, coacto mulierum exercitu, quibus pro hasta thyrsus esset, in totum orbem terrarum expeditionem fecit. Ritus quoque initiorum edocuit, suaque mysteria

καὶ μεταδοῦναι τῶν μυστηρίων τοῖς εὐσεβέσι τῶν ἀνθρώπων καὶ δίκαιον βίον ἀσκοῦσι. πρὸς δὲ τούτοις πανταχοῦ πανηγύρεις ἄγειν, καὶ μουσικοὺς ἀγῶνας συντελεῖν, καὶ τὸ σύνολον συλλύοντα τά τε νείκη τῶν ἐθνῶν καὶ πόλεων, ἀντὶ τῶν στάσεων καὶ τῶν πολέμων ὁμόνοιαν καὶ πολλὴν εἰρήνην [1] παρασκευάζειν.

ξδʹ. Διαβοηθείσης δὲ κατὰ πάντα τόπον τῆς τοῦ θεοῦ παρουσίας, καὶ διότι πᾶσιν ἐπιεικῶς προσφερόμενος πολλὰ συμβάλλεται πρὸς τὴν ἐξημέρωσιν τοῦ κοινοῦ βίου, πανδημεὶ συναντᾷν αὐτῷ, καὶ προσδέχεσθαι μετὰ πολλῆς [2] χαρᾶς. ὀλίγων δ' ὄντων τῶν δι' ὑπερηφανίαν καὶ ἀσέβειαν καταφρονούντων, καὶ φασκόντων τὰς μὲν Βάκχας δι' ἀκρασίαν αὐτὸν περιάγεσθαι, τὰς δὲ τελετὰς καὶ τὰ μυστήρια φθορᾶς ἕνεκα τῶν ἀλλοτρίων γυναικῶν καταδεικνύειν, κολάζεσθαι τοὺς τοιούτους [3] ὑπ' αὐτοῦ παραχρῆμα. ἐνίοτε γὰρ τῇ

Impii Bacchi contemtores puniuntur;

1 Κατασχευάζειν Coisl. Mut.
2 Τιμῆς καὶ χαρᾶς Coisl. Mut. χάρας Clar.
3 Ὑπ' αὐτοῦ παραχρ. Mut. Co. Vat. Reg. A ceteris binae priores absunt voces.

cum piis tantum, & iustam degentibus vitam, communicavit. Quin etiam ubique Panegyres, id est, celebres hominum conventus, & ludos musicos instituit. Lites gentium & civitatum diremit, & pro seditionibus ac bellis concordiam & securam pacem sancivit & confirmavit.

LXIV. Cum ergo fama de adventu Dei ubique gentium percrebuisset, & quod, omnibus mitem sese exhibens, plurimum ad vitae socialis culturam conferret; catervatim occurrentes magna ipsum laetitia exceperunt. Pauci tamen, qui superbia quadam & impietate illum repudiarunt, libidinis causa Bacchas circumduci, & ritus initiorum ac mysteria ob mulierum exoticarum stupra doceri ab illo, dictitantes, extemplo poenas in-

τῆς φύσεως ὑπεροχῇ χρώμενον τιμωρεῖσθαι τοὺς ἀσεβεῖς, ποτὲ μὲν αὐτοῖς ἐμβάλλοντα μανίαν, ποτὲ δὲ ταῖς τῶν γυναικῶν χερσὶ ζῶντας διαμελίζοντα· ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ τῆς στρατηγικῆς [1] ἐπινοίας παραδόξως ἀναιρεῖν τοὺς ἐναντιοπραγοῦντας. ἀναδιδόναι [2] γὰρ ταῖς Βάκχαις ἀντὶ τῶν θύρσων λόγχας τῷ κιττῷ κεκαλυμμένας τὴν ἀκμὴν τοῦ σιδήρου· [3] καὶ τῶν βασιλέων διὰ τὴν ἄγνοιαν καταφρονούντων, ὡς ἂν γυναικῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἀπαρασκεύων ὄντων, ἀνελπίστως ἐπιτιθέμενον κατακοντίζειν. τῶν δὲ κολασθέντων ὑπ' αὐτοῦ φασὶν ἐπιφανεστάτους εἶναι Πενθέα μὲν παρὰ τοῖς Ἕλλησι, [4] Μύῤῥανον δὲ τὸν βασιλέα παρ' Ἰνδοῖς, Λυκοῦργον δὲ παρὰ τοῖς Θραξί. μυθολογοῦσι γὰρ τὸν Διόνυσον ἐκ τῆς Ἀσίας μέλλοντα τὴν δύναμιν διαβιβάζειν εἰς τὴν Εὐρώπην, συνθέσθαι φιλίαν πρὸς Λυκοῦργον [5] τὸν Θρᾴκης βασιλέα [6] τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ. διαβιβάσαντος δὲ αὐτοῦ πρώ- inter quos nobilissimi Pentheus, Myrrhanus, Lycurgus.

1 Hanc vocem omittit Coisl.
2 Δὲ Clar. 2.
3 Διὸ καὶ τῶν Coisl. Mut.
4 Μύρανον Steph. ora.
5 Haec usque in παραγγεῖλαι desunt Coisl.
6 Τῆς asteriscum habet in Stephani editione, & deest Reg.

currerunt. Quandoque enim, naturae suae praepotentia in ultionem impiorum usus, nunc furorem iniecit, nunc feminarum manibus eos dilaniavit: quandoque imperatoria quadam sollertia repentinam adversariis necem attulit. Bacchis enim pro thyrsis lanceas mucronibus hedera obvolutis dabat, quibus reges doli ignaros, & ob sexus contemtum imparatos, subito invaderent ac transverberarent. Inter punitos ab eo nobilissimi sunt Pentheus Graecus, & Indorum rex Myrrhanus, & Lycurgus apud Thraces. Nam Bacchus, ex Asia copias in Europam traiecturus, amicitiam iniit cum Lycurgo Thraciae, quae Hellesponto alluitur, tyranno. Ibi cum pri-

τας τὰς Βάκχας ὡς εἰς φιλίαν χώραν, τὸν μὲν Λυκοῦργον παραγγεῖλαι τοῖς στρατιώταις νυκτὸς ἐπιθέσθαι, καὶ τόν τε Διόνυσον καὶ τὰς [1] μαινάδας πάσας ἀνελεῖν· τὸν δὲ Διόνυσον παρά τινος τῶν ἐγχωρίων, ὃς ἐκαλεῖτο [2] Θάροψ, μαθόντα τὴν ἐπιβουλὴν, [3] καταπλαγῆναι, διὰ τὸ τὴν δύναμιν ἐν τῷ πέραν εἶναι, παντελῶς δὲ ὀλίγους αὐτῷ τῶν φίλων συνδιαβεβηκέναι. διόπερ λάθρα τούτου διαπλεύσαντος πρὸς τὸ σφέτερον στρατόπεδον, [4] τὸν μὲν Λυκοῦργον φασὶν ἐπιθέμενον ταῖς μαινάσιν ἐν τῷ καλουμένῳ Νυσίῳ πάσας ἀποκτεῖναι· τὸν δὲ Διόνυσον περαιώσαντα [5] τὴν δύναμιν μάχῃ κρατῆσαι τῶν Θρᾳκῶν, καὶ τὸν Λυκοῦργον ζωγρήσαντα τυφλῶσαί τε καὶ πᾶσαν αἰκίαν εἰσενεγκάμενον ἀνασταυρῶσαι. μετὰ δὲ ταῦτα τῷ μὲν [6] Θάροπι χάριν ἀποδόντα τῆς εὐεργεσίας παραδοῦναι τὴν

Tharopi, praemii loco, Thraciae regnum & myfteria tradita.

1 Βάκχας πάσας Coisl. Mut. ex gloffa.
2 Χάροψ Coisl. Mut.
3 Καταπλαγέντα Clar. 2.
4 Τὸν μὲν non legit Coisl.
5 Τὰς δυνάμεις Stephan. marg. Vat. Reg. Mut. Coisl. Clar. 2.
6 Χάροπι -- ἀποδιδ. Mut. Coisl.

mum Bacchas in amicam, ut putabat, regionem tranfportaffet, Lycurgus noctu Maenadas invadere, omnefque una cum Baccho interimere milites iuffit. Quod Baccho, ab indigena quodam, cui Tharops nomen, de infidiis edocto, pavorem non mediocrem iniecit; quod paucis tantum amicis in tranfitu ipfum comitatis, robur exercitus in adverfo litore adhuc confideret. Ideo clam illis ad exercitum ipfe transfretat. At Lycurgus oppreffas interim Maenades, quotquot erant, in loco, qui Nyfium appellatur, interemit. Bacchus vero quamprimum copias fuas tranfvexit, pugna Thraces vicit, & Lycurgum fub manus redactum, effoffis primum oculis, mox omni cruciatus ac contumeliae genere excarnificatum cruci affixit. Poft haec Tharopi, ut gratiam pro bene-

τῶν Θρακῶν βασιλείαν, καὶ διδάξαι τὰ κατὰ τὰς τελετὰς ὄργια. [1] *Θάροπος δ' υἱὸν γενόμενον Οἴαγρον παραλαβεῖν τήν τε βασιλείαν καὶ τὰς ἐν τοῖς μυστηρίοις τελετὰς παραδεδομένας· ἃς ὕστερον Ὀρφέα τὸν Οἰάγρου μαθόντα παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ φύσει καὶ παιδείᾳ τῶν ἁπάντων* [2] *διενεγκόντα, πολλὰ μεταθεῖναι τῶν ἐν τοῖς ὀργίοις. διὸ καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Διονύσου γενομένας τελετὰς,* [3] *Ὀρφικὰς προσαγορευθῆναι. τῶν δὲ ποιητῶν τινες, ὧν ἐστι καὶ Ἀντίμαχος, ἀποφαίνονται τὸν Λυκοῦργον* [4] *οὐ Θρᾴκης, ἀλλὰ τῆς Ἀραβίας γεγονέναι βασιλέα, καὶ τῷ τε Διονύσῳ καὶ ταῖς Βάκχαις τὴν ἐπίθεσιν ἐν τῇ κατὰ τὴν Ἀραβίαν Νύσῃ πεποιῆσθαι. τὸν δ' οὖν Διόνυσον φασὶ κολάσαντα μὲν τοὺς ἀσεβεῖς, ἐπιεικῶς δὲ προσενεχθέντα τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις, ἐκ τῆς Ἰνδικῆς ἐπ' ἐλέφαντος τὴν* [5] *εἰς Θήβας ἐπάνοδον ποιήσασθαι. τριετοῦς δὲ διαγεγενημένου*

Orpheus, mysteriorum praeses.

Bacchi reditus cum spoliis.

1 *Χάροπος* iidem.
2 *Διενέγκαντα* Mut.
3 *Ὀρφικὰ* Clar. Ven.
4 *Οὐ* deest iisdem, prave.
5 *Ἐν Θήβαις* Coisl. Mut.

ficio reponeret, Thraciae regnum tradidit, eumque initiationum ritus [Orgia Liberi patris vocant] edocuit. A Tharope Oeagrus filius regnum, una cum mysteriorum caerimoniis [initiis] traditum suscepit. Has porro a patre didicit Orpheus, qui, cum omnes ingenio & eruditione anteveniret, multa in Orgiis immutavit. Hinc evenit, ut ritus, a Libero patre instituti, Orphici nominentur. Poëtarum tamen nonnulli, in quorum numero Antimachus est, Lycurgum non Thraciae, sed Arabiae, fuisse regem, & in Nysa Arabica Baccho Bacchisque insidias posuisse, scribunt. Liberum porro memorant, impiis ubique graviter mulctatis, & benigne habitis ceteris hominibus, ex India in elephanto sublimem Thebas rediisse. Et quia totum expeditionis intervallum

τοῦ σύμπαντος χρόνου, φασὶ τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας ἄγειν τὰς τριετηρίδας. μυθολογοῦσι δ' αὐτὸν καὶ λαφύρων ἠθροικότα πλῆθος, ὡς ἂν ἀπὸ τηλικαύτης στρατείας, πρῶτον τὸν ἁπάντων καταγαγεῖν θρίαμβον εἰς τὴν πατρίδα.

ξε'. Αὗται μὲν οὖν αἱ γενέσεις συμφωνοῦνται μάλιστα [1] παρὰ τοῖς παλαιοῖς. ἀμφισβητοῦσι δὲ καὶ πόλεις οὐκ ὀλίγαι Ἑλληνίδες τῆς τούτου τεκνώσεως. καὶ γὰρ Ἠλεῖοι καὶ Νάξιοι, πρὸς δὲ τούτοις οἱ τὰς [2] Ἐλευθερὰς οἰκοῦντες, καὶ [3] Τήϊοι καὶ πλείους ἕτεροι παρ' ἑαυτοῖς ἀποφαίνονται τεκνωθῆναι. καὶ Τήϊοι μὲν τεκμήριον φέρουσι τῆς παρ' αὐτοῖς γενέσεως τοῦ θεοῦ, τὸ μέχρι τοῦ νῦν τεταγμένοις χρόνοις ἐν τῇ πόλει πηγὴν [4] αὐτομάτην ἐκ τῆς γῆς οἴνου ῥεῖν εὐωδίᾳ διαφέροντος· τῶν δ' ἄλλων οἱ μὲν ἱερὰν Διονύσου δεικνύουσι τὴν χώραν, οἱ δὲ ναοὺς καὶ τεμένη διαφερόντως ἐκ πα-

Regiones & urbes commemorantur, de Bacchi patria certantes.

1 Παρὰ τοῖς παλαιοῖς iidem & Reg. Vat. Vulgo π. τῶν παλαιῶν.
2 Ἐλευθερίας Clar.
3 Τῇ ιοὶ & mox iterum Coisl.
4 Αὐτομάτως Vindob. Co. Mut. non male: nec neceſſario tamen. Vid. Lucam A. A. 12, 10, & Pauſan. VI, 26.

trienne fuerat, Graecos propterea Trieteridas celebrare aſſerunt. Primum quoque omnium ſpoliis tantae expeditionis onuſtum, cum triumpho in patriam eſſe invectum.

LXV. Hae igitur Bacchi generationes communi veterum conſenſu ſtatuuntur. At de loco nativitatis civitates Graecorum non paucae litigant. Nam & Elei, & Naxii, & qui Eleutheras incolunt, Teii quoque, & plures alii, ſibi natales eius vindicant. Et quidem Teii pro aſſertionis argumento hoc afferunt, quod adhuc fons, per ſe ſcaturiens, in urbe ſua fragrantiſſimum e terra vinum ſtato tempore effundat. De ceteris hi terram Baccho ſacram eſſe gloriantur: illi ex vetuſtiſſima inde

λαιῶν χρόνων αὐτῷ καθιδρυμένα. καθόλου δ᾽ ἐν πολλοῖς τόποις τῆς οἰκουμένης ἀπολελοιπότος τοῦ θεοῦ σημεῖα τῆς ἰδίας εὐεργεσίας ἅμα καὶ παρουσίας, οὐδὲν παράδοξον ἑκάστους νομίζειν, οἰκειότητά τινα γεγονέναι τῷ Διονύσῳ πρὸς τὴν ἑαυτῶν [1] πόλιν τε καὶ χώραν. μαρτυρεῖ δὲ τοῖς [2] ὑφ᾽ ἡμῶν λεγομένοις καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς ὕμνοις, λέγων περὶ τῶν ἀμφισβητούντων τῆς τούτου γενέσεως, καὶ ἅμα τεκνωθῆναι παρεισάγων αὐτὸν ἐν τῇ κατὰ τὴν Ἀραβίαν Νύσῃ,

[3] Οἱ μὲν γὰρ Δρακάνῳ σὲ, οἱ δ᾽ Ἰκάρῳ ἠνεμοέσσῃ
[4] Φασὶν, οἱ δ᾽ ἐν Νάξῳ, δῖον γένος Εἰραφιῶτα,
Οἱ δέ σ᾽ ἐπ᾽ Ἀλφειῷ ποταμῷ [5] βαθυδινήεντι,
Ἄλλοι δ᾽ [6] ἐν Θήβαισιν, ἄναξ, σὲ λέγουσι γενέσθαι,
Ψευδόμενοι. σὲ δ᾽ ἔτικτε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,

1 Πόλιν τε καὶ Reg. Vind. Co. bene. A ceteris τε exſulat.

2 Ὑφ᾽ ἡμῶν λεγομένοις Coisl. Mut. Vindob. rectiſſime. Vulgo deerat λεγομένοις.

3 Ἄλλοι μὲν γὰρ διαικάνωσσε Vindob. φῦναι μὲν δ᾽ ἄλλοι σ᾽ ἐν Ἰκάρῳ Coisl.

4 Φασὶν οἱ δὲ ἐναξόδιον Vat.

5 Βαθυδινήεντι, Κυσαμένην (κυσσαμένην Co.) Σεμέλην τεκέειν Διῒ τερπικεραύνῳ Vindob. Coisl. Mut.

6 Ἐν Θήβῃσιν Coisl. Mut.

memoria fana & lucos ei ſolemniter dicatos oſtentant. Verum enimvero, cum multis orbis partibus benignitatis & praeſentiae ſuae veſtigia hic Deus impreſſa reliquerit, non mirum eſt, ſi ſuam quiſque terram & urbem Libero patri caram fuiſſe, autumet. Suffragatur nobis teſtimonio ſuo poëta in hymnis, ubi de ambigentibus ſuper huius ortu verba facit, inque Nyſa Arabiae hunc natum introducit, ad hunc modum:

Sunt, tibi qui Dracanum patriam, quique Icaron altam;
Dant alii Naxum, Divûm genus Eiraphiota.
Et ſunt, Alphei qui te ſinuantis ad amnem
Nugantur, Thebis alii, veniſſe ſub auras.
Non ita. Te pater ipſe Deûmque virûmque ſeorſim

Πολλὸν ἀπ' ἀνθρώπων κρύπτων λευκώλενον Ἥρην.
[1] Ἔστι δέ τις Νύση ὕπατον ὄρος, ἀνθέον ὕλῃ,
Τηλοῦ Φοινίκης, σχεδὸν Αἰγύπτοιο ῥοάων.

οὐκ ἀγνοῶ δ' ὅτι καὶ τῶν τὴν Λιβύην νεμομένων οἱ παρὰ τὸν ὠκεανὸν οἰκοῦντες ἀμφισβητοῦσι τῆς [2] τοῦ θεοῦ γενέσεως, καὶ τὴν Νῦσαν καὶ τἄλλα τὰ περὶ αὐτοῦ μυθολογούμενα παρ' ἑαυτοῖς δεικνύουσι γεγενημένα, καὶ πολλὰ τεκμήρια τούτων μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου διαμένειν κατὰ τὴν χώραν φασί. πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι πολλοὶ τῶν παλαιῶν παρ' Ἕλλησι μυθογράφων καὶ ποιητῶν [3] συμφωνούμενα τούτοις ἱστοροῦσι, καὶ τῶν μεταγενεστέρων συγγραφέων οὐκ ὀλίγοι. διόπερ, ἵνα μηδὲν [4] παραλείπωμεν τῶν ἱστορημένων περὶ Διονύσου, διέξιμεν ἐν κεφαλαίοις τὰ παρὰ τοῖς [5] Λίβυσι λεγόμενα, καὶ τῶν Ἑλληνικῶν συγγραφέων ὅσοι τούτοις σύμφωνα γεγράφασι, καὶ Διο-

Afrorum de Baccho narrationes, a Graecis ſcriptoribus ſervatae.

1 Ἔστι δέ τις Νύσση ὕπατον ὄρος Vind. Mut. Coisl. qui poſterior Νύσης. Vulgo τῆς Νύσης ἄβατον.
2 Τούτου Clar.
3 Συμφωνούμενα Stephan. ora, Vind. Vat. Coisl. Mut. Reg. optime. Vulgo σύμφωνα.
4 Παραλίπωμεν Coisl.
5 Ἕλλησι Clar.

Edidit: haud videre homines, haud candida Iuno;
Monte ſuper Nyſae, ſilvis qui floret amoenis;
Flumen ad Aegypti, procul a Phoenicibus agris.

Nec me fugit, quod Afri quoque, Oceani accolae, Dei huius incunabula ſibi arrogent, &, quae de ipſo praedicantur, apud ſe accidiſſe contendant, multa, quae noſtra etiamnum aetate exſtant, monumenta oſtendentes. Ad haec, quod multi inter priſcos Graeciae fabulatores & poëtas, & bona pars recentiorum ſcriptorum, narrationi horum adſtipulentur. Propterea, ne quid de Bacchi hiſtoria praetereamus, in capita quaedam colligemus, quae & ab Afris recitantur, & a ſcriptoribus Graecis, qui conſona illis dicunt; & a Dionyſio tandem,

νυσίῳ [1] τῷ συνταξαμένῳ τὰς παλαιὰς μυθοποιΐας. οὗτος γὰρ τά τε περὶ τὸν Διόνυσον καὶ τὰς Ἀμαζόνας, ἔτι δὲ τοὺς Ἀργοναύτας, καὶ τὰ κατὰ τὸν [2] Ἰλιακὸν πόλεμον πραχθέντα, καὶ πολλ' ἕτερα [3] συνέταξε, παρατιθεὶς τὰ ποιήματα τῶν ἀρχαίων, τῶν τε μυθολόγων καὶ τῶν ποιητῶν.

ξστ'. [4] Φησὶ τοίνυν παρ' Ἕλλησι πρῶτον εὑρετὴν γενέσθαι Λίνον ῥυθμῶν καὶ μέλους· ἔτι δὲ, Κάδμου κομίσαντος ἐκ Φοινίκης τὰ καλούμενα γράμματα, πρῶτον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μεταθεῖναι διάλεκτον, καὶ τὰς προσηγορίας ἑκάστῳ τάξαι, καὶ τοὺς χαρακτῆρας διατυπῶσαι. κοινῇ μὲν οὖν τὰ γράμματα [5] Φοινίκια κληθῆναι, διὰ τὸ παρὰ τοὺς Ἕλληνας ἐκ Φοινίκων μετενεχθῆναι· [6] ἰδίᾳ δὲ τῶν Πελασγῶν πρώτων χρησαμένων τοῖς μετατεθεῖσι χαρακτῆρσι, Πελασγικὰ προσ-

Antiquissimus scriptor Linus; cuius triumque discipulorum, Herculis, Thamyris, Orphei, literaria notitia exhibetur.

1 Duae hae voces non leguntur in Vind. Co. Mox μυθολογίας Mut. Coisl. Vind. uti supr. I, 3.
2 Ἠλιακὸν Vindob. Coisl.
3 Συντέτακται iidem & M. Reg. Satis commode.
4 Φασὶ Coisl. Mut.
5 Φοινίκεια Co. φοινικῆα Vind.
6 Ἰδίᾳ Coisl. Mut. Vind. Vulgo διὰ δέ.

qui priscis de fabulis opus coagmentavit. Is enim Bacchi & Amazonum historiam, & Argonautarum expeditionem, resque ad Ilium gestas, ac multa id genus alia, veterum mythologorum & poëtarum carminibus adiunctis, contexuit.

LXVI. Hic ergo testatur, quod Linus omnium primus Graecorum rhythmos & melodiam invenerit: & quod literas, a Cadmo e Phoenicia allatas, primus ad Graecorum enuntiationem transtulerit, suum cuique nomen attribuens, & characterem affingens. Hinc literas vocabulo communi Phoenicias, quod videlicet ex Phoenicia traductae essent, denominatas: quae tamen Pelasgicae seorsum deinceps sint dictae, quod primus translatarum usus Pelasgis innotuisset. Linus ille, ait,

ἀγορευθῆναι. τὸν δὲ Λῖνον ἐπὶ ποιητικῇ καὶ μελῳδίᾳ θαυμασθέντα, μαθητὰς σχεῖν πολλοὺς, ἐπιφανεστάτους δὲ τρεῖς, Ἡρακλέα, [1] Θάμυριν, καὶ Ὀρφέα. τούτων δὲ τὸν μὲν Ἡρακλέα κιθαρίζειν μανθάνοντα, διὰ τὴν τῆς ψυχῆς βραδύτητα, μὴ δύνασθαι δέξασθαι τὴν μάθησιν. ἔπειθ᾽ ὑπὸ τοῦ Λίνου πληγαῖς ἐπιτιμηθέντα διοργισθῆναι, καὶ τῇ κιθάρᾳ τὸν διδάσκαλον πατάξαντα ἀποκτεῖναι. Θάμυριν δὲ φύσει διαφόρῳ [2] κεχορηγημένον ἐκπονῆσαι τὰ περὶ τὴν μουσικὴν, καὶ κατὰ τὴν ἐν τῷ μελῳδεῖν ὑπεροχὴν φάσκειν [3] ἑαυτὸν τῶν Μουσῶν ἐμμελέστερον ᾄδειν. διὸ καὶ τὰς θεὰς αὐτῷ χολωθείσας τήν τε μουσικὴν ἀφελέσθαι, καὶ [4] πηρῶσαι· καθάπερ καὶ τὸν Ὅμηρον τούτοις προσμαρτυρεῖν, λέγοντα,

——— ἔνθα τε Μοῦσαι
Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς.

1 *Θαμύραν* Coisl. femper; neque male. Vid. Plat. X Republ. p. 620 A. & Suidam.

2 *Κεχρημένον* Steph. ora, Reg. Cod. Urfini, male. Vid. fupr. I, 15.

3 *Δ᾽ αὐτὸν* Coisl. Mut.

4 Addit Co. *τὸν ἄνδρα* cum Mut.

poëfi & melodia excellens, difcipulos habuit multos, inter quos maxime tres inclaruere, Hercules, Thamyris, Orpheus. Hercules autem citharae ftudium amplexus eft, quod ingenium eius tardius aliam difciplinam non caperet; plagifque aliquando incuffis, iratus citharae inflictu magiftrum interfecit. Thamyris, praeftanti vir ingenio, in Mufica fe exercitavit, & quod in melodiis excelleret, Mufis fe fuavius cantare iactitabat. Ob quod ira Deae percitae, & Mufices & oculorum illi ufum ademerunt, ut Homerus quoque his verfibus atteftatur:

——— Hic ubi Mufae
Adverfae Thamyrin privarunt carmine Thracem.

καὶ ἔτι,

Αἱ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσαν. αὐτὰρ ἀοιδὴν
Θεσπεσίην ἀφέλοντο, καὶ ἐκλέλαθον κιθαριστύν.

περὶ δὲ Ὀρφέως τοῦ τρίτου μαθητοῦ κατὰ μέρος ἀναγράψομεν, ὅταν τὰς πράξεις αὐτοῦ διεξίωμεν. τὸν δ' οὖν Λῖνον φασὶ τοῖς Πελασγικοῖς γράμμασι συνταξάμενον τὰς τοῦ πρώτου Διονύσου πράξεις, καὶ τὰς ἄλλας μυθολογίας ἀπολιπεῖν [1] ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν. ὁμοίως δὲ τούτοις χρήσασθαι τοῖς Πελασγικοῖς γράμμασι τὸν Ὀρφέα, καὶ [2] Προναπίδην τὸν Ὁμήρου διδάσκαλον, εὐφυῆ γεγονότα μελοποιόν. πρὸς δὲ τούτοις, [3] Θυμοίτην τὸν Θυμοίτου τοῦ Λαομέδοντος, κατὰ τὴν ἡλικίαν γεγονότα τοῦ Ὀρφέως, πλανηθῆναι κατὰ πολλοὺς τόπους [4] τῆς οἰκουμένης, καὶ παραβαλεῖν τῆς Λιβύης εἰς τὴν πρὸς ἑσπέραν χώραν τῆς οἰκουμένης ἕως ὠκεανοῦ. θεάσασθαι δὲ καὶ τὴν Νύσαν, ἐν ᾗ μυθολογοῦσιν οἱ ἐγχώριοι ἀρχαῖοι τραφῆναι

1 Ἐν deſit Coisl.
2 Προνοπίδην Coisl. Mut. Pogg.
3 Θύμητον Clar. Pogg. Θύμοιτον Ven.
4 Τῆς οἰκουμένης ἕως ὠκεανοῦ, neglectis ceteris, Vat.

Et rurſus:

Exarſere Deae: viſumque & carminis artem
Divini huic adimunt, citharaeque oblivia reddunt.

De Orpheo, qui diſcipulorum tertius, ſingulatim dicetur, ubi ad res eius perventum fuerit. Linus ergo literis Pelaſgicis res Bacchi illius primi deſcripſit, aliaſque in commentariis fabulas poſt ſe reliquit. Eodem literarum genere Orpheus quoque uſus eſt, & Pronapides Homeri praeceptor, ſollertis ingenii melicus; Thymoetes iuſuper, natus Thymoeta Laomedontis: qui Orphei aetate vixit, & multa orbis loca pervagatus, occiduas quoque Libyae partes ad Oceanum uſque acceſſit. Quin & Nyſam, in qua priſcis illis incolis Bacchus eſt

τὸν Διόνυσον, καὶ τὰς κατὰ μέρος τοῦ θεοῦ τούτου πράξεις μαθόντα παρὰ τῶν [1] Νυσαέων, συντάξασθαι τὴν Φρυγίαν ὀνομαζομένην ποίησιν, ἀρχαϊκῶς τῇ τε διαλέκτῳ καὶ τοῖς γράμμασι χρησάμενον.

Quae Linus de Ammone, rege Lybiae, relata habeat.

ξζ'. Φησὶ δ' οὖν Ἄμμωνα, βασιλεύοντα [2] μέρους τῆς Λιβύης, Οὐρανοῦ γῆμαι θυγατέρα τὴν προσαγορευομένην Ῥέαν, ἀδελφὴν οὖσαν Κρόνου τε καὶ τῶν ἄλλων Τιτάνων. ἐπιόντα δὲ τὴν βασιλείαν, εὑρεῖν πλησίον τῶν Κεραυνίων [3] καλουμένων ὀρῶν, παρθένον τῷ κάλλει διαφέρουσαν, Ἀμαλθίαν ὄνομα. ἐρασθέντα δ' αὐτῆς καὶ πλησιάσαντα, γεννῆσαι παῖδα τῷ τε κάλλει καὶ τῇ ῥώμῃ θαυμαστόν, καὶ τὴν μὲν Ἀμαλθίαν ἀποδεῖξαι κυρίαν τοῦ σύνεγγυς τόπου παντός, ὄντος τῷ σχήματι παραπλησίου κέρατι βοός, ἀφ' ἧς αἰτίας [4] ἑσπέρου κέρας προσαγορευθῆναι· διὰ δὲ τὴν ἀρε-

Ex virgine Amalthea, casu oblata, genuit filium (Bacchum),

1 Νυσαέων Mut. Vat. Reg. Co. bene. Vid. supr. c. 58. Vulgo Νυσαίων.

2 Τοῦ μέρους Coisl.

3 Huic voci Steph. asteriscum addidit, & deest Clar. ac Ven.

4 Ἑσπέρου κέρας Co. Vat. Mut. Reg. Ceteri ἑσπέριον.

nutritus, perlustravit: &, de singulis Dei gestis Nysaeorum opera edoctus, poësin, quae Phrygia nominatur, tam lingua, quam literatura vetustatem sapiens, confecit.

LXVII. Inter cetera ait, Ammonem in parte quadam Libyae regnantem, Rheam Coeli filiam, Saturni, aliorumque Titanum sororem, matrimonio sibi iunxisse. Qui cum regnum obiret, ad Ceraunios, ut nominantur, montes, virginem, cui Amaltheae nomen, forma longe pulcherrimam, offendit: cumque ea amoris impulsu congressus, filium genuit tam robore, quam specie insignem. Post haec Amaltheam cum imperio vicinae regioni praefecit. Quae cum figura sua bovis cornu referat, Hesperi propterea cornu indigitatur. Et quae soli

τὴν τῆς χώρας, εἶναι πλήρη παντοδαπῆς ἀμπέλου, καὶ τῶν ἄλλων δένδρων τῶν ἡμέρους φερόντων καρπούς. τῆς δὲ προειρημένης γυναικὸς τὴν δυναστείαν παραλαβούσης, ἀπὸ ταύτης τὴν χώραν Ἀμαλθίας κέρας ὀνομασθῆναι. διὸ καὶ τοὺς μεταγενεστέρους ἀνθρώπους, διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν, τὴν κρατίστην γῆν καὶ παντοδαποῖς καρποῖς [1] πληθύουσαν, ὡσαύτως Ἀμαλθίας κέρας προσαγορεύειν. τὸν δ᾽ οὖν Ἄμμωνα, φοβούμενον τὴν Ῥέας ζηλοτυπίαν, κρύψαι τὸ γεγονὸς, καὶ τὸν παῖδα λάθρα μετενεγκεῖν εἴς τινα πόλιν Νύσαν, μακρὰν ἀπ᾽ ἐκείνων τῶν τόπων ἀπηρτημένην. κεῖσθαι δὲ ταύτην ἔν τινι νήσῳ περιεχομένῃ μὲν ὑπὸ τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ, περικρήμνῳ δὲ καὶ καθ᾽ ἕνα τόπον ἐχούσῃ στενὰς εἰσβολὰς, ἃς ὠνομάσθαι πύλας Νυσείας. εἶναι δ᾽ ἐν αὐτῇ χώραν εὐδαίμονα λειμῶσί τε μαλακοῖς διειλημμένην, καὶ [2] κήποις, ὕδασιν ἀρδευο-

clam in urbem Nyſam translatum, ut tutus eſſet ab uxoris Rheae inſidiis.

Inſulae amoeniſſimae, in qua Nyſa ſita erat, deſcriptio,

1 Πλήθουσαν Coisl.

2 Καὶ κήποις, —— ἀρδευομένην Steph. marg. Reg. quod ſequor. καὶ κηπείοις -- ἀρδευομένην Vat. cui adſtipulantur Mut. qui κηπίοις, & Coisl. in quo κηπαίοις. Vulgo κηπείαις --- ἀδρευομέναις. Paulo ante Νυσίας πύλας R. & Co.

hic eſt ubertas, vitibus aliiſque arboribus, quae eſculentos fructus geſtant, redundat. Mulier, rerum illic potita, de ſe Amaltheae cornu locum nuncupavit. Et hac de cauſa poſteri ſolum aliquod geniale, & fructibus omnigenis refertum, Amaltheae cornu pari modo appellant. Ammon, a Rheae zelotypia ſibi metuens, commiſſum a ſe facinus occultat, & clam infantem inde longe remotam in urbem Nyſam transfert. Iacet illa in confragoſa quadam inſula, quam Triton amnis circumdat, unoque dumtaxat loco per anguſtas fauces, quas Nyſeas portas vocitant, ingreſſus in eam patet. Beata illic fertilitate ſua tellus eſt, mollibus pratis & hortis feraciſſimis abundans, laetiſque undique rivis hu-

μένην δαψιλέσι [1] δένδρα τε καρποφόρα παντοῖα, καὶ πολλὴν ἄμπελον αὐτοφυῆ, καὶ ταύτης τὴν πλείστην ἀναδενδράδα. ὑπάρχειν δὲ καὶ [2] πάντα τόπον εὔπνουν, ἔτι δὲ καθ' ὑπερβολὴν ὑγιεινόν· καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ἐν αὐτῷ [3] βιοῦντας μακροβιωτάτους ὑπάρχειν τῶν πλησιοχώρων. εἶναι δὲ τῆς νήσου τὴν μὲν πρώτην εἰσβολὴν αὐλωνοειδῆ, σύσκιον ὑψηλοῖς καὶ πυκνοῖς δένδρεσιν, ὥστε τὸν ἥλιον μὴ παντάπασι διαλάμπειν διὰ τὴν [4] συνάγκειαν, αὐγὴν δὲ μόνην ὁρᾶσθαι φωτός.

ξη'. Πάντη δὲ κατὰ τὰς παρόδους προχεῖσθαι πηγὰς ὑδάτων τῇ γλυκύτητι διαφόρων, ὥστε τὸν τόπον εἶναι τοῖς βουλομένοις ἐνδιατρίψαι προσηνέστατον. ἑξῆς δὲ ὑπάρχειν ἄντρον τῷ μὲν σχήματι [5] κυκλοτερὲς, τῷ δὲ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει θαυμαστόν. ὑπερκεῖσθαι γὰρ αὐτοῦ [6] πανταχῇ κρημνὸν πρὸς ὕψος ἐξαί-

1 Δένδρη Vat.
2 Παντοδαπὸν idem.
3 Κατοικοῦντας Stephan. ora, Vat. Mut. Reg.
4 Συνέχειαν Steph. marg. Clar. Ven. συνέγγειαν Coisl. Mut.
5 Ἠγκλοτερὲς vitiose Vat.
6 Πανταχοῦ Mut. Coisl.

mecta. Arbores passim omnis generis fructuosae, vitesque sponte natae, & ut plurimum arbustivae. Totus hic locus miti aurarum flatu permulcetur, ad sanitatem maxime conducens. Ideo, qui illic degunt homines, multo longius, quam finitimi, aevum producunt. Primus insulae aditus vallis oblongae speciem habet, quem altae confertim arbores inumbrant; quo nec Solis radii ob spissitudinem penetrent, sed lux tantum obscura transmittatur.

LXVIII. Crebri in transitu fontes dulcissimos expromunt latices; adeo ut ibi commorari volentibus nihil iucundius esse possit. Inde antrum sese amoenissimum rotundae figurae, & capacitatis eximiae, offert. Circumquaque enim praeruptus incumbit vertex celsitatis

praesertim antri,

σιον, πέτρας ἔχοντα τοῖς χρώμασι [1] διαφόρους. ἐναλλὰξ γὰρ ἀποστίλβειν, τὰς μὲν [2] θαλαττίαις πορφύραις τὴν χρόαν ἐχούσας παραπλήσιον, τὰς δὲ κυανῷ, τινὰς δ' ἄλλαις φύσεσι περιλαμπομένας· ὥστε μηδὲν εἶναι χρῶμα τῶν ἑωραμένων παρ' ἀνθρώποις, περὶ τὸν τόπον ἀθεώρητον. πρὸ δὲ τῆς εἰσόδου πεφυκέναι δένδρα θαυμαστὰ, τὰ μὲν κάρπιμα, τὰ δὲ ἀειθαλῆ, πρὸς αὐτὴν [3] μόνον τὴν ἀπὸ τῆς θέας τέρψιν ὑπὸ τῆς φύσεως δεδημιουργημένα· ἐν δὲ τούτοις ἐννοσσεύειν ὄρνεα παντοδαπὰ ταῖς φύσεσιν, ἃ τὴν χρόαν ἔχειν ἐπιτερπῆ καὶ τὴν μελῳδίαν προσηνεστάτην. διὸ καὶ πάντα τὸν τόπον ὑπάρχειν μὴ μόνον θεοπρεπῆ κατὰ τὴν [4] πρόσοψιν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἦχον· ὡς ἂν τῆς αὐτοδιδάκτου γλυκυφωνίας νικώσης τὴν ἐναρμόνιον τῆς τέχνης μελῳδίαν. διελθόντι δὲ τὴν εἴσοδον, θεωρεῖσθαι μὲν ἄντρον ἀναπεπταμένον, καὶ τῇ κατὰ τὸν ἥλιον αὐ-

1 Διάφορον Clar.
2 Θαλαττίας πορφύρα Vat.
3 Μόνην Coisl. Mox omnes ἐνοσεύειν, prave.
4 Πρόσοψιν Vat. Mut. Co. Reg. Clar. & Steph. ora. Vulgo ὄψιν.

immenfae, cuius rupes variis coloribus renident. Nam per vices aliae marinae purpurae, aliae cyani, aliae aliis coloribus, refplendent: nullumque coloris genus usquam exftat, quod ibi non cernatur. Ante introitum arbores mirificae exfiftunt; quaedam fructiferae, quaedam perpetuo virore, ad vifus folummodo voluptatem, a natura creatae. Ibi omne genus avium nidulatur: quarum & color & concentus fuaviffimam praebet oblectationem. Ideoque totus ille tractus non adfpectu tantum, verum etiam fonitu, divinum quendam decorem habet, naturali vocis dulcedine harmonicam artis modulationem multum exfuperante. Oftium hoc emenfis patulum fefe antrum profert, luce Solis undique per-

γῇ περιλαμπόμενον· ἄνθη τε παντοδαπὰ πεφυκότα, καὶ μάλιστα τήν τε [1] κασίαν, καὶ τἄλλα τὰ δυνάμενα [2] δι' ἐνιαυτῶν διαφυλάττειν τὴν εὐωδίαν, ὁρᾶσθαι δὲ καὶ νυμφῶν εὐνὰς ἐν αὐτῷ πλείους ἐξ ἀνθῶν παντοδαπῶν, οὐ χειροποιήτους, ἀλλ' [3] ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως ἀνειμένας θεοπρεπῶς. κατὰ πάντα δὲ τὸν τῆς περιφερείας κύκλον οὔτ' ἄνθος, οὔτε φύλλον πεπτωκὸς ὁρᾶσθαι. διὸ καὶ τοῖς θεωμένοις οὐ μόνον ἐπιτερπῆ φαίνεσθαι τὴν πρόσοψιν, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐωδίαν προσηνεστάτην.

in quo puer custodiebatur ab Aristaeo & Minerva[a],

ξθ'. Εἰς τοῦτο οὖν τὸ ἄντρον τὸν Ἄμμωνα παραγενόμενον παραθέσθαι τὸν παῖδα, καὶ παραδοῦναι τρέφειν Νύσῃ, μιᾷ τῶν Ἀρισταίου θυγατέρων. ἐπιστάτην δ' αὐτοῦ τάξαι τὸν Ἀρισταῖον, ἄνδρα συνέσει καὶ σωφροσύνῃ καὶ πάσῃ παιδείᾳ διαφέροντα. πρὸς δὲ τὰς ἀπὸ τῆς [4] μητρυιᾶς Ῥέας ἐπιβουλὰς φύλακα τοῦ

1 Κασσίαν Mut.
2 Δι' ἑαυτῶν Coisl. Mut.
3 Ὑπ' αὐτῆς iidem. Mox ἀνειρημένας Clar. perperam.
4 Μητρῴας Coisl.

fusum. Varii hic nascuntur flores, inprimis casia, & cetera, quae perennes tueantur odores. Hic complures Nympharum thoros, variis floribus consitos, nec manu factos, sed ipsius naturae ingenio ita productos, ut etiam Diis sint apti, videre est. Inque toto huius orbis complexu nec flos marcidus, nec folium defluum occurrit. Quare non contuitus modo spectantes oblectat, sed fragrantia quoque mirifica eos voluptate perfundit.

LXIX. In hoc ergo antrum puer ab Ammone delatus Nysae, uni de filiis Aristaei nutriendus commendatur; Aristaeum vero magistrum illius institutioni praeficit. Vir hic erat ingenio, mentisque integritate, & omni eruditione praecellens. Ut vero puer ab insidiis no-

παιδὸς καταστῆσαι τὴν Ἀθηνᾶν, μικρὸν πρὸ τούτων τῶν χρόνων [1] γηγενῆ φανεῖσαν ἐπὶ τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ, δι' ὃν καὶ [2] Τριτωνίδα προσηγορεῦσθαι. μυθολογοῦσι δὲ τὴν [3] θεὸν ταύτην, ἑλομένην τὸν πάντα χρόνον τὴν παρθενίαν, σωφροσύνῃ διενεγκεῖν, καὶ τὰς πλείστας τῶν τεχνῶν ἐξευρεῖν, ἀγχίνουν οὖσαν καθ' ὑπερβολήν· ζηλῶσαι δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸν πόλεμον, ἀλκῇ καὶ ῥώμῃ διαφέρουσαν. ἄλλα τε πολλὰ πρᾶξαι μνήμης ἄξια, καὶ τὴν Αἰγίδα προσαγορευομένην ἀνελεῖν, θηρίον τι καταπληκτικὸν καὶ παντελῶς δυσκαταγώνιστον. γηγενὲς γὰρ ὑπάρχον, καὶ φυσικῶς ἐκ τοῦ στόματος [4] ἄπλετον ἐκβάλλον φλόγα, τὸ μὲν πρῶτον φανῆναι [5] περὶ τὴν Φρυγίαν, καὶ κατακαῦσαι τὴν χώραν, ἣν μέχρι τοῦ νῦν κατακεκαυμένην Φρυγίαν ὀνομάζεσθαι· ἔπειτ' ἐπελθεῖν τὰ περὶ τὸν Ταῦ-

quae in eadem insula ad amnem Tritonem nata erat.

Obiter Minervae facinora memorantur,

inprimis Aegidis, monstri, caedes,

1 Γεγεννημένην Steph. marg. & Reg. γεγεννημένην Ursini liber.

2 Τριτωανγένει Steph. ora, operarum credo peccato pro Τριτογένειαν, quo modo Reg. & marg. Vat. τριγωνίδα Clar. 1. in quo & Clar. 2. & Coisl. deſit καὶ vocem hanc praecedens.

3 Θεὰν Vat.

4 Ἄπλαστον Reg.

5 Περὶ τὰ κατὰ τὴν Φρυγίαν Coisl. Mut.

vercae eo tutior foret, custos adhibetur Minerva, quam paulo ante haec tempora ad fluvium Tritonem terra ediderat. Unde Tritonidis ei cognomentum obvenit. Deam hanc perpetuae se virginitati devovisse memorant: & quia praeter castitatem ingenio quoque prae ceteris valebat, artes invenisse plurimas; cumque animi & corporis robore praestaret, rebus etiam bellicis operam navásse. Inter alia eius acta hoc etiam est, quod Aegidem, quam vocant, terribile & prorsus indomabile monstrum, necavit. Terrae foetus erat, horrendam e rictu flammarum vim exspirans. Ac primum in Phrygia digrassans totam illam regionem exussit, quae hodieque exusta inde Phrygia nominatur. Post ad Tau-

ρον ὄρη, καὶ συνεχῶς κατακαῦσαι τοὺς ἑξῆς δρυμοὺς μέχρι τῆς Ἰνδικῆς. μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν [1] ἐπὶ θάλατταν τὴν ἐπάνοδον ποιησάμενον, περὶ μὲν τὴν Φοινίκην ἐμπρῆσαι τοὺς κατὰ τὸν Λίβανον δρυμοὺς, καὶ δι' Αἰγύπτου πορευθὲν [2] ἐπὶ τῆς Λιβύης διελθεῖν τοὺς περὶ τὴν ἑσπέραν τόπους, καὶ τὸ τελευταῖον εἰς τοὺς περὶ τὰ Κεραύνια δρυμοὺς κατασκῆψαι. ἐπιφλεγομένης δὲ τῆς χώρας πάντη, καὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν μὲν ἀπολλυμένων, τῶν δὲ διὰ τὸν φόβον [3] ἐκλειπόντων τὰς πατρίδας, καὶ μακρὰν ἐκτοπιζομένων, τὴν Ἀθηνᾶν φασὶ, τὰ μὲν συνέσει, τὰ δ' ἀλκῇ καὶ ῥώμῃ περιγενομένην, ἀνελεῖν τὸ θηρίον, καὶ τὴν δορὰν αὐτοῦ περιαψαμένην φορεῖν τῷ στήθει, ἅμα μὲν σκέπης ἕνεκα καὶ τῆς φυλακῆς τοῦ σώματος πρὸς τοὺς ὕστερον κινδύνους, ἅμα δ' ἀρετῆς ὑπόμνημα καὶ δικαίας δόξης. τὴν δὲ μητέρα τοῦ θηρίου γῆν ὀργισθεῖσαν, ἀνεῖ-

1 His duobus vocabulis Steph. notam adſcripſit, neque ea leguntur in Clar. & Ven.

2 Ἐπὶ τῆς Λιβύης Coisl. Mut. Vat. Reg. bene. Ceteri τὴν Λιβύην, neque id prave.

3 Ἐκλιπόντων Vat. Paulo ante ἐγκατασκῆψαι Mut.

ob quam vindicandam eius mater, Tellus, Gigantes peperit, Deorum acerrimos hoſtes.

ri montes impetum convertit, ſaltuſque illos ad Indiam uſque continentibus incendiis deſolavit. Exinde ad mare ſe reflectens Libani ſilvas in Phoenicia incendit, Aegyptumque pervagata, Libyam ad occiduas uſque plagas evaſtavit; donec ad ultimum in Ceraunios ſe montes fulminis inſtar concitavit. Inflammata igitur terra undique, hominibuſque partim aeſtu abſumtis, partim metu procul e patria exterminatis: Minerva, ut in fabulis eſt, tum prudentia, tum virtute animi atque corporis, ſuperior facta, belluam confecit; coriumque eius pectori ſuo obduxit, tum ut tegumentum corpori & praeſidium ad cetera deinceps pericula, tum ut virtutis gloriaeque promeritae monumentum ipſi foret. Mater vero monſtri Tellus, irae impatiens, acerrimos

καὶ τοὺς [1] ὀνομαζομένους Γίγαντας ἀντιπάλους τοῖς θεοῖς, οὓς ὕστερον ὑπὸ Διὸς ἀναιρεθῆναι, συναγωνιζομένης Ἀθηνᾶς καὶ Διονύσου μετὰ τῶν ἄλλων θεῶν. οὐ μὴν ἀλλὰ τὸν Διόνυσον ἐν τῇ [2] Νύσῃ τρεφόμενον καὶ μετέχοντα τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων, μὴ μόνον γενέσθαι τῷ κάλλει καὶ ῥώμῃ διάφορον, [3] ἀλλὰ καὶ φιλότεχνον, καὶ πρὸς πᾶν τὸ χρήσιμον εὑρετικόν. ἐπινοῆσαι γὰρ αὐτὸν, ἔτι παῖδα τὴν ἡλικίαν ὄντα, τοῦ μὲν οἴνου τὴν [4] φύσιν τε καὶ χρείαν, ἀποθλίψαντα βότρυς τῆς αὐτοφυοῦς ἀμπέλου. τῶν δ' ὡραίων τὰ δυνάμενα ξηραίνεσθαι καὶ πρὸς ἀποθησαυρισμὸν ὄντα χρήσιμα, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τὰς ἑκάστων [5] κατὰ τρόπον φυτείας εὑρεῖν, καὶ βουληθῆναι τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων μεταδοῦναι τῶν ἰδίων εὑρημάτων, ἐλπίσαντα διὰ τὸ μέγεθος τῆς εὐεργεσίας ἀθανάτων τεύξασθαι τιμῶν.

Bacchi prima studia,

praecipue vitis cultura.

1 Ὀνομαζομένους Co. M. quod praestat. Vulgo ἀνομασμένους.
2 Νύσσῃ Clar. semper.
3 Ἀλλὰ καὶ φιλότεχνον, καὶ πρὸς πᾶν Coislin. Mutin. bene. Ceteri καὶ φιλότεχνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς πᾶν.
4 Φύσιν καὶ τὴν Coisl.
5 Κατὰ τρόπον Reg. Mut. Ceteri κατὰ τόπον.

Diis hostes, Gigantes quos vocant, gremio suo effudit. Qui postmodum a Iove, Minerva, & Baccho, Diisque ceteris adiutantibus, sunt deleti. Atqui Dionysus in Nysa educatus, studiisque optimis excultus, non tantum forma & virtute corporis, sed & sollertia excellens, & comminiscendi, quae in usum forent, industrius evasit. Nam puer adhuc, vini naturam & usum perscrutatus est, dum racemos vitis sponte natae exprimi, fructusque maturos exsiccari, & ad futuros usus reponi posse, animadvertit. Paulatim quoque commodum unicuique plantationis modum adinvenit; &, spe duraturi ad immortalitatem honoris, hoc inventorum a se beneficium cum genere humano communicare decrevit.

Rhea, noverca, ad Titanes revertitur, & Saturno iuncta bellum in Ammonem movet.

Ammon superatus in Cretam insulam fugit.

ο΄. Τῆς δὲ περὶ αὐτὸν ἀρετῆς τε καὶ δόξης διαδιδομένης, λέγεται τὴν Ῥέαν ὀργισθεῖσαν Ἄμμωνι, φιλοτιμηθῆναι λαβεῖν ὑποχείριον τὸν Διόνυσον. οὐ δυναμένην δὲ κρατῆσαι [1] τῆς ἐπιβολῆς, τὸν μὲν Ἄμμωνα καταλιπεῖν, ἀπαλλαγεῖσαν δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς Τιτᾶνας, συνοικῆσαι Κρόνῳ τῷ ἀδελφῷ. τοῦτον δ' ὑπὸ τῆς Ῥέας πεισθέντα στρατεῦσαι [2] μετ' αὐτῶν ἐπ' Ἄμμωνα, καὶ γενομένης παρατάξεως, τὸν μὲν Κρόνον ἐπὶ τοῦ προτερήματος ὑπάρξαι. τὸν δὲ Ἄμμωνα [3] σιτοδείᾳ πιεζόμενον φυγεῖν εἰς Κρήτην, καὶ γήμαντα τῶν τότε βασιλευόντων Κουρήτων ἑνὸς θυγατέρα Κρήτην, δυναστεῦσαί τε τῶν τόπων καὶ τὸ πρότου τὴν νῆσον Ἰδαίαν καλουμένην ἀπὸ τῆς γυναικὸς ὀνομάσαι Κρήτην. τὸν δὲ Κρόνον μυθολογοῦσι κρατήσαντα τῶν [4] Ἀμμωνίων τόπων, τούτων μὲν ἄρχειν πικρῶς, ἐπὶ δὲ τὴν Νύσαν καὶ τὸν Διόνυσον στρατεῦσαι μετὰ πολλῆς δυνάμεως. τὸν δὲ Διόνυσον πυθόμενον τά τε τοῦ

1 Τῆς ἐπιβουλῆς Clar.
2 Μετὰ τῶν Τιτάνων Vat. Co. Mut. Pogg. forsan ex Scholio.
3 Σιτοδείᾳ non est in Vat. Reg.
4 Ἀμμωνείων Reg.

LXX. Haec virtutum ipsius gloria cum increbuisset, Rhea, Ammoni succensens, Dionysum capere intendit. Verum conatu hoc frustrata, nuntium Ammoni remisit; & ad Titanes germanos reversa, cum fratre Saturno coniugium inivit. Is Rheae impulsu cum illis Ammoni bellum facit; initoque conflictu, victoria Saturnus potitur. Ammon vero rei frumentariae inopia coactus in Cretam fugit, &, cuiusdam ex familia Curetum filia (Cretae illi nomen) ducta, insulae dominium cum ea accepit; quam Idaeam prius nuncupatam, uxoris nomine Cretam indigitavit. Saturnus inde, occupato Ammonis regno, acerbius imperitavit, & in Nysam contra Dionysum cum exercitu perrexit. Hic ergo, & cla-

πατρὸς ἐλαττώματα καὶ τὴν τῶν Τιτάνων ἐπ' αὐτὸν συνδρομὴν, ἀθροῖσαι στρατιώτας ἐκ τῆς Νύσης. ὧν εἶναι συντρόφους [1] διακοσίους, διαφόρους τῇ τε ἀλκῇ καὶ τῇ πρὸς αὐτὸν εὐνοίᾳ. προσλαβέσθαι δὲ καὶ τῶν πλησιοχώρων τούς τε Λίβυας καὶ τὰς Ἀμαζόνας, περὶ ὧν προειρήκαμεν, ὅτι δοκοῦσιν ἀλκῇ διενεγκεῖν, καὶ πρῶτον μὲν στρατείαν [2] πολλὴν ὑπερόριον στείλασθαι, πολλὴν δὲ τῆς οἰκουμένης τοῖς ὅπλοις καταστρέψασθαι. μάλιστα δ' [3] αὐτὰς φασὶ παρορμῆσαι πρὸς τὴν συμμαχίαν Ἀθηνᾶν, διὰ τὸν ὅμοιον τῆς προαιρέσεως ζῆλον· ὡς ἂν τῶν Ἀμαζόνων ἀντεχομένων ἐπὶ πολὺ τῆς ἀνδρείας καὶ παρθενίας. διῃρημένης δὲ τῆς δυνάμεως, καὶ τῶν μὲν ἀνδρῶν στρατηγοῦντος Διονύσου, τῶν δὲ γυναικῶν τὴν ἡγεμονίαν ἐχούσης Ἀθηνᾶς, προσπεσόντας μετὰ τῆς στρατιᾶς τοῖς Τιτᾶσι, συνάψαι μάχην. γενομένης δὲ παρατάξεως ἰσχυρᾶς, καὶ πολλῶν παρ' [4] ἀμφοτέροις πεσόντων, τρωθῆναι μὲν

Sed Bacchus, adiunctis Amazonibus & Minerva, Titanes debellat;

1 Διακόνους Ven. male.
2 Πολλὴν non legit Coisl.
3 Αὐταῖς Coisl.
4 Ἀμφοτέροις Coisl. Clar. 1. Mut. recte. Vulgo ἀμφοτέρων.

de patris, & concurſu adverſus ſe Titanum cognito, militem ex Nyſa conſcribit; quorum CC cum ipſo educati, virtute & benevolentia in eum excellebant. E propinquo etiam Afros & Amazones, quae ut fortitudine praeſtare viſae ſint, & ingentes extra fines copias miſerint, multaſque orbis partes armis in ditionem ſuam redegerint, ſupra dictum eſt, ad belli ſocietatem excivit. Has autem maxime allexit eiuſdem cultrix ſtudii Minerva; quod virtutis bellicae & virginitatis ſtudium Amazones quoque amplectantur. Diviſis igitur copiis ſic, ut Dionyſus viris, Minerva feminis praeeſſet, valida Titanes impreſſione adoriuntur. Cumque ſumma vi decertaretur, & multi utrinque caderent, vulnerato Sa-

τὸν Κρόνον, ἐπικρατῆσαι δὲ τὸν Διόνυσον, ἀριστεύσαντα κατὰ τὴν μάχην. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς μὲν Τιτᾶνας φυγεῖν εἰς τοὺς κατακτηθέντας [1] ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἄμμωνα τόπους· τὸν δὲ Διόνυσον, ἀθροίσαντα πλῆθος αἰχμαλώτων, ἐπανελθεῖν εἰς τὴν Νύσαν. ἐνταῦθα δὲ τὴν δύναμιν περιστήσαντα καθωπλισμένην τοῖς ἁλοῦσι, κατηγορίαν ποιήσασθαι τῶν Τιτάνων καὶ πᾶσαν ὑπόνοιαν καταλιπεῖν, ὡς μέλλοντα κατακόπτειν τοὺς αἰχμαλώτους. ἀπολύσαντος δ' αὐτοὺς τῶν ἐγκλημάτων, καὶ τὴν ἐξουσίαν [2] δόντος εἴτε συστρατεύειν, εἴτε ἀπιέναι βούλοιντο, πάντας ἑλέσθαι συστρατεύειν.

quo facto Deus pronuntiatur, cui primo vino libant.

διὰ δὲ τὸ παράδοξον τῆς σωτηρίας, προσκυνεῖν αὐτοὺς ὡς θεόν. τὸν δὲ Διόνυσον παράγοντα καθ' ἕνα τῶν αἰχμαλώτων, καὶ διδόντα σπονδὴν οἴνου, πάντας [3] ἐξορκίσαι, συστρατεύειν ἀδόλως, καὶ μέχρι τε-

1 Ὑπὸ τοὺς Mut.

2 Δόντος εἴγε ἀπιέναι Coisl. librarii negligentia.

3 Ἐξορκῶσαι Coisl. Mut. Mox δ' ὅλως Coisl.

turno victoriam obtinuit Dionyſus, cuius in hoc proelio virtus prae aliis maxime enituit. Et tum fuga dilapſis in ea loca Titanibus, quae prius Ammon tenuerat, Dionyſus Nyſam cum captivis ſe recepit. Hic cum armata captivos manu circumdediſſet, accuſatione contra Titanes inſtituta, ſuſpicionem hanc iniecit, quaſi omnes bello captos conciſurus eſſet. At ſtatim omni exſolutis crimine liberum permiſit arbitrium, utrum militare ſecum, an vero abſcedere mallent. Tum omnes belli ſocietatem amplexi, ob repentinam ſalutis gratiam, uti Deum omnes adorarunt. Mox omnes ſingulatim adductos, vino ad libandum porrecto, iureiurando ſibi cunctos obſtrinxit, abſque dolo militiam geſturos, & ad finem ſtrenuam in pugnis operam nava-

λευτῆς βεβαίως διαγωνιεῖσθαι. διὸ καὶ τούτων πρώτων ὑποσπόνδων ὀνομασθέντων, τοὺς μεταγενεστέρους, ἀπομιμουμένους τὰ τότε πραχθέντα, τὰς ἐν τοῖς πολέμοις διαλύσεις σπονδὰς προσαγορεύειν.

οα΄. Τοῦ δ' οὖν Διονύσου μέλλοντος στρατεύειν ἐπὶ τὸν Κρόνον, καὶ τῆς δυνάμεως ἐκ τῆς Νύσης ἐξιούσης, μυθολογοῦσιν Ἀρισταῖον τὸν ἐπιστάτην αὐτοῦ [1] θυσίαν τε παραστῆσαι, καὶ πρῶτον ἀνθρώπων ὡς θεῷ Διονύσῳ θῦσαι. συστρατεῦσαι δὲ φασὶ καὶ τῶν [2] Νυσαέων τοὺς εὐγενεστάτους, οὓς ὀνομάζεσθαι [3] Σιληνούς. πρῶτον γὰρ τῶν ἁπάντων βασιλεῦσαι φασὶ τῆς Νύσης Σιληνόν, [4] οὗ τὸ γένος ὅθεν ἦν ὑπὸ πάντων ἀγνοεῖσθαι διὰ τὴν ἀρχαιότητα. ἔχοντος δ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ὀσφὺν οὐρὰν, διατελέσαι καὶ τοὺς [5] ἐγγόνους τὸ παράσημον τοῦτο φοροῦντας, διὰ τὴν τῆς φύσεως κοινωνίαν. τὸν δ' οὖν Διόνυσον ἀναζεύξαντα μετὰ

Belli focii etiam Sileni erant, qui defcribuntur.

1 Θυσίας τε κατασκευάσαι, καὶ πρῶτον Mut.
2 Νυσσαέων Clar. 1. Νυσαίων Steph. ora, Mut. Reg.
3 Σιλίνους Vat. & Σίλινον brevi poft.
4 Οὗτος τὸ Mut. Coisl.
5 Ἐκγόνους Coisl.

turos effe. Quod per hunc ergo libationis ritum illi fidem acceperunt dederuntque primi, factum imitati pofteri, inducias inde Spondas, id eft, libationes, nominarunt.

LXXI. Cum autem poft Dionyfus, fufcepto in Saturnum bello, copias Nyfa educeret, Ariftaeus, pueritiae illius magifter, folemni apparatu facrorum, primus uti Deo ipfi immolavit. In focietate huius belli fuerunt & Sileni. Namque primus omnium in hac infula, aiunt, regnavit Silenus: qui unde genus ducat, ob nimiam vetuftatem ab omnibus ignoratur. Is cum in lumbis caudam habuiffet, tota quoque pofteritas, eiufdem fcilicet naturae communione, fignum hoc geftavit. Diony-

Expeditionis militaris reliqua memoranda:

in urbe Zabirna Campen, monstrum horrendum, occidit;

ubique beneficus, impiis gravis,

τῆς δυνάμεως, καὶ διελθόντα [1] πολλὴν μὲν ἄνυδρον χώραν, οὐκ ὀλίγην δ' ἔρημον καὶ θηριώδη, καταστρατοπεδεῦσαι περὶ πόλιν Λιβυκὴν τὴν ὀνομαζομένην [2] Ζάβιρναν. πρὸς δὲ ταύτῃ γηγενὲς ὑπάρχον θηρίον, καὶ πολλοὺς ἀναλίσκον τῶν ἐγχωρίων, τὴν ὀνομαζομένην Κάμπην, ἀνελεῖν, καὶ μεγάλης τυχεῖν δόξης ἐπ' ἀνδρείᾳ παρὰ [3] τοῖς ἐγχωρίοις. ποιῆσαι δ' αὐτὸν καὶ χῶμα παμμέγεθες ἐπὶ τῷ φονευθέντι θηρίῳ, βουλόμενον ἀθάνατον [4] ὑπολιπεῖν ὑπόμνημα τῆς ἰδίας ἀρετῆς, τὸ καὶ διαμεῖναν μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων. ἔπειτα τὸν μὲν Διόνυσον [5] προσάγειν πρὸς τοὺς Τιτᾶνας, εὐτάκτως ποιούμενον τὰς ὁδοιπορίας, καὶ πᾶσι τοῖς ἐγχωρίοις φιλανθρώπως προσφερόμενον, καὶ τὸ σύνολον ἑαυτὸν ἀποφαινόμενον στρατεύειν ἐπὶ κολάσει μὲν τῶν ἀσεβῶν, εὐεργεσίᾳ δὲ τοῦ κοινοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων.

1 Τὴν ἄνυδρον idem.

2 Ζαχίραν Stephan. marg Reg. cum schedis Ursini. Καμίρναν Co. Mut. *Zambyrram* Pogg.

3 Τοῖς ἐγχωρίοις desunt Ven.

4 'Απολιπεῖν Mut. Vat. Mox τὸ καὶ — — χρόνων desunt Coisl.

5 Προάγειν τοὺς Coisl. Mut.

ſus igitur cum exercitu progreſſus, cum multas aquarum inopia laborantes, nec paucas omnino deſertas & belluis infeſtas peragraſſet terras, ad urbem tandem Libyae Zabirnam caſtra poſuit. Hic monſtrum e terra cretum, (Campen vocitabant,) multiſque exitioſum mortalibus, e medio ſuſtulit, & magnam fortitudinis laudem apud incolas promeruit. Ingentem quoque tumulum belluae a ſe interfectae ſuperingeſſit, ut immortale virtutis ſuae monumentum ad poſteros relinqueret. Id quod ad proximam adhuc memoriam duravit. Poſtea in Titanes movit, modeſte ubique cum agmine incedens, comemque ac benignum ſe cunctis praebens, & hoc unum prae ſe ferens, expeditionem hanc ob nihil aliud inſtitutam eſſe, quam ut in impios animadverteret, & in totum genus hominum beneficia conferret.

τοὺς δὲ Λίβυας, θαυμάζοντας τὴν εὐταξίαν καὶ τὸ τῆς ψυχῆς μεγαλοπρεπὲς, τροφάς τε παρέχεσθαι τοῖς ἀνθρώποις δαψιλεῖς, καὶ συστρατεύειν προθυμότατα. συνεγγιζούσης δὲ τῆς δυνάμεως τῇ πόλει τῶν Ἀμμωνίων, τὸν Κρόνον πρὸ τοῦ τείχους [1] παρατάξει λειφθέντα τὴν πόλιν νυκτὸς ἐμπρῆσαι, σπεύδοντα εἰς τέλος [2] καταφθεῖραι τοῦ Διονύσου τὰ πατρῷα βασίλεια. αὐτὸν δ' ἀναλαβόντα τὴν γυναῖκα Ῥέαν, καί τινας τῶν [3] συνηγωνισμένων φίλων, λαθεῖν ἐκ τῆς πόλεως διαδράντα. οὐ μὴν τόν γε Διόνυσον ὁμοίαν ἔχειν τούτῳ προαίρεσιν. λαβόντα γὰρ τόν τε Κρόνον καὶ τὴν Ῥέαν αἰχμαλώτους, οὐ μόνον [4] ἀφεῖναι τῶν ἐγκλημάτων διὰ τὴν συγγένειαν, ἀλλὰ καὶ παρακαλέσαι τὸν λοιπὸν χρόνον γονέων ἔχειν πρὸς αὐτὸν εὔνοιάν τε καὶ τάξιν, καὶ συζῆν τιμωμένους ὑπ' αὐτοῦ μάλιστα

in ipsos hostes victos, Saturnum Rheamque, pius ac lenis.

1 Παρατάξει non legunt Reg. Vat. ληφθεὶς autem Coisl. solemni peccato.

2 Διαφθεῖραι Co. Mut. & τοῦ Διονύσου τὰ πατρῷα, quomodo & Reg. Vatic. quod sequor. Vulgo τὰ Διονύσου πατρῷα.

3 Συνηγωνισμένων Co. Reg. Vat. Mut. quod praefero. Edd. συναγωνισαμένων.

4 Ἀφεθῆναι Coisl. prave.

Ideo Libyes, moderationem eius animique magnitudinem admirati, commeatum exercitui affatim largiuntur, & militiae eius cupide sese adiungunt. Iamque imminentibus Ammoniorum urbi copiis Saturnus aciem suam extra moenia opponens denuo succumbit: paternam igitur Dionysi regiam penitus evertere properans, noctu urbem incendit, ipseque cum Rhea uxore, & nonnullis periculorum sociis, clam inde profugit. At nequaquam similis affectio Dionysum tenebat. Is enim Saturnum Rheamque captos non solum a culpa, quod cognati essent, absolvit; sed etiam rogavit, ut parentum loco ipsum deinceps amare, & inter amicissimos

πάντων. τὴν μὲν οὖν Ῥέαν διατελέσαι πάντα [1] τὸν βίον ὡς υἱὸν ἀγαπῶσαν, τὸν δὲ Κρόνον ὕπουλον ἔχειν τὴν εὔνοιαν· γενέσθαι δ' αὐτοῖς περὶ τούτους τοὺς χρόνους υἱὸν, [2] ὃν προσαγορευθῆναι Δία, τιμηθῆναι δὲ μεγάλως ὑπὸ τοῦ Διονύσου, καὶ δι' ἀρετὴν ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις γενέσθαι πάντων βασιλέα.

οβ'. Τῶν δὲ Λιβύων εἰρηκότων αὐτῷ πρὸ τῆς μάχης, ὅτι καθ' ὃν καιρὸν ἐξέπεσεν ἐκ τῆς βασιλείας Ἄμμων, [3] τοῖς ἐγχωρίοις προειρηκὼς εἴη, τεταγμένοις χρόνοις ἥξειν υἱὸν αὐτοῦ Διόνυσον, καὶ τήν τε πατρῴαν ἀνακτήσεσθαι βασιλείαν, καὶ πάσης τῆς οἰκουμένης [4] κυριεύσαντα, θεὸν νομισθήσεσθαι· ὑπολαβὼν ἀληθῆ γεγονέναι μάντιν, τό, τε χρηστήριον [5] ἱδρύσατο τοῦ πατρὸς, καὶ τὴν πόλιν οἰκοδομήσας, τιμὰς ὥρισεν ὡς θεῷ, καὶ τοὺς ἐπιμελησομένους τοῦ μαντείου

Ammonis oraculum instituit.

1 Τὸν χρόνον Coisl. Mut.
2 Καὶ προσαγ. Coisl.
3 His asteriscum adscripsit Stephan. & absunt Clar. 1.
4 Βασιλεύσαντα Mutin. Steph. ora, Reg. Coisl. Clar. 2. tum ὀνομασθήσεσθαι Mut. Coisl. quorum posterior paulo ante ἀνακτήσασθαι.
5 Desit ἱδρύσατο Clar. ἵδρυσε τε Mut.

vivere secum vellent. Rhea igitur, quamdiu vixit, eum non secus ac filium dilexit. At subdola fuit Saturni benevolentia. Sub id tempus filius eis nascitur Iuppiter nominatus. Hic magnis a Dionyso honoribus affectus, ob virtutem rex omnium postea creatur.

LXXII. Ante pugnam Libyes Dionyso indicarant, quo tempore Ammon regno excidit, praedixisse, eventurum ut post certum aliquod temporis intervallum filius suus Dionysus regnum paternum recuperaret, &, ditione sua per totum orbem propagata, divinos honores consequeretur. Verum id vaticinium esse cum iudicaret, fatidicum patri templum & urbem una condidit; honoribusque tanquam Deo sancitis, antistites ora-

κατέστησε. παραδεδόσθαι δὲ τὸν Ἄμμωνα [1] σχεῖν κριοῦ κεφαλὴν τετυπωμένην, παράσημον ἐσχηκότος αὐτοῦ τὸ κράνος κατὰ τὰς στρατείας. εἰσὶ δ᾽ οἱ μυθολογοῦντες [2] αὐτῷ πρὸς ἀλήθειαν γενέσθαι φυσικῶς καθ᾽ ἑκάτερον μέρος τῶν κροτάφων κεράτια. [3] διὰ τοῦτο τὸν Διόνυσον, υἱὸν αὐτοῦ γεγονότα, τὴν ὁμοίαν ἔχειν πρόσοψιν, καὶ τοῖς ἐπιγινομένοις τῶν ἀνθρώπων παραδεδόσθαι τὸν θεὸν τοῦτον γεγονότα κερατίαν. μετὰ δ᾽ οὖν τὴν τῆς πόλεως οἰκοδομίαν καὶ τὴν περὶ τὸ χρηστήριον κατάστασιν, πρῶτον φασὶ τὸν Διόνυσον χρήσασθαι τῷ θεῷ περὶ τῆς στρατείας, [4] καὶ λαβεῖν παρὰ τοῦ πατρὸς χρησμὸν, ὅτι τοὺς ἀνθρώπους εὐεργετῶν, τεύξεται τῆς ἀθανασίας. διὸ καὶ μετεωρισθέντα τῇ ψυχῇ, τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον [5] στρατεῦσαι, καὶ τῆς χώρας καταστῆσαι βασιλέα Δία, τὸν Κρόνου καὶ Ῥέας παῖδα, τὴν ἡλικίαν νέον

Aegypto Iovem regem praeficit,

1 Ἔχειν κριοῦ Mut.
2 Αὐτῶν πρὸς ἀλ. αὐτῷ γεν. Coisl. Mut.
3 Διὸ καὶ τὸν Διόνυσον, υἱὸν Reg. Vatic. ſatis commode.
4 Καταλαβεῖν Clar. inepte.
5 Στρατοπεδεῦσαι Coisl. Mut.

culo praefecit. Ammon ille arietis caput effigiatum habebat, quod hoc ſigno galeam in bellis ornatam geſtaſſet. Non deſunt tamen, qui re vera & naturali quodam modo cornua e temporibus eius prominuiſſe, fabulantur. Et hinc factum, ut filius quoque eius Dionyſus ſimili facie oſtentetur, & poſteri cornutum fuiſſe hunc Deum pro certo tradant. Exſtructa igitur urbe, & oraculo inſtituto, primus novum Deum de expeditionibus ſuis Dionyſus conſuluit; & a patre reſponſum accepit, quod bene faciendo hominibus in poſſeſſionem immortalitatis ſit venturus. Hinc animo erectus, primo Aegyptum invaſit, Iovemque, Saturno & Rhea natum, licet puerum adhuc, regem provinciae impoſuit. Sed

ὄντα. παρακαταστῆναι δ' αὐτῷ καὶ ἐπιστάτην Ὄλυμπον, [1] ὑφ' οὗ τὸν Δία παιδευθέντα, καὶ πρωτεύσαντα κατ' ἀρετὴν, Ὀλύμπιον προσαγορευθῆναι. τὸν δ' οὖν

vinique culturam impertit;

Διόνυσον λέγεται διδάξαι τοὺς Αἰγυπτίους τήν τε [2] τῆς ἀμπέλου φυτείαν καὶ τὴν χρῆσιν, καὶ τὴν παράθεσιν τοῦ τε οἴνου καὶ τῶν ἀκροδρύων, [3] καί τινων ἄλλων καρπῶν. πάντη δὲ διαδιδομένης περὶ αὐτοῦ φήμης ἀγαθῆς, μηδένα καθάπερ [4] πρὸς πολέμιον ἀντιτάσσεσθαι, πάντας δὲ προθύμως ὑπακούοντας, ἐπαίνοις καὶ θυ-

similiter reliquas orbis partes artibus suis cultiores reddit.

σίαις ὡς θεὸν τιμᾶν. τῷ δ' αὐτῷ τρόπῳ ἐπελθεῖν φασὶ τὴν οἰκουμένην, ἐξημεροῦντα μὲν τὴν χώραν ταῖς φυτείαις, εὐεργετοῦντα δὲ τοὺς [5] λαοὺς μεγάλαις τιμαῖς καὶ χάρισι πρὸς τὸν αἰῶνα. διὸ καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἐν ταῖς πρὸς τοὺς ἄλλους θεοὺς τιμαῖς οὐχ ὁμοίαν ἔχοντας προαίρεσιν ἀλλήλοις, σχεδὸν ἐπὶ μόνου τοῦ Διονύσου συμφωνουμένην ἀποδεικνύειν μαρτυ-

1 Ἀφ' οὗ Coisl. Mut.
2 Τοῦ ἀμπ. Mut.
3 Καὶ τῶν ἄλλων Coisl. Mut.
4 Πρὸς πόλεμιον Reg. Vat. Mutin. Co. optime. Vulgo πόλεμον.
5 Ἄλλους Coisl. perverse. Vid. ad cap. 45.

magiſtrum ei adiunxit Olympum: a quo eruditus Iuppiter, & ad ſummum virtutis gradum evectus, Olympii cognomentum retulit. Hinc plantationem & uſum vitis, rationemque vinum, poma, & alios quoſdam fructus in penum recondendi, Aegyptios docuiſſe Bacchus fertur. Tam ſecundus rumor de eo cum ubique locorum percrebuiſſet, nemo contra eum ut hoſtem arma ſumſit; verum ultro imperata facientes, laudibus eum ac ſacrificiis tanquam Deum proſecuti ſunt. Eodem modo per totum progreſſus orbem plantis terras excoluit, hominesque meritis ſummis in perpetuum ſibi obligavit. Ideoque univerſi mortales, cum de ceteris Diis non idem ſentiant, de ſolius prope Liberi patris immorta-

ρίαν τῆς ἀθανασίας. οὐθένα γὰρ οὔθ' Ἑλλήνων, οὔτε βαρβάρων ἄμοιρον εἶναι τῆς τούτου δωρεᾶς καὶ χάριτος. ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπηγριωμένην ἔχοντας χώραν, ἢ πρὸς Φυτείαν ἀμπέλου παντελῶς ἀπηλλοτριωμένην, μαθεῖν τὸ κατασκευαζόμενον ἐκ τῶν κριθῶν πόμα, βραχὺ λειπόμενον τῆς περὶ τὸν οἶνον εὐωδίας. τὸν δ' οὖν Διόνυσον φασὶ τὴν κατάβασιν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς ἐπὶ τὴν θάλατταν ταχεῖαν ποιησάμενον, καταλαβεῖν ἅπαντας τοὺς Τιτᾶνας ἠθροικότας δυνάμεις, καὶ διαβεβηκότας εἰς Κρήτην ἐπ' Ἄμμωνα. [1] προσβεβοηθηκότος δὲ καὶ τοῦ Διὸς ἐκ τῆς Αἰγύπτου τοῖς περὶ τὸν Ἄμμωνα, καὶ πολέμου μεγάλου συνεστῶτος ἐν τῇ νήσῳ, ταχέως καὶ τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον καὶ τὴν Ἀθηνᾶν, καί τινας τῶν ἄλλων θεῶν νομισθέντων [2] συνδραμεῖν εἰς Κρήτην. γενομένης δὲ παρατάξεως μεγάλης, ἐπικρατῆσαι τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον, καὶ πάντας ἀνελεῖν

1 Προσβεβοηθηκότος Mut. Vat. optime. Ceteri προσβεβηκότος.
2 Δραμεῖν Coislin.

litate teſtimoniis conveniunt. Neque enim Graecorum neque Barbarorum quiſquam munificentiae huius & gratiae expers eſt. Immo qui etiam intractabiles habent fundos, & a cultura vitis prorſus alienos, ex hordeo potum, ſaporis bonitate vino paulo inferiorem, conficere didicerunt. Dionyſum porro aiunt, concitatis ex India itineribus ad mare [mediterraneum] regreſſum, Titanes cum magnis inveniſſe copiis, iam ad oppugnandum Ammonem in Cretam traiicientes. Cumque Iove interim Ammoni ſuppetias ferente, magnum in inſula bellum eſſet excitatum, ſine mora Dionyſus cum Minerva, & ceteris Deorum loco cenſis, auxilia in Creta laborantibus adducit. Ingens mox oritur conflictus: ſed vincunt Dionyſiani, & Titanes ad internecionem cae-

Ad immortales abit; quo facto Iuppiter universi mundi rex constitutus est.

τοὺς Τιτᾶνας. μετὰ δὲ ταῦτα Ἄμμωνος καὶ Διονύσου [1] μεταστάντων ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως εἰς τὴν ἀθανασίαν, τὸν Δία φασὶ βασιλεῦσαι τοῦ σύμπαντος κόσμου, κεκολασμένων τῶν Τιτάνων, καὶ μηδενὸς ὄντος τοῦ τολμήσοντος δι' ἀσέβειαν ἀμφισβητῆσαι τῆς ἀρχῆς.

Denique afferuntur, quae Afri de Baccho altero & tertio tradiderint.

ογ'. Τὸν μὲν οὖν πρῶτον Διόνυσον, ἐξ Ἄμμωνος καὶ Ἀμαλθείας γενόμενον, τοιαύτας οἱ Λίβυες ἱστοροῦσιν ἐπιτελέσασθαι πράξεις. τὸν δὲ δεύτερον φασὶν ἐξ Ἰοῦς τῆς Ἰνάχου Διῒ γενόμενον, βασιλεῦσαι μὲν τῆς Αἰγύπτου, καταδεῖξαι δὲ τὰς τελετάς. τελευταῖον δὲ τὸν ἐκ Διὸς καὶ Σεμέλης τεκνωθέντα, παρὰ τοῖς Ἕλλησι ζηλωτὴν γενέσθαι τῶν προτέρων. [2] τὰς δ' ἀμφοτέρων προαιρέσεις μιμησάμενον, στρατεῦσαι μὲν ἐπὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, στήλας δ' οὐκ ὀλίγας ἀπολιπεῖν τῶν ὅρων τῆς στρατείας· καὶ τὴν μὲν χώραν ἐξημεροῦν ταῖς φυτείαις, [3] στρατιώτιδας δ' ἐπιλέξασθαι

1 Μεταστάντος Coisl.

2 Τὸν δ' ἀμφοτέρων Mut. καὶ τὰς προαιρέσεις Ven.

3 Στρατιώτιδας δ' ἐπιλέξασθαι

dunt. Post Ammone & Libero ex hominum societate ad immortalitatem translatis, Iuppiter, cum, excisis iam Titanibus, nemo de regno litem ei movere per impietatem auderet, totius mundi imperium occupavit.

LXXIII. Haec omnia Dionysus ille primus, ex Ammone & Amalthea progenitus, ut quidem Libyes recensent, designavit. De altero, ex Iove prognato, referunt, quod in Aegypto regnarit, ritusque initiationum ostenderit. Tertium, Iove ac Semele cretum, in Graecia exstitisse, aemulum superiorum. Qui cum ad imitationem utriusque animum applicasset, & ipse cum instructo exercitu orbem permeavit, & columnas non paucas ad terminos expeditionum fixas reliquit, terras quoque plantationibus reddidit cultiores. Quemadmodum vero Bacchus ille Amazones priscas, ita etiam ipse

γυναῖκας, καθάπερ καὶ ὁ παλαιὸς τὰς Ἀμαζόνας. ἐνεργῆσαι δ' ἐπὶ πλεῖον καὶ τὰ περὶ τοὺς [1] ὀργιασμοὺς, καὶ τελετὰς ἃς μὲν μεταθεῖναι πρὸς τὸ κρεῖττον, ἃς δ' ἐπινοῆσαι. διὰ δὲ τὸ πλῆθος τοῦ χρόνου, τῶν προτέρων [2] εὑρετῶν ἀγνοηθέντων ὑπὸ τῶν πολλῶν, τοῦτον κληρονομῆσαι τὴν τῶν προγενεστέρων προαίρεσίν τε καὶ δόξαν. οὐκ ἐπὶ τούτου δὲ [3] μόνον συμβῆναι τὸ προειρημένον, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἐφ' Ἡρακλέους. δυοῖν γὰρ [4] ὄντοιν τῶν προγενεστέρων τῶν τὴν αὐτὴν ἐσχηκότων προσηγορίαν, τὸν μὲν [5] ἀρχαιότερον Ἡρακλέα μυθολογεῖσθαι γεγονέναι παρ' Αἰγυπτίοις, καὶ πολλὴν τῆς οἰκουμένης τοῖς ὅπλοις καταστρεψάμενον, θέσθαι τὴν ἐπὶ τῆς Λιβύης στήλην· τὸν δὲ δεύτερον ἐκ Κρήτης, ἕνα τῶν Ἰδαίων ὄντα δακτύλων, καὶ γενόμενον [6] γόητα καὶ στρατηγικὸν, συστήσα-

Coisl. Mut. Clar. 2. Ceteri δὲ περιδέξασθαι.

1 Ὀργισμοὺς Coisl. Mut. tum καὶ τὰς μὲν, & mox τὰς δὲ iidem.

2 Εὐεργετῶν Reg. familiari librariis errore. Vid. I, 17.

3 Μόνου Coisl. Mut.

4 Ὄντων Coisl. Mut. Clar.

5 Ἀρχαιότατον Mut. Coisl.

6 Γενναῖον Coisl. Mut. Paulo ante Ἰουδαίων Mut.

feminas in commilitium adſcivit. Multum praeterea operis in orgia & initia contulit, quae partim correxit, partim de novo eſt commentus. Longinquitas vero temporis in cauſa eſt, ut, priorum memoria inventorum in animis hominum obliterata, ſolus hic tanquam heres illorum induſtriae & gloriae poſſeſſionem ſibi vindicarit. Id quod non ipſi tantum, ſed poſt etiam Herculi evenit. Cum enim duo quondam eiuſdem nominis Hercules exſtiterint: unus, & quidem antiquior, apud Aegyptios claruiſſe dicitur; qui, magna orbis parte ſubacta, columnam in Africa excitarit. Alter, ex Creta oriundus, inter Idaeos Dactylos cenſetur. Praeſtigiator is fuit, ſed imperatoria ſcientia clarus, ludoſque Olym-

σθαι τὸν [1] Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα. τὸν δὲ τελευταῖον, μικρὸν πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ἐξ Ἀλκμήνης καὶ Διὸς τεκνωθέντα, πολλὴν ἐπελθεῖν τῆς οἰκουμένης, ὑπηρετοῦντα τοῖς Εὐρυσθέως προστάγμασι. ἐπιτυχόντα δὲ πᾶσι τοῖς ἄθλοις, θέσθαι μὲν καὶ στήλην τὴν ἐπὶ τῆς Εὐρώπης· διὰ δὲ τὴν ὁμωνυμίαν καὶ τὴν τῆς προαιρέσεως ὁμοιότητα, χρόνων ἐπιγενομένων τελευτήσαντα, κληρονομῆσαι τὰς τῶν [2] ἀρχαιοτέρων πράξεις, ὡς ἑνὸς Ἡρακλέους γεγονότος ἐν παντὶ τῷ [3] πρότερον αἰῶνι. ὑπὲρ δὲ τοῦ πλείους Διονύσους γεγονέναι, σὺν ἄλλαις ἀποδείξεσι πειρῶνται φέρειν [4] καὶ τὴν ἐκ τῆς Τιτανομαχίας. συμφωνουμένου γὰρ παρὰ πᾶσιν, ὅτι Διόνυσος τῷ Διῒ συνηγωνίσατο τὸν πρὸς τοὺς Τιτᾶνας πόλεμον, οὐδαμῶς πρέπειν φασὶ τὴν [5] τῶν Τιτάνων γενεὰν τιθέναι κατὰ τοὺς τῆς Σεμέλης χρόνους, οὐδὲ

1 Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα Coislin. Mutin. Ὀλυμπικὸν ἀγῶνα alii. Conf. Kusterum in Aristophanis Plut. vers. 585.

2 Ἀρχαιοτέρων πράξεις Coisl. Mutin. Reg. Vat. Stephan. ora. Vulgo ἀρχαίων πράξεις.

3 Προτέρῳ Steph. marg. Reg. & Ursini Cod.

4 Καὶ τὴν Co. Ceteris καὶ deest.

5 Τῶν Vat. quem sequor. Reliqui ignorant.

picos instituit. Postremus paulo ante bellum Troianum ex Alcmena & Iove natus, ad exsequendum Eurysthei imperia, multas orbis regiones pererravit; felicesque per omnia certamina successus expertus, columnam in Europa statuit. Nominis vero & studiorum similitudo effecit, ut post obitum antiquorum, res gestas huic soli, ac si unus per omne aevum Hercules tantum exstitisset, posteritas abscriberet. Inter alias demonstrationes, quod plures fuerint Dionysi seu Bacchi, etiam hac ex Titanum pugna nituntur. Cum enim in confesso apud omnes habeatur, quod Dionysus in Titanum bello Iovi affuerit, Titanum aetatem in Semeles tem-

Κάδμον τὸν Ἀγήνορος ἀποφαίνεσθαι πρεσβύτερον εἶναι τῶν Ὀλυμπίων θεῶν. οἱ μὲν οὖν Λίβυες περὶ Διονύσου τοιαῦτα μυθολογοῦσιν· ἡμεῖς δὲ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν [1] τετελειωκότες, αὐτοῦ [2] παραγράψομεν τὴν τρίτην βίβλον.

1 Τετελεκότες Mut. Coisl. 2 Παραγραψ. omnes.

pora reiici, & Cadmum Agenore ſatum Diis coeleſtibus antiquiorem dici, indecorum & abſurdum eſſe dicunt. Et haec ſunt, quae de Baccho Libyes recenſent. Nos igitur, poſtquam ab initio promiſſis ſatisfactum eſt, tertium hic librum circumſcribemus.

ANNOTATIONES

ANNOTATIONES

IN

LIBRUM SECUNDUM.

Pag. 3. *l.* 8. Καὶ τῆς κατ' αὐτοὺς) Rectum hoc esse, ex II, 23, videbis. WESS.

ead. l. 13. Περὶ τῶν Χαλδαίων) Haec, secutus sched. Coislin. hunc locum occupare iussi; prave enim primum de regibus Medis, tum Chaldaeis summarium erat. Vide II, 29 & 32. WESS.

Pag. 6. *l.* 13. Τὸ παλαιὸν τοίνυν &c.) Usus his est Georg. Syncellus Chronographiae suae pag. 166 A. Euseb. Can. Chron. p. 29, & alter Georgius, cui Gemisto cognomen, qui omnia de Assyriis & Medis usque in c. 35, Epitomae suae, quam manu scriptam habeo, de Assyriorum & Medorum imperio inseruit. WESS.

Pag. 7. *l.* 7. Συμμαχίαν ἐποιήσατο) Paulo cultius ob praecedens συστησάμενος hoc visum est: ceteroqui ab utriusque usu Diodorus non abhorret. De Psammeticho supr. I, 67: πρὸς Ἀθηναίους συμμαχίαν ἐποιήσατο. Vid. IV, 62; XII, 65. WESS.

ead. l. 8. Πρὸς Ἀριαῖον τὸν βασιλέα τῆς Ἀραβίας) Steph. Morinus Dissert. de Paradiso p. 18 eundem hunc esse ait ac Chavilam, Nimrodi fratrem; nam *Chavilai* Arabibus *egregium administratorem* significare, idque Graecos per Ἀριαῖον, *bellicosum*, exposuisse: quae, ut lenissime dicam, nauci non sunt; perperam etiam Nimrodum & Ninum confundunt, & *Ariaei* nomen ex media Graecia arcessunt, quod in Arabum sermone, si id agerem, suos natales habere potuisse, levi opera ostenderem. Verum hoc genus non sector, dubium nimis & fallax. WESS.

ead. l. 10. Ἔστι — ἔθνος φιλελεύθερον) Paria his ſcribit XIX, 95; ſed & multo accuratius de Arabum ciſternis. Adde Iſ. Voſſium in Pomp. Melam III, 8, 32. WESS.

Pag. 8. *l.* 6. Βαβυλὼν οὐκ ἦν ἐκτισμένη) Cteſias, quem Diodorus auctorem habet, Babylonem opus Semiramidis fecit, multiſque aliis eam opinionem probavit; ſed praeter rei veritatem, quod iam olim Beroſus Graecis, Cteſiam ſecutis, exprobravit in Ioſeph. C. Apion. I, 20. Verum haec alias. WESS.

ead. l. 11. Τὸν δὲ βασιλέα — ἀπέκτεινε) *Nabonnabus* fuit, ſi catalogo regum Babylonis ex *Africano* certa fides in Syncelli Chronogr. pag. 9, 92 A. quem quidem a multis ſperni ſcio, ſed Cteſiae admiratoribus. WESS.

Pag. 9. *l.* 5. Τῷ σφετέρῳ στρατοπέδῳ) Σφέτερον idem hic eſt, atque ἴδιον· quem uſum etſi Grammatici damnent, ſaepe & ſolutae & ligatae orationis ſcriptores probant. Exempla dabunt Iſ. Caſaub. in Athen. IX, 4, & Ezech. Spanh. in Callim. Hymn. in Del. 233. Addo ex III, 64, ubi Bacchus διαπλεύσας πρὸς τὸ σφέτερον στρατόπεδον· & XIV, 22, Cyrus εἰς τάξεις κατέστησε τὸ σφέτερον στρατόπεδον. Polyb. de Ariarathe, τί πράξας, δύναιτ' ἂν παραιτήσασθαι τὴν σφετέραν ἀγνοίαν, Excerpt. Legat. XXXV, p. 1165, & CIV, p. 1293. WESS.

ead. l. 13. Ὡς ἐπίπαν &c.) Mallem, *plerumque enim rerum ſucceſſus* &c. neque enim ſemper & ubique verum eſt. Bene Dio Caſſ. in Suidae Ὡς ἐπίπαν· Πέφυκε γὰρ καὶ ἄλλως ὡς πλήθει, τὸ μὲν εὐτυχοῦν θρασύνεσθαι, τὸ δὲ κακοπραγοῦν μετριάζειν, *nam & plerumque res proſperae homines inſolentes, adverſae autem moderatos efficiunt.* Atque ita ὡς ἐπίπαν infra XIX, 48; Theophraſto H. P. IX, 22, & Cauſ. Pl. I, 9; Epicteto Enchirid. 27, cum nota Meibom. WESS.

Pag. 10. *l.* 11. Τήν τε Καρίαν) Cariam a Nino ſubactam negat R. Reineccius in Tract. de Orig. & Imp. Carum: ubi Lelegibus Cariae regnum attribuit. RHOD.

Pag. 11. *l.* 1. Καδουσίων) Hoc repoſuimus, una extrita litera, quo modo XV, 8; XVI, 6. Καδδουσίους tamen Polyb. V, 44 & 79. WESS.

ead. l. 2. Δραγκῶν) Δράγγαι gens Perſidis Straboni & Stephano. Δραγγῶν itaque ſcribendum. Idem vero auctor Dacos ad Boryſthenem collocat, quos tamen e Perſia, ut & Germanos in Europam, tranſiiſſe, veriſimillima hominum doctiſſimorum, inter quos non ultimas tenet Reinec-

cius ille polyhiſtor, coniectura eſt. Nam Daos, qui a Dacis nihil differunt, cum Germanis inter Perſicas gentes Herodotus Lib. I, 125, recenſet. De his aliiſque Perſiae populis Strabo L. XV legatur. RHOD. Δραγγῶν) Invitis libris ita ſcripſi: ſolet regionem Δραγγίνην, incolas Δράγγας appellare, inf. XVII, 78; XVIII, 3. WESS.

ead. l. 3. Καὶ Ῥόμνων) Mutilatum eſt e Χωραμναίων, ut Stephanus e Cteſia annotat. RHOD. Καὶ Χωρομναίων) Nolui a ſcriptis libris diſſentire, praeſertim cum ipſi veteres in gentis ſcriptura diſcordent. Cteſias in Perſic. Biblioth. Photii p. 110, Cyrus inquit, filium Tanyoxarcen dominum conſtituit καὶ Χοραμνίων καὶ Παρθίων καὶ Καρμανίων. Stephan. ex Cteſia Χωραμναίους habet. WESS.

ibid. Ἔτι δὲ Βορκανίων) Habitabant in Hyrcaniae finibus, ἔθνος τοῖς Ὑρκανοῖς ὅμορον, inquit Stephan. ſed Βαρκανίους appellans; nec aliter Cteſias in Excerpt. Photii pag. 110. WESS.

ead. l. 6. Κασπίαι πύλαι) Duae erant Caſpiae gentes, altera occidentalior nec longe a cognomine mari, altera Parthis vicina, cuius Κασπίαι πύλαι, teſte Dionyſ. Perieg. 1039, & Strabon. XI, p. 796, & Epitom. p. 1276 C. WESS.

ead. l. 9. Οὔσης δυσεισβόλου) Nihil intererit, hoccine, an Gemiſti δυσεμβόλου elegeris: Spartanorum regionem δυσείσβολον XV, 63, & Bactrianam δυσείσβολον XVII, 74, habebis: at Aegyptum δυσέμβολον I, 57; quo modo & Ariſtotel. Polit. VII, 5; Polyb. III, 49 &c. WESS.

ead. l. 13. Εἰς τὴν Συρίαν) Melior videri poſſet Ἀσσυρία Gemiſti & Coisl. niſi uſu quodam valuiſſet, ut Syriae nomen longiſſime protenderetur. Δοκεῖ δὲ τὸ τῶν Σύρων ὄνομα διατεῖναι ἀπὸ μὲν τῆς Βαβυλωνίας μέχρι τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου, inquit Strabo princ. lib. XVII, inſuper addens, hiſtoricos ὅταν φῶσι Μήδους μὲν ὑπὸ Περσῶν καταλυθῆναι, Σύρους δὲ ὑπὸ Μήδων, nullos alios Syros intelligere, quam eos, qui Babylone & Nini regiam conſtituerunt. WESS.

Pag. 12. *l.* 8. Εἰς τὴν οἰκίαν) Reſtitue οἰκείαν, ſcilicet χώραν ſeu πατρίδα, phraſin auctori familiarem. RHOD. Εἰς τὴν οἰκείαν ſcribi oportere monuit & Urſinus. Sic II, 46: ἀνακάμψασαν δὲ μετὰ πολλῶν λαφύρων εἰς τὴν οἰκείαν· & c. 47: μόλις εἰς τὴν οἰκείαν σώζονται. Paulo aliter Appian. Mithridat. p. 313: οὓς πάντας Μιθριδάτης ἀπέλυσεν εἰς τὰ οἰκεῖα ἀπιέναι. WESS.

ead. l. 9. Παρασκευὰς πάντων τῶν ἐπιτηδείων) Et hoc

refinxi, obfecutus fcriptis libris. Ἐπιτήδεια ea complectuntur, quae ad victum quaeque tanto operi neceffaria erant, ut I, 45. Wess.

ead. l. 10. Ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν) Ad Euphratem, fecutus Ctefiam, eandem locat c. 7, fed turpi errore; adpofita enim ad Tigrim fuit. Herodot. I, 193: ἐς τὸν Τίγριν, παρ' ὃν Νῖνος πόλις οἰκέαται· & II, 150; ut de Strabone, Plinio & Ptolemaeo taceam: nam quod N. Fuller. Mifcell. III, 6, eos omnes erroris arguens, urbem ad Lycum amnem tranftulit, id iniuria fieri, alias ad Simfon. Chron. A. M. 3187 patefeci. Non quidem ignoro, quid de Hierapoli *vetere Nino* Ammian. XIV, 8, & de *Nino* prope Zeugma Philoftrat. Vit. Apol. I, 19, memorarint; quae incertae cum fint fidei, ut leniffime dicam, Ctefiae & Diodoro, praefertim quod uterque de Nino, Nini regis ampliffima urbe, agat, auxilii nihil ferunt; nedum quae Th. Pinedo ad Stephani Νῖνος commentatur: Adiabenen enim Tigrim inter & Euphratem locant; quam ultra Tigrim fuiffe pofitam in Affyria nemo dubitare poterit. Wess.

Pag. 13. *l.* 1. Τηλικαύτην γὰρ πόλιν) Atqui Babylonis ambitus ftadiorum fuit CCCCLXXX, omnique adeo ex parte par Nino, fi Herodotus I, 178, verum tradidit; de quo quidem certe vehementer dubito. Straboni Ninus πολὺ μείζων ἐστὶ τῆς Βαβυλῶνος XVI, p. 1071 C. quippe quae ftadiorum dumtaxat CCCLXXXV ambitum fuit complexa, uti ibidem docet, & Diodor. infra c. 7. Wess.

ead. l. 10. Ἐκάλεσεν ἀφ' ἑαυτοῦ Νῖνον) In facris noftris *Ninive*, & Ptolem. Geogr. VIII, p. 240, Νῖνος ἡ καὶ Νινευί· quod nomen fi conflatum fit, uti S. Bocharto Phaleg IV, 20, placitum eft, ex *Nin-nave*, id eft, *Nini habitatione*, oportet per prolepfin quandam a Mofe fit ufurpatum Genef. X, 11. Wess.

Pag. 14. *l.* 4. Οὐκ ἄποθεν λίμνη) Prope Afcalonem profundum eiufcemodi lacum difficulter invenies: quare H. Relandus Palaeft. III, pag. 592, Sirbonidem lacum, de quo nos I, 30, non alium atque hunc effe cenfet; cuius profecto coniectura multo eft plaufibilior Io. Tzetzae commento, quo Chiliad. IX, 509, hanc de Derceto & Semiramide fabulam ex Diodoro excerpens, in *Moeridem*, Aegypti lacum, Dercetum fefe abieciffe perhibet. Conf. Ger. Io. Voffium Idolol. I, 23. Perinde vero erit, five tu ἄποθεν, an ἀπῶθεν probaveris; neque enim in vocis fcriptu-

ra concors consensus est, ut Steph. Bergler. in Alciph. I Ep. I docet. WESS.

ead. l. 5. Τέμενος θεᾶς ἐπιφανοῦς) *Illustris*, quod in versione Rhodom. non exhaurit vim vocabuli. Tu de Dea manifesta & praesens auxilium ferente si acceperis, Diodoro satisfacies. Conf. III, 40, & ad I, 25; praetereaque de Derceto, quae Δερκητὼ Eratosth. Catasteris. cap. 38, multa Salmas. in Solin. p. 405, & N. Heins. in Ovid. IV Metamorph. 45, congerentes. WESS.

ead. l. 7. Τὸ μὲν πρόσωπον ἔχει γυναικὸς &c.) Cum his consentanea est Luciani, qui se eam in Phoenice vidisse asseverat, descriptio Lib. de Dea Syr. c. 14: Δερκετοῦς δὲ εἶδος ἐν Φοινίκῃ ἐθεησάμην, θέημα ξένον· ἡμισέη μὲν, γυνή· τὸ δὲ ὁκόσον ἐκ μηρῶν ἐς ἄκρους πόδας, ἰχθύος οὐρὴ ἀποτείνεται. Fecit enim credula superstitio, ut Derceto

——— *Turpiter atrum*

Desinat in piscem mulier formosa superne. WESS.

ead. l. 9. Οἱ λογιώτατοι τῶν ἐγχωρίων) Non tam *disertissimos*, quam quidem doctissimos & patriae antiquitatis egregie peritos λογιωτάτων vocabulo designat: sunt enim λόγιοι saepenumero οἱ τὰ κατὰ τὰς πατρίδας διηγούμενοι, ut est in Schol. Pindari Nemeon. Od. I, 52; unde οἱ λογιώτατοι τῶν ἀρχαίων συγγραφέων Polyb. VI, 43, sunt eruditissimi, sicuti bene Casaub. & λογιώτατοι τῶν Ἰουδαίων Ioseph. A. I. XVII, 6, 2; λογιώτατοι τῶν ἱερέων Aegyptiorum Plut. T. I, p. 92 E. & οἱ παρ' Ἕλλησι λόγιοι Philon. Iud. V. M. I, p. 603 A. οἱ τῶν Ἰνδῶν λόγιοι Aelian. H. A. XVI, c. 20. Quae exempla si abunde non videbuntur, addi in cumulum poterunt, quae Iac. Gronov. in Herodoti II, 3, coacervavit. WESS.

ead. l. 15. Ἐν οἷς πολλοῦ πλήθους περιστερῶν &c.) Parenthesin hanc pro sua Diodorus non agnoscit: nam idem iisdem prope verbis mox infra dicitur. Facessat igitur suppostitius iste foetus ob obscuros generis sui auctores. RHOD. Assentior viro doctissimo, nec sustuli tamen, ne contra omnes scriptos Codices venisse videar. Unus Io. Tzetz. Chiliad. IX, 506, incertum coniectura, an libro suo motus, neglectui habuit. WESS.

Pag. 15. *l.* 6. Τιμᾶν τοὺς ἰχθῦς ὡς θεοὺς) Lucian. Dea Syr. c. 14: Ἰχθύας χρῆμα ἱρὸν νομίζουσι, καὶ οὔκοτε ἰχθύων ψαύουσι· quicum Menander consentit in Porphyr. A. A. IV, 15, Athen. VIII, 8, cum Casaub. animadversione, alii-

que plures, etsi causam superstitionis aliunde derivent, ut Hygin. Poët. Astron. II, 30. WESS.

ead. l. 12. Καὶ τοὺς νομεῖς λιπόντας) Non placet mihi participium λιπόντας. Puto scripsisse ἀπόντας, quod ab illo proxime abest: longius enim recedit Gemisti ἀποκεχωρηκότας. Absuisse vero pastores, ea, quae sequuntur, liquido affirmant. WESS. Ursinus ἴσως adscripserat ἀπόντας, de cuius ego consensu mihi gratulor. IDEM *in Addend.*

Pag. 16. *l.* 10. Παρωνομασμένον ἀπὸ τῶν περιστερῶν) Hesychius, Σεμίραμις, περιστερὰ ὄρειος Ἑλληνιστί· quod eius Grammatici, sicut & Diodori hoc, suspectum quodammodo Ios. fuit Scaligero in Chron. Euseb. IↃLXXXIII, ingenue fasso, sibi non satis liquere, quid hoc nomen significet. Melius S. Bochartus, qui ex vocibus Arabicis *sera*, *montanus*, & *hemam*, columba, conflatum arbitratur, primoque Semiramim gentis eius sermone *Serimamim*, a Graecis vero, barbarum vocabulum suo more emollientibus, Semiramim appellari coeptam esse, II Chan. II, p. 740. Alia vir egregius Ger. Io. Vossius Idololat. I, c. 23. WESS.

ead. l. 12. Ὡς θεὰς τιμῶντες) Conf. infra c. 20. WESS.

ead. l. 15. Τῷ κάλλει τὰς παρθένους διαφερούσης) Notabilis haec constructio Rhodomano visa est in Indice, forte propter Zarinam τόλμῃ πολὺ διαφέρουσαν τῶν ἄλλων γυναικῶν infr. c. 34, similiaque eius generis alia. At illa nihil haec est deterior: nam & Gelon, Dinomenis filius, ἀρετῇ καὶ στρατηγίᾳ πολὺ τοὺς ἄλλους διενέγκας memoratur XI, 67; & Timaeus Agathoclem δειλίᾳ φησὶ διενηνοχέναι ἅπαντας ἀνθρώπους, Exc. Vales. pag. 261. Neque uni ea placuit Diodoro. Dio Chrysost. enim Orat. XXXI, p. 339 D. οὗτος ἐδόκει ῥώμῃ διενεγκεῖν τοὺς καθ' ἑαυτόν· & quod bellum Polyb. I, 88, πολύ τι τῶν ἄλλων ὠμότητι καὶ παρανομίᾳ διενηνοχότα, id manu exaratus liber, quo usus est Io. Henr. Boecler. πολύ τι τοὺς ἄλλους &c. appellat. Posses etiam Dionys. Halicar. T. II, p. 148, verba, ᾧ περὶ τοὺς ἄλλους διήνεγκεν, facili medicina refingere ᾧπερ τοὺς ἄλλους διήνεγκεν, nisi ipse p. 133, quod nec Sylburg. latuit, ᾧ παρὰ τοὺς ἄλλους. Id enim praestat, & quid in hoc genere explendum sit, patefacit. WESS.

Pag. 17. *l.* 2. Μενώνης) Haud scio, an Ὄννης verum homini nomen fuerit: suadent quidem certe scripti libri & hic & c. seq. praetereaque barbarica vocabuli forma. WESS.

ead. l. 6. Δοῦναι εἰς γάμον ἔννομον) Ultimam vocem con-

cors omnium Codd. consensus flagitat; Semiramidem Onnes sive Menones non concubinam, sed iustae uxoris loco sibi petit. Γάμος ἔννομος nuptiae sunt legitimae, ut ἔννομος πολιτεία Aeschin. princ. Orat. in Timarch. & ἔννομος πατὴρ in Suidae Γάϊος. WESS.

Pag. 18. *l.* 4. Κατὰ τὴν πρότερον στρατείαν ἀποτετευχὼς ἦν) Tametsi color addi posset scripturae Coislin. & Mutin. ex XII, 33, XIII, 6, acquiesco in vulgata. Illud autem ἀποτετευχὼς ἦν Nostro atque aliis perquam familiare est, uti Πέρσαι ἦσαν ἀπεσταλκότες XII, 28, & c. 19 Charondas νενομοθετηκὼς ἦν. Arrian. Exp. Alex. IV, 30, p. 195, ὅτε οἱ Ἰνδοὶ ἀποπεφευγότες εἶεν· & paulo post ἦν ἐξῳκοδομηκότες ἦσαν. Dionys. Halicar. A. R. I, p. 66, ἐπεὶ δὲ ἀμφὶ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη γεγονότες ἦσαν. Sophocles Philoct. 435, χ' οὗτος τεθνηκὼς ἦν. Placuit & Latinis. Plaut. Asinar. III, 3, 30: *Quia oculi tibi sunt lacrimantes, eo rogavi.* Cato R. R. princ. *minimeque male cogitantes sunt, qui eo in studio occupati sunt.* WESS.

ead. l. 8. Πεζῶν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα &c.) Haec fabularum, quam veri, similiora videntur, tametsi Nini & imperii ab eo conditi initia ad seriora temporum, quam quidem vulgo fit, intervalla demittas. Dionys. Petavius D. Temp. IX, 14, Ctesiae & Diodori qualecunque patrocinium professus, quid fieri potuerit, non quid reapse factum sit, docuit. WESS.

ead. l. 11. Τοῖς αὐτόθεν ἀκούουσι) Fortasse *qui primum audiunt* melius erit. Dionys. Halicarn. T. II, p. 71, καὶ ἡδὺς μὲν αὐτόθεν εὐτυχόντι, σφοδρὸς δὲ, ἐξετασθείς. Sic quoque supra I, 37. WESS.

Pag. 19. *l.* 1. Μετὰ ὀγδοήκοντα μυριάδων) Sequitur Ctesiam, qui totidem millia Dario dedit in Excerpt. Photii p. 115; Herodot. IV, 8, quem Iustin. II, 5, & P. Orosius II, 8, auctorem habent, septingenta millia. WESS.

ead. l. 2. Τοῖς ἀναριθμήτοις πλ.) Cf. infra XI, 3. WESS.

ibid. Τὰς χθὲς καὶ πρώην) Exsulantem operarum culpa copulam, quae fraudi Iac. Gronov. fuit ad Herodot. II, 53, restitui suam in sedem. Χθὲς μὲν οὖν καὶ πρώην Demosth. Orat. de Coron. p. 161, & ἐχθὲς καὶ πρώην de Legat. Fals. p. 156; atque ita infra XIV, 67. WESS.

ead. l. 6. Πεζῶν μὲν δώδεκα μυριάδας) Vide infra XIV, 47. WESS.

ead. l. 9. Ὧν ἔνιαι τριήρεις καὶ πεντήρεις) Puto verum

esse τετρήρεις Cod. Clarom. 1. quod & alii libri, sed levi macula obsiti, firmant. *Quadriremes* egregie respondent magnificentiae Dionysii & studio, quo in rem nauticam ferebatur. Obstare quidem coniecturae videntur verba Lib. XIV, 41: πρὸς δὲ τούτοις, ναῦς τε τριήρεις καὶ πεντήρεις, οὐδέπω κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους σκάφους πεντηρικοῦ νεναυπηγημένου· & cap. seq. ἤρξατο (Dionysius) ναυπηγεῖσθαι τε τριήρεις καὶ πεντήρεις καὶ σκάφη (lege πεντηρικὰ σκάφη) πρῶτος ταύτην τὴν κατασκευὴν τῶν νεῶν ἐπινοήσας. Sed & ea ad hunc modum instauranda esse, haud ambigo: moveor & particula τε, voci τριήρεις utrobique parum commode praeposita, & inprimis addita ratione: neque enim Dionysius *triremem* primus invenit, sed diu ante eum natum Corinthii, ut ibidem addit Diodorus; sed haec alias. WESS.

ead. l. 10. Πρὸ τῶν Ἀννιβιακῶν καιρῶν) Alii dicere solent Ἀννιβαϊκῶν, non Ἀννιβιακῶν. STEPH. Ἀννιβαϊκῶν καιρῶν) Citra controversiam iustum id verumque est. Ἀννίβας enim dat Ἀννιβαϊκὸν, non Ἀννιβιακόν. Vide H. Steph. in Appian. Annib. p. 541. WESS.

ead. l. 14. Τῶν ἑκατὸν μυριάδων) Confer Eclog. 3 Lib. XXV, & Polyb. II, 24. WESS.

Pag. 20. *l.* 2. Ἐκ τῆς νῦν περὶ τὰς πόλεις &c.) Bella, seditiones, atque aliae id genus calamitates magnam Diodori aetate vastitatem effecerant, numerusque hominum immanem in modum per Romanum orbem decreverat; quam iacturam praeter ceteras Graecia passa adeo erat, ut Plutarchi aetate difficulter tria gravis armaturae millia in bellum praestaret. Digna sunt optimi scriptoris verba, quae ex Lib. de Orac. Defect. T. II, p. 415 F. addantur. Τῆς κοινῆς, ait, ὀλιγανδρίας, ἣν αἱ προτέραι στάσεις καὶ οἱ πόλεμοι περὶ πᾶσαν ὁμοῦ τε τὴν οἰκουμένην ἀπειργάσαντο, πλεῖστον μέρος ἡ Ἑλλὰς μετέσχηκε, καὶ μόλις ἂν νῦν ὅλη παράσχοι τρισχιλίους ὁπλίτας, ὅσους ἡ Μεγαρέων μία ἐξέπεμψεν εἰς Πλαταιέας. Bene ergo Diodor. animadvertit, ex suae aetatis solitudine & hominum infrequentia conclusione iusta colligi non posse, falsa omnia esse, quae de ingenti veteris aevi militum numero prodita sunt: nec ea tamen vincere possunt, de Nini exercitu Ctesiam nihil esse ementitum. WESS.

ead. l. 6. Δυσκόλων τῶν τόπων) Nihil hinc demuto. Quae Codd. aliqui & Gemistus, ea Scholion redolent. Δύσκολος saepe quidem morosi ingenii homo est, uti δύστροπος καὶ

δύσκολος δέσποτης Philon. Iud. de Somn. p. 566 D. & δύσκολος καὶ δύστροπος ἄνθρωπος Demosth. Philip. II, p. 47; sed facilis inde transitus ad loca difficilia & iniqua indicanda. Ῥείθρου δυσκολίαν habet XVIII, 35; δυστραπέλειαν ἐν τοῖς καταγείοις V, 15; τοπικὴν δυστραπέλειαν XVII, 82. WESS.

ead. l. 10. Ἐκαλεῖτο μὲν Βάκτρα) Nomen illi venisse videtur a vicino fluvio: nunc *Balchum* appellant, ut bene Iac. Golius in Alferg. p. 175, & Theoph. Sigefr. Bayer. Hist. Regn. Bactrian. cap. 6. WESS.

ead. l. 12. Ὀξυάρτης) Oxyartes Bactrianus, Roxanes pater, in gestis Darii & Alexandri rebus celeberrimae famae apud Arrian. Exp. Alex. IV, c. 19, & infra XVIII, 3, hoc nomen ea in gente haud insolens fuisse ostendit. Id demiror, Oxyartem omnibus aliis esse Zoroasterem; cuius rei causam magnum & memorabile huius apud Graecos nomen fuisse arbitror. Nam Ctesiam Bactrianorum regem Zoroasterem appellasse, & Graecis Latinisque probasse, adduci non possum ut censeam. Arnobius quidem Adv. Gent. I, pag. 39, significare videtur, Bactriani Zoroasteris in primo historiarum res gestas exposuisse Cnidium scriptorem: nec certa tamen eius fides; cum verba misere sint affecta, & variis modis doctissimorum hominum cura & explicita & tentata. De Zoroastere, quo nomine plures fuere insignes, H. Vales. in Ammian. XXIII, 6, & Io. Alb. Fabric. Bibl. Gr. I, 36. WESS.

Pag. 21. *l.* 2. Ἀποβεβηκέναι εἰς τὸ πεδίον) Is. Vossius verbo ἀποβεβληκέναι, quod editos occuparat libros, offensus, orae Codicis sui adscripserat εἰσβεβληκέναι, bene quidem ad Diodori sententiam, nec eo tamen praestantius, quod, distinctione mutata, secutus sum. WESS.

Pag. 22. *l.* 1. Ἡ δὲ — καιρὸν ἔλαβε) Prae vulgato hoc placitum est, & propterea receptum. WESS.

ead. l. 2. Καὶ τοῖς ἄλλοις κεχορηγημένη) Vid. I, 15. WESS.

ead. l. 10. Καὶ νεανικὴ) Intelligo de stola, qua iuvenes amiciuntur; muliebrem enim Semiramis virilem fecit, ut bene Octav. Ferrar. Anal. R. Vest. cap. 24; quamquam fortasse non deerunt, qui magnam validamque malint, ut πνεῦμα νεανικὸν Plut. T. II, p. 569 A. & πληγὰς νεανικὰς Longi Pastor. I, p. 31; praesertim quod stola Medica, quae ab illa Semiramidis nomine tantum distat, fuerit talaris, propintereaque & si quid corpori deesset, occultarit,

& eos, qui gestarent, quam pulcherrimos & maximos exhibuerit. Xenophon Cyropaed. VIII, p. 163: Αὐτὴ (στολὴ Μηδικὴ) αὐτῷ συγκρύπτειν ἐδόκει εἴ τις τὶ ἐν τῷ σώματι ἐνδεὲς ἔχοι, καὶ καλλίστους καὶ μεγίστους ἐπιδεικνύναι τοὺς φοροῦντας. WESS.

ead. l. 13. Μετὰ ταῦθ' ὁμοίως Πέρσας) Persae Medorum habitum & mores sunt aemulati, Cyro exemplum praebente. Vid. Strabon. XI, p. 797 C. & B. Brisson. Regn. Pers. I, 56. WESS.

Pag. 23. *l.* 7. Κατέλαβε τὸ μέρος τῆς ἀκροπόλεως) Ob occupatam ea arte arcem Semiramis κρείττων τοῦ Βακτρίου Ζοροάστρου in Theon. Progymn. c. 9, p. 112; huc enim ea referri oportere arbitror. WESS.

Pag. 24. *l.* 1. Συνοικεῖν τὴν ἰδίαν θυγατέρα) Sine dubio συνοικιεῖν scripsit; id enim est nuptui collocare, non alterum. Infra IV, 10, ὁ βασιλεὺς Κρέων τὴν θυγατέρα Μεγάραν συνῴκισεν αὐτῷ· & cap. 30, τὴν μὲν ἑαυτοῦ γυναῖκα συνῴκισεν Ἰολάῳ. Plura ad eiusdem libri cap. 27. Io. autem Tzetzes videtur *Sosannam* praetulisse ex eius feminae historia, quae vulgo Danielis vaticinio annecti solet: forte tamen utrumque eiusdem originis nomen est. WESS.

ead. l. 7. Εἰς βασιλικὸν ἦλθε πρόσχημα) Decus maiestatemque regiam, ut in Strabon. XI, pag. 798 A. & δόξα καὶ τοὔνομα καὶ τὸ πρόσχημα τῆς Ἐπαμινώνδου στρατηγίας in Pelopida Plut. p. 293 F. Hinc ἐπὶ προσχήματός τινος οὖσα, quae aliquo loco esse incipit, Demosth. in Neaer. p. 732. Eleganter vero πρόσχημα de urbe, quae inter ceteras cultu & dignitate excellit. Herodot. V, 28, τῆς Ἰωνίης ἦν πρόσχημα, de Mileto, etsi male interpres. Sophocl. Elect. 683. Aristid. T. I, pag. 170 & 293. Plut. T. II, pag. 794 B. WESS.

Pag. 25. *l.* 4. Κατεσκαμμένης ὑπὸ Μήδων) Vid. infra cap. 28. WESS.

ead. l. 6. Οὖσα φύσει μεγαλεπίβολος) Sic praestat, quantumvis φύσει μεγαλεπήβολος καὶ τολμηρὰ eadem Semiramis cap. 20; haeret enim illud eodem in luto. Μεγαλεπήβολος, qui in magnis rebus prospero successu utitur, ut I, 19, abunde declaratum; μεγαλεπίβολος, qui magna molitur, quo ingenio Semiramis excelluit. Vid. V, 48; XIII, 68; & XVIII, 7, cum Steph. nota. WESS.

ead. l. 8. Πόλιν κτίζειν ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ) Babylonem Semiramide, secus ac censuit Ctesias, multis annis priorem

esse, atque a Belo conditam, plerique veterum agnovere. Ammian. XXIII, 6: *Babylon, cuius moenia bitumine Semiramis struxit; arcem enim antiquissimus rex condidit Belus.* Curtius V, 1: *Semiramis eam* (Babylonem) *condiderat, vel, ut plerique credidere, Belus, cuius regia ostenditur.* Atque hi sufficiunt: alios dabit Iac. Perizon. Orig. Babylon. cap. 7, merito eorum patrocinium professus. WESS.

ead. l. 14. Σταδίων τριακοσίων ἑξήκοντα) Herodot. I, 178, stad. CCCCLXXX, & eum secutus Philostrat. 1 Vit. Apoll. 25; ubi doctissimus Olear. discordes veterum opiniones utcunque in ordinem redigere conatur. Adde Barn. Brisson. R. Pers. I, 82, & Io. Tzetz. Chiliad. IX, 570. WESS.

Pag. 26. *l.* 5. Τριακοσίων ἑξήκοντα καὶ πέντε) Genitivum ποδῶν legit Latinus interpres ante τριακοσίων, aut certe putavit legendum; quae tamen sequuntur, videntur σταδίων poscere, ac tunc fuerit revera ὕψος ἄπιστον τοῖς ἀκούουσιν, sicut modo dixit. Ut ut sit, genitivum hic desiderari nemo negaverit. STEPH. Hic post ἀνέγραψαν interiiciendae videntur quaedam voces, ut fuerint γενέσθαι τὸν περίβολον τριακοσ. Quae stadia in milliaria Teutonica per triginta & duo si redegeris, XI mill. cum XIII stadiis prodibunt. Herodotus tamen I, 178, CCCCLXXX ambitu includit: quae Plinius VI, 26, in LX M. P. per CXXV, quot passus stadio continentur, resolvit; quo pacto XV milliaria Germanica efficiuntur. Strabo XVI, pag. 1072, moenia Babylonis CCCLXXXV stadia complexa fuisse: quae XII mill. Teutonica stadiumque unum constituunt. RHOD. Τριακοσίων —καὶ πέντε σταδίων) Sic oportet; vocem, quam addidi, praeter scriptos Codd. agnoscit Io. Tzetzes, haec Diodori Chiliad. IX, 572, exscribens. Cave vero Stephan. sequaris, ac de murorum altitudine accipias. Ambitum urbis stadiorum CCCLXV, quot dies annum absolvunt, Clitarchus, de quo rerum Alexandri scriptore Io. Gerh. Voss. H. Gr. I, 10, fuisse tradiderat; nam quod Iac. Capellus vocem πέντε inducit, id equidem factum nollem: vetant scripti libri, Tzetzes, & ea, quae Diodorus addit. Ceterum admovit & huic loco manus Iul. Caesar Bulengerus in Eclog. ad Arnobium pag. 239; quem si adieris, negabis, credo, Diodori librum, cum ea commentaretur, ab illo fuisse inspectum. WESS.

ead. l. 8. Ὀπτὰς δὲ πλίνθους — ἐνδησαμένη) Et huic lo-

cum dedi: *murus* enim *laterculo coctili* erat *instructus*, ut Curtii verbis V, 1, dicam; non item τῷ ἐνδυσαμένῃ, quod ex recepta voce scribentium errore natum suspicor: prorsus uti in Ioseph. B. I. I, 26, 2, καὶ ταῖς κατὰ τοῦ πατρὸς μέμψεσιν ἐνδυσάμενος ἀμφοτέρους· & cap. 29, 2, καὶ τὸν ἀδελφὸν — ἐνδυσαμένη φαρμάκοις· quibus locis meliores MSS. ἐνδησάμενοι, & rectius, si quid ego in his video; solent enim id verbi haud raro usurpare, cum quomodocunque in societatem alium illigant & quasi implicant. Ioseph. A. I. XX, 4, 1: καὶ ὅρκοις τὴν πρὸς ἀλλήλους ἐνδησάμενοι πίστιν. Polyb. X, 31: τοὺς Ἴβηρας εἰς τῶν αὐτῶν φιλίαν καὶ πίστιν ἐνεδήσατο. Unde ταῖς ἀρχαίαις φήμαις ἀκμὴν ἐνδεδεμένος, qui antiquitus traditis opinionibus quasi constrictus tenetur, in eiusdem Polyb. XII, 1; sed hoc obiter. WESS.

ead. l. 11. Πηχῶν πεντήκοντα) Ingens inter hos & Ctesiam discrimen Io. Tzetz. Chiliad. IX, 590, tolli posse censuit, si per bella & terrae tremorem de muro multum detritum concedas; quod quidem commentum haud placet. Aliter instituit Cl. Salmasius in Solin. p. 871. Puto eos, quibus πήχεις πεντήκοντα arrisere, Ctesiae ὀργυιαῖς, ut veri fidem excedentibus, fuisse offensos, & propterea cubitos praeoptasse; quod & Gottfr. Olear. in Philostr. V. Apoll. I, 25, in mentem venit. WESS.

Pag. 27. *l.* 3. Ἕλεσι περιεχομένης) Confer Herodot. I, 183, & Arrian. Exp. Alex. VII, 20. WESS.

ead. l. 6. Τὴν ὀχυρότητα) Articulus redundat. RHOD.

ead. l. 7. Ὁδὸς — δίπλεθρος) *Aedificia non sunt admota muris; sed fere spatium unius iugeris absunt*, inquit V, 1, Curtius, cum Diodoro hac quidem in re parum consentaneus. WESS.

ead. l. 14. Γέφυραν — κατεσκεύασεν) *Pons lapideus, flumini impositus, iungit urbem: hic quoque inter mirabilia Orientis opera numeratus est; quippe Euphrates altum limum vehit, quo penitus ad fundamenta iacienda egesto, vix sufficiendo operi firmum reperiunt solum*, idem Curtius; cui iunge Herodotum I, 186, pontis huius structuram Nitocri attribuentem. Mox καθίσασα τοὺς κίονας significantissimum est, nec quidquam concedit eorum librorum auctoritati, quibus καθεῖσα placuit. WESS. Iul. Caes. Bulengerus Eclog. pag. 248 καττύουσα τοὺς κίονας habet, & mox τόρμαις. Neutro, ne quid inclementius dicam, indigemus. IDEM *in Add.*

Pag. 28. *l.* 2. Τόρμοις σιδηροῖς διελάμβανε) Hesychio Τόρμος, ἡ πλήμη τοῦ τροχοῦ, εἰς ἣν ὁ ἄξων ἐμβάλλεται· quae modioli significatio ab hoc loco aliena est. Apollodorus Poliorcet. p. 34, τόρμους καὶ περόνας clavos & fibulas, in trabem firmissime destitutas, ne scalae loco moveantur, appellat: Hero vero Belopoec. p. 126, τόρμους eminentias parastatarum catapultae, quae Vitruvio X Archit. 15 *cardines*, ut ad Heron. ostendit Bernardin. Baldus. Quae quidem exempla satis affirmant, architectis vocabuli usum fuisse varium, fierique potuisse, ut ad retinacula ferrea, quibus saxa colligantur, transiret. Si cui tamen κορμοὶ Clar. 2. probentur, tum a contis, quos Euripid. Helen. 1617 κορμοὺς ναυτικοὺς, aut a truncis, ξύλων κορμοῖς Appian. B. Civ. I, p. 699, & Strabon. XV, pag. 1065 C. dicendum erit, repetitum hunc esse significatum; quod mihi tamen difficulter persuadeo: mallem quidem certe, si τόρμοι sint reiectanei, cum Reg. & Vatican. τόρνοις ob Suidae haec verba: Τόρνος, ξύλον στρογγύλον. ἢ τὸ τρῆμα, καὶ τὸ ἐνιέμενον εἰς αὐτό. WESS.

ead. l. 11. Καὶ κυπαριττίναις δοκοῖς) Cypressorum laetissimus in hac vicinia proventus, ut ex Strabon. XVI, p. 1076, & Arrian. Exp. Alex. VII, cap. 19, ostendit S. Bochart. 1 Phaleg. 4. Mox καὶ κλάδοις induxi, obsecutus Codd. vetustis, & arboris naturae: palma enim, quae in Babylonia uberrima, Strab. XVI, p. 1073 D. recto caudice in altum se submittit, foliis comarum in modum superbiens. Theophrastus H. Plant. II, 8: Ἔστι δὲ ὁ φοῖνιξ, ὡς μὲν ἁπλῶς εἰπεῖν, μονοστελέχης καὶ μονοφυής· cui gemina praeter alios Prosp. Alpin. Plant. Aegypt. I, cap. 7. WESS.

ead. l. 15. Κρηπῖδα πολυτελῆ) Conf. infr. XIV, 7. WESS.

Pag. 29. *l.* 10. Πρῶτον περίβολον τῆς αὐλῆς) Vocem postremam cum articulo abiicito. RHOD.

ead. l. 13. Διετύπωτο θηρία) Pro διετύπωτο scribendum διετετύπωτο θηρία. RHOD. Διετετύπωτο) Hoc malui ob scriptos Codd. Solent alioqui, spretis Grammaticae regulis, multa veteres hoc in genere sibi indulgere; ut Eustath. in Homer. p. 759, & If. Casaub. ad Athen. II, 15, docuerunt. Tale est παρασκεύαστο Heliodori II, pag. 124; συνέλεκτο Pausaniae IX, 37, p. 785; κατεχώννυτο Ioseph. B. I. IV, 1, 4; κατακεκρέμαστο infra XVIII, 26; συγκεχώρητο Libanii T. II, p. 125 E. πεπλήρωτο Ioseph. B. I.

IV, 1, 2, & κεκάρωτο I, 30, 5; μεμέριστο Appiani Mithrid. p. 403; πέπρακτο Bell. Civ. III, p. 858; γεγένητο B. C. V, p. 1120 & 1137; κεκοίμητο Arrian. Exp. A. V, 12; & κεκόσμητο cap. 20. Sed desino; longum enim foret omnia persequi. Vid. Iungerm. in Longi Pastor. p. 214. Duker. ad Thucydid. p. 474. WESS.

Pag. 30. *l.* 6. Σταδίων τριακοσίων) Id est, CCC stadiorum. Qui, quaeso, fieri potest, ut castellum, cuius extremus murus sexaginta tantum stadia in circuitu habens, CCC stadia suo ambitu complectatur? Necessario igitur mutandum est τριακοσίων in τριάκοντα. RHOD. Lege τριάκοντα, ut ex praecedentibus patet: non enim interior circuitus potuit esse maior exterioribus. PALM. Σταδίων εἴκοσι) Etsi viris doctissimis patrocinio veniat sua cum versione Poggius, satius duxi scriptos libros sequi: fieri enim potest, ut Poggius, coniectura ductus, XXX stadia expresserit. Εἴκοσι στάδια quin optime conveniant, dubium nullum est. WESS.

ead. l. 13. Ἀφ' ἵππου πάρδαλιν ἀκοντίζουσα) In hac scriptura cupide acquiesco. Hippocrat. de Aër. Aq. & Loc. p. 291: Τουτέων αἱ γυναῖκες ἱππάζονταί τε καὶ τοξεύουσι, καὶ ἀκοντίζουσιν ἀπὸ τῶν ἵππων· & Diodor. ipse V, 33: ἐπειδὰν ἀπὸ τῶν ἵππων ἀγωνισάμενοι νικήσωσι· atque hinc ἀφιπποτοξόται sagittarii, qui equis vecti pugnant XIX, 30; quamquam & ibi eadem, quae hoc loco, scribendi varietas, & ἀφ' ἵππων μάχη Herodot. I, 79; quo loco Iac. Gronovius nimium mihi schedis Medic. tribuisse semper visus est. De venatrice & leones pardalesque necante Semiramide Aelian. V. H. XII, 39. WESS.

Pag. 31. *l.* 8. Ὃν καλοῦσι Βαβυλώνιοι Βῆλον) Sic cap. seq. ἱερὸν Διὸς, ὃν καλοῦσι Βαβυλώνιοι Βῆλον. Deflexum est ex Hebraeorum *Baal*, quo titulo pleraeque per orientem gentes, non enim unis id proprium fuit Babyloniis, Deum appellarunt, ut pluribus declaravit Iacob. Perizon. Orig. Babylon. cap. 5 & 7. WESS.

ead. l. 13. Δεξαμενὴν τετράγωνον) Huc spectant, quae Philostr. Vit. Apollon. I, 25; sed qui γυναῖκα Μήδειαν auctorem perhibet; haud scio, an aliam ac Semiramidem intelligens: pugnat quidem pro Semiramide Gottfr. Olearius, sed eam e Medis fuisse haud probans. Forsan ea est, de qua Herodot. I, 185, aut certe de qua Berosus in Ioseph. A. I. X, 11, 1. WESS.

Pag. 32. *l.* 8. Χωρὶς τῆς καμφθείσης ψαλίδος) *Forficem incurvatam* interpretis non bene intelligo. Ψαλὶς *fornix* seu *arcuatum opus* eſt. Strabo XVI, p. 1073 A. ἐξ ὀπτῆς πλίνθου — καὶ αἱ ψαλίδες καὶ τὰ καμαρώματα· & XVII, p. 1167 C. ὥστε καταβαίνειν εἰς αὐτὴν κατὰ καμφθεισῶν ψαλίδων διὰ μονολίθων ὑπερβαλλόντων τῷ μεγέθει· ſic enim diſtracta voce κατακαμφθεισῶν locus iſte legendus, & vertendus: *ut ad fontem deſcendant ex arcuato opere per cochleas ex uno lapide ingentis molis ſectas.* Ioſeph. A. I. XV, 9, 6: ψαλίδες δὲ ἐνεπεποίηντο συνεχεῖς, καταγωγαὶ τοῖς ναυτίλοις. Philo Belopoec. p. 80: τινὰ δὲ καθάπερ ἐν Ῥόδῳ εἰς ψαλίδας συγκλειόμενα &c. Wess.

ead. l. 10. Ἐν ἡμέραις δὲ ἑπτὰ) Non potui contra conſenſum plerorumque omnium Codd. exiguum hunc dierum numerum probantium; qui quidem ſi de cuniculo (διώρυγι) ſolo, ut videtur, accipiatur, nihil habebit quod fidem exſuperet; alter dierum CCLX, ubi feminae ſtudium conſideres & operarum multitudinem, nimius eſt. Wess.

ead. l. 13. Δύνασθαι τὴν Σεμίραμιν ἐκ τῶν πέραν &c.) Idem, puto, voluit Philoſtrat. Vit. Apoll. I, 25; qui fluvium in paludes derivatum cum deſcripſiſſet, ξηρόν τε ἤδη τὸν ποταμὸν, inquit, ὤρυττεν, σήραγγα ἐργαζομένη κοίλην, ἵν' εἰς τὰ βασίλεια, τὰ παρὰ ταῖς ὄχθαις, ὥσπερ ἐκ γῆς ἀναφαίνοιτο. *Tum iam exſiccato fluminis alveo terram egeſſit cavernamque fecit, qua in arces, utraque in ripa poſitas, tanquam ex terra emergeret & ſe conſpiciendam praeberet.* Olearius aliter inſtituit, ſed minus, ut arbitror, dextre. Wess.

Pag. 33. *l.* 5. Τοῦ κατασκευάσματος — καταπεπτωκότος) Herodoti aetate adhuc durabat, ut ſignificat II, 181; Perſae vero deſtruxerunt, nec potuit Alexander, etſi vellet, inſtaurare. Vide Arrian. Ex. A. VII, 17, & Io. Freinsh. in Curtii V, 1, 24. Wess.

ead. l. 8. Καὶ τοὺς Χαλδαίους &c.) Cf. infr. c. 29. Wess.

ead. l. 11. Ἐξ ἀσφάλτου καὶ πλίνθου) Non vana ſuſpicio eſt, Babylonicam turrim, cuius ſtructae occaſione Noachidae quaquaverſum per orbis terrae plagas ſpargi ſunt coepti, bitumine & coctili latere altiſſime eductam, ab hoc templo non niſi nomine diſcrepaſſe: locus, ſitus, altitudo & cetera bene congruunt; Belo conſecrata quod eſt, id factum deinceps, cum Babylonii urbis ſuae conditorem Deorum in numerum referrent; multa hanc in rem diſputavit S. Boch. Phal. I, 9 & 13, quem conſule. Wess.

ead. l. 15. Καὶ διαβεβηκὸς) Vide I, 98. Wess.

ead. l. 17. Ταλάντων Βαβυλωνίων) Talentum Babylonicum aequabat LXX minas Euboicas ſive Atticas, ut ex Herodoto III, 126, & Polluc. Onomaſt. IX, 86, cognovimus; qua quidem in re ab utroque diſſentit Aelian. V. H. I, 22, Babylonico minas LXXII tribuens; ſed eo loco parum ſanus, ſicuti docuit Wilebord. Snellius de Re Numar. pag. 41. Wess.

Pag. 34. *l.* 3. Λέοντες δύο, καὶ πλησίον ὄφεις) Inter animalia Deûm matri ſerpentes & leones prae ceteris placuere; quare

Et iuncti currum dominae ſubiere leones

in ara marmorea apud Boiſſard. T. III Antiq. pag. 47. Cauſam eius rei diſquirit Imp. Iulianus Orat. V, p. 167, & Servius ad Aeneid. III, 113. Wess.

ead. l. 8. Τράπεζα χρυσῆ) Auream hanc menſam, in haud paucis alioqui a Diodoro diſſentiens, non praeteriit Herodot. II, 181. Wess.

Pag. 35. *l.* 1. Οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς) Praeter ceteros Darius & Xerxes. Vid. Herodot. II, 183, Strabon. XVI, p. 1073, Arrian. Exp. Al. VII, 17. Wess.

ead. l. 4. Καὶ γὰρ αὐτῆς τῆς Βαβυλῶνος &c.) Bene Strabo XVI, pag. 1073 C. poſtquam de Alexandri in urbem & Beli templum ſtudio exſecutus erat, τῶν δ' ὕστερον οὐδεὶς, inquit, ἐφρόντισε. ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ ὠλιγωρήθη, καὶ κατήρειψαν τῆς πόλεως τὰ μὲν οἱ Πέρσαι, τὰ δ' ὁ χρόνος, καὶ ἡ τῶν Μακεδόνων ὀλιγωρία περὶ τοιαῦτα. καὶ μάλιστα ἐπειδὴ τὴν Σελεύκειαν — ἐτείχισε Σέλευκος ὁ Νικάτωρ. Complectitur enim egregie cauſas urbis, maximae olim & florentiſſimae, in ruinas abeuntis. Adde ſummam Himeri, Phraatis Parthorum regis ſatrapae, acerbitatem, qua τῆς Βαβυλῶνος τὴν ἀγορὰν καί τινα τῶν ἱερῶν ἐνέπρησε, καὶ τὸ κράτιστον τῆς πόλεως διέφθειρε, *forum eius urbis & fana quaedam igni corrupit, & pulcherrima quaeque eius loca evertit*, ut Noſter ait in Excerpt. Valeſ. pag. 377. Quibus omnibus factum paulatim eſt, ut de Babylone, quod eleganter olim de Arcadiae Megalopoli comicus, affirmare Strabo potuerit,

Ἐρημία μεγάλη ἐστὶν ἡ Μεγάλη πόλις.

Nugae ergo nugaciſſimae ſunt, quae in Philoſtrat. Vit. Apollon. I, 27, de Babylone, Apollonii Tyanenſis aetate, culta ſatis & florente: ſed haec uberius & magna

cum cura declaravit Camp. Vitringa in Esai. XIII, pag. 420. WESS.

ead. l. 9. Σύρου βασιλέως) Plinius H. N. XIX, 4, Κύρου legit. RHOD. *Cyrus* ille Plinii admodum mihi suspectus est; nec video, qui regi, Babyloniorum domitori & tot rebus distracto, horti pensiles conveniant. Melius Curtius V, 1, 35: *Syriae regem, Babylone regnantem, hoc opus esse molitum, memoriae proditum est, amore coniugis victum: quae desiderio nemorum silvarumque in campestribus locis, virum compulit amoenitatem naturae genere huius operis imitari.* Qui quidem Syriae, sive Assyriae, (vid. supr. cap. 2) rex non alius est ac Nabuchodonosor, quemadmodum ex Berosi apud Ioseph. A. I. X, 11, 1, & C. Apion. I, 19, fragmento constat. WESS.

ead. l. 10. Γυναικὸς παλλακῆς) Loccenii errorem, *Pallacam* vero nomine feminam eam fuisse censentis, ex merito castigavit Io. Freinshem. ad Curtii V, 1, 35. Γυνὴ additur per appositionem, ut saepe. Demosth. Leg. Falsat. p. 260: Οὐδὲ ἐλεεῖν ὑμᾶς οὔτε τὴν μητέρα δεῖν, τὴν Τιμάρχου, γραῦν γυναῖκα, οὔτε παιδία. Euripid. Troad. 490:

Δούλη γυνὴ γραῦς εἰς δόμους ἀφίξομαι.

Atque ita ἄνθρωπος in his Longi Pastor. IV, p. 178: καὶ ἀνθρώπους γεωργοὺς συνηλόησε πληγαῖς· & in Latinis *rete iaculum, ancile scutum, ventus turbo*, & plura de hoc genere, a Frid. Taubman. conducta in Plaut. Asin. I, 1, pag. 82. Iam quod Gemistus non Persicam, sed e Medis feminam fuisse ait, id ego ex Berosi apud Iosephum verbis depromtum arbitror. WESS.

ead. l. 15. Εἰς τέτταρα πλέθρα) Nihil dissentit Strabo XVI, pag. 1073. WESS.

Pag. 36. *l.* 3. Ὠκοδόμηντο σύριγγες) Praeter alia σύριγγες sunt cavernae. Ammian. XVII, 7: *Aut in cavernis minutis terrarum, quas Graece Syringas appellamus.* Unde σύριγγες Αἰγυπτίαι καὶ Κρητικοὶ λαβύρινθοι in Aelian. H. A. VI, 43; pro quibus prave σήραγγες L. XVI, 15: atque ea vocis significatione Rhodom. adductum puto, ut *fornices* verteret; quam tamen in Indice deseruit, σύριγγες, inquiens, fornices *reddidi: forte columnas, fistularum instar rotundas, quae fornices sustinerent, intelligit;* incertum an Strabonis his motus, συνέχεται ψαλιδώμασι καμαρωτοῖς, ἐπὶ πέττων ἱδρυμένοις κυβοειδῶν. οἱ δὲ πέττοι κοῖλοι, πλήρεις γῆς. Videntur enim eius κοῖλοι πέττοι non alii, ac σύριγ-

γες· utrique certe ſuſtinent penſilem hortum. Obſtant tamen quae ſequuntur plura, & in primis *αἱ σύριγγες τὰ φῶτα δεχόμεναι*, quae *πολλὰς καὶ παντοδαπὰς εἶχον διαίτας βασιλικάς*. Haec enim fornices requirunt, & columnis nullo modo conveniunt. Wess.

Pag. 37. *l.* 2. *Ἐπεδέχετο μολιβᾶς στέγας*) Ut *μόλιβος* & *μόλυβος*, pro *μόλιβδος* & *μόλυβδος* uſurpatur, Iliad. XI. 236, ita etiam *μολίβεος μολιβοῦς*, pro *μολίβδεος μολιβδοῦς* invenitur; ſed in carmine, ubi neceſſitas metri ſic cogit, ut citato Homeri loco, uſitatius, quam in oratione pedeſtri. Videtur autem deeſſe hic, aut ſubintelligi praepoſitio *κατά*. Hic deſcriptionem hortorum Semiramidis, ex Gallico in Latinum obiter converſam, ut quidem H. Stephanus icona illorum in poſtrema Herodoti ſui editione illuſtrandam curavit, apponemus interim, dum lector typum ipſum contueatur: *In uno latere civitatis erant horti ſuſpenſi, fere coniuncti fluvio Euphrati; qui numerabantur inter ſeptem miracula mundi. Situs eorum erat figurae quadratae, quadringentorum pedum, per quemlibet angulum quibus correſponderent ſecundus & tertius. Intus erant quatuor atria vel areae, quadringentorum pedum longitudinis, & centum latitudinis, ita ut una ſupra aliam emineret. Prima elevabatur a terra duodecim cubitos cum dimidio. Secunda, viginti cubitos. Tertia, triginta ſeptem cubitos cum dimidio. Quarta, proxima Euphrati, quinquaginta cubitos. Illic extrahebatur aqua ab Euphrate certis quibuſdam machinis, ad irrigandos hortos. Tota haec ſtructura ſuſtinebatur fornicibus latericiis, ſibi cohaerentibus lato interſtitio ſecundum proportionem arearum; quorum quilibet habebat duodecim pedes diametri: diſtabat itaque unus ab altero fornix pedes viginti duos; & hoc quidem tam pro firmatione intermedia, quam pro commoditate manſiuncularum quarundam, ibi exſtructarum. Superiora harum tabernarum, primo erant inſtrata magnis lapidibus, longitudinis ſedecim pedum, & quatuor latitudinis. Deinde totum illud erat coopertum multis arundinibus. Tertio, omnes illae arundines erant obtectae magnis laminis plumbeis, quae defenderent fornices ab humiditate terrae. Tandem erat ſuper omnia haec, optima terra, exculta exquiſitis floribus & plantis* &c. Rhod. Ex ſuperioribus ſi repetas ad explendam ſententiam *τὸ ὀρόφωμα*, ſine ullo defectu decurret oratio, neque opus erit, ut *κατὰ* addas. De voce *μόλιβος* & *μόλυβος* Rhodom. accedit Euſtathius: Moeris vero, Μόλυβδος, Ἀττικῶς· μόλυβος, Ἑλ-

λληνικῶς· & bene profecto; nam quod ex coniectura ediderunt, Μόλυβος, Ἀττικῶς· μόλυβδος, Ἑλληνικῶς, id quidem probari non poterit. Liquido Eustath. in Homer. pag. 1340: ἐπεὶ καὶ Ἴωνες ὁμοίως Ἀττικοῖς μόλυβδον λέγουσιν. Hinc venit μολυβὶς de lamina plumbea Basilii M. T. II, p. 145 E. Χρόα μολίβῳ προσεοικυῖα Aelian. H. A. XV, 28; &, quae magis huic loco opportuna, βάρος μολιβοῦν & λεῖα μολιβῆ Heronis Spirital. pag. 192, & Automat. pag. 245. WESS.

ead. l. 7. Κατά τε τὸ μέγεθος) Distinctius, modo ex vero, Curtius V, 1, 34: *Adeoque validas arbores sustinent, ut stipites earum octo cubitorum spatium crassitudine aequent, in L pedum altitudinem emineant, & frugiferae sint, ut si terra sua alerentur.* WESS.

ead. l. 12. Πρὸς τὰς ἐπαντλήσεις — ὄργανα) Hoc placuit ob scriptorum Codd. auctoritatem. Vid. supra I, 33. Intelligit autem cochleas, quibus aquam e fluvio in paradisum derivabant, ut ap. Strabonem XVII, p. 1073. WESS.

Pag. 38. *l.* 4. Παρὰ τὸν — Τίγριν) Et Τίγριν & Τίγρητα flumen appellari nemo nescit. Herodoto I, 189, Τίγρις· at VI, 20, Τίγρης. Quae varietas & in aliis, monente Eustath. in Dionys. Perieg. vs. 976. Sequor prius. WESS.

ead. l. 11. Δισχιλίους καὶ πεντακοσίους) Strabo XI, p. 792 B. Διέχουσι δὲ ἀλλήλων αἱ πηγαὶ τοῦ τε Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγριδος περὶ δισχιλίους καὶ πεντακοσίους σταδίους· quae his cum sint simillima, cupide id, quod Coislin. & Mut. schedae praeferebant, arripui. Ne quid tamen dissimulem, Eustath. stadiorum CIↃIↃ patrocinium profitetur ad Dionys. Perieg. vs. 976, τὰς δὲ δύο τούτων ποταμῶν, inquiens, πηγὰς διέχειν ἀλλήλων φασὶ περὶ α' φ' στάδια. Quae cum ex Strabone sint sumta, ut ordo & verba pro se ipsa loquuntur, indidem instauranda puto. Atque haec si viri docti considerassent, nullam profecto litem duobus millibus & quingentis stadiis, quae Curtius V, 1, 13, Euphratem & Tigrim disiungere memorat, movissent. WESS.

ead. l. 12. Διὰ Μηδίας καὶ Παραιτακηνῆς) Est in his manifestum peccatum, cuius culpam viri doctissimi Christoph. Cellarius & Io. Clericus in scriptorem Diodorum, Franc. vero Camusatus in quadam ad I. Wasse epistola in librarios conferunt: qui quidem Abbas cum in Coisl. reperisset παρ' Ἐτακίνης, scribi oportere censuit διὰ Μηδίας παρὰ Σιττακηνῆς, quod illa regio, ad orientem Babylonis po-

ſita, ferme ea loca attingat, e quibus iuncti fluere incipiunt Tigris & Euphrates; eſtque ſane non longum iter Babylone in Sittacenen, neque remota ea provincia a Tigride fluvio, ut infra XVII, 65, & a Strabone XV, pag. 1064 B. docemur. Nec proſunt tamen Diodoro viri eius conatus; immo vero errorem adaugent, Sittacenen Mediae paene connectentes: mitto ſine cauſa mutatam ſcripturam, & Paraetacenen, paulo ante Mediae coniunctam, & Euphrati Tigridique non obſcure appoſitam, hoc ſe loco facile tueri. Nec iuvat, ſuppetias qui ferre iubetur, Curtius V, 1, 14: *iidem*, Euphrates & Tigris, *cum Mediae & Gordianorum terras ſecare coeperunt, paulatim in artius coëunt:* haeret enim eodem in luto, a Diodoro in fraudem inductus. Mediam & Paraetacenen Euphrates & Tigris nunquam radunt, nedum ſectis utriuſque terris in Meſopotamiam influunt. Bene ergo Chriſtoph. Cellar. ad Curtii ea verba & Io. Cleric. Art. Critic. P. III, ſect. 3, cap. 2, Diodori hunc errorem notarunt. WESS.

ead. l. 15. Εἰς τὴν ἐρυθρὰν ἐξερεύγονται θάλασσαν) Aliter Strabo, vel, ut quidam volunt, Strato XI, p. 799, qui Euphratem cum Tigri infra Babylonem ad aras Herculis, eum ingreſſo, in mare Perſicum exonerari, docet. Περσικὴν ergo ſcribendum erat. Idem tamen Herodotus etiam affirmat I, 189; quod neſcio an non per catachreſin ſynecdochicam excuſari queat, ut ἡ ἐρυθρὰ θάλασσα etiam τὴν Περσικὴν comprehendat. Etſi enim inter utrumque mare Arabia felix ducentorum circiter milliarium ſpatio interiacet; veteres tamen totum illud pelagus, quod Perſiam, Arabiam & Africam alluit, rubrum mare, non quidem a colore, qui a ceteris maribus nihil differt, ſed quacunque alia de cauſa appellaſſe, coniectamus. RHOD. Optime corrigendi impetum compeſcuit Rhodom. Perſicum enim ſinum ſaepe ἐρυθρὰν θάλασσαν optimus quiſque appellavit. Strabo XI, pag. 801 B. εἰς δὲ τὴν ἐρυθρὰν ὅ, τε Εὐφράτης καὶ ὁ Τίγρις· & infra XIX, 100, Diodorus. Plures conduxerunt in unum Giſb. Cuper. qui & Rhodom. taxavit, Obſ. IV, 18, & H. Reland. Diſſ. II, 6. WESS.

Pag. 39. *l.* 2. Ἔχοντες καὶ διαπορευόμενοι) Prioris participii cum ſua copula nullus hic uſus apparet. RHOD.

ead. l. 6. Πρὸς τὴν τῆς Βαβυλῶνος) Prae vulgato hoc ſeſe mihi probavit: ſpectant enim haec urbem, non regionem, illi adiacentem. Simile vitium paulo poſt elui. Iuſtini I, 2,

haec Babyloniam condidit, non ignoro; nec moveor tamen. WESS.

ead. l. 9. Πλήθεσι ζευγῶν ὀρικῶν) Etsi asinus *non minimo pondere vehicula trahat* in Columellae R. R. VII, 1; aptiores tamen currui & oneribus devehendis censebantur & crebrius iungebantur muli, ut vel exemplo eius, cui aetate & viribus defecto publice Athenienses alimenta decreverunt apud Plut. de Sollert. Anim. T. II, pag. 970 A. constat. Quare dubium mihi non est, quin iustum id sit, quod restitui. Ὀρικὰ ζεύγη de mulorum paribus Plato Lysid. p. 208 B. Isaeus de Philoctemon. Hered. pag. 59; Aeschin. Legat. fals. p. 42; quae Xenoph. Exp. Cyr. VII, p. 320, ἡμιονικὰ ζεύγη, illis, uti hic & XVII, 69, βοεικὰ ζεύγη addens, vocat, invitis Grammaticis. Vid. Thom. Magist. Ὀρεικὸν ζεῦγος. WESS.

Pag. 40. *l.* 1. Τοῖς ἑπτὰ — ἔργοις) Cf. supr. I, 63. WESS.

ead. l. 5. Πλῆθος — γεννωμένης ἀσφάλτου) Fontem, ex quo Babylonii bituminis ingentem vim hauriebant, Eratosthenes & Posidonius in Strabon. XVI, p. 1078 B. C. Vitruvius, cui *Limne Asphaltitis*, Architect. VIII, 3, & Theodoret. Quaest. 58 in Genes. describunt. WESS.

ead. l. 13. Προσβάλλει γὰρ ἀτμὸν) De odore & sapore, qui rebus inest, προβάλλειν & προσβάλλειν multo tritissimum esse, loca, ab Is. Casaub. in Strab. XV, pag. 1050, congesta, liquido firmant, & infra II, 19. Scripsi autem βαρὺν ob veteres Codd. tametsi vulgatum non plane improbem. Habet Dioscorides I, 99, ἄσφαλτον εὔτονον τῇ ὀσμῇ καὶ βαρεῖαν. WESS.

ead. l. 14. Ζῶον ἅπαν ἀποθνήσκει) Xiphilin. in Traiano p. 255: καὶ τὸ στόμιον ἐθεάσατο, ἐξ οὗ πνεῦμα δεινὸν ἀναδίδοται, ὥστε πᾶν μὲν ἐπίγειον ζῶον, πᾶν δὲ πετεινὸν, ἀποφθείρειν, εἰ καὶ ἐφ' ὁποσονοῦν ὀσφραίνοιτό τι αὐτοῦ. *Ostium quoque id lustravit, unde tam gravis halitus surgit, ut omnia terrestria & volatilia animantia, quae vel brevissimo tempore olfecerint, enecet.* Adde Tzetz. ad Lycophron. 704; sed qui, secus ac Dio & Xiphilin. in Adiabene prope Ninum fuisse perhibet. WESS.

Pag. 41. *l.* 2. Εὐθὺς δὲ διοιδεῖ) Vera si est Phrynichi p. 24 observatio, pravum vulgatum est: εὐθὺ μὲν γὰρ τόπου ἐστὶν, εὐθὺς δὲ χρόνου. Bene ergo IV, 36, Nessus εὐθὺς ἀποθνήσκων· at prave IV, 44, XI, 73, XVIII, 20, & in Luciani Hermot. c. 74, & Amorib. c. 8. Dubium quidem

certe non est, quin perperam in Aelian. H. A. I, 2, legatur εὐθὺς τοῦ κύρτου τοὺς ἐραστὰς ἄγειν, pro εὐθὺ, ut II, 44, V, 7, VII, 7, eiusdem Aeliani, & εὐθὺ Ἐφέσου Platon. Theag. p. 129. Conf. Kuhn. in Pausan. VIII, 12, & Hemsterh. ad Lucian. Dial. Mort. XXVII, 1. WESS.

ead. l. 9. Ἀντέχεται μὲν τῆς ἐκβάσεως) Summo studio exire connititur. Lysias Orat. XXXII, 2: ὥστε ἄξιον τὸν μὲν πόλεμον καταθέσθαι, — τῆς σωτηρίας ἀντέχεσθαι. Plato Alcib. II, p. 146: δεῖ ταύτης τῆς ἐπιστήμης ἀντέχεσθαι· quo modo saepissime Diodorus infra c. 24; XI, 71; XIV, 4, 97 &c. Fontem lacumque non dissimilis ingenii habet ex Ctesia Histor. Mirab. cap. 161 & 165, Antigonus Caryst. WESS.

Pag. 42. *l.* 3. Τὸ καλούμενον Βαγίστανον) Optime Codd. Stephani Byzant. scripti: Βαγίστανα, πόλις τῆς Μηδίας· καὶ ὄρος Βαγίστανον. τὸ ἐθνικὸν Βαγιστανος. Absque illis enim fuisset, Mediae hic mons & verum eius nomen in obscuro mansissent. Βαγιστάνη, sic enim scribendum arbitror infra XVII, 110, regio urbi montique adiacens, firmat postrema Stephani, quae Abr. Berkelio suspecta dubiaque erant. WESS.

ead. l. 9. Ἀποτομάδας ἔχει πέτρας) Sic IV, 80, πέτρας οὔσης ἀποτομάδος εἰς ὕψος ἐξαίσιον· & III, 20, ἐπεχούσης πέτρας ὑψηλῆς καὶ πανταχόθεν ἀποτόμου. Paulo post παραστήσασα edito verius meliusque censui. Poggium vero, qui δωροφόρους legerat, & cetera prave verterat, coarguit P. Leopard. Emend. I, 4. WESS.

ead. l. 13. Συρίοις γράμμασιν) Assyrias intelligit, quae & Σύρια γράμματα XIX, 23; Ἀσσύρια Philon. Vit. M. I, p. 606 B. Maxim. Tyr. Dissert. XXXIX, p. 222, Synesio Insomn. p. 132 A. & personato Themistocli Epist. 20; formamque & figuram habuerunt, proxime ab hodiernis Hebraeis recedentem, si fides Iudaeis ipsis, qui genus hoc *scripturam Assyriam* vocitant Gemar. Sanhedr. II, 13. WESS.

Pag. 43. *l.* 2. Πρὸς Χαύονα) Ctesias I Persic. apud Stephan. Χαύων. Ἡ δὲ Σεμίραμις ἐντεῦθεν ἐξελαύνει, αὐτή τε καὶ ἡ στρατιὰ, καὶ ἀφικνεῖται εἰς Χαύονα τῆς Μηδίας. *Semiramis vero hinc profecta, ipsa atque exercitus in Chauona Mediae pervenit.* Quae quidem Ctesiae id, quod amplexus sum, mirifice firmant, & Diodorum presse eius vestigia legisse docent. Ab urbe autem vicina regio Χαυωνῖτις, quae, si Zagrus mons idem atque Zarcaeus sit, ut mihi quidem pla-

cet, reddenda videtur Polyb. V, 54. Scio If. Cafaub. ad Strab. XVI, p. 1070, & Salmaf. in Solin. 488, Χαλωνῖτιν maluiffe, & eam regionem ad Zagrum ufque pertinuiffe, fed in Affyria: quae vero Polybius eo loco, ea interiore in Media, ubi Chauonitis, adminiftrata fuerunt. WESS.

ead. l. 6. Ἐν μέσῳ τὴν πέτραν) Hoc verius. Paradifo enim montem inclufit; nec folet Diodorus aliter, ut cap. 7, & XIV, 80, 117. WESS.

Pag. 44. *l.* 2. Πρὸς ὄρος τὸ Ζαρκαῖον) Straboni XI, pag. 793, Polyb. V, 44 & 54, Ptolemaeo VI, 2, pag. 170, *Zagrus* eft longiffime protenfus, & Mediam ab Affyria difterminans. WESS.

ead. l. 10. Παραγενομένη δ' εἰς Ἐκβάτανα) Herodotum I, 98, fi audis, falfa haec funt: Deioces enim Medis perfuafit, hanc urbem ut conderent. Sed quid fi urbem is inftaurari ac diligentius muniri iufferit? ita quidem certe cenfuit auctor hiftoriae, cuius Iuditha praecipuum argumentum, cap. 1, 2. Urbs erat ampla ambituque extimi muri, plures enim erant, Athenarum, ut Herodotus refert, aequabat ferme magnitudinem; quae CC ftad. cum confecerit, tefte Dione Chryfoft. Or. VI, p. 87 C. haud profecto male de Ecbatanis infra XVII, 110. Interior murus regiam incingebat, fuperbam orientis fpoliis, eiufque *tecta fulgebant eboris nive*, agnofcis Apuleii cap. 6 de Mund. verba, *argenti luce, flammis ex auro vel electri claritate.* Coeli habitus in hac vicinia erat frigidior, unde mos regibus Perfarum, aeftatem in ea urbis regia abfumere. Θερίζουσι ἐνταῦθα οἱ βασιλεῖς. ψυχρὰ γὰρ ἡ Μηδία. τὸ δὲ χειμάδιον ἐστὶν αὐτοῖς ἐν Σελευκείᾳ, Strabo XI, p. 794 A. ait, fed qui fibi plane contrarius eft, modo ne locus fit defectus, quod etiam atque etiam fufpicor, cum pag. 795 B. καὶ ἦν τὰ Ἐκβάτανα χειμάδιον τοῖς Πέρσαις. Conf. B. Briffon. R. Perf. I, 69. WESS.

Pag. 45. *l.* 2. Ὃ καλεῖται μὲν Ὀρόντης) Mediae hunc montem haud neglexerunt Ptolem. VI, 2, pag. 170, & Ammian. XXIII, 6. Opportune vero Polyb. X, 24, de Ecbatanis, κεῖται μὲν οὖν ὑπὸ τὴν παρωρείαν τὴν παρὰ τὸν Ὀρόντην, ἀτείχιστος οὖσα· *fita eft in montana regione, quae radicibus Orontis fubiacet;* ita enim optime vertit If. Cafaub. &, quod vulgo in Polybio legitur Ὄρον, ad eum modum inftaurandum fignificavit. Minus commode Ammianus: *& Ecbatana, fub Iafonio monte in terris Syro-Medorum*, nifi fi

inter utrumque montem, propius tamen Orontem, fuerint. Wess.

ead. l. 14. Καὶ τὰς ἀποῤῥῶγας πέτρας) Vocem ultimam e Mſſ. addidi, probante Diodoro III, 15, Polyb. V, 59, Philon. Iud. Vit. Moſ. I, p. 632 C. Wess.

Pag. 46. *l.* 3. Πόλεις ἐν τοῖς ἀναστήμασι &c.) Strabon. XII, pag. 811 C. vide, & inſcriptionem, quam cippo eius inſculptam habet Polyaen. Strag. VIII, 26. Wess.

ead. l. 10. Παρῆλθεν εἰς Ἄμμωνα) Tuetur hoc Diodor. XVIII, 3 & 28; nec tamen reiectaneum εἰς Ἄμμωνος, quod & habet XVII, 49. Wess.

ead. l. 16. Ἀπὸ δὲ τούτων γενομένη) Saepe Diodorus, Plutarchus, Herodotus, Ioſephus hoc genere utuntur, ſicuti exempla, a P. Leopardo Emend. VII, 1, coacervata, docent. Addo ex Polybio, ut illi ſubveniam, I, 7, ἐπεὶ δὲ ἀπὸ τούτων ἐγένοντο, *cum vero his eſſent perfuncti;* & c. 24, ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενοι. Haec bene. Non item III, 100, γενόμενος δ' ἐπὶ τούτων· quod oportuerat ἀπὸ τούτων, praeferuntque ſchedae, quibus uſus eſt Boeclerus. Idem vitium occupavit Aelian. H. A. XVII, 5, qui tamen recte XII, 34, XIII, 19. Wess.

Pag. 47. *l.* 1. Λίμνην τετράγωνον) Habet ex Cteſia, ſicuti & Antig. Caryſt. Hiſt. Mirab. c. 160. Ovid. M. XV, 319:

Cui non audita eſt obſcoenae Salmacis undae?
Aethiopeſque lacus? quos ſi quis faucibus hauſit,
Aut furit, aut mirum patitur gravitate ſoporem.

Adde Plinium N. H. XXXI, 1, cum nota Harduini. Wess.

ead. l. 12. Πολλὴν ὕλην) Ὕαλον ſeu ὕελον reponendum eſſe, contextus ſequens arguit. Rhod. Περιχεύσαντες πολλὴν ὕελον) Diodorum ita ſcripſiſſe, dubitari haud poteſt: repetit eadem III, 9; conſentitque Strabo XVII, p. 1178 B. Animadvertit & mendum, quod libros editos inſederat, Thom. Gataker. in Anton. IV, p. 133. Wess.

ead. l. 15. Ἀποφαινόμενος τοῦτον σχεδιάζειν) Confer I, 23. Vereor autem vehementer, ne iuſto iniquior Cteſias ſit hiſtoriarum parenti Herodoto; neque enim is III, 24, nudis corporibus vitrum circumfundi ſcribit, ſed poſteaquam mortuum arefecerint gypſoque obduxerint, tum demum cippum e vitro cavum ei circumdare: ἔπειτα δέ οἱ περιϊστᾶσι στήλην ἐξ ὑέλου πεποιημένην κοίλην· quae profecto multum diſtant. Wess.

Pag. 48. *l.* 6. Τεθέντος ἐπὶ τὸν τάφον) Στήλην cum pau-

lo ante dixerit, hoc praetuli; praesertim quod *τόπος* nimis laxum esset: quod tamen sepulcrum in ipsis aedibus fuisse censendum est ob III, 9, & Strabon. XVII, p. 1178 B. WESS.

ead. l. 11. Τὴν δὲ ὕελον πᾶσιν ἐξαρκεῖν) Ex his verbis colligitur, ὕελον & nostrate vitrum non idem esse. Vitrum apud Europaeos non nascitur, sed multo labore coquitur ex herbarum & lapidum cineribus. Herodotus, quem hoc loco citat Diodorus, illud vitrum fossile esse ait verbis L. III, 24, de Aethiopico vitro, ἡ δέ σφι πολλὴ καὶ εὐεργὸς ὀρύσσεται, id est, *id autem copiosum & facile laboratu effoditur.* De crystallo an intelligendum sit, dubito, quod non videtur eius natura ferre, ut in calidissimis regionibus nascatur; ad quod tamen responderi potest, in calidissimis etiam regionibus, si sint montes altissimi, nivem & gelu ibi durare. Sed crystallum non facile laboratu, εὐεργὸν, nam multo cum labore in vasa formatur, nec, ut audio, fundi potest sine eius pernicie. Fuit procul dubio metallica quaedam species, quam ignorare me fateor. Stibium certe, quod & Antimonium dicitur, videtur esse quaedam vitri species. Videant de ea re, qui metallicam exercent. PALM. De *electro*, sive succino, vitri instar pellucido, suspicatus est Th. Gataker. in Anton. IV, pag. 133. Mihi in mentem venerat *sal fossilis*, qui ingenti copia provenit in quibusdam Aethiopiae partibus, & ex nativis montibus secatur; quique mollis primo est, candentisque coloris, in lucem autem prolatus durescit, atque ab imperitis pro vitro censeri potuit. Conf. Io. Ludolf. Hist. Aethiop. I, 7. Haud tamen scio, an operam sit perditurus, qui multum in his laborem posuerit: Ctesiae fides nota omnibus; Herodotus, quae de Aethiopibus memoriae mandavit, pleraque omnia ex auditione, saepenumero fallace fictique tenace, accepit. WESS.

Pag. 49. *l.* 1. Μικρὸν ὕστερον ἀναγράψομεν) Lib. III, 5 &c. WESS.

ead. l. 11. Σταβροβάτης) Loco propter Tzetzen hoc non moveo; eius enim Ταυροβάτης ex Σταυροβάτης, quod in Clar. 2. legitur c. 19, natum est, idque ex vulgato, ut καλάβρωψ, καλαύβρωψ, Ἕυρος, Ἕβρος in Orat. Himerii apud Io. Alb. Fabric. Bibl. Graec. V, c. 38, p. 427: quod non animadversum fraudi fuit doctissimo Io. H. Maio Biblioth. Uffenbachian. p. 638. WESS.

ead. l. 14. Τοῖς εἰς τὸν — καταπληκτικοῖς) Spernere hoc nolui; praeit ipse c. 17: ἐκόσμησεν ἅπαντας τοῖς εἰς τὸν πόλεμον καταπληκτικοῖς λαμπρῶς. WESS.

ead. l. 15. Ἡ γὰρ Ἰνδικὴ χώρα &c.) Vide infr. cap. 35, 36 &c. WESS.

Pag. 50. *l.* 9. Προέχουσι τῶν ἐν τῇ Λιβύῃ γινομένων) Livius XXXVII, 39: *Nam praeterquam quod multitudinem regiorum elephantorum sustinere non videbantur posse, ne pari quidem numero Indicis Afri resistunt; sive quia magnitudine, longe enim illi praestant, sive robore animorum vincuntur.* Quibus gemina Polyb. V, 84, atque alii in Exercit. II, c. 5, de Elephant. Gisb. Cuperi. WESS.

ead. l. 15. Τὸν πρὸς Ἰνδοὺς ἐξενεγκεῖν πόλεμον) Indica haec Semiramidis expeditio, ut pleraque huius feminae, ipsis veteribus suspecta fuit. Strabo XV, p. 1007, haud multum illi tribuit, neque admodum Megasthenes, quem auctorem Strabo habet. Arrianus animo quidem agitasse id bellum, sed in ipso apparatu mortem eius consilia disiecisse, Indicor. c. 5 affirmat. WESS.

Pag. 51. *l.* 3. Διακελευσαμένη τοῖς ἐπάρχοις) Habet Suidas in Σεμίραμις mandata, quae regina Dercetaeo dederit de copiis cogendis & ceteris, quae bello usui forent; quae quidem mandata cum bene respondeant his Diodori, ex Ctesia depromta suspicor. WESS.

ead. l. 7. Μετὰ τρίτον ἔτος) Tertio abhinc anno, εἰς τρίτον ἔτος, ut in Suida, & cap. seq. quod genus frequentissimum. Iosepho B. I. I, 13, 1, μετὰ δὲ δύο ἔτη idem est, quod δευτέρῳ ἔτει A. I. XIV, 13, 3; & μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας B. I. I, 16, 2, quod εἰς τεσσαρακοστὴν ἡμέραν A. I. XIV, 15, 4. Vid. Aldrich. ad penult. locum, & A. I. XIV, 16, 4, & Georg. Raphel. Observ. Xenoph. ad Matth. XXVI, 63. WESS.

ead. l. 11. Πλοῖα διαιρετὰ) Navium hoc genus πλοῖα διάλυτα Straboni XVI, p. 1076 B. Curtius VIII, 10, 3: *Iussitque* Alexander *ad flumen Indum procedere & navigia facere, quîs in ulteriora transportari posset exercitus. Illi quia plura flumina superanda erant, sic iunxere naves, ut solutae plaustris vehi possent, rursusque coniungi.* Quae Strabonis & Curtii loca Io. Scheffer. Milit. Nav. I, 4, ubi navium solutilium formam exsequitur, non latuerunt. Mox mallem περὶ τούτους τοὺς &c. WESS.

Pag. 52. *l.* 7. Βοῶν μελάνων) Ut videlicet color pellium

speciem elephantorum prae se ferret. RHOD. Βοῶν μελάνων τριάκοντα μυριάδας) Suidas: βύρσας δὲ βοῶν ὠμοδεψητῶν εἰς τριάκοντα μυριάδας. De colore eadem ac Diodorus Chiliad. XIII, 928, Tzetzes, & recte: elephanti enim, quos exprimere voluit, plerique omnes nigerrimi sunt, χροίην μέλανος κατακορέος καὶ δι' ὅλου τοῦ σκήνεος, ut Aretaeus de Caus. Morb. Diut. II, c. 13, ait. WESS.

Pag. 53. *l.* 2. Μήτε τῶν ἔσωθεν τεχνιτῶν) Postremam vocem non dubito, quin Grammatici nimis officiosae diligentiae debeamus. Equidem induxissem, si vel unus Codex addixisset. WESS.

ead. l. 6. Αἵτε ναῦς) Districte Phrynich. p. 28 hoc ut soloecum damnat: αἱ νῆες ἐρεῖς, οὐχ αἱ ναῦς, σόλοικον γάρ. Lenius paulo Moeris, Νῆες, ὡς Θουκυδίδης, Ἀττικῶς. ναῦς, Ἑλληνικῶς· quae nullo suo merito suspecta visa sunt Spanhem. in Aristoph. Ran. 49. Id enim dicit, Atticis primo casu αἱ νῆες, ceteris ναῦς dici. Videntur quoque librarii Coislin. & Mutin. ut Atticorum consuetudini haec congruerent, νῆες praeoptasse; quos & ego sequerer, ni Diodorus aliud vellet: nam αἱ ναῦς XIII, 13; μακραὶ ναῦς XVII, 97; κατηρτισμέναι ναῦς XIX, 62; neque soli haec forma, etsi & νῆες haud raro occurrant, placuit. Philo Iud. enim de Cherub. p. 114, αἱ ναῦς καταίρουσιν. Pausan. VI, 3, p. 460, αἱ ναῦς αἱ Ἀττικαί. Aelian. H. A. X, 17; XIII, 28; XIV, 26; XV, 5 &c. WESS.

ead. l. 10. Ἱππέων δὲ πεντήκοντα) In Suida, ἱππικοῦ δὲ ἑκατὸν μυριάδας. Itaque incertus sum, quem numerum sequar, retineoque adeo vulgatum. WESS.

ead. l. 12. Ὑπῆρχον δὲ &c.) Haec cum voce praecedenti potuerant abesse; sed ut obscurum vitaret, videtur ea addidisse. Mox ἴσοι haud dubie iustum est. Suidas: δρεπανηφόρων δὲ ἁρμάτων μυριάδας δέκα. ἀνδρῶν ἐπὶ καμήλων μαχομένων τὸ ἴσον πλῆθος. De camelis autem, quos olim in aciem varii, & inprimis per orientis plagas, duxerunt, plura Stewich. in Veget. R. M. III, 23. WESS.

ead. l. 13. Τὸν ἀριθμὸν ἴσον) Lege ἴσοι. RHOD.

Pag. 54. *l.* 5. Τοῦ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἀγριότητα &c.) Horrent elephantos, stridoremque eorum & odorem difficulter ferunt equi. Livius XXX, 18: *Ad quorum* (elephantorum) *stridorem odoremque & adspectum territi equi, vanum equestre auxilium fecerunt;* & XLIV, 5: *Qui, ubi ad invia venerant, deiectis rectoribus, cum horrendo stridore pavorem ingentem equis*

maxime incutiebant. Vide Africani Ceſtos c. 24, p. 298, & Io. Freinshem. in Curtii VIII, 14, 23. Wess.

ead. l. 7. Περσεὺς ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς) Non praeteriit hoc eius ſtratagema Polyaen. IV, 20. Wess.

Pag. 55. *l.* 2. Πλοῖα ποτάμια) Puto naves ex uno arundinis trunco cavatas innuere, quae μονόξυλα Hippocrati de Aëre, Aq. & Loc. p. 290, Polyb. III, 42; Heliodoro vero I, pag. 57, τὰ λιμναῖα σκάφη, ἀπὸ μόνου ξύλου καὶ πρέμνου παχέος ἑνὸς ἀγροικότερον κοιλανόμενα. Cuius & L. IX, p. 460, vide. Wess.

ead. l. 4. Οὗ τὸ πάχος οὐκ ἂν — περιλάβοι) Confer infra XVII, 90, & Strabon. XV, p. 1037 C. Wess.

ead. l. 12. Καὶ πολλαπλασιάσας τοὺς προϋπάρχοντας) Quae ex Cteſia de Indorum rege, cum is bellum movet, exſcripſit Aelian. H. A. XVII, 29, elephantorum hunc numerum immanem fuiſſe indicant. Wess.

ead. l. 15. Τὴν ἐπὶ τῶν θωρακίων κατασκευὴν) An loricatos & turribus inſtructos fuiſſe ſignificat? utroque enim genere armabantur, tum ne quid damni belluae ſagittis teliſque inferretur, tum ut ex turribus tela in hoſtes vibrarentur: μάχονται γὰρ ἐπεσκευασμένοι πύργους inquit Philoſtrat. Vit. Apollon. II, 12; & τὸ θηρίον πέφρακται μὲν καὶ σιδήρῳ παραγινόμενον εἰς μάχην Heliodor. IX, p. 437. Fortaſſe tamen turres dumtaxat innuit τῶν θωρακίων vocabulo; cuius ſuſpicionis auctorem do Aelianum H. A. XIII, 9, qui de elephanto Indorum bellatore, ὁ δὲ στρατιώτης ἐλέφας ἐπὶ τοῦ καλουμένου ΘΩΡΑΚΙΟΥ, ἢ καὶ νὴ Δία τοῦ νώτου γυμνοῦ καὶ ἐλευθέρου πολεμιστὰς μὲν τρεῖς παρ' ἑκάτερα βάλλοντας καὶ τὸν τρίτον κατόπιν φέρει· neque enim commode loricam eo loco intellexeris. Wess.

Pag. 57. *l.* 1. Τῶν παρεμβεβληκότων) Legitimum hoc eſt, & de illis, qui caſtra metati ſunt, Diodoro probatum XIII, 87, καὶ ταύτῃ παρενέβαλεν· & II, 13, καὶ πᾶσαν στρατιὰν παρεμβεβληκυῖαν ἐν τῷ πεδίῳ. Idem & Alexandrinis interpretibus frequens Exod. XVIII, 5; Numer. I, 50; 1 Samuel. IV, 1 &c. Wess.

ead. l. 6. Ἐπαρθεῖσα τῇ νίκῃ τὰς ἐν τῷ ποταμῷ &c.) Copulam, quae orationem conturbabat, ſecutus veteres Codd. ſuſtuli. Hoc vero tempore, modo res fidem capiat, acciдiſſe ſuſpicor, quod de Semiramide Suidas prodidit in Σεμίραμις, & L. Kuſtero pravum adeo viſum eſt, ut aliis illuſtrandum & emendandum reliquerit. Verba ſunt: ἡ αὐτὸ

ἐκνεύσασα τὸν ποταμὸν Ἰνδὸν, καὶ τῆς ἐντὸς κοίτης κτίσασα παλάτια ἐπὶ ὑψωμάτων ἐγχωρήγων ἠσφαλτωμένων, αὖθις ἀπέλυσεν εἰς τὴν κοίτην· quae mihi, praefiſcine dixerim, obſcuri nihil admodum habere videntur, modo futile vocabulum ἐγχωρήγων immutes, ac ἐγχώστων levi diſcrimine eſſe iubeas. Sententia erit: *Semiramidem Indum flumen alio derivaſſe, conditiſque intra eius alveum palatiis & in aggeres aggeſtos bitumine impoſitis, idem in ſuum alveum immiſiſſe.* Κοίτη de fluminis alveo Procop. Aedif. Iuſt. V, 5. WESS.

ead. l. 13. Κατὰ νοῦν χωρούντων πραγμάτων) Haud referet, hoccine probaveris, an προχωρούντων· quod tametſi in proſpero rerum ſucceſſu magis obvium, uti προχωρούντων τῶν κατορθωμάτων Ioſeph. B. I. I, 2, 7; & κατὰ νοῦν τοῖς Αἰτωλοῖς τῶν πραγμάτων προκεχωρηκότων Polyb. IV, 36; & infra XI, 16, XIV, 18, XVIII, 20; non deeſt alteri patrocinium in Dionyſ. Halicar. T. II, p. 130, ubi de Thucydide, τῶν δὲ κατὰ νοῦν κεχωρηκότων καθάπαξ οὐ μέμνηται. WESS.

Pag. 58. *l.* 8. Ἅπαντες διηπόρουν τὸ πόθεν &c.) Lego διηποροῦντο πόθεν &c. ut ſit διαπορεῖσθαι pro διαπορεῖν. STEPH. & RHOD.

Pag. 59. *l.* 5. Ὡς ἤγγισαν ἀλλήλοις τὰ στρατόπεδα) Negligit Grammaticorum decreta, ut ſaepe alii. Vid. I, 93. Malui vero Codd. Coislin. & Mut. ſequi, quod ita fere ſoleant. Iacob. IV, 8, ἐγγίσατε τῷ θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν. Vid. infra XIV, 23. WESS.

ead. l. 13. Οἱ τῶν Ἰνδῶν ἵπποι — προσήρχοντο) Niſi ingratum quodam modo eſſet ἵπποι προσίππευον, ut plures Codd. id amplecterer: videtur enim plus impetus habere, ſicuti in Dionyſ. A. R. IX, p. 564, προσιππεύοντες οἱ τολμηρότατοι· ſimilique Noſtri XIII, 112. Et ſunt Indorum equi ingenio ferociore, ſi vera de illis prodidit Aelian. H. A. XIII, 9. WESS.

Pag. 60. *l.* 5. Ὡς ἐτύγχανεν) Ut caſus ferebat, quomodo ὡς ἔτυχε I, 14. Haud tamen ſcio, an ὡς ἐτύγχανον ſcriptorum librorum potius ſit, indicetque eos, ſicuti erant armati, ab equis, frena recuſantibus, fuiſſe ablatos. Solent ſimili in re ὡς εἶχε & ὡς εἶχεν frequentiſſime terere. Herodot. I, 24, de Arione, ῥίψαί μιν ἐς τὴν θάλασσαν ἑωϋτὸν, ὡς εἶχε, σὺν τῇ σκευῇ πάσῃ· quae Dio Chryſoſt. aemulatur Orat. XXXVII, p. 455 C. Sophocles Antigone verſ. 1221: εἶθ' ὁ δύσμορος Αὐτῷ χολωθεὶς, ὥσπερ εἶχ', ἐπεν-

ταθεῖς Ἤρεισε πλευραῖς μέσσον ἔγχος· Appian. B. C. III, p. 938, ὁ μὲν δὴ Λέπιδος, ὡς εἶχεν, ἐκ τῆς εὐνῆς ἄζωστος εἰς αὐτοὺς ἐξέθορε· quae si tibi non suffecerint exempla, confer Duker. in Thucyd. III, 30. WESS.

ead. l. 9. Ὁ βασιλεὺς οὐ καταπλαγεὶς) Sic scripsit Diodorus: perculsum non fuisse suorum fuga Stabrobaten, impressio, quam strenue fecit, satis arguit. WESS.

Pag. 61. *l.* 1. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν ἄλλων &c.) Rhodom. haec Semiramidis elephantos spectare ratus, verterat: *id licet factitii elephantes etiam in exercitu Semiramidis facerent, verorum tamen impetum ad exiguum tempus sustinuerunt.* Sed *factitiorum* in his quidem mentio nulla. Stabrobatae reliqui elephanti, cum ipse in hostem esset invectus, itidem urgere reginae copias coeperunt; quorum illae incursum cum non sustinerent, in fugam abierunt. Bene ergo Mf. Mutin. ἡ μετὰ τῆς Σεμ. δύναμις βραχὺν ὑπέστη χρόνον. WESS.

ead. l. 7. Τῶν δὲ τοῖς ὀδοῦσιν ἀνασχιζομένων) Diodoro solemne est, ut ebur dentes esse putet, I, 55; XVII, 88. Aliis res ambigua videtur; unde Aelian. H. A. VII, 2, διὰ τὸ κάλλος τῶν ὀδόντων ἢ κεράτων μέγεθος Afrorum regem elephantos venari & occidere constituisse ait. Pausan. pro cornibus etiam atque etiam pugnat V, 12. Tu vide Pet. Petitum in Aretaeum de Caus. morb. Diutur. II, c. 13, p. 213 edit. Boerh. WESS.

ead. l. 9. Πλήθους νεκρῶν σωρευομένου) Non de nihilo est consensus Codd. in voce σωρευομένων. Forte numeri enallagen probarunt, qua Thucydides V, 60, 80, τὸ μὲν οὖν στρατόπεδον οὕτως ἐν αἰτίᾳ ἔχοντες τὸν Ἆγιν· & S. Lucas Evang. II, 13, πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου, αἰνούντων τὸν Θεόν· & Ioseph. A. I. I, 19, 1, τὸ δὲ πλῆθος αὐτῶν ἀριθμοῦ κρεῖττον ἔσται, μείζοσιν υἱοῖς καταλιμπάνοντες· quae Iosephi a Cocceio tentata nollem: sequitur enim, ut optimus quisque, hoc genus & B. I. I, 4, 7, & c. 7, 1, passimque aliis in locis. Ego vero vulgatam Diodori scripturam hic retineo, opinatus prioris vocis inflexionem huius mutandae occasionem dedisse. WESS.

Pag. 62. *l.* 2. Ταχέως ἀφίππευσε) Celeriter equo vecta aufugit; qua potestate & infra XIII, 112; XIV, 8; XVII, 59; XVIII, 12. Parthen. Erotic. c. 24, ἀφίππευσεν εἰς τὰς Συρακούσας. Confer If. Casaub. in Strabon. VII, pag. 450. WESS.

ead. l. 8. *Διωγμὸς ἐγίνετο βίαιος*) Non videtur prorsus reiectaneum *ὠσμὸς*, quod Hesychio haud aliud est atque *ὠθισμὸς, ὤθησις*. His enim utuntur in conferta multitudine, sese urgente & trudente, uti Polyb. IV, 58. Nec sequor tamen ob haec Xenophontis Cyropaed. III, p. 69, *ἔνθα δὴ καὶ ἵππων διωγμὸς ἦν καὶ ἀνδρῶν, καὶ φόνος ἐξ ἀμφοτέρων*. WESS.

Pag. 63. *l.* 5. *Διὸς σημασιῶν αὐτῷ γεγονυιῶν*) Suspicor scripsisse Diodorum *Διὸς σημείων*, quorsum & ducunt Clar. & Mut. & ceteri Codd. qui *γενομένων* praeferunt, aut *Διοσημειῶν*, ut ora Vatic. quibus vocabulis terrae motum, tonitru, gravem & subitam tempestatem, procellosum imbrem & id genus prodigia describere assueverunt. Appian. Annibal. p. 593, *καὶ γιγνομένων ἐν Ῥώμῃ σημείων ἐκ Διὸς φοβερῶν*. Plutarch. T. II, p. 300 B. *περὶ τὰς Ἐλευθέρας ὕδατι καὶ βρονταῖς καὶ Διοσημείαις ἄλλαις κατασχεθῆναι*. Cf. Kuhn. in Pausan. III, 5, p. 216, Langbaen. in Longin. 15, p. 214, & infra V, 40. WESS.

ead. l. 9. *Δύο μέρη τῆς δυνάμεως*) Longe graviorem Semiramis cladem passa est, si *μετὰ εἴκοσιν ἀνθρώπων*, viginti dumtaxat viris stipata, aufugerit, ut Strabo XV, p. 1007 A. & 1051 C. memoriae prodidit. WESS.

ead. l. 11. *Καὶ τὸ παρ' Ἄμμωνος λόγιον*) De eo cap. 14. Recepi autem *παρ' Ἄμμωνος*, sermonis genio consentiente. WESS.

ead. l. 15. *Εἰς θεοὺς — μεταστησομένη*) Ficta haec sunt, ut feminae decus adaugeretur. Filius Ninyas, seu ambitionem, sive petitum concubitum indignatus, eam sustulit apud Iustin. I, 2, & Agathiam Scholastic. II, pag. 62 A. Loquendi autem hoc genus explicuimus abunde I, 20. WESS.

Pag. 64. *l.* 2. *Φασὶν αὐτὴν γενέσθαι περιστερὰν*) Pari sententia Lucianus de Dea Syr. c. 14, *τὸ Σεμιράμιος τέλος ἐς περιστερὴν ἀπίκετο*· & Athenagoras Leg. pro Christian. c. 26, *εἰς περιστερὰν μετέβαλεν ἡ γυνή. ὁ μῦθος παρὰ Κτησίᾳ*· indidem columbarum Syros inter & Assyrios cultum derivantes, de quo quidem plura post diligentem operam I. Nic. Loënsis Miscell. VI, 22, & Ger. Io. Vossii Idolol. I, c. 23, commentari supervacaneum arbitror. Id potius agam, ut, quod promittere memini, vim potestatemque verbi *ἀπαθανατίζειν* paulo uberius declarem. Dicit Diodorus Assyrios *ἀπαθανατίσαι τὴν Σεμίραμιν*, immortalem eam fecisse, seu immortalium in numerum transcripsisse; ad

quem modum Philo Iud. Leg. Cai. p. 1005 A. *εἰ γὰρ ἀθανατίζουσι*, inquit, *αἱ ἀρεταὶ, πάντως φθείρουσι κακίαι·* cui propterea *ἀπαθανατίζεσθαι* illi omnes perhibentur, qui quovis modo immortalitatem consequuntur, veluti de Mund. Opific. pag. 17 A. ubi de philosophiae cultu, *ὑφ' οὗ καίτοι θνητὸς ὢν ἄνθρωπος ἀπαθανατίζεται·* & Vit. Mos. III, p. 696 B. *ἐπειδὴ τὴν ἐνθένδε ἀποικίαν ἔμελλεν εἰς οὐρανὸν στέλλεσθαι, καὶ τὸν θνητὸν ἀπολιπὼν βίον, ἀπαθανατίζεσθαι.* Non addo ex libro, quo Deter. potiori insidiari docet p. 175 E. neque ex eo de Cherub. p. 341; longum enim foret singula excerpere. Simile tamen, nec negligendum, *ἀπαθανατίζειν τὰς παροιμίας*, earum usum perpetuum, & quodam modo aeternum reddere, Synesii Encom. Calv. p. 86 A. & *ἀπαθανατίζειν τὰς τιμὰς* Porphyrii A. A. II, 5. WESS.

ead. l. 8. *Δύο πρὸς τοῖς τεσσαράκοντα*) Haud aliter Syncellus Chronograph. p. 96, & editus Iustin. I, 22; nam scripti eius Codd. quos inter Franequerani duo, aut XXX, aut XXXII, annos praeferunt. WESS.

ead. l. 10. *Ἀθήναιος δὲ καί τινες τῶν* &c.) Seleuciensem Athenaeum, Peripateticum philosophum, Strabonisque aequalem, Io. Alb. Fabricius B. Gr. IV, 20, p. 631, eundem esse suspicatur. Mihi dubium est: neque enim Geographus XIV, p. 987, hoc eum de genere quidquam in literas retulisse significat; & suae aetatis hominem Diodorus si memorasset, aliquo saltem titulo eum distinxisset; laudem tamen vir egregius meretur, sed coërcitionem N. Abramus, qui VI Phar. V. T. 15, turpi errore Athenaeum Naucratitem, cuius Deipnosophistarum libros lectitamus, hunc esse, & Diodoro propterea multis annis priorem asseverat. Inter ceteros autem, qui de Semiramide ea prodiderunt, haud postremus est Dinon, Persicorum locuples auctor, in Aelian. V. H. VII, 1. WESS.

Pag. 65. *l.* 1. *Πένθ' ἡμέρας παραχωρῆσαι*) Sic & Aelianus ex Dinone. Plutarchus T. II, p. 753 D. unius diei imperium impetrasse, nescio quo auctore, tradidit; quae discordia in rebus Semiramidis, multo omnium incertissimis, haud insolens. WESS.

ead. l. 9. *Μεγαλεπίβολον οὖσαν*) Hoc praestare ante ostendimus c. 7. WESS.

Pag. 66. *l.* 2. *Οὐδαμοῦ ζηλώσας*) Recipiendum e margine *οὐδαμῶς*. Quem enim locum hic locale habeat apud eum,

qui gynaeceum vix unquam egreſſus memoratur, Athen. L. XII, 7. Rhod.

ead. l. 4. Τῶν περὶ αὐτὸν εὐνούχων) Poſtremam vocem perperam & ſine cauſa neglexit Clarom. I. Cteſias, quem Diodorus apertiſſime aemulatur, in Athen. XII, 7, & Cephalion apud Syncell. p. 167, ſervandam oſtendunt. Iam, quod paulo poſt ſequitur, χρῆσθαι ταῖς ἡδοναῖς ἀνεπικαλύπτως, haud ſcio, an pravum ſit. Illumne haud tecte voluptatibus perfrui dixeris, qui in regia abditus nullius in conſpectum prodit? uti de Ninya Diodorus. Equidem, ſedulo ut dicam, e veſtigiis Coislin. libri ἀνεπικωλύτως, *ſine ullo impedimento*, ſcriptum olim fuiſſe coniicio. Wess.

ead. l. 16. Ἀπέλυεν εἰς τὰς πατρίδας) Violentius eſt Mutin. ἀπήλαυνεν, & hoc multis partibus poſterius. Sic ſupr. c. 3, τὸν Ἀράβων βασιλέα — ἀπέλυσεν εἰς τὴν οἰκείαν· & XIII, 96, καὶ Δέξιππον ἀπέλυσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα· XVI, 52, τοὺς δὲ συστρατευσαμένους — ἀπέλυσεν εἰς τὰς πατρίδας. Cuius generis plura ſi deſideres, Th. Gataker. in Anton. XI, 3, ut adeas, auctor ſum. Wess.

Pag. 67. *l.* 8. Εἰς τὴν ἰδίαν ἕκαστος χωρίζηται πατρίδα) Prudentiſſimum hoc, & quale a principibus, gulae ac ventri deditis, vix exſpectaſſes. *Longis* enim *ſpatiis diſcreti exercitus, quod ſaluberrimum ad continendam militarem fidem, nec vitiis nec viribus miſcentur*, ut fere Tacitus Hiſt. I, 9. Contra ea plures unis aeſtivis ſi contineantur, ipſe numerus fiduciam ad res novandas addit, ut eiuſdem libri c. 51, & Annal. I, 31; cui rei ſi praefecti, imperium rapere cupientis, ambitio acceſſerit, civili bello decernenda res eſt: quod poſt Auguſti exceſſum Romanos principes ſuo ſaepe malo expertos eſſe, quis tandem eſt qui neſciat? Wess.

Pag. 68. *l.* 6. Παῖς παρὰ πατρὸς διαδεχόμενος) Sic & Cephalion in Syncelli Chronograph. p. 167; a quo & Cteſia diſſentiunt Bion & Alexander Polyhiſt. Semiramidis poſteros uſque ad Belleum, Dercetadae filium, Aſſyrii regni gubernacula tenuiſſe, tum Belitaram, obſcuriſſime natum, mira quadam ratione imperium occupaſſe, atque ad ſeros nepotes tramiſiſſe, memorantes in Agathiae Scholaſtici II, p. 63, & Syncello p. 359. Adeo in Nini ſucceſſorumque geſtis rebus veteres ſcriptores diſcordant! Wess.

ead. l. 7. Ἐπὶ γενεὰς τριάκοντα) Euſebius, & ſecutus illum Syncellus, corruptos enim eius numeros ad hanc formam eſſe inſtaurandos recte animadvertit Iac. Goar, &

diu ante eum Iac. Bongarsius ad Trogi Prolog. L. I, γενεὰς τριάκοντα πέντε in Diodoro invenerunt; contra utrumque veniunt scripti Codd. miro consensu, quinque additas generationes sive aetates & hic, & c. 28, praefracte refutantes. Vel sic tamen locum illis haud negassem, si mihi liquido apparuisset, Ctesiam, quem Diodorus auctorem habet, totidem ad Sardanapalum usque numerasse. Cephalion quidem certe de Ctesia id inficiari videtur in Syncelli Chronograph. p. 167. Constat praeterea sibi Diodorus, trigesimum a primo imperii conditore Nino Sardanapalum, quo de cap. seq. perhibens. WESS.

ead. l. 10. Ἔτι δ' ἑξήκοντα) Recte haec desunt Euseb. & Syncello, neque leguntur infra c. 28; ut prorsus probabile sit, ab aliquo esse addita: *neque enim*, D. Petavii D. T. IX, 13, verba sunt, *satis apta est series orationis* πλείω τῶν χιλίων καὶ τριακοσίων, ἔτι δ' ἑξήκοντα. *Quis enim non videt, ab imperita manu esse hanc appendicem, eius, qui excurrentem numerum importune concepit, aut ad oram annotavit: unde postea in contextum a librariis inculcatus est?* Adde Ctesiam, annis mille & trecentis Assyriorum imperium terminasse, in Iustin. I, 2. Atque haec tametsi voces illas eliminandas maximopere suadeant, inducere tamen atque eiicere nolui, tum quod mordicus eas teneant scripti libri, tum praeterea ob Agathiam, qui ex Diodoro Ctesiam, uti ait, secuto, L. II, p. 63 D. ἓξ τε καὶ τριακοσίων ἤδη πρὸς τοῖς χιλίοις καὶ ὀλίγῳ πλειόνων ἐτῶν παρῳχηκότων, ex quo Ninus summam rerum obtinuerat, imperium Assyriis ablatum perhibet: neque enim dubium est, quin eius ἓξ e Nostri ἑξήκοντα, sed scribae peccato, sit progenitum. Adde Syncellum Chronogr. pag. 359, ubi Agathiam, quod Goarem haud animadvertisse miror, exscribit. WESS.

ead. l. 14. Οὐ κατεπείγει γράφειν) Lego οὐδὲν κατεπείγει, ut alibi ipse loquitur, & ut mos est aliis loqui. STEPH. & RHOD. Accedo viris doctissimis. Sic I, 33, περὶ ὧν οὐδὲν κατεπείγει γράφειν· & III, 3, suffragante sermonis genio: plenum enim foret πρᾶγμα οὐδὲν κατεπείγει, quod Lucian. de scrib. Histor. c. 52 addidit. WESS.

Pag. 69. *l.* 5. Ὃς ἦν εἰκοστὸς ἀπὸ Νινύου) Εἰκοστὸς καὶ ἕκτος Euseb. non audeo recipere: si enim superiora bene se habeant, trecenti anni, qui ad Sardanapali imperiique interitum supersunt, nimii sunt quatuor regibus. Africano, cuius auctior catalogus, Teutamus regum Assyriorum

XXVII eſt apud Syncell. p. 151; Cephalioni vero XXII a Belo in eiuſdem Chronograph. p. 168; qui numeri menda ſi careant, melioreſque ſint Euſebianis Chron. p. 30, ubi Ταύταvος ἕβδομος καὶ εἰκοστὸς, uti quidem ſuſpicor: nam XXIII dumtaxat regum Aſſyriorum nomina ex Cteſia cognita eſſe Cephalion affirmaverat; Diodori ſcripturam haud parum iuvare poterunt. WESS.

ead. l. 12. Τὸν δὲ Τεύταμον μυρίους &c.) Troianos Aſſyriorum opibus nixos fidentius in bellum cum Graecis eſſe ingreſſos & Plato III de LL. pag. 685 C. ſignificat. Iam quod Schurzfleiſchius in Notit. Biblioth. Vinar. pag. 184 Teutamum cum Tithono confudiſſe Diodorum videri cenſet, id properanti excidiſſe arbitror. WESS.

Pag. 70. *l.* 5. Κληθέντα ἀπ' ἐκείνου Μεμνόνεια) Regiae Suſorum id fuiſſe cognomen, Herodot. V, 53, Strabo XV, p. 1058 C. Aelian. H. A. V, 1, & XIII, 18, Pauſan. IV, 31, p. 356, conſentiunt. WESS.

ead. l. 7. Λεωφόρον ὁδὸν) Viam hanc, per manſiones deſcriptam, Pauſaniae aetate Phryges peregre advenientibus oſtentabant, L. X, 31, p. 875. Poggium vero, *viam leophoram* vertentem, leni brachio caſtigavit L. Cael. Rhodiginus Lect. Antiq. XIII, 19. WESS.

ead. l. 9. Λέγοντες ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις γεγονέναι) Aethiopum, Aegypti affinium, cauſae patrocinatur Philoſtrat. Vit. Apol. VI, 4, & Heroic. III, 4; Suſis atque ex Media veniſſe Pauſan. X, 31, & eius veſtigia premens Suidas prodidit in Μέμνων· alia Diodor. infra IV, 77; qua ſcriptorum diſcordia in eam adducor opinionem, ut Memnonis ad Troiam expeditionem non admodum certam opiner, a Graecis poſt Homerum, ut multa, pigmentis fucoque exornatam: nec temere tamen negavero, fuiſſe veteri aevo principem hoc nomine, qui ex Aegypto profectus victricia per Aſiam arma circumtulerit, & plurima nominis ſui reliquerit monumenta. Vid. ſupr. I, 47. WESS.

ead. l. 16. Ὑπὸ Θετταλῶν ἐνεδρευθέντα) Pindarus, primus eorum, quorum nobis nunc copia, fabulam luculentis verſibus celebravit Od. VI Nemeonic. & VI Pyth. poſt dein Quintus Calaber II, 540. Homerus enim Odyſſ. Λ, 521, Memnonis quidem commeminit, de inſidiis & nece nihil. Conf. Io. Marsham. Canon. Chronol. p. 431. WESS.

Pag. 71. *l.* 6. Τριακοστὸς μὲν ὢν ἀπὸ Νίνου) Καὶ πέμπτος ex Euſebio addendum arbitratur Scaliger ad illius Chron.

p. 254; cui contra concordem veterum Codd. consensum & Diodori ipsius, XXX γενεαῖς seu regum aetatibus, uti supra ostensum, imperium Assyriorum circumscribentis, sententiam adstipulari non possum. Wess.

ead. l. 12. Καὶ τὰ μαλακώτατα τῶν ἐρίων &c.) Aemulatur Ctesiam, sicuti & Plutarch. T. II, p. 326 F. & Nic. Damascen. Excerpt. Vales. pag. 426, quod ex eius apud Athen. XII, 7, verbis clarissime apparet. Recte vero hominis & animi effeminati argumentum ex lanae tractatione sumit: ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πλῆθος εὐτελεῖς ἀνθρωπίσκοι καὶ τὸ τῶν κατεαγότων καὶ γυννίδων φῦλον, ὡς τὴν ἐρίων ἐργασίαν καταφέρεται ζήλῳ θηλύτητος, eleganter Hierocles in Stobaei Serm. LXXXIII, p. 491. Mox digitum non verterim, sive tu ἑταιρῶν, an ἑταιρίδων praeoptaveris: illud tamen, ne contra scriptos libros venirem, suam in sedem restitui. Wess.

ead. l. 14. Ψιμυθίοις) Hoc solum verum. Vide, quae egregie disputavit Ti. Hemsterhusius ad Aristophan. Plut. pag. 394. Wess.

Pag. 72. *l.* 13. Ὑπό τινος Ἕλληνος) Choerilus vertit & numeris adstrinxit, Athen. XII, 7, auctore; quod eius epigramma variis modis expresserunt, ut usus & instituti ratio ferebat. Equidem Diodoro tres versus, qui vulgo aberant, quosque meliores Codd. & Io. Tzetzes haud praeterierunt, negare nolui. Habent eosdem Strabo XIV, p. 989, Athen. VIII, 3, pag. 336, Schol. in Aristoph. Aves vers. 1022; illustraruntque Is. Casaub. in Athen. p. 367, & Desid. Herald. ad Martial. VIII, 69. Wess.

Pag. 73. *l.* 4. Ταῦτ' ἔχω) Epitaphium hoc Sardanapali ab Athenaeo Lib. Deipnosophist. VIII, 3, plenius recitatur, ubi pro λέλειπται habetur λέλυνται. Rhod.

ead. l. 9. Τὴν ἡγεμονίαν ἄρδην ἀνέτρεψε) Male Euseb. & Syncellus. Nihil vulgato tritius, cum de urbe, imperio, ceterisque, quae pessumdantur atque evertuntur, sermo instituitur. Plato LL. I, p. 640 E. μεθύων κυβερνήτης καὶ πᾶς παντὸς ἄρχων, ἀνατρέπει πάντα· Herodot. VIII, 62, εἰ δὲ μὴ, ἀνατρέψεις τὴν Ἑλλάδα· Aeschin. in Ctesiphont. p. 76, τὸν δὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν πόλιν ἄρδην ἀνατετραφότα, τοῦτον ἐάσατε &c. Vide infra XIII, 75. Wess.

Pag. 74. *l.* 2. Ὄνομα μὲν Βέλεσυς) Videtur haec vocis productio nescio quid barbaricum prae se ferre. Ego scriptis libris, Agathiae II, p. 63, Syncello Chronogr. pag.

205, & Io. Tzetzae Chiliad. III, 426, obfecutus fum. WESS.

ead. l. 4. Προέλεγε — ἀδιαπτώτως) Vide I, 50, & II, 31. WESS.

ead. l. 14. Ἐκτενῶς ἅπαντας παρελάμβανε) Summo ftudio atque ambitione. Polybius VIII, 16, Ἀχαιὸς δὲ προσδεξάμενος ἐκτενῶς καὶ φιλοφρόνως τὸν Βῶλιν. Herodot. Vit. Homer. c. 7, ὁ δὲ Μέντωρ ἐνοσήλευσεν αὐτὸν ἐκτενέως· cui fimile cap. 26, & Noftri ἐκτενέστατα in Urfini Eclog. 5. WESS.

Pag. 75. *l.* 2. Δοὺς τινὶ τῶν εὐνούχων) Nomen hominis ex Ctefia adfcripfit Athen. XII, 7. Adde Ariftotelem, qui rem fabulae fimilem cenfet, & Ctefiam, quamquam nomine non addito, perftringit Polit. V, 10. WESS.

ead. l. 11. Τὸν τῶν βαρβάρων) Quis vero ille *Barbarorum* rex? Nonne Sardanapalus ipfe Barbarorum, ut quidem Graeci omnes alios vocitarunt populos, monarcha fuit? fed facilis expeditio. Expunge prius β & pofterius ρ, inque huius locum β transfer, & certe gentis nomen prodibit. RHOD. Τὸν τῶν Ἀράβων) Rhodomani conie&turam vetuftae fchedae affirmant. Similem mendam indicavimus I, 53. WESS.

Pag. 76. *l.* 1. Ἐπ' ἐλευθερίᾳ) Ea conditione, ut liberi fuique iuris effent. Ἐπὶ enim pa&tis fignificandis eft apta, ut bene If. Cafaubon. in Strabon. X, p. 708. Ariftotel. III Polit. II de regni forma, quae olim certis praemiis & honoribus erat definita: αὕτη δ' ἦν μὲν ἐπί τισι δ' ὡρισμένοις. Hinc frequens illud ἐπὶ μέρει τῆς χώρας, *ut partem regionis accipias*, & ἐπὶ μέρει τῆς πόλεως apud Strab. XII, p. 818 A. & XIV, p. 983, Appian. B. Civil. II, p. 742; pro quo prave ὑπὸ μέρει τῆς βασιλείας Apollodor. Bibl. I, 9, 12. Ἐπὶ ἀναδασμῷ τῆς γῆς Paufan. II, 13; ἐπὶ τούτοις Lucian. H. V. I, 19. WESS.

ead. l. 15. Σαρδανάπαλος — εὐθὺς ἐξήγαγεν) Mira profe&to metamorphofis; qui omnem inter concubinas & effeminatos catamitorum greges vitam exegerat, repente omnium fortiffimus & vigilantiffimus imperator eft. Saepe quidem *victis redit in praecordia virtus;* raro feminae, nedum quavis meretricula corruptiori. Verius Hellanicus in Schol. ad Comici Aves vf. 1022, & Callifthenes ap. Suid. Σαρδανάπαλος, duo fuiffe perhibent Sardanapalos, quorum alter δραστήριος καὶ γενναῖος, *fortis & ftrenuus*, alter

effeminatus ac *mollis*, *μαλακὸς*, fuerit; qui quidem a Ctesia & sequacibus confusi has turbas dederunt. WESS.

Pag. 77. *l.* 3. Ἐλήφθησαν) Perperam pro ἐλείφθησαν· quod librarii mendum etiam alibi recurrit. RHOD. Ἐλείφθησαν οἱ τὴν ἀπόστασιν ποιησάμενοι) Scholiastae Vat. huic, quod restitui, glossa congruit, non alteri. Librariis autem perpetuum est & solemne haec verba permiscere, ut infra XI, 68, 76; XIV, 65; XV, 80; & Dion. Chrysost. Orat. XXVIII, pag. 291 C. quod diligentiam Is. Casaub. haud fugit; & Polyb. V, 12, οἷς κατὰ προαίρεσιν εἴκουσιν οἱ ληφθέντες, ac Excerpt. Leg. 23, p. 1134, εἰ ληφθείη μαχόμενος· ubi priore loco λειφθέντες, uti Lib. I, 27, posteriore λειφθείη oportuerat. Discrimen, etsi haud obscurum, indicant haec Iosephi B. I. I, 6, 2: Ἀριστόβουλος ἐν τῇ πρώτῃ συμβολῇ ΛΕΙΦΘΕΙΣ εἰς Ἱεροσόλυμα συνελαύνεται, κἂν ἐφθη κατὰ κράτος ΛΗΦΘΕΙΣ, εἰ μὴ &c. & Nostri II, 1; quae, tanti si est, vide. WESS.

Pag. 78. *l.* 2. Τῶν ἀποστάντων) Ἀποστατῶν si malueris, non intercedam: sic brevi post & cap. seq. quamquam ad sententiam nihil intererit, & permutantur haec exscriptorum arbitrio. WESS.

ead. l. 12. Παρακαλέσας ἐνδεχομένως) Quantum fieri potuit; ut XIX, 18, καίπερ ἐνδεχομένως ἅπαντα πράξας· & cap. 83; unde ἐνδεχομένη παρασκευὴ paulo ante, & ἐνδεχομένη ἐπιμέλεια III, 45, XVII, 2; atque hoc Archytae in Stob. Serm. I, pag. 14, καλῶς ἀγωνιζόμενος ἐκ τῶν ἐνδεχομένων· cui non dissimile supra I, 54, καὶ πάντας ἐκ τῶν ἐνδεχομένων εὐηργέτει. WESS.

ead. l. 14. Παρεμβολῆς καὶ τῶν ἀποστατῶν) Si una cum castris etiam defectores in potestatem accepit, cur ad montana illos usque insectatur? καὶ itaque removendum. RHOD. Παρεμβολῆς τῶν ἀποστατῶν) Sustuli hinc ineptam copulam, quam nec Gemistus habet, nec ferre oratio potest. Atque hoc bene Rhodom. illud prave, quod μέχρι τῶν ὅρων τῆς Βαβυλωνίας *ad Babyloniae usque montes* verterit: debuerat *usque ad Babyloniae fines*, ut quisque videt & res ipsa ostendit. Castra erant in montanis, quibus occupatis, fugientes in ultimos usque fines insecutus est. Verum eo sumus ingenio homines, ut haud raro ad ea, quae omnium facillima, offendamus. WESS.

Pag. 79. *l.* 9. Τοῖς ἀπηλπικόσι τὰ πράγματα) Dixerat ἀπελπίσαντες περὶ τῆς νίκης. Sed hoc frequentius, ut apud

Polyb. II, 54, IV, 69, & infra XIX, 36, 49; neglectum autem Latinis addidi. Wess.

ead. l. 17. Μετακληθέντων οὖν πάλιν ἁπάντων) Fruſtrantur operam, qui mutant: ſuum enim agnoſcit Diodorus XVI, 10, XX, 44. Wess.

Pag. 80. *l.* 9. Πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἀσμένως ὑπακουσάντων) Et haec male diviſa temporibus nec ſimilia vero. *Vulgus ſequitur fortunam, ut ſemper, & odit damnatos*, quanto magis tertio praelio attritos, & proculcatos? Nam praemia, quae oſtentabantur, ea profecto ampliora a victore rege ſperari poterant; ne dicam de periculo, cui ſe manifeſto obiiciebant, aliter ſi res caderet. Sed haec extrinſecus, non tamen intempeſtive videor hoc loco monuiſſe. Wess.

ead. l. 15. Τοῖς στρατιώταις διαδοῦναι) Viſum hoc eſt ſignificantius & liberalius. Sic Oſiris de ſe I, 27, διαδοὺς πᾶσιν, ὧν ἐγὼ εὐεργέτης ἐγενόμην· Athen. IV, 1, τοῖς κατόπιν διεδίδου παισίν. Sic enim recte reſtituit vir magnus. Wess.

Pag. 81. *l.* 15. Ἀποκλεισθέντας τῆς — ἐπανόδου) Sic fere XIII, 50, XX, 62; eſtque hiſtoricis ceteriſque frequentiſſimum. Pauſan. IX, 1, pag. 713, ἐς τοὺς ἀγροὺς ἀποκεκλεισμένοι τῶν πυλῶν ἦσαν. Liban. Baſilic. T. II, p. 147 C. τῆς κοινῆς σωτηρίας ἀποκεκλείσεται. Polyb. XV, 1, πάσης εἰκὸς ὑμᾶς ἐλπίδος ἀποκλεισθήσεσθαι. Conf. Ti. Hemſterh. ad Lucian. Iud. Vocal. c. 9. Wess.

Pag. 82. *l.* 10. Πρὸς Κότταν τὸν ἔπαρχον) *Cotta*, nobilis Baſtarna, apud Livium XL, 57, *Cotys*, rex Thraciae, eiuſdem originis, cuius hic *Cotta*, nomina videntur ſortiti. Rem ipſam exſequitur Cteſias in Athen. XII, 7, ſed miſere corruptus: τοὺς γὰρ τρεῖς υἱοὺς, inquit de Sardanapalo, καὶ δύο θυγατέρας, ὁρῶν τὰ πράγματα κακούμενα, προπεπόμφει εἰς Νίνον, πρὸς τὸν ἐκεῖ βασιλέα, δοὺς αὐτοῖς τρισχίλια χρυσίου τάλαντα· neque enim ambigi poteſt, quin voces εἰς Νίνον alienum locum occupent. Sardanapalus ipſe Nini agebat, ab hoſtibus undique obſeſſus; emiſerat ex urbe liberos utriuſque ſexus, & quidem, ut ex Diodoro apparet, in *Paphlagoniam:* qui cum Cteſiam in his rebus auctorem habeat, non vereor, ne Athenaeus aut eius exſcriptores in illis excerpendis non peccarint. *Paphlagonia* quidem certe, non *Ninus*, memorari oportuerat. Wess.

ead. l. 11. Βιβλιαφόρους ἀποστείλας) Grammaticis hoc rectius videtur, ficuti & βιβλιαγράφος· conf. Phrynich. Eclog. pag. 14; a quorum Diodorus decreto non diffidet XI, 21, 28, 35, XIII, 54, XIV, 101 &c. neque Polyb. IV, 22. WESS.

Pag. 83. *l.* 1. Ταῖς ἐλπίσιν ἀντεῖχε) Videntur ufu diftare ἀντέχεσθαι τῶν ἐλπίδων, quod ufurpavit cap. 24, & ἀντέχειν ταῖς ἐλπίσιν· & illud quidem non aliud effe, ac *fpei*, quam conceperas, *inhaerere*, hoc fpe nixum obfidionem atque alia incommoda forti animo tolerare. Firmant exempla; uti XX, 70, ὅσοι δὲ τὰς πόλεις διακατέχοντες ἀντεῖχον ταῖς παρ' Ἀγαθοκλέους ἐλπίσι· & Eclog. Urfini 8, ἡ σύγκλητος ὑπολαβοῦσα τοὺς Αἰτωλοὺς ἀντέχειν ταῖς κατὰ τὸν Ἀντίοχον ἐλπίσιν· quae quoque fecerunt, ut id, quod fecutus fum, legitimum arbitrarer. WESS.

ead. l. 8. Χελῶναι χωστρίδες) *Teftudines ad congeftionem foffarum* Vitruvio X, 22; quarum frequens mentio inter Graecos. Vide XX, 93, & Eclog. L. XXIV; ubi prave χελῶναι καὶ χωστρίδες, ficuti & in Suidae χελῶναι. Polyb. IX, 34; Philon. Belopoec. pag. 97 & 99, & Iuft. Lipf. Poliorc. I, 8. Illas autem, ficuti balliftas, eo tempore, quo Ninus perhibetur obfidione preffa, necdum fuiffe in militarem ufum introductas, fatis exploratum eft: fero in Graecia & circa Dionyfii, Syracufanorum tyranni, aetatem hoc machinarum genus ufurpari coeptum eft. Conf. infra XIV, 41. WESS.

ead. l. 11. Προνενοημένου τοῦ βασιλέως) Diodorum id reliquiffe, res pro fe ipfa loquitur: neque enim, nifi ante neceffariorum copiam provida cura comportaverat, undique inclufus ea curare potuit. WESS.

Pag. 84. *l.* 2. Ὄμβρων ῥαγδαίων καταῤῥαγέντων) Diceres μεγάλων plerorumque Codd. interpretamentum effe Grammatici, nifi & XII, 72, XIX, 45, ὄμβρων μεγάλων καταῤῥαγέντων. Quare id fi malueris, amplectere. Solent alioqui variandae orationis caufa non idem femper fectari. Λάβρον ὕδωρ ἐκ νεφῶν κατηῤῥηγνύμενον dabit Bafil. M. Homil. in Gordium T. II, p. 147 C. ῥαγδαῖον ὕδωρ Philoftrat. Vit. Apoll. VI, 26. WESS.

ead. l. 12. Εἰς τὸν ἐν μέσῃ τῇ πυρᾷ — οἶκον) Uberius pyram hanc defcribit Ctefias in Athen. XII, 7, pag. 529 B. WESS.

Pag. 85. *l.* 3. Ἐνδύσαντες τὴν βασιλικὴν στολὴν) Eadem

eſt ac Semiramidis illa, de qua cap. 6; quamquam regia haud paulo pretioſior, auro lapilliſque diſtincta, uti monuit B. Briſſonius Reg. Perſ. I, 56 &c. Wess.

ead. l. 12. Καὶ τῶν ἄλλων βασιλείων) Cui bono adiectivum ἄλλων hic inferatur, non perſpicio: ſi abeſſet, aut pronomen eius locum occuparet, lenius oratio decurreret; ego quidem certe non revocarem. Io. Tzetzes haec Chiliad. III, 430, excerpens ſatis negligenter, niſi ſi vitioſa illic ſint plura, rem adminiſtravit: facit enim ex Euphrate *Nilum*, ex Arbace *Arſacem*, nec cetera recte digerit. Wess.

Pag. 86. *l.* 8. Παραστησάμενος, μετὰ τῆς σποδοῦ &c.) Ita ſi diſtinguas, nulla cauſa erit, cur σπουδῆς vocabulum, cuius & praeſentiam quae conſequuntur, non ferent, ex Coisl. & Mutin. adſciſcendum autumes. Vide ſupra I, 95. Wess.

ead. l. 11. Ἐπ' αὐτοφόρῳ) Legatur αὐτοφώρῳ. Rhod. Μηνυθείσης — πράξεως αὐτοφώρου) Feſtinanti Rhodomano ſolemnis formula ἐπ' αὐτοφώρῳ fraudi fuit. Id bene, quod in vulgato πράξεως αὐτοφόρου vitium animadverterit, etiam invitis Codd. ſicuti factum, corrigendum. Αὐτόφωρος *fur manifeſtus eſt*, & conſequenti ratione, qui aliquo in ſcelere deprehenditur; unde δίκη κατὰ αὐτοφώρων in oratione Octaviani Caeſaris ad Antonium, etſi prave vulgo αὐτοφόρων, ſicuti hoc loco, apud Appian. B. Civil. III, pag. 869, de actione in percuſſores Caeſaris, & κολάζειν τοὺς αὐτοφώρους Thucydid. VI, 38; praetereaque πρᾶξις αὐτόφωρος, quae manifeſto tenetur, & μοιχεῖαι αὐτόφωροι in Philon. Iud. De Leg. ſpecial. pag. 785 A. Conf. infra XX, 44. Wess.

Pag. 87. *l.* 6. Ἀλλὰ καὶ δόξαν) Omiſſum in priore membro μόνον, ut in his Hipparchi οὐδὲ γὰρ θέμις ἄνθρωπον ὄντα τῶν ἀλλοτρίων συμπτώματα εὔφορα νομίζειν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἴδια κάδεα, in Io. Stobaei Serm. CVI, pag. 574. Plura ad I, 4. Wess.

ead. l. 10. Κατὰ κώμας διῴκισε) In urbium everſionibus, cum cives diſſociantur & in vicos compelluntur, nihil hoc crebrius. Iſocrat. Orat. ad Philipp. p. 132 de Lacedaemoniis, καὶ βουλομένων λυμήνασθαι τὴν Βοιωτίαν καὶ διοικίσαι τὰς πόλεις. Quare, Phocenſibus a Philippo fractis, in Graeciae concilio conſtitutum cum eſſet τὰς πόλεις τῶν Φωκέων κατασκάψαι καὶ εἰς κώμας μετοικίσαι infra XVI, 61; ſae-

pe illi διωκισμένοι Libanio Apolog. Demosthen. T. I, pag. 462 A. & διωκισμένοι κατὰ κώμας Demostheni Legat. Falſ. p. 216. Tranſiit hinc verbum prono decurſu ad quodvis diſcidium indicandum. Philo Iud. De Rer. Div. Hered. p. 517 C. ἡνίκα τις ἐπεχείρησε τὴν ἐκ φύσεως ἀρετὴν Σάῤῥαν αὐτοῦ διοικίζειν. *Si qui inſitam ſibi virtutem, cuius Sara quaedam figura, a ſe ſciungere conetur.* Et pag. 519 A. φόβος δ' ἔμπαλιν, ἀλλοτριότητα ἐμποιῶν, διοικίζει. Quae, pluraque huius Iudaci, amat enim id verbi, ſi in numerato habuiſſet Th. Gataker. Miſcell. I, 3, p. 186, nullam, puto, litem moviſſet his Syneſii διώκισεν ὁ θεὸς τοὺς βίους Epiſt. LVII, p. 198 C. Sed hoc ὁδοῦ πάρεργον. Wess.

ead. l. 12. Εἰς ἔδαφος κατέσκαψεν) Strabo ineunte Lib. XVI: ἡ μὲν οὖν Νίνος πόλις ἠφανίσθη παραχρῆμα μετὰ τὴν τῶν Σύρων κατάλυσιν. Unde iuſta concluſione conficitur, eius & Diodori aetate urbem eo nomine non fuiſſe, aut, ſi exſtiterit, parvam & neglectam. Tamen Tacitus Ann. XII, 13, Ptolem. Geogr. VI, 1, & Ammianus XXIII, 6, Ninum, ſuo tempore ſuperſtitem memorant, forſan ex ruinis in oppidum paulatim adultam atque excitatam. Utcunque autem fuerit, videtur enim coniecturae quodammodo obeſſe Lucianus, & quae ad eum diſputavit I. Palmer. Exercitat. p. 552, id quidem certe apparet, Cteſianam Nini everſae atque exciſae narrationem concinere ſacratis nobis libris, qui longo poſt tempore opibus & dignitate florentem deſcribunt, haud poſſe, quod & diligenter Nic. Abram. VI Phar. V. T. 15, admonuit. Wess.

ead. l. 16. Ἔτη δὲ πλείω τῶν χιλίων καὶ τριακοσίων) Cteſiae veſtigia cum premat Diodorus, iſque CIƆCCC annis Aſſyriorum imperium circumſcripſerit, hoc ſpernere noluì; tantoque minus, ne ſibi ipſe contrarius ſit, atque illis pugnet, quae cap. 21 tradiderat. Wess.

Pag. 88. *l.* 3. Τῶν — καλουμένων Χαλδαίων) *Chaldaei, non ex artis, ſed ex gentis vocabulo nominati*, vere Cicero N. D. I, 1; incoluere enim olim ea Meſopotamiae loca, quae Armeniam ſpectant, deinceps in Babyloniam tranſducti, ſicuti erudita diſputatione confecerunt viri doctiſſimi Iac. Perizon. Orig. Babyl. cap. 6, & Camp. Vitringa in Eſai. XIII, p. 413; cum vero ſacrorum eſſent adminiſtri, nam Beleſys τῶν ἱερέων ἐπισημότατος, οὓς Βαβυλώνιοι καλοῦσι Χαλδαίους ſupra cap. 24, & aſtrorum ſcientiam, quaeque ex illorum poſitura ſingulis eventura praedicit, ſtudioſiſ-

ſime pariter ac ſuperſtitioſiſſime ſectarentur, nomen, quod gentis erat, ſectae atque artis eſſe coepit: quo uſu utraque in lingua, quin & in Daniel. II, 1, nihil cognitius. Vid. A. Gellium I, 9, XIV, 1, & Ger. Io. Voſſium Idololat. II, cap. 47. WESS.

ead. l. 7. Τῇ μὲν διαρέσει — ἔχουσι τάξιν) In tanta veterum Codd. diſcordia hoc multis partibus melius cenſui. Chaldaei enim in reipublicae Babyloniae deſcriptione eum locum tenebant, quem in Aegyptia ſacerdotes, ſacris & coeleſtium conſiderationi, prorſus ut illi, unice mancipati; quod ipſum de illis praedicaverat I, 28. WESS.

ead. l. 13. Τῶν μὲν καθαρμοῖς, τῶν δὲ θυσίαις &c.) In more omnibus erat praeſtigiatoribus indoctam multitudinem eiuſmodi offuciis circumſcribere: quare γοητείας ἅμα τισὶν ἐπῳδαῖς & περίαπτα καὶ μαγγανείας illis Galen. Simpl. Medic. Facult. VI, pag. 68, & μαγγανείας, τὰς ἐπῳδὰς, τὰ περιάμματα, τὰς φαρμακείας, Io. Chryſoſt. Orat. VIII in Iud. T. II, p. 681 C. contribuunt: praeter ceteros vero Chaldaeis ſive Genethliacis, iactitantibus, poſſe fati ordinem & malorum imminentium pericula ſacrificiis atque incantationibus ſeſe mutare & avertere, quod Nemeſio Nat. Homin. p. 262, τρέπεσθαι τὴν εἱμαρμένην εὐχαῖς καὶ θυσίαις· Hierocli Provid. & Fato p. 240, ἐπῳδαῖς καὶ θυσίαις τὴν γένεσιν παρατρέπεσθαι. Iam quae Chaldaeis hoc loco adſcribuntur incantationes, auguria, ſomniorum explicationes, extiſpicia, ea diſciplinae eorum partem haud poſtremam feciſſe S. Daniel cap. 1 & 2 ſignificat, uberiuſque exſequitur Th. Stanleius Part. XII Hiſt. Philoſoph. Sect. I, 12, & II, 23. WESS.

Pag. 89. *l.* 3. Τὰ περὶ τὴν ἱεροσκοπίαν) Hiulcus verborum hic eſt concurſus; ſequi debuerat, καὶ ἀκριβῶς. Alioqui praeſtaret οὐκ ἀσόφως δὲ ποιούμενοι. Vidit & hoc Rhodomanus in notarum ſuarum correctionibus. WESS.

ead. l. 7. Καὶ παῖς παρὰ πατρὸς διαδέχεται) Pares erant hac parte Aegyptiis, gloriantibus, Chaldaeos ſuae gentis eſſe colonos, atque ex Aegypto ſcientiae principia aſportaſſe, ſupra I, 81. WESS.

ead. l. 12. Συντρεφόμενοι τοῖς μαθήμασι) Dixi ad Lib. I, 74. Paene autem ſuſpicor, recte e Codd. quibuſdam exſulare voces εἰς τὴν ἀστρολογίαν, atque huc translata eſſe ex cap. 32: tametſi enim Chaldaeorum doctrinae is fundus eſſet, non omnes tamen in eam incumbebant, alia

atque alia vanissimae artis praecepta sectati, sicuti ante ostendit. WESS.

ead. l. 15. Παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὁ πολὺς) Nolui contra concordem scriptorum librorum consensum niti, aut Diodoro, suum quod esset, negare. Ὁ πολὺς, οἱ πολλοὶ, saepe de vulgo, ut I, 21. WESS.

Pag. 90. *l.* 4. Ἐπὶ φιλοσοφίαν ἀποδύντες) De Platone Aelian. Var. H. II, 30, καὶ ἀπεδύσατο ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν· sic enim Codd. vetusti Sluisk. & Medic. ubi elegans dicendi genus, a palaestra translatum, diligenter, nec Diodori oblitus, explicuit Iac. Perizonius. WESS.

ead. l. 7. Τοιγαροῦν οἱ μὲν βάρβαροι διαμένοντες &c.) Nisi id velit, Chaldaeos suae quemque sectae principiis constantissime inhaesisse neque quidquam innovasse, Strabonem adversarium habebit, liquidissime affirmantem L. XVI, p. 1074 B. Chaldaeorum Astronomicorum genera plura esse pluresque sectas, iisdem de rebus aliter atque aliter statuentes. WESS.

ead. l. 13. Ἐνωρέας γενομένας) Pro ἐνωρέας in uno exemplari scriptum est ἐν γήρει, de qua scriptura viderint alii. Ego pro ἐνωρέας locum habere posse existimo ἐν αἰώρᾳ. STEPH. Quid si μετεώρους, *suspensos*, h. e. in dubio relictos, legatur? RHOD. H. Stephani ἐν αἰώρᾳ, nam Rhodom. μετεώρους, longius a vestigiis corruptae vocis deflectentes, non probo, haud omnino displicet: recte enim philosophos, nunc has, nunc illas in partes pronos, illis aequiparaveris, qui oscillis iactantur: qua translatione αἰωρούμενον πλῆθος eam multitudinem Appian. Bel. Civil. II, p. 714, appellat, quae in dubio vexatur, & κεναῖς αἰωρουμένους δόξαις, quos vanae opiniones agitant & efferunt, Philo Iud. De Temul. p. 245 C. & ἐπ' αἰώρας φορουμένην κενὴν δόξαν, De Somn. p. 1116 C. Ne tamen penitus ea in coniectura acquiescam, Codd. faciunt Coislin. & Mutin. quorum ἐν ἀψωραίᾳ propius abest ab ἀψοῤῥοίᾳ, quam αἰώρᾳ. Quare si ἀψόῤῥοιαν de reciprocatione sicuti παλίῤῥοιαν habuerint Graeci, id non damnaverim; cuius cum mihi exemplum desit, nihil temere finio, rem integram doctioribus relinquens. WESS.

Pag. 91. *l.* 4. Ἐναντία δοξαζούσας) Probant hoc scripti libri, nec respuit Diodorus, cui familiare, sicut & aliis, adiectiva neutra adverbiorum loco usurpare. Vid. Ezech. Spanhem. in Aristoph. Plut. 46. WESS.

ead. l. 5. Κόσμον φύσιν ἀΐδιον) Sic & Psellus in Oracul. Chaldaic. p. 118; quae tamen oracula non arbitror veras veterum Chaldaeorum opiniones complecti: ea certe habent, quae astrologiam, auguria, incantationes & victimas apertissime damnant. Vid. p. 62 ed. Opsopoei. WESS.

ead. l. 12. Τῶν δ' ἀστέρων πολυχρονίους παρατηρήσεις) Conf. c. 31, & Sext. Empiric. Adv. Astrolog. V, p. 338, & A. Gellium XIV, 1. WESS.

Pag. 92. *l.* 4. Κρόνον νομιζόμενον) Haud dubie auctor ὀνομαζόμενον scripserat. Mox dele καὶ μέγιστα. RHOD.

ibid. Ἐπιφανέστατον δὲ καὶ πλεῖστα) Quo iure *Sol*, quem errantium numero excludit, hunc locum occupet, equidem non perspicio. Saltem *Lunam* addidisset, quae ex Chaldaeorum opinione cum Sole inter errantes principatum tenebat: τῶν γὰρ ἑπτὰ ἡγεῖσθαι τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην οἴονται Sext. Empir. Adv. Astrol. V, pag. 343, de illis ait: atque hinc Porphyrio Isag. in Ptolem. Apotelesm. p. 181 *Sol* κράτιστος βασιλεὺς ἐν τοῖς μετεώροις, *Luna* vero ἰσχυροτάτη βασίλισσα ἐν τῷ κόσμῳ τῶν οὐρανίων. Immo vero ea si adesset, necdum bene se res haberet. Verborum series praecipuum aliquid de Saturni sidere & a Graecorum rationibus discedens praeferre videtur; quod fortasse, oratione parum mutata, coniiciendo assequemur: Ἰδία δὲ τὸν νῦν — Κρόνον ὀνομαζόμενον, ἐπιφανέστατόν τε καὶ πλεῖστα καὶ μέγιστα προσημαίνοντα καλοῦσιν Βῆλον. *Praeter ceteros autem eum, qui Graecis Cronus, omnium clarissimum & plurima praecipuaque portendentem, appellant Belum.* Ita privum aliquid Chaldaeis & a Graecorum opinionibus dissentiens habemus, & optime consequuntur, τοὺς δὲ ἄλλους τέσσαρας ὁμοίως τοῖς παρ' ἡμῖν &c. Iam vero Saturnum Saturnique stellam vocasse eos Belum, testem do Theophilum ad Autolyc. III, c. 30, & Servium in Aeneid. I, 646, 734. Scio, Diodorum supra cap. 8 & 9 tradidisse, Iovem Babylonios nuncupasse *Belum;* cuius vocabuli potestas late cum pateret, potuit idem nomen in re Astrologica utique & Saturno indi; quod & recte animadvertit Th. Stanleius, vitii hunc locum, negata tamen medela, accusans P. XIII Hist. Philos. S. II, 37. Quod si tamen nimia videatur ultimae vocis mutatio, vide, an Ἦλον lenius sit: sic enim & Saturnum appellabant. Damascius in Bibl. Photii pag. 1050: Φοίνικες καὶ Σύροι τὸν Κρόνον Ἦλ καὶ Βὴλ καὶ Βολάθην ἐπονομάζουσι. WESS.

ead. l. 11. Τὰ μέλλοντα γίνεσθαι δεικνύουσι) Multo haec plenius Sext. Empiric. Adv. Aſtrolog. V, p. 338 &c. Wess.

Pag. 93. *l.* 9. Οὓς προσαγορεύουσι βουλαίους θεοὺς) Erat & hoc nomen in Aegyptiorum diſciplina, ſed ratione diverſa. Illi XII Zodiaci ſigna eo titulo ornabant. Τὰ μὲν δώδεκα ζώδια θεοὺς βουλαίους προσηγόρευσαν· τοὺς δὲ πλανήτας, ῥαβδοφόρους· Schol. Apollon. Rhod. IV, 262. Wess.

ead. l. 11. Ὑπὲρ τὴν γῆν) Reponatur ὑπὸ, ut ſenſus, e ſequentibus elucens, poſtulat. Rhod. Τοὺς δὲ ἡμίσεις ὑπὸ τὴν γῆν) Hoc malui ob ſcriptos libros; quae ſequuntur, utroſque ſpectant, & qui ſupra terram, quique infra eam loca luſtrant: ſunt enim *Decani*, ut vocantur, φύλακες καὶ ἐπίσκοποι ἀκριβεῖς τοῦ παντός. Vide Th. Galaeum in Iamblich. pag. 304. Iul. Caeſar Bulengerus & haec attigit in Eclog. ad Arnob. pag. 383, ὑπὸ γῆν refingens. Maluiſſem Rhodomano tranſcripſiſſet, cui debetur. Wess.

Pag. 94. *l.* 2. Τῶν θεῶν δὲ κυρίους εἶναι φασὶ) Iamblichus de Myſter. pag. 160, τοὺς λεγομένους κραταιοὺς καὶ ἡγεμόνας appellat; ubi opportune Th. Galaeus, *Diodorus Siculus*, inquit, *apud Chaldaeos poſt* Δεκανοὺς θεοὺς *eſſe ait* τῶν θεῶν κυρίους δώδεκα τὸν ἀριθμόν. *Ibi interpres inepte*, Deos principes, *pro* Deorum principes *vertit. Addit Diodorus, horum principum* ἑκάστῳ μῆνα ἕνα καὶ τῶν δώδεκα ζωδίων ἓν ἀπονέμουσι. *Haec omnia deſcripta habes in Kalendario Farneſiano apud Gruterum Inſcriptionum pag.* CXXXVII; *ibi enim duodecim ſigna cum ſuis tutelis comparent.* Hactenus ille; ego vero verſionem, ut alias, correxi. Wess.

ead. l. 14. Ἀγαθά τε καὶ κακὰ) Cenſebantur planetarum alii *benefici* ἀγαθοποιοὶ, alii κακοποιοὶ *malefici*, quidam κοινοὶ *communes*, de quibus Sext. Empiric. Adv. Aſtrolog. V, p. 343, & Scholiaſt. in Ptolem. Tetrabibl. p. 17, multa de eorum viribus memorans. Wess.

ead. l. 17. Ἄλλοις τε καὶ βασιλεῦσι) Tollatur καὶ, nam copula in altero membro ſequens diſtributionem διχότομον abſolvit. Steph. & Rhod. Ἄλλοις τε βασιλεῦσιν) Adſtipulor viris doctiſſimis: importuna enim hic copulae praeſentia eſt. Quae vero Chaldaei Alexandro, Seleuco & Antigono praedixerunt, eorum partem infra XVII, 112, & XIX, 55, deſcribit. Wess.

Pag. 95. *l.* 2. Σελεύκῳ τῷ Νικάτορι) Placet Coislin. ſcriptura, quam numi & vetuſti lapides in Spanh. Diſſ. VII de Uſu & Praeſt. Num. p. 413 affirmant. Wess.

ead. l. 6. Ὥστε τοὺς πειραθέντας θαυμάζειν) Admiranda profecto haec Chaldaeorum divinatio, si ex astris non varias tantum tempestates, sed & mortis tempus, ceteraque, quae hominibus, quaeque rebus publicis accidunt, praedixerint; meritoque adeo Theophrastus θαυμασιωτάτην εἶναί φησι τὴν τῶν Χαλδαίων περὶ ταῦτα θεωρίαν, τά τε ἄλλα προλέγουσαν, καὶ τοὺς βίους, καὶ τοὺς θανάτους, καὶ οὐ τὰ κοινὰ μόνον, οἷον χειμῶνας καὶ εὐδίας· — πάντα δ' οὖν αὐτοὺς καὶ τὰ ἴδια καὶ τὰ κοινὰ προγινώσκειν ἀπὸ τῶν οὐρανίων, apud Proclum IV in Platon. Timaeum pag. 285. Vide tamen A. Gellium N. A. XIV, 1, & Ciceron. Divinat. II, 42. WESS.

ead. l. 16. Διὰ τὴν βραχύτητα) Si Chaldaei Lunam terra multis partibus maiorem & graviorem aut Soli aequalem censuissent, quod Stoicis quibusdam & Parmenidi in mentem venisse Plutarch. Placit. Philosoph. II, 26, scribit, fortasse haud reiectaneum foret διὰ τὴν βαρύτητα. Sed id mihi non liquet. WESS.

Pag. 96. *l.* 2. Ὅτι τὸ φῶς ἀλλότριον ἔχει) Abiit itaque a Chaldaeis suis Berosus, nativa Lunam luce candere opinatus, sive *pilam esse ex dimidia parte candentem, reliqua habere coeruleo colore*, quae Vitruvii verba IX, 4; quam eius sententiam multis infregit Ger. Io. Vossius Idololat. II, 20. WESS.

ead. l. 7. Παραγράφειν τοὺς χρόνους) Περιγράφειν oportuerat, ut dixi supr. I, 41. Si vero Chaldaei Solis defectiones nec praedicere nec certum earum tempus finire sustinuerint, multum certe abfuerunt ab ea artis perfectione, quae inter Graecos floruit: neque adeo iniuria Scaliger Praefat. in Manilium asseveravit, *Chaldaeos* ὁλοσχερῆ *tantum, non etiam* ἀκριβῆ *Astronomiae notitiam habuisse.* Cf. Io. Picus, Mirandulae Comes, L. XI, 2, in Astrol. Vide tamen Th. Stanleium Part. XIII Hist. Philos. Sect. II, 17, & Henr. Dodwelli Append. ad Diss. Cyprian. c. 24 &c. WESS.

ead. l. 10. Καὶ πιθανὰς ἀποδείξεις εὐποροῦσι) Sic XIV, 98: χρημάτων πλῆθος πολλῶν εὐπορήσας. Haud scio tamen, an εὐπορεῖν ἀποδείξεις sit eas urgere: quomodo Plutarch. Sympos. VII, 1, p. 698 B. τουτὶ γὰρ Ἐρασίστρατος ὀρθῶς πρὸς αὐτὸν ἠπόρησε. Quod autem illi de terrae figura, idem de Sole & Luna Heraclitus, σκαφοειδεῖς τοῖς σχήμασι εἶναι affirmans in eiusdem Plut. Plac. Phil. II, 29. WESS.

Pag. 97. *l.* 5. Ἐτῶν γὰρ ἑπτὰ καὶ τετταράκοντα &c.) Iamblichus ἑπτὰ καὶ εἴκοσι μυριάδας in Procli Comment. in Timaeum p. 31; ſed bene Noſter, a quo proxime abeſt Cicero Divinat. I, 19, CCCCLXX millia annorum Babyloniorum obſervationibus, ex ipſorum narratione, tribuens, ubi plura Daviſ. & inprimis Iac. Perizon. varium Myriadum Chaldaicarum numerum egregie explicans & confutans, Orig. Babyl. c. 2. WESS.

Pag. 98. *l.* 2. Ἔτη πεντακόσια — τῆς Ἀσίας ἄρξαντας) Vid. Herodot. I, 95, qui diſtinctius τῆς ἄνω Ἀσίης ἐπ' ἔτεα εἴκοσι καὶ πεντακόσια. WESS.

ead. l. 5. Τὸν ἀμφισβητήσοντα) Muta ο in α, Aoriſti I flexione. RHOD.

ead. l. 7. Ὑπὸ πολλῶν ἐτῶν) Praepoſitio ſupervacanea eſt. RHOD.

ead. l. 9. Ὄνομα Κυαξάρην) Vel lapſus eſt memoria Diodorus, vel ſuo tempore aliter legebatur Herodoti textus: nam hodie Deioces apud Herodotum legitur. PALM. Ὄνομα Κυαξάρην) Puto memoriae vitio in hunc errorem ſeſe induiſſe Diodorum; qui Herodotum ſi conſuluiſſet, & πολλὰς γενεὰς, quibus rex non fuerit, qui Aſſyriis gloriam imperii dubiam faceret, & τοὺς πλησιοχώρους, quos primus Medorum rex in ſuam ditionem redegerit, miſſos feciſſet, aliaque melius digeſſiſſet. Confer Herodot. I, 95, 100, & quae in Diodorum diſputavit Freretus in Comment. Acad. Inſcription. T. VII, p. 564. WESS.

Pag. 99. *l.* 3. Κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς &c.) Neque hoc in Herodoto ita perſcriptum reperies: Diodorus concluſione quadam ex regum Medorum annis & Cyri principio, quod ipſe in Olympiad. LV annum primum coniecit, teſte Africano in Euſeb. X Praep. Evang. c. 10, id confeciſſe videtur. WESS.

ead. l. 5. Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος τοῖς μὲν χρόνοις ὑπῆρξε &c.) In vulgatis τοῖς καθ' Ἡρόδοτον μὲν χρόνοις — κατὰ τὴν Κύρου στρατείαν, & ingratum & vitioſum quid tinnit: compelluntur enim idem in tempus Herodoti aetas & Cyri minoris expeditio, quae ſpatio disiunctiſſima ſunt. Herodotus belli Peloponneſiaci principium vivendo attigit, ut Dionyſius T. II, p. 139, & Pamphila in A. Gellii XV, 23, docent; ab eo ad inchoatam Cyri expeditionem ſunt anni plus XXX. Praeterea repetuntur καθ' Ἡρόδοτον, quae paulo ante poſuerat, adduntur que κατὰ τὴν Κύρου στρατείαν,

qua praepositionis iterata geminatione nihil insuavius: neque hoc tamen vehementer urgerem, cetera si convenirent & congruerent. Rhodomanus, vitium, credo, suspicatus, verterat, *Herodoto recentior*: quod & ego, si μεθ' Ἡρόδοτον legeretur, non prorsus improbarem. Novi, Salmas. in Solin. pag. 871 propterea insultasse Rhodomano; nec demonstravit tamen, Ctesiam Herodoto aequalem fuisse, quem Photius Cod. LXXII, p. 107, νεώτερον εἶναι Ἡροδότου diserte ait. Equidem non inficias ivero, fieri potuisse, ut sene Herodoto Ctesias nasceretur; nego tamen, quod vulgata Diodori verba innuunt, Herodotum eo tempore cum Ctesia vixisse, quo Cyrus expeditionem in fratrem Artaxerxem ingressus est; id enim nemo alius memoriae prodidit. Deleo itaque, obsecutus scriptis libris, verba καθ' Ἡρόδοτον, intempestive e praecedentibus in hunc locum inculcata. WESS. Vindicias vulgatae scripturae nuperrime paravit vir egregius Io. Georg. Walther in erudita Prolusione Historica, quam eius humanitati debeo. Addamus verba ex Sect. 12: *Diodorus Siculus* καθ' Ἡρόδοτον, *inquit*, μὲν χρόνοις ὑπῆρξε· *quod tam falsum non est, ac Ios. Scaliger putavit, neque vertendum, ut Rhodomanus fecit*, Ctesias Herodoto recentior. *Constat enim, undevigesimo belli Peloponnesii anno res gestas in literas retulisse, ut Marshamus ostendit. Duodecim post annis contigit proelium Cyri iunioris cum fratre Artaxerxe Mnemone, in quo captus est Ctesias, atque ob artis medicae scientiam Artaxerxi amicus factus. Quibus datis, quis Ctesiam non putet Herodoti, etsi senis, temporibus vixisse?* Quae quidem ego pulchre disputata agnosco, nec muto tamen sententiam. IDEM *in Addend.*

ead. l. 8. Διὰ τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην) Vide Strabon. XIV, p. 969, & Plutarch. in Artaxerxe p. 1017. WESS.

ead. l. 10. Ἐκ τῶν βασιλικῶν διφθερῶν) Hieronym. in Zachar. v. 1: *volumen — Hebraice* Megella *dicitur, & ab Aquila & Theodotione versum est* διφθέρα. Meminit autem harum membranarum & Agathias II, pag. 66 A. ὡς καὶ ἐν ταῖς βασιλείοις διφθέραις ἀναγεγραμμένα· & multis ante eum natum seculis Esdras VI, 2, atque auctor Historiae reginae Estherae II, 22, VI, 1, X, 2; confirmantque, quod hic traditur, publica auctoritate Chronica Persica scribi solere. Cf. Ger. Io. Vossium Art. Histor. c. 32. WESS.

ead. l. 13. Καὶ συνταξάμενον) Καὶ συνταξάμενος correxerat Scaliger, sed sine gravi causa. WESS.

Pag. 100. *l.* 3. Μανδαύκην) Hoc praetuli ob ſcriptos libros, Euſeb. Canon. p. 37, Syncellum Chronograph. p. 197; qui tamen ambo viginti dumtaxat annos illi imputant. WESS.

ead. l. 5. Ἀρτύκαν) Sic Euſebius, Syncellus, qui annos illi dant XXX, ſcriptique Codd. plerique omnes. Mox & Ἀρταῖον malui, quo modo in ſequentibus Diodorus ipſe appellat, & Nicol. Damaſcenus Excerpt. Valeſ. pag. 426; Euſeb. vero & Syncell. in regum Medorum indice Arbianen & Artaeum praetereunt. WESS.

ead. l. 9. Παρσώδην τὸν Πέρσην) Genuinum hominis nomen Παρσώνδης, uti in Gemiſto, erat; atque ita Suidae in Σφοδροῦ, & Nic. Damaſceno, etſi non admodum conſtanter, dicitur. WESS.

ead. l. 13. Ἔν τινι κρίσει λυπηθέντα) Lis erat Parſondae cum Nanaro, Babyloniorum regulo, ob inſignitam iniuriam, qua Babylone affectus erat: rex captus arbiter, & a Metrapherne eunucho, quem Nanarus ingenti pretio ſibi conciliarat, expugnatus, litem dederat ſecundum Nanarum. Parſondas, vindicta de eunucho & Nanaro ſumta, ab Artaeo deſcivit, & bellum, quod hic deſcribitur, movit. Diſcimus haec ex Nic. Damaſc. qui de Parſondae iniuria & lite diligenter, Excerpt. Valeſ. p. 426 — 437. WESS.

ead. l. 15. Παρ' οἷς ἦν ἐκδεχόμενος) Reducito ex margine ἐκδεδομένος, haud dubie γνήσιον. RHOD.

Pag. 101. *l.* 7. Πρὸς ταῖς εἰς τὴν χώραν εἰσβολαῖς) Sermonis genius id requirit: atque ita cap. 2, εἰς ἣν εἰσὶν εἰσβολαὶ στεναὶ παντελῶς. Herodot. II, 75, εἰσβολὴ ἐξ ουρέων στεινῶν ἐς πεδίον μέγα· & ſine fine alii. Mox στρατεύσαντος ſimili ex cauſa praetuli. WESS.

Pag. 102. *l.* 2. Παραιτησάμενον τὸν διαδεχόμενον) Etſi hoc non prorſus improbem: ſimile enim Ariſtophan. Equit. v. 37, ἐν δ' αὐτοὺς παραιτησώμεθα· videtur tamen παραστησάμενον Codd. aliorum haud inconcinnum, ut Parſondes ſucceſſorem, in medium productum & lateri appoſitum, diris illigaſſe, ſi pacem cum Medis coleret, ſignificetur. WESS.

ead. l. 12. Ἀστιβάραν) Rectum hoc eſſe, ſequentia indicant & Nic. Damaſcen. Excerpt. Valeſ. p. 438. Syncellus & Euſebius hunc & deceſſorem eius inter Medos reges non agnoſcunt; habet autem Alexander Polyhiſtor, a Nabuchodonoſoro belli ſocium contra Hieroſolymitanos ad-

fcitum memorans in Eufebii IX Praep. Evang. cap. 39. WESS.

ead. l. 15. Ἐπ' ἔτη πλείω) De belli, quod refcire potui, diuturnitate nihil alii narraverunt; neque adeo decernere poffum, quid tribui oporteat illis libris, qui ἐπ' ἔτη δύο praeferunt. Brevi poft παρ' ἀμφοτέροις perplacet. WESS.

Pag. 103. *l.* 2. Ἐπὶ τοῖσδε συνθέσθαι) *His legibus.* Thucydid. VIII, 18, ἐπὶ τοῖσδε ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο· ubi plura Duker. Vide & fupra cap. 24. Pax autem Sacas inter & Medos coiit, poftquam Stryangaeus, Aftibarae gener, Zarinam victam & equo deiectam, captus ipfe amore, dimiferat, ut ex Dionyfio Halicarn. & Io. Tzetze oftendit H. Valef. ad Nic. Damafcen. p. 438. WESS.

ead. l. 9. Ὄνομα Ζαρίναν) Nic. Damafcen. *Zarinaeam* appellat, feminaeque magnum animum, caftos mores, cetera fque virtutes meritis laudibus praedicat. Ctefias longa oratione eius res geftas, Stryangaei amorem, violentumque ob repulfam interitum defcripferat; quae pleraque omnia a Diodoro neglecta, memorabili diligentia in ordinem redigere fingulari differtatione adnixus eft L. Boivinius in Comment. Acad. Infcript. T. III, p. 83. WESS.

ead. l. 10. Γυναῖκας ἀλκίμους ἔχει) Tali ingenio fuit Sparethra Sacarum regina, Cyri aetate, de qua Ctefias in Photii Biblioth. Cod. LXXII, p. 107, & Theon Progymn. cap. 9, p. 112, fed ex Ctefia adiuvandus; tali Tomyris, Sauromatides apud Platon. VII de LL. p. 804 E. Albanorum & Hiberorum feminae in Appian. Mithridat. p. 401; tali Amazones, de quibus cap. 45; non omnes quidem e Sacis, fed aut vicinae aut eiufdem originis. WESS.

Pag. 104. *l.* 1. Τῆς δὲ χώρας πολλὴν ἐξημερῶσαι) Vide I, 15. WESS.

ead. l. 11. Τιμὰς ἡρωϊκὰς ἀπονεῖμαι) Multum intererat inter honores Heroicos, & illos, qui Diis deferebantur: his victimae mactabantur, qua in re perpetuus ufus verbi θύειν, illis fcrobes effodiebantur, & ἐναγίσματα five inferiae dabantur. Plutarchus T. II, p. 857 D. τούτοις δὲ ὡς φθαρτοῖς καὶ Ἥρωσιν ἐναγίζειν δεῖν οἴεται, ἀλλὰ μὴ θύειν ὡς θεοῖς. Atque hoc honore urbium conditores, & qui de publica re bene meriti erant, plerumque ornabantur, ut IV, 1, 24, 30; V, 65. Confer Defid. Herald. in Martial. X, 61, & infra IV, 40. WESS.

ead. l. 15. Ἀσπάδαν τὸν υἱὸν διαδέξασθαι) Aſtyagem, *Aſpadam* ſive *Apandam* nominari, neminem ante Diodorum dixiſſe, affirmat Io. Marsham. Can. Chron. p. 528; quod unde acceperit, equidem iuxta cum illis ſcio, qui ignorant. Secutus eſt Diodorus Cteſiam, atque ex eo nobis annumeravit Medorum reges, vix alibi obvios. Cur itaque negabimus, indidem & hoc nomen promſiſſe? Nam Photii ſilentium ſi valeat, eradendi plerique Medorum erunt reges, ab eodem, cum Cteſiam excerperet, neglecti. Aſtyagem autem, ne id praetaream, Ἀστυΐγᾶν Cteſias nuncupavit, Photio Cod. LXXII, p. 107, teſte. WESS.

Pag. 105. *l.* 8. Ἐν μέρει διέξιμεν) Infra XIX, 63, ἐν μέρει πάλιν τὰ κατὰ τὴν Εὐρώπην διέξιμεν· & cap. 43 huius libri, περὶ δὲ τῶν Σκυθῶν ἐν μέρει διέξιμεν, i. e. *ſuo ordine, deinceps*, ut bene monuit G. Budaeus Comment. L. Gr. p. 772, pluribuſque illuſtravit Iac. Gronovius ad Arrian. Exp. Alex. III, c. 26, p. 142. WESS.

ead. l. 9. Ἡ τοίνυν Ἰνδικὴ τετράπλευρος οὖσα) Putet aliquis, mendam eſſe in hac ſententia; nec eſt tamen. Nominativus, uſitata Graecis ſtructura, abſolute ponitur. *Quod ad Indiam attinet, eius quatuor laterum, quod ad orientem vergit* &c. *mare ambit.* Sic XI, 60: πλεύσας σὺν — πρὸς τὴν Καρίαν, τῶν παραθαλαττίων πόλεων ὅσαι ἦσαν — ἀπῳκισμέναι, ταύτας συνέβη ἀποστῆναι. Heliodor. IV, p. 162: οἱ μὲν δὲ θεαταὶ, μετέωρος ἅπας ἐπὶ τὸ μέλλον. Cuius generis ex Aeliano multa collegerunt docti commentatores ad Var. Hiſt. II, 11; & in Herodotum II, 66, Iac. Gronovius. WESS.

ead. l. 12. Τῆς δὲ πρὸς τὰς ἄρκτους) Syntaxis τὴν pro τῆς exigit. RHOD.

ead. l. 16. Μέγιστος ὢν σχεδὸν τῶν ἁπάντων) Sequitur Cteſiam, qui fluvium multo ampliſſimum facit in Photii Cod. LXXIII, pag. 144; Strabo vero XV, pag. 1027, & Arrian. Indic. cap. 4, Gangem Indo longe maiorem perhibent. WESS.

Pag. 106. *l.* 1. Μέγεθος τῆς ὅλης Ἰνδικῆς ὑπάρχειν) Videntur & haec eodem e fonte manaſſe. Cteſias enim Indiam reliquae Aſiae magnitudine aequalem affirmaverat, auctore Arriano Indic. cap. 3; quo loco & in Strabon. XV, pag. 1010, regionis longitudo & latitudo ex Eratoſthene & Megaſthene haud paulo contractior deſcribitur. WESS.

ead. l. 7. Ἀσκίους ὄντας τοὺς γνώμονας) Haec, quae sequuntur, explicabit Arrian. Indic. cap. 25, & Lucanus III, 250:

Tunc furor extremos movit Romanus Oritas
Carmanosque duces, quorum iam flexus in Austrum
Aether, non totam mergi tamen adspicit Arcton,
Lucet & exigua velox ibi nocte Bootes.

& quae pro Lucano in Ioseph. Scaligerum disputavit Iac. Palmerius Apolog. p. 925. WESS.

Pag. 107. *l.* 6. Πολὺ προέχει τῶν κατὰ τὴν Λιβύην) Diximus supra c. 16. Potuisset autem his adstruere ea omnia, quae de elephantis commentatur cap. 42. Habent enim illic locum parum commodum, neque adeo iniusta Abbatis Terrassonis suspicio esset, hinc ea migrasse istam in sedem, nisi similem paene locum Strabo & Arrianus elephantis Indicis dedissent. WESS.

ead. l. 10. Πολυκαρπία τρέφουσα — κατασκευάζει) Saepe quidem participium φέρων & φέρουσα talem locum sermonis quadam elegantia occupat, unde illibato sensu abesse posse videatur; veluti in his Plutarchi de Liber. Educand. p. 5 D. ἐπειδὴ τῶν μὲν ἐχόντων πολλάκις ἀφείλετο, fortuna, τοῖς δ' οὐκ ἐλπίσασι φέρουσα προσήνεγκε· & Iosephi A. I. XVIII, 6, 9, ὦ παῖ, — σοὶ φέρων ἐγχειρίζω τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν. Sive enim inter vertendum negligas, seu *ultro*, *sua sponte* esse velis, ut saepe oportere Ti. Hemsterhus. ad D. Mort. VI, 3, Luciani egregie docuit, parum profecto referet. Hic tamen quod amplexus sum, multo videtur opportunius. WESS.

Pag. 108. *l.* 9. Τὸ προσαγορευόμενον βόσπορον) Strabo semel iterumque βόσμορον, frumenti quoddam genus, tritico minus atque inter amnes nascens, ex Onesicrito appellat XV, p. 1012 A. 1015 A. & forte melius, uti visum quoque Is. Casaubono. WESS.

ead. l. 12. Ἐδωδίμους καρποὺς) Aut ἔχουσι deest, aut ei simile verbum. STEPH. Ἐδωδίμους καρποὺς φέρει) L. Rhodoman. coniecerat ἔχει deesse; haud male ad sensum. Quod dedi, melius est, scriptorumque librorum iudicio nititur. WESS.

Pag. 109. *l.* 1. Διττῶν γὰρ ὄμβρων ἐν αὐτῇ γινομένων) Demiror, neminem advertisse vitium, quod hunc locum occuparat; cum tamen sequentia haud obscure id ostenderent. Firmant Codd. vetustorum scripturam haec Stra-

bonis XV, p. 1012 A. Ἐν οὖν τούτοις ὄμβροις (θερινοῖς) λῖνον σπείρεται καὶ κέγχρος. πρὸς τούτοις σήσαμον, ὄρυζα, βόσμορον· τοῖς χειμερινοῖς δὲ καιροῖς πυροὶ, κριθαὶ, ὄσπρια καὶ ἄλλοι καρποὶ ἐδώδιμοι· sunt enim his gemella. Adde pag. 1016 A. ubi ex Eratosthene & Megasthene non dissimilia memorat. Scripsi autem brevi post τὸ βόσπορον, quoniam ita uterque & Diodorus & Strabo solent. WESS.

ead. l. 8. Πάντων δὲ τελεσφορουμένων) Μὴ ante participium inseratur. RHOD.

ead. l. 15. Κατ' ἐνιαυτὸν — γίνεσθαι) Haec Scholion redolent, a librario, ut superiora illustraret, nimis officiose additum: constat quidem certe & congruit oratio, si hinc elimines. Quae sequuntur, omni ex parte non videntur integra: ipsa verborum series pro se id loquitur, & haec Strabonis eadem de re XV, pag. 1016 A. τούς τε ξυλίνους καρποὺς γεννᾶσθαι πολλοὺς, καὶ τὰς ῥίζας τῶν φυτῶν καὶ μάλιστα τῶν μεγάλων καλάμων, γλυκείας καὶ φύσει καὶ ἑψήσει, χλιαινομένου τοῦ ὕδατος τοῖς ἡλίοις, τοῦ τ' ἐκπίπτοντος ἐκ Διὸς καὶ τοῦ ποταμίου. Conveniunt enim ita, ut eodem ex fonte hausta putes. Accedunt veteres libri, pauca ad sententiam adstruentes. Fuit certe cum opinarer, posse, inducto Grammatici interpretamento, omnia ad hunc modum refingi: καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ὄμβρων — γινομένων· γεννᾷ τε τούτων δαψίλειαν, χλιαρῶν πιπτόντων ὑδάτων ἐκ τοῦ περιέχοντος ἀέρος, καὶ τὰς ἐν τοῖς ἕλεσι ῥίζας ἕψοντος &c. ut dicat, *regionis eius campos dulci amnium & imbrium copia madidos, eorum fructuum & radicum*, de quibus egerat, *uberem abundantiam proferre, depluentibus tepefactis aquis & aestu palustres radices percoquente.* Nunc nihil admodum decerno, relictisque, quae mihi in mentem venerant, rem integram ad consilium eruditiorum refero. WESS.

Pag. 110. *l.* 7. Γεωργῶν ἱερῶν — ἑωμένων) Repetuntur haec c. 40. WESS.

ead. l. 13. Οὔτε δενδροτομοῦσιν) Similis humanitas Timothei, qui οὐκ ἐπέτρεπε οὔτε οἰκίαν, οὔτε ἔπαυλιν καθαιρεῖν· οὐ μὲν οὐδὲ ἥμερον δένδρον ἐκκόπτειν, in Polyaeni Stratag. III, 10, 5; cui consentanea lex divina Deuter. XX, 19. Vide H. Grotium III Iur. Belli ac Pac. 12, 1. WESS.

Pag. 111. *l.* 3. Τὸ πλάτος γενόμενος σταδίων τριάκοντα) Addit L. XVII, 93, duo stadia, quam XXXII stadiorum latitudinem eidem fluvio tribuit Plutarch. Alexand. p. 699 E. Alii haud paulo ampliorem perhibent in Strabon. XV,

p. 1027 C. Arrian. Indic. cap. 4, & Aelian. H. A. XII, 41. Wess.

ead. l. 6. Τὸ ἔθνος τὸ τῶν Γανδαριδῶν) Sic saepe XVII, 93; quamquam editio Basileensis Γαγγαριδῶν, ad morem modumque Latinorum, qui *Gangaridas*, tanquam a Gange, appellare plerumque solent. Γαργαρίδας, uti Co. & Mutin. habet Dionysius Periegef. v. 1144. Vide Cl. Salmas. in Solin. 698. Wess.

ead. l. 12. Τοὺς Γανδαρίδας οὐκ ἐπολέμησε) Videbitur fortasse hoc insolentius: sed & ita Iosephus B. I. II, 10, 4, πολεμήσει δὲ ὑμᾶς ὁ πέμψας ἐμὲ, οὐκ ἐγώ. Appianus B. C. IV, p. 1065, καὶ ὅσους ἐπολέμησαν, ἐς συμμαχίαν αὐτοὺς ἔπεισαν. Plura ad IV, 63. Wess.

ead. l. 15. Τετρακισχιλίους ἐλέφαντας) Eadem haec habet L. XVII, 93, atque inde Curtius IX, 2. Wess.

Pag. 112. *l.* 6. Ὕπανιν καὶ Ὑδάσπην καὶ Ἀκεσῖνον) Priorem Ὕφασιν XVII, 93, vocat; *Hypasin* Plinius VI, 17, & Curtius XI, 1, quod nomen latere videtur in vitiosa Coislin. & Mutin. scriptura; Ὕπανιν Strabo XV, p. 1025; ut variatum eo in nomine fuisse videatur. Alterum Ὑδάσπιν, quomodo Mutin. & Reg. I, 41; sed melius XVII, 96, *Hydaspem*. Tertium *Acesinem*, Ἀκεσίνην, eiusdem libri c. 95, sicuti plerique omnes veterum: quare & hic corrigendum arbitror. Wess.

ead. l. 8. Ποιεῖ κατάρρυτον κηπεύμασι καὶ καρποῖς) Novi γῆν ἔνδροσόν τε καὶ κατάρρυτον Aeliani H. A. X, 37, & κήπους καταρρύτους Euripidis Elect. V, 777; sed hoc singulare est, & affluentem copiam, quod G. Budaeo visum, indicat; qua translatione Plautus Epidic. I, 2, 18: *Quem quidem ego hominem irrigatum plagis pistori dabo.* Wess.

ead. l. 13. Τήν τε Σκυθῶν καὶ Βακτριανῶν &c.) Conf. Strabon. XV, p. 1021, Cl. Ptolemaeum Geograph. VII, 1, & Agathemer. II, 6. Wess.

Pag. 113. *l.* 4. Ὀνομαζόμενον Σίλλαν) Sic & Arrian. Indic. c. 6. Strabo *Siliam* XV, p. 1029, vocans, quae de eo traduntur, Democrito & Aristoteli, viris prudentissimis, fabulis similia fuisse visa recte addit. Corruptum fontis & fluminis nomen est in Antigono Carystio Hist. Mirab. c. 161: nam Io. Meursii medicina, ut magnam partem praestabilis est, ita locum haud persanat. Tu lege, τὴν δὲ ἐν Ἰνδικοῖς κρήνην Σίλαν &c. una dumtaxat adiuncta litera: atque haud scio, an *stagnum Siden in Indis, in quo nihil*

innatet, *omnia mergantur*, apud Plinium H. N. XXXI, 2, ex Ctesia, permutatis literis Λ & Δ, hinc natum sit. WESS.

ead. l. 10. Ἔθνη πολλὰ καὶ παντοδαπὰ) Vide Megasthenem in Arriani Indic. c. 7. WESS.

ead. l. 16. Ἐσθῆσι δὲ ταῖς δοραῖς τῶν ζώων) Dixi ad I, 43; quibus adde Strabon. XV, p. 1047 B. WESS.

Pag. 114. *l.* 3. Τῆς χρείας αὐτῆς ὑφηγουμένης &c.) Eadem haec verbis prorsus similibus I, 8, exsecutus est. WESS.

ead. l. 9. Διόνυσον ἐκ τῶν πρὸς ἑσπέραν τόπων) Indorum alii in Philostrati Vit. Apollon. II, 9, Bacchum advenam ex Assyria fuisse, alii suae regionis indigenam, Graeci Thebis ortum Indos domuisse, perhibent; praecipue poëtae, fabulas vetustiores novis coloribus instruentes, de quibus Strabo XV, p. 1008. Videtur tamen prisci aevi Heros, & multarum Asiae regionum victor, obscurioribus his fabularum involucris tectus. WESS.

Pag. 115. *l.* 3. Ὀνομάζεσθαι δὲ τὸν τόπον τοῦτον Μηρὸν) Respicit haec Diodori Etymologus in Διόνυσος. *Merum* autem montis in India nomen fuisse, agnoscunt Indi Tamuli, veteri e fama memorantes, Heroëm taurinis cornibus in urbe *Nisadabura*, haud longe a *Meru* monte natum, carnibusque pastum ac vino repleri solitum, Diis bellum fecisse: quae *Nysam* urbem *Merum*que montem & Bacchi apud Indos fabulas haud parum illustrare, bene monuit Theoph. Sigefr. Bayerus Hist. Regn. Bactr. p. 3. WESS.

ead. l. 8. Τῆς παραθέσεως τῶν καρπῶν ἐπιμεληθέντα) Docuisse Bacchum arandi serendique modum Indos, Arrian. Indic c. 7, & plures alii auctores sunt. Putem tamen, non adeo de *serendis ac plantandis fructibus*, quo modo κατάθεσιν τῶν καρπῶν explicuit Rhodomanus, hoc loco agi, quam conservandis & in horrea congerendis; id enim, quae proxime consequuntur, videntur postulare. Sequor propterea scriptos Codd. ipsumque Diodorum, qui τὰς τῶν ἡμέρων καρπῶν παραθέσεις, *fructuum recondendorum modum*, III, 56; & *fructus in futurum congestos habere*, ἔχειν παραθέσεις σίτου, XIX, 41; *eosque in necessarios usus comportare*, παράθεσιν τῶν καρπῶν ποιεῖσθαι εἰς τὰς ἐνδείας, exprimere consuevit. Vid. supra I, 8. WESS.

Pag. 116. *l.* 3. Τυμπάνοις καὶ κυμβάλοις κεχρῆσθαι) Ridet haec Lucian. D. Deor. XVIII, 1; tamen tympanorum iste & cymbalorum strepitus Indici moris est, sicuti Strabo XV, pag. 1008 & 1017 C. & Theoph. Sig. Bayerus

Hiſt. R. Bactr. p. 3, oſtendunt: quamquam hic difficulter perſuadebit, τυμπάνου vocem ex India in Graecum ſermonem migraſſe. Wess.

ead. l. 6. Γήρᾳ τελευτῆσαι) Longe diverſa de Baccho Indi in Arriani Indic. c. 8. Wess.

ead. l. 14. Τό, τε ῥόπαλον καὶ τὴν λεοντῆν) Eadem Megaſthenes de Herculis armatura ex Indorum traditionibus in Arriani Indic. c. 8. Vid. ſupra I, 24. Appellabant autem Herculem ſuo ſermone *Sandem*, ut Nonnus XXXIV Dionyſiac. v. 196 ſignificat, & uberius declaratum eſt ad Hierocl. Synecdem. p. 710. Wess.

Pag. 117. *l.* 4. Εἰς ἅπαντας τοὺς τόπους ἀποδεῖξαι βασιλέας) Defendi hoc poſſe ſcio: vitii tamen aliquid huic loco adhaeſiſſe, vetuſtarum diſſenſus ſchedarum admonet. Puto Diodorum ſcripſiſſe, ἅπαντας ἀποδεῖξαι βασιλέας, generiſque enallagen illam ſcripturae variantem diſcordiam peperiſſe; qua nihil tamen frequentius. Ioannes Epiſt. I, 5, 21, τεκνία, φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων· & Epiſt. II, 1, 4. Liban. T. II, p. 31 C. Ὁρῶ συμφοιτητῶν τε ἔθνη, τοὺς μὲν ἐν ἀρχαῖς φανέντας, τοὺς δὲ δικαζομένοις συμμάχους. Non addo Homericum φίλε τέκνον, ne in re obvia, & saepe explicita, nimius videar. Wess.

ead. l. 5. Μίαν δὲ θυγατέρα θρέψαντα) Nomen illi erat *Pandaeae*, de qua & patris amoribus abſurda multa apud Arrian. Indic. c. 9 Indi nugantur. Wess.

ead. l. 9. Παλίβοθρα) Sita erat ad confluentes Erannoboae & Gangis aquas in Praeſiorum regione, teſte Arriano, cui Παλίμβοθρα, Indicor. cap. 10; longitudine ſtad. LXXX, latitudine XV, figura quadrangula, apud Strabon. XV, p. 1028 A. Vocis originationem ex Indorum ſermone expoſuit Th. Sig. Bayer. Hiſtor. Regn. Bactr. p. 36. Wess.

ead. l. 12. Ὕδασι πληρουμένοις) Τάφροις femininum eſt: ideo πληρουμέναις ſcribendum. Rhod. Ποταμίοις ὕδασι πληρουμένην) Vulgo quod legebatur, id bene Rhodomanus corrigendum cenſuit. Ego Coiſlin. ſequor, & ad urbem refero, quam fluvialis aqua interluebat; nec intercedo tamen, ſi qui Rhodomani partes ſectari velint. Foſſam, urbi additam φυλακῆς τε χάριν καὶ ὑποδοχῆς τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἀποῤῥοιῶν, habet etiam Strabo XV, p. 1028, & Arrian. Indic. c. 10. Wess.

ead. l. 13. Τὴν ἐξ ἀνθρώπων μετάστασιν ποιησάμενον) Vide ſupra I, 19. Wess.

Pag. 118. *l.* 9. Ἐλευθέρους δ' ὑπάρχοντας τὴν ἰσότητα τιμᾷν) Hoc praefero ob ſcriptos Codd. Arrian. Indic. c. 10, πάντας Ἰνδοὺς εἶναι ἐλευθέρους, οὐδέ τινα δοῦλον εἶναι Ἰνδόν. Simile Eſſenorum in Palaeſtina inſtitutum erat, de quibus Philo Iud. Quod Om. Prob. Lib. p. 877 B. δοῦλός τε παρ' αὐτοῖς, inquit, οὐδὲ εἷς ἐστιν, ἀλλ' ἐλεύθεροι πάντες ἀνθυπουργοῦντες ἀλλήλοις, καταγινώσκουσί τε τῶν δεσποτῶν, οὐ μόνον ὡς ἀδίκων, ὁσιότητα λυμαινομένων, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀσεβῶν, θεσμὸν φύσεως ἀναιρούντων· ubi opinor praeſtaturum, ſi ἰσότητα λυμαινομένων legeris. Vide eundem de Vit. Contempl. p. 900 B. WESS.

ead. l. 13. Εὐήθεις γὰρ εἶναι) Repone εὔηθες. RHOD.

Pag. 119. *l.* 1. Εἰς ἑπτὰ μέρη διῄρηται) Gemina his Strabo XV, p. 1029, ex Megaſthene, & Arrian. Indicor. c. 11, prodiderunt de Indorum inſtitutis. Prorſus autem probabile eſt, hanc reipublicae eorum deſcriptionem ex Aegypto, ubi eadem conſuetudo valebat, teſtibus Herodoto II, 163, & Diodoro I, 73, cum multis aliis, de quibus M. V. La Croze Hiſtor. Indor. L. VI, p. 433, veniſſe. WESS.

ead. l. 13. Ἐπὶ τὴν μεγάλην σύνοδον) Sic & Strabo. Videntur ſolemni eo conventu de communi reipublicae deliberaſſe, philoſophoſque adhibuiſſe in conſilium, ut quidquid obſervaſſent de fructibus, republica, animalibus, id illi in medium conferrent. Vide Porphyr. A. A. IV, 17, de his philoſophis. WESS.

Pag. 120. *l.* 4. Δέχεται τιμωρίαν) Significantius eſt δέχεται· at plus ſoni habet ἀναδέχεται. RHOD. Ἄλλην οὐδεμίαν ἀναδέχεται τιμωρίαν) Ego compoſitum ob vetuſtos Codd. & ſermonis uſum malui. Philo Iud. De Cherub. p. 121 C. νομίσας δὲ ἀλλότριον εἶναι, ... Σισύφειον τιμωρίαν ἀναδέξεται. Herodian. V, p. 565, δεδιότες, εἰ ἡττηθεῖεν, τὴν ἐφ' οἷς ἔδρασαν τιμωρίαν ἀναδέξασθαι. Illa autem ſilentii poena non ſtatim philoſophis irrogabatur, ſed tertia ubi vice inter divinandum aberraſſent, Strabone & Arriano auctoribus; qua poena, iuſta profecto, ſi omnes praeſtigiatores & plani plecterentur, bene utique humano cum genere ageretur. WESS.

Pag. 121. *l.* 4. Χωρὶς δὲ τῆς μισθώσεως τετάρτην &c.) Quartam fructuum partem mercedis loco regi dediſſe, Strabo XV, p. 1030 A. ſcribit; quod vero mihi ſimilius videtur. Mox εἰς τὸ βασιλικὸν τελοῦσι praeoptavi; non quod ineptum eſſet vulgatum: ſic enim & Plato Theag. p. 121

D. χρήματα τελέσαι τινὶ τῶν σοφιστῶν· & Nofter XIII, 59, φόρον τελεῖν τοῖς Καρχηδονίοις· fed ne tot librorum iudicio refragarer. Wess.

ead. l. 7. Σκηνίτῃ δὲ βίῳ χρῶνται) Iuftum hoc legitimumque diceres. Strabo de iifdem, πλάνητα καὶ σκηνίτην νεμόμενοι βίον. Tamen Λίβυες οἱ Σκηνῖται Polluc. Onomaft. I, 74; & σκηνήτης βίος infr. cap. 54. Porro, quod additur in Reg. καθὼς οἱ Κώμανοι, id equidem unde venerit, nefcio: refpicit quidem certe *Comanos* Plinii N. H. VI, 16, eofque egregie iuvat. Wess.

ead. l. 8. Κυνηγετοῦντες καθαρὰν ποιοῦσι τὴν χώραν) Quod quibufdam in libris additur ζωγροῦντες, id a librariis propter aves, quarum mentio fequitur, adiunctum arbitror. Vid. I, 24. Wess.

Pag. 122. *l.* 3. Ἀλλὰ καὶ σιτομετρίαν ἐκ τοῦ βασιλικοῦ λαμβάνουσι) Nifi de illis acceperis, qui arma regi fabricabantur, falfa dixerit. Diftinctius Strabo XV, p. 1033, τοῖς δ' ὁπλοποιοῖς καὶ ναυπηγοῖς μισθοὶ καὶ τροφαὶ παρὰ τοῦ βασιλέως ἔκκεινται· μόνῳ γὰρ ἐργάζονται. Nec diffentit Arrian. Indic. c. 12. Wess.

ead. l. 6. Ἀνέσει καὶ παιδιᾷ πλείστῃ χρώμενον) Non multo diffimilia de militaribus his viris Strabo, levi tamen mendo obfitus, quod obiter eluemus. Οἷς, ait XV, pag. 1033 C. τὸν ἄλλον χρόνον ἐν σχολῇ καὶ τόποις ὁ βίος ἐστὶν, ἐκ τοῦ βασιλικοῦ διαιτωμένοις. Quae Latina hunc in modum fecerunt: *qui reliquum tempus otiofi agunt, in locis ab rege conftitutis, ubi & victus eis praebetur.* Nimis profecto liberaliter: nihil enim Graeca de locis a rege conftitutis. Tu lege πότοις, & convivia intellige, ad quae fumtus illis ex aerario regio fuppeditabantur. Per autem familiarem librariorum nationi harum vocum permutationem effe, Cl. Salmafius ad Achill. Tat. V, p. 339, Gilb. Gaulmin. in Euftathium de Ifmen. Amorib. X, p. 402, & Aug. Bryan. ad Plutarchi Themift. T. I, p. 249 edit. Lond. exemplis declararunt, neque ullam adeo dubitandi hac quidem de correctione materiam reliquerunt. Wess.

ead. l. 10. Τὸ τῶν ἐφόρων) Arriano ἐπίσκοποι Indic. cap. 12; at Straboni, ficuti & Diodoro, ἔφοροι· quod utrumque eandem in fententiam recidit. Wess.

Pag. 123. *l.* 4. Καὶ τοὺς ἄρχοντας ἐκ τούτων ἔχουσι) Hic fequi debuerant, quae poft παρέκβασιν de elephantis leguntur, εἰσὶ δὲ παρ' Ἰνδοῖς καὶ ἐπὶ τοὺς ξένους &c. uf-

que τοῖς ἁμαρτάνουσι προσφέρονται· quae quidem ego non dubitem exſcribentium ſocordia ex hoc loco eam in ſedem immigraſſe, parum profecto accommodam. Huc ſi revocentur, bene omnia procedent, nec quae de elephantis addit, minus opportuna videbuntur, ſimili loco collocata ab Arriano Indic. c. 13. Wess.

ead. l. 6. Οὐκ ἔστι δὲ γαμεῖν ἐξ ἄλλου μέρους) Si γένους ex libris Coislin. & Mutin. malueris, ſuffragabitur Strabo XV, p. 1033 D. οὐκ ἔστι δ' οὔτε γαμεῖν ἐξ ἄλλου γένους, οὔτ' ἐπιτήδευμα οὔτ' ἐργασίαν μεταλαμβάνειν ἄλλην ἐξ ἄλλης, οὐδὲ πλείους μεταχειρίζεσθαι τὸν αὐτόν. Sed id perleve eſt & paene arbitrarium. Illud quidem certe ex Strabone apparet, in his, quae conſequuntur, ἢ πλείους προαιρέσεις ſcribi oportere, aut, cuius in mentem Rhodomano venit, δύο προαιρέσεις, uti fere Arrian. c. 12. Wess.

ead. l. 7. Ἢ προαιρέσεις ἢ τέχνας) Poſt diſtinctivam inſerendum videtur δύο, ac ſequens ἢ in καὶ forte mutandum. Rhod.

ead. l. 14. Κύουσι δὲ τοὺς μὲν ἐλαχίστους &c.) Strabo iiſdem verbis exſequitur XV, p. 1031 B. ut dubium eſſe non poſſit, eodem ex Megaſthenis fonte utrumque hauſiſſe. Ariſtoteles biennio uterum ferre Hiſt. Anim. V, 14, affirmat, quo reſpexiſſe arbitror Aelian. H. A. IV, 31. Paulo ante τετράποσι ζώοις oportuerat, quod neque Rhodomano latuit. Wess.

Pag. 124. *l.* 4. Ἔτη διακόσια) Ad trecentos annos elephanti vitam prorogat Philoſophus Hiſt. Animal. VIII, 9, quem Plinius H. N. VIII, 10, ſequitur. Longe vero ſeniorem dabit Philoſtrat. Vit. Apoll. II, 12, & Aelian. H. A. IX, 58; unde ſuo merito ἀμετροβίους Manetho I, 53, elephantos nuncupat. Wess.

ead. l. 8. Καὶ τελευτήσαντας θάπτουσιν) Multo hoc rotundius. Strabo XV, p. 1034, τὰ χρήματα τῶν ἀποθανόντων, νοσούντων τε ἐπιμελοῦνται, καὶ ἀποθανόντας θάπτουσι. Induxi praeterea ſupervacaneas voces τοῦ ξένου, quae ante χρήματα vulgo ſedem occuparant, Mſſ. ſecutus. Wess.

Pag. 125. *l.* 5. Παρὰ τὸν Ἀράξην ποταμὸν) Hanc ſedem & Scythis tribuit Herodot. I, 201; ſed dubium eſt, quis ille Araxes? Mediae quidem illi fluvius eſt, e Matienis progreſſus, & proxime Iſſedones decurrens, Iſtroque de magnitudine decertans: quae tamen in Mediae Araxem haud bene conveniunt, nec Iſſedonibus affinem, neque ea

amplitudine. Quare Th. Sig. Bayerus probabili coniectura Volgam, *Rus*, *Ros*, *Ras*, *Aras* olim nuncupatum, esse contendit in Differt. de Orig. Scythar. T. I Commentar. Academ. Petropolit. p. 395; eum enim Scythae accoluerunt, Issedonibus vicini, atque illis sedibus egressi Cimmerios, de quibus Herodotus, invaserunt, eorumque regiones occuparunt. WESS.

ead. l. 15. Τὰ δὲ κατώτερα, ἐχίδνης) Μιξοπάρθενόν τινα Ἐχιδνὰν διφυέα Herodot. IV, 8, appellat, in ceteris a Diodoro plurimum dissentiens; Herculem enim illi dat amatorem, cui filios Agathyrsum, Gelonum & Scytham pepererit: quam eius opinionem Stephanus in Ἀγάθυρσοι, atque alibi sequitur. WESS.

Pag. 126. *l.* 2. Σκύθας προσαγορεῦσαι) De gentis nomine Grammaticorum nugae sunt plures. Καλεῖσθαι δὲ λέγονται Σκύθαι, ἢ παρὰ τὰ σκύτη, ἃ περιβέβληνται· ἢ παρὰ τὸ σκύζεσθαι, ἤτοι ὀργίζεσθαι, inquit Eustath. in Periegef. v. 728 Dionysii. Promtior nominis causa erat, si a rege & gentis conditore, ut hic, repeteretur: & tamen Herodotus IV, 6, Graecis nominis eius originem tribuit; qui cum admirabilem eorum in sagittando artem & industriam cernerent, sagittariosque ab iis *Scythas* dici audirent, id cognominis toti genti contribuerunt; cuius vocabuli usus in Scythicae originis dialectis in nostram usque aetatem frequentatur. Confer T. S. Bayerum de Scythar. Orig. pag. 379. WESS.

ead. l. 7. Τοὺς μὲν Πάλους) *Palos*, Scythicam gentem, nusquam legere memini, neque etiam *Napas*: fortasse tamen *Pali* latent in Plinii N. H. VI, 7, *Spaleis*; & *Napae* in eiusdem *Napaeis*, atque ab his Νάπις, κώμη Σκυθίας, de qua Ethnicographus, nomen sortita est. WESS.

ead. l. 12. Μέχρι τοῦ κατ' Αἴγυπτον Νείλου) Scytharum in Aegyptum usque excursum Iustin. II, 3, alium Herodot. I, 105, memorant; uter intelligendus sit, non decerno. WESS.

Pag. 127. *l.* 7. Τὴν μὲν ἐκ τῶν Ἀσσυρίων) Ipsa pro se oratio loquitur, verum hoc esse. Scythae coloniam deduxerunt, non Assyrii; bene ergo ἐκ τῶν Ἀσσυρίων. Quam vero coloniam in animo habuerit, coniectando fortasse assequemur. Pontum inter & Paphlagoniam *Assyrii*, quos alii *Syros* aut *Leucosyros* nuncupant, incoluere, testibus Apollon. Rhod. II, 966, Dionys. Periegef. v. 772, & Stra-

bone XII, p. 819. Syrorum aut Assyriorum esse propaginem, nomen argumento est; deducti itaque patriis e sedibus in eos sunt agros; & a Scythis quidem, si verum Noster dicit: neque enim eam Scytharum coloniam, quae in Cappadociae ora ad Thermodonta consedit, de qua Iustin. II, 4, intellexit, quippe ex ipsis Scytharum finibus emissam. WESS.

ead. l. 10. Σαυρομάτας ὀνομασθῆναι) Ad Tanain & Maeotin Sauromatas locat & Herodot. IV, 57, & Mela, I, 19; qui si e Media fuerint deducti, sedem eo tempore mutasse videntur, quo Scythae, Cyaxare victo, Medis imperarunt, eodem I, 106, auctore. Verum haec dubia admodum sunt atque incerta; quae vero de Sauromatarum in Scythiae agros excursionibus adduntur, ea Strabo non infringit L. VII, p. 468. WESS.

Pag. 128. *l.* 2. Ἐν τούτοις γὰρ ἔθνεσι γυμνάζονται) Αἱ γυναῖκες, quas Codd. vetusti addunt, ex superioribus commodissime intelliguntur. De Sacarum Scytharumque mulierum virili animo vide c. 34, & Hippocrat. Aër. Aq. & Loc. p. 291. WESS.

ead. l. 11. Καὶ τὸν Κῦρον — ἀνεσταύρωσε) Qui praeter Nostrum in crucem fuisse sublatum a victrice regina Cyrum memorant, neminem reperio; quae res mira esse non debet in ea scriptorum strage & incredibili discordia de Cyri regis exitu. Vide Io. And. Bosium ad Corn. Nepot. Reg. 1, Ti. Hemsterh. in Lucian. Contempl. c. 13, & quae disputavi in Simsonii Chronic. A. M. 3475, p. 673. WESS.

ead. l. 13. Πολλὴν χώραν ὅμορον καταδραμεῖν) Non ignoro, de incursionibus ἐπιδραμεῖν Herodiano frequenti in usu esse; sequor tamen Cod. Mutin. cui optimus quisque adstipulatur. Sic c. 48, καὶ πολλὴν τῆς ὁμόρου χώρας κατατρέχοντες λῃστεύουσιν· & XI, 64, κατέτρεχον τὴν Λακωνικήν. Strabo XII, p. 854 C. καὶ κατέτρεχον τὴν ἀλλοτρίαν. Ioseph. B. I. I, 17, 5, Ἡρώδης δὲ τὴν πολεμίαν καταδραμὼν, πέντε μὲν πόλεις καταστρέφεται &c. Conf. D. Hoeschel. ad Photii Biblioth. p. 72. WESS.

Pag. 129. *l.* 3. Ἔθνους κρατοῦντος γυναικοκρατουμένου) Legendum κατοικοῦντος, quod ex sequenti composito librarii oscitantia ita depravavit. RHOD. Non deerit fortasse, ut diversa hominem sunt studia, cui vulgatum se probabit; & possunt ad eius defensionem plura dici: ego tamen viro doctissimo assentior. Quoniam autem inter Scythas

deinceps haud defuerunt, qui muliebri imperio parebant, inde, ut proprium genti, de Sauromatis Plinius N. H. VI, 7, *Primo Sauromatae Gynaecocratumeni, unde Amazonum regna,* & ante eum Mela I, 19. WESS.

ead. l. 11. Καὶ τῆς τύχης εὐροούσης) Quidquid profpere cedit, in eo εὐροῆσαι frequens effe folet: unde εὐροοῦσαν ἐπιβουλὴν XI, 69, & εὐροοῦσαν κακίαν in Plutarchi T. II, p. 548 D. non tantum invenies, fed & πράγματα εὐροοῦντα in Polyb. IV, 48, VIII, 23; atque εὐροοῦντας κατὰ τὸν βίον apud Plut. de Audiend. Poët. p. 35 C. Bene ergo Phrynichus in Biblioth. Coislin. p. 466: Βίου εὔροια, ἡ εὐδαιμονία καὶ εὐτυχία· παρὰ τὸ καλῶς ῥεῖν τὸν βίον. Contra ea δυσροεῖν adverfam experiri fortunam, de quo M. Meibom. in Epictet. p. 13. WESS.

ead. l. 12. Θυγατέρα μὲν Ἄρεος — προσαγορεῦσαι) Iuftin. II, 4, paulo aliter, *duae his*, inquit, *reginae fuere, Marpefia & Lampedo. — & ne fucceffibus deeffet auctoritas, genitas fe Marte praedicabant.* Alii omnes *Marte* fatas prodidere; ut Lyfias Orat. XXXI, 2: Ἀμάζονες γὰρ, Ἄρεος μὲν τὸ παλαιὸν ἦσαν θυγατέρες, οἰκοῦσαι δὲ παρὰ Θερμώδοντα ποταμόν· qui diffenfus, ut in fabulis, longe familiariffimus eft. Porro quae fequuntur de imperio, quod in mares inhibuerunt, ea fine viris, uti plures voluerunt, haud egiffe commonftrant. Vide P. Petitum de Amazonib. c. 4. WESS.

Pag. 130. *l.* 4. Τοὺς μὲν ἄρσενας ἐπήρουν) Ut prius membrum cum pofteriore apte cohaereat, lubenter ita fcripferim, πηροῦν τά τε σκέλη καὶ τοὺς βραχίονας, ἀχρήστους κατασκευάζοντας &c. Scio tamen poffe fervari ἐπήρουν & κατασκευάζοντες, modo pro ἐπικαίειν legatur ἐπέκαιον. Sed omnia malo in infinitivo modo, quod eo & in proxime praecedenti oratione ufus fuerit. Eft praeterea θηλυτερῶν legendum, non θηλυτέρων. STEPH. Τοὺς μὲν ἄρσενας ἐπήρουν) Hic nihil ambigens πηροῦν lego, & proximum κατασκευάζοντες in κατασκευάζειν muto, fed ante ἀχρήστους ὥστε inferto. Hoc ut fiat, & praecedentes infinitivi & fequentes perfuadent. RHOD. H. Stephani fufpicioni fatisfacit ἐπέκαον Codd. M. & Coisl. nec expedit tamen cetera: quorfum enim referes κατασκευάζοντες eo genere & numero? Verum, credo, pervidit Rhodomanus, cui propterea affentior. Summam autem & fidem excedentem Amazonum in mares liberos crudelitatem tetigit & Hippocrates, fed de rei veritate haud iniuria dubitans, Lib.

de Articul. p. 820, his verbis: *μυθολογοῦσι δέ τινες, ὅτι αἱ Ἀμαζονίδες τὸ ἄρσεν γένος τὸ ἑωϋτῶν, αὐτίκα νήπιον ἐὸν, ἐξαρθρέουσιν. αἱ μὲν, κατὰ γούνατα, αἱ δὲ, κατὰ τὰ ἰσχία, ὡς δῆθεν χωλὰ γίνοιτο, καὶ μὴ ἐπιβουλεύοι τὸ ἄῤῥεν γένος τῷ θήλει. χειρώναξιν ἄρα τούτοισι χρέονται ὁκόσα ἢ σκυτίης ἔργα, ἢ χαλκείης, ἢ ἄλλο τι ἑδραῖον ἔργον. εἰ μὲν οὖν ἀληθέα ταῦτα ἐστὶ, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα·* quae prudentissimi senis, etsi compluscula, hunc in locum addenda censui, quod Diodoro paria facerent, lucemque inspergerent. WESS.

ead. l. 9. Τὸ ἔθνος *τῶν Ἀμαζόνων ταύτης τυχεῖν τῆς προσηγορίας*) Nominis Amazonum haec origo & causa multis est placita; quamquam Graecorum in huius vocabuli natalibus fluctuationem mirifice produnt haec Schol. Aeschyli Prometh. v. 722: *λέγονται δὲ Ἀμαζόνες ἢ ὅτι μαζίοις ἢ ἄρτοις οὐκ ἐχρῶντο, ἢ ὅτι ἔκαιον τοὺς μαζοὺς, ἢ ὅτι οὐδ' ὅλως εἶχον μαζοὺς, ἢ ὅτι μαζὸν οὐκ ἐθήλαζον* &c. talia enim qui commentantur, rem sibi non liquere vel inviti fatentur: sed eo erant ingenio; in vocibus peregrinis omnia sibi, necubi caecutire viderentur, permittebant. Ego ex Scythia, unde feminae, repetendum arbitror, convenitque egregie, sicuti diligentissime Franc. Foris Otrokoksi Origin. Hungar. P. II, c. 14, ostendit, *Am' Azzon*, quo in Hungariae finibus *viraginem robustamque mulierem* cum maxime designant. WESS.

ead. l. 12. Τοὔνομα *Θεμίσκυραν*) Quae urbem subiectosque Themiscyrios campos illustrant, pleraque conduxit P. Petitus in Differt. de Amazon. cap. 28. Adde Aeschylum Prometh. v. 722:

——— Ἔνθ' *Ἀμαζόνων στρατὸν*
Ἥξεις *στυγάνορ', αἳ Θεμίσκυράν ποτε*
Κατοικιοῦσιν *ἀμφὶ Θερμώδοντα.*

& quae infr. IV, 16. WESS.

Pag. 131. *l.* 3. Ἡρωϊκῶς *τελευτῆσαι*) Hoc & *ἡρωϊκῶς καταστρέψαι τὸν βίον* Diodoro familiare admodum est in eorum morte, qui strenue pugnantes occubuerunt, ut inferius hoc c. & IV, 28, XII, 3, 29, 74, XV, 79. WESS.

ead. l. 10. Ἀρτέμιδι — Ταυροπόλῳ) Colebatur in Tauris, gente Scythica; unde furto ablatam imaginem Iphigenia cum Graecis communicavit, rixae materia, pluribus eam in illis & Asia sibi vindicantibus, praebita, de qua Pausan. III, 16, p. 249. Vid. Eurip. Iphig. Taur. v. 88 & 1457; ac de victimis humanis, quas illi mactabant, infr. IV, 45. WESS.

Pag. 132. *l.* 10. Ἆθλον λαβεῖν παρ' Εὐρυσθέως) Uberius hac de re L. IV, 16. Wess.

Pag. 133. *l.* 1. Ὥστε μηδ' ὄνομα τοῦ γένους — ἀπολιπεῖν) Noli ita accipere, ac si mox ab expeditione Herculis ea clades Amazonibus esset inflicta: fractae quidem ab eo Heroë sunt; nec deletae tamen, ut earum in Atticam excursio, & Penthesilea, Troiam profecta, indicant. Post deinceps vero, viribus magis atque magis attritis, paulatim a vicinis sunt debellatae atque exstinctae. Quae si P. Petitus considerasset, Diodoro nullam impegisset dicam Dissert. de Amazon. cap. 43; nam quod urget ex L. IV, 55, id Africae Amazones praecipue spectat. Wess.

ead. l. 6. Φόνον δ' ἐμφύλιον ἐπιτελεσαμένην) Inter venandum sororem Hippolyten invita interfecerat, si fidem meretur Q. Calab. I, 24. Wess.

ead. l. 10. Ὑπ' Ἀχιλλέως ἀναιρεθεῖσαν) Eundem vide Quintum I, 593; quicum haud bene congruunt, quae Eustath. in Homer. p. 1696, & Servius Aeneid. I, 495, prodiderunt. Wess.

ead. l. 15. Μύθους ἡγοῦνται πεπλασμένους &c.) Habet Amazonum Scythicarum historia, me quidem arbitro, veri admixtas partes, sed commentitiis fabellis mire obfuscatas. Cui enim persuaseris, dextram sibi omnes mammam praecidisse, ut expeditius arcum tenderent? rempublicam, in qua nulli mares, formasse? immani matres in liberos melioris sexus crudelitate fuisse grassatas, expeditionesque in terras, longissime dissitas, suscepisse? Aufer haec & pauca alia, haud utique insolitum erit, feminae arma si tractent. Habet ad hunc modum plura Strabo XI, p. 770, quae, tametsi omnia non probo, prudenter sunt disputata. Wess.

Pag. 134. *l.* 6. Ἑκαταῖος) Hecataeus, domo Abderites, περὶ τῶν Ὑπερβορείων commentarios reliquerat in Schol. Apollon. Rhod. II, 677; quos & Aelian. designat H. A. XI, 1, Ἀνθρώπων Ὑπερβορέων γένος, inquiens, καὶ τιμὰς Ἀπόλλωνος ἐκεῖθι ᾄδουσι μὲν καὶ ποιηταὶ, ὑμνοῦσι δὲ καὶ συγγραφεῖς. ἐν δὲ τοῖς καὶ Ἑκαταῖος, οὐ Μιλήσιος, ἀλλ' ὁ Ἀβδηρίτης· & Plinius N. H. VI, 17. Wess.

ibid. Ἐν τοῖς ἀντιπέραν τῆς Κελτικῆς τόποις) Doctissimus interpres *contra Galliam* vertit, ac si Hibernia aut Britannia esset: quam eius versionem Diodorus affirmat L. V, 32; Galliam tamen τῆς Κελτικῆς voce non posse hoc

loco indicari, quae de Arctis, quibus insula fuerit subiecta, deque Borea adduntur, liquido commonstrant. Veteres, necdum exploratis Germaniae, quaeque ad septemtrionem vergunt, locis, uno *Celtarum* nomine omnes eos describebant, qui agros arabant a Gallia in Scythiam usque extensos. Ephoro in Strabon. I, pag. 59, & ceteris, quos antestatus est Philip. Cluver. Ger. A. I, c. 2, auctoribus. Κελτικὴ ergo, ab Hecataeo memorata, maritimam & in septemtrionem porrectam Germaniae regionem indicat; cui cum quodammodo obiecta sit *Sueonia* seu *Uplandia*, venit in mentem eruditissimo O. Rudbeckio Atlant. suae p. 371, insulam hanc, Hyperboreorum sedem, non aliam atque eam arbitrari: quam rem etsi studiosissime agat, & Diodorus illi suffragari videatur, haud iniuria vereor, ne non patriae suae studio nimium dederit: ea certe, quae de Arimaspis, Hyperboreorum vicinis, deque Issedonibus ab Herodoto IV, 13, 33, Pausan. I, 31, Mela III, 4, Plinio N. H. IV, 12, prodita novimus, vix permittent, ut in ultimo Europae septemtrione Hyperboreos quaesitum eamus. WESS.

ead. l. 10. Ἀπὸ τοῦ πορρωτέρω κεῖσθαι τῆς Βορείου πνοῆς) Haec vulgatissima nominis caussa, a poëtis inventa, atque, ut fit, ab eorum interpretibus fabulosius explicita. Doctissimus Rudbeckius Atlant. p. 366, a Suenonum gente nomen arcessit: regnasse enim inter eos veteri aevo regem *Boreum* seu *Boream*, a quo *Oferborne*, i. e. celsissima stirpe geniti, sint dicti: Graecos, moris sui tenaces, *Hyperboreos* Ὑπερβορέους inde exstruxisse; quod eius viri commentum, excogitatum sollertissime, praeter blandientem veri speciem nihil admodum habet, cur adoptes. Equidem illis accessero, qui apud Strabon. I, p. 107, Ὑπερβορέους τοὺς βορειοτάτους φασὶ λέγεσθαι, *Hyperboreos* dictos arbitrantur, quod maxime in septemtrionem vergant; opinorque id nominis primitus adhaesisse Graecorum colonis, qui litus Ponti septemtrionale accolebant: atque ea in re consentientem habeo Th. Sig. Bayer. Chronol. Scyth. p. 345, T. III Comment. Academ. Petropolit. Alia, si desideres, Iac. Perizon. ad Aelian. H. V. II, 26, consule. WESS.

ead. l. 14. Τὸν Ἀπόλλω μάλιστα — παρ' αὐτοῖς τιμᾶσθαι) Tertium hunc Apollinem, Iove tertio & Latona natum, ex Hyperboreis Delphos venisse ferebant in Ciceron. N. D.

III, 23. Colebant eum Hyperborei feftis, dapibus, laetis ominibus & afinorum hecatombis, de quibus Pindar. Od. x Pythionic. & uberius Ezech. Spanhem. in Callimachi Hym. Del. v. 281. WESS.

Pag. 135. *l.* 2. Καὶ ναὸν ἀξιόλογον) Eft & eius templi mentio in his Aeliani H. A. XI, 1: εἶτα κατιᾶσιν εἰς τὸν τοῦ νεὼ περίβολον, μέγιστόν τε καὶ τὸ κάλλος ὡραιότατον ὄντα, nimirum olores, qui eo devolabant, ut una cum citharistis fuo cantu Apollinem celebrarent; quae ferio fi fcripferit Hecataeus, hunc enim Aelianus auctorem habet, Graecorum credulitati egregie illufit. WESS.

ead. l. 10. Πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ Δηλίους) Frugum primitias Hyperborei Arimafpis, illi Iffedonibus, hi Scythis, tibiis, fiftulis citharifque accinentibus, tradebant, donec ab aliis atque aliis acceptae in Graeciam atque Athenas pervenirent, inde vero in Delum, Paufan. I, 31; quae amicitiae Hyperboreos inter & Athenienfes praecipua caufa: Deliis & alia fuit, de qua Herodot. IV, 33. Confer Spanhem. in Callim. Hym. Del. v. 283. WESS.

Pag. 136. *l.* 1. Ἄβαριν εἰς τὴν Ἑλλάδα καταντήσαντα τὸ παλαιὸν) Veniffe hominem in Graeciam, magno veterum confenfu affirmatur: tempus ipfum, fcriptoribus in diverfa tendentibus, necdum certo finitum. Equidem haud eos male inftituiffe credo, qui, Pindarum in Harpocrat. Ἄβαρις fecuti, Croefo aequalem fecerunt: abeft enim ab illo rege, victo Olymp. LIX Perfarum armis, non multis annis Pindarus, natus Olymp. LXV, potuitque adeo de Abari, fuae paene aetatis homine, certiora cognofcere. Eufeb. Chron. p. 148, & Syncell. Chronogr. p. 239, eadem funt fententia, nec longe inde abeft H. Valef. in Harpocrat. p. 83, & Rich. Bentleius Differt. de Phalar. Epift. p. 48. Vide tamen & Pet. Bayle Lexic. Critic. *Abaris.* WESS.

ead. l. 5. Καί τινας ἐξοχὰς γεώδεις ἔχουσαν) In Luna eminentias, rupibus fimiles, animadverterunt fuperioris & noftrae aetatis Aftronomi, fufpicatique funt veteres in Plutarcho de Fac. in orbe Lun. p. 935 C. at haec de Luna, Hyperboreis adeo vicina, ut eminentiae illae terreftres liquido confpiciantur, eiufdem funt generis, cuius Epicureorum fabula de Sole, cum ftridore in Oceanum fe immergente, qui ab Hifpanis exaudiri poffit, apud Cleomedem II, p. 199, & Strabon. III, p. 202. WESS.

ead. l. 9. Μέγαν ἐνιαυτὸν ὀνομάζεσθαι) Nihil hinc demu-

to: quod Codd. quidam praeferunt, ſumtum arbitror ex L. XII, 36, *ἐν δὲ τοῖς εἰρημένοις ἔτεσι τὰ ἄστρα τὴν ἀποκατάστασιν ποιεῖται, καθάπερ ἐνιαυτοῦ τινος μεγάλου τὸν ἀνακυκλισμὸν λαμβάνει. διὸ καί τινες Μέτωνος ἐνιαυτὸν ὀνομάζουσι.* Hinc enim pronum erat *Metonis* adſciſcere atque hanc in orationem inculcare nomen. WESS.

ead. l. 15. Ἀπογόνους ὄντας Βορέου) Boreae, ut compar connubium foret, Hecataeus uxorem dedit Chionem: hoc ſemine orti Boreadae tres, ſinguli VI cubitos alti, Apollini erant ſacri. Ἱεροί εἰσι τῷδε τῷ δαίμονι Βορέου καὶ Χιόνος υἱέες τρεῖς τὸν ἀριθμὸν, ἀδελφοὶ τὴν φύσιν, ἑξαπήχεις τὸ μῆκος, Aelian. inquit H. A. XI, 1. WESS.

Pag. 137. *l.* 7. Οὓς ὀνομάζουσι Ναβαταίους) Conf. infra III, 42, & quae H. Relandus Palaeſt. I, 17. WESS.

ead. l. 12. Εὔκαιρα φρέατα) Ciſternas has diligentius exſequitur L. XIX, 94. WESS.

Pag. 138. *l.* 3. Μόλις εἰς τὴν οἰκείαν σώζονται) Si *μόγις* ex Coiſlin. & Mut. malueris, erit *μετὰ πόνου*, ut Grammatici explicant, ſicuti alterum *βραδέως*. Sed levi haec diſcrimine diſtant, & a librariis frequentiſſime permutantur. Lege Ti. Hemſterhuſ. ad Luciani Iudic. Vocal. cap. 4. WESS.

ead. l. 7. Τὴν ἐλευθερίαν διαφυλάττοντες ἀσάλευτον) Uſus his eſt, ut *βασιλείαν ἀσάλευτον* Epiſt. ad Hebr. XII, 28, explicaret, Iac. Elſnerus. Solet Noſter ea, quae firma ſtabilitaque perennant, hoc vocabulo deſcribere, veluti III, 46, de Sabaeis, *οὗτοι τὴν εὐδαιμονίαν ἀσάλευτον ἔσχον·* & de Sardis, ex oraculo perpetua libertate uſis, V, 15, *συνέβη τὸν χρησμὸν — αὐτονομίαν τοῖς ἐγχωρίοις ἀσάλευτον φυλάξαι·* quare & induciae, quae ſartae & tectae, uti convenerat, manent, *σπονδαὶ ἀσάλευτοι* L. XII, 29. WESS.

ead. l. 13. Πέτρα καθ' ὑπερβολὴν ὀχυρὰ) Haud aliter Strabo XVI, p. 2125, & inferius Diodor. XIX, 97. Huic autem petrae cum urbs eſſet impoſita, eodem & illa nomine appellata, Arabumque metropolis eſt habita, apud Hieroclem Synecdemi p. 721. WESS.

ead. l. 16. Λίμνη τε μεγάλη &c.) Deſcriptionem hanc lacus Aſphaltitae iiſdem verbis repetit L. XIX, 98. Tu de eo H. Relandum Palaeſtin. I, c. 38, adi. WESS.

Pag. 139. *l.* 2. Τὸ μὲν μῆκος σταδίων ὡς πεντακοσίων) Ioſephus B. I. IV, 8, 4, dat illi longitudinem ſtad. IↃLXXX, & latitudinem CL; quem ego ſequendum arbitror. Porro

ad ſententiam nihil intererit, ſive tu mox ἐμβαλλόντων, ſeu ἐκβαλλόντων, receperis; utrumque de fluviis, in mare aut lacum ſeſe evolventibus, rectum eſt, ut ſuperius c. 13, ubi eadem in Codd. varietas. Fluvios autem magnos, qui in lacum influunt, atque a Galeno Simp. Med. Facult. IV, p. 53, deſignantur, Iordanem atque Arnonem eſſe, ſupervacaneum eſt, ut moneatur. Wess.

ead. l. 10. Ἐφ' ὧν δὴ συνήθως &c.) Haud ſcio, utrum praepoſitio hic redundet, an vero alia, ut ἀφ', vel ἐξ, ſubſtitui debeat. Rhod. Ἐφ' ὧ δὲ συνήθως &c.) Poſſet ſine ulla iactura praepoſitio hinc eliminari; nec eiicio tamen, quia ipſe mordicus eam tenet L. XIX, 98, ſed ἐφ' ᾧ ſcribens, quod, cauſam rei innuens, uti Photius Epiſt. 152 oſtendit, probo. Ioſephus B. I. IV, 8, 4, bituminis glebas τό, τε σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος ταύροις ἀκεφάλοις παραπλησίας perhibens, haec egregie illuſtrat, viciſſimque haud leve patrocinium reperit contra eius conatus, qui ταυρείοις ἀκεφάλοις, *pellibus taurinis, capite truncatis*, ſuae orationi ſatis intempeſtive ingerebat. Wess.

Pag. 140. *l.* 4. Ἐπειδὰν ἀναφυσῆσαι συμβῇ) Ἀναφυσηθῆναι, ut XIX, 98, videtur commodius: alioqui ex ſuperioribus arceſſendum erit λίμνης vocabulum, ne ἀναφυσῆσαι fulcro deſtitutum corruat. Wess.

ead. l. 8. Ἀγαθὴ δ' ἐστὶ φοινικόφυτος) Hoc amplector, ipſi Diodoro XIX, 98, probatum, poſitumque ad exemplum Homerici ἀγαθὴ κουροτρόφος Odyſſ. I, 27. Palmas autem laetiſſime provenire prope Hierichuntem, teſtem habemus Ioſeph. B. I. IV, 8, 3; neque aliis deeſſe Arabiae locis, in lacum verſus porrectis, Theophraſt. H. Plant. II, 8, & Auctor geſtorum S. Stephani Sabaïtae c. 11 & ult. quae T. III Act. Sanct. Menſ. Iul. ab Antwerpienſibus inſerta ſunt Ieſuitis, condocefaciunt. Wess.

ead. l. 11. Ἐν αὐλῶνι τινὶ τὸ καλούμενον βάλσαμον) Intelligit αὐλῶνα τῆς Ἱεριχοῦντος, quam vallem haud male expinxit Iuſtin. XXXVI, 3. Erat ad eam oppidum *Engadi*, unde balſamum *Engadenum*. Galen. de Antidot. I, p. 427: διὰ δὲ τὸν τόπον, ἐν ᾧ γεννᾶται πλεῖστον καὶ κάλλιστον (opobalſamum) ἕτερον ὄνομα δεύτερον ἔχον, τὸ Ἐγγαδηνὸν γὰρ ὀνομάζεται, κρεῖττον ὂν τῶν ἐν ἄλλοις χωρίοις τῆς Παλαιστίνης γινομένων. Sic ea lege: nam τὸ Σιγαδινὸν, quod libri oſtendunt, nauci eſt & pravum vocabulum. Id bene, quod & aliis Palaeſtinae in locis gigni addit: circa

enim Scythopolin aetate Ariſtidis T. III, p. 595, naſcebatur. Iam Diodorus quod ſubiungit, nuſquam id alibi terrarum reperiri, id vero ut omnibus perſuadeatur, difficulter tenebit. Videtur enim Arabiae ſtirps eſſe indigena, cuius & regionis Sabaeis Strabo XVII, p. 1124, & Pauſan. IX, 29, Noſterque ipſe inferius III, 45, tribuunt, ac diu ante eos Agatharchides de Rubr. Mar. p. 61; immo Ioſephus Sabaeorum reginae, quae ad Salomonem inviſit, plantam acceptam refert A. I. L. VIII, 6, 6. Verum hac de controverſia Proſp. Alpin. Plant. Aegypt. I, c. 14, & Io. Veſtingius in Opobalſami Vindic. p. 242, plura. WESS.

Pag. 141. *l.* 5. Καὶ σχοῖνον) Reddo ſcriptori vocem ſuam, e qua aut dictantis aut excipientis error σχίνον fecit, quemadmodum & L. V, 41. Σχοῖνος ἀρωματῖτις Strabon. XVI, p. 1095 B. in Arabia laetiſſime germinabat; quare iuncum aromaticum σχοῖνον τὴν ἐξ Ἀραβίας Galen. de Antidot. I, p. 434, & Dioſcorid. I, 16, praecipue praedicant. De Calamo odorato idem I, 17. WESS.

ead. l. 8. Ὀσμαῖς ποικίλαις διείληπται) Et hoc ſuam in ſedem revocavi. Significat, Arabiam refertam & quaſi interſtinctam eſſe illis odoribus, ut cap. 52, V, 14, & in Platonis Phaedon. p. 110 B. WESS.

ead. l. 9. Τὸν προσφιλέστατον — λιβανωτὸν) Vide V, 41. WESS.

ead. l. 15. Καὶ κριβάνων ὑπάρχειν ἐκκαύματα) Phrynichus & Thomas M. κρίβανον tuentur, ad vocis veriverbium & originem provocantes, quam tamen diverſam Schol. Ariſtoph. Acharn. v. 86 edit. Ἐκκαύματα ſunt *cremia*, *arida ſarmenta*, quae igni admota flammam cito concipiunt. Theophraſtus libro de Igne p. 436: ἡλίου φῶς — τῇ λεπτότητι διαδυόμενον εἰς τὸ ἔκκαυμα· pro quo ſaepius ipſe atque alii ὑπέκκαυμα· quomodo Plutarch. T. II, p. 787, οὕτως ἔστι καὶ δόξης καὶ φλογὸς οὐ χαλεπὴ σωτηρία καὶ τήρησις, ἀλλὰ μικρῶν ὑπεκκαυμάτων δεομένη· & Ioſeph. A. I. XVII, 10, 6; ſed ſignificatione tralata, ut in Aelian. Epiſt. 15, Plutarcho T. II, p. 117 A. 610 C. WESS.

Pag. 142. *l.* 1. Μικρῷ δείγματι ὑπάρχοντα) Δεῖγμα eſt *exemplar*, *ſpecimen*, quod rerum venalium ſolet proponi & circumferri; unde forum Athenis, εἰς ὃ τὰ δείγματα ἐκομίζετο, dicebatur δεῖγμα, ſicuti & Rhodi infra XIX, 45, & δείγματος χάριν, quorum exiguum ſpecimen prae-

betur, de quo If. Cafaub. in Athen. I, 22, & VI, 4, & Cl. Salmaf. Obfervat. ad Ius Att. & Rom. cap. 17, pag. 383. Wess.

ead. l. 5. Τερέβινθος ἄπλατος) Ἄπλετος, ut infra non femel, poëticum eft, *infinitum, immenfum, copiofiffimum* fignificans. Ἀγύραιον vero, quod fequitur, quid fit, Phyficis & Botanologis explicandum remitto. Qui nos etiam docebunt, utrum *Agyratum*, vel etiam *Ageratum*, non adeo ignotum, fit retinendum, an vero *Gyraton* vel *Boraton* pro authentico habendum. Rhod. Parum abeft, quin fufpicer in hac Rhodomani nota quaedam deficere; voluit, puto, ἄπλατον effe poëtarum, non alterum, quo Polybium, Apollodorum, Plutarchum, plurefque alios ufos fuiffe novimus. Prius poëticum videri, docebit Pindar. Od. I Pythonic. vf. 40, & quae ibi Critici; confundi vero atque alterius locum occupare, inferius L. IV, 21. Wess.

ead. l. 8. Καὶ τὸ καλούμενον Βόρατον) Ita correxi, obfecundans Cl. Salmafio in Solin. p. 670, *fic legendum* decernenti *ex libris; herbam enim Sabinam, hoc eft* βραθὺ, *vocatam etiam* Βόραθον *tradere Diofcoridem.* Id quidem ego in Diofcoride non reperio, qui L. I, 104, βράθυς, ἔνιοι βάραθρον καλοῦσι, prave fortaffe, &, uti vir eruditiffimus cenfuit, emendandum; nec muto tamen fententiam, quia Lexicon Botanicum in Append. Gloffar. Graec. Med. p. 41, Βοράτη feu βόρατον, κέρδος μεγάλη καὶ ἀγρία κυπάρισσος· cui confentiunt Gloffae Nicomedis Iatrofophiftae apud Salmafium. Recte ergo Symmachus, cuius rei commodum me admonet I. I. Wetftenius, exponit Pfalm. CIII, 17, Hebraeum *Berofchim*, βόρατον, & Aquila Cantic. I, 17, *Berotim*, βορατῖναι, vocis originem liquido oftendentes. Wess.

ead. l. 12. Δύο καὶ) Lege διό. Rhod.

Pag. 143. *l.* 2. Τὸ διατηκόμενον — συῤῥεῖ &c.) Quae impedita ante erant, nunc credo bene habent. Articulum dumtaxat loco movi, in ceteris Coisliniani Cod. veftigiis inhaerens; cuius tamen & Mut. ἁρμὰς, etfi illis auxilio Hefychius effe poffit, non recipio. Wess.

ead. l. 3. Συῤῥεῖν) Forte συῤῥοῦν. Rhod.

ead. l. 6. Ἄπυρος χρυσὸς) Aurum hoc accuratius defcribit, τὸν αὐτοφυῆ, inquiens, καὶ καλούμενον ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ἄπυρον· κατὰ δὲ τὸ μέγεθος ἐλάχιστος μὲν εὑρίσκεται παραπλήσιος πυρῆνι, μέγιστος δὲ οὐ πολὺ λειπόμενος βασιλικοῦ καρύου. *Sponte fua natum, quod ab eventu*

apyrum nominatur; cuius minimum fruſtum nucleo par eſt, maximum nuce regia haud multo inferius, Lib. III, 44. Quod, quoniam rarius olim per Graeciam, verſipellis Iuppiter induit, in puellae ſinus influxurus. Euripid. Danaë v. 30:

Σαφῶς δὲ πείθειν οὐκ ἔχων, εἰς μηχανὴν
Τοιάνδ' ἐχώρησ', ὡς ἄπυρος χρυσὸς γεγὼς,
Ποθεινὸν εἰδὼς τοῦτο κτῆμα τοῖς βροτοῖς,
Διὰ στέγους ῥεύσειεν ἐν χερσὶν κόρης.

ubi I. Barneſ. cauſam nominis exponens, & *rude atque ignis expers* eſſe negans, audiendus non eſt. Re vera enim non in Arabia tantum, ſed ipſa in Hungaria reperitur eiuſmodi aurum, nec levis ponderis, atque ita politum, ac ſi fuſum & artificis manu exaſciatum foret, ut exemplis bene multis in Auraria Romano-Dacica c. 2 declaravit Samuel Koeleſerus. Reliqui autem auri ex ramentis excoquendi modum & morem Georg. Agricola L. IX Rei Metall. p. 311 & 318 oſtendit. WESS.

Pag. 144. *l.* 1. Ἡ προσορίζουσα τῇ Συρίᾳ) Illuſtrat haec S. Bochartus P. I Hieroz. III, 1, pag. 722. Conf. inferius III, 42. WESS.

ead. l. 5. Βαβυλώνιοι τίγρεις) De his nihil praecipuum legere memini: multo certe cognitiores ſunt Hyrcanae & Indicae; quamquam de illis haud pauca quoque veteres, quae rerum uſus falſi arguit, docente Iſ. Voſſio in Melae L. III, 5. WESS.

ead. l. 8. Μίγματα χηνῶν καὶ καμήλων) Mendum nimis enorme. Quid enim Struthocamelo cum anſere? cum a Strutho, *paſſere*, nominis & naturae dimidium referat. Στρουθῶν ergo reſtituendum, vel χηνῶν in πτηνῶν convertendum eſt, ad quod proxime alludit vox adulterina. RHOD. Poſteriorem doctiſſimi viri coniecturam probavit Iob. Ludolfus Comment. in Hiſt. Aethiop. p. 161; priorem ego praeferrem, ſi Poggium a ſcripto libro nihil abiiſſe liqueret, vertentem, *qui ex ſtruthione cameloque conſtant, unde & nomen trahunt:* eſt enim, ut Oppian. Cynegetic. III, vſ. 483 ait:

Ἀμφίδυμος, μέγα θαῦμα, μετὰ στρουθοῖο κάμηλος. WESS.

ead. l. 9. Νεογονεῖ) Pro νεογονεῖ lego νεογενεῖ. RHOD.

ead. l. 12. Ἀπαραλλάκτους κατὰ τὸν τύπον &c.) Heſychius: ἀπαραλλάκτῳ, ὁμοίῳ, κατὰ μηδὲν παραλλάσσοντι. Vide I, 91. WESS.

Pag. 145. *l.* 2. Κατὰ τῆς γῆς ὠκέως ἀκροβατεῖ) Ad ver-

bum, *alte*, vel, *fublimi greffu incedit.* Sed longe ἐμφατικώτερον & meo iudicio verius ἀεροβατεῖ, *aerios quafi greffus facit.* RHOD. Poffet Rhodom. coniecturae robur conciliare Oppianus Cyneg. III, vf. 490, de Struthocamelis,

'Αέρος ὑψιπόροισιν ἐπιπλώουσι κελεύθοις,

five aëris fublimibus viis eas quafi innatare canens, nifi Diodorus intercederet, fuum ἀκροβατεῖν explicans III, 27, μικρὸν ἄκροις ποσὶ τῆς γῆς ἐπιψαύειν, *fummis pedibus terram obiter ftringere.* Quod & haec Aeliani H. A. II, 27, affirmant, ἡ στρουθὸς ἡ μεγάλη, λασίοις μὲν τοῖς πτεροῖς ἐπτέρωται, ἀρθῆναι δὲ καὶ εἰς βαθὺν ἀέρα μετεωρισθῆναι φύσιν οὐκ ἔχει· θεῖ δὲ ὤκιστα. WESS.

ead. l. 4. Τοὺς ὑποπίπτοντας — ἀποσφενδονᾷ) Iubent fcripti Codd. haec in integrum reftitui, ipfo fuffragante fcriptore Lib. III, 27, & Aeliano, qui H. A. Lib. IV, 37, εἰ δὲ ἁλίσκεται, *Struthocamelus*, τοὺς παραπίπτοντας λίθους εἰς τοὐπίσω σφενδονᾷ τοῖς ποσί· quem Phile fequitur C. IV, 10. WESS.

ead. l. 10. Μηδ' αὐτὸ βλέπεσθαι διαλαμβάνον) Vulgatiffima ea fama fuit; quare Oppianus cum de fciaena, quae occultato capite fefe prorfus videri non poffe opinatur, Halieut. IV, 621, dixiffet,

—— Κάρη δ' ἄρα δίζεται οἷον
Φράξασθαι· κεφαλὴν δὲ κατακρύψασα καὶ ὄσσε
Ἔλπεται οὐχ ὁρόωσα λαθεῖν ὁρόωντος ἐφορμήν·

mox de ftruthocamelo, fimili ftultitia caput obnubente, vf. 630 fubnectit:

Τοῖα δὲ καὶ Λιβύης πτερόεν βοτὸν ἀγκυλόδειρον
Νήπια τεχνάζει. ———

Vide Conr. Rittersh. haec Diodori & Claudiani II in Eutrop. 314 eadem de ave non negligentem:

—— *Oblita fugae, ftat lumine claufo*
Ridendum revoluta caput, creditque latere
Quem non ipfa videt. ——— WESS.

Pag. 146. *l.* 7. Τῷ μὲν γὰρ μεγέθει μικρότεραι &c.) Camelopardalin longe melius defcribunt Oppian. Cyneg. III, 468, Philoftorg. H. E. II, 11, & Profp. Alpin. Rer. Aegypt. IV, c. 10; e quorum confenfu magnum in his errorem, animadverfum quoque ab Antonio Conftantio Epiftola ad Galeottam Manfredum, ineffe apparet: eft enim Camelo par & collo longiffimo. Habebit tamen aliquid excufationis, fi cum Iob. Ludolfo dixeris, veteres hoc ani-

mal oratione ſua expinxiſſe, non ex iuſta ſua magnitudine, ſed parvum forte & pullum, quod adulta animalia difficulter transferantur: itaque eos adſpectu externo contentos, de aetate nihil inquiſiviſſe, in Comment. ad Hiſt. Aethiop. p. 149. Adde Ang. Politiani Obſerv. c. 3. Wess.

ead. l. 12. Τὴν οὐρὰν μακρὰν ἔχουσαι) Niſi μικρὰν ſcripſeris, & hic peccatum eſt. Recte Oppian. Cyn. III, v. 480:

Οὐρὴ δ' αὖτ' ἐλάχεια, ϑοαῖς ἅτε δορκαλίδεσσι.

Nam ἐλάφειαν ibi qui legunt, a vero longiſſime abſunt; docente S. Bocharto P. I Hierozoic. III, 21, pag. 906. Wess.

ead. l. 14. Τραγέλαφοι καὶ βούβαλοι) Iungunt haec Alexandrini quoque interpretes Deuteron. XIV, 5. Dubitarunt tamen veterum plures, fueritne in rerum natura τραγέλαφος, ſeu *hircocervus?* Sed iniuria: vidit enim Lutetiae Pariſiorum *tragelaphum, cornua plane cervina gerentem, mentumque promiſſa hirtum barba & villoſos armos, velociſſimi in primo curſu impetus, ſed cito deficientis,* Cl. Salmaſius in Solin. p. 162; vidit alium Edm. Chishull. Antiq. Aſiat. pag. 72; ut merito eius animalis patrocinium profeſſi ſint S. Bochart. P. II Hieroz. VI, 1, & Ezech. Spanhem. Diſſ. IV de Uſu Numiſm. p. 200. Wess.

Pag. 147. *l.* 4. Καλῶν ζώων φύσεις γεννᾷν) Habet in hanc rem notabilia Aelian. H. A. X, 13. Wess.

ead. l. 10. Ἐξηλλαγμένων τοῖς τε μεγέθεσι) De illis copioſe L. III, 35. Wess.

Pag. 148. *l.* 2. Τοὺς γὰρ κρυστάλλους λίθους ἔχειν &c.) Non male haec dici, Io. Iac. Scheuchzerus, de Cryſtalli origine & natura egregie diſputans, profitetur Itin. Alpin. IV, p. 253, & ante eum Io. de Laet I de Gem. & Lapid. cap. 15. Verum aliud eſt, quod haud levem hic moleſtiam creat. Plinius N. H. XXXVII, 2, non alibi Cryſtallos reperiri ait, quam ubi maxime hibernae nives rigent, glaciemque eſſe certum eſt: qua quidem in re adverſarios habet haud paucos; liquet tamen, optimas in illis locis naſci, quae frigore horrent; praeterea de Cryſtallis ea Diodorus praedicat, quae earum ingenio non bene congruunt, cuiuſmodi ſunt, ἀσήπτους διαμένειν, & pluribus a natura coloribus imbui. Quae omnia cum animadvertiſſet Cl. Salmaſius, *quid ſi,* inquit, *κρυστάλλους λίθους de omnibus gemmis in modum vitri tralucidis uſurpavit, quas generatim ex humore perſpicuo & vi caloris divini coacto formari dicit, variis*

autem coloribus imbui, hoc est, πολυμόρφως βαφῆναι ἀναθυμιάσει πνεύματος. *Id per species deinde explicat, ut in Smaragdis, Beryllis, Chrysolithis, & Carbunculis.* Τὰς γὰρ σμαράγδους, *inquit,* καὶ τὰ βηρύλλια διὰ τὴν ἀπὸ τῶν θείων βαφὴν καὶ συγχρώζεσθαι. *Ergo & Smaragdi & Berylli, ceterique, qui ibi nominantur,* κρύσταλλοι λίθοι, *id est, translucidi, sed varie colorati ac tincti, prout variis inficiuntur solis exhalationibus.* Τὴν ἀπὸ τῶν θείων βαφὴν *vocat a divinis tincturam, non a* sulphure, *ut vulgo vertunt*, in Solin. pag. 145. Quae ego sollerter disputata maximam partem probo: namque & Strabo XV, p. 1045 A. κρυστάλλων παντοίων nomine gemmas lapidesque Indiae pretiosos, ut idem Salmas. p. 769 ostendit, complectitur, & Aelian. H. A. XV, 8, Indiae gemmam κρύσταλλον ὀρυκτὸν appellat. Id male, quod Rhodom. redarguit, qui ἀπὸ τῶν θείων *a sulphure* verterat: quae enim adduntur, διὰ τὴν βαφὴν καὶ σύνδεσιν, quorumque partem vir doctissimus neglexit, iure optimo fecisse commonstrant. Wess.

ead. l. 10. Ἡλίου θερμότητος) Substituendum e margine θερμότητι. Rhod.

ibid. Ὑπὸ καπνώδους ἀναθυμιάσεως ἡλίου θερμότητι) Plinius H. N. XXXVII, 9, de Chrysolithis: *Sunt in hoc genere capniae, sunt vitreis similes, veluti croco refulgentes.* Confer Anselm. Boëtium Lap. & Gemm. II, c. 65. Wess.

ead. l. 12. Τοὺς ὀνομαζομένους ψευδοχρύσους &c.) Ψευδόχρυσος est aurum arte ementitum, cui nullus hic quidem locus. Omnino ψευδοχρυσολίθους, quod & Salmasio in mentem venit ad Solin. p. 769, reliquerat, aut certe λίθους subintelligi voluerat, *vitreos* designans, *qui a veris visu discerni non possunt*, quosque *tactus deprehendit tepidior in vitris*, ut Plinius ait XXXVII, 9. Vitro enim tincto olim, ut nunc, gemmae adulterabantur, atque id βαπτόμενος κρύσταλλος. Adde Io. de Laet de Gemm. & Lapid. I, 13. Mox φασὶν ἀποτελεῖν recte coniecit L. Rhodomanus, idque invitis Codd. probavi. Wess.

ead. l. 15. Τῇ πήξει φύσιν ἀποτελεῖν) Φασὶν auctorem scripsisse, nihil ambigo. Quae enim alias constructio? quae sententia? Cum disputatione hac confer, quae Aristoteles L. V, 6, περὶ Ζώων γενέσ. de coloribus animalium scribit. Rhod.

Pag. 149. *l.* 6. Καὶ δυσερμηνεύτους — χρόας) Quas vix oratione explices, δυσερμηνεύτους λέγειν, ut loquitur au-

ctor Epist. ad Hebrae. V, 11. Artemidor. Onirocrit. III, 67: *τοῦτον οὖν τὸν τρόπον καὶ οἱ ὄνειροι μεμιγμένοι εἰκότως εἰσὶ ποικίλοι καὶ τοῖς πολλοῖς δυσερμήνευτοι.* WESS.

ead. l. 11. Ποικιλίαν ἔβαψεν) Coniectura hoc fuerat assecutus, ut ex versione & notarum addendis apparet, L. Rhodomanus. Nunc citra dubium res est. WESS.

Pag. 150. *l.* 2. Τὰ μὲν γὰρ χρώματα τὸ φῶς ἀπεργάζεσθαι) Multo haec distinctius & accuratius explicuerunt nostrae aetatis philosophi, praeterque alios Pet. Musschenbroek Physic. §. 11, 24 &c. WESS.

ead. l. 8. Ἡ Παρία Λίγδος) Quid hoc? An non λίθος etiam vulgo Graecorum est notissimum? Λίγδος tamen ap. Favorinum Camertem quid sit indagare poteris, ὡς ἐν ἑτοιμοτάτῳ. Cui tamen nihil hic loci conceditur. RHOD. Vidi quendam virum doctum, qui contendebat legendum Παρία λίθος. Ego tamen credo se bene habere vulgatam lectionem. Est enim in Paro insula mons Λίγδος nomine, unde exscindebatur candidissimum illud marmor, quod Λύγδινον & Πάριον dicebatur, & ipsum marmor Λίγδον etiam dictum fuisse a montis nomine suadet Anacreon, qui Λύγδινον τράχηλον pro candido posuit. Philostratus etiam in Iconum prooemio Λυγδίνην & Παρίαν λίθον pro eodem posuit. Ergo si quid mutandum, pro Λίγδος legendum Λύγδος. Talia dubia parit Iotacismus. PALM. Ἡ Παρία Λύγδος) Occupavit haec Salmas. in Solin. pag. 394, ubi & Plinio XXXVI, 8, *Lygdinos in Paro repertos amplitudine, qua lances craterasque excedant, antea ex Arabia tantum advehi solitos*, egregie restituit, probante, sed Salmasium auctorem dissimulante, Harduino, & lapides Arabicos candidissimos nitidissimosque, quibus Pariam Lygdum cedere Noster ait, Lygdinos a Plinio & Arriano nuncupatos esse docet. Quare & ego, cum *candidam Lygdon* & *nitentem Lygdon* Martial. VI, 13 & 22, & φάρεα νυμφῶν Λύγδινα pro candidissimis poëta Antholog. VI, 4, Servius etiam Aen. I, 597, etsi Pancrat. Masvicii editio aliud sectetur, *Parium* & *Lygdinum* lapidem eundem dixerit, non veritus sum Diodoro, quod olim ipse probaverat, reddere. Tu plura de Lygdino lapide si desideres, consule eruditum Blasii Caryophili de Marmor. Antiq. Commentarium p. 48, & Olear. ad Philostrati Icon. p. 763. WESS.

Pag. 151. *l.* 1. Πλείστης θερμασίας κεκοινωνηκὸς) Vid. I, 7. WESS.

ead. l. 6. Αἱ δὲ τῆς Συρίας ἐσχατιαὶ ψιττακοὺς) *Psittacos* in Syria nasci, rem esse paradoxam, sed & plane falsam, S. Bochartus P. II Hieroz. II, 30, p. 342, asseverat; locumque adeo hunc de mendo sibi esse suspectum, nec succurrere tamen, quid sit reponendum; cui assentiri non possum. *Syria* hoc loco Assyria est, quae saepe id sibi nomen usurpavit apud veteres, uti ad huius libri cap. 3 admonitum est: in Assyriae finibus erat urbs *Sittace* sive *Psittace*, unde adiacenti regioni Sittacenes & Psittacenes cognomen; quod unde tandem abstulit, nisi ab avibus, quas *Sittacos* & *Psittacos* appellitare consueverunt? Stat a meis partibus contra virum doctissimum P. D. Huetius Comment. De Navigat. Salom. c. VII, 6. WESS.

ead. l. 8. Καὶ ποικίλας συγκρίσεις) Non deerunt fortasse, qui συγκράσεις praeferent; quorum ego suspicionem improbo. Vid. I, 7. WESS.

ead. l. 13. Πρὸς ἀνατολὰς κεκλιμένης) Dedi scriptis libris, etsi alterum pro inepto non putem, ut hoc pristinam in sedem immigraret. Τόπους πρὸς ἄρκτον κεκλιμένους I, 27; πρὸς δυσμὰς μέρη κεκλιμένα inferius cap. 54 huius libri; & τοὺς πρὸς ἑσπέραν κεκλιμένους V, 79, ipse Diodorus habet; ut supervacaneum sit, alios ad opem ferendam arcessere. WESS.

Pag. 152. *l.* 2. Αὐχμηροὺς καὶ μικροὺς) Πικροὺς in contextum recipiendos esse, relatio infra mihi fere persuadet, ubi γλυκύτητα ad πικροὺς, μέγεθος ad αὐχμηροὺς respectum habere videtur; nisi tamen τὸ χυμοὺς τῷ αὐχμηροὺς oppositum. RHOD. Sermo si esset de Aegyptiis palmis, quarum circa Delta fructum Strabo XVII, pag. 1173 C. οὐκ εὔβρωτον sive edulem esse negat, fortasse a vulgata scriptura abirem: nunc nihil muto. Vult credo idem, quod Plinius H. N. XIII, c. 4, his verbis: *In totum arentes Thebaïdis atque Arabiae, macroque corpore exiles, & assiduo vapore torrentes, crustam verius, quam cutem obducunt.* WESS.

ead. l. 4. Καρυωτοὶ προσαγορευόμενοι) *Caryotae maxime celebrabantur, & cibo quidem, sed & succo uberrimae*, proveniebantque in Syria Palaestina proxime Hierichuntem: *nobilitas* earum, Plinius ait, *in Iudaea, nec in tota, sed Hierichunte maxime.* Atque hunc terrae eius tractum Diodorus respicit, sicuti & Theophrastus H. Plant. II, 4: τῆς Συρίας δὲ τῆς Κοίλης, ἣν Ἰουδαῖοι πλείστην τυγχάνουσι ἔχοντες, ἐν τρισὶ μόνοις τόποις ἀμμώδεσιν εἶναι τοὺς δυναμένους

θησαυρίζεσθαι. Plura de Caryotis Ezech. Spanhem. Differt. VI de ufu Numifm. p. 350. WESS.

ead. l. 6. Τούτων δὲ πολλῷ μείζους &c.) De Arabicis omnibus id verum non eft, neque etiam de Babyloniis. *Regiae* quae dicebantur atque ἐν μόνῳ τῷ Βαγώου κήπῳ, fic enim optime Theophrafti verba Salmaf. in Solin. p. 928 conftituit, five uno in horto Bagoae Babylone nafcebantur, clariffimae omnium erant & ampliffimae. WESS.

ead. l. 10. Ἅμα καὶ τὴν ὄψιν τέρπεσθαι) Plutarchus Sympof. VIII, c. 4, Syriae Aegyptique palmam ὄψει τε θεαμάτων καὶ γλυκύτητι τραγημάτων πάντων ἥδιστον effe fimili fententia ait, neque longe hinc diftant, quae Mofes de arbore, cuius efus primis hominibus prohibitus fuit, Genef. III, 6, *Thobh haez lemaachol vetaavah hu laenaim*, καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρῶσιν, καὶ ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν, ut Alexandrini interpretes vertunt: quae cum adeo congruant ac conveniant, non abfurda fortaffe fufpicio erit, fatalem eam arborem, e cuius comefo fructu mali omnis contagio humanum genus infecit, palmam fuiffe: paradifi fitus, & plura, quae mihi in mundo funt, coniecturae robur conciliarent, fi in re adeo a noftra aetate remota, & nunquam certo definienda, verba perdere vellem. Id obiter admonendum, ψυχαγωγῆσαι Diodorum ad vifum & guftum, qui recreat atque exhilarat, faepe transferre, ut fuperius c. 10, & III, 49. WESS.

ead. l. 13. Ψιλὴν πανταχόθεν) Rhodomanum, vertentem *glabrum*, non laudo; neque enim eiufmodi palmae ftipes. Plinius H. N. XIII, 4: *Reliquae teretes atque procerae, denfis gradatifque corticum pollicibus, ut orbibus faciles fe ad fcandendum orientis populis praebeant; vitilem fibi arborique indutis circulum.* Sic recte Harduinus; qui ampliorem meruiffet laudem, fi praecipuam loci emendati partem Iac. Palmerio Exercitat. p. 573 acceptam retuliffet. *Pollices* autem Plinius vocat, protuberantes ex cortice eminentias, quae, virgis vel amputatis vel decidentibus natae, arboris truncum undique incingunt: quare ψιλὴ πανταχόθεν, quod recto ftipite furgat & foliis virgifque nudo. WESS.

ibid. Ἀκρόκομα δ᾽ ὄντα) Explicat Plinius, palmarum *coma omnis in cacumine*, & Euftath. ἐν ἄκρῳ ἄνω κομῶντες. In Dionyf. Periegef. 1010:

— — — Ἔνθα τε πολλοὶ
Ἀκρόκομοι φοίνικες ἐπηρεφέες πεφύασι.

& fragmentum Orphicorum in Plutarchi Sympof. VIII, 4: Ζῶον δ' ἶσον ἀκροκόμοισι φοινίκων ἔρνεσι. Wess.

ead. l. 15. Τοὺς ῥάδικας ἔχει περικεχυμένους) Haud fcio, an coniectura ductus Cl. Salmafius in Solin. pag. 934 haec citans legerit τοὺς σπάδικας. Mihi quidem certe liquet, nihil hic effe innovandum. Ῥάδικες funt virgae ex palmae fummo vertice prominentes, ῥᾶβδοι Theophrafto H. Plant. II, 4; quo rarioris vocabuli ufu Nicander Alexiph. vf. 57 νέον ῥάδικα πολυκνήμοιο virgam, ramulum, ῥᾶβδον, ut Scholiaftes, polycnemi, & verf. 331 ῥάδικα κακοφλοίοιο κονύζης, ramufculum conyzae malae olentis dixit. Wess.

Pag. 153. *l.* 2. Σχηματισμὸν ἀποτελεῖ λαμπάδος ἀπαιθυσσομένης) Vertit doctus interpres, *ardentis formam lampadis oftentant.* » Atqui fi fponte fua lampas ardere fina» tur, in rectum furgentem mittet flammam, nec inftar » efficiet palmae comas fuas in alterum latus nutabun» das inclinantis. Λαμπὰς ἀπαιθυσσομένη fax eft, five » lampas, quam ventus percellit, aut flatus hominis even» tilat, ita ut flammam eius in alteram partem compulfet. » Hefychius: αἰθυσσομένη, ῥιπιζομένη. Αἰθύσσειν, ἀνασείειν. » Σοφοκλῆς Σίνωνι. » Hactenus Salmaf. in Solin. p. 939; neque iniuria. Habet ἀπαιθύσσειν Etymolog. etfi diverfiore fententia; ἀναιθύσσειν Euripid. Troad. verf. 344 de Vulcano funeftam facem ventilante,

Ἀτὰρ πικράν γε τήν δ' ἀναιθύσσεις φλογά.

Simplex vero αἰθύσσειν latet in his Orphei Argon. v. 899:

Αὐτὰρ ἐπὶ σταθμοῖο πυλῶν τηλῶπις ἄνασσα
Ἵσταεν αἰθύουσα πυρὸς σέλας. —

Paulo ante Codd. meliores fecutus ἐφ' ἓν malui. Wess.

ead. l. 10. Σκηνήτην βίον ἡρημένων) Vide fupr. cap. 40. Porro θρεμματοτροφοῦντες ἀγέλας μεγάλας, fuffragante fermonis genio, amplexus fum. Wess.

ead. l. 15. Ἀερίοις τὸ μέγεθος) Dixi de Diodori hoc idiotifmo L. I, 33. Wess.

Pag. 154. *l.* 2. Πρὸς τὰς ἀπὸ τῶν ἄρκτων σημασίας &c.) Sic folebant in locis defertis & arenofis. Curtius VII, 4, 28: *Itaque qui tranfeunt campos, navigantium modo noctu fidera obfervant, ad quorum curfum iter dirigunt*, cum Freinsh. nota. Euftath. in Homer. p. 1535: ὅτι δὲ οὐχ' οἱ ποντοποροῦντες μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ πεζῇ βαδίζοντες, πρὸς ἄστρα τοῦτο ἐποιοῦν, δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡ παροιμία τὸ ἄστροις σημειοῦσθαι ὁδόν· ἤγουν μακρὰν ὁδὸν βα-

δίζειν καὶ ἐρήμην· in quibus quod de Sophocle ait, reperies in poëtae eius Oedip. Tyrann. verf. 805. Proverbium dabit Liban. T. I, pag. 347, ubi Timon, poftquam urbi valedixerat, in agro & folitaria vita acquiefcens, τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὸ βῆμα, καὶ τοὺς ἐνταυθοῖ θορύβους, ἄστροις, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, τὸ λοιπὸν τεκμαιρόμενος· & Aelian. H. A. VII, 48, de Androcle, qui in Libyae interiora fugiens, τὰς μὲν πόλεις ἀπελίμπανε· καὶ τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον, ἄστροις αὐτὰς ἐσημαίνετο. Quae exempla id quidem certe oftendunt, de illis ufurpari, qui longiffime recedunt, & ea in loca fe abdunt, unde, nifi ex aftris coniectura fumta, de urbium aliarumque rerum ftatu vix quidquam affequantur. Prave ergo mutant haec Aeliani H. A. II, 7, τοὺς δὲ ἡμιόνους καὶ τὸ δεῖπνον τὸ ἐξ αὐτῶν σημαίνεσθαι τὸ ἐντεῦθεν, τὸ τοῦ λόγου τοῦτο, ἄστροις· id enim fignificat, bafilifcum a mulis eorumque epulo, quantum plurimum poteft, fefe feiungere, & fecretiffimas fpecus captare. Adde Schol. Aefchyli Suppl. vf. 398, & D. Erafmi Adag. p. 126. Wess.

ead. l. 5. Καὶ παντοδαπῶν ἐμπόρων) Ammian. XIV, 8: *Huic* (Syriae Palaeftinae) *Arabia eft conferta, ex alio latere Nabataeis contigua: opima varietate commerciorum, caftrifque oppleta validis & caftellis.* Quibus adftrue ex Noftri III, 42. Wess.

Pag. 155. *l.* 2. Τὰς μεγάλας — οὐρὰς ἐχόντων) Defcribuntur ab Herodoto III, 113, pluribufque aliis in S. Bocharti P. 1 Hierozoic. II, 45. Wess.

ead. l. 6. Διὰ τοῦτο διτύλων ὀνομαζομένων) Τύλοι funt tubera. Hefychius, Τύλοι, τὰ τῶν ἀχθοφόρων ἐπὶ τῶν ὤμων τυλώματα· quae quia bina in camelorum horum dorfo, δίτυλοι dicuntur, & parili ex caufa δίκυρτοι, auctori Geoponicor. XVI, 22; quam vocem qui Diodoro inculcare fuftinuerunt, operam profecto fruftrati funt, recteque adeo reprehenfi ab eruditiffimo S. Bocharto P. 1 Hieroz. II, 4, p. 87. Quae vero hic de camelis Arabicis, ea Plinius & Ariftoteles de Bactrianis, ficuti idem animadvertit; Diodoro tamen accedunt & recentiores fcriptores, qui Arabiam adierunt, & veteres numi, de quibus Ezech. Spanhem. Differt. IV de Numif. ufu p. 185. Wess.

ead. l. 11. Αἱ δὲ ἀνάκωλοι καὶ λαγαραὶ &c.) De horum vera fententia non convenit Salmafio & Bocharto: ille ad Solin. p. 693 ἀνακώλους καὶ λαγαρὰς explicat, quibus lon-

ga crura ac substricta corpora: ἀνακώλους tunicas esse breves, quae crura non tegunt, sed crurum tenus demissae ea relinquunt aperta, ita ut iis induti videantur ἀνάκωλοι· hic P. II Hieroz. II, 4, p. 88, *breves & constitutione graciles* vertit; cui & ego adstipulor; tum quod ἀνάκωλοι χιτωνίσκοι in Plut. T. II, p. 261 F. sint tunicae perbreves, & χιτὼν ἀνάκωλος γυναικεῖος, quae vix ultra genua descendit in Etymologi Ἐπιγονατίς· tum ob Schol. Vat. & Reg. has partes amplexum; tum etiam quod dromades Cameli ceteris revera sint breviores, nec cruribus nitantur ita longis. Vide Leonem Africanum & Prosp. Alpin. Rer. Aegypt. IV, c. 7. WESS.

ead. l. 12. Καὶ διατείνουσι πλεῖστον ὁδοῦ μῆκος) Distinctius de camelis dromadibus inferius L. XIX, 37. Quae sequuntur, Diodorum ita reliquisse autumo, καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἀνύδρου —— συντελουμένης ὁδοιπορίας· qua in coniectura duces habeo Codd. vetustos. WESS.

Pag. 156. *l.* 1. Τοξότας ἄγονται δύο) Livius XXXVII, 40: *Ante hunc — — — & cameli, quos appellant dromadas: his insidebant Arabes sagittarii gladios habentes tenues, longos quaterna cubita, ut ex tanta altitudine contingere hostem possent.* Quibus consentit Appian. Bell. Syr. pag. 173, Plinius H. N. VII, 18; ut imprudentiam excusare non possit Prosp. Alpinus R. Aegypt. IV, c. 7, contra Plinium stans & dromadum in bello usum negans. WESS.

ead. l. 6. Ἀλλὰ πολλὰ) Ἀλλ' οὖν rectius. RHOD.

ead. l. 11. Ἰαμβοῦλος ἦν ἐκ παίδων παιδείαν ἐζηλωκὼς) Fabulator fuit egregius, animumque ad ea scribenda appulit, quae mira & prodigiosa in Oceani insulis reperiebantur, quaeque commentitia esse nulli non apparebat, ut lectores his fabellis exhilararet: γνώριμον μὲν ἅπασι τὸ ψεῦδος πλασάμενος, οὐκ ἀτερπῆ δ' ὅμως συνθεὶς τὴν ὑπόθεσιν, de eo Lucianus ait Ver. Hist. I, cap. 3. Quare Diodoro paene succenseo, huiusmodi nugis historias suas distinguenti & ornanti. Iambuli & Io. Tzetzes commeminit Chiliad. VII, 727; sed quae ex eius scriptis profert, ea omnia Diodoro debet. WESS.

ead. l. 13. Ἔδωκεν ἑαυτὸν ἐπὶ τὴν ἐμπορίαν) Perplacuit hoc genus Diodoro. Sic XVI, 5, μετὰ δὲ ταῦτα δοὺς ἑαυτὸν εἰς βίον εἰρηνικόν· & XVII, 108, de Harpalo, δοὺς δ' ἑαυτὸν εἰς τρυφήν· XVIII, 47, δόντες δ' ἑαυτοὺς εἰς λῃστείας καὶ καταδρομὰς &c. quae omnia sectam atque in-

ſtitutum, quod erant ingreſſi, ſollerter exprimunt. WESS.

Pag. 157. *l.* 5. Εἰς καθαρμὸν τῆς χώρας) Hanc in rem quae faciunt, copioſe diſputavit Lamb. Bos in 1 ad Corinth. IV, 13. WESS.

ead. l. 9. Τῆς γενεᾶς ἀριθμουμένης τριακονταετοῦς) Plutarch. de Orac. Defectu pag. 415 E. T. II: ἔτη τριάκοντα ποιοῦσι τὴν γενεὰν καθ' Ἡράκλειτον. ἐν ᾧ χρόνῳ γεννῶντα παρέχει τὸν ἐξ αὐτοῦ γεγεννημένον ὁ γεννήσας. Quae Heracliti, diſſentiens tamen, eleganter exponit Cenſorin. Die Natal. cap. 17: *Quare qui annos triginta ſeculum putarunt, multum videntur erraſſe. Hoc enim tempus* γενεὰν *vocari Heraclitus auctor eſt, quia orbis aetatis in eo ſit ſpatio; orbem autem vocant aetatis, dum natura humana a ſementi ad ſementim revertitur.* Vide cetera, atque inprimis ea, quae Henr. Lindenbrog. de diverſo uſu τῆς γενεᾶς ad ea commentatus eſt. WESS.

Pag. 158. *l.* 7. Καὶ λυμεῶνας ὅλου τοῦ ἔθνους) Parili modo προδότην καὶ λυμεῶνα τῆς ὅλης Ἑλλάδος, cui ſalutis olim auctor fuerat, Themiſtoclem, calumniis circumventum, appellant L. XI, 56; iure vero meliore adulatores & paraſitos τῆς νεότητος ἀνατροπέας καὶ λυμεῶνας in Plutarchi lib. de Educ. Liber. p. 5 B. quae tamen exempla voci auctoritatem, ut bonae notae ſit, non addent, ſi Thomae M. decretum valeat, aſſeverantis, λοιμοὶ καὶ φθόροι τῆς πόλεως· οὐ λυμεὼν, οὐδὲ φθορεύς. Malus ergo ſermonis Graeci Atticique auctor Sophocles Aiac. vſ. 575; nec melior Euripides Hippol. vſ. 1068, & eius ordinis alii; quod ne Thomas quidem velit, huiuſmodi in animadverſionibus parum ſaepe providus. WESS.

ead. l. 11. Καταστέψαι τοὺς σκεψομένους) Sic corrigendum eſſe, non latuit doctiſſimo Rhodomano. Notum eſt, victimas infulis coronari ſolitas, quod Graecis καταστέφειν. Diodorus Excerpt. Valeſ. p. 317, τούς τε γὰρ τοῖς εἴδεσι καλλίστους — καταστέψας ἔθυσε τοῖς θεοῖς· ubi ſimili errore καταστρέψας ſcripſerant, ſed quem dexterrime animadverſum H. Valeſ. ſuſtulit. WESS.

ead. l. 15. Νήσῳ, στρογγύλῃ μὲν ὑπαρχούσῃ &c.) In inſulam Taprobanem, quae nunc *Zeilan*, non male haec quadrant, cui & Oneſicritus eandem quinque millium ſtadior. amplitudinem tribuit in Strabon. XV, pag. 1012 C. diſſentientibus tamen aliis, ſed cauſa parum iuſta, ſicuti egregia diſputatione Iſ. Voſſius in Melam III, 7, confecit

atque oſtendit. S. Bochartus, ut Taprobanem & inſulam Zeilan eandem eſſe obtineret, multa hinc ſumſit, & cum illis comparavit, quae de inſula Zeilan a recentioribus fuerunt prodita, Canan. L. I, cap. 46; in quae tamen addita nollem, quae fabulatori Iambulo citra dubium debentur. WESS.

Pag. 159. *l.* 12. Καὶ κατὰ τὸ μέγεθος ὑπεράγειν τοὺς τέσσαρας πήχεις) Mart. Capella de Taprobanae indigenis L. VI, pag. 224: *Homines ibi corpore grandiores ultra hominum menſuram, rutilis comis, caeruleis oculis, trucioris ſoni.* Quibus gemina Solini Polyh. c. 53, & Plinii VI, 22. WESS.

Pag. 160. *l.* 2. Τὸ τοῖς δακτύλοις περιληφθὲν ἐκτρέψαι) Vide, utrum ἐκτρίψαι praeſtet; quod de igne, qui extunditur, & illis, quae vi adhibita exteruntur atque eiiciuntur, haud inſolitum. Syneſ. de Provid. I, pag. 108: ὅλως γὰρ ἐκτριβήσεσθαι τὸ Σκυθικὸν ἐκ τῆς χώρας, *prorſus enim regione extrudendos Scythas.* Poſſes etiam ἐκστρέψαι, cuius in mentem venit I. I. Wetſtenio, legere. WESS.

ead. l. 9. Καὶ τὰ μὲν ἀκοῆς τρήματα &c.) Nullam his controverſiam moveo, tametſi Codd. ſcripti velint; nequeo enim decernere, auriumne latiora foramina, an narium, his hominibus nugator Iambulus dederit: optio itaque tua eſt. WESS.

ead. l. 14. Δίπτυχον — αὐτοὺς ἔχειν τὴν γλῶτταν) Reſpicit haec Io. Tzetzes Chiliad. VII, 729. Ego vero vehementer vereor, ne ad Indorum θαυματοποιοὺς, de quibus Aelian. H. V. VIII, 7, haecce ferri non poſſint, uti factum ab eruditiſſimo S. Bocharto: ſunt enim fictae fabulae, quae duplici de lingua, duplicique ſermone huius inſulae civium, ex Iambulo Diodorus exſcripſit. WESS.

Pag. 161. *l.* 7. Περιστάσεσιν οἰκείως) Nihil profecto cauſae erat, ut copulam his insererent ſcripti quidam libri: eſt enim genus hoc Diodoro tritiſſimum; nam & XV, 93, οἰκείως τοῖς τόποις· & XVI, 18, οἰκείως τοῖς παροῦσι καιροῖς· & XVII, 33, οἰκείως τοῖς ὑποκειμένοις τόποις· quibus abuſque in locis, quod accommodum appoſitumque eſt, indicat. Vide & L. XI, 30. WESS.

ead. l. 13. Ὁ ποιητὴς φησὶν) Odyſſ. H, 120. WESS.

Pag. 162. *l.* 5. Κατὰ συγγενείας καὶ συστήματα) In pagis, qui per inſulam ad CL erant ſparſi, Aelian. H. A. XVI, 17. WESS.

ead. l. 12. Τοῖς λευκοῖς ὀροβίοις) Transfero in contextum

ὀρόβοις. Ervi autem deſcriptionem repete e Dioſcoride L. II, c. 319. RHOD. Τοῖς λευκοῖς ὀρόβοις) Hoc bene. Iambulus inſulam ſi luſtraſſet, de eius ingenio, fertilitate, arborumque variis generibus plura nobis annumeraſſet; quae meliore fide a Ptolemaeo Geogr. VII, 4. & Hier. Oſorio IV de Reb. Emmanuël. p. 129, atque aliis perſcripta novimus. WESS.

Pag. 163. *l.* 1. Τὰς μὲν θερμῶν &c.) Vide inferius c. 59. Quod autem εὐθέτους Codd. quidam in ἐχόντων commutant, id praeter ſcriptoris voluntatem fieri, & orationis ſeries & loci ſimiles I, 18, III, 30 &c. commonſtrabunt. WESS.

ead. l. 8. Ὧν ἕκαστον τετραχῶς μετασχηματίζεσθαι) Adſtrui his & arctiſſime iungi oportuerat, γράφουσι δὲ τοὺς στίχους — — καταγράφοντες εἰς ὀρθὸν, quae paulo poſt conſequuntur, & turpi flagitio hinc avulſa ſunt: neque enim quiſquam dubitaverit, quin Diodorus uno tenore ea exſecutus ſit, quae gentis huius literas & ſcribendi morem declarant. WESS.

ead. l. 10. Ἄχρι τῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν &c.) Non multo contractius eorum aevum ex Solini eſt ſententia Polyh. c. 53: *Quibus immatura mors eſt, in annos centum aevum trahunt: aliis omnibus annoſa aetas, & extenta paene ultra humanam fragilitatem.* Sed qui nihil de mutilatis aut illa miri ingenii herba inaudiviſſe videtur, alioqui, hominem bene ſi novi, non praeteriturus. WESS.

ead. l. 14. Κατά τινα νόμον ἀπότομον) Cuius decreta aſpera & diſtricta. Sic I, 76, τὸ τῶν νόμων ἀπότομον· & V, 62, τὸ ἀπότομον τοῦ πατρός· XII, 16, ἀποτομία τῶν νόμων. Heliodor. X, pag. 438, ὀξὺν καὶ ἀπότομον θάνατον dixit, ſed ſententia paulo diverſa. WESS.

ead. l. 16. Ἀλλ' ἄνωθεν κάτω καταγράφοντες) Κιονηδὸν, aut etiam πυργηδὸν κατὰ βάθος hoc ſcripturae genus, quo Indorum Sinenſes atque alii in noſtra tempora utuntur, vocant Grammatici apud Io. Alb. Fabric. Bibl. Gr. I, c. 27. WESS.

Pag. 164. *l.* 1. Εἰς ὄρθιον) Ut lectionem marginis libens admiſerim, ita hanc excluſam nolim. Vide autem, quae in dictione ὄρθια diligenter annotat Favorinus. RHOD.

ead. l. 5. Καὶ ἀτόνως) Tam marginale προσηνῶς adblanditur, ut iſtius in locum ſuccedat; quod tamen fervore in competitoris ambitu non deſtituitur. RHOD. Καὶ προσηνῶς

πρὸς ὕπνον κατενεχθεὶς) Parui ſcriptis Codd. & viro doctiſſimo. Heſych. *προσηνῶς, ἡδέως·* quo modo infr. V, 44, *μυθολογοῦσι Οὐρανὸν — προσηνῶς ἐνδιατρίβειν τούτῳ τῷ τόπῳ*, h. e. *cum animi quadam iucunditate*; unde *τροφαὶ προσηνεῖς* I, 87, III, 23; *μελῳδία* & *εὐωδία προσηνεστάτη* III, 68, quae voluptatem conciliant. *Ἀπόνως βιοτεύειν, ἀπόνως διατρέφεσθαι*, *citra laborem vivere* & *nutriri*, habebis III, 23. Wess.

ead. l. 7. *Γυναῖκας δὲ μὴ γαμεῖν* &c.) Adeo haec concinunt ac conveniunt Platonis reipublicae & legibus, ut inde ſumta arbitreris. Vide modo L. V de Republ. p. 457 C. 464 D. Wess.

Pag. 165. *l.* 1. *Τῷ σχήματι στρογγύλα*) Hoc malui. Io. Tzetzes Chil. VII, 728, hinc hauſit *ἔνσφαιρα ζῶα*. Wess.

ead. l. 14. *Ἢ ὅμοιον εἰπεῖν*) Pro verbo hoc reficere *ὁτιοῦν* non dubitamus. Rhod. Mihi non eadem confidentia. Vulgata ſententiam dat ſatis commodam, *ſi manus aut ſimile membrum* &c. Quod ſi tamen mutandum aliquid autumes, poteris ex Cl. 2. extrita voce *ὅμοιον*, refingere *χεὶρ ἢ ποῦς τύχῃ*. Verum id nimium erit. Wess.

ead. l. 16. *Ὅσα μὴ κυρίοις τόποις* &c.) Novi, qui *καιρίοις* mallet, ut *καίρια τῶν μορίων* in Theophylacti Epiſt. 74, & *τῶν καιρίων ἀκρωτηριάζειν* Gregor. Nazianz. Orat. IV, pag. 112 A. quod tametſi pravum non iudicem, hunc tamen in locum non reſtituerim. *Κύριοι τόποι* ſunt vitales, & ſine quibus vita homini non durat. Sic infra XVII, 102, *σηπεδὼν ἐπέτρεχε τοῖς κυρίοις τόποις τοῦ σώματος, καὶ δεινοὺς θανάτους ἀπειργάζετο·* atque hinc *τὰ κυριώτατα μέρη τοῦ σώματος τῷ τοῦ κουρέως σιδήρῳ παραβάλλειν* de capite & iugulo, quae Dionyſius tonſoris novaculae exponere periculoſum cenſebat Lib. XX, 64, & Iudaei Alexandrini, plagis horribilem in modum contuſi, *τὰ κυριώτατα μέρη τοῦ σώματος καὶ μάλιστα τὴν κεφαλὴν ἄχρι θανάτου κατενυγμένοι* in Philon. Iud. Leg. ad Cai. pag. 1010 B. quae ſi abunde tibi necdum videantur, confer in cumulum adſcripta I, 54. Wess.

Pag. 166. *l.* 9. *Οὔτε τοῖς ἄλλοις τῆς ψυχῆς λήμασιν ἀξιόλογα*) Sic oportuerat. *Λῆμμα* lucrum & captura eſt, *λῆμα* animi robur & praeſentia. Euripid. Rheſ. 498:

— — *Ἔστι δ' αἱμυλώτατον*
Κρότημ' Ὀδυσσεὺς, λῆμά τε ἀρκούντως θρασύς.

Et Heraclid. v. 703:

Λῆμα μὲν οὔπω στόρνυσι χρόνος
Τὸ σὸν, ἀλλ' ἡβᾷ.

Accidit autem ſaepe, ut a priore ſede ſua exturbaretur. Dionyſ. T. II, p. 175, ἐν τούτοις οὐ μέμφομαι τὸν ἄνδρα τοῦ λήμματος, quo loco λήματος praeſtare, non fugit diligentiſſimum Sylburg. Appian. B. C. II, p. 721, de Cicerone, in Catilinam ceteroſque coniuratos magno animo inſurgente, ὁ δ' ἐς τὸ ἔργον ἐκεῖνο γενναιοτάτῳ λήμματι κεχρημένος &c. immo vero λήματι. Quod cum Philoſtrato aſſeruerit Lamb. Bos Animadv. c. 10, & ſermonis indoles affirmet, demiror contra Graevium ſtetiſſe Iac. Gronovium, & Herodoto ſuo hoc auxilium negaſſe Lib. VII, 99. WESS.

ead. l. 10. Ὁ πρεσβύτερος ἀεὶ τὴν ἡγεμονίαν ἔχει) Haud paulo haec ab illis diverſa ſunt, quae Plinius H. N. VI, 22, de gentis rege literis tradidit. WESS.

ead. l. 12. Ὁ πρῶτος τελέσας — καὶ ἀπαλλάξῃ) Series verborum poſtulat aut τελέσῃ — καὶ ἀπαλλάξῃ, ut in Clar. 2. aut τελέσας — ἀπαλλάξῃ, quod Coislin. praefert, & ego ſequor. WESS.

Pag. 167. *l.* 2. Καὶ πολλὰ καθόλου μὴ φαίνεσθαι) Suſtuli incommodas voces τῶν καθ' ἡμᾶς, quas oratio ipſa & veteres libri damnant. Cl. Salmaſius aliam ingreſſus eſt viam; cum Plinius, Solinus & Mart. Capella nec ſeptemtriones in Taprobane conſpici, nec Vergilias apparere tradant, coniicit Diodorum καὶ πόλον τὸν καθ' ἡμᾶς ſcripſiſſe: quod quidem ego haud arbitror. Id ſi voluiſſet, & urſas coeleſtes praeteriiſſet, nec repetiſſet καθ' ἡμᾶς. Quae ſequuntur de VII inſulis, non admodum opportuna ſunt, nec omnino vera: ſunt circa Taprobanem inſulae plures, ſed parvae, ut Coſmas Indicopleuſtes Topograph. L. XI, p. 336, & diu ante eum Ptolem. Geogr. VII, 4, docuerunt. Habet India quidem alias, magnas & copioſas, ſed Taprobana longe remotas, quas Iambulus fortaſſe, fama cognitas, in opus ſuum addidit, & Taprobanae propius admovit. WESS.

ead. l. 8. Οὐκ ἀναίδην χρῶνται) Lege ἀνέδην, *effuſe*. RHOD. Confundi haec ſolent. Demoſthen. de Coron. p. 134, τῆς δὲ πομπείας ταύτης τῆς ἀναίδην οὑτωσὶ γεγεννημένης· ubi Ulpian. Ἀναίδην, ἐὰν μὲν διὰ τῆς διφθόγγου γράφηται, τῆς ἀναισχύντου λέγει. ἂν δὲ διὰ τοῦ ε, ὅπερ καὶ βέλτιον, τῆς πολλῆς, ἐκ τῆς ἀνέσεως, ἀθρόας τε καὶ σφοδρᾶς. Recte

ergo vir doctus. Simile vitium eſt in Exc. Valeſ. p. 393: Ἰχθύων τε καὶ τῶν ἄλλων χρηστῶν τὰ πρωτεύοντα — ἀναίδην ἀνηλίσκοντο. Cum enim Romanos luxurioſe atque effuſiſſime obſoniis ſtuduiſſe dicat, ἀνέδην reliquiſſe liquido apparet. Vide & Iac. Perizon. ad Aelian. V. H. I, 4. WESS.

ead. l. 14. Τὸ περιέχον πάντα καὶ ἥλιον) Explicavit haec S. Bochartus Canan. I, c. ult. Plinius N. H. VII, 22, Herculem in inſula coli praecipue affirmat. WESS.

ead. l. 15. Ἰχθύων παντοδαπῶν πλῆθος ἁλιεύοντες) Aelian. H. A. XVI, 18: περί γε μὴν τὰς τῶν ἰχθύων καὶ τὰς τῶν κητῶν ἄγρας τίθενται τὴν σπουδήν. τὴν γάρ τοι θάλατταν, τὴν περιχεομένην τὸν τῆς νήσου κύκλον, ἀμαχόν τι πλῆθος καὶ ἰχθύων καὶ κητῶν ἐκτρέφειν φασί. Sic lego; non ut in editis περιεχομένην, quod alterius locum ſaepe occupaſſe, alias oſtendam. Paulo poſt γίνεται Cod. Mutin. etſi hoc genus vocabula multitudinis numerum adſciſcere poſſe non negem, mollius viſum eſt. Iam quod de vitibus addit, per Solinum ſi ſteterit, falſum erit. *Vites*, inquit, *neſciunt*, *pomis abundant*, Polyhiſt. c. 53. WESS.

Pag. 168. *l.* 5. Τοῖς μεγέθεσι διαφέροντες &c.) Puto legendum ἔχουσι, vel (ἔχειν retinendo) διαφέροντας & ἀδικοῦντας. STEPH. Nominativi manere poſſunt, ſi λέγονται ſubaudiatur, aut ἔχειν in ἔχουσι convertatur. RHOD.

ead. l. 8. Ἐχόντων ἐν τῷ μέσῳ χνοῦν) Goſſipium haec, quamquam minus vere, deſcribunt: neque enim id ex calamo, ſed frutice; nedum ex eius medulla, verum fructu provenit, monente S. Bocharto Canan. L. I, c. 46. WESS.

ead. l. 11. Πορφυρᾶ) Poſt hanc vocem deeſſe aliquid, certum eſt. Defectum vero hunc explebis, ſi poſt πορφυρᾶ interpungas, &, τε poſt ζώων in δὲ mutato, inſeras φέρει. Niſi πορφυρᾶ in προφέρει, cum annexa δὲ, me tamen haud adſtipulante, iudices mutandum. RHOD.

ibid. Ζώων τε παρηλλαγμένας φύσεις &c.) Haec & ſuperiora peſſime inter ſe apta atque connexa eſſe, quis tandem non animadvertit? Equidem doctiſſimi Rhodomani conatum laudo, neque eo tamen rem confectam locumve perſanatum arbitror. Videor enim mihi obſervaſſe, in huius inſulae, rerum eius naturalium, incolarum & eorum inſtitutorum, religionis ac morum deſcriptione pleraque ita commixta, ac ὕστερον πρότερον collocata eſſe, ut ſcopae diſſolutae videri poſſint. Quare vehementer vereor, ne &

haec multis partibus fint defecta, aut certe loco fuo mota. WESS.

Pag. 169. *l.* 8. Ἔν τε ταῖς ἑορταῖς καὶ ταῖς εὐχαῖς &c.) Legendum fufpicor ἔν τε ταῖς εὐωχίαις, *in conviviis;* quae & feftis diebus aptiffime iunguntur, & morem fpectant veterum, quo folemnibus diebus Deorum aliorumque laudes recitabant. Conf. Iac. Perizon. Animadv. Hiftor. c. 4. In precibus, ἐν ταῖς εὐχαῖς, id obfervari, num quid fingulare eft? WESS.

Pag. 170. *l.* 1. Ἀνάλογον) Disiunge, ut fit ἀνὰ λόγον. RHOD.

ead. l. 11. Ἐκπεσεῖν δὲ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν εἰς ἄμμους) Incidiffe navi fracta, eiectofque effe. S. Lucas A. A. XXVII, 26, εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν· & fupr. Nofter I, 31, λανθάνουσιν ἑαυτοὺς ἐκπίπτοντες οἱ μὲν εἰς ἑλώδεις καὶ λιμνάζοντας τόπους· & V, 34; XIII, 13. Ἄμμους ex Mutin. rectum iuftumque videtur. WESS.

ead. l. 15. Εἰς πόλιν Πολίβοθρα) Eadem eft, ac *Palibothra* c. 39; fed melius illic fcripta. WESS.

Pag. 171. *l.* 10. Αὐτοῦ περιγράψομεν τήνδε τὴν βίβλον) Hoc cur fperni non debeat, abunde ad L. I, 41, me patefeciffe arbitror. WESS.

ANNOTATIONES

IN

LIBRUM TERTIUM.

Pag. 178. *l.* 10. Καὶ τὸ τελευταῖον περὶ τῶν Ὑπορβορέων) Nisi dixeris, in brevi hac rerum libri superioris complexione ordinis habitam esse rationem nullam, equidem non video, qui excusari haec possint: tantum enim abest, ut postremo loco de Hyperboreis sermonem instituerit, ut moribus Indorum explicitis, primum Scythis, tum Amazonibus, tertium Hyperboreis, quartum Arabibus, postremum vero locum insulae, a Iambulo descriptae, quam doctissimus Rhodomanus Latinis de suo adiunxit, dederit. Poterit quidem certe verborum aliqua traiectione ordo instaurari; sed id consilium multis fortasse nimis calidum videbitur. WESS.

Pag. 179. *l.* 3. Σχεδὸν παρὰ πᾶσι συμφωνεῖται) Tenor orationis συμφωνεῖσθαι requirit, & tum προφανὲς ὑπάρχειν, quod suo suffragio Coislin. liber firmat. WESS.

ead. l. 9. Πρῶτον ἐνεγκεῖν φύσεις ἐμψύχους) Simillimam de hominum animaliumque prima in Aegypto origine disputationem exsecutus est I, 8. Convenit autem huic Stephanus in Αἰθίοψ, de Aethiopia esse, qui referant, tradens, eam primam omnium coagmentatam esse, eiusque incolas ante omnes alios Deos coluisse & legibus usos fuisse. Τὴν Αἰθιοπίαν γῆν πρώτην φασὶ παγῆναι. πρῶτοι καὶ θεοὺς ἐτίμησαν καὶ νόμοις ἐχρήσαντο. WESS.

Pag. 180. *l.* 2. Κατὰ τὴν Ἰλιάδα) Libro I, 424. Historicam huius loci explicationem & allegoricam apud Eustathium invenies. RHOD.

ead. l. 5. Παρ' αὐτοῖς τοῖς Αἰθίοψι) Legendum παρὰ τοῖς Αἰθ. RHOD.

Pag. 181. *l.* 2. Καὶ αὐτὸν τοῖς ὅλοις κινδυνεῦσαι) Κίνδυνος περὶ τῶν ὅλων Appiano Mithrid. p. 326, & κινδυνεύειν περὶ τῶν ὅλων infr. XIII, 7, eſt periculum ſummae rerum adire. Quare qui plane infringuntur, ἡττᾶσθαι τοῖς ὅλοις Demoſth. Philip. III, p. 72, & τοῖς ὅλοις συντριβῆναι Noſtro X, 90; quique in periculum & exercitus & vitae imperiique amittendi veniunt, κινδυνεῦσαι τοῖς ὅλοις, παραβάλλεσθαι τοῖς ὅλοις Polybio III, 94, perhibentur. Quo etiam loco res Cambyſis fuiſſe, cum in Aethiopas moveret, Herodotus III, 25, oſtendit. WESS.

ead. l. 5. Ἐπὶ βραχὺ τῆς Αἰθιοπίας προελθοῦσαν) Vide II, 16, & Suidam Σεμίραμις, qui neſcio quem auctorem ſecutus in ultima Aethiopiae penetraſſe ſignificat. WESS.

ead. l. 8. Τοὺς ὑπὲρ Αἰγύπτου) Poſtulant hoc libri omnes, & Herodot. VII, 69; neque improbarem Clar. 1. & Ven. κατατολμῆσαι, ſi τῶν Αἰθιόπων, τῶν &c. legeretur. Solet enim in illis haud eſſe infrequens, qui alios aggrediuntur & pugnam audent. Polyb. III, 103, παρωρμήθη πρὸς τὸ παραβάλλεσθαι καὶ κατατολμᾷν τῶν πολεμίων. Greg. Nazianz. Orat. III, p. 68 D. de Iuliano, τῆς ἀπονοίας ἔδωκεν ἂν δίκην ἐν ὅροις Ῥωμαίων, ὧν κακῶς κατετόλμησε. Ad quem modum κατατολμᾷν τῶν κυμάτων, qui fidenti animo mari ſeſe committunt, Io. Chryſoſt. Homil. de Gloria T. III, p. 140 B. κινδύνων κατατολμᾷν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς, pericula fidenter adire pro virtute, T. V, pag. 51 C. & παρθένος κατατολμήσατα ὄψεως ἀῤῥένων, quae in marium conſpectum venire ſuſtinet, Baſilio M. Orat. in Gordium T. II, p. 147 A. WESS.

ead. l. 13. Οὐ χώραν, ἀλλὰ θάλατταν γεγονέναι) Reſpicit haec Tzetzes ad Lycophron. v. 119. Inferiorem autem Aegyptum olim mare fuiſſe, agnoſcit & Ariſtoteles Meteorol. I, cap. 14: καὶ πᾶσα τοῦ ποταμοῦ πρόσχωσις οὖσα τοῦ Νείλου. Conf. ſuperius I, 34, dicta. WESS.

Pag. 182. *l.* 8. Τὰ πλεῖστα τῶν νομίμων &c.) Ex inſtitutorum, legum morumque ſimilitudine haud prave profecto conficitur diverſarum gentium origo: iureque adeo Aethiopes, quique eorum cauſam nuper egit Cl. Fourmontius in Comment. Acad. Inſcript. T. VII, pag. 504, ea omnia urgent. Quod ſi tamen Aegyptiis reſpondendi locus eſſet, dubium non eſt, quin iiſdem rationibus pugna-

rent, & Aethiopas suos esse colonos pertenderent: manebit ergo lis sub iudice, donec aliunde, utri antiquitate praestent, probabitur; quod Aegyptiis fortasse in facili erit. WESS.

ead. l. 10. Βασιλεῖς θεοὺς νομίζειν) Vid. I, 90, 92. WESS.

ead. l. 15. Τὰ μὲν δημώδη προσαγορευόμενα) Dixi ad I, 81. WESS.

Pag. 183. *l.* 7. Ὁμοίως ἐξυρημένους) Toto itaque corpore rasi, ut ne cilia quidem supersint. Synesius Encom. Calvit. pag. 70 D. ἤδη δὲ ἐγὼ κατενόησα καὶ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ θεραπευτὰς τοῦ θείου, μηδὲ τῶν ἐπιβλεφαριδίων ἀνεχομένους τριχῶν. Stolas autem linteas induebantur, unde Isiacorum *gregem linigerum gregemque calvum* coniungit Iuvenal. Satir. VI, 332. Adde Herodotum II, 36. WESS.

ead. l. 9. Χρῆσθαι πίλοις μακροῖς &c.) Huius fere formae Persarum, Parthorum Armeniorumque pilei & tiarae in numis conspiciuntur apud Ezech. Spanhem. Dissert. VIII de Usu & Praest. Numism. p. 471. Sicuti vero in Aethiopia regium capitis insigne aspides spirarum voluminibus innectebant, ita & in Aegypto moris erat. Aelian. H. A. VI, 38: καὶ τοὺς βασιλεῖς ἀκούω τῶν Αἰγυπτίων ἐπὶ τῶν διαδημάτων φορεῖν πεποικιλμένας ἀσπίδας, τῆς ἀρχῆς αἰνιττομένους τὸ ἀνίκητον ἐκ τοῦ ζώου μορφῆς τοῦ προειρημένου· quae ritus eius explicatio ab ea ratione, quam Diodorus affert, nihil admodum discrepat. WESS.

Pag. 184. *l.* 3. Παρ' Αἰγυπτίοις καλουμένων ἱερογλυφικῶν) Habet Heliodor. Aethiop. IV, p. 174, ταινίαν γράμμασιν Αἰθιοπικοῖς, οὐ δημοτικοῖς, ἀλλὰ βασιλικοῖς ἐστιγμένην, ἃ δὲ τοῖς Αἰγυπτίων Ἱερατικοῖς καλουμένοις ὡμοίωνται· unde colligas, ex eius quidem opinione duplex etiam Aethiopibus, quod Diodorus videtur negare, literarum fuisse genus. Quod utcunque fuerit, id certissimum est, hieroglyphicas Aegyptiorum literas animalium, membrorum humani corporis, instrumentorum fabrilium similiumque rerum fuisse figuras; inscripti obelisci, pluraque Aegyptiorum, quae hanc in aetatem durant, monumenta liquido testantur. Quare culte satis Philo Iud. Vit. Mos. I, pag. 606 A. hoc genus eruditionis τὴν διὰ συμβόλων φιλοσοφίαν, ἣν ἐν τοῖς λεγομένοις ἱεροῖς γράμμασιν ἐπιδείκνυνται, appellat. Hanc quoque originem multiplices Sinensium characteres habuere: primitus enim figurae erant, rem significandam ipso adspectu exhibentes, testibus Nic. Trigautio

Exped. Sinic. I, cap. 5, & Mart. Martinio Hiſt. Sinic. I, pag. 22. Wess.

ead. l. 15. Ὁ μὲν οὖν ἱέραξ αὐτοῖς σημαίνει &c.) Vide Clem. Alex. Stromat. V, 670, & Horapollin. Hieroglyph. I, 6. Wess.

Pag. 185. *l.* 4. Ὁ δὲ κροκόδειλος σημαντικὸς — κακίας) Ἀναιδείας Clemens ait; quod eodem redit, ut ex Horapoll. I, 67, videbis. Contra tamen haec venire videtur Damaſcius in vita Iſidori apud Photium Biblioth. pag. 1047, aſſeverans, hippopotamum ἀδικίας ἐν τοῖς ἱερογλυφικοῖς γράμμασι eſſe argumentum, iuſtitiae vero crocodilum. Ὁ Σοῦχος δίκαιος. ὄνομα δὲ κροκοδείλου ὁ Σοῦχος, οὐ γὰρ ἀδικεῖ ζῶον οὐδέν. Sed videtur tantum; certum enim genus eius animalis, cicur & lenis ingenii, de quo Aelian. H. A. VIII, 4, innuere creditur. Wess.

ead. l. 5. Ὁ δὲ ὀφθαλμὸς, δίκης τηρητὴς) Oculi atque aures Dei ſymbolum erant, ὅτι πάντα Θεὸς ὁρᾷ καὶ ἀκούει, Clemens Alexandrinus: erant & Solis atque Oſiridis; Macrob. Saturnal. I, 21: *Oſirin Aegyptii, ut Solem eſſe aſſerant, quoties hieroglyphicis literis ſuis exprimere volunt, inſculpunt ſceptrum, inque eo ſpeciem oculi exprimunt, & hoc ſigno Oſirin monſtrant.* Atque haec exempli cauſa. Rem enim omnem poſt Horapollinis diligentem operam ſumma cum cura exſecutus eſt Io. Pier. Valerianus in Hieroglyphicis ſuis. Wess.

Pag. 186. *l.* 5. Ὁ Θεὸς κωμάζων κατά τινα συνήθειαν) Aegyptii & haec moris ſunt; apud quos ἐν ταῖς καλουμέναις κωμασίαις Deorum aureae imagines circumgeſtabantur, Clemente Alex. Strom. V, p. 671, auctore. Maxime vero rex cum eſſet conſtituendus; aderat enim praeſens numen, ὡς συμφροντίζον περὶ τὴν αἵρεσιν τοῦ βασιλέως, aderant κωμασταὶ, Dei adminiſtri, ceterique ſacerdotum & prophetarum, ut docet Syneſius Provident. I, pag. 94 D. e quibus id videor poſſe conficere, κωμασίας illas fuiſſe ſolemnitates, quibus Aegyptiorum Dii magna cum pompa circumferebantur comeſſabundi quaſi; κωμαστὰς fuiſſe eos, qui ferculis impoſitos geſtarent, cumque illis comeſſarentur: quod ipſum & in mentem venit Dionyſ. Petavio ad Syneſ. Encom. Calvit. pag. 73 A. quamquam rectius is inſtituiſſet, ſi Syneſii verba καὶ ἔστιν αὐτοῖς κωμαστήρια τὰ κιβώτια κρύπτοντα non adeo explicare ex Aegyptiorum κωμασίαις, quam emendare ingreſ-

ſus eſſet. Mihi quidem dubium non eſt, quin πωμαστήρια τὰ κιβώτια κρύπτοντα ſcripſerit: id poſtulant, quae de occultis Aegyptiorum ſacris commentatur: id ipſae ſacrae ciſtae, quae operculis, & haec πωμαστήρια, ſtudioſe occludebantur. Vide Alex. Xaver. Panelium de Ciſtophor. cap. 3. Wess.

ead. l. 7. Εὐθὺς δὲ) Hoc praeſtat. Vide II, 12. Wess.

ead. l. 9. Διαίτῃ τε χρῆται τῇ τεταγμένῃ &c.) Et haec Aegyptia, ut L. I, 70, docuit. Wess.

Pag. 187. *l.* 6. Καθάπερ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν) Apud hos olim patratae caedis crimen anni exſilio luebatur. Euripid. Hippol. vſ. 35:

Ἐπεὶ δὲ Θησεὺς Κεκροπίαν λίπε χθόνα,
Μίασμα φεύγων αἵματος Παλλαντιδῶν,
Καὶ τήνδε σὺν δάμαρτι ναυστολεῖ χθόνα
Ἐνιαυσίαν ἔκδημον αἰνέσας φυγήν.

Ad quae Scholiaſtes: νόμος ἦν, τοὺς ἐμφύλιον καὶ συγγενικὸν φόνον ποιήσαντας ἑκουσίᾳ φυγῇ ζημιοῦσθαι τὸ μίασμα. Manſit hinc Athenis, ut, qui alium caſu fortuito necaſſet, annuum exſilium ultro ſubiret, & tum rediret, ubi occiſi cognatos quomodocunque placaſſet, Demoſthene in Ariſtocrat. p. 414, & Criticis ad Euripid. Oreſt. vſ. 511, teſtibus. Wess.

Pag. 188. *l.* 3. Μεγίστην καὶ κυριωτάτην τάξιν ἔχοντες) Strabo XVII, p. 1178 B. ἐν δὲ τῇ Μερόῃ κυριωτάτην τάξιν ἐπεῖχον οἱ ἱερεῖς τὸ παλαιόν· quibus addit, miſſo nuntio ſolitos fuiſſe regi mortem imperare, eumque morem duraſſe, donec rex quidam, armata manu in lucum irruens, ubi aureum ſacellum erat, ſacerdotes interficeret & conſuetudinem aboleret: quae clariſſime oſtendunt, eodem, e quo Diodorus, fonte Strabonem hauſiſſe atque hortulos ſuos rigaſſe. Wess.

ead. l. 10. Συνηθείᾳ συντεθραμμένη) Sic πονηροῖς ἐθισμοῖς συντεθραμμένοι, qui malos mores longo uſu inbiberunt, ſupra II, 60. Conf. I, 74. Wess.

Pag. 189. *l.* 2. Καταφρονῆσαι τοῦ πράγματος) Legendum cenſeo τοῦ προστάγματος, ut paulo ante καὶ δεῖν τὸ πρόσταγμα τῶν ἀθανάτων ὑπὸ θνητῆς φύσεως μηδαμῶς παροραθῆναι. Similem mendam e Strabone IV, 285 B. ſuſtulit Iſ. Caſaubon. nec magis aliud in vetuſtis ſchedis obvium, quam πράγματος & προστάγματος, πραττομένων & προσταττομένων confuſio. Vid. II, 7, & inf. c. 32. Wess.

ead. l. 11. Ἐπὰν ὁ βασιλεὺς μέρος τὶ τοῦ &c.) Eadem iterum Strabo XVII, p. 1178 B. Wess.

Pag. 190. *l.* 3. Τὴν βεβαίαν φιλίαν) Videntur librarii Codd. Coisl. & M. βέβαιον praeferentes, noluiſſe ab eorum opinione diſſentire, qui βέβαιον ἐπὶ θηλυκοῦ κρεῖττον eſſe decernunt, uti Thomas Magiſter; quorum praeceptum ſpernimus, obſecuti ſcriptoribus auctoritatis locupletioris, ut Demoſth. qui Olynth. II, pag. 13, δύναμιν βεβαίαν· & in Ariſtocrat. p. 403, φυλακὴν βεβαίαν· Iſocratis Archidam. p. 196, ubi εἰρήνην βεβαίαν· Ariſtophanis, qui Lyſiſt. v. 1016, φίλην βεβαίαν, dicere non dubitarunt. Quae exempla ſi pluribus cumulare velis, conſule Duker. in Thucydidis III, 43. Wess.

ead. l. 8. Κατὰ τῶν φίλων) Mallem ſcripſiſſet κατὰ τοῦ βασιλέως· eum enim omnia haec potiſſimum ſpectant. Bene Strabo, ἐκ δὲ τούτου φυλακὴ τοῦ βασιλέως ἐστὶ πλείστη παρ' αὐτῶν. Wess.

ead. l. 11. Τοῖς τὴν μητρόπολιν αὐτῶν οἰκοῦσι) Urbem Meroën, πόλιν ὁμώνυμον τῇ νήσῳ, ut Strabo XVII, pag. 1177 A. Heliodorus X, p. 460: ἡ γὰρ δὴ Μερόη μητρόπολις οὖσα τῶν Αἰθιόπων, τὰ μὲν ἄλλα ἐστὶ νῆσος &c. Vide ſuperius I, 33. Wess.

Pag. 191. *l.* 1. Τὴν ὅμορον τῆς Ἀραβίας) Eam, credo, intelligit, quae ultra Nilum flumen in ſinum Arabicum vergit, de qua I, 21. Wess.

ead. l. 5. Τοῖς τριχώμασιν οὖλοι) Ineptiunt, qui mutare ſuſtinent. Sunt Aethiopes eius tractus μέλανες καὶ οὐλότριχες Strab. XV, p. 1012 B. 1019 A. Wess.

Pag. 192. *l.* 1. Τόξοις τετραπήχεσιν) Poſtremam vocem neglexerat interpres. Agatharchides de Rubr. Mari p. 13: χρῶνται — τοῖς μὲν τόξοις μεγάλοις. Diſtinctius Strabo XVII, p. 1177 C. χρῶνται δὲ καὶ τόξοις Αἰθίοπες τετραπήχεσι ξυλίνοις. Wess.

ibid. Τῷ ποδὶ προσβαίνοντες) Pede in arcum, ut maiore eum robore tendant, impoſito. Agatharchid. de Rubr. Mar. p. 40: ὁ μὲν εἷς κατέχει τόξον τῷ ποδὶ προσβεβηκώς. Atque ita & Strabo XVI, p. 1117; etſi nunc prave ibi προβεβηκότων τοῖς ποσί. Nec aliter puto accipi debent Xenophontis verba Exped. Cyr. IV, p. 253, εἷλκον δὲ τὰς νευρὰς, ὁπότε τοξεύοιεν, πρὸς τὸ κάτω τοῦ τόξου τῷ ἀριστερῷ ποδὶ προβαίνοντες, ſeu potius, ut hic, προσβαίνοντες. *Quoties ſagittas miſſuri erant, adducebant, ſiniſtro pede in imam*

arcus partem imposito. Utebantur enim barbàri illi arcubus ternûm fere cubitorum; quos ut intenderent, humi collocabant, pedeque admoto finiſtro, nervum ſummis viribus adducebant. Quo modo & expedita res erit, & Xenophontis locus ab intempeſtivis criticorum conatibus immunis. Wess.

ead. l. 3. Καθοπλίζουσι δὲ καὶ τὰς γυναῖκας) Eadem haec, ſicuti & quae ſequuntur, Strabo XVII, p. 1177 C. Wess.

ead. l. 15. Μὴ φερόντων ἔρια) Dinon Aethiopiae oves lana eſſe inopes, ſed camelorum pilis hirtas, πρόβατα ἐρίων μὲν ψιλὰ, τρίχας δὲ καμήλων ἔχοντα, prodidit in Aelian. H. A. XVII, 10; quod ſi cui ad credendum difficile acciderit, Strabonem ſequatur, qui Aethiopiae προβάτων αἰγοτριχούντων, ovium, caprarum in morem hirſutarum, meminit: cuiuſmodi in Corſica genus muſmonum, caprino villo, quam pecoris velleri, propius, apud Plinium H. N. VIII, 49. Wess.

Pag. 193. *l.* 1. Ἀνατέλλει περὶ τὰς λίμνας) Euſtath. in Iliad. E, p. 607, ἀνατέλλειν ἐκ γῆς gravius & elegantius eſſe, quam φύεσθαι, affirmans, dictioni maieſtatem quandam conciliat; quam Diodorus hoc loco ſectatus non videtur, neque Theophraſtus Cauſſ. Plant. IV, 6, pag. 303, φανερὸν εὐθὺς εἶναι τὸ φύλλον ἀνατέλλον τῆς αἴρας inquiens. Wess.

ead. l. 7. Τοξείαις ἐνηθληκότες) Sic I, 54, ἐνηθληκότες τοῖς πολεμίοις, qui longo uſu rei militaris peritiam ſibi pepererunt; & XVII, 9, ἐνηθληκότες τοῖς πολεμικοῖς κινδύνοις. Praepoſitionem addit XVI, 44: πλῆθος ἐν γυμνασίοις καὶ πόνοις ἐνηθληκός. Wess.

Pag. 194. *l.* 1. Τήν τε γὰρ Ἶσιν &c.) Vera haec ſunt de incolis Meroës. Οἱ δὲ ἐν Μερόῃ καὶ Ἡρακλέα καὶ Πᾶνα καὶ Ἶσιν σέβονται πρὸς ἄλλῳ τινὶ βαρβαρικῷ, Strab. XVII, p. 1178; quem autem ille barbaricum Deum vocat, eum Noſter Iovem interpretatur. Wess.

ead. l. 3. Εὐηργετῆσθαι) Hoc retinendum: fit enim relatio ad tempus, quo aetatem inter homines egerunt. Rhod.

ead. l. 4. Καθόλου θεοὺς οὐ νομίζουσι εἶναι) Aegre mihi perſuadeo, gentes olim aut nunc eſſe, quarum obbruteſcens ingenium eo devenerit, ut divinum numen de rerum natura prorſus ſuſtulerit. Placet egregie hoc Artemidori Onirocrit. I, 9, commune eſſe omnibus hominibus θεοὺς σέβεσθαι καὶ τιμᾶν. οὐδὲν γὰρ ἔθνος ἀνθρώπων ἄθεον.

Hh 2

Hic quae narrantur, Atlantios ſpectant, de quibus vide apud Herodotum IV, 184. WESS.

ead. l. 10. *Οἱ δὲ, περιχέαντες ὕελον*) Dixi ad L. II, 15. WESS.

Pag. 195. *l.* 1. *Ὅρκον μέγιστον ἡγοῦνται*) Hunc Meroës incolarum morem, eorum enim eſſe Strabo XVII, pag. 1178, ſignificat, probabant & Naſamones apud Herodot. IV, 172, barbarorumque alii. WESS.

ead. l. 2. *Οἱ μὲν τοῖς εὐπρεπεστάτοις*) Notavit Herodot. III, 20, civium maximum & robore praeſtantiſſimum regem ab Aethiopibus conſtitui; hunc ſequitur Ariſtotel. Polit. IV, 4; Bion vero in Aethiopicis apud Athen. XIII, 2, p. 566, pulcherrimum legi, *τὸν κάλλιστον ἐκ πάντων καὶ μαχιμώτατον* ait Nicol. Damaſcen. Excerpt. Valeſ. p. 518. WESS.

ead. l. 5. *Ὡς μόνους ἄριστα — φροντιοῦντας*) Niſi accuſativos hos abſolute poſitos agnoſcas, ſcribendum erit *ὡς μόνοις — φροντιοῦσι* ex ſchedis Clar. 2. quod etſi haud paulo planiorem facit orationis ordinem, non damno tamen alterum: eſt enim id genus optimo cuivis receptum. Aratus Phaenom. v. 332:

——— *Οὐκ ἔτι κεῖνον ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντα,*
Φυταλιαὶ ψεύσονται, ἀναλδέα φυλλιόωσαι.

ubi Critici veteres: *τὸ δὲ, οὐκ ἔτι κεῖνον τὸν Σείριον, Ἑλληνισμός ἐστιν, ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἔτι ἐκείνου ἀνιόντος ἅμα ἡλίῳ.* Alia exempla ex Pauſania dedit Sylburg. in Praefat. pag. 930, ex Arriano Exp. Alex. L. V, p. 222, Iac. Gronov. & Kuhn. ad Aelian. V. H. II, 13. Porro non abſurdum Aethiopum illud inſtitutum, quo optimis omnium paſtoribus regni habenas tradebant; ſiquidem *ποιμενικὴ*, quae Philonis Iud. Vit. Moſ. I, pag. 611 E. verba, *μελέτη καὶ προγύμνασμα βασιλείας μέλλοντι τῆς ἡμερωτάτης τῶν ἀνθρώπων ἐπιστατεῖν ἀγέλης.* WESS.

Pag. 196. *l.* 1. *Διὸ καὶ περιμάχητος ὁ τόπος*) Qui tanto ſtudio petitur, ut eius poſſeſſionem certaminibus Afri Aethiopibus & viciſſim praeripere conentur. Ioſephus de diademate A. I. XVII, 8, 4, *δέξασθαι τὸ περιμάχητον τῆς ἐνθένδε τιμῆς.* Demades, Athenae *τὸ περιμάχητον καὶ θαυμαζόμενον ὑπὸ πάντων ἄστυ,* Orat. p. 180. Strabo XIII, p. 910 C. de Thebes campo, *ὃ διὰ τὴν ἀρετὴν περιμάχητον γενέσθαι φασί.* Vide & infra XII, 68. WESS.

ead. l. 8. *Γεύσωνται τοῦ θρύου*) Hoc retineo: eſt enim

Nili ripa mire iuncosa; unde & Nicander Theriac. v. 200, Αἰγύπτοιο παρὰ θρυόεντας ἰάμνους. Post pauca vero, inducta σκηνιτῶν voce, quam Reg. improbat, scriptum fuisse autumo, ὄντες νομάδες καὶ τὸ σύνολον τῷ συμφέροντι &c. quo modo lenius multo decurret oratio. WESS.

Pag. 197. *l.* 8. Ἐπιτίθενται τοῖς ἐλέφασι) Describunt hoc draconum & elephantorum certamen, nec eodem tamen modo, Philo Iud. De Mundo non corrumpendo p. 961 A. & Aelian. H. A. VI, 21; consentiuntque aevi recentioris scriptores in Comment. Iob. Ludolfi Histor. Aethiop. p. 148. Confer & infra c. 36. WESS.

ead. l. 14. Ἀπολειπόμενοι δ' ἀπορήματος) Initio εὐπορήματος substitueram, ut esset, *facultate destituti.* Sed aptius & rectius nunc videtur legi ἐπιχειρήματος. Sequens etiam δὲ in γὰρ transmuto. Ita enim causa illa, cuius hic implicite fit mentio, explicatur. RHOD. Longe commodius est ἐπιχειρήματος, quod & a Diodoro venisse suspicor: vulgatum quidem certe ut bonum sit, nullis machinis impetrari poterit. WESS.

Pag. 198. *l.* 3. Ταῖς τὸ μῆκος ἀνηκούσαις) Oportuerat ταῖς εἰς τὸ μῆκος, quod nec Rhodomanum fugit. Tamen c. 14 de ultimo sinus Arabici recessu, ὃς εἰς τὴν μεσόγειον ἀνήκων ἄπιστον διάστημα. Ut putes, consulto eum praepositionem subaudiendam neglexisse. WESS.

ead. l. 13. Ἀγαθαρχίδης μὲν γὰρ ὁ Κνίδιος) Fuit Heraclidis Lembi *anagnostes*, sive lector, teste Photio; quem cum sub Ptolemaeo sexto vixisse referat Suidas, haud sane male Agatharchidem Io. Ger. Vossius Histor. Graec I, 20, illi Ptolemaeo aequalem fecit; neque tamen eo rege libros de Asiae Rubrique maris rebus memorabilibus vulgasse videtur: scripsit eos, regis Aegyptii tutor cum esset, & aetatis provectae, πρεσβύτερος ὢν καὶ πολλῶν ἔμπειρος γεγονὼς πραγμάτων, sicuti ait pag. 14 edit. Hudson. quae quia in lectorem non conveniunt, neque traditum nobis liquido est, cuius Ptolemaei tutorem egerit, tempus scripti & publicati operis in obscuris merito censetur. H. Dodwellus ut has tenebras discuteret, regem, qui in Agatharchidis fuit tutela, Ptolemaeum esse censuit Alexandrum, Differt. de Aetate Agatharch. pag. 70, editumque librum anno U. C. Varroniano IↃCXLIX, vel IↃCL; quo eodem tempore Artemidorus Ephesius, quippe Olymp. CLXIX, uti Marcianus Heracleota docuit, florens, Geographiam

ſuam in vulgus emiſerit: quod tamen ego in animum inducere non poſſum. Videor enim mihi animadvertiſſe ex Strabone, & oſtendam opportuniore loco, Artemidorum Agatharchidis ſcrinia compilaſſe, & de Troglodytis Arabicique ſinus accolis omnia iiſdem paene verbis eſſe exſecutum; unde concluſione quadam conficio, non unius, quae viri doctiſſimi ſententia, anni, ſed plurium intervallum inter utriuſque publicata ſcripta interceſſiſſe: tantoque magis, quod eadem in Aegypto & Ptolemaeorum gratia uterque egerit, nec fieri potuiſſe videatur, ut intra unius anni ſpatium Artemidorus tantum opus abſolverit. Forte itaque Ptolemaeus, cuius tutelam Agatharchides adminiſtravit, is eſt, quem *Soterem* Porphyrius, *Phyſconem II* alii appellant; quo modo & iuſtam temporis intercapedinem Agatharchidem inter & Artemidorum habebimus, & illis ſatisfiet, quae de Agatharchide prodita novimus. Sed haec alias uberius. WESS.

Pag. 199. *l.* 3. Παρεβάλομεν εἰς Αἴγυπτον) Tametſi de illis, qui in forum ſe conferunt, ἐμβάλλειν εἰς τὴν ἀγορὰν uſu tritiſſimum ſit, probatumque Lycurgo in Leocrat. p. 148, Libanio T. I, p. 794 B. Io. Chryſoſtomo T. III, p. 52 B. Themiſtio Orat. XXIII, p. 293 D. atque aliis, non recipio ἐνεβάλομεν Coislin. vulgatum enim Diodorus pro ſuo agnoſcit. Vide I, 12. WESS.

ead. l. 15. Περὶ γὰρ τὰς ἐσχατιὰς &c.) Omnia haec debet Agatharchidi de Rub. Mari p. 23. WESS.

Pag. 200. *l.* 1. Συναγομένου πολλοῦ) Πολλοῦ poſt συναγομένου eradatur. RHOD.

ead. l. 5. Περιλαμπομένας φύσεις) Mirifice delectatur atque in huius vocis uſu acquieſcit Diodorus. Sic enim animalia vix alibi viſa ζώων ἀθεωρήτους φύσεις Lib. III, 35; quo etiam modo παντοδαπὰς ζώων φύσεις Dio Chryſoſtom. Orat. V, p. 83 A. & φύσιν πετεινῶν, ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων S. Iacobus Epiſt. III, 7; & varia herbarum genera παντοίας βοτανῶν φύσεις IV, 46, lapilloſque ſplendentes φύσεις περιλαμπομένας III, 68, ſicuti & hoc loco, appellat. WESS.

ead. l. 8. Οἱ γὰρ βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου &c.) Primi fortaſſe graviſſimae huius poenae auctores ſunt: tranſiit dein inhumana conſuetudo ad alios, praecipueque Romanos, quibus damnatione in metalla & opus metalli nihil frequen-

tius. Vide P. Fabrum Semeſtr. II, c. 5, & Blaſ. Caryophil. de Marm. Antiq. p. 158. Wess.

Pag. 201. *l.* 2. Πάντες δὲ πέδαις δεδεμένοι) Galeno propterea πεδῆται Simpl. Medic. Facult. L. IX, p. 129; ſed haec minima pars aerumnarum, quas aurileguli incredibiles perpetiebantur. Enumerant eas Democritus in Epiſt. Hippocrat. ad Damagetum p. 1282, Lucretius VI, 803, Io. Chryſoſtom. in Matth. T. VII, p. 559. Nimirum luxus, habendique ſtudium, crudelitate quadam admixtum,

Quaerere ſub terris aurum, furtoque latentem
Naturam eruere omnem, orbemque invertere praedae
Imperat, & glebas inter deprendere gazam,
Invitamque novo tandem producere coelo.

ut bene Manilius v. 524. Wess.

ead. l. 6. Φυλακαὶ γὰρ ἐκ στρατιωτῶν &c.) Accedebat coeli ſolique ſiccitas, quae tanta illis erat in oris, ut ea concluſi fugam ingredi non auderent. Prodidit hoc de damnatis, qui iiſdem in Arabiae atque Aethiopiae finibus lapicidinam Porphyritin exercebant, Ariſtides T. III, p. 587: Ἐργάζονται δ' αὐτὴν ὥσπερ καὶ τὰς ἄλλας δήπου κατάδικοι. ἀλλὰ τούτους γε, ὥς φασιν, οὐδεὶς φρουρεῖ· οὕτω σφόδρα ὕδατός ἐστιν ἄπορος, ὑφ' οὗπερ καὶ ἠρήμωται· ἀλλὰ φόβῳ τοῦ καυθήσεσθαι ζῶντας, ὃ δεῖ παθεῖν ἄν τις φεύγων ἁλῷ, μένουσιν οἱ μένοντες τῶν μεταλλέων. Wess.

ead. l. 10. Πυρὶ πολλῷ καύσαντες) Agatharchides: τὰ μὲν ἀπότομα καὶ τελέως σκληρὰν ἔχοντα φύσιν, ἐμπρήσαντες ὕλῃ, καὶ χαῦνα τῷ πυρὶ ποιήσαντες, οὕτως αὐτοῖς προσάγουσι τὴν πεῖραν &c. quae eadem aurilegulis & metallariis ſerioris aevi ſtudioſiſſime obſervari, dum venas ſectantur & emoliuntur, docet Georg. Agricola de Re Metall. L. V, p. 79. Wess.

ead. l. 14. Μυριάδες ἀκληρούντων ἀνθρώπων) Dicuntur ἀκληρεῖν, qui gravi atque adverſa fortuna premuntur. Eleganter Teles in Serm. CVI Io. Stobaei pag. 577: ἀπογέγονεν ὁ φίλος. καὶ γὰρ γέγονε· σὺ δὲ ὅτι μὲν ἀπογέγονεν, ΑΚΛΗΡΕΙΝ οἴει. ὅτι δὲ ἐγένετο, οὐκ ΕΥΚΛΗΡΕΙΝ. Unde ἠκληρηκότες, quos mala urget fortuna, Polybio I, 7; & inferius Noſtro XIII, 47, 58; ἀκληρήματα calamitates, & ἀκληρίαι XIII, 31, XVII, 71. Bene iterum Teles in Sermone Stobaei XXXVIII, pag. 231, patriam invenire ſceleſtam & ingratam, in quam multa contuleris, πῶς οὐκ ΑΚΛΗΡΗΜΑ, inquit, καὶ πῶς ἂν εἴη τοῦτο ΑΚΛΗΡΗΜΑ,

ἀλλ' οὐκ ἤδη εἰπεῖν ΕΓΚΛΗΡΗΜΑ, τὸ γνῶναι ποῖά τις, πρότερον μὴ εἰδότα; WESS.

Pag. 202. *l.* 2. Τυπίσι σιδηραῖς — κόπτουσι) Haec & superiora iisdem fere verbis explicat atque exsequitur Agatharchides de Rubro Mar. p. 23. Malleos autem, quorum in re metallica usus, summa cum cura descripsit Georg. Agricola de R. M. VI, p. 108. WESS.

ead. l. 7. Καὶ σκολιότητας) Scholion hoc est. RHOD.

ibid. Λύχνους — πεπραγματευμένους περιφέρουσι) Erunt fortasse, quibus potior videbitur Reg. & Vatic. scriptura; quorum gravate ego opinioni accessero: satis enim commodum id est, quod amplector, idemque exprimit atque haec Agatharchidis, οὗτοι μὲν οὖν λύχνους προσδεδεμένους τοῖς μετώποις ἔχοντες λατομοῦσιν. WESS.

Pag. 203. *l.* 4. Οἱ δὲ ὑπὲρ ἔτη τριάκοντα) Agatharchid. οἱ γὰρ ἐντὸς τῶν τριάκοντα· quae si Photius recte excerpsit, aut sua aetate aliter ea Diodorus legit, aut lapsus est. WESS.

ead. l. 11. Πρὸς τὴν κώπην ἀλήθουσιν) Doctissimo Rhodomano dubia huius loci sententia fuit: hic κώπην vertit *paviculam molitoriam*, in Agatharchide κώπην sive κόπην, neque enim eius scriptura constat, *contusionis ictum*: neutrum, ut arbitror, bene: molunt enim senes feminaeque lapillos, auri ramenta complexos; neque adeo *ictui* aut *paviculae* hic locus est commodus. Fac vero, molas fuisse trusatiles, earumque manubriis binos aut ternos adstitisse, ut manuum impulsu eas versarent & lapillos commolerent, tum κώπη erit ipsum illud manubrium, ut κώπη ἡ τοῦ ξίφους λαβὴ καὶ ἐγχειριδίου apud Hesychium, rectissimeque a Nostro παραστάντες — πρὸς τὴν κώπην, & ab Agatharchide καὶ παραστᾶσαι τρεῖς ἑκατέρωθεν πρὸς τὴν μίαν κώπην, οὕτως ἐζωσμέναι &c. ἀλήθουσιν dicentur viri mulieresque, qui molarum manubriis appositi eas rotant & continua versatione lapillos subigunt. Atque hoc mihi verius videbitur, donec aliunde meliora edocear. Porro in Agatharchide quae sequuntur, recte ex Diodoro corrigunt viri docti: ἀλήθουσι δὲ ἕως ὑπὸ τὸν σεμιδάλεως τρόπον ἀχθῇ τὸ παραδοθὲν μέτρον· *quod* enim auri *effossum est, tunditur, lavatur, uritur, molitur ut farina*, docente Plinio XXXIII, 4. WESS.

Pag. 204 *l.* 5. Τελευτήσωσιν ἐν ταῖς ἀνάγκαις) Sunt ἀνάγκαι aerumnae, miseriae, tormenta, quibus aurileguli sub-

terraneis in carceribus misere divexabantur. Iosephus A. I. XVI, 8, 1, βασανιζόμενοι δὲ μᾶλλον καὶ ἐν ταῖς ἀνάγκαις ὄντες· & post pauca Sect. 4, εἷς τις τῶν νεωτέρων, ὡς ἐν ταῖς ἀνάγκαις ἐγένετο· quibus locis tormenta, quorum molestiis verum ex illis exprimebatur, de quibus quaestio habebatur, indicat: & clarius L. XVII, 4, 2, ἀνάγκαις τε καὶ βασάνων σφοδρότητι ταῦτα ἔλεγον. Inde ἀναγκαῖον carceris locus, in quo de servis aliisque quaestio instituebatur, & carcer ipse Xenophonti Rer. Graec. L. V, p. 443. Vide Cl. Salmas. haec ad Solin. p. 764 illustrantem, & κακούμενοι, incertum memoriaene vitio an coniectura, legentem, quamquam sine urgente causa, & infr. IV, 44. WESS.

ead. l. 14. Καταῤῥεῖ κατὰ τὴν τῆς σανίδος ἔγκλισιν) Agatharchides: τὸ μὲν γεῶδες ἐκτηκόμενον συναποῤῥεῖ κατὰ τὴν ἐπίνειαν τοῦ σανιδώματος. Quae postrema in mendo cum sint, Cl. Salmasius κατὰ τὴν εὐπίνειαν τοῦ σανιδώματος, *per laevorem tabulae ad unguem rasae & complanatae*, rescribi ad Solin. p. 777 oportere censuit: a cuius ego opinione non diffiderem, si τὸ εὐπινὲς & εὐπίνεια *laevorem* magis, quam *nitorem* atque *elegantiam*, exprimeret, quod secus esse, exempla, ab ipso ad eundem Solin. p. 589 producta, evincunt. Diodorus legisse videtur κατὰ τὴν ἐπίνευσιν τοῦ σανιδώματος· quod iustum arbitror, etsi simile exemplum mihi desit. Πέτραι ἐπινενευκυῖαι sunt declives: hinc ἐπίνευσις, uti ἔκνευσις, progenita *declivitatem* indicat, sive ἔγκλισιν, ut Diodorus ait. Ceterum auri diversas lavandi rationes accurata oratione perscriptas si desideres, cumulate tibi satisfaciet Georg. Agricola de Re Metall. L. VIII, pag. 256 &c. WESS.

Pag. 205. *l.* 8. Μολίβδου βωλίον) Melius βῶλον. RHOD. Μολίβδου βῶλον) Hoc malo. Agatharchid. καὶ μίξαντες κατὰ λόγον τοῦ πλήθους μολίβδου βῶλον καὶ χόνδρους ἁλῶν, καὶ κασσιτέρου βραχὺ καὶ κρίθινον πίτυρον· e quibus & id apparet, non sine iusta ratione καὶ κρίθινον Coisl. & Cl. 1. me praeferre. WESS.

ead. l. 15. Ὀλίγης ἀπουσίας γεγενημένης) Debet rariorem huius vocabuli usum Agatharchidi, ἀπουσίαν ἀπὸ τοῦ ψήγματος ramenti intertrimentum, seu quod in decoctione deperit, appellanti, sicuti & elegantissimum epiphonema, quod mox consequitur. WESS.

Pag. 206. *l.* 14. Καὶ Κεδρωσίας) Hoc praefero. Placuit

enim Diodoro XVII, 104, XVIII, 3, Agatharchidi pag. 27, & Alexandro Polyhiſtori apud Stephanum Γεδρωσία, fruſtra Codici minus diligenter ſcripto id imputantem. Iſ. Tzetzes hunc Diodori locum ſignat in Lycophron. vſ. 827. WESS.

Pag. 207. *l.* 12. Καὶ στενοὶ παντελῶς αὐλῶνες) Agatharchid. p. 28: αἳ καὶ κοιλάδας βαθείας ἔχουσι καὶ φάραγγας ἀνωμάλους καὶ στεγνοὺς αὐλῶνας καὶ σκολιὰς ἐκτροπάς· ubi στενοὺς αὐλῶνας oportuerat, uti hoc loco. WESS.

ead. l. 15. Τὰς ἐκτροπὰς καὶ διεξόδους συγκεχώκασι) Sine controverſia verum eſt, quod Codd. auctoritatem ſecutus reſtitui. Ἐκτροπαὶ ſunt anfractus aquarumque divergia, ut paulo ante & in Agatharchide; ſimili ratione ἐκτροπαὶ, ἐκνεύσεις τῶν ὁδῶν, ὅπου τὶς ἐκτραπῆναι δύναται, in Schol. ad Ariſtophan. Ran. v. 113, & infra cap. 26. WESS.

Pag. 208. *l.* 5. Συναποκομίζει — πλῆθος ἰχθύων) Paria de Ichthyophagis Arrian. Indicor. c. 29; morem tamen piſcium capiendorum paulo diverſiorem deſcribens. WESS.

ead. l. 14. Καθάπερ ἀφ' ἑνὸς κελεύσματος) *Uno velut iuſſu.* Thucydides II, 92: καὶ ἀπὸ ἑνὸς κελεύσματος ἐμβοήσαντες, ἐπ' αὐτοὺς ὥρμησαν. Sophron apud Athen. III, c. 10, p. 87: κόγχαι ὥσπερ αἳ κ' ἐξ ἑνὸς κελεύσματος κεχάναντι, *conchae ſigno veluti dato*, aut *uno ex iuſſu*, *hiant.* Quae Diodorique loca non fugerunt diligentiam accuratiſſimi Steph. Bergler. in L. I Epiſt. 22 Alciphronis. Ἀφ' ἑνὸς παραγγέλματος infra XIII, 45. WESS.

Pag. 209. *l.* 12. Ταῖς ἀποῤῥῶξι πέτραις ἐπιτέμνοντες) Mallem hoc quidem loco *lapidum fragmentis*, quae ad incidendum aptiſſima erant, praecipue ſaxi Aethiopici, de quo Herodot. II, 86. Conf. ſupr. II, 14. Praetuli praeterea ἁρμοζομένην, ut naturam reſpiciat. WESS.

Pag. 210. *l.* 11. Ἐπί τινος λεωπετρίας) Sic praeſtat. Agatharchid. p. 92: τὴν δὲ σάρκα τῶν ἰχθύων εἰς λεωπετρίαν συναγαγόντες πατοῦσιν ἐκτενῶς. Habent praeter Suidam Alexandrini interpretes λεωπετρίαν Ezech. XXIV, 7, 8, XXVI, 4, 14; ut audiendi non ſint, qui in Agatharchide λεωπέτραν ex Heſychio maluerunt. WESS.

Pag. 211. *l.* 3. Ἃς — ξηρανθείσας καθίσαντες κατευωχοῦνται) Blandiri poſſet Reg. Cod. καθεσθέντες, quo de viri docti ad Luciani Ver. Hiſt. I, 23, niſi Agatharchides vetaret, ὧν, inquiens, ξηρασίαν λαβουσῶν, καθίσαντες εὐω-

χοῦνται, ipſeque Diodor. I, 92, καὶ καθισάντων ἐπί τινος ἡμικυκλίου, plurimique alii. Τὸ γὰρ καθίζω οὐ μόνον ἀντὶ τοῦ ἕτερον ποιῶ καθίζειν, ἀλλὰ καὶ ἐμαυτὸν, ut Thomas M. ait, & nemo ignorat. De Ichthyophagis autem his perſimilia ſcribit Strabo XVI, p. 1118 C. WESS.

ead. l. 7. Ἀνεκλείπτως γὰρ καὶ &c.) Placet marginalis correctio ἀνεκλείπτως γὰρ ἑτοίμοις, *penu citra defectum parata*. RHOD. Mihi quoque placet: nec opus tamen, ut cetera hinc auferas; nedum ut τῶν ἔργων ſcribas: eſt quidem ea frequentior ſtructura, ſed elliptica, uti docuit in Myſt. Ellipſ. p. 88 L. Bos. Τὸ πέμπτον μέρος μεταλαβεῖν τῶν ψήφων ſaepe apud oratores Atticos, uti Demoſthen. in Midian. p. 330; καιρὸν δὲ μεταλαβὼν in S. Lucae A. A. XXIV, 25, quamquam ibi plures Codd. λαβὼν, & forte verius. Sic Noſter I, 60, καιρὸν λαβόντες· & καιρὸν εὔθετον λαβόντες IV, 65. WESS.

ead. l. 8. Τὸ τῆς Δήμητρος ἔργον μετειληφότος) Nota ſyntaxis inſolentiam: niſi τῶν τῆς Δ. ἔργων ſcriptum fuerit. RHOD.

Pag. 212. *l.* 1. Ὧν εὑρίσκονται) Doctiſſimus Rhodom. ὡς εὑρίσκονται in Notarum ſuarum Addendis corrigit. Mihi potior videtur Clar. 2. ſcriptura, modo paulum adiuvetur, ὥστε εὑρίσκεσθαί τινας τετραμναίους. Sic enim ſaepiſſime ſolet. Τηλικούτους τὸ μέγεθος, ὥστε — ἀναλίσκειν infr. cap. 36. WESS.

ibid. Τὰ μὲν γὰρ κήτη συντρίβουσι) Forte κελύφη. Aut teſtae ſeu cruſtae ſignificatione κύτη dixit. RHOD. Τὰ μὲν γὰρ κύτη συντρίβουσι) Verum hoc eſſe, ſcripti Codd. affirmant. Κύτη vocat teſtudinum *cruſtas*, ut Agatharchid. pag. 35 de Chelonophagis, τοῖς δὲ κύτεσι χρῶνται εἰς τὰς σκηνώσεις· quae Diodorus aemulatur cap. 20, τοῖς δὲ κύτεσιν οὖσι σκαφοειδέσι χρῶνται — καὶ πρὸς τὰς σκηνώσεις. Sic enim ea legi oportere alias oſtendam. Solent autem librarii, quod levi diſcrimine voces diſtent, eas permiſcere. Ita fecerunt κῆτος μέγα in Luciani V. H. I, 31, ubi κύτος debuiſſent, Solano optime animadvertente, relinquente tamen c. 38 ἀντήχει δὲ τὸ κῆτος, ὥσπερ τὰ σπήλαια, prava ſententia; quam iuſtam habebis, ſi κύτος receperis. Contra ea peccarunt in Heliodor. IX, p. 445, τὸν γοῦν ποταμὸν τοῦτον, εἴτε καθ' ὑμᾶς θεὸν, καὶ κύτος ἅπαν τὸ ποτάμιον, ἡ Αἰθιόπων δεῦρο παραπέμπουσα &c. reliquerat enim κῆτος ἅπαν, i. e. crocodilos, hippopotamos, eiuſ-

demque generis alia animalia, quibus Aegyptii divinum honoris cultum deferebant. Wess.

ead. l. 8. Εἰ δὲ ἡ —— τροφὴ σπανίζει) Recipi posset ex Vatic. σπανίζῃ, si quae urgens esset necessitas. Vulgatum satis est legitimum, obviumque XIII, 17, προσπλέοντας ἡρώτων, εἰ διὰ τῆς γῆς εἰς Ἀθήνας πλεῦσαι νομίζουσιν. Philostrat. Vit. Ap. IV, 8, εἰ γὰρ ὁ μὲν ἀπὸ δημαγωγίας θαυμασθήσεται. Lucianus in Asino c. 4, εἰ μή τις ὑπακούσει αὐτῇ. Mox ἐπὶ τὸν σωρὸν ex schedis MSS. & sermonis genio restitui. Wess.

ead. l. 12. Τοῖς ὀδοῦσι κατεργάζονται) Sic c. 23, πάντα δὲ κλάδον ἔγχυλον τοῖς ὀδοῦσι κατεργαζόμενοι· & sine dentium addito vocabulo cap. 20, ἀναγκάζονται κατεργάσασθαι — τῶν ἀρχαίων ὀστῶν χόνδρους· quod expressit ex his Agatharchid. p. 35, ἐκ τῶν ὀστῶν τούς τε χόνδρους — κατεργαζόμενοι. Hinc hominis os & venter τὸ τῆς τροφῆς ἐργαστικὸν καὶ δεκτικὸν, quod cibum conficiant & recipiant, Aristoteli Politic. IV, c. 4. Wess.

Pag. 213. *l.* 7. Ἐπιμίσγονται ταῖς γυναιξὶν &c.) Photius ex Agatharchide ita excerpsit: πρὸς ταῖς θήραις γίνονται καὶ πρὸς ᾠδαῖς ἀνάρθροις, καὶ πρὸς ταῖς συνουσίαις, ταῖς παιδιᾶς χάριν γινομέναις· quae sententiam longe aliam prae se ferunt. Wess.

ead. l. 14. Ταῖς ἀγέλαις τῶν βοῶν) Non hac tantum parte bubus similes erant, sed & inter bibendum: quadrupedes enim, manibus pedibusque nixi, boum instar aquam bibebant. Ἀπερεισάμενοι τὰς χεῖρας εἰς τὴν γῆν καὶ θέντες τὰ γόνατα βοηδὸν πίνουσιν, Agatharchid. ait pag. 30; quae horum barbarorum ignavia non absimilis est eorum militum, de quibus auctor Histor. Iudic. VII, 6. Wess.

Pag. 214. *l.* 10. Ταῖς ποτίστραις ἐγγίσωσι) Habet ποτίστρας τῶν νομάδων eadem in re Agatharchides. Strabo explicabit L. VIII, p. 545 D. τὴν δὲ κρήνην, πίσαν εἰρῆσθαι, οἷον πίστραν, ὅπερ ἐστὶ ποτίστραν· unde aquae scaturiginem, ad quam greges potum pergunt, notare apparet. Wess.

Pag. 215. *l.* 9. Εἰς τὴν ἔρημον — ἐκτετοπισμένοι) Sepositi & quasi relegati. Polybius I, 74: ποιοῦνται τὴν φυγὴν ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ τρεῖς ἐκτοπίζοντες αὐτοὺς, *in loca remota contendentes.* Diodor. XX, 40, καὶ νυκτὸς ἐπιγενομένης μακρὰν ἑαυτοὺς ἐξετόπισαν· unde μακρὰν ἐκτοπιζόμενοι, qui a patria longissime sese seiunxerunt, III, 69. Wess.

ead. l. 13. Οὐχ οἷον — ἀλλ' οὐδ' ἔννοιαν ἔχουσι) Male

Mutinenſes ſchedae: ſaltem *οὐχ ὅπως*, quo de I, 58, dediſſent. *Οὐχ οἷον — ἀλλὰ* Diodor. libenter uſurpat, ut infr. c. 33; XVII, 36; XX, 60. Haec autem ex Agatharchide ſumſit, *οὐχ οἷον*, aiente, *ποτὸν ἐπιζητοῦσιν, ἀλλ' οὐδὲ ἔννοιαν ἔχουσι τοῦ γένους.* WESS.

Pag. 216. *l.* 8. *Ὁ φιλοτιμηθεὶς περὶ τὴν θήραν τῶν ἐλεφάντων*) Primus Ptolemaeus Philadelphus huic venatui fuit intentus, ſicut Agatharch. pr. Excerpt. de Mari Rubr. tradidit. Secutus id exemplum eſt filius Euergetes: unde & ipſe in Marmore Adulitano ſe cum elephantis Troglodyticis & Aethiopicis expeditionem in Aſiam ſuſcepiſſe ait, *οὓς ὅ τε πατὴρ αὐτοῦ καὶ αὐτὸς πρῶτος ἐκ τῶν χωρῶν τούτων ἐθήρευσαν*, in Topogr. Coſmae Indicopl. L. II, p. 141. WESS.

ead. l. 13. *Ἐξήταξε τὰ κατὰ* &c.) Ultimam in *σε* muta, ab *ἐξετάζω*, *examino*, *exploro*. RHOD. *Ἐξήτασε τὰ κατὰ τὴν παραλίαν*) Citra dubium ita ſcripſerat. Io. Chryſoſtom. T. V, p. 51 E. *καὶ τῇ φιλαρχίᾳ μεθύων, οὐκ ἐξήτασεν ἀκριβῶς*· & poſt pauca, *οὐδὲν ἐξετάσας ἀκριβές.* In aliam partem peccatum eſt apud Appian. Hannibal. p. 554, *καὶ ἑκάστης ἡμέρας ἐξήτασε*· dederat enim ipſe *ἐξέτασσε*, ut pag. 560, *ἐξέτασσε συνεχῶς ἐς μάχην.* WESS.

Pag. 217. *l.* 7. *Οὔθ' ὕβριν, οὔτε πληγὰς ὑπομένοντες ἠρεθίζοντο*) Io. Tzetzes Chiliad. VI, 742, haec in oculis habuit. WESS.

ead. l. 13. *Βλέποντες μὲν ἀτενῶς* &c.) Agatharchides, quem exſcripſit, in his vitioſus eſt: *βλέπουσι μὲν οὔτε ἀτενῶς εἰς τὸ γινόμενον, καὶ τὰς κεφαλὰς πυκνῷ διανεύουσι*· quae bene habebunt, ſi cum H. Steph. *οὗτοι ἀτενῶς*, & *πυκνῶς* ſcripſeris. WESS.

Pag. 218. *l.* 8. *Ἡ συναναστροφὴ γίνεται μετ' εἰρήνης*) *Converſatio*, *familiaritas*. Auctor Sapient. Salom. VIII, 16, *οὐ γὰρ ἔχει πικρίαν ἡ συναναστροφὴ αὐτῆς.* Atque ita *ἀναστροφὴ* non ſolis N. T. ſcriptoribus, ſed pluribus aliis, uti Diatribe mea de Iudaeor. Archontib. c. 2 oſtendit. WESS.

Pag. 219. *l.* 3. *Τοῖς ἴπνοις παραπλησίαν ἔχοντα τὴν θερμασίαν*) *Ἴπνος* alias eſt *μαγειρεῖον, κάμινος*· alias *φανὸς, λαμπτήρ*. Hic furnum notat, ſicuti in his Simonidis apud Aelian. H. A. XVI, 23:

Οὔτε πρὸς ἴπνον ἀσβόλην ἀλευμένη
Ἵζοιτ'. ——— ———

Hinc panis *ἰπνίτης*, in furno coctus, apud Hippocratem & Galenum; qui quo diſcrimine a *κλιβανίτῃ* diſtiterit, ſoller-

tiſſime explicat Hier. Mercurial. Var. Lect. I, 12. Wess.

ead. l. 15. Ἐλάται φύονται πάνυ πολλαὶ) Pravum eſt ἐλάται. *Abietum* enim folia anguſtiora ſunt, quam quae continuam umbram poſſint facere: verum autem ἐλαῖαι. Agatharchid. pag. 32: *οἱ δὲ τὰς τῶν ἐλαιῶν κορυφὰς ἀλλήλαις συνάπτοντες, εἶτα χρῶνται σκηνώμασι.* Neque diſſentit Strabo XVI, p. 1119 A. ut merito viri egregii Iſ. Caſaub. ad eum Strabonis locum & S. Bochartus P. II Hierozoic. L. II, 5, p. 30, Diodori verba ex utroque corrigere inſtituerint. Mox rectius videtur *καστανaϊκῷ καρύῳ*, quomodo Agatharchides, & ſupr. II, 50. Wess.

Pag. 220. *l.* 2. Τῷ *καστάϊνῳ*) Lege *καστανίνῳ*. Rhod.

ead. l. 11. Σεσώρευται τοῦ μνίου φόρτος) Tradunt mutuas operas Agatharchides & Diodorus: quod enim ille ſcribit p. 33, *ἄμμου φόρτος ἄπλετος ἐκ τοῦ παντὸς αἰῶνος, ὄρει παραπλήσιος, σεσώρευται*, id refingi hinc debet *μνίου φόρτος.* In his, quae ſequuntur, *οὗτος ὑπὸ τῆς συνεχοῦς τοῦ καύματος πληγῆς πεπιλημένος*, viciſſim ſuccurret Agatharchides: mihi enim dubium non eſt, quin levi vitio, ſed ſententiam turbante, ſint obſita. Haud equidem damno *πληγὴν καύματος*, cum *plagam odorum* dixerit Lucretius, & ſacer vates Pſalm. CXXI, 6, *Iomam haſchſchemeſch lo iakkekka*, *ἡμέρας ὁ ἥλιος οὐ πλήξει*, ſive, ut Alexandr. Interpretes, *οὐ συγκαύσει σε.* Nec recte tamen affirmari autumo, aeſtus fervoriſque, ut ita dicam, percuſſu algarum acervos condenſari & conſpiſſari. Fieri id ſolet continua fluctuum impulſione, *ὑπὸ τῆς συνεχοῦς τοῦ κύματος πληγῆς*, quo modo ſcripſiſſe Diodorum cenſeo. Agatharchides, *οὗτος ὑπὸ τοῦ προσβάλλοντος ἀεὶ κύματος σκληρῶς πεπιλημένος* &c. Wess.

ead. l. 14. Συμπεπιλημένην ἄμμῳ) Συμπεπλεγμένην ex margine in locum ſuum revertatur. Rhod.

Pag. 221. *l.* 2. Τὸν μὲν κατὰ κορυφὴν τόπον ἐῶσι στέγην) Poſſes, ſi quae neceſſitas urgeret, ex Agatharchide *ἐῶσι στέγειν.* Ego vero non muto. Prave mox Coiſlin. *πρὸς ἀλλήλους συντετριμμένους*, quemadmodum & infr. cap. 43, ubi fortaſſe plura. Wess.

ead. l. 11. Ὅταν δ' ἡ πλημμυρὶς ἐπέλθῃ &c.) De hoc ſepulturae genere eadem ex Artemidoro refert Strabo XVI, pag. 1119 A. Wess.

Pag. 222. *l.* 12. Ὑπολείπεται λέγειν αὐτόχθονας ὑπάρχειν) Non improbo *ὑπολείπεται*, neque pro reiectanea

habeo Codd. Mut. & Coislin. ſcripturam ob Philon. Iud. De Victim. pag. 854 E. Valde vero laudo atque amplector ἀρχὴν — ἐσχηκότας, quod orationis tenor requirit. Conſecutio ipſa perquam infirma & debilis eſt. Sint ſaxa praerupta & confragoſa, quibus incinctae valles, mare altum ac tempeſtuoſum, careantque incolae omni navium uſu; proptereane aborigines earum vallium indigenae? Quid ſi fractis navibus eam in oram ſint eiecti, aut celſiſſimas rupes emenſi in convalles ſe demiſerint? Ipſe Diodorus non multum videtur fidiſſe concluſioni, proptereaque cenſuram illi adſtruxiſſe, ſane notabilem. Habet clauſulam, narrationique impoſuit eandem Agatharchides p. 34: τούτων δὲ ὑφεστώτων, λοιπὸν εἰπεῖν ὡς αὐθιγενεῖς εἰσι, λύμην τοῦ πρώτου σπέρματος οὐ λαβόντες, ἀεὶ δὲ ὑπάρχοντες. Paulo tamen diverſa ſententia, ſed hinc, quoniam in Photio ſcriptura haud conſtat, fortaſſe adiuvanda. WESS.

Pag. 223. *l.* 10. Οὔτ' ἄγριον ἔχουσαι) Scripti libri hoc probant. Agatharch. καρπὸν οὐδένα γεννῶσαι πρὸς τὸν βίον οὔτε ἥμερον οὔτε ἄγριον. WESS.

Pag. 224. *l.* 3. Μετέωροι τοῖς σκύτεσι) Hic divinandum eſt, num κύτεσι potius ſcripſerit, eodem ſignificatu, quo ſupra pag. 107. RHOD. Μετέωροι τοῖς κύτεσι) Cl. Salmaſii, in Solin. pag. 837 ita corrigentis, ſuſpicionem egregie firmant ſchedae Mutinenſes. Vitium natum eſt ex utriuſque vocis vicinia, quae & in Lycophron. vſ. 73 pro ῥάπτῳ κύτει peperit σκύτει, & in Ariſtophan. Pace v. 1223 ex θώρακος κύτει fecit σκύτει, maximo verſus damno, quod L. Kuſterus in poëtae eius Plut. v. 514 optime ſarſit. Κύτη vero teſtas eſſe concharum & teſtudinum, diximus ſupra cap. 15. WESS.

ead. l. 6. Τῶν ἐλαχίστων ἁλιάδων οὐκ ἐλάττους) Ioſeph. B. I. II, 21, 8, κενὰς τὰς ἁλιάδας μετεώρους σαλεύειν ἐκέλευσε· & Sect. 9, καὶ τοὺς μὲν ἀναλαβὼν μιᾷ τῶν ἁλιάδων. Sic quoque B. I. L. III, 10, 9. Quamvis autem a piſcatoribus nomen acceperint, & pleraeque parvae eſſent, non deerant ſatis capaces, cuiuſmodi apud Athen. V, pag. 208 F. memoratur, obſervataque eſt a Steph. Berglero ad Alciphron. Epiſt. I, 12. Porro poſt pauca quod ſequitur ἠρέμα προσνήχονται, id Codd. concordia poſtulabat. WESS.

ead. l. 13. Ἔχων μήρινθον μακρὰν καὶ δήσας τῆς οὐρᾶς) Ultima, quae ab editis aberant, auctoribus Manuſcriptorum ſchedis ſuam in ſedem reſtitui: ſunt enim ad ſenſum

quodammodo necessaria. Suspicor etiam, scriptum olim fuisse *ἔχων μέρμιθα μακρὰν*, qua voce pro funiculo utitur poëta Odyss. K, 23:

Νηῒ δ' ἔνι γλαφυρῇ κατέδει μέρμιθι φαεινῇ.

Id suadent veteres Codd. & Agatharchides, *ταύτας*, inquiens, *κατ' ἐκεῖνο καιροῦ οἱ ἐπιχώριοι τέχνῃ καὶ σπουδῇ καὶ μερμίθαις εἰς τὴν χέρσον ἐκβαλόντες* &c. quae tamen ab exscriptore mutata si non sint, formam voci impingunt multo rarissimam, Hesychio, modo sana eius omnia sint, ex parte probatam, *Μέρμιθα, μέρμιθον, σπαρτίον, λεπτὸν σχοινίον*. WESS.

Pag. 225. *l.* 5. Τοῖς δὲ κύτεσιν — χρῶνται) Et hoc correxi. Strabo XVI, p. 1119 A. *οἱ δὲ χελωνοφάγοι τοῖς ὀστράκοις αὐτῶν σκεπάζονται μεγάλοις οὖσιν, ὥστε καὶ πλεῖσθαι ἐν αὐτοῖς*· & opportunius Agatharchid. *τοῖς δὲ κύτεσι χρῶνται πρὸς τὰς σκηνώσεις, οἱονεὶ καλύβας ἐφ' ὑψηλοῖς τόποις πρηνεῖς καθιστῶντες καὶ πρὸς τοὺς διάπλους καὶ ὑδρείας ἕνεκα κέχρηνται αὐτοῖς.* Sic enim eius verba constituenda & legenda esse, magnam partem vidit Cl. Salmas. in Solin. p. 837. De testudinibus, & tectorum usu, quem earum testae praebent, plura Aelian. H. A. XVI, 17, & XVII, 4. WESS.

ead. l. 9. Τὴν φύσιν δεδωρῆσθαι μιᾷ χάριτι &c.) Legebatur ante *τὴν φύσιν δεδωρῆσθαι. μιᾷ γὰρ χάριτι* &c. oratione perperam dissecta. Hoc nitet, optimique libri auctoritate stabilitur. WESS.

Pag. 226. *l.* 1. Κακῶς ἀπαλλάττουσιν ὑπὸ τῆς ἐνδείας) Diodorus pro suo hoc agnoscet. Sic XVII, 90, *οἱ Μακεδόνες δεινῶς ὑπὸ τῶν δηγμάτων ἀπαλλάττοντες*· & XX, 23, *κακῶς δ' ἀπαλλάττων ὑπὸ τοῦ τραύματος*· quibus locis incommoda, quae partim ex morsu serpentum, partim ex vulnere nata premebant, indicat. Inest enim verbo saepe ea vis, quae agendi degendique notionem complectitur: quo usu XIII, 64, *οἱ δ' ἐκ τῆς σιτοδείας κακῶς ἀπήλλαττον*, qui in annonae penuria agebant; & in Excerpt. Vales. p. 297, *οἱ στρατιῶται κακῶς ἀπήλλαττον ἐν ταῖς ἀπορίαις*· quibus simile Luciani de Merced. Cond. c. 23, *καὶ δι' αὐτὸ ἐν τῇ δουλείᾳ πονήρως ἀπαλλάττειν.* Neque enim accedendum puto H. Stephano, in alia Thesauri T. I, p. 349, abeunti. WESS.

ead. l. 2. Καθ' ὃν δὴ χρόνον ἀναγκ. κατεργάσασθαι) Sic

oportuit. De verbo κατεργάσασθαι & comedendi, seu dentibus commolendi, usu supr. c. 15. WESS.

ead. l. 5. Τὰ γένη τοσαῦτ' εἰσὶ καὶ — χρῶνται) Iterum Grammaticorum decreta spernit, ut optimus quisque solet. Vid. supra I, 93, & II, 36, ubi συμβάλλονται δὲ — καὶ τὰ νόμιμα &c. WESS.

ead. l. 15. Τῇ μὲν πλοκῇ ταρσώδεις) Nihil hinc demuto. Theophrastus H. P. VI, 7, plantas πολυσχιδεῖς καὶ ταῤῥώδεις vocat, quarum radices fissae & cratium in morem implicatae sunt. Haud vero scio, an mox praestiterit ex Reg. & Vat. στροφεῖς δ' ἔχουσαι, ut cardinibus instructas has fores dicat, atque in illis versari solitas, quo modo οἱ στροφεῖς τῶν θυρῶν in Heron. Spirital. pag. 191; ego quidem certe κινήσεις εὐλύτους non abiecero, quae commode facilem motum in utramque partem designant, ut εὐλύτως δοῦναι, *libere donare*, in fragmento Teletis apud Stobaeum Serm. XCV, p. 523. WESS.

Pag. 227. *l.* 9. Σωροὺς ἰχθύων ἐπαιρόντων ὁρᾷν ἐστι) Reforma in ἀσπαιρόντων· quod piscibus in sartagine palpitantibus tribuit Athenaeus Lib. III: οἱ τάριχοι ἐπὶ τῷ πυρὶ κείμενοι ἐπάλλοντο καὶ ἤσπαιρον. RHOD. Σωροὺς ἰχθύων ἀσπαιρόντων) Laudo Rhodomanum, cuius coniecturam affirmat Cod. Mutin. Idem enim erit, sive eius σπαιρόντων seu ἀσπαιρόντων receperis: utrumque de piscibus ceterisque omnibus, quae sub mortis articulum palpitant & vehementius subsiliunt, recte dici, testis Eustath. est in Homer. p. 974. Aelianus de piscibus paludis Paeonum H. A. XVII, 30: οὐσπεροῦν εἰ παραβάλοι τις ἀσπαίροντας τοῖς βουσὶν, οἱ δὲ ἐμφοροῦνται αὐτῶν μάλα ἀσμένως. WESS.

ead. l. 16. Ῥαβδωτὰς δὲ θύρας — ἐπιστήσαντες) Recte explicuit Schol. Vaticanus. Alioqui ῥαβδωτὰ ea sunt, quae virgis quibusdam distinguuntur, ut ῥαβδωτὰ ὄστρεα apud Aristot. H. A. IV, 4, & ῥαβδωτοὶ σάγοι infr. V, 30. WESS.

Pag. 228. *l.* 10. Παρὰ τὸν Ἄσαν) Immo vero παρὰ τὸν Ἀσταβάραν, qui fluvius Meroën alluit, ut Agatharchides; aut παρὰ τὸν Ἀστάπουν, qui eandem radit in Strabon. XVI, p. 116; quod fluvii nomen Poggius suo in Codice reperisse videtur, vertens, *iuxta fluvium, quem Astapam vocant.* Apud Aelian. H. A. XVII, 40, περὶ τὸν Ἐστάμενον ποταμὸν, adaeque perperam. Mox post πλησιοχώρων deficere ἑλῶν, ex Strabone & Agatharchide bene Rhodomanus animadvertit. WESS.

ead. l. 15. Ἀναπλάσαντες χειροπληθιαίους ὄγκους) Expostulabant hoc scripti Codd. qui quoque λίθους χειροπληθιαίους infr. c. 27 probant, sicuti thuris massas ὄγκῳ χειροπληθιαίους Theophrast. H. P. IX, 4. Vulgatum habet Agatharchides, a Nostro aliqua ex parte diffidens, ἀνέπλασεν ἐκ μαγίδος, εἰ καὶ οὐ χειροπληθεῖς, ὄγκους· ubi μαγίδα ipsam massam, quam subigendo levem & viscosam reddiderant, appellat. Galenus Gloss. Hippocrat. Μαγίδα. τό, τε οἷον μάγμα καὶ φύραμα, καὶ τὴν χειροπληθῆ μαγδαλίαν. Wess.

Pag. 229. *l.* 14. Μηδημιᾶς γενομένης νηνεμίας) Nihil de hac ventorum tranquillitate Agatharchides, Strabo, Aelianus. Neque video, cui bono ab his locis abesse feratur; movet praeterea vitii suspicionem Codd. dissensus, quorum μηδεμιᾶς μυίας si amplexeris, muscas, quae leones infestent, ut solent, & praecipue κυνομυῖαι, apud Philon. Iud. Vit. Mos. I, p. 622, his in locis nullas esse negabit, sed eorum vicem fungi culices. Wess.

Pag. 230. *l.* 4. Ὑπὸ τοῦ δήγματος κακουχουμένους) Sic oportuit, aut δηγμοῦ. Agatharchid. p. 37: οὐχ οὕτως ὑπὸ τοῦ δηγμοῦ δηλούμενοι, καίπερ ὄντος ἐπαχθοῦς, ὡς τὸν ἀπὸ τῆς φωνῆς ἦχον ἀλλόφυλον ἀδυνατοῦντες φέρειν. Vidit correxitque hanc mendam S. Bochartus P. II Hierozoic. Lib. V, 18, pag. 792, qui tamen cum addit, videri Diodorum pro δηλούμενοι legisse δειλούμενοι in Agatharchide ob καταπεπληγμένους, non audiendus est: Nostri enim κακουχούμενοι Agatharchidis τῷ δηλούμενοι convenit, non alterum. Wess.

ead. l. 8. Ὑπὸ τὴν θερείαν) Infra L. XIX, 58, ἐν ταύτῃ τῇ θερείᾳ ἀποπλευσεῖσθαι &c. & c. 79. Strabo vero IV, p. 316 B. πάντας δ' ἔπαυσε τῶν ἀνέδην καταδρομῶν — θερίᾳ μιᾷ. Wess.

ead. l. 12. Σχιζομένης καὶ φυομένης) Mallem φυομένης καὶ σχιζομένης, quod & Rhodomano in mentem venisse, ex Notar. Addend. animadverto: crescendo enim in plures ramos spargitur, quod in fruticibus & arboribus σχίζεσθαι Theophrasto IV H. Plant. c. 2; unde πολυσχιδεῖς, quarum rami radicesve late sparsi, H. P. L. VI, 7. Wess.

ead. l. 14. Παραπλήσιον ταῖς γινομέναις βουνιάσιν) *Buniades*, naporum genus, id nominis sunt sortitae, quod in tumulum ac veluti globum collectae sint. Vid. Dioscorid. II, 136, & Cl. Salmas. Hyl. Iatric. c. 31. Wess.

Pag. 231. *l.* 10. Ἐπειδὰν τοῖς ποσὶν ἐφάλλωνται) Vera lectio eſt ποσὶ σφάλλωνται. RHOD. Ἐπειδὰν τοῖς ποσὶ σφάλλωνται) Sine controverſia ita ſcripſit, propterea que, tametſi Codd. nihil iuvent, id in integrum reſtitui. Agatharchides: καὶ τὸ σφαλὲν ἄνωθεν σῶμα, διὰ τὴν ἰσχνότητα, οὐ βαρείας τυγχάνει τῆς πληγῆς. Nata ea videtur menda ex vicinia literarum Ε & Σ, quae & paulo ante cap. 21 ex σπαιρόντων fecerat ἐπαιρόντων. WESS

ead. l. 13. Πέττουσιν εὐκόπως ταῖς κοιλίαις) Potuerat vulgatum ſe tueri, niſi contra id veniſſent ſchedae omnes. Affert ex Ariſtophane εὐκόπως Pollux IX, 162, uſurpaturque infra V, 32. WESS.

Pag. 232. *l.* 9. Ἰνύγονοι καλούμενοι) Cum, quid hoc ſit, non intelligam, ex natura ipſius rei ὑλήγονοι vel ὑλόγονοι ſubſtituo, dum aliud reperiatur emendatius. Θηροφόνοι tamen iidem non inſcite nominentur. RHOD. Τῶν Αἰθιόπων ἐπέχουσιν οἱ καλούμενοι κυνηγοὶ) Non leni medicina, ſed ſectione hic fuit opus. Ἰνύγονοι nulli uſquam fuerunt, natique ſunt ex prava ſcriptura, cuius in Vatic. reliquiae. Quod amplexus ſum, firmatur auctoritate Codd. vetuſtorum & Agatharchidis, qui diſerte μετὰ τοὺς προειρημένους, Hylophagos, εἰσὶν οἱ παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις λεγόμενοι κυνηγέται. Strabo XVI, p. 1116 B. κυνηγῶν aut κυνηγετῶν nomen praeteriit, neque enim latere videntur in γυμνητῶν ἀνθρώπων κατοικία, quam hic, pariter ac Plinius N. H. VI, 30, locat, & idem vitae inſtitutum ſectatam eſſe, quod κυνηγοὶ hi, affirmat. Poggius tamen ſimili peccato obſitum habuit librum, e quo vertit, *reliquam circa regionem Aethiopes tenent, qui Gymnetae dicuntur.* Atque haec ut vero mihi proxima videntur, ita nullus intercedam, ſi qui aliam ingreſſus viam ex vitioſis Vatic. Strabone & Pogg. ſcribere inſtituat τῶν Αἰθιόπων ἐπέχουσιν γυμνητῶν οἱ καλούμενοι &c. WESS.

Pag. 233. *l.* 8. Χρώμενοι ξύλοις πεπυρακτωμένοις) Strabo πεπυρακτωμένοις ὀϊστοῖς, levi diſcrimine: potuerunt enim & ſudibus praeuſtis & ſagittis pugnare. Vid. Eclog. II Lib. XXXIV, p. 905. WESS.

ead. l. 16. Ἐπιτιθέασιν ἐπὶ πῦρ ἁπαλὸν) Haud aliter ſcripſit. Coria multo igni ſi imponas, duritiam induunt, neque eſui ſunt: ignis lentus & languidus, ut remolliantur, aptiſſimus. Agatharchid. βρέξαντες τὰς βύρσας καὶ ἐπ' ἀνθρακιὰν κούφην ἐπιβαλόντες de iiſdem ait. Iungit autem

πῦρ ἁπαλὸν καὶ πρᾷον coquus Philemonis in Athenaei VII, pag. 288 E. eademque translatione πῦρ μαλακὸν Galenus de Prisana p. 490, & τέφραν μαλακὴν Philo Belopoec. p. 89, de languido igne cinereque dixerunt. WESS.

Pag. 234. *l.* 3. Γυμνάζουσιν ἐπὶ σκοπὸν βάλλειν) De simili Balearium instituto L. V, 18. WESS.

ead. l. 8. Ἐλεφαντομάχοι κυνηγοὶ) Ἐλεφαντοφάγοι dicuntur Agatharchidi & Straboni XVI, p. 1117 A. & verius, ut arbitror. Philostratus VI Vit. Apoll. 25 de iisdem ὅθεν ἐπώνυμοί εἰσι τῆς ἐλεφάντων βρώσεως. WESS.

ead. l. 17. Ἅμα τῷ παραλλάττειν τὸν τόπον) Dum locum praeterit, ut XVII, 112, αὐτὸς παρήλλαξε τὴν Βαβυλῶνα· & XIX, 84, παραλλάσσοντος δὲ αὐτοῦ Γάζαν. Nec tantum de terrestri itinere, sed & navibus L. V, 43. WESS.

Pag. 235. *l.* 7. Διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς οἰακίζων τὸ ἴδιον σῶμα) Hac caudam elephanti complexus, ne pronus ipse rueret, curabat. Agatharchid. p. 40: οὕτω δὲ ἐκτενῶς τῇ μὲν (πληγὰς) καταφέροντες, τῇ δὲ τῆς οὐρᾶς κρατοῦντες, ὡς ἄθλου προκειμένου τῆς ψυχῆς &c. Quomodo & haec Diodori intelligenda. WESS.

Pag. 236. *l.* 7. Ποιήσῃ παράλυτον τὸ ζῶον) Hoccine, an πάρετον malueris, ad sententiam perinde erit. Est enim πάρετος, Hesychio auctore, παραλελυμένος. Unde πάρετοι τὰ μέλεα, qui ceteris παραλυτικοὶ, Aretaeo Cappad. II Causs. Morb. Diuturn. 4, & Nostro τὰ σώματα παρειμένοι XIV, 105, quorum vires plane sunt defectae, & παρειμένος τό, τε σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν Plut. Consol. Apoll. T. II, p. 102 A. contra παραλελυμένα γόνατα auctori Epist. ad Hebr. c. XII, 12; παραλελυμένη βάσις Heliodoro VII, p. 314; δεξιαὶ παραλυόμεναι Ioseph. B. I. III, 8, 6, quae aut senio, aut morbo, aut labore fessae concidunt. Conf. infra XX, 73. WESS.

ead. l. 9. Τέμνοντες τὰς σάρκας ἐκ τῶν ὄπισθεν μερῶν) Male haec distinctione interposita seiungebantur. Agatharch. καὶ τοῦ θηρίου ζῶντος ἔτι παρατέμνοντες ἐκ τῶν ὀπισθίων τὰς σάρκας, εὐωχοῦνται. WESS.

Pag. 237. *l.* 2. Καθιέναι) Melius συγκαθιέναι. RHOD. Οὐ δύναται τοῖς γόνασι — συγκαθιέναι) Hoc & ego amplector. Id vero male, quod elephantem negat genu posse inniti, atque ubi in terram corruerit, iterum surgere: qui error illi cum veterum multis communis est, docente S. Bocharto P. II Hieroz. II, 26, p. 261. WESS.

ead. l. 8. Ὅταν οὖν ἐπιτύχωσι τοιούτῳ δένδρῳ) Praestiterit περιτύχωσι τοιούτῳ δένδρῳ, uti L. IV, 47; aut, nimium si id fuerit, ἐπιτύχωσι τοιούτου δένδρου, quomodo I, 37. Alterutrum quidem certe sermonis indoles postulat. WESS.

Pag. 238. *l.* 6. Σκηνοποιοῦνται περὶ τὸν τόπον) Posses Latina facere, *componunt attegias.* Ioseph. B. I. VI, 5, 3, ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἐν ᾗ σκηνοποιεῖσθαι πάντας ἔθος τῷ Θεῷ· quae Rufinus ad hunc modum: *cum ad festum diem venisset, quo attegias in honorem Dei componere ab omnibus mos est.* Atque hoc se malle adscripserat F. Camusatus; haud quidem male, uti, si non recorderis poëtae Satirici, *Dirue Maurorum attegias*, ex Angel. Politiani Miscell. cap. 9 cognosces: nec necessario tamen: quod si enim Appiani Bell. Hispan. p. 520, καὶ τοῖς μὲν ταφρεύειν ἐτέτακτο, τοῖς δὲ τειχίζειν, τοῖς δὲ σκηνοποιεῖν, vertere institueres, *his vero mandatum erat, ut attegias struerent*, vereor, ne peritis risum deberes. WESS.

ead. l. 7. Τὸ πεπτωκὸς ἀναλώσωσι) Videtur Agatharch. patrocinium τοῦ ἀναδάσωνται profiteri his verbis, πρὸς τὴν ἑαυτοῦ χρείαν ἕκαστος τὰ μέλη διαιροῦσιν, *ad suum quisque usum membra distributa auferunt.* Vel sic tamen id repudio, natum paulatim ex eo, quod sequor: quae enim de tentoriis fixis longioreque mora praemittit, non divisionem tantum interfecti animalis, sed comesi consumtionem manifeste requirunt. WESS.

ead. l. 9. Προσαγορευόμενοι σιμοὶ) Straboni XVI, pag. 1117 C. Σίλοι, quod magnus If. Casaubon. ex Agatharch. & Diodoro merito corrigendum censuit. *Simi* quidem & *Sili* haud magno discrimine distant, ut egregie docuit Tiber. Hemsterhus. in Polluc. IX, 148; sed Geographum in gentis nomine acutius quiddam sectari voluisse non arbitror. WESS.

ead. l. 11. Ἔστι γὰρ παρ' αὐτοῖς &c.) His adscripserat in Ursini schedis librarius:

Γράφεις ἀσαφῶς ἀσαφῆ καινογράφε,
Κλῆσιν παριστῶν οὐδαμῶς τὴν ὀρνέου·
Οἶμαι τὸ λοιπὸν ἀγνοεῖς καὶ σὺ γράφων.
Τί γοῦν διδάσκεις ἀσαφῶς φύσιν ξένην,
Ἐπεὶ οὐ γινώσκεις, ἀλλὰ φήμῃ συγγράφεις; WESS.

ead. l. 13. Τῆς συνθέτου τέτευχε προσηγορίας) Struthocamelum signari non dubium est, de qua II, 50; Strabo

tamen distinguit & ab ea diversam facit, incertum qua re motus. Wess.

Pag. 239. *l.* 3. Καὶ μακρὸν) Μικρὸν legendum coniicio, respectu nimirum reliqui corporis. Wess. In coniiciendo verus vates fuit L. Rhodomanus; habet avis parvum caput, peperitque hoc vitium vocum vicinia, ut supra II, 51, & saepe alias. Oppianus III, 494:

——— —— Ὕψι δ' ἀείρει

Βαιὴν μὲν κεφαλὴν, πολλὴν δὲ τανύτριχα δειρήν. Wess.

ead. l. 8. Καθάπερεί τις ναῦς ἱστιοδρομοῦσα) Aelian. H. A. XIV, c. 7: τὰς πτέρυγας ἁπλώσασα, ὡς ἱστία, δρόμῳ συντόνῳ φερομένη. Sic enim recte legi oportere viri docti arbitrantur. Iuvat ipse Aelian. VIII, 10, cum de elephantis, τὰ ὦτα ἐκπεταννύντες, inquit, ὡς ἱστία, δίκην τῶν στρουθῶν τῶν μεγάλων. Claudianus II in Eutrop. v. 312:

Inque modum veli sinuatis flamine pennis
Pulverulenta volat. —

Mox orationis tenor ἀποσφενδονῶν, de quo II, 50, postulat. Wess.

ead. l. 12. Ταχὺ συνιδρουσῶν) Forte συνιζουσῶν, *considentibus, demissis.* Accommodatius erit συναδρανουσῶν, vel simplex ἀδρανουσῶν, *una* seu *pariter debilitatis.* Rhod.

Pag. 240. *l.* 5. Χρώμενοι τοῖς τῶν ὀρύγων κέρασι) Sic recte schedae Vindobonenses, quarum pauca excerpta & δείγματος χάριν singulari benevolentia illustrissimi Comitis Uhlfeldii, Imperatoris ad Belgii nostri Ordines cum plena potestate Legati, impetravi, descripta Equitis Garellii, Bibliothecae praefecti, manu; in cuius humanissimi & de literis optime meriti morte, quae cum maxime mihi Vindobona renuntiatur, meliores artes & literae haud levem iacturam fecerunt. Eadem enim Agatharchides & Strabo; quamquam hic, dubiam enim illius verba sententiam habent, orygum cornibus *Simos* armat. Quid si vero utrique hoc armorum genere pugnarint? nulla tum profecto causa erit Diodorum erroris coarguendi, uti factum a S. Bocharto P. I Hieroz. III, 27, p. 969. Lenius certe Diod. excepit P. Leopard. Lib. VIII Emendat. cap. 18, eius & Strabonis & Agatharchidis verba inter sese componens. De Orygum cornibus plura If. Casaubon. in Lampridii Commod. cap. 13, & D. Hoeschel. ad Horapollin. I, 49. Wess.

ead. l. 13. Ζέφυροι καὶ λίβες) Agatharchid. ὑπὸ τὴν ἐαρι-

νὴν ἰσημερίαν, ὅτε λίβυες παρ' αὐτοῖς καὶ ζέφυροι πνέουσι, παμμεγεθῶν ἀκρίδων πλῆθος ἀμύθητον ἐκ τῆς ἀνιστορήτου μετὰ τῶν ἀνέμων παραγίνεται γῆς· quae quo modo ſint refingenda, non eſt ut dicam: quiſque compoſitis Diodori genuina animadvertet. Strabo XVI, pag. 1118 A. Ζῶσι δ' ἀπὸ ἀκρίδων, ἃς οἱ ἐαρινοὶ λίβες καὶ ζέφυροι πνέοντες μεγάλοι, συνελαύνουσι εἰς τοὺς τόπους τούτους· cuius ego verba, ut, quod ante monere memini, appareret, adſcripſi: Videri nimirum Artemidorum, quem in his ſequitur, ex Agatharchide pleraque verbo tenus deſcripſiſſe. Locuſtis autem hos homines & plures olim victitaſſe, omnes, qui aliquem veterum ſcriptorum uſum habent, non neſciunt: in Aethiopia quidem certe & Arabia incredibili ſunt multitudine. Ut prorſus vero ſimile evadat, aves, quas *ſalvim* Moſes appellat, quibuſque Iſraëlitae in Arabiae deſertis veſcebantur, ex illarum fuiſſe genere: melius utique in eas congruunt, quae divinus ſcriptor Exod. XVI, 14, Numer. XI, 31, quam quidem in coturnices. Vid. Iob. Ludolfum Comment. in Hiſtor. Aethiop. p. 176. WESS.

Pag. 241. *l.* 7. Τὰ νέφη τῶν ἀκρίδων) Utroque in ſermone de conferta locuſtarum multitudine hoc ſatis elegans & frequens. Livius XLII, 2: *Pomptinum omne, velut nubibus locuſtarum, coopertum eſſe.* Aelian. H. A. III, 12: μειοῦται δὲ κατὰ πολὺ τὰ τῶν ἀκρίδων νέφη. Porphyrius A. A. I, 25: ἄλλῳ δὲ στρατῷ πεινῶντι κατὰ τὴν Λιβύην ἐνέπεσε νέφος ἀκρίδων. Ad quem modum ψαρῶν νέφος ἠὲ κολοιῶν Dio Chryſoſt. Orat. XXXII, pag. 387, &, quem aemulatur, poëta Iliad. P, verſ. 755. Βαρβάρων νέφος Liban. T. II, p. 238 B. atque alii alia, de quibus Lamb. Bos Exercit. in Hebr. XII, 1, & Th. Gataker. Miſcell. Poſtum. cap. 2, p. 416. Mox, tametſi Codd. aliqui in diverſa abeant, τύφουσι non ſprevero. Syneſ. Provid. II, p. 121 A. ſententia tamen diſcrepante, τοὺς ἐρυμνόν τι καταλαβόντας ἔτυφον ὥσπερ σφῆκας. WESS.

Pag. 242. *l.* 1. Ἄσηπτον καὶ πολυχρόνιον) Binas priores voces Grammatici interpretamento deberi autumo: in quam ſententiam & rei natura & auctoritate optimorum librorum adducor. Nolui tamen obelo eas configere, ne in mutando nimius videar. WESS.

ead. l. 8. Οὐχ ὑπερβαλλόντων ἔτη τεσσαράκοντα) Eadem Agatharchides & Strabo. Plinius H. N. VI, 30: *Pars quaedam Aethiopum locuſtis tantum vivit, fumo & ſale duratis in*

annua alimenta: ii quadragesimum annum vitae non excedunt; eodem, puto, ex fonte. Wess.

Pag. 243. *l.* 1. Μετρίως ὀδαξᾶσθαι φιλοτιμεῖται) Hippocrati, atque ad eius exemplum Aretaeo, Dioscoridi, Galeno, ἀδάξεσθαι & ὀδάξεσθαι de pruriente morsiuncula tritum satis est: haec forma rarior, & vulgo neglectior. Aelianus H. A. VII, 35, de scolopendra, quam si quis contigerit, pruritu mordetur: εἰ δὲ αὐτῆς προσάψεται ἀνθρωπεία σὰρξ, ὀδαξᾶται τε καὶ κνησιᾷ. Hinc in veteri Lexico Biblioth. Coislin. pag. 237, ὀδαξησμὸς, κνησμὸς, & in Aelian. H. A. I, 38, VII, 48, IX, 48; pro quo ὀδαξισμὸς V, 14, & Plut. Sympos. VI, 10, pag. 685 E. atque alias. Wess.

ead. l. 4. Εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἐκπιπτόντων) Simile Philon. Iud. 1 Vit. Mos. p. 618 de culicibus, Aegyptios infestantibus: οὐ γὰρ μόνον τὴν ἐπιφάνειαν λυμαίνεται κνησμοὺς ἐμποιοῦν ἀηδεῖς καὶ βλαβερωτάτους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἐντὸς βιάζεται· & Iosephi B. I. I, 33, 5, πυρετὸς μὲν γὰρ ἦν οὐ λάβρος, κνησμὸς δὲ ἀφόρητος τῆς ἐπιφανείας ὅλης. Utrobique enim extimam cutem designat. Wess.

ead. l. 14. Εἴτε διὰ τὴν ἰδιότητα τῆς τροφῆς &c.) Narrationi de Acridophagis parilem Agatharchides Colophonem imposuit, neque adeo uni gentis victui miserabilem exitum contribuere sustinuit. Locustis tamen, quibus alebantur, has calamitates deberi, pertendit Hieron. Mercurialis, cui paene adstipulatur Iob. Ludolfus Comment. Hist. Aethiop. pag. 183. Wess.

Pag. 244. *l.* 5. Ἔκ τινος ἐπομβρίας — πλῆθος φαλαγγίων &c.) Meminit huius regionis & causae, ob quam deserta relicta est, Aelian. H. A. XVII, 40: σκορπίους δὲ ἐπιπολάσαι πλῆθος ἄμαχον, καὶ φαλαγγίων τινὰ ἐπιφοιτῆσαι φοράν. φαλαγγίων δὲ, ἃ καλοῦσι τετράγναθα. τεκεῖν δ' ἄρα τὰ κακά φασιν ὄμβρων πονηρίας· quae Agatharchidis verbis tam accurate respondent, ut dubium nullum sit, quin ex eodem cum Diodoro fonte hauserit; sumsit & inde Artemidorus, e quo Strabo XVI, pag. 1118 B. & Plinius H. N. VIII, 29: *citra Cynamolgos Aethiopas late deserta regio est, a scorpionibus & solipugis gente sublata.* Eius enim *solipugae* sunt τὰ φαλάγγια, docente Cl. Salmas. in Solin. p. 71. Wess.

ead l. 16. Περὶ γὰρ τὴν Ἰταλίαν μυῶν πλῆθος) Cosanis id maximo suo malo usu venit. Rutilius 1 Itin. vs. 285:

Cernimus antiquas nullo custode ruinas,
Et desolatae moenia foeda Cosae.
Ridiculam cladis pudet inter seria causam
Promere, sed risum dissimulare piget,
Dicuntur cives, quondam migrare coacti
Muribus infestos deseruisse lares.

Vidit & hoc S. Bochart. P. 1 Hieroz. III, 34, & ante eum Is. Casaub. in Strabon. III, p. 251. WESS.

Pag. 245. *l.* 2. Κατὰ δὲ τὴν Μηδίαν ἐπιπολάσαντες στρουθοὶ) Hinc atque ex Agatharchide corrigenda haec sunt Aeliani H. A. XVII, 41: τῇ Μηδικῇ δὲ ἐπιφοιτήσαντες τῇ φορᾷ ἐξήλασαν καὶ ἐκεῖνοι τοὺς κατοικοῦντας, διαφθείροντες τὰ σπέρματα καὶ ἀφανίζοντες αὐτά. Deest illis nomen animalis, quod Mediae incolis eius cladis auctor. Scribe ergo τῇ Μηδικῇ δὲ στρουθοὶ ἐπιφοιτήσαντες &c. WESS.

ead. l. 5. Τοὺς δὲ καλουμένους Αὐταριάτας βάτραχοι &c.) Iterum Aelianus, βάτραχοι δὲ ἡμιτελεῖς πολλοὶ πεσόντες ἐξ ἀέρος Αὐταριάτας Ἰνδῶν μετῴκισαν εἰς χῶρον ἕτερον· quibus Indiae Autariatas, gentem sine controversia Illyricam, transcribit, modo sana sint, quod persuaderi magno Casaubono in Strabon. VII, pag. 489, haud potuit, *vox* Ἰνδῶν, inquienti, *vel in aliam mutanda, vel omnino reiicienda est.* Et merito; videtur aut inepti Grammatici esse glossa, cuiusmodi hic in Reg. Codice, aut ἐκ τῶν ἰδίων nata. Potuisset quidem certe honori suo melius consulere Th. Pinedo, si ad Stephani Αὐταριάτας a redarguendo Casaubono abstinuisset. Constat enim, Autariatas ex Illyrico ranarum incredibili multitudine divexatos exiisse, & alias quaesivisse sedes. Iustinus XV, 2, & Heraclides Lembus in Athen. VIII, p. 383 A. quos antestatus est eruditissimus Barbeyracius in eleganti veterum Pactorum & Foederum Histor. P. I, p. 254, Casaubonum defendens, id memoriae prodiderunt. Docet etiam Appian. Illyr. pag. 1196, ἐπιγενέσθαι δὲ τοῖς ὑποστρέψασιν, Autariatis, ἄπειρον βατράχων πλῆθος, οἱ διασαπέντες τὰ νάματα διέφθειραν· hinc, pestilentia ingruente, patriam deseruisse: diffidens tamen a Iustino in temporis intervallo, quo ea calamitate pressi fuerunt. Vide infra L. XX, 19. WESS.

ead. l. 12. Ἐκ τῆς Στυμφαλίδος) De his IV, 13. WESS.

Pag. 246. *l.* 4. Καλούμενοι Κυνάμυνοι) Agatharchidi, ex quo haec desumsit Diodorus, Κυναμολγοὶ nuncupantur Eclog. c. 29. RHOD. *Cynamolgos* cum Poggius verterit, pa-

rum ab illis recipiendis abſum: ego quidem non dubito, quin gentis verum id nomen ſit; quod & Strabo XVI, p. 1116 C. Plinius H. N. VIII, 29, Aelian. H. A. XVI, 31, retinuerunt, & vitae genus, quo inſignes erant, requirit: carne enim boum deficiente τὰς τῶν κυνῶν θηλείας ἀμέλγοντες τῷ γάλακτι τρέφονται, *femellas canum mulgentes earum lacte nutriebantur*, docente Agatharchide & Aeliano. Wess.

ead. l. 8. Ἀπὸ γὰρ τῶν πρώτων τροπῶν θερινῶν) In Agatharchidis Excerptis legitur ἀπὸ τροπῶν χειμερινῶν ἕως μέσου χειμῶνος, admodum abſurde. Rectius Aelianus, ἀπὸ τῶν θερινῶν τροπῶν εἰς μεσοῦντα χειμῶνα ἐπιφοιτῶσιν αὐτοῖς ἀγέλαι βοῶν· quae cum ex Cteſia ſumta eſſe profiteatur, clarum eſt, Agatharchidem popularis ſui ſcripta diligentiſſime verſaſſe, & multa inde pro ſuis uſurpaſſe. Wess.

Pag. 247. *l.* 5. Ἃ δὲ εἰς ἅλας συντιθέντες ἀποθησαυρίζουσι) Negat id Cteſias apud Aelianum; reliquam enim boum carnem canibus dividi; τὰ δὲ λοιπὰ τοῖς κυσὶν, inquiens, ἀποκρίνουσι. Neque diſſentire videtur Agatharchides: cur enim ad extremum canum lacte victitarent, ſi carnis, ſale conditae, copia haud deeſſet? Mox ex ſcriptis Codd. πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ζώων probandum cenſui. Wess.

ead. l. 11. Περὶ μὲν Αἰθιόπων ἀναγεγράφαμεν) Supr. c. 2 &c. Wess.

ead. l. 15. Βίον ἔχοντες — νομαδικὸν) Eadem Strabo XVI, p. 1121 B. Noſtro tempore Troglodytarum ſedem tenent *Beklenſes*, idem vitae inſtitutum ſectantes, docente Iobo Ludolfo Comment. Hiſt. Aethiop. p. 145. Wess.

Pag. 248. *l.* 4. Τεταγμένον ἀριθμὸν προβάτων) Unius ovis mulctam adultero irrogari, Agatharch. & Strabo aiunt: τῷ φθείραντι πρόβατον ἡ ζημία ἐστί. Wess.

ead. l. 10. Περὶ τῆς τῆς χώρας νομῆς) Inepta eſt & inuſitata bonis auctoribus eiuſdem articuli in eodem caſu repetitio continua. Ideo ſcripturam marginis περὶ τῆς χώρας οἱ νομεῖς germanam eſſe duco. Rhod. Περὶ τῆς χώρας οἱ νομεῖς) Hoc etſi commodius viſum eſt, mallem καὶ περὶ τῆς νομῆς πρὸς ἀλλ. διαμάχονται. Pugnae enim illis paſcuus ager materia erat. Strabo, πολεμοῦσι δὲ περὶ τῆς νομῆς· cui Agatharchid. conſentit, eadem memorans de patris matriſque nomine, bovi vaccaeque, aut arieti atque ovi impoſito. Wess.

Pag. 249. *l.* 8. Τοῖς αὐτοῖς τόποις ἐνδιατρίβειν) Legeba-

tur *τοιούτοις*, quod, cum ſententiam conturbaret, ſecutus Codd. meliores ſedem migrare iuſſi. Wess.

ead. l. 11. Οἱ Τρωγλοδύται —— *περιτέμνονται*) Durat Aethiopibus, quantumvis Chriſtianis, vetus conſuetudo, quam more magis regionis ſanitatiſque cauſa obſervant, quam religionis quodam cultu, ut gentis rex Claudius in profeſſione ſua apud Iob. Ludolf. H. Aeth. L. III, cap. 1, docet. Wess.

ead. l. 13. *'Ονομαζομένων κολοβῶν*) Diſtinctius Straboni *κολοβοὶ τὰς βαλάνους*, L. XVI, pag. 1116 C. Ptolemaeo Geogr. IV, 8, *κολβοὶ*, ſed prave: melius Cod. Coislin. *κολοβοί*. Wess.

Pag. 250. *l.* 2. Μεγαβαρεῖς) Οἱ δὲ Μεγάβαροι Αἰθίοπες *τοῖς ῥοπάλοις καὶ τύλους προστιθέασι σιδηρούς*· ſic Strabo p. 1122 A. In Ptolemaeo Μεγάβραδοι, ſive, ut ſcriptus liber & Latina verſio, Ulmae anno CIƆCCCCLXXXVI publicata, Μεγάβαρδοι, perperam, uti arbitror. Vide Plinium N. H. VI, 30. Wess.

ead. l. 4. Ταφαῖς δὲ —— *ἐξηλλαγμέναις ἐπιχωριάζουσι*) Diodorum ita reliquiſſe vehementer dubito: mallem quidem certe *ταφαὶ* — *ἐξηλλαγμέναι ἐπιχωριάζουσι*. Sic nihil ab uſu ſermonis diffidebit, quo ea dicuntur *ἐπιχωριάζειν*, quae in more ſunt poſita. Τὸ *πρᾶγμα ἤδη ἐπιχωριάζει* Dionyſ. Halicarn. *ἐπεχωρίαζον χοροὶ καὶ θαλίαι τὸν ἅπαντα χρόνον* Plutarch. de rebus, choreis, conviviis, quae frequentantur atque in uſu ſunt. Morem autem hunc ſepeliendi, ut cetera, ex Agatharchide pag. 46 exſcripſit. Wess.

ead. l. 15. Τοῖς λίθοις *βάλλουσι*) Habet in continua rerum ſucceſſione *τὸ ἀεὶ* gratiam quandam & Venerem, ut paulo ante *τῆς ἐπιγινομένης ἀεὶ νομῆς*, & *οἱ ἀεὶ βασιλεύοντες* infra XX, 24, *οἱ ἀεὶ ὕπατοι*, qui alius poſt alium regno conſulatuque funguntur: hic vero locum haud ſane opportunum; quare & eo, addicentibus libris, deieci. Wess.

Pag. 251. *l.* 2. 'Εν *ἀκαρεῖ χρόνῳ*) Hoc Atticum & Ariſtophaneum in Plut. 244 cum nota Ezech. Spanhem. & Diodoro III, 39, tritum. 'Εν *ἀκαρεῖ χρόνου* Alciphron III Epiſt. 56; Plutarch. de Profect. Virt. T. II, pag 75 C. ex Xylandri correctione: *ἐν ἀκαρεῖ* Philo Iud. Vit. Moſ. I, p. 630 C. Lucian. Scyth. c. 8. Baſilius M. Homil. in Famem T. II, pag. 67 D. *ἐπ' ἀκαρὲς* Philo Iud. de Ioſeph. pag. 546. Wess.

ead. l. 5. Προβαλλόμεναι μὲν εἰς τὸ μέσον) Mallem *in medium se inferentes*, ut olim Sabinae, *ausae se inter tela volantia inferre ex transverso impetu facto, dirimere infestas acies, dirimere iras*, apud Livium I, 13. WESS.

ead. l. 10. Βοὸς οὐρᾷ τὸν αὐχένα περισφίγξαντες) Iustum hoc est & ex Agatharchide sumtum, qui quidem p. 47, περιθέντες βοὸς οὐρὰν περὶ τὸν αὐχένα τὸν αὐτῶν, καὶ τὸν ὀπίσω τοῦ τραχήλου δεσμὸν εὖ μάλα περισφίγξαντες, ἀπολύουσι τοῦ βίου. WESS.

Pag. 252. *l.* 2. Ἐξάγειν ἐκ τοῦ ζῆν) Ioseph. A. I. XIV, 13, 10, de Phasaëlo, Herodis M. fratre, πέτρᾳ προσρήξας τὴν κεφαλὴν ἐξήγαγεν ἑαυτὸν τοῦ ζῆν. Alioqui negligi voces τοῦ ζῆν assolent. Strabo XII, p. 861 A. νόσος δ' ἐξήγαγεν αὐτὸν ὀξεῖα. Appian. B. Civil. IV, p. 1068, οἱ δ' αὐτοὺς ἐξήγαγον ὁμοίως τοῖς στρατηγοῖς. Singulare est hoc Plutarchi de Stoicis, sui caedem aliis omni conatu approbantibus, καὶ πολλοὺς μὲν ἐξάγουσι τῶν σοφῶν, ὡς ἄμεινον εὐδαιμονοῦντας, Adv. Stoic. T. II, p. 1063 C. WESS.

Pag. 253. *l.* 2. Στέγοντος τοῦ κρυστάλλου διαβάσεις στρατοπέδων) Eleganter Ovidius III Trist. X, 525:

Nudaque consistunt formam servantia testae
Vina, nec hausta meri, sed data frusta bibunt:
Quid loquor, ut vincti concrescant frigore rivi,
Deque lacu fragiles effodiantur aquae?
Ipse, papyrifero qui non angustior amne,
Miscetur vasto multa per ora freto,
Caeruleos ventis latices durantibus Ister
Congelat, & tectis in mare serpit aquis:
Quaque rates ierant, pedibus nunc itur; & undas
Frigore concretas ungula pulsat equi.

Cui non dissimilia Strabo VII, p. 474 A. WESS.

Pag. 254. *l.* 1. Οὐδὲ συνορᾶν ἀλλήλους δύνανται) Haec difficulter fidem capiunt. Vide Strabon. XVII, pag. 1185 B. Haud vero scio, an mox κατὰ δὲ τὸν πότον praestet? WESS.

ead. l. 10. Ταχέως ἕψεται χωρὶς πυρὸς) Sulpicius Severus Dialog. I, 7, de Aegypti desertis, *ibi vidi*, inquit, *quod vos Galli forte non creditis, ollam cum oleribus, quae nobis in coenam praeparabantur, sine igne fervere. Tanta vis solis est, ut quibuslibet coquis etiam ad Gallorum pulmenta sufficiat*; satis ad haec Diodori firmanda opportune. WESS.

ead. l. 16. Αὐτοφυὲς ἔχει τι φίλτρον) Sic praestat. Agatharchides: οὕτως ἔχει τι φίλτρον μέγα πᾶσα συνήθεια. Ovidius I Ex Ponto III, 35:

Nescio qua natale solum dulcedine captos
Ducit, & immemores non sinit esse sui.
Quid melius Roma? Scythico quid frigore peius?
Huc tamen ex illa barbarus urbe fugit. WESS.

Pag. 255. *l.* 1. Ἐκ τῶν ἀστέρων κακοπαθείας) Exterendum est σ cum τ, ut ἀέρων restituatur. De aëris enim qualitate hic sermo est, non stellarum temperatura & effectis. Ne addam, quod auctorum nemo de stellis hac phrasi unquam locutus sit. RHOD.

ead. l. 9. Τεταρταῖοι καταντῶσιν) Rhodum atque Alexandriam intervallum stadiorum IV M. aut, ut Eratosthenes, IIICIƆIƆCCL, disiungit in Strabon. I, pag. 45 B. & II, p. 187 D. unius autem diei & noctis cursu cum vulgo absolverent mille stadia, Ptolemaeo Geogr. I, c. 9, teste, potuerunt utique Rhodo profecti quatridui spatio Alexandriam tenere. WESS.

ead. l. 10. Κατὰ τὸν Νεῖλον πλέοντες) Ἐναντίῳ τῷ ῥεύματι πλέοντες ἀνὰ τὸν ποταμὸν bene Agatharchides. Ἀναπεπλεύκει κατὰ τὸν Νεῖλον eodem sensu Lucian. Toxar. c. 27; ceteroqui κατὰ ποταμὸν πλεῖν est quomodocunque in eo navigare II, 28; aut etiam prono amni, quem in modum κατὰ ἄνεμον καὶ ῥοῦν νήχεσθαι Plut. T. II, p. 979 C. & ἀσχέτῳ τάχει κατὰ ῥοῦν ἡ ναῦς ἐφέρετο Long. Pastor. II, p. 58, & ὁδὸς πᾶσα ἐπιποτάμιος κατὰ ῥοῦν συγκατιοῦσα τῷ ὕδατι Gregor. Nyssen. Epist. III, p. 363, in Collect. Monum. L. A. Zacagnii. Unde & de rebus prosperrime fluentibus κἂν ἅπαντα τὰ ἄλλα κατὰ ῥοῦν φέρηται πράγματα Io. Chrysostom. de Uxor. quales ducendae T. III, p. 227 D. WESS.

ead. l. 13. Μὴ πλεῖον εἴκοσι καὶ τεσσάρων) Miror tolerari huc usque potuisse ineptissimum τὸ πεντήκοντα, satis utique a Diodoro proscriptum & damnatum. Agatharchides eundem dierum numerum posuerat, etsi prave nunc eius in Excerptis p. 48 εἴκοσι καὶ πέντε. WESS.

Pag. 256. *l.* 6. Ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ῥινόκερως) Plane ad hunc modum Pausan. IX, 21: εἶδον δὲ καὶ ταύρους τούς τε Αἰθιοπικοὺς, οὓς ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι ὀνομάζουσι ῥινόκερως, ὅτι σφίσιν ἐπ' ἄκρᾳ τῇ ῥινὶ ἓν ἑκάστῳ κέρας· & Aelian. H. A. XVII, 14. Sumsit autem hanc animalis descriptio-

nem ex Agatharchide, qui fortaſſe Graecorum primus eam depinxit, p. 49. WESS.

ead. l. 9. Τὴν δὲ χρόαν πυξοειδῆ) Artemidorum, qui ex Agatharchide idem prodiderat, confutavit Strabo L. XVI, p. 1120; colore enim non buxum, ſed elephantum referre; quod & Dio Caſſius L. LI, p. 526, ſignificat. WESS.

Pag. 257. *l.* 1. Ὅταν δὲ ὁ ἐλέφας &c.) Confer Oppian. Cyneget. II, verſ. 554 &c. quaeque illi adſcripſit C. Ritterſhuſ. & Coſmam Indicopleuſt. Topograph. L. XI, pag. 334. WESS.

ead. l. 9. Ἐπὶ πλεῖον καὶ διδασκαλίαν μεθ. ἐπιδέχονται) Hoc nimium videtur. Ἐπὶ πλεῖον egregie eas edoceri poſſe artes innuit: quomodo Tantalus φίλος ἐγένετο τῶν θεῶν ἐπὶ πλεῖον, qui Diis percarus fuiſſe perhibetur, infr. IV, 76; & Daedalum Minos φίλον ἐπὶ πλεῖον adſcivit cap. 79 eiuſdem libri. Atqui in ſimiis falſum id eſſe novimus. Prudentius Agatharchides διδασκαλίας τε μεθοδευτικῆς, inquit, ἐπὶ ποσὸν ἅπτονται. WESS.

ead. l. 13. Ἀγριώτατα δὲ ταῦτα τὰ ζῶα) Inficiatur hoc Aelian. H. A. IV, 46, & VI, 10, qui forte diverſum genus Cynocephalorum in animo habuit: ſunt enim plura, inter quae multo etiam ferociſſimi reperiuntur, docente Proſp. Alpino Rer. Aegypt. L. IV, c. 11. WESS.

Pag. 258. *l.* 1. Ὁ δὲ λεγόμενος κῆπος) Praeter Agatharchidem eandem nominis cauſam Pythagoras dedit in Aeliani H. A. XVII, 8, ſed abſurdam, monente Cl. Salmaſio in Solin. pag. 276, & ridiculam. Peregrinum animal eſt, atque ea in gente nomen impetravit, ubi natales habet. Hebraeis *Koph* & *Kophim*, *ſimiae* ſunt; quod vocabulum τῷ κήπῳ ſimile & eiuſdem videtur originis, meritoque adeo ab eruditiſſimo S. Bocharto cum eo comparatum & compoſitum eſt P. I Hierozoic. III, 31, ubi plura de Cepo. WESS.

ead. l. 8. Μεῖζόν ἐστι τῶν ἡμέρων ταύρων) Dubites, utra verior ſit ſcriptura. Strabo XVI, pag. 1121, μεγέθει τοὺς παρ' ἡμῖν ὑπερβεβλημένοι. Aelianus Hiſt. A. XVII, 45, καί εἰσι μὲν τὸ μέγεθος τοῖς παρὰ τοῖς Ἕλλησι διπλασίους. Uterque τῶν ἡμετέρων, Strabo in Artemidoro, Aelianus in Agatharchide, eum enim hoc capite aemulatur, reperiſſe videtur: tamen ἡμέρων nunc Excerpta Agatharchidis tenent & meliores Diodori Codices, neque eius mutandi cauſa iuſta eſt. Plinius VIII, 21: *ſed atrociſſimos habet tauros ſilveſtres, maiores agreſtibus, velocitate ante omnes, colore fulvos,*

oculis caeruleis, pilo in contrarium verso, rictu ad aures dehiscente, iuxta cornua mobilia: ubi *agrestes* sunt, qui rure atque in agris versantur, neque alii ac ἥμεροι Agatharchidis, docente Salmasio ad Solin. p. 711. WESS.

ead. l. 14. Κατὰ δὲ τὰς μάχας ἵστησιν ἀραρότως) Retinuit Agatharchidis verba. Aelianus H. A. XVII, 54: τὰ κέρατα δὲ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον κινοῦσιν, ὡς καὶ τὰ ὦτα, ἐν δὲ ταῖς μάχαις ἐγείρουσιν αὐτὰ, καὶ ἀναστήσαντες ἰσχυρῶς, εἶτα οὖν μάχονται. Sic lego: nam σπείρουσιν αὐτὰ, quod editos occupavit, nihili est. Mox τὴν δὲ τῆς τριχὸς ἐπαγωγὴν ἔχει &c. *pilum contra ac cetera animalia in caput versum habet*, sive, ut Plinius, *pilo in contrarium verso*, rectius verteris. WESS.

Pag. 259. *l.* 8. Τὸ δ' εἰς ὄρυγμα πεσὸν) *Feras omnes venantur; isti non aliter, quam foveis capti, feritate semper intereunt*, inquit Plinius. Aelianus, οἱ δὲ ὅταν ἐμπέσωσιν, ὑπὸ τοῦ θυμοῦ ἀποπνίγονται· qui & iisdem verbis Troglodytarum de hoc animali opinionem exsequitur, quibus Agatharchides & Diodorus: & bene. Error est in Bavarico Photii Codice, quo Crocottae tanquam ex Ctesia haec tribuuntur. Vide D. Hoeschel. ad Photii Biblioth. pag. 25. WESS.

ead. l. 16. Κροκόττας μεμιγμένην ἔχει φύσιν) Plinius H. N. VIII, 31: *Crocottas* Aethiopia generat, *velut ex cane lupoque conceptos, omnia dentibus frangentes, protinusque devorata conficientes ventre.* Species hyaenae Crocotta est, quam alii ex cane & lupo, alii ex hyaena & leaena gigni prodiderunt. Conf. Salmas. in Solin. p. 239. WESS.

Pag. 260. *l.* 2. Τοῖς δὲ ὀδοῦσι πάντων ὑπεράγει) Non deerunt, qui πάντας praeoptabunt. Ioseph. A. I. XV, 7, 6: κάλλει δὲ σώματος — αὐτὴν ὑπερῆγεν· ubi sane causa non erat, cur ὑπερῆρεν praeferretur. Noster infr. c. 43: τῇ εὐχρηστίᾳ πολὺ τοὺς ἄλλους ὑπεράγων. Neque ego dissentirem, nisi L. IV, 87, Orionem ῥώμῃ πολὺ τῶν μνημονευομένων ἡρώων ὑπεράγοντα dixisset. WESS.

ibid. Πάντων γὰρ ὀστῶν μέγεθος συντρίβει) Facile adducor, ut πᾶν initio scriptum fuisse opiner. Sed nihil muto. In quarto hinc versu pro παραδοξολογουμένων, παραδοξολογούντων legendum arbitror. RHOD.

ead. l. 5. Μιμεῖσθαι τὴν τῶν ἀνθρώπων διάλεκτον) Recte hoc Agatharchidis exemplo explosit. Aelian. H. A. VII, 22: εἶτα μέντοι μιμεῖται τὰς φωνὰς καὶ φθέγγεται (εἰ καὶ

μυθῶδες τὸ εἰρημένον) ἀνθρωπίνῃ γοῦν φωνῇ, καὶ καλεῖ τὸ ὄνομα, ὃ ἤκουσε. Mitto alios, quos undique ſimilia nugantes conduxit S. Bochartus P. I Hieroz. III, 11, p. 835. WESS.

ead. l. 10. Ἑκατὸν γὰρ πηχῶν τὸ μῆκος) Et haec iuſtiſſima cenſura. De draconibus veterum recentiorumque plerique prodigioſa plurima narraverunt, feceruntque adeo, ut, quae pro veris haberi poterant, plerumque fictis fabulis ſimilia videantur. Conf. S. Bochartum P. II Hieroz. III, 14, p. 431, & Io. Iac. Scheuchzer. Itin. Alpin. V, p. 377 &c. WESS.

Pag. 261. *l.* 5. Περὶ τῶν μεγίστων θηρίων ὄφεων) Si ſcripti Codices addidiſſent, poſtremam vocem longe hinc ſuſtuliſſem: θηρία ſerpentes eſſe, ſuperiora abunde indicant; ne dicam de cultiore vocis uſu, quo ea animalia frequentiſſime exprimit, quae morſu aut virulento ictu peſtem hominibus inferunt: nota res eſt, & ſcriptorum exemplis a P. Petito ad Aretaeum I de Curat. Morb. Diuturn. c. 4, p. 122, comprobata. WESS.

ead. l. 9. Ὁ γὰρ δεύτερος Πτολεμαῖος &c.) Inſigne eius in veſtigandis rarioribus naturae miraculis ſtudium fuit: imbecillo enim corpore cum eſſet, ſemper novae alicuius oblectationis materiam quaerebat. Διαφερόντως δ᾽ ὁ Φιλάδελφος ἐπικληθεὶς φιλιστορῶν, καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος, διαγωγὰς ἀεί τινας καὶ τέρψεις ζητῶν καινοτέρας, Strabo XVII, p. 1138 B. Hinc non elephantorum tantum venatui primus Lagidarum incubuit, ἀλλὰ καὶ τῶν ὁμοιοτρόπων, ſicuti ex Agatharchide ſupra oſtendimus, pluresque aluit, qui rariora quaevis, undique collecta, in Aegyptum inferrent. Vid. Aelian. H. A. III, 34; Strabon. XVI, p. 1115. WESS.

ead. l. 14. Ἐλέφαντας — περιεποιήσατο) Confer ſupra c. 17. WESS.

Pag. 262. *l.* 4. Ἔκριναν παραβαλέσθαι ταῖς ψυχαῖς) *Vitam periculis obiicere.* Polybius Excerp. Legat. p. 1250, καὶ παραβάλλονται μὲν τῇ ψυχῇ· pro quo Muſonius in Serm. Io. Stob. XXIX, p. 202, καὶ τὴν ζωὴν παραβάλλονται τὴν ἑαυτῶν, & Ioſeph. B. I. III, 8, 7, πιστεύων τῷ κηδεμόνι θεῷ τὴν σωτηρίαν παραβάλλεται. Libanius vero Tom. II, p. 134 B. αὐτόμολοι τὰ σώματα παραβαλλόμενοι. Adde infr. XX, 65. WESS.

ead. l. 10. Τριάκοντα πηχῶν) Hoc, an τριακοντάπηχυν,

malueris, ciccum, quod Plautus ait, non interduim. Haud vero ſcio, unde Io. Tzetzes Chiliad. III, 902, τριακονταπεντάπηχυν acceperit: noſtri quidem Codices cum Agatharchide p. 53, & Strabone XVI, p. 1121 B. ab eo diſſentiunt omnes. WESS.

Pag. 263. *l.* 4. Ἔχοντες ἐξηρτυμένα πάντα) Loci ſententiam interpres aſſecutus eſt, non item ſcripturam, quam revocavi, veriorem. Ναῦς καλῶς ἐξηρτυμένας habebis L. XII, 31, de egregie inſtructis & paratis; & XIII, 45 &c. WESS.

ead. l. 9. Ψόφον ἐξαίσιον κατασκευάζοντα) Oportuerat κατασκευάζον, ob ζῶον, quod praemiſerat: verum ea generis enallage, qua πρὸς τὸ σημαινόμενον adiectivum refertur, nihil quidquam utroque in ſermone frequentius. Vid. D. Hoeſchel. in Photii Biblioth. p. 4. WESS.

ead. l. 13. Ἐπέβαλλον τοὺς βρόχους ἐπὶ τῆς οὐρᾶς) Nihil veritus ſum hoc reſtituere: poſtulat ſermonis genius; ſatiſque receptum librariis voces eas confundere. Defungar uno exemplo. Dionyſius, inquit L. XIV, 103, ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν στρατευσόμενος μετὰ πλείστης δυνάμεως ὥρμησεν ἐπὶ Συρακουσῶν. Immo vero ἀπὸ Συρ. ut quiſque videt. Plura alias. WESS.

Pag. 264. *l.* 8. Οὐ μὴν ἀπέγνωσαν τὴν θήραν) Io. Tzetzes Chiliad. III, 896 &c. haec excerpſit. WESS.

ead. l. 13. Περιφερῆ πλόκαμον) Si Theophraſti, ſcriptoris Ἀττικωτάτου, ſtandum eſt auctoritate, πλόκαμον pro vitili opere neutrum eſt. Is enim libro IV, c. 11, de Butomo femella tractans, eam χρήσιμον πρὸς τὰ πλόκαμα dicit. Recte igitur in margine annotatur περιφερὲς, & pro ἐμφερῆ ἐμφερές· nam maſculinum longe aliud ſignificat, *cirrum* videlicet, ſeu *cincinnum*, ac nodum crinium implexorum. RHOD. Κατεσκεύασαν —— περιφερὲς πλόκαμον) Sequor Rhodomani & meliorum librorum iudicium. Τὸ πλόκαμον aliud nihil eſt ac πλέγμα, quod uſui variis in rebus eſſe cum poſſit, multimodis adhibetur. Venatoribus, ſicuti hoc loco, a Xenophonte de Venat. p. 781 tribuitur, & a Iul. Polluce V, 33. Id vero praetereundum non eſt, πλόκανον Codd. praeferre Coiſlin. & Clar. 1. ubique, nec aliter in Platon. Timaeo p. 52 E. Stephano tamen mutante, & Polluc. VII, 172, X, 129, legi. Vid. Iungerman. ad Pollucis V, 33, & T. Fabrum in Anacreont. Od. VI, 6. WESS.

Pag. 265. *l.* 9. Πρὸς δὲ τούτοις σαλπιγκτὰς) Tametſi in

Gloffis legatur σαλπιγκτὴς & σαλπικτὴς, & in Appian. Bel. Hifpan. p. 527 σαλπικτῶν τε ἐξοτρυνόντων, hoc tamen malui: tum quod Appianus alias σαλπιγκτὰς probet, tum quod ceteri paffim, & Nofter inprimis in ea fcriptura acquiefcat, ut XIII, 45; XVI, 85; XVII, 33. WESS.

Pag. 266. *l.* 2. Ἦχω κατέπληττον τὸ ζῶον) Non fugit me Noftri καταπληξάμενος τοὺς Ἀθηναίους XII, 67; neque moveor tamen, ut nihil mutem. Vicinia eiufdem verbi & contraria poteftate inftructi aliud a me impetravit. Bene Synefius Orat. de Regn. p. 10 C. φίλους μὲν, ταυτὸν δὲ εἰπεῖν ἀγαθοὺς, ἐκπλήττων, τοὺς δὲ ἐχθρούς τε καὶ πονηροὺς καταπλήττων. WESS.

ead. l. 15. Ἐξελκύσαντες δὲ τὸν πλόκαμον) Scribe τὸ, & ftatim μετέωρον. RHOD.

Pag. 267. *l.* 14. Τὸν ἀπὸ τῶν ὀδόντων) Fortaffe fcripfit Diodorus τὸ ἀπὸ τῶν ὀδόντων. STEPH. Τοῦ ϑηρίου τὸν ἀπὸ τῶν ὀδόντων τιθασσὸν) Aliena funt τὸν ἀπὸ τῶν ὀδόντων, ideoque exterminanda. RHOD.

Pag. 268. *l.* 9. Βοῦς τε καὶ ταύρους) Hoc fortaffe nimium, ficuti & quod in vita S. Hilarionis Hieronym. *Draco,* inquit, *mirae magnitudinis, quos gentili fermone Boas vocant, ab eo quod tam grandes fint, ut boves glutire foleant, omnem late vaftabat provinciam.* Tu vide Strabon. XV, p. 1022 B. XVI, p. 1122, & Iob. Ludolf. Hift. Aeth. I, 13. WESS.

ead. l. 15. Ἐναντίαν ποιεῖν τοῖς ἐλεφάντων ὄμμασι) Aelianus in elephantum oculos, ut eos eruant, dracones immittit H. A. L. VI, 22: ὁ δὲ δράκων ἐμπηδᾷ τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ ἐξορύττει. Quod difcrimen in pugna draconum & elephantorum haud infolens. Ipfe Diodorus eam haud paulo aliter defcripfit c. 9. WESS.

Pag. 269. *l.* 10. Ἐκ τῶν ἐν Ἀλεξ. βασιλικῶν ὑπομνημάτων) Id in paucis verum effe poterit: maior pars ex Agatharchide defcripta eft. WESS.

Pag. 270. *l.* 3. Τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν —— προβιβάσας) Eadem de Caefare Iulio I, 4. WESS.

ead. l. 7. Ἀράβιος κόλπος ἀνεστόμωται εἰς τὸν Ὠκεανὸν) Laxato ore fe infundit. Philo de Vit. Contempl. p. 892 E. de Maria prope Alexandriam ftagno, ἐκ τῆς λίμνης ἀνεστομωμένης εἰς τὴν ϑάλατταν. Nimirum ἀναστομοῦσϑαι ftagna fontefque dicuntur, cum patente oftio profluunt largiter. Strabo VIII, p. 596 B. τούτων δὲ ἐμφραχθέντων, ἔσϑ' ὅτε ὑπερχεῖσϑαι τὸ ὕδωρ εἰς τὰ πεδία· πάλιν δ' ἀναστομουμέ-

νων, ἄθρουν ἐκ τῶν πεδίων ἐκπεσὸν ἐμβάλλειν· & de petra, quae Mose percutiente uberem aquam Israëlitis praebuit, Philo Iud. Vit. Mos. I, p. 635 C. ἀναστομωθεῖσα τῇ βίᾳ τῆς φορᾶς, κρουνηδὸν ἐκχεῖται. Quare haud prave Macrobius Saturn. VII, 13, Latina fecit haec Plutarchi Sympos. I, 9, p. 627 C. καὶ γὰρ αὕτη τοὺς πόρους ἀναστομοῦσα καὶ ἀνοίγουσα κατασύρει τὸν ῥύπον. *Salsitas enim findere & aperire solet meatus: ideo magis elicere debuit abluenda.* WESS.

ead. l. 12. Περὶ ἑκκαίδεκα σταδίους) Vereor vehementer, ut sani hi numeri sint: magno enim consensu veteres angustias sinus Arabici, quae circa Diren promontorium cognominemque urbem sunt, stadiorum LX faciunt, Strabo XVI, p. 1114, Arrian. Peripl. Mar. Erythr. p. 155, Agathemer. I, 3; quae fere aequant Plinii VII mill. D passus, ut fidem Codd. vetustiorum secutus recte correxit Harduinus, N. H. L. VI, 29. WESS.

ead. l. 13. Νεὼς διωγμὸν ἡμερήσιον) Deest verbum ἔχει, aut aliquod huiusmodi. STEPH. & RHOD. Id si adesset verbum, oratio paulo quidem plenior videretur, nec melior tamen: pendet accusativus διωγμὸν ex proxima περὶ, sicuti bene advertit vir doctissimus in T. III, Vol. V, p. 94, Miscell. Observ. Quis autem portus ille *Panormus* & mons *Tyrcaeus* in hac sinus Arabici ora, tacentibus veteribus, finire non ausim; hoc quidem certe constat, Μακαρίαν scripsisse Diodorum, quo nomine insulam hoc in sinu habet Ptolemaeus Geogr. IV, 8. WESS.

Pag. 271. *l.* 3. Συναγωγὴν ἔχει) Vid. supr. I, 63. WESS.

ead. l. 11. Τὸ δεξιὸν μέρος, οὗ τὴν παραλίαν &c.) Legebatur τὸ δεξιὸν μέρος τῶν Τρωγλοδυτῶν. τὴν παράλιον τῶν Τρωγλοδυτῶν ἔθνη νέμεται, quae quidem scopae dissolutae. Ego compositis inter se vetustis schedis suum Diodoro restitui. Dextrum sinus Arabici atque in Aegyptum versus inclinans latus Troglodytas tenuisse, docet & Strabo XVI, p. 1114 C. WESS.

ead. l. 13. Ἀπὸ πόλεως τοίνυν Ἀρσινόης) Sita erat haud longe ab Heroum urbe, *condita sororis nomine in sinu Charandra a Ptolemaeo Philadelpho*, auctore Plinio N. H. VI, 29. Ab ea vero Agatharchides pag. 53 orae sinus Arabici dextrae descriptionem orditur; nec admodum diffidet Strabo XVI, p. 1114 C. WESS.

ead. l. 15. Πικρᾶς ἁλμυρίδος ἔχοντα γεῦσιν) Hae *sinus amaros*, πικρὰς λίμνας, suo olim confluvio efficiebant, sed

quos Ptolemaeûm amnis, ex Nilo, uti ſupr. I, 33, dictum, derivatus, deinceps mutavit, ſuis influens aquis: id olim docuerat uberius Agatharchides, nunc vero tenuiter in Photii Excerptis; conſtat tamen abunde ex Strabone XVII, p. 1156 C. ubi Caſaubon. de *lacu amaro* ex Noſtri L. XVII, 49, quaedam notantem, ſequi non poſſum: nihil enim illi cum his lacubus, modo ſaporem demas, commune eſt. WESS.

Pag. 272. *l.* 6. Ἐπώνυμος Ἀφροδίτης) Hoc recentius nomen, prius Μυὸς ὅρμος, ſive *Muris ſtatio.* Agatharchides p. 54: ὃς πρότερον μὲν Μυὸς ἐκαλεῖτο ὅρμος, ἔπειτα δὲ Ἀφροδίτης ὠνομάσθη. Nec valuit tamen Veneris hic titulus antiquius cognomen obliterare, quod praeter Plinium, Arrianus, Ptolemaeus atque alii probarunt. WESS.

ead. l. 7. Πλήρεις εἰσὶν ἐλαιῶν καὶ σύκων) Ficorum in his inſulis proventus nuſquam mentio eſt. Agatharchid. ὧν αἱ μὲν ἐλαίαις πεπύκνωνται, de illis ait: Strabo vero L. XVI, pag. 1114, inſularum δύο μὲν ἐλαίαις κατασκίους, μίαν δ' ἧττον κατάσκιον, Μελεαγρίδων μεστὴν aſſeverat; unde haud iniuria ſuſpicari mihi videor, reliquiſſe Diodorum πλήρεις εἰσὶν ἐλαιῶν καὶ σύσκιοι, ut Codd. praeſtantiorum quidam praeferunt. WESS.

ead. l. 12. Ἧς κατὰ τὸν αὐχένα — διακομίζουσι) Poſſet pro vulgata, ſi cui libitum eſſet contra Codd. auctoritatem pugnare, quadam cum ſpecie diſputari: mihi longe ea mens eſt; quod enim dedi, nihil habet incommodi, & eum reſpicit antiquorum morem, quo per Iſthmi iugum naves ex uno in aliud, aut compendii cauſa, in idem mare, trahebant, quod διισθμίζειν & ὑπερισθμίζειν τὰς ναῦς Graecis eſſe, memini pluribus Obſerv. L. I, cap. 28, oſtendere. WESS.

ead. l. 14. Νῆσος πελαγία) Vid. infr. IV, 79. WESS.

ead. l. 16. Καλουμένη δὲ ὀφιώδης) Sic Agatharchides & Strabo, quos deceptos eſſe cum Diodoro ab Helleniſtis mercatoribus pertendit Salmaſ. in Solin. p. 763; *Ophas* enim dictam eſſe inſulam: quod cum audirent nomen, putaſſe ἀπὸ τῶν ὀφέων id cognominis eſſe nactam, atque *Ophas* explicuiſſe ὀφιώδη, fabulaeque adeo de ſerpentibus, inſulam infeſtantibus, auctores eſſe. Itaque *Ketem paz* Hebraeorum lapidem eſſe *Topazium* ſive *Pazium*, ex inſula *Paz* aut *Ophas* erutum: quae acute inventa & ſollerter diſputata vereor, ut tueri ſe ſatis poſſint. Agatharchides, quem Ar-

temidorus, e quo Strabo, & Diodorus auctorem habent, de re suae aetatis loquitur, insulamque sub regibus Alexandrinis, quorum ipse tempore scribebat, serpentum peste liberatam prodit. Lapis praeterea fuisse non videtur, quod sacrae literae *Ketem paz* appellitant, sed aurum purius; unde *Zahabh muphaz* 1 Reg. X, 18, & *Ketem uphaz* Daniel. X, 5, quod de auro sine controversia usurpatur: aurum vero ex hac insula effossum fuisse, scriptores tacent. Id tamen bene vir summus, quod insulae lapidique nomen ἀπὸ τοῦ τοπάζειν, quod Plinius L. XXXVII, 8, significare videtur, venisse negat. Graecorum est τοπάζειν, multoque remotissimum a Troglodytarum sermone. Wess.

Pag. 273. *l.* 9. Ὅπερ ἐστι λίθος διαφαινόμενος) Topazium ita Io. Tzetz. Chil. VIII, 969, describit:

Τὸ δὲ Πάζιον ἐστὶ λίθος τῶν πρασοχρόων,
Οὐχὶ λαμπρὸς, οὐ διαυγὴς, ὡς οἱ λοιποὶ τῶν λίθων.

Quae vera si fuerint, erroris absolvi Agatharchides, Noster, Strabo, Plinius atque alii haud poterunt; verum ipse in errorem se Tzetzes induit. Vide Io. de Laet, veriora docentem, Gem. & Lapid. L. I, c. 11, &, quem is exscripsit manifesto, Cl. Salmas. in Solin. p. 169. Wess.

Pag. 274. *l.* 1. Ἀπὸ τοῦ βασιλέως φόβου) Vide supr. I, 83. Wess.

ead. l. 9. Διὰ τὸ πνίγος) Agatharch. διὰ τὸ πνίγος οὐ γίνεται σύνδηλος. Est πνίγος intensior aestus, cuius vehementia quasi praefocamur. Arrian. Cyneget. c. 14 de canibus, quae aestate ad venandum educuntur, καὶ τὸ πολὺ διαπνίγονται, εἰ πνίγος εἴη. Iulian. Imp. Orat. V, p. 169 B. arborem opacam καὶ σκιὰν παρασχεῖν ἐν πνίγει aptam ait. Hinc ἀὴρ πνιγώδης Straboni XVII, p. 1143 A. Plut. T. II, p. 649 E. gravis & paene praefocans. Wess.

ead. l. 14. Περιτιθέασι σημείου χάριν ἄγγος) Facit Codd. concordia, ut hoc malim. Agatharch. ὁ δὲ συνιδὼν φύλαξ τηλικοῦτον περιέθηκεν ἄγγος, σημείου χάριν, ἡλίκον &c. Wess.

Pag. 275. *l.* 7. Προσαγορευθέντος Σωτῆρος) Prius citra controversiam rectum est; de posteriore dubites ob Strabon. XVI, p. 1115 B. εἶθ' ὁ τῆς Σωτείρας λιμήν· tantoque magis, quod libri veteres sibi non constent, σωτηρίας praeferentes. Enimvero Strabonem secutus essem, si vel unus Codd. auxilio accurrisset; nunc, quoniam Ptolemaeo L. IV, 7, θεῶν σωτήρων λιμὴν, sic enim ex Palat. & Coislin.

fchedis fcribendum, audit, in vulgata acquiefcam. Videtur portus & Caftori & Polluci, οὓς πάντες σωτῆρας ὀνομάζουσι Strab. V, pag. 355 A. confecratus, & illarum uni Dearum, quae ΣΩΤΕΙΡΑΙ habitae & dictae funt, quarumque plures recenfuit Ezech. Spanhem. Diff. VII de ufu & praeft. Num. p. 419. WESS.

ead. l. 16. Οὐ πλεῖον τριῶν ὀργυιῶν) Agatharchid. μήτε πλεῖον δυεῖν ὀργυιῶν· ut alteruter in vitio fit, & forte quidem Diodorus: alteri enim confentit Strabo XVI, pag. 1115 B. WESS.

Pag. 276. *l.* 2. Διὰ τὸ πλῆθος — μνίου καὶ φύκους) Ab hac algae copia, quam iifdem ferme verbis Agatharch. & Strabo exfequuntur, finui Arabico apud Hebraeorum gentem nomen venit *Iam fuph*, quafi dicas *algofum mare:* falluntur enim, qui a *papyro*, quae quidem prope Nilum provenit, non vero finum hunc, repetunt. Vid. Theophraft. H. Plant. L. IV, c. 8, in omnibus tamen Agatharchidi ac Diodoro haud confentaneum. WESS.

ead. l. 7. Βαθύπρωροι καθεστῶσαι) Fortaffe rectius βαθύπλευροι. RHOD. Si quid hic mutandum, βαθύπλοοι praeoptarem. Naves βαθύπλοοι, quae altius depreffae fluctus fecant, ut ἀκρόπλοοι, quae in fummo innatant. WESS.

ead. l. 16. Οὐδ' οὕτω δὲ τῆς τροφῆς τυγχάνοντες) In his vitii aliquid ineft; quod nec Rhodomano latuit, corrigenti οἱ δ' οὔτε τῆς τροφῆς, fed infeliciter. Poggius, incertum an coniecturam fecutus, vertebat: *nec tamen propterea periculum devitant;* bene quidem ad loci fententiam; quae conftabit, fi ὑποστροφῆς, quomodo Ifmaël. Bullialdum coniectaffe Abbas Camufatus margini adfcripferat, aut ἀποστροφῆς legeris: pofterius equidem malim, quod illi in falute & perfugio locus fit percommodus. Iofeph. B. I. II, 11, 6, αὖθις δὲ ὡς ἀποστροφὴ σωτήριος οὐ κατεφαίνετο· & A. I. XIX, 1, 16, ἀποστροφῆς τῷ ὑβρίζοντι αὐτοὺς οὔσης &c. hinc πάσης ἀποστροφῆς εἰργόμενος, cui perfugium falufque intercluduntur, Philoftrat. Vit. Apoll. VIII, c. 13; & ἀποστροφὴ καὶ καταφυγὴ iunguntur a Plut. T. II, pag. 491 E. Atque haec vero proxima arbitrabor, donec meliores libri aliud decernant. WESS.

Pag. 277. *l.* 11. Οὐ παντελῶς — εἰς τέλος) Alterutrum videtur fupervacaneum. Diodoro quidem certe εἰς τέλος faepe idem eft ac παντελῶς, ut XI, 38; XII, 28; XVII, 76. Quod vero praecedit ὀδύρονται πρὸς κωφὴν ἐρημίαν,

id ſurdo narraſſe fabulas indicat, ſive ſolitudini nihil reſpondenti, & πρὸς κωφὴν σιωπὴν, ut in Heraclide Allegor. Homer. p. 481; κωφὴν γαῖαν Homer. Iliad. Ω, 54; κωφὸν πέτρον Moſchion in Stobaei Serm. CXXIV, pag. 620, de muta & ἀναισθήτῳ· *mediae per muta ſilentia noctis* Metamorph. VII, 184, Ovidius, ſimili translatione dixerunt. WESS.

Pag. 278. *l.* 5. Τὰς ἐλπίδας ἐξαλείψαντες) Inducta atque adeo exſtincta omni ſpe. Τοὺς ὑπεκχωροῦντας τοῦ βίου ἐξαλείφειν apud Platon. VI de LL. p. 785. Propius abeſt hoc Euripidis, quo infelix Hippolytus in cognomine Tragoedia verſ. 1240, equos compellabat, ne ſe perderent:

Στῆτ', ὦ φάτναισι ταῖς ἐμαῖς τεθραμμέναι
Μή μ' ἐξαλείψητε. WESS.

ead. l. 10. Τῆς τοῦ βίου καταστροφῆς τυγχάνουσι) Aut fame, aut ſi diuturnam famis tabem non perferunt, enſe confecti, aut ſpontaneo impulſu in aequor praecipitati: ἢ λιμῷ, ἢ, τοῦ λιμοῦ τὸ μακροχρόνιον οὐ φέροντες, ξίφει, ἢ αὐτῇ θαλάσσῃ σφᾶς αὐτοὺς ἐπιῤῥίπτοντες, Agatharchid. pag. 56. WESS.

Pag. 279. *l.* 5. Ἐγενήθη τοῦ κόλπου ξηρὸς πᾶς ὁ τόπος) Apertum eſt deſcribi hic ingens prodigium, quo

Pervia diviſi patuerunt caerula ponti,
In geminum revoluta latus, nudataque tellus
Cognatis ſpoliatur aquis,

cum Iſraëlitae ex Aegypto egreſſi ſinus Arabici vada ſiccis paene pedibus tramitterent apud Moſem Exod. XIV, 21; cuius miraculi accolae barbari memoriam, quod res ſtupenda eſſet, ſtudioſe ſervarunt & poſteris reliquerunt. Vidit H. Grotius & rem animadvertit ad Exod. XIV, 22, & S. Bochart. Phaleg. IV, 29. WESS.

ead. l. 9. Ἐπελθοῦσαν ἐξαίσιον πλήμην) Iuſtum hoc eſt; nam πλημμύραν in gloſſis eſſe putandum Schol. Vat. abunde ſignificat, & infr. XVII, 106; ubi πλήμας itidem explicuerunt πλημμύρας. Ceterum πλήμμην ποταμοῦ Dionyſ. Halicarnaſ. Ant. Rom. I, 65; Heſych. vero in πλημμυρὶς eandem & πλήμυνην dixit, vitioſe, ut quidem ego cenſeo. Suidas πλήμη, ἡ πλημμύρα τῆς θαλάσσης· ubi cur πλήσμη L. Kuſtero potior ſit viſa, nondum exploratum habeo. WESS.

ead. l. 12. Προειρήκαμεν) Dixit aliqua, ſed tenuiter, c. 17; neque enim illic Ptolemaidis aut promontorii Tauro-

rum ulla mentio. Iterum autem presse inhaeret vestigiis Agatharchidis, qui uberius haec fuerat persecutus. Adde Strabon. XVI, p. 1115 C. ubi caussam exponit, cur montibus his Taurorum inditum sit cognomen. WESS.

Pag. 280. *l.* 2. Ἄχρι πρὸς ὥραν δευτέραν) Agatharchid. καὶ τὰς σκιὰς βάλλει τέως δυεῖν ὡρῶν εἰς τὸν ἀντικείμενον τόπον τῆς ἄρκτου· quibus umbras in meridiem intra duas diei horas iaci videtur indicare; nec alia mens Diodoro, eum in his rebus secuto: quod tamen falsum cum sit, maluit Rhodomanus utrique versione sua succurrere, & *usque ad alterum vertentis anni tempus* Latine reddere: quo modo necdum ab errore immunes erunt. Illis enim, qui haec loca incolunt, sub solstitium mero meridie umbrae consumuntur, reliquis ad austrum cadunt, cum ceteris anni temporibus in septemtrionem porrigantur. Bene Plinius VI, 29, de Ptolemaide a Philadelpho condita ad venatus elephantorum, qua de & auctor noster, *in qua*, inquit, *quadraginta quinque diebus ante solstitium, totidemque postea, hora sexta consumuntur umbrae, & in meridiem reliquis horis cadunt, ceteris diebus in septemtrionem.* Adde If. Voff. in Melae III, 8. WESS.

ead. l. 4. Ψεκίων) Agatharchid. cap. 43 *Psebaeos* nominat. RHOD.

ead. l. 12. Ὀρνέων ἴδια γένη) Fortasse ex avium ea copia uni harum insularum nomen venit, quam ὀρνέων νῆσον Ptolem. Geogr. IV, 8, vocat, & in hac vicinia locat. WESS.

Pag. 281. *l.* 1. Ἀκουσίως αὐτῶν ταῖς λοφίαις περιπέσῃ) Eadem Agatharchides, sed quem male interpretantur: οὐ μέντοιγε διαπεφώνηκεν οὐδεὶς, πλὴν τῶν περιπεπτωκότων ἀκουσίως ταῖς λοφίαις, *nautas tamen haud vexant*, nisi si qui &c. debuerant, *nemo tamen perit, nisi* &c. quae verbi vis rarior multis saepe fraudi fuit. Philo Iud. de Nom. Mutat. pag. 1091 E. ἐν ᾧ (πολέμῳ) τῶν διαγωνισαμένων διεφώνησε οὐδεὶς, ἀλλ' ἄτρωτος καὶ σῶος ἐπανῆλθε. Vertunt: *in quo dimicantium nemo discors fuit*, sed *salvus & incolumis rediit*: absurde; disparatum, quod in oratione est, expostulat, *in quo dimicantium nemo desideratus est.* Atque hunc in modum Alexandrini interpretes I Samuël. XXX, 19; Numer. XXXI, 49; Ezech. XXXVII, 11; Iudith. X, 13; ut optime advertit H. Grotius in Exod. XXIV, 11. WESS.

ead. l. 2. Τὴν τῆς θαλάττης ἄρσιν) Credo deesse praepositionem, dedisseque auctorem τὴν ἐκ τῆς θαλάττης. Ἄρσις

enim τῆς θαλάττης, & ἄρσις τῶν κυμάτων, fluctus marini sunt, altius evecti. Recte Agatharchid. ὅταν ἐκ τῆς θαλάττης τὰ πρόσωπα ἀναφήνωσιν. Wess.

ead. l. 6. Ἃς ὀνομάζουσι Ψεβαίας) Hoc mire placitum est. E montibus *Psebaeis*, de quibus ante, haec promontoria in sinum procurrebant. Forsan & hinc nomen accepit insula Ψεβὼ, quam in sinu Arabico Aristoteles, seu quis alius auctor libri de Mundo, collocat, & Apuleio restituit Cl. Salm. in Solin. p. 782. Wess.

ead. l. 9. Ὀνομάζεται Ποσείδειον) Perinde erit, hoc, an Ποσείδιον malis: prius Strabo VIII, p. 534, posterius XVI, p. 1122 C. & Pausan. VII, 27, probant. Vid. Sylburg. in Pausan. II, 26, p. 171. Orditur autem orae Arabicae descriptionem ab intimo maris recessu, pauloque supra sinum Aelaniticum, prorsus ut Strabo XVI, p. 1122. Wess.

ead. l. 15. Ὀνομάζεται μὲν φοινικὼν) Nobilis huius palmeti frequens est mentio, quamquam non omnes eodem modo describunt. Theophrastus H. P. II, 8, p. 34, partem facit convallis palmiferae, quae a Syriae finibus in sinum usque Arabicum pertineat; quod verum esse haud puto. Procopius Bel. Pers. I, 19, Saracenos in eo incoluisse cum Nonnoso apud Phot. Cod. III prodit: Cosmas vero Indicopleustes Topograph. L. V, pag. 195, Israëlitas, sinum Arabicum emensos, ad Phoeniconem in Arabiae continentem escendisse, auctor est, haud profecto absurde: neque enim longe hinc abfuerunt *Elim*, ubi & fontes plures pluresque palmae, plane ut hoc in loco, Exod. XV, 27; ut prorsus mihi persuadeam, Phoeniconem hunc ab eo diversum haud fuisse. Ceterum insignis de Phoenicone locus est in Actis Sinaitarum Monachorum, ab Ammonio descriptis, & in Lectis Martyrum Triumphis a Franc. Combefisio vulgatis, p. 96 & 97. Ea vide: nam verba excerpere non vacat. Wess.

Pag. 282. *l.* 12. Ἐπιγραφὴν ἔχων ἀρχαίοις γράμμασιν) Arabes videntur arae & inscriptionis auctores; nisi si de Hebraeis suspicari quis velit, quod quidem ego vix ausim. Saracenos loci eius religione fuisse tactos, aliunde novimus. Conf. Strabon. XVI, p. 1122 D. Wess.

ead. l. 15. Μακάριοι δ' εἰσὶν) Mihi ad sensum magis quadrat μακροὶ, *longae* seu *procerae staturae homines*. Rhod. Mihi vero non satis cognitum atque exploratum est, quid horum scripserit Diodorus: haec si spectent, ut Strabo

velle videtur, marem feminamque ſacerdotes, pronior in *μακρόβιοι* forem, quod Lucianus de Macrob. c. 4 Arabum ſacrorum & fabularum interpretes, *τοὺς ἐξηγητὰς τῶν μύθων*, inter eos referat, qui vitam longiſſime extenderunt. Verum in re dubia nihil finio. Id quidem certe mihi conſtat, Cl. Salmaſ. in Solin. p. 346 his Diodori geminiſque Strabonis parum dextre fuiſſe uſum, ut vinceret, Palmeti incolas fuiſſe *Σκηνίτας*· neque enim idem eſt, ut ille cenſuit, *καλυβοποιεῖσθαι ἐπὶ τῶν δένδρων*, ſive *κοίτας ἐπὶ τῶν δένδρων ἔχειν*, & *σκηνοποιεῖσθαι*· hoc eſt *tentoria figere*, illud *cubilia ſibi in arboribus conſtruere*: quae quantum diſtent, quis non animadvertit? Wess.

Pag. 283. *l.* 4. *Φωκῶν νῆσος ὀνομαζομένη*) Eadem Strabo. At Agatharchides p. 57, *τόπος, ὃν προσηγόρευσαν Νῆσσαν, ἀπὸ τῆς τοῦ ζώου πολυπληθίας*, quaſi ab *anatum* copia nomen eſſet. Equidem Agatharchidis haec eſſe, induci, ut credam, necdum poſſum: prohibent Diodorus atque Artemidorus, e quo ſua Strabo. Photio potius, vitioſum Codicem ſecuto, ea tribuero. Nam, ne alium locum ſignari putes, eadem omnia, quae Phocarum inſulae Diodorus & Strabo contribuunt, *Neſſae* illi in Excerptis Agatharchidis dantur. Wess.

ead. l. 8. *Παλαιστίνην τῆς Ἀραβίας*) Palaeſtina, proprie definiendo, Syriae regio eſt ultima Aegyptum verſus. Hic igitur eam partem intelligere videtur, quae Arabiam Petraeam proxime attingit, vel ſeptemtrionem verſus, ut eſt Petraea, ſeu Trans-Iordana: vel ad occidentem, ubi Idumaea, una de Palaeſtinae partibus, quas Galilaeam, Samariam, Iudaeam, Idumaeam & Peraeam Vadianus & alii quidam faciunt. Inſpice terrae S. tabulam accuratiſſime a Tilemano Stella deſcriptam. Rhod. *Πέτραν καὶ τὴν Παλαιστίνην τῆς Ἀραβίας*) Secta ſub Principibus Chriſtianis Palaeſtina in tres provincias: earum tertia varias Arabiae urbes, ipſamque Petram, complexa eſt, ut ex Procopio v de Fabric. Iuſtiniani c. 8, ad Hieroclis Synecd. p. 721 oſtendi. Tum *Παλαιστίνη τῆς Ἀραβίας* dici haud iniuria potuit. Diodori vero aetate omnia alia valebant, disiunctiſſimaeque regiones erant Arabia & Palaeſtina. Quare ſcriptum olim hic fuiſſe *Πέτραν τῆς Ἀραβίας καὶ τὴν Παλαιστίνην* nullus dubito: cuius coniecturae fautores & conſortes habeo Agatharchidem, Strabonem & Cl. Salmaſ. in Solin. p. 346. Wess.

ead. l. 11. Γερραῖοι καὶ Μινναῖοι) A *Gerra*, Γέῤῥα τῆς Ἀραβίας, Nicander Alexiphar. verſ. 107 thus Γερραίην λίβανον, & verſ. 244 incolas Γερραίους νομάδας appellat. Nomen, quod ab exſilio habent, quippe Χαλδαίων φυγάδες Babylone profecti, ut Strabo XVI, pag. 1110 C. docet, proxime abeſt ab Hebraeorum *Gerim*, & Chaldaeorum *Geraia*, monente S. Bocharto Phal. IV, c. 8. *Minnaei*, illorum vicini, paſſim Μιναῖοι dicuntur; Dionyſio tamen Periegeſ. verſ. 959,

Μινναῖοί τε, Σάβαι τε, καὶ ἀγχίγυοι Κλεταβηνοί.

Neque enim vero reſpondet, omnes, quotquot gentis meminere, Μιναίους ſcripſiſſe, praeter Dionyſium, ut ſatis confidenter Abr. Berkel. ad Stephani Μινναίους· multo minus, a Minoë, Cretae rege, nomen & originem traxiſſe, ut Plin. VI, 26. Natum id genti cognomen eſt ex Hebraeorum *Meünim*, quo titulo ſignantur 2 Chron. XXVI, 7; vertunturque Μιναῖοι ab Alexandrinis. Advertit hoc Thom. Pinedo ad Steph. locum, paulo ante indicatum, ſed qui opinionis eius auctorem laudare debuerat S. Bochart. Phal. II, c. 22. WESS.

ead. l. 13. Μαρανεῖς, μετὰ δὲ ταῦτα Γαρυνδανεῖς) Straboni *Maranitae*, quomodo & infra ſcribendum, & *Garindaei*, L. XVI, pag. 1122 D. Priores a *Marane* urbe Plinii VI, 28, nomen impetraverunt, neque adeo audiendus eſt Cl. Salmaſ. qui Φαρανειτῶν in Strabone malebat ad Solin. pag. 346. WESS.

ead. l. 16. Συντελουμένης πανηγύρεως) Commeminit Nonnoſus in Photii Cod. III ſolemnitatis, quam Saraceni Phoeniconem incolentes bis quotannis obibant: ſed ea fortaſſe alia eſt, atque explicanda ex Arabum ritibus, ante Muhamedem obſervari ſolitis, de quibus Ed. Pocockius Specim. Hiſt. Arab. pag. 311. WESS.

Pag. 285. *l.* 1. Κόλπος Λαιανίτης) Sic ex veſtigiis variantis ſcripturae in vetuſtis Codd. refinxi, & Agatharchide, cui κόλπος Λαιανίτης, ſicuti accolae ΛΑΙΑΝΙΤΑΙ Ptolemaeo L. VI, p. 177, ſuffragante Cl. Salmaſio in Solin. p. 346. Sinui accubabat urbs *Aela*, ſive *Aelath*, unde verius nomen eius foret Αἰλανίτης aut Ἐλανίτης, ut Strabo. Diſcreparunt autem mire in eius & ſono & ſcriptura. Plinius VI, 28: *Sinus intimus, in quo Leanitae, qui nomen ei dedere. Regia eorum Agra, & in ſinu Laeana, vel, ut alii, Aelana. Nam & ipſum ſinum noſtri Aelaniticum ſcripſere, alii*

Aelenaticum, *Artemidorus Aleniticum*, *Iuba Laeaniticum.* Sed immerito: duravit urbi nomen in seram aetatem. Hieronym. De Loc. Sacr. *Sedet ibi legio Romana cognomento decima: olim quidem Ailath a veteribus dicebatur, nunc vero appellatur Aila.* A quo nihil diffidet Notit. Imp. Orient. pag. 217, cum G. Panciroli nota. Wess.

ead. l. 4. Τόν τε λαὸν ἀμύθητον ἔχοντες) Vid. Lib. XIX, 94. Wess.

ead. l. 12. Τῶν ἐν τῷ Πόντῳ Ταύρων) Tauros, Scythicam gentem, peregre advenientes ad Dianae aram immolare olim assuetos fuisse, Euripid. Iphig. Taur. vers. 39, atque alii prodiderunt. Hic tangitur inhumana eorum crudelitas, qua piraticam exercentes in captos grassabantur: quod eorum institutum memorat Strabo VII, p. 474; sectabanturque Nabataei, uti docuit Noster II, 48. Wess.

ead. l. 13. Ὑπὸ τετρινηρικῶν σκαφῶν) Amputandum τε. Rhod. Ὑπὸ τριηρικῶν σκαφῶν) Rem refert Strabo XVI, pag. 1123 A. sed nihil de navium amplitudine & genere. Equidem Rhodomani τριηρικῶν, addicentibus Codd. cupide recipio. Quadriremes si voluisset, τετρηρικῶν oportuerat. Vid. supra II, 5. Wess.

Pag. 286. *l.* 1. Ἄγρωστιν καὶ μηδίκην) Eadem Agatharchides, qui pag. 58 Βυθημανέων in agris haec provenire memorat; quos quidem *Bythemanenses*, detracta priore syllaba, S. Bochart. p. II Hieroz. III, 10, p. 825, *Themanitas*, Θημανέων, cum facit, haud scio, an sequendus sit: ΘΕΜΟΙ sive ΘΑΙΜΟΙ Ptolemaei VI, p. 177, non alii videntur. Wess.

ead. l. 10. Διὰ τὸ τὴν φύσιν ὡς ἐπίπαν &c.) Haud dissimilem observationem adstruit summae Sabaeorum felicitati infra cap. 46. Wess.

Pag. 287. *l.* 1. Δυσδιεξίτητον ἔχει τὸ στόμα) Strabo δυσείσβολον στόμα illi tribuit L. XVI, pag. 1123 B. quod idem plane. Δυσέξιτον, quod in Coisl. & Mut. habebis L. XVI, 32; δυσεξίτητον vero infr. cap. 49, sed usu diverso. Wess.

ead. l. 2. Ἀλιτενοῦς γὰρ πέτρας τὸν εἴσπλουν διαλαμβανούσης) Praestaret, *humilis enim scopulus* &c. Ἀλιτενὴς enim πέτρα, quae eiusdem paene cum mari altitudinis, ut ἀλιτενὴς ἄκρα promontorium humile Strabon. VIII, p. 517 B. ἠϊὼν ἀλιτενὴς eiusdem L. XIII, 9, 890 A. litus depressum. Longus Pastor. II, p. 55, πετραίους ἰχθῦς ἁλιεύοντες

ἐκ πέτρας ἀλιτενοῦς, i. e. *ex petra, paulum e mari prominente.* Immo θάλασσα ἀλιτενὴς mare non admodum profundum, & propterea magnarum navium haud capax, Appiano B. Civil. II, p. 787: σκάφος εὐτελὲς ἐπ' αὐτὸν ἐπέμπετο, ὡς τῆς θαλάσσης οὔσης ἀλιτενοῦς καὶ μεγάλαις ναυσὶν οὐκ εὐχεροῦς. Conf. infra IV, 18, & P. Victor. in Cicer. ad Attic. XIV, 13, atque Is. Casaubon. ad Strabon. VII, p. 473, vim potestatemque vocabuli egregie declarantes. WESS.

ead. l. 8. Κνιζομενεῖς ὀνομαζόμενοι) Agatharchides Βυθομανεῖς, a quo Βνιζομενεῖς in margine non multum abludit. RHOD. Βανιζομενεῖς) Male Rhodomanus. Agatharchidi dicuntur Βατμιζομανεῖς p. 58, a quo gentis titulo cum haud multum absint Βανιζομενεῖς veterum Codd. eos recipiendos censui. Fortasse tamen utrumque vitiosum est; atque haud scio, an Ptolemaei Geogr. VI, p. 178, Μνασαιμανεῖς, Thamudenorum vicini, sint. WESS.

ead. l. 12. Τῇ προειρημένῃ παραλίᾳ) Sic lego. Νῆσοι παράλιοι non bene quadrant, & consentit Agatharchides. WESS.

ead. l. 15. Ἔχει λιθίνας ὑποστάθμας) Mallem ἔχειν. Id vero, quod subsidit, quodque in imo consistit, ὑποστάθμην vocant. Plato Phaedon. p. 109 C. de terra, quae infra aetherem locum habet, οὗ δὴ ὑποστάθμην ταῦτα εἶναι· & Stoici in Diogen. VII, 157, affirmant ὑποστάθμην δὲ πάντων τὴν γῆν, μέσην ἁπάντων οὖσαν. Inde pro sedimento, faece. Glossae, ὑποστάθμη, *Fax.* Immo vero *faex.* De aedium autem fundamentis, ut hic, legere non memini, nec improbo tamen. Vid. Th. Gataker. ad Antonini Imp. Lib. IX, 36. WESS.

Pag. 288. *l.* 7. Οὐ χηλὴ) Ausus sum, refragantibus libris, ita scribere. Ὕλη, sive *silva,* nihil hoc quidem loco est: χηλὴ omnium aptissima. Sic autem appellant pilas, seu moles in mare procurrentes, & portum a ventis defendentes, ut optime explicat Is. Casaub. ad Strabon. III, p. 230; atque ita hoc cap. χηλὴν ἐξαίσιον portui tribuit Diodorus, & Plutarch. in Solon. p. 83 A. Athenienses ait prope Salamina in ancoris stetisse κατὰ χηλήν τινα πρὸς τὴν Εὔβοιαν ἀποβλέπουσαν. Ne vero nimio videar in voce mutanda audacior, en tibi Agatharchidis, quae auctor aemulatus est, verba: οὐ γάρ ἐστιν οὐ λιμὴν εὔορμος, οὐ σάλος ἐπ' ἀγκύρας, οὐ κόλπος ἐπισκεπὴς, οὐ χηλῆς ἐντύπωμα· ubi doctiss. Io. Hudson. mecum sentit. WESS.

ead. l. 13. Συντετρημένων δ' αὐτῶν εἰς ἀλλήλας) Iustum hoc est, non vulgatum συντετριμμένων, quod mire verterat Rhodomanus, *inter se attritu hient*, quasi poëtarum Symplegades essent. Plato Phaedon. pag. 111 D. τούτους πάντας ὑπὸ γῆν εἰς ἀλλήλους συντετρῆσθαι πολλαχῆ. Basilius M. Homil. IV in Hexaëmer. p. 36 E. συντέτρηνται πρὸς ἀλλήλους· & Noster supra cap. 18, αὐλῶνας πρὸς ἀλλήλους συντετρημένους, quo loco Coislin. qui verum hic servavit, simili peccato συντετριμμένους· quae eadem varietas in τετριμμένος & τετρημένος, ut monitum ad L. I, 97, librariis frequentatur. WESS.

Pag. 289. *l.* 4. Κοίλωμα σπασμὸν ποιεῖ) Καὶ inserto planior erit sententia. RHOD. Adstipulor viro doctissimo, insuperque opinor, opportunius esse κύκλωμα Regii libri: fluctus enim cum absorbentur, in orbem rotatim flexuosi esse solent. WESS.

ead. l. 8. Οἱ καλούμενοι Θαμουδηνοὶ) Θαμουδινοὶ Ἄραβες Agatharchidi, prorsus ut in Coislin. sed prave. Urbs Arabiae, in Nabataeorum finibus, erat *Thamuda*, hinc Θαμουδηνὸς eius civis Stephano in Θαμουδᾶ, & Ptolemaeo Lib. VI, p. 178, Plinioque H. N. VI, 28. Itaque fidere noli coniecturae Iac. Gronovii ad Stephani Θαμουδᾶ. WESS.

ead. l. 10. Ταῖς καλουμέναις Ἐχινάσι) Contra Oeniadas & Acheloum flumen eundem ad modum Echinades insulae sunt positae apud Thucydid. extremo L. II. Forte autem verius paulo ante fuerit νήσων σποράδων ex Codd. melioribus: sic enim & Strabo XVI, p. 1123, ἑξῆς δ' ἐστὶ κόλπος νήσους ἔχων σποράδας, de eodem hoc sinu. WESS.

ead. l. 13. Μετὰ δὲ ταύτας ὁρᾶται χερσόνησος) Sic praestat. Ὑφορᾶται aliud est, & suspicionem complectitur Lib. XIII, 96. Porro λιμὴν εἰς αὐτὴν positum est loco ἐν αὐτῇ, ut οἱ εἰς τὴν Ἀσίαν Ἕλληνες Strabon. XV, pag. 1069; εἰς τὸ πρυτανεῖον ἐσιτεῖτο Heliodori I, p. 18; καθήμενος ἐς τὸ ἱερὸν Philostrati Vit. Apoll. V, 42; ἔθος τόδ' εἰς Ἕλληνας ἐξελεξάμην Euripid. Supplic. vs. 340. Vid. infra XIV, 117, & doctiss. I. Fr. Reitz. in Luciani Asin. c. 1. Portus autem Straboni XVI, p. 1123, Χαρμόθας, levi discrimine soni. WESS.

Pag. 290. *l.* 7. Ναυσὶ δισχιλίαις ἄκλυστον λιμένα παρεχόμενος) Inter portus commoda haud postremum est, si tutam a fluctibus & tempestatibus stationem navibus praebeat. Dio Chrysostom. Orat. LXXIV, p. 643 B. καίτοι

λιμένας μὲν εὕροι τις ἂν ἀκλύστους, οἷς ἔνεστι πιστεύσαντας ἀσφαλῶς ὁρμεῖν, ἡλίκον ἂν ποτε ἀρθῇ τὸ πνεῦμα· quae quidem Dionis & haec egregie illuſtrant, & praeſtabile viciſſim auxilium inde mutuantur. Viſa enim ſunt, etſi nullo ſuo merito, mendo obſita H. Valeſio Emend. L. II, 26; quod portuum duo fuerint genera, quorum alii κλειστοὶ, qui catena ferrea claudi poterant, alii ἄκλειστοι, *aperti.* Hoc liberali manu damus viro egregio: nec admittimus tamen, ut λιμένας ἀκλείστους propterea ſcripſerit Dio; quos portus eius oratio ferre nullo poteſt modo. Ἄκλειστοι, ſive *aperti*, fluctibus & ventorum furoribus expoſiti & eſſe poterant, & ſaepenumero erant: his prudens gubernator, venti vehementiores ſi conſurgerent, navim non crederet. Contra ἄκλυστοι immunem tempeſtatibus & tutam ſtationem, quod orator vult, praeſtabant, marique iactatis per erant commodi. Wess.

ead. l. 12. Προσαγορευομένῳ δὲ Κώθωνι) *Cothon* origine ſua portum manu & arte factum notat; atque eiuſmodi Carthagini erat, egregie deſcriptus ab Appiano Punic. pag. 129, & S. Bocharto Canaan. I, 24. Videtur autem Diodorus Carthaginis Cothonem uberius declaraſſe L. XXXII, ſicuti reliquiae eius innuunt libri. Wess.

Pag. 291. *l.* 5. Εἰς πετρώδη μαστὸν) Simili translatione πέτρα μαστοειδὴς Lib. XVII, 75. Μαστὸς ſaepe collis eſt clementer aſſurgens, & mammam quodam modo referens. Polyb. I, 56, de loco quodam praerupto Panormum inter & Erycem, ἔχει δ' ἐν αὐτῷ καὶ μαστόν. Hinc Battus Cyrenem, quae in monte acclivi erat poſita, ἐπὶ λόφου μαστοειδοῦς, ut ait Hierocles, dicitur condidiſſe ἐν ἀργινόεντι μαστῷ Pindaro Pyth. Od. IV, 14; & Ereſus, colli ad mare vergenti impoſita, apud Strabon. XIII, pag. 918 C. Archeſtrato Ἐρέσου περικύμων μαστὸς, in Athen. Lib. III, 28, pag. 111. Opportune vero Syneſius de colle, qui e porrecto monte inſtar alius montis ad mammae formam excellebat, περὶ τὸν ὄχθον, inquit, ὃς ἐπὶ τοῦ διατείνοντος ὄρους, ὄρος ἐστὶν ἄλλο, καθάπερ μαστὸς ἀνιστάμενος, L. I Provid. p. 94 D. Wess.

Pag. 292. *l.* 3. Οἱ καλούμενοι Δέβαι) Agatharchidi Δεδεβαί. Noſtro adſtipulatur Strabo XVI, pag. 1123 D. & bene. Nomen *Debae* ab auro habent, quod Arabibus *Deheb*, monuitque S. Bochart. Phal. II, 27. Montem *Chabinum*, Debis his affinem, alibi invenire non memini. Wess.

ead. l. 10. Δρομάδων καμήλων) Vide L. XIX, 36. WESS.

ead. l. 13. Ἀποφέρεσθαι) Ἀποφαίνεσθαι ſcriptum videtur. RHOD. Ego vulgatum ἀποφέρεσθαι non temere damnavero. Vult, credo, tantam auri ramentorum copiam circa oſtia conſpici, ut limus rutilans auferri poſſit. Favet tamen Rhodomani coniecturae quodam modo Agatharchides, ὥστε τὴν ἰλὺν, τὴν πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς συνηγμένην, πόῤῥωθεν ἀποστίλβειν, p. 59 inquiens. WESS.

Pag. 293. *l.* 3. Ἀλιλαίων καὶ Γασανδῶν) Ἀλιλαῖοι καὶ Κασανδρεῖς Agatharchidi, a ceteris vero Geographis neglecti, niſi ſi Κασσανῖται idem ſint ac *Caſandres* ſive *Gaſandes*, ut cenſuit S. Bochart. Phal. II, 19, de *Alilaeis* inſuper ea diſputans, quae fidem difficulter capient. WESS.

ead. l. 6. Νιφετοὶ γίνονται καὶ χειμῶνες εὔκαιροι) Nives aeſtate in Arabia? mihi commentum non placet. Agatharchides, ἀφ᾽ ἧς ὑετὸς καὶ χειμῶνες γίνονται καὶ θέρους εὔκαιροι· quod fuiſſe puto, ἀφ᾽ ἧς ὑετοὶ καὶ χειμῶνος γίνονται &c. *unde pluviae irrorant & hieme & aeſtate temperatae;* ad quam quoque formam, addita ὑετοῦ voce, Diodori verba facile inſtaurari poſſent, modo liceret. WESS.

ead. l. 10. Διὰ τὴν τῶν λαῶν ἀπειρίαν) Multis partibus hoc vulgato praeſtat, & ſecutus eſt Poggius; nuſquam enim *Alilaeos* & *Gaſandas* piſcatui unice invigilare aut Diodorus aut Agatharchides prodiderunt; quin hic οὐ πᾶσα, inquit, τυγχάνει θεραπείας, τῶν ἄλλων ἀπειροτέρων ὄντων· ubi parili modo τῶν λαῶν refingendum eſt, non ἁλιέων, ut S. Bocharto in mentem venerat Phal. II, 27; hae enim voces a librariis ſaepe confunduntur, uti infr. c. 72. WESS.

ead. l. 13. Ἄπυρον) Dixi ſupra II, 50; quibus Strabon. XVI, pag. 1127 D. & Agatharch. p. 60, adde. WESS.

Pag. 294. *l.* 5. Ἐπίσης ἀλλάττονται) Deſerit hic ducem ſuum Agatharchidem, qui τὸν μὲν γὰρ χαλκὸν πρὸς τὸν χρυσὸν τρίσταθμον ἀλλάττονται. τὸν δὲ σίδηρον πρὸς διπλοῦν χρυσίον. *Aeri enim triplum, ferro duplum auri rependunt.* Forte res illi fide maior, uti eſt, viſa fuit. Conf. S. Bochartum eo, quem dixi, loco. WESS.

ead. l. 7. Ὀνομαζόμενοι Κάρβαι) Haud aliter Agatharchides, ut, verum gentis hoc eſſe cognomen, dubitari non poſſit. Ceteri, niſi ſi *Cerbani* ſint Plinii VI, 28, praetereunt. WESS.

ead. l. 16. Τὸ καλούμενον βάλσαμον) Vide L. II, 48, & Strabon. XVI, p. 1124, Agatharchidis verba, ut hic Diodorus, ſollertiſſime aemulantem. WESS.

Pag. 295. *l.* 13. Καὶ γὰρ τοὺς παραπλέοντας &c.) Memoravit etiam Herodot. III, 113. Lucianus Ver. Hist. II, 5: Καὶ θαυμαστή τις αὔρα περιέπνευσεν ἡμᾶς, ἡδεῖα καὶ εὐώδης, οἵαν φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος ἀπόζειν τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. WESS.

ead. l. 15. Ἄνεμος ἀπόγειος). Straboni XV, p. 1015 C. hi venti ἀπόγαιοι· & I, p. 92 B. ἀπόγαια πνεύματα· Dionysio I, 11, p. 132, αὔρα ἀπόγειος· Aristoteli, si tamen is libri auctor, de Mundo c. 4, οἱ μὲν ἐκ νενοτισμένης γῆς πνέοντες, ἀπόγειοι λέγονται, *qui facti e telluris halitu constant, terrigenae nuncupantur,* ut vertit Apuleius, satis obscure. WESS.

Pag. 296. *l.* 8. Προσπίπτει τοῖς πλέουσι) Vulgatum mendosum quid tinnire, multis si probem, diffidere videbor lectoris acumini. Tenor orationis hoc desiderat, & prono nunc alveo decurrit. WESS.

ead. l. 12. Ἐν ἑτερογενέσιν ἀγγείοις) Causa nulla est, ut hinc quidquam demutetur. Aromata, ut alio possent asportari, vasis indebantur, quae, si eorum ingenio non responderent, haud parum de naturali fragrantia auferebant. Conf. Galen. de Antidot. I, 433. WESS.

Pag. 297. *l.* 9. Δήγματα ποιοῦνται παντελῶς ἀνίατα) Praeter Agatharchidem & Strabonem meminit eorum Pausan. IX, 28, in eo tamen cum iis parum consentaneus, quod veneni expertes esse perhibet. WESS.

ead. l. 15. Καὶ τῆς συγκρίσεως τῶν ὄγκων) Illustrat haec & cum Strabonis atque Agatharchidis verbis diligentissime componit Cl. Salmas. in Solin. pag. 383, id quoque recte monens, τράγου πώγωνα non esse herbam, de qua Dioscorides II, 173, sed veram hirci barbam: ea enim graveolentissima, δυσοσμοτάτη Herodoto III, 113. WESS.

Pag. 298. *l.* 7. Ἣν καλοῦσι Σάβα) Praefero marginis Σάβας, & infra pro Σαγναῖς, Σαβαῖς, ubi glossa Σάμαις habet, amplector. RHOD. Ἣν καλοῦσι Σαβὰς) Scripti Codd. hanc scripturam expostulant. Stephanus Σάβαι, πόλις μεγάλη, πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Tamen ἡ Σαβὰ Philostorgio, & τὰ Σάβα Theophrasto. Vid. S. Bochartum Phal. II, 26. WESS.

ead. l. 8. Βασιλέας δ' ἐκ γένους ἔχει τοὺς διαδεχομένους) Diodorus *Sabaeorum viridaria circumlustrans & graphice pingens, subnectit,* βασιλέας δ' ἐκ γένους ἔχει &c. *Vertitur,* re-

ges fucceffione gentili imperant. *Non male, nec tamen per omnia bene: maior enim vis & emphafis refidet penes* τοὺς διαδεχομένους, *qui repraefentant & exprimunt titulum* Tobbaorum, *circumdari folitum regibus* Sabaeorum *e gente* Iectanidaea *oriundis.* Tobbao *enim* tebha, διάδοχον, διαδοχόμενον, fucceſſorem *defignat Arabice, a themate* tabha, fecutus eft, fucceſſit. *Iam vero difertim teftantur Philologi Arabum*, Tobbaorum *appellatione infignitos tantum fuiſſe antiquos illos & praepotentes reges, qui* Hadramaut, Saba *&* Himiar *perpetua ferie poſſederunt.* Hactenus eleganter atque acute Alb. Schultens Orat. I de Ling. Arab. Origin. p. 25. WESS.

ead. l. 13. Οὐκ ἔξεστιν — ἐξελθεῖν ἐκ τῶν βασιλείων) Confentiunt Agatharchides, Strabo, egregie ab If. Cafaub. reftitutus, & Perficorum fcriptor Heraclides Cumaeus in Athen. L. XII, 3, p. 517; qui quidem turpi vitio cum fit obfitus, verba hominis addenda cenfeo, ut menda liberentur: διατρίβει τε γὰρ ἀεὶ, rex regionis thuriferae, ἐν τοῖς βαλανείοις, ἐν τρυφῇ καὶ δαπάνῃ τὸν βίον διάγων, καὶ πράττει οὐδὲ ἓν πράγμα, οὐδὲ πολλοῖς πλησιάζει. His deinceps fubnectit, regem iudices conftituere; quos fi quis non recte iudicaſſe putet, eum feneftram in fuprema palatii parte, ἐν τῷ ὑψηλοτάτῳ τῶν βασιλείων, catena revinctam, prehenfa catena attrahere, ut regem, inibi agentem, conveniat: quae omnia abunde arguunt, *balneorum* mentionem in fuperioribus plane eſſe abfurdam & incongruentem. Scribo ergo ἐν τοῖς βασιλείοις, ut & hac parte cum Agatharchide, Strabone & Diodoro bene illi conveniat. WESS.

Pag. 299. *l.* 1. Τῶν πλησιοχώρων Ἀράβων) Hic, ficuti faepe alias, βαρβάρων vocabulum de poſſeſſione fua Ἀράβων gentem deiecerat. Vid. II, 24. WESS.

ead. l. 9. Καὶ μάλιστα ἐν Σάβαις) *Nodum nectit illud* ἐν Σαγυαῖς, *ubi regia ipfis fedes, malletque Rhodomanus* ἐν Σάβαις· *fed* Σαγυαὶ *vel* Σαγγυαὶ *exhibere videntur* Zanao eliman, Sangao Iamanenfium *celebratiſſimam metropolim, Damafco magnitudine & magnificentia parem,* Uzal *veteri nomine dictam, a primo conditore* Iectani *filio, cuius filius traditur* Sangao, *qui alteri ifti appellationi anfam dederit.* Sic pro vulgata difputat eadem in Orat. A. Schultens; cui quidem hac in parte aſſentiri non poſſum: auctor enim *Sabas*, gentis metropolim, in cuius regia perpetuo commorari Sabaeorum principes dixerat, difertim fignat; nec aliud libri ve-

teres mira concordia sectantur; ut plane mihi dubium sit, unde H. Steph. Σαγυὰς acceperit. WESS.

ead. l. 13. Κιόνων τε καὶ ἀνδρῶν) Diu me huc illuc distraxerant hae duae λέξεις, speciosae quidem intuitu, sed re ipsa ὕπουλοι, donec in mentem venit, num forte sincera lectio esset οἴκων τε καὶ ναῶν· quae cum expeditissimam habeant sententiam, cur non retineantur, in praesentia nihil causae videmus. RHOD. Κιόνων τε ἀδρῶν περίστυλα) Nimius est Rhodomani conatus. Quod dedi ex optimis Vindobonensibus schedis, longe longeque praestat. Agatharchid. Κίονας τε πολλοὺς αὐτοῖς (φησι) κατεσκευάσθαι ἐπιχρύσους τε καὶ ἀργυροῦς. WESS.

Pag. 300. *l.* 1. Χρυσαῖς φιάλαις λιθοκολλήτοις) *Phialae*, quibus lacunaria & fores erant ornata, ornamenti quoddam genus, phialas referens, hoc quidem loco indicant: qua ego vocem potestate instructam reperire haud memini, nisi in Agatharchide p. 65, unde haec sumta. WESS.

ead. l. 10. Ἑρμαιον ἡγουμένων) Vid. infr. V, 26. WESS.

ead. l. 14. Πόλεις ἀτειχίστους) Codd. consensui negari haud potuit, ita ut scriberetur: beata quoque insularum conditio munitas urbes non admodum requirit. WESS.

Pag. 301. *l.* 2. Εἰς Ποτάνας) Quis non animadvertit, ἐκ Ποτάνης legendum esse? cum terminus ad quem, ut Aristotelici loquuntur, praecesserit. Terminum igitur a quo sequi, si non contextus ipse, tamen naturae ordo flagitat. RHOD. Εἰς Ποτάνας) Coniurarunt ad mendam hanc propagandam amanuenses, quibus invitis coniecturae Rhodomani locum dedissem, est enim hac quidem parte certissima, nisi vulnus aliud subesset. *Potanam*, ad Indum flumen urbem, qui memoret, nemo est. *Pattala* Alexander muniit, & ναυστάθμῳ καὶ νεωσοίκοις instruxit: quae nisi eadem sint ac Nostri *Potanae*, dicendum est, id cognominis fuisse portui sive navium stationi, cuius fundamenta idem rex non longe Pattalis posuit in Arriani VI, 20; quod enim Freinshemius opinatur ad Curtii IX, 10, *Xylenepolim*, qua de Plinius VI, 23, eandem videri atque Agatharchidis & Diodori urbem, id teneri nullo potest modo. Illorum urbs ad Indum, Plinii vero, *iuxta quod flumen, aut ubi fuerit*, explanatum haud erat; taceo ingens utriusque nominis discrimen. WESS.

ead. l. 11. Μαιμακτηριῶνα) De mensibus Atticis cum Romanis dextre comparandis, consule Ioseph. Scaligerum,

virum illuſtrem doctorumque noſtri ſeculi phoenicem, in admirando opere de Emendat. Tempor. RHOD. Uſus hoc loco eſt Scaliger Emendat. Temp. I, p. 22, ut vinceret, Atticos menſes, quod negare ſuſtinuerat Theod. Gaza de Menſib. cap. 6, Maemacterionem & Poſideonem continua ſerie ſeſe excepiſſe; neque male, ut deinceps apparebit. Contra Scaligerum venit, ſummus illius adverſarius, D. Petavius in Animadverſ. ad Haereſ. LI Epiphanii p. 137, & D. T. I, 13, Gazae patrocinium profeſſus. Scaligeri vero partes tueri ingreſſus eſt Cl. Salmaſ. in Solin. pag. 222, acriterque ex Diodoro & Agatharchide urgere Petavium coepit; neque impune tamen; hic enim Diſſert. ad Auctarium operis de D. T. L. VI, 6, haud pauca, nec ſine quadam verborum atrocitate, repoſuit, mire aeſtuans, ut telum, hinc ſumtum, eius e manibus extorqueat. Enimvero ſi hac in contentione, ſicuti in civili Solonis legibus, medium & neutris in partibus agere haud liceat, a Scaligero & Salmaſio ſtetero. Auctoris enim & Agatharchidis verba continuos menſes *Maemacterionem* & *Poſideonem* manifeſto requirunt: Harpocration praeterea hunc *ἕκτον ſextum* Athenienſium menſem, illum *πέμπτον quintum* perhibet; cuius auctoritatem etſi infringere conetur D. Petavius, operam perdit: occurrunt enim auxilio vetuſti lapides, Athenis eruti a Sponio Itin. T. II, p. 376, & Georg. Whelero L. II, p. 482, Maemacterionem & Poſideonem eo ordine locantes, quem Scaliger probaverat. WESS.

ead. l. 15. Ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον πλωϊζομένοις) Agatharchides, *ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς τῶν μηνῶν κατὰ λόγον·* quae Diodorus cum imitetur, venit in mentem Cl. Salmaſio ad Solin. p. 222, ſcripſiſſe eum, *τοὺς ἑξῆς τῶν μηνῶν κατὰ λόγον πλωϊζομένοις*, me, vocem poſtremam ſi demas, non uſquequaque conſentiente. Mutatio enim nimia eſt, & Diodoro ſuum aufert. Ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον indicat, ſenſim (vid. XIV, 96; XV, 44) ſimilique progreſſione ſecutis menſibus ſtellas eas nautis haud conſpici. Quae ſequebantur in vulgatis ſcabioſa, ea, compoſitis inter ſeſe vetuſtis membranis, utcunque refinxi; auctor ei rei fuit idem Agatharchides, qui p. 66, *τῶν δ' ἄλλων ἀστέρων, οἱ μὲν πλάνητες, ἀόρατοι· τινὲς δὲ τοῖς ὄγκοις μείζονες. οἱ δὲ οὐδὲ κατὰ τοὺς ὑφεστῶτας καιροὺς τὰς δύσεις ποιούμενοι καὶ τὰς ἐπιτολάς.* Gemina enim noſtris eſſe, quis tandem dubitaverit? WESS.

Pag. 302. *l.* 4. Προαποστέλλειν τὸ φῶς) Diſtinctius Aga-

tharchides, φῶς ἀνήλιον, *lucem absque Sole*, five auroram. WESS.

ead. l. 11. Καὶ τῷ τύπῳ μὴ κωνοειδῆ φαίνεσθαι) Erratum τὸ ἥλιον vix notatu dignum. Sed quod quarto verfu fequitur κωνοειδῆ, plus animadverfionis requirit. Cur enim Sol hic κωνοειδὴς vocatur, cum umbrae opaci corporis, quod lucido corpore minus fit, hoc epitheton tribuatur? De quo Phyfici & Aftronomi. Mendum igitur hic manifeftum eft, quod auctoris magifter Agatharchides emendat, cum in Paraplo maris rubri c. 51 σχῆμα δισκοειδὲς ponit. Iure itaque optimo δισκοειδῆ reftituimus, nifi quis κυκλοειδῆ fcriptum fuiffe contendat. RHOD. Mendofus locus: quis enim unquam putavit, Solem oculis noftris apparere cono fimilem? Refcribe ex Agatharchide δισκοειδῆ, & fic lege, καὶ τῷ τύπῳ μὲν δισκοειδῆ. PALMER. Vitiofum effe locum, dubio vacat. Ex coniecturis Rhodomani, nam Iac. Palmerii opera poft eius curas hoc quidem loco fupervacanea eft, pofterior praecipue placet; videtur enim Poggius κυκλοειδῆ legiffe, & parum id diftat a vulgato. Neutri tamen praerogativam dedi, quoniam in ambiguo manet, quid auctor ipfe receperit. WESS.

Pag. 303. *l.* 5. Ἐναντία γίνεσθαι συμπτώματα περὶ αὐτὸν) Ita oportuit. Agatharchid. εἰς δὲ τὴν ἑσπέραν ἐναντίον τὸ ΠΕΡΙ τὸν ἥλιον πάθος ὁρᾶσθαι. WESS.

ead. l. 6. Τοῖς ὁρῶσι κεναῖς ἀκτῖσι φωτίζειν) Repone τοῖς ὁρῶσιν ἔτι ταῖς ἀκτῖσι· & paulo poft οὐκ ἔλαττον ὡρῶν, non ἐλαττόνων. RHOD. Τοῖς ὁρῶσι καιναῖς ἀκτῖσι φωτίζειν) Vifum hoc eft praeftabilius & rei convenientius. Mendam peperit foni fimilitudo, quae quoque κενολογίαν & καινολογίαν in Plut. T. II, p. 1068 D. & 1069 C. κενοδοξίαν & καινοδοξίαν Lucian. Ver. Hift. I, 4; κενοφωνίαν & καινοφωνίαν 1 Timoth. VI, 20, confudit. De ἔλαττον, quod fuam in fedem recepi, Rhodomano non obloquor. WESS.

ead. l. 11. Ζέφυροι καὶ Λίβες &c.) Huc pertinent, quae Philofophus difputat Meteorol. II, c. 5. WESS.

Pag. 304. *l.* 11. Οἱ δ' Αὐσχῖσαι τὰ πρὸς τὴν δύσιν) Ita mallem. Uberius de his gentibus Herodot. IV, 171 &c. Stephano autem Αὐσχῖται· Ptolemaeo IV, 5, Αὐχῖται, five, ut fcribi debet ex Coislin. Αὐσχῖσαι. Nonno Dionyf. XIII, vf. 375:

——— Οἱ παρὰ Κίνυφος ὕδωρ
Ὤικεον ἀζαλέης ψαμμαθώδεα πέζαν ἀρούρης

Αὐχῆται Βάκαλές τε συνήλυδες.

Sed prave. Scripſerat ipſe Αὐσχῖσαι Κάβαλές τε· ſic enim Herodotus appellat, utroſque eo, quem adſcripſi loco, coniungens. WESS.

ead. l. 12. Τὴν μεταξὺ ταινίαν) Litoris porrectum tractum. Strabo de Achillis *dromo*, ſive curſu, VII, p. 473: ἔστι γὰρ ταινία τὶς, ὅσον χιλίων σταδίων μῆκος ἐπὶ τὴν ἕω. Plura ad L. I, 31. WESS.

ead. l. 15. Νέμονται τοὺς τόπους τοὺς περὶ τὴν Σύρτιν) Ptolemaeo propterea Μάκαι οἱ Συρτῖται Geogr. L. IV, c. 3; ſic enim diſtractis vocibus ſcripſerat, non Μάκαιοι, ut bene advertit Cl. Salmaſ. qui & plura de illis, in Solin. pag. 271. WESS.

Pag. 305. *l.* 5. Τὰ γένη ταῦτα βασιλέας ἔχει) Res ipſa, & quae conſequuntur, regum, non regni mentionem poſtulabant: hoc itaque placitum eſt, ſicuti brevi poſt βασιλέως ὑπακοῦον, eliminata ἑνὸς voce. WESS.

ead. l. 7. Οὔτε βασιλέως ὑπακοῦον) Abiiciendum eſt ἑνὸς, & quarto inde verſu vide, an pro τὸν αὐτὸν τόπον legendum ſit αὐτῶν. RHOD.

ead. l. 10. Ἀνακάμπτει πρὸς τὸν αὐτὸν τόπον) Ego retineo: indicat, rediſſe eum in locum, unde venerant. Plut. in Demetr. p. 913 E. ἀπογνόντες ἐκείνην τὴν ὁδὸν, αὖθις ἀνεχώρησαν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον. WESS.

ead. l. 14. Δοραῖς αἰγῶν σκεπάζουσι τὰ σώματα) Haec omnium optime explicabit Hippocrates de Morb. Sacro p. 302: Ἐγὼ δὲ δοκέω, Λιβύων τῶν τὴν μεσόγειον οἰκεόντων, οὐδένα ὑγιαίνειν, ὅτι ἐν αἰγείοις δέρμασι κατακείονται, καὶ κρέασι αἰγείοισι χρῶνται· ἐπεὶ οὐκ ἔχουσι οὔτε στρῶμα, οὔτε ἱμάτιον, οὔτε ὑπόδημα, ὅ, τι μὴ αἰγειόν ἐστιν. Veſcebantur itaque capris, & earum pellibus corpus pedeſque contra aëris incommoda muniebant: neque viri tantum, ſed & feminae. Heſychius, Αἰγὶς, ἣν αἱ Λίβυσσαι φέρουσι δοράν· quae Grammatici cur Mauſſacus ad Harpocrationis Αἰγὶς mutaret, ipſique Herodoto IV, 189, vim faceret, cauſa profecto nulla erat. Dio Chryſoſt. Orat. V, pag. 86 B. viſam eſſe ait ſedere mulierem διφθερῶν ἐπιβεβλημένην ἄνωθεν, ὥσπερ αἱ Λίβυσσαι. De Heroinis Africae Apollon. Rhod. IV, 1348:

Στέρφεσιν αἰγείοις ἐζωσμέναι ἐξ ὑπάτοιο
Αὐχένος, ἀμφί τε νῶτα καὶ ἰξύος. — WESS.

Pag. 306. *l.* 1. Πύργοι δὲ πλησίον τῶν ὑδάτων) Fre-

quens inde *turrium* per Africae provincias apud Geographos memoria. Vide, quae adſcripta ſunt Itin. Anton. pag. 35. WESS.

ead. l. 12. Προτερεῖν ἐν ταῖς εὐκινησίαις) Praepoſitio hinc ſi longiſſime abeſſet, eam non revocarem: neque enim ita ſolet. Conf. infr. c. 51, & L. XVI, 34 &c. WESS.

Pag. 307. *l.* 4. Πολλοὺς φέρουσα καρποὺς) Hanc ſoli eius ubertatem ſaepe praedicat Pindarus, cui πυροφόρος Iſthm. IV; καρποφόρος Pyth. IV; πολύμηλος καὶ πολυκαρποτάτη Pyth. IX; & ad eius exemplum Callimach. Hym. Apoll. v. 94, cum Ezech. Spanhem. nota, & Arrian. Indic. cap. 43. WESS.

ead. l. 5. Πολλὴν ἄμπελον) Vid. Tib. Hemſterh. ad Ariſtoph. Plut. p. 322. WESS.

ead. l. 7. Ἡ δ' ὑπὲρ τὸ νότιον μέρος ὑπερτείνουσα) Dignus eſt, qui cum hac deſcriptione contendatur, Luciani locus Dipſad. c. 1, ubi gemina germana reperiuntur. WESS.

ead. l. 8. Καθ' ἣν τὸ νότιον φύεσθαι) Pro τὸ νότιον in poſteriore loco poſito aliquid reponendum eſt, quidquid ſit. STEPH. Καθ' ἣν τὸ νότιον) Pro hoc quid reſtituendum ſit, nulla aſſequi coniectura poſſum. RHOD. Καθ' ἣν τὸ νίτρον φύεσθαι συμβέβηκεν) Legit Iſaac. Voſſius καθ' ἣν τὸν ὀπὸν &c. addens, *vulgo in hoc loco legitur* καθ' ἣν τὸ νότιον φύεσθαι συμβέβηκεν, *quod viros doctos valde exercuit. Sed, ut opinor, nemo niſi fungus de veritate emendationis noſtrae dubitabit.* Ὀπὸς *pro ipſo ſilphio paſſim accipitur;* ad Melae L. I, 8, 20. Equidem, tametſi fungus haberi nolim, non poſſum viro doctiſſimo penitus aſſentiri. Coniectura ſine dubio elegans eſt & ſpecioſa. Fugit ſilphium terram cultam, τὴν ἐργαζομένην, ut apud Theophraſtum Hiſt. Pl. VI, 3, legitur; ſed provenire in locis, quae coeli ſolique vaſtitas urget, ea, quae de eo produntur a Theophraſto, Plinio XIX, 3, Arrian. Indic. c. ult. diſertim inficiantur: porro ſi auſtralis haec Africae pars ſit ἀκριβῶς ἄκαρπος, πεδινὴ ἅπασα, οὐ χλόην, οὐ πόαν, οὐ φυτὸν, οὐχ ὕδωρ ἔχουσα, ut Lucian. Dipſad. c. 1, ſive, ut Noſter οὐ μὴν οὔτε φυτὸν, οὔτ' ἄλλο τῶν δυναμένων ψυχαγωγῆσαι τὴν ὅρασιν, poſt pauca ait, quis tandem ea in regione ſilphio locus? Itaque τὸν ὀπὸν nondum recipio; nec νίτρον, quod, ut aliqua verborum eſſet ſententia, edi iuſſi, admodum probo. Habent ſane Arabum medici *nitrum Africanum*, forte ἀφρονίτρου nomine in fraudem inducti, quae Cl. Salmaſ. ſententia De Hyl. Iatr.

c. 121; apud alios quidem certe obſcura eius laus & memoria. Mox αφ‚ρος οὖσα mallem ex veſtigiis Clarom. Codd. Lucianus l. c. καὶ ξηρὰ καὶ ἄπορος οὖσα. Vid. infr. XVI, 84, & quae ibi H. Stephan. WESS.

Pag. 308. *l.* 5. Οὓς προσαγορεύουσι κεράστας) Plinius Ceraſtas inter eas recenſet ſerpentes, quae colorem eius terrae habent, in qua occultantur, L. VIII, 23, & Noſter XX, 43; a cornibus, quibus armatae atque unde illis nomen, Sexto Empir. Adv. Grammat. I, p. 263, κεράστης κερασφόρος, ubi Io. Alb. Fabric. imaginem eius, binis cornibus inſtructam, ex Biblioth. Vindobon. L. VI, p. 294, Lambecii repraeſentat: nec deerant tamen, quibus quatuor cornua, Nicander Theriac. 260: Ἄλλοτε μὲν πισύρεσσι, τότ' ἐν δοιοῖσι κεράστης. WESS.

ead. l. 14. Τὴν ἐπέκεινα τῆς Σύρτεως) Quae ultra Syrtes eſt. S. Lucas A. A. VII, 44: καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος. Aelian. H. A. III, 35: ἐπέκεινα τῶν Κορυδαλέων δήμου. Hinc ſpe atque exſpectatione maiora προσδοκίας πάσης ἐπέκεινα Liban. T. II, p. 923 B. & ἐλπίδος ἐπέκεινα Heliodor. IX, p. 417. WESS.

Pag. 309. *l.* 8. Καὶ παλμώδεις) Ipſe explicat poſt pauca, καὶ παλμοὺς ποιοῦντες. Hippocrati Prorhet. I, p. 69, οἱ παλμώδεες δι' ὅλου, qui toto corpore palpitant. WESS.

ead. l. 16. Ἀβληχροὺς καὶ κωφοὺς) Nihil intereſt, priuſne retineas; an βληχροὺς, quomodo I, 27, malis. Poſterius Codd. maior concordia requirit. Ἄνεμοι κωφοὶ ſunt ſurdi, & debiles, cum, ut Theocritus eleganter Idyl. II, 36, σιγᾷ μὲν πόντος, σιγῶντι δ' ἆηται. Ita *mutum mare* in Milit. III, 1, 70, Plauti, & κῦμα μέλαν, κωφόν τε καὶ ἄβρομον Apollon. Rhod. IV, 153, ex Homeri imitatione, cui & κωφὸν κῦμα, κωφὸν βέλος, de quibus Euſtathius in Homer. pag. 852, & Theon in Dioſem. v. 190 Arati. Philo Iud. de Exſecrat. p. 932 E. ὡς μηδὲν ἀφεθῆναι τῶν βλημάτων κωφὸν, *ita ut nullum hoſtile telum inutile intercidat.* WESS.

Pag. 310. *l.* 2. Διὰ τὸ μήτε νάπας &c.) Sitne hoc uſquequaque verum, dubitari poteſt. Vid. Strabon. XVII, pag. 1192. WESS.

ead. l. 8. Καὶ συστάσεις εἰσπνοῶν) Reducendum e margine πνευμάτων. RHOD.

ead. l. 11. Τυπουμένων ἰδεῶν) Sequor ſcriptos Codd. Ἰδέαν quamvis figuram notare poſſe, notum eſt. Quod enim

Thomas Magiſter animadvertit, ὡς οὐδεὶς τῶν δοκιμωτάτων ἰδέαν ἐπὶ ἀνθρώπου λέγει, ἀλλὰ εἶδος καὶ ὄψιν, id falſiſſimum eſſe, Ariſtophan. Plut. vſ. 559, Demoſthen. Legat. Falſat. p. 249, Iſocrat. Laud. Helen. p. 318, Philoſtrat. Heroic. 10, pag. 715, oſtendunt: Diodorum enim ἰδέας ἀνθρώπων ſupr. I, 12, dicentem, inter δοκιμωτάτους fortaſſe non tranſcribet. WESS.

Pag. 311. *l.* 7. Τὰ μέντοι ζῶα — αἴτια τῆς μεταρσίας &c.) Simile quiddam in ignibus, quos *fatuos* ſive *errantes* appellare ſolent, uſu venire novimus: ultro fugiunt, cum progrederis; ſequuntur, ubi in contraria perrexeris; cuius motus non alia atque ea cauſa eſt, quam auctor affert, docente viro clariſſimo, & collegii vinculo mihi iunctiſſimo, P. Muſſchenbroek Phyſic. ſect. 1687. WESS.

Pag. 312. *l.* 6. Περιθρύβεσθαι) Lege περιτρίβεσθαι. RHOD. Credo verum perVidiſſe Rhodomanum. Poſſes alioqui περιθρυβέσθαι, *ſeſe frangere*, aut περιθρύπτεσθαι. Sed neutrum, quod quidem recordor, uſquam ſeſe mihi obtulit. WESS.

ead. l. 12. Περὶ τὸν Θερμώδοντα) Vid. ſupr. II, 45. WESS.

Pag. 313. *l.* 5. Περὶ τὸν Θερμώδοντα ποταμὸν ἠκμακυιῶν) Delevi γυναικῶν vocabulum, quod ex gloſſa poſt ποταμὸν ingeſtum erat. Quae ſequuntur πρὸ τούτων τῶν χρόνων, *ante haec tempora* ambigue verterat vir doctiſſimus: Troiana intelliguntur. WESS.

ead. l. 14. Ἀκολούθως Διονυσίῳ τῷ συντεταγμένῳ &c.) Fuit domo Mileſius, ſcripſitque κύκλον ἱστορικὸν Lib. VII, teſte Suida & Schol. Apollon. Rhod. III, 20. In eo autem opere veterum fabulas diligentiſſime fuerat exſecutus, omniaque expoſuerat, quae Bacchum, Amazonas, Argonautas, Troianum bellum & eius generis alia ſpectant, additis fabulatorum & poëtarum carminibus, docente Noſtro infr. c. 65; porro Amazonum Afrarum res geſtas & victorias L. II inſeruerat. Schol. Apollon. II, 967: Διονύσιος δὲ ἐν δευτέρῳ κατὰ Λιβύην αὐτὰς ᾠκηκέναι φησὶ &c. WESS.

Pag. 314. *l.* 3. Ἐφ' ὃ λέγεται τὸν Περσέα στρατεῦσαι) Notiſſima eius in Gorgonas expeditio, ſed Homero & ignota & recentior. Heſych. Γοργώ. Τὰ περὶ τὴν Δανάην καὶ τὸν Περσέα καὶ τὰς Γοργόνας Ὅμηρος οὐκ οἶδε. Heſiodo originem debet fabula, quam inſecuti poëtae magis excultam dederunt. Vid Diſſert. de periplo Hann. Dodwelli c. 3. WESS.

ead. l. 15. Διαπονεῖν τὰ κατὰ τὸν πόλεμον) Rhodomanus διαπονεῖν non aliud hoc esse loco, ac διακονεῖν, *administrant*, ait in Indice; quod quidem ego non puto. Idem enim est atque *exercere sese*, & bellicis rebus studiose operam dare. Sic Philo Iud. de Ioseph. p. 559 C. τοὺς ἀρετῆς ἄθλους κατὰ πᾶσαν ἡλικίαν διαπονήσαντα, eum dicit, qui omni vita virtutis certaminibus sese exercuit: atque inde διαπονεῖν τοὺς παῖδας ἐν γυμνασίοις supr. I, 53, & διαπεπονημένοι *exercitati* XVI, 17, & saepe alias. WESS.

Pag. 315. *l.* 7. Ὑπὸ τῶν συνοικουσῶν πραττομένοις) Lege προσταττομένοις, seu ἐπιταττομένοις. RHOD. Ὑπὸ τῶν συνοικουσῶν προσταττομένοις) Quod coniectura assecutus erat Rhodomanus, id firmant scripti libri: natus error videtur ex scribendi compendio, quod e προσταττομένοις infr. XIX, 92, extudit πραττομένοις. Contra vero τῶν προσταγμάτων ἐπιταγὰς convertit ex πραγμάτων L. XVI, 41; quod genus & in superioribus illustrare exemplis memini. WESS.

ead. l. 10. Φρονηματισθέντες ἐπιθέσθαι) Φρονηματισθῆναι dicuntur, qui maiores spiritus sumunt. Aristotel. Polit. II, 10: τῆς ναυαρχίας γὰρ ἐν τοῖς Μηδικοῖς ὁ δῆμος αἴτιος γενόμενος, ἐφρονηματίσθη, i. e. *magnos spiritus habere coepit*; & VIII, 6, καὶ μετὰ τὰ Μηδικὰ φρονηματισθέντες ἐκ τῶν ἔργων, de iisdem Atheniensibus. Hinc πεφρονηματισμένοι L. VI, 7, eidem philosopho, qui magnifice de se viribusque sentiunt, & Polybio II, 3, Nostroque IV, 24, XII, 67, XVI, 90; sive ἐπὶ φρονήματος γεγονότες, ut apud Appian. in Excerpt. Ursin. p. 356, & Bel. Civil. L. I, pag. 665. Porro ἐπιθήσεσθαι Coislin. si malueris, satis quidem facies Thomae Mag. decreto in Μέλλω, sed fallaci, & Diodoro aliisque parum, ut L. Bos monuit, probato. WESS.

ead. l. 15. Ἐπικαίεσθαι αὐτοῦ τοὺς μαστοὺς) Diximus hac de re L. II, 45. WESS.

Pag. 316. *l.* 6. Ἑσπέραν προσαγορευθεῖσαν) Hesperidum insulas, Hesperios Aethiopas, promontorium, cui Ἑσπέρου κέρας nomen est, hac in vicinia Mela III, 9, 10, Plinius VI, 31, Ptolem. IV, 9, & Hesperios Libyas prope Atlantem Maxim. Tyr. Dissert. XXXVIII, p. 225, memorant: atque haec commenti occasio, quod quo commodius deprehendi posset, Tritonem flumen, & paludem, quam facit, ex finibus provinciae Tripolitanae levi opera

in ultimam Mauritaniam propter Atlantem montem traduxere. De Tritone meliora Pausan. IX, 33, & Ptolem. IV, 3. WESS.

ead. l. 11. Ὃ μέγιστον μὲν ὑπάρχειν τῶν &c.) Altissimum hunc montem multimodis describunt Herodot. IV, 184, Mela III, 10, Maxim. Tyr. Dissert. XXXVIII, p. 225, Proclus in Timaeum pag. 56. Recte vero καὶ προπεπτωκὸς εἰς ὠκεανόν. Solemne enim est in montibus & promontoriis, quae in altum longissime procurrunt, ut in Strab. II, p. 168 A. 186 C. 192 D. &c. WESS.

Pag. 317. *l.* 7. Ὀνομαζομένης Μήνης) Meminit eius Nonnus Dionys. XIII, 369:

Τικτομένης ναίοντες ἐδέθλια γείτονα Μήνης,
Καὶ Διὸς Ἀσβύσταο μεσημβρίζοντας ἐναύλους
Μαντιπόλου κεροέντος. —

Vid. Bocharti Chan. I, 24, & Trilleri Observat. c. 5. WESS.

ead. l. 11. Καὶ σαρδίων) *Sardeis* doctissimi Rhodomani non probo: verius *Sardios* aut *Sardas* dedisset. Vid. Cl. Salmas. in Solin. p. 128. WESS.

Pag. 318. *l.* 3. Τοὺς Ἀτλαντείους) Videntur haec conformata ex Platonis Critia p. 115, similibusque Platonicorum de Atlantide insula incolisque fabellis apud Proclum in Tim. p. 55. WESS.

ead. l. 7. Τοῖς παρ' Ἕλλησι μυθολόγοις) Hoc requirunt Codd. meliores; nec dissimile est II, 30. Aget de fabulis illis c. 55. WESS.

ead. l. 11. Ζηλουμένης παρ' αὐταῖς περιττότερον) Atqui longe maior peditum est, quam equitum, numerus, quem in expeditionem duxit. Ergone scripserat πεζῶν μὲν δισχιλίων, ἱππέων δὲ τρισμυρίων; addita profecto ratio eiusmodi quid postulat. WESS.

Pag. 319. *l.* 5. Τὴν Κέρνην καλουμένην κατοικοῦντας) Verum hoc insulae nomen. Polybius *in extrema Mauritania contra montem Atlantem a terra stadia VIII abesse prodidit Cernen*, auctore Plinio VI, 31. Habet eandem Dionys. Perieges. vs. 218, ubi Eustath. ταύτην δὲ τὴν Κέρνην, inquit, οἱ μὲν νῆσόν φασιν ἐν τῷ ὠκεανῷ, οἱ δὲ τοῦτο οὐ δέχονται, insuper addens, de situ eius parum inter sese veteres consentire: quod profecto haud mirandum, cum fabulosa pleraque omnia sint, quae de ea in literas fuere relata, ut Strabo I, pag. 82, iam olim animadvertit, & pluribus exsequuntur Is. Voss. in Melae II, 7, & H. Dodwell. Diss.

de Peripl. Hannon. cap. 6, 7, quamquam in plerisque discordes. WESS.

ead. l. 9. Καὶ τοὺς μὲν ἄνδρας ἡβηδὸν ἀποσφάξαι) *Omnes puberes.* Appian. Bell. Hisp. pag. 479 Lucullus ὑπεσήμαινε κτείνειν Καυκαίους ἅπαντας ἡβηδόν· & Hannibal. p. 454, τὴν Ζακανθαίων πόλιν ἡβηδὸν διέφθειρε· quo modo saepissime Noster. Vid. XII, 72, 76, 80, XIII, 30; aut τοὺς ἡβῶντας ἀποσφάξαι, ut XIII, 104. Conf. Lamb. Bos Animadv. c. 6. Quae vero de *Cercenaeis* post pauca Rhodomanus, ea ἄῤῥητα ἀμείνω. WESS.

ead. l. 11. Τῆς δὲ περὶ τοὺς Κερναίους &c.) Legendum pro Κερναίους est Κερκηναίους. RHOD.

Pag. 320. *l.* 1. Πόλιν — ὁμώνυμον ἑαυτῆς κτίσαι) Hanc *Myrinam* unus, quod quidem rescire potui, Agathias Scholasticus Praefat. L. I, p. 5, obiter memorat; de patria enim sua, Μύρινα δὲ, inquit, οὐ τὸ Θρᾴκιον πόλισμα, οὐδὲ εἴ τις ἑτέρα κατὰ τὴν Εὐρώπην τυχὸν ἢ Λιβύην τῷδε κέκληται τῷ ὀνόματι· & fortasse ex hoc Diodori loco; legit enim hos libros diligenter. WESS.

ead. l. 9. Γοργόνων, οὐσῶν πλησιοχώρων) *Gorgades insulae, Gorgonum quondam domus*, dicuntur Plinio VI, 31. Alii Cernen ipsis incolendam dedere, quos inter fuisse videtur Palaephatus Incredib. Histor. c. 32: Φόρκυν ἦν ἀνὴρ Κυρηναῖος. οἱ δὲ Κυρηναῖοι κατὰ γένος μέν εἰσιν Αἰθίοπες. οἰκοῦσι δὲ νῆσον τὴν Κυρήνην ἔξω οὖσαν τῶν Ἡρακλείων στηλῶν. Sic quidem nunc legitur; quod tametsi tueri conatur H. Dodwell. Diss. de Peripl. Hann. c. 6, nunquam tamen tenebit, Cyrenen a Palaephato insulam, eamque ultra Herculis columnas, fuisse habitam: Cyrene enim Graecorum colonis frequentata, nemini non per Graeciam erat cognita, nec potuit adeo in sedem, longissime dissociatam, transferri, nedum eius incolae ex Aethiopico genere arcessi: taceo κατὰ Καρχηδόνα insulam hanc Gorgonum a Palaephato collocari, quod ipsum de Cerne in Plinii VI, 31, Corn. Nepos affirmat, *ex adverso maxime*, inquiens, *Carthaginis.* Itaque Phorcyn Κερναῖος. οἱ δὲ Κερναῖοι & νῆσον τὴν Κέρνην in Palaephato fuisse suspicor. Mox ἐφάμιλλον ἔθνος gens est in contentione par atque aemula, uti L. XV, 71, XVI, 86. Gorgonum autem populus non modo Atlantidas aequiparabat, sed insidiis appetebat; quod egregie exprimit Coisl. & M. ἔφεδρον· adhiberi enim saepe solet, sicuti & ἐφεθρεύειν, de insidiis. Plut. T. II, p. 87 B. ἐφεδρεύει

σου τοῖς πράγμασιν ἐγρηγορὼς ὁ ἐχθρὸς ἀεί· unde ἔφεδρος τῆς βασιλείας, qui illi insidiatur, infr. IV, 51, & quae And. Dounaeus Praelect. in Demosthen. p. 132. Quare suum illi locum reddidi. WESS.

Pag. 321. *l.* 10. Θάψασαν — ἐν τρισὶ πυραῖς) *Sepulturae ignium*, uti Minutius Felix aiebat, tradidit. Θάπτειν combustionem corporis commodissime indicat. Appian. Hannib. p. 577, Hannibal, inquit, Gracchum ἔθαψεν, καὶ τὰ ὀστᾶ Ῥωμαίοις ἔπεμψεν, *rogo impositum combussit, & reliquias Romanis misit.* Philostrat. Heroic. XI, pag. 721: ὡς οὐχ ὅσιοι πυρὶ θάπτεσθαι, οἱ ἑαυτοὺς ἀποκτείναντες, *nefas esse eos igni, qui sibi manus intulissent, sepelire.* Quod posterius fuisse putarem in Epigram. CLXXII Greg. Nazianz. in Anecdot. Muratorii pag. 158:

Λίσσομαι, ἤν γε θάνω, ποταμῷ δέμας, ἠὲ κύνεσσιν
Ῥίψατε, ἠὲ πυρὶ θάψατε παντοφάγῳ.

non, uti editum, δάψατε, nisi poëtam videretur imitatus Iliad. ψ', 182:

——— ——— Ἕκτορα δ' οὔτι
Δώσω Πριαμίδην πυρὶ δάπτεμεν, ἀλλὰ κύνεσσιν.

Plura hoc de genere collegit Gisb. Cuper. I Observ. 7. WESS.

ead. l. 15. Ὑπὸ Περσέως τοῦ Διὸς) Fabulam fuse exponunt Critici in Apollon. Rhod. IV, 1515, & Lucianus D. Marin. XIV, Ovid. Metamorph. IV, 771. WESS.

Pag. 322. *l.* 3. Ἔθετο τὴν ἐπὶ τῆς Λιβύης στήλην) Vid. L. IV, 18. WESS.

ead. l. 17. Ἐλευθεροκίλικας καλεῖσθαι) Homines erant feri atque acres, qui ne regibus quidem unquam paruerunt, ut Cicero XV, Ep. 4, & V Attic. Ep. 20, docet: atque haec causa nominis. Sedes prope Amanum montem, urbemque praecipuam habebant Pindenissum. WESS.

Pag. 323. *l.* 3. Διὰ Φρυγίας τῆς μεγάλης ἐπὶ θάλατταν) Descendit e Tauro ad mare Aegaeum Myrina, quorsum commodissimum per Phrygiam maiorem iter est. *Mare magnum*, θάλατταν μεγάλην, Oceanum vocant. Cicero Somn. Scip. cap. 6: *terra parva quaedam insula est, circumfusa illo mari, quod Atlanticum, quod magnum, quod Oceanum appellatis.* Stephan. in Ὠκεανός. προσαγορεύουσι ἐκεῖνον — οἱ τὴν Ἀσίαν οἰκοῦντες μεγάλην θάλατταν. Videor itaque haud iniuria restituisse, quod scripti libri dabant. Porro παραθαλάττιον χώραν si brevi post malueris, non admodum re-

fragabor: nec gravis tamen mutandi causa est. Vide Duker. in Thucyd. III, 91. WESS.

ead. l. 4. Τὴν ἐπιθαλάττιον) Melius παραθαλάττιον. RHOD.

ead. l. 10. Κύμην) Hanc & Aeolidis Myrinam Amazonibus nomen atque originem debuisse, vulgi fama erat, ut Strabo XI, p. 771 A. XII, p. 827 B. & Stephanus atque alii in Dissert. P. Petiti de Amazon. c. 33, ostendunt. De Pitane & Priene non eadem omnibus opinio: nam quod *Ninam* urbibus, quae Amazones auctores habuerunt, idem Petitus cap. 35 annumerat, ea in re deceptus est a Poggii versione. WESS.

ead. l. 14. Ὁμώνυμον τῇ — ἀδελφῇ) His vehementer pugnare Abr. Berkelius ea censet ad Steph. Μυτιλήνη, quae infr. L. V, 82, de Mitylene Macarei filia, unde urbi nomen venerit, perscripta leguntur: & sunt profecto contraria; nec opus tamen, ut ea inter se conciliemus, aut interpretatione leniamus. Diodorus enim non quid ipse arbitretur, sed ab aliis in literas relatum animadverterit, his libris inseruit: quae causa, cur de urbium originibus, Deorumque natalibus saepe contraria & pugnantia complectantur. Perinde autem erit, sive Μιτυλήνην an Μυτιλήνην probaveris: utrumque veteribus in usu fuit, quamquam hoc numi malunt. Vide If. Voss. in Melae Lib. II, 7. WESS.

Pag. 324. *l.* 9. Ὑπὸ τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ ποτὲ Θρᾳκῶν) Haec verior nominis causa, quam & L. V, 47, praeter alias affert. Strabo VIII, pag. 532 C. & X, p. 702 A. vetustissimos Graecorum σάμους appellasse τὰ ὕψη, *loca celsiora*, atque hinc insulae venisse nomen *Sami* prodit; haud quidem id male: si scisset tamen, *Samin* & *Same* in Persica & aliis veteris Scythici sermonis dialectis non aliud esse ac terram, haud dubie assensus fuisset Th. Sigef. Bayero, affirmanti, insulam, quod Thracum esset sedes & terra, ita dictam videri, in Memor. Scythic. T. III Comment. Petro-Polit. p. 369. WESS.

ead. l. 14. Τοὺς ὀνομαζομένους Κορύβαντας) Non alii videntur fuisse, ac *Magni Dii*, μεγάλοι θεοὶ, Cabyri, Dioscuri. Orpheus Hymn. XXXVII in Curetas:

Κουρῆτες, Κορύβαντες, ἀνάκτορες, εὐδύνατοί τε
Ἐν Σαμαθρᾴκῃ ἄνακτες, ὁμοῦ Ζηνὸς κόροι αὐτοί.
Πνοιαὶ ἀέναοι, ψυχοτρόφοι, ἀεροειδεῖς,
Οἵτε καὶ οὐράνιοι Δίδυμοι κλήζεσθ' ἐν Ὀλύμπῳ.

quam tamen natalium & dignitatis gloriam labentibus annis interverterunt, sibique vulgi superstitione sumserunt Tyndaridae fratres, sicuti egregie docuit T. Hemsterh. in Lucian. D. D. XXVI. Iam quod additur, inter ipsa mysteria initiatis ἐν ἀποῤῥήτῳ tradi, quo Corybantes patre sint procreati, id secus, atque oportuerat, accepit Thom. Galaeus ad Apollodori I, 3, 4. Vid. & infr. Lib. V, 49. Wess.

Pag. 325. *l.* 4. Μετὰ στρατιᾶς τῆς συνεισπεσούσης) Praestat συνεκπεσούσης, qui pariter cum Mopso e Thracia armis Lycurgi fuerant eiecti, eiusque regionis possessione exciderant. De *Mopso* autem hoc ac *Sipylo* res obscura est: alios dabit Strabo extremo Lib. IX. Wess.

Pag. 326. *l.* 12. Ἐν οἷς παρεισάγει τὴν Ἥραν λέγουσαν) Iliad. Ξ, 200; quos quidem versus Aegyptii Lib. I, 12, usurpabant, ut sua in regione ad Nilum flumen Deorum natales constituerent: philosophi vero, ne poëta ignorasse videretur, aquam esse rerum omnium primordium, τῶν ὅλων κοσμογόνον στοιχεῖον, ut ait Heraclides Allegor. Homer. p. 439. Adeo quisque pro instituto suo poëtam in partes vocabat. Wess.

Pag. 327. *l.* 3. Καὶ παραθέσεις) Citra flagitium negligi haudquaquam id potest. Cultissime Antipater in Stobaei Serm. LXV, pag. 417: αἱ μὲν ἄλλαι φιλίαι — ἐοίκασι ταῖς τῶν ὀσπρίων — κατὰ τὰς παραθέσεις μίξεσιν. αἱ δὲ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, ταῖς δι' ὅλων κράσεσιν· ubi genus hoc non intellexit interpres. Vide II, 38. Wess.

Pag. 328. *l.* 3. Μεταγαγεῖν δ' αὐτοῦ τὴν προσηγορίαν) Sic scripserat: non enim ipse *Uranus* coelo suum nomen, sed post eius mortem homines, de quibus bene fuerat meritus, indiderunt. Κόσμος pro Coelo infr. c. 60. Philo Iud. De mundo non Corrump. p. 939 B. λέγεται τοίνυν ὁ κόσμος — μόνος οὐρανός. εἰς ὃν ἀπιδὼν Ἀναξαγόρας πρὸς τὸν πυνθανόμενον, — ἀπεκρίνατο, τοῦ τὸν κόσμον θεάσασθαι. Ita *mundus* pro coelo Virgil. 1 Georg. 5:

——— ——— *Vos, o clarissima mundi*
Lumina, labentem coelo quae ducitis annum!

ubi vide Taubman. Αὐτοῦ, quod MSS. auctoritate scriptori asseruimus, Rhodomano verius quoque visum fuisse, ea, quae Notis suis deinceps adstruxit, affirmant. Wess.

ead. l. 9. Οὐρανοῦ δὲ μυθολογοῦσι γενέσθαι) De Atlantidarum religione & republica longe alia Plato in Critia pag.

113. Haec autem Eusebius maximam partem excerpsit L. 1 Praep. Evang. 2, p. 57. Wess.

ead. l. 11. Ἐκ Τιταίας) Vid. infra V, 66. Wess.

Pag. 329. *l.* 3. Τήν τε καλουμένην Βασίλειαν) Aristophanes σωματοποιεῖ τὴν Βασιλείαν ὡς γυναῖκα in Avib. v. 1535, sed ridiculi causa: notant tamen Critici ex Euphronio, Iovis filiam fuisse Βασίλειαν, ut adeo in fabulis, nam & Cratinus eius commeminit, olim haud obscura fuerit. Wess.

ead. l. 4. Ὑπ' ἐνίων Πανδώραν μετονομασθεῖσαν) Explicat Philo Iud. De Mund. non Corrump. p. 944 D. παρ' ὃ μοι δοκοῦσιν οὐκ ἀπὸ σκοποῦ ποιηταὶ Πανδώραν αὐτὴν ὀνομάσαι, πάντα δωρουμένην· quibus gemina commentatur Lib. De Mund. Opif. p. 30 D. Hesych. Πανδώρα, ἡ γῆ, ὅτι, τὰ πρὸς τὸ ζῆν πάντα δωρεῖται, ἀφ' οὗ καὶ ζείδωρος καὶ ἀνησιδώρα· ubi nollem ultimae voci vim fecisset eruditissimus Gronovius; optimi enim coloris est, ut praeter Schol. in Comici Aves v. 972, unde haec Hesychius depromsit, Pausan. I, 30, p. 77, & Alciphron L. 1 Ep. 3, cum eleganti Steph. Bergleri nota, docent. Wess.

ead. l. 11. Διαδέξασθαι τὴν βασιλείαν) Visum hoc est commodius & cultius. *Basileam* successisse non erat, cur adderetur: tenor orationis id pro se loquitur. Genus loquendi probat Diodor. II, 33, 34; & infra cap. 60, saepeque alias. Wess.

Pag. 330. *l.* 7. Εἰς τὸν Ἠριδανὸν ποταμὸν) Ergo & Eridanus in Atlantidarum finibus? An voluit, imperium eorum usque in Europam atque Etruriam fuisse propagatum, ut Plato in Timaeo p. 25 A. De fluvio uberius infra V, 23. Wess.

ead. l. 12. Σύγκοπον γενέσθαι) Viribus defectam corruisse: est enim συγκοπὴ κατάπτωσις ὀξεῖα τῆς δυνάμεως, *praeceps virium omnium collapsus*, explicante Galeno XII Method. Medic. pag. 167; adeoque amplius & gravius est τῷ λειποθυμῆσαι. Wess.

Pag. 331. *l.* 3. Σελήνην δὲ τὴν Μήνην) Vetus *Lunae* nomen in Graecia erat Μήνη, quod ex Phoenicum *Meni* formatum, Deam *Lunam*, uti Μὴν *Lunum* significabat, docente, & Diodori haud oblito, Camp. Vitringa in Esai. LXV, 11, p. 903. Wess.

ead. l. 4. Διεγερθ. δὲ, τοῖς ὄχλοις τόν τε ὄνειρον) Addidi binas voces, quas & oratio & insignis Codd. concordia negligi vetabant. Solebant autem ea, quae per quietem

viderant, expergefacti, si dira essent soli narrare, si laeta aliis. Vid. Sophocl. Elect. v. 425, Aristoph. Ran. 1379, & utrobique Criticos veteres. Wess.

ead. l. 11. Τῷ δὲ διὰ τῶν τυμπ. — ψόφῳ ἐνθεάζουσαν) Proprium hoc magnae Matri eiusque cultoribus. Lucian. Alexand. c. 13: σείων ἅμα τὴν κόμην ἄνετον, ὥσπερ οἱ τῇ μητρὶ ἀγείροντες καὶ ἐνθεάζοντες. Lymphati enim discurrebant, ut Medea ἐνθεάζουσα infr. IV, 52; eamque ad rem haud parum conferre tympanorum & cymbalorum circumstrepentes soni putabantur. Philostrat. Epist. XIV: οἱ τελούμενοι τῇ Ῥέᾳ μαίνονται, πληγέντες τὰ ὦτα κτύποις ὀργάνων· quibus non multum dissimilia Dionysius T. II, p. 177. Alioqui vatibus, Deo plenis, & futura canentibus tribuitur, sicuti IV, 69, ubi fortasse plura. Paulo autem ante λελυμένην τὰς τρίχας si volueris ex Eusebio, auxilio esse poterunt Codd. vetusti, id cap. 58 probantes. Wess.

Pag. 332. *l.* 6. Καὶ ταῖς διὰ τῶν τυμπ. — ἀπομιμουμένους) Explicabunt haec, ex optimis Vindobon. schedis, ne claudicare pergerent, correcta, praestantes Diogenis Tragici versus in Athen. IV, p. 636 A. & Apollon. Rhod. I, 1139. Wess.

ead. l. 12. Βασιλέα Φρυγίας καὶ Λυδίας Μήονα) Eustath. in Homer. pag. 368: Μήονες λέγονται ἀπό τινος Μήονος ἢ Μαίονος, τραπέντος μὲν τοῦ α εἰς η, τοῦ δὲ ι μένοντος ἀνεκφωνήτου· qui quidem Maeon regioni rex imperavit. Claudian. in Eutrop. II, 244:

——— Sed quid non longa valebit
Permutare dies? dicti post Maeona regem
Maeones.

Dindyme, quam tori consortem adscivit, a monte Dindymo prope Cyzicum, in quo matris Dindymenes fanum, nomen acceperit, nisi si contra evenisse velint, quod paene suspicor. Vid. Schol. Apollon. Rhod. I, 985. Wess.

ead. l. 15. Τὸ προσαγορευόμενον Κύβελον) Plerisque mons τὰ Κύβελα. Strabo XII, p. 852 A. ἀπὸ τῶν Κυβέλων ἢ Κυβέλη. Hesychius: Κύβελα, ὄρη Φρυγίας· quibus gemina Schol. Comici in Aves vs. 877. *Cybelum* Virg. Aen. III, 110:

Hinc mater cultrix Cybeli, corybantiaque aera
Idaeumque nemus.

ubi Servius, *cultrix*, inquit, *Cybeli*, *id est*, *montis Phrygiae, in quo colitur*, *a quo Cybele dicta*. Wess.

Pag. 333. *l.* 9. Πολυκάλαμον σύριγγα πρώτην ἐπινοῆσαι) Alii Panos inventum esse aiunt. Virgil. Ecl. II, 32:

Pan primus calamos cera coniungere plures
Instituit.

Describitur autem multo elegantissime ab Achille Tatio IV, p. 475, & Tibullo II, 5, 31:

Fistula, cui semper decrescit arundinis ordo;
Nam calamus cera iungitur usque minor.

ubi vide Ian. Broekhus. Porro quae sequuntur de remediis morborum, quae Cybele invenerit, ea haud iniuria *medicam*, ἰατρὸν, appellari Diogeni Tragico in Athen. XIV, 9, p. 636 A. ostendunt. WESS.

ead. l. 16. Ὀρείαν μητέρα) Hunc eius titulum declarat Cornut. De nat. Deor. c. 6, & Ger. Io. Voss. Idolol. II, c. 54. WESS.

Pag. 334. *l.* 5. Μετενεγκεῖν ἐπὶ τοὺς αὐλοὺς τὴν ὅλην ἁρμονίαν) Non deerant, qui Marsyae auctori σύριγγα καὶ αὐλοὺς, quin & σύριγγα πολυκάλαμον tribuerent, ut Metrodorus & Euphorion in Athen. V, p. 184 A. cum animadversione Salmas. ad Solin. pag. 584; crebrior tamen fama vigebat, Hyagnidem, Marsyae, ut ferebant, patrem, primum tibias invenisse, artemque illis canendi alios docuisse, apud Plut. de Music. pag. 1133 E. & in Marmore Pario Epoch. 10. Marsyae vero dabant τὸ μητρῷον αὔλημα, sive eos tibiarum modos, quorum usus erat in sacris magnae Matris, teste Pausan. X, pag. 873. Sed haec, ut in rebus antiquissimis, non omnia expedita, sed & scribentium diversis opinionibus paene pugnantia reperias. Vid. Ezech. Spanh. ad Callim. Hym. Dian. 245, & T. Hemsterh. in Lucian. D. D. XII, 1. WESS.

ead. l. 10. Ὕστερον δὲ κληθέντα Πάπαν) Erat, cum non spernendum arbitrarer Coislin. Πᾶνα, cuius in Rheae sacris non exigua olim dignitas. Πάρεδρος γὰρ ὁ Πὰν τῇ Ῥέᾳ, ut Critici notant ad Pindari Od. III Pythionic. quin ipsi Pindaro, sicut iidem monent, Ματρὸς μεγάλας ὀπαδὸς, *Magnae matris sectator*: quae forte causa, cur eundem μεγάλας θεοῦ κύνα παντοδαπὸν alio in carmine dixerit apud Aristotel. Rhetor. II, 24, p. 111. Nunc nihil muto. Πάπας Bithynorum sermone Iovem atque Attin indicabat. Eustath. in Hom. p. 565: ἐνταῦθα δὲ χρήσιμον καὶ τὸ τοῦ Ἀρριανοῦ εἰπόντος ἐν Βιθυνιακοῖς, ὅτι ἀνιόντες εἰς τὰ ἄκρα τῶν ὀρῶν Βιθυνοὶ ἐκάλουν ΠΑΠΑΝ τὸν Δία, καὶ Ἄττιν τὸν

αὐτόν· ὁμοίως καὶ Ἡροδότου τὸ, καλεῖται Ζεὺς ὑπὸ Σκυθῶν ὀρθότατα Παπαῖος. ἐξ ὧν συνάγεται θείαν εἶναί τινα λέξιν τὸ ΠΑΠΑΣ καὶ πάππος καὶ τὰ τοιαῦτα. Bene. Herodoti locus, quem ſignat, legitur L. IV, 59. WESS.

Pag. 335. *l.* 2. Καὶ τὸν Ἄττιν ἀνελόντος) Multo aliter de fatis Attidis Imp. Iulian. Orat. V, p. 165; aliter Nicandri Schol. Alexiph. vſ. 8, qui Adonidis fabulam cum huius exitu permiſcet: quod non eſt mirandum, quando Deûm mater & Venus, Attidis & Adonidis ſacra per Phrygiam & Lydiam ſaepe pro iiſdem habebantur, docente Proclo Diadocho in Ptolem. Tetrab. p. 79. WESS.

ead. l. 6. Ταύτην ὀλολύζουσαν) Ob Attin interemtum: ὀλολύζουσα ἐπὶ τῷ Ἄττῃ, quo modo Lucian. Dial. D. XII, 1; cui iunge Clement. Alex. Protrept. p. 20, & Strabon. X, p. 720. WESS.

ead. l. 12. Ἣν Ἑρμῆν εὑρεῖν) Vid. L. I, 16. WESS.

ead. l. 15. Καὶ τῶν Νυσαέων) Eſt ex Stephani Νυσαεὺς, quod in antiquorum numis & Diodoro frequens; nec reiectaneum tamen prorſus Νυσαίων, de quo ad L. I, 27. Muſae autem iudices ſedent in hac lite apud Lucian. D. D. XVI, 2, & Liban. quos anteſtatus eſt P. Burman. in Ovidii Met. VI, v. 400. WESS.

ead. l. 16. Πρῶτον κιθαρίσαι ψιλήν) Eſt ψιλὴ κιθάρισις, cum ſolo nudoque citharae cantu pſallitur; quod genus muſicae qui exercent, illi ψιλοὶ κιθαρισταὶ Athenaeo XIV, 9, p. 637 F. *Pſilocithariſtae* in Domit. c. 4 Sueton. ubi Caſaub. hunc Diodori locum haud praeteriit. Apollo ſola itaque cithara primum inſonuit, poſt dein vocem congruentem illi adiunxit, ut ſolent citharoedi. Vid. Plat. Ion. p. 533 B. WESS.

Pag. 336. *l.* 13. Δύο τέχνας ἅμα πρὸς μίαν συγκρίνεσθαι) Nempe tibiarum certamen cum arte gemina vocis & fidium: nec adeo tamen iudicum iniquitas Marſyae, quam Apollinis, eum capiſtro os & buccas ſubſtringentem prae ſe contemnentis, ira nocuit. Οἶμαι, Plutarch. ait Sympoſ. VII, p. 713 D. καὶ τὸν Μαρσύαν ἐκεῖνον ὑπὸ τοῦ θεοῦ κολασθῆναι, ὅτι φορβείᾳ καὶ αὐλοῖς ἐπιστομίσας ἑαυτὸν ἐτόλμησε ψιλῷ μέρει διαγωνίζεσθαι πρὸς ᾠδὴν καὶ κιθάραν· quo de loco plura Cl. Salmaſ. ad Solin. p. 585. WESS.

Pag. 337. *l.* 1. Ἐξουσίαν ταύτην — δίδοσθαι τῆς κρίσεως) Niſi erro, ſcripſit τῆς χρήσεως. Mentio κρίσεως, cum agatur de uſu oris in fidium tibiaeque cantu, non eſt oppor-

tuna admodum. Porro τὴν ἰδίαν τέχνην paulo poſt praeoptavi, ſententia orationis adſtipulante. WESS.

ead. l. 8. Ἐκδεῖραι ζῶντα τὸν ἡττηθέντα) Vide I. Perizon. in Aelian. V. H. XIII, 21, & L. Beger. Theſ. Brandenb. T. III, p. 196. WESS.

ead. l. 9. Βαρέως — ἐνέγκαντα) Huic ſimile eſt XIV, 61: τῶν δὲ Σικελιωτῶν οἱ πλεῖστοι χαλεπῶς φέροντες ἐπὶ τῷ μὴ βούλεσθαι· & c. 99, Aſpendii χαλεπῶς ἐνεγκόντες ἐπὶ τοῖς ἀδικήμασι. Iſaeus princ. Orat. de Ciron. Heredit. ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἀνάγκη ἐστὶ χαλεπῶς φέρειν. Contra Demoſthen. in Theocrin. p. 723: ἵνα μὴ δοκῆτε αὐτὸν πρᾴως ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις φέρειν· & in Timocrat. p. 474. Poſſes & neglecta praepoſitione, ut Xenophon. Hellen. III, p. 388, Lyſander βαρέως φέρων τῇ ἀτιμίᾳ· & L. V, p. 429; quod genus cum Ioſeph. amplectatur A. I. XVII, 10, 3, & XVIII, 7, 10, mihi quidem dubium non eſt, quin ſcripſerit, uti Codd. ſcripti edunt, ἡ δεινῶς φέρουσα τοῦ νεανίσκου τῷ ψηφίσματι τοῦ θανεῖν, A. I. L. XVIII, 3, 4. WESS.

ead. l. 10. Ἐκρῆξαι τὰς χορδὰς) Confer infr. L. V, 75. WESS.

ead. l. 12. Μούσας ἀνευρεῖν τὴν μέσην) De his Muſicae intervallis copioſe Ariſtoxenus Harmon. II, p. 49, Cl. Ptolemaeus Harmon. II, c. 10, & Philoſophus Probl. XIX, 3 &c. WESS.

Pag. 338. *l.* 7. Πρὸς ὧ θρηνοῦντας) Veris initio, cum Sol aequinoctialem circulum ingreditur, teſte Schol. Nicandri Alexiph. vſ. 8, & praeter ceteros Iuliano Orat. V, pag. 168 C. WESS.

ead. l. 11. Τὸ παλαιὸν βωμοὺς ἱδρυσαμένης) Haec mihi ſana non videntur: ſermo eſt de Phrygibus, qui olim aras Cybelae ſtatuerint, dein templum illi Peſſinunte erexerint; quare rectius Euſeb. βωμοὺς ἱδρυσαμένους. Ἐν Πισινοῦντι habebis & Eclog. 2 Lib. XXXVI; ſed Πεσινοῦντι aut Πεσσινοῦντι, ut Pogg. legiſſe videtur, praeſtat. Vid. ad Hierocl. Synecd. p. 697, & Tztetz. in Lycophron. v. 355. WESS.

ead. l. 15. Μήδου τοῦ βασιλέως) Rectius Μίδου. Inter antiquos enim reges nobiliſſimus eſt Midas, tot praeſtantiſſimis auctorum monumentis celebratus; φιλοχρυσίαν eius exaggerat Ovid. L. XI Metamorph. Memorabile eſt ad eum Sileni reſponſum apud Plutarch. Conſol. ad Apoll. p. 115 D. Vide proverbia, *Auriculas aſini Mida habet;* item,

Mida locupletior. RHOD. Μίδου τοῦ βασιλέως) Ita Poggius legit, ratam certamque faciens Rhodomani coniecturam. Midas Deûm Matris mysteria multitudini, ut religionis huius fraude sibi obstrictam & obedientem haberet, studiosissime tradidit, docente Clemente Alex. Protrept. p. 12. Iustinus XI, 7: *Post hunc*, Gordium, *filius Mida regnavit, qui ab Orpheo sacrorum solemnibus initiatus Phrygiam religionibus implevit, quibus tutior omni vita, quam armis fuit.* Plura de callidissimi hominis artibus Simson. Chron. A. M. 3308, & Iac. Perizon. in Aelian. V. H. III, 18. WESS.

Pag. 339. *l.* 13. Καὶ τὸν σφαιρικὸν λόγον —— ἐξενεγκεῖν) Hercules, ab Atlante edoctus, cum Graecis τὸν σφαιρικὸν λόγον primus communicavit, infr. L. IV, 27; fueruntque adeo uterque rei astrologicae diligentissime intenti, ut, praeter If. Tzetz. in Lycophron. v. 879, Herodorus docet in Clement. Alex. Strom. I, pag. 360. Et quamquam haud multum a fabulis absunt, quae de sphaera Atlantii memorabant, agnoscente H. Dodwello Differt. Cycl. III, c. 1, quaeri haud sine causa potest, haeccine sphaerae fabricam, an sphaericam coeli rationem & formam, cuius Atlas inventor fuerit, potissimum spectent? Posterius ut pro vero censeatur, vehementer Cl. Salmas. in Solin. p. 578 urget. Mihi prius placet: namque & Plinius N. H. II, 8, Atlanti auctori *sphaeram* tribuit, & Diodorus, non hoc tantum loco, sed & infr. IV, 27, τὴν τῶν ἄστρων σφαῖραν eum accuratissime confectam possedisse perhibet. WESS.

Pag. 340. *l.* 4. Ἕσπερον) De eo If. Tzetzes in Lycophron. v. 879. Noster autem infra IV, 27, Hesperum, non filium Atlantis, sed fratrem, ut fabulae saepe sibi sunt contrariae, facit. WESS.

ead. l. 14. Ἀστεροπὴν) Arato Στεροπὴ dicitur Phaenom. v. 263, Nonno Dionys. III, 330, qui *Meropen* prave Μερόνη vocat, Apollodoro Bibl. III, cap. 10, 1. Facit cum Diodoro poëta in Schol. Pindar. Nemeon. Od. II, & Hygin. Fab. LXXXIV, cum Munckeri nota, estque idem nomen: nam Στεροπὴ καὶ Ἀστραπὴ καὶ Ἀστεροπὴ ταυτό ἐστι, ut bene Diaconus in Aspidem Hesiodi. WESS.

ead. l. 16. Εὐφυεστάτοις ἥρωσι καὶ θεοῖς) Illustrat haec Ovidius IV Fast. 171, Schol. Germanici Arat. v. 243, quemque is exscripsit, Eratosthen. Cataster. 23. WESS.

Pag. 341. *l.* 14. Ἐκλήθησαν δὲ Ἀτλαντίδες καὶ Νύμφαι) Articulum, qui fraudi fuit Rhodomano, vertenti, *Atlan-*

tidum nomen etiam Nymphis attributum fuit, hinc fustuli. Contra enim evenit; Nympharum nomen, quod commune id feminarum ea in gente nomen esset, Atlantides impetrarunt. WESS.

Pag. 342. *l.* 9. Δέκα παῖδας γεννῆσαι) De Curetum origine, numero, gestisque rebus dubia & incerta omnia: quos decem hoc loco & Iovis filios, eos novem, atque aut Idaeorum Dactylorum posteros, aut terrigenas, perhiberi ait L. V, 65. Ennius quodam modo suffragatur Diodoro, cum apud Lactantium I Instit. II, *Iuppiter*, inquit, *aetate pessum acta, in Creta vitam commutavit, & ad Deos abiit, eumque Curetes filii sui curaverunt, decoraveruntque eum, & sepulcrum eius est in oppido Gnoso — inque sepulcro eius est inscriptum antiquis literis Graecis* ΖΑΝ ΚΡΟΝΟΥ, *i. e. Latine, Iuppiter Saturni F.* Adde Ciceron. N. D. III, 21. WESS.

ead. l. 10. Προσαγορεῦσαι καὶ τὴν νῆσον — Ἰδαίαν) Hoc Cretae nomen non praeteriit Stephan. in Κρήτη, neque Io. Meurs. Cret. I, 3. Vid. mox c. 70. Cretensium vero fabulas de Iove exsequitur infr. L. V, 70. WESS.

Pag. 343. *l.* 3. Κατέχειν τὰς ἀκροπόλεις) Διακατέχειν etiam infra usurpat. RHOD.

ead. l. 7. Κρόνια προσαγορεύεσθαι) Huiusmodi in Elide Κρόνιον infr. XV, 77, & in Sicilia *Cronium* eiusdem libri c. 16, & Κρόνιος ὄχθος Dionys. Halicarnas. A. R. L. I, p. 27, in Italia. WESS.

ead. l. 14. Τοῦ Κρόνου μετὰ τῶν Τιτάνων) Paulo diversiore modo infra c. 71. WESS.

Pag. 344. *l.* 5. Εὐεργεσίαν δὲ τῶν ὄχλων) Eusebii τῶν ἀγαθῶν blandiri posset, si vestigia Diodori diligentius legisset. Credo eius esse interpretamentum, multa, dum haec excerpit, mutantis & negligentis. Vide infra c. 71. WESS.

ead. l. 7. Ζῆνα, διὰ τὸ — τοῦ καλῶς ζῆν) Eustath. vide in Homer. 436, & Cornutum de Nat. Deor. cap. 2, & Recognit. S. Clement. L. X, 33. WESS.

ead. l. 10. Εἰς τὸν αἰῶνα) Cur hoc mutarent, causae nihil erat. Sic c. 55 & 72, πρὸς τὸν αἰῶνα. Lycurgus in Leocrat. p. 155, de Troia, a Graecis eversa, τὸν αἰῶνα ἀοίκητός ἐστι· & Ioseph. B. I. I, 21, 10, quem vide cum Spanhemii nota. WESS.

ead. l. 13. Ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς) L. I, 23. WESS.

Pag. 345. *l.* 7. Οἱ δὲ τρεῖς γεγονέναι παραδεδώκασιν) Immo & quinque, uti Cicero N. D. III, 23. WESS.

Pag. 346. *l.* 5. Διμήτορα δὲ Διόνυσον — ὠνομάσθαι) Hos inter Orpheus Hym. XLIX, 1:

Κλῦθι μάκαρ Διὸς υἱ' ἐπιλήνιε Βάκχε διμάτωρ.

& Alexis in Athen. II, 2, p. 37 B.

Ὁ γὰρ διμάτωρ Βρόμιος οὐ χαίρει συνὼν
Ἀνδράσι πονηροῖς.

quos auctores habere potuit Ovidius Met. IV, 12:

——— *Bacchumque vocant, Bromiumque Lyaeumque*
Ignigenamque, satumque iterum, solumque BIMATREM.

Ut vero Diodorus ad vini ingenium Bacchi fabulam, secutus sacrorum interpretes, transfert, haud aliter Cornutus, in quibusdam tamen diversus, Nat. Deor. c. 30. WESS.

ead. l. 12. Ἐκ Διὸς καὶ Δήμητρος — διασπασθῆναι) Iovis & Proserpinae filium a Titanibus dilaceratum plures tradunt. Clemens Recognit. X, c. 20: *Dehinc Persephonae, quae ei ex Cerere fuerat suscepta, Iuppiter miscetur: ex qua Dionysum genuit, qui a Titanis discerptus est.* Hygin. Fab. CLV: *Liber ex Proserpina, quem Titanes carpserunt;* ubi plura Muncker. neque ab his diffidet auctor infra L. V, 75. Tamen non longe hinc abit Cornutus c. 30, p. 220: μυθολογεῖται δ' ὅτι διασπασθεὶς ὑπὸ τῶν Τιτάνων, συνετέθη πάλιν ὑπὸ τῆς Ῥέας. Vide mox c. 63. WESS.

Pag. 347. *l.* 10. Ἑψεῖν τὸν οἶνον) Eius moris causam & rationem declarat Palladius in Octobr. Tit. XIV, & Geoponic. auctor L. VII, 4. WESS.

Pag. 348. *l.* 1. Δήμητραν γῆν μητέρα προσαγορεύεσθαι) Uberius explicuit L. I, 12. WESS.

ead. l. 4. Περὶ ὧν οὐ θέμις τοῖς ἀμυήτοις ἱστορεῖν) Supra omnia diligentissime cavebant, ne sacrorum arcana τοῖς ἀμυήτοις, hoc est, profanis & religionis imprudentibus, innotescerent: nam & infr. V, 48, ὧν οὐ θέμις ἀκοῦσαι πλὴν τῶν μεμυημένων· & Lucian. Saltat. c. 15, τὰ μὲν ὄργια σιωπᾶν ἄξιον τῶν ἀμυήτων ἕνεκα· quomodo & alii scriptores, cum in eorum mentionem incidissent, negant sibi fas esse, ea loqui, quae sciant, ut exemplis bene multis, haud etiam neglecto Diodoro, Is. Casaub. Exercit. in Baron. XVI, 43, p. 394, condocefecit. Bacchus ipse, cum Pentheus orgiorum rationem mysticam scire desideraret,

Ἄῤῥητ' ἀβακχεύτοισιν εἰδέναι βροτῶν,

respondet in Euripid. Bacch. v. 472. WESS.

ead. l. 7. Θυώνην ὑπὸ τῶν ἀρχαίων &c.) *Thyonae* nomen Semele impetravit, postquam Dearum in numerum con-

secrata transiit, docente auctore L. IV, 25. Pindarus Pythionic. Od. III, 176:

——— Ἀτὰρ λευκωλένῳ γε Ζεὺς πατὴρ
Ἤλυθεν ἐς λέχος ἱμερτὸν Θυώνᾳ.

quo loco Critici veteres, aut ἀπὸ τοῦ θύειν, quod est *impetu ferri*, aut ἀπὸ τῆς θυηλῆς, ut mox Diodorus, dictam censent, sicuti Σεμέλην, quod vinum membra facit vacillantia, ἀπὸ τοῦ σείειν τὰ μέλη· a quorum instituta originatione non multum absunt Schol. in Apoll. Rhod. I, 636. WESS.

ead. l. 15. Πάλιν ἀναφυέντων) Nisi spectatissima fides esset Codd. Coislin. & Mutin. ἀναφυέντας retinuissem: neque enim insolitum optimis scriptoribus est, ut accusativos absolute ponant; quo de genere Tib. Hemsterh. in Lucian. Halcyon. c. 8, & nos supr. c. 8. WESS.

Pag. 349. *l.* 11. Τὰ κατὰ τὰς οἰνοποιΐας) Vulgato hoc melius. Sic L. V, 75, Bacchus εὑρετὴς τῆς ἀμπέλου — ἔτι δ' οἰνοποιΐας discitque a patre oenopion, τὴν οἰνοποιΐαν, c. 79. Porro ξύλινοι καρποὶ, quorum colligendorum modum ac rationem docuisse dicitur, omnes illi sunt, qui ex arboribus decerpuntur, quique Hebraeis *peri ez*, καρποὶ τοῦ ξύλου, sive, quemadmodum Lucian. Ver H. I, 39, καρποὶ ἐκ δένδρων, ut bene Is. Casaub. horum Diodori non oblitus, in Strabon. XV, pag. 1016. Plato in Critia p. 115 B. ἔτι δὲ τὸν ἥμερον καρπὸν, (ἔφερε) τόν τε ξηρὸν — καὶ τὸν, ὅσος ξύλινος. WESS.

Pag. 350. *l.* 8. Ληναῖον ὀνομασθῆναι) De eo L. IV, 5. WESS.

ead l. 9. Καὶ καταπώγωνα λέγουσι) Eodem titulo ornatur L. IV, 5; estque in Pausan. V, 19, p. 426, Bacchus γένεια ἔχων, & in Naxiorum numo, & achate, quem L. Begerus Thes. Brand. T. I, p. 15 & 432, exhibuit. WESS.

Pag. 351. *l.* 4 Καὶ προσηγορίας πόλεων) De his Th. Sig. Bayerus in Hist. Regn. Bactriani p. 4. WESS.

ead. l. 9. Ἐκ Διὸς καὶ Περσεφόνης) *Primus* hic Dionysorum Ciceroni N. D. III, 23, *e Iove & Proserpina natus*, ubi Davisium, virum doctissimum, consule, & Nostrum L. IV, 4. WESS.

Pag. 352. *l.* 2. Παράσημον δ' αὐτῷ ποιῆσαι κέρατα) De Graecorum statuariis Plut. Isid. & Osir. p. 364 E. διὸ καὶ ταυρομόρφου Διονύσου ποιοῦσιν ἀγάλματα πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων. Quare & Bacchus ταυρόκερως Euphorioni in Schol. Arat. Phaen. v. 173; ταυρόκερως θεὸς Euripidi Bacch. v.

100; Sophocli apud Strabon. XV, p. 1008, *βούκερως*· Orpheo Hymn. XLIV *ταυρομέτωπος*· Ovidio Epist. XV, 24, *Accedant capiti cornua, Bacchus eris*. Immo non deerant, qui *ταῦρον* appellarent; cuius rei praeter alias hanc caussam dat Plut. in Quaest. Graec. p. 299 B. *ὅτι καὶ ἀρότρου καὶ σπόρου πολλοὶ τὸν θεὸν ἀρχηγὸν γεγονέναι νομίζουσι*· quae ab his nostri scriptoris non abludunt. WESS.

ead. l. 11. *Ὡμοιωθῆναι μέν τινι τῶν* &c.) *Beroae*, Semeles nutrici, apud Ovid. M. III, v. 278, fabulam elegantissimis versibus explicantem. WESS.

ead. l. 15. *Κατὰ τὴν πρὸς τὴν Ἥραν συμπεριφορὰν*) Consuetudinem complectitur *συμπεριφορὰ* quamcunque, sive ea in conviviis, seu congressu familiari, seu amoribus instituatur. De conviviis elegantissime explicuit Is. Casaub. in Athen. IV, 26, occurritque inferius L. XVIII, 42. Usum familiarem indicat in Exc. Polyb. pag. 1455, *καὶ τῆς συμπεριφορᾶς ἐπὶ πολὺ προκοπτούσης*, *cum familiaritas in dies cresceret*; & p. 1457, *πάντα δ' ἦν αὐτῷ δεύτερα τῆς ἐκείνου συμπεριφορᾶς*· quamobrem *κοινωνίας καὶ συμπεριφορὰς* coniungit Plut. T. II, p. 981 B Ad amorem hic transfertur, sicuti *ἀρρενικαὶ συμπεριφοραὶ* Ecl. I L. XXXII, p. 897, & de Alexandro, petenti Thalestri sese dante, XVII, 77, *καὶ προσδεξάμενος τὴν ἔντευξιν αὐτῆς, καὶ συμπερινεχθεὶς ἡμέρας τρεισκαίδεκα*. Fortasse etiam apud Plutarch. Coniug. Praecept. p. 141, ubi uxor *ἅπτεται μάλιστα τοῦ ἀνδρὸς ὁμιλίᾳ τε καὶ ἤθει καὶ συμπεριφορᾷ*, nisi si eam ingenii facilitatem significet, qua sese mariti moribus accommodat, ut in Arrian. Dissert. Epict. L. III, 14; quae tamen potestas vix locum capiet in eiusdem Plut. Sympos. VII, 8, p. 712 C. *ἢ χρόνος τις ἐπιμετρῆται τῷ ἔρωτι, συμπεριφορὰν αἰδοῦς ἔχων φιλάνθρωπον*. Atque haec de voce, nullo suo merito neglectiore, paulo uberius dicta sufficiant. WESS.

Pag. 353. *l.* 6. *Εἰς τὸν ἑαυτοῦ μηρὸν ἐγκρύψαι*) Non deerunt, quibus *ἐρράψαι* potius videbitur, quod auctor ipse ita maluerit V, 52, & Apollodor, III, 4, 3, Aristid. T. I, p. 52, Orpheus Hymn. XLVII, atque alii; quibus ego calculum non addo, uti nec Euripid. Bacch. v. 96, *κατὰ μηρῷ δὲ καλύψας Χρυσέαισιν συνερείδει Περόναις κρύπτον ἀφ' Ἥρας*. Ipsam in femur insuti fabulam ex Phoenicum sermone diligenter atque erudite explicat Io. Clericus in Theogon. Hesiodi v. 940. WESS.

ead. l. 8. *Εἰς Νῦσαν τῆς Ἀραβίας*) Vide supr. I, 15. WESS.

Pag. 354. *l.* 14. Καὶ τὰ μυστήρια φθορᾶς ἕνεκα τῶν &c.) Sic Pentheus in Euripidis Bacch. v. 223. Addidi autem ὑπ' αὐτοῦ e fcriptis Codd. ne a fuo more diffentire auctor videretur. WESS.

Pag. 355. *l.* 3. Γυναικῶν χερσὶ ζῶντας διαμελίζοντα) *Pentheum*, de cuius miferabili exitu idem Euripid. Bacch. v. 1130, & Ovid. M. III, 724. WESS.

ead. l. 6. Λόγχας τῷ κιττῷ κεκαλυμμένας) De Bacchi in re bellica artibus Polyaen. I Strateg. I, I: δόρατα ἦν κισσῷ πεπυκασμένα. ὁ θύρσος εἶχεν αἰχμήν· quae haftilia, an thyrfos, auctor λόγχας τεθυρσωμένας appellat IV, 4. Paulo diverfiore modo Lucian. Bacch. c. I. WESS.

ead. l. 12. Μύρρανον — παρ' Ἰνδοῖς) Non alius effe videtur ac Morrheus, de cuius & Deriadae in Bacchum expeditionibus plurima Nonnus Dionyf. Lib. XXIX & feq. WESS.

Pag. 356. *l.* 5. Ὃς ἐκαλεῖτο Θάροψ) Hoc non audeo movere, etfi frequentioris ufus fit Χάροψ· necdum enim inveni, qui alterutro cognomine Oeagri patrem vocaverit. Mox τούτων praeftabit. WESS.

ead. l. 8. Λάθρα τούτου) Lege τούτων. RHOD.

ead. l. 10. Ἐν τῷ καλουμένῳ Νυσίῳ) Videtur prope Nyfam Thraciae, cuius Stephanus in Θεστίδειον & Νύσα commemenit, fuiffe. Vide Iac. Gronov. ad pofteriorem Stephani urbem. De poena Lycurgi in diverfa abit Apollodor. III, 5, & Sophocl. Antig. v. 945. WESS.

Pag. 357. *l.* 6. Πολλὰ μεταθεῖναι τῶν ἐν τοῖς ὀργίοις) Dixi fupr. I, 23. WESS.

ead. l. 9. Ὧν ἐστι καὶ Ἀντίμαχος) Forraffe eo in poëmate, cui *Thebaidos* nomen fecerat, praeter quam *Thebaidem* plura alia Colophonius hic Antimachus fcripfit, diligenter recenfita a L. Kuftero in Suidae Ἀντίμαχος. WESS.

ead. l. 16. Διαγεγενημένου τοῦ σύμπαντος χρόνου) Sic Longus Paftor. II, p. 41, διαγενομένων ὀλίγων ἡμερῶν· & III, p. 92, δύο διαγενομένων ἡμερῶν. Hero Automat. pag. 265, χρόνου δὲ ἱκανοῦ διαγενομένου. De facris Bacchi Trietericis Conr. Rittershuf. in Oppiani Cyn. I, 24. WESS.

Pag. 358. *l.* 2. Μυθολογοῦσι δ' αὐτὸν καὶ λαφύρων &c.) Repetuntur haec L. IV, 3. WESS.

ead. l. 9. Ἠλεῖοι καὶ Νάξιοι) De Naxiis certa res eft ex L. V, 50; neque dubito de Eleis, etfi nunc quidem non fuccurrat, qui praeter Diodorum hoc tradiderit: cultui

enim Bacchi erant deditiſſimi, iactitantes, quotannis eum, cum feſtum τῶν Θυίων diem obirent, ſacris illis intereſſe, & manifeſta praeſentiae argumenta praebere, in Pauſan. VI, 26; quo & hymni ſpectant, quibus, ut βοέῳ ποδὶ adveniat, feminae rogant apud Plut. Quaeſt. Graec. pag. 299 B. Wess.

ibid. Οἱ τὰς Ἐλευθερὰς οἰκοῦντες) Boeotiae hanc ad ipſum Cithaeronis pedem urbem Bacchus in monumentum redditae libertatis condidit infr. IV, 2; qua in re conſentientem non habet Stephanum, qui Ἐλευθῆρα Apollinis filium, unde & Ἐλευθῆραι urbs ipſa in Schol. Comici ad Acharn. v. 242, oppidi auctorem perhibet. Incolae Bacchum praecipuo cultu venerabantur, Ἐλευθερέα, de quo P. Leopard. Emend. XI, 19, propterea etiam Athenis, nam & hae ſacra eius receperant, dictum apud Pauſan. I, 38, pag. 93, & Ti. Hemſterh. in Lucian. D. Mort. XXVII, 2. Wess.

ead. l. 11. Καὶ Τήϊοι μὲν — παρ' αὐτοῖς &c.) De Andriis ſimile quiddam reperio in Pauſan. VI, 26. Teios autem Bacchum ſibi vindicaſſe, gentis numi, eius Dei ſimulacro plerumque inſignes, (vid. Theſaur. Friderician. pag. 454) teſtantur, & inprimis legatio ad Aetolos variaſque Cretae civitates miſſa, qua obteſtabantur, ut ipſorum urbem Aetoli & regionem ſacram eſſe concederent & propter Bacchum inſpoliatam, ΤΑΝ ΤΕ ΠΟΛΙΝ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΑΝ ΧΩΡΑΝ ΕΠΙΧΩΡΗΣΩΝΤΙ ΙΕΡΑΝ ΕΙΜΕΝ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΝ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ, in Antiq. Aſiat. Edm. Chiſhul. pag. 104 &c. Wess.

Pag. 359. *l.* 10. Οἱ μὲν γὰρ Δρακάνῳ σὲ &c.) Emenda Δρακάνῳ σ', οἱδ', &, quod ſequitur, φασὶν, οἱδ' ἐν, φασ' ἐν. Rhod. Idem Rhodom. cenſuerunt, ne diphthongus conſona ſequente corriperetur, Geor. Arnaldus Animadv. Critic. c. 6, & *Vanni Criticae* eruditus auctor p. 385; immo Ioſ. Barneſ. fragmentis Homeri haud aliter inſeruit: a quorum ego iudicio etſi non diſſentiam, nihil tamen contra libros mutare tutius viſum eſt. *Dracanum* urbs & promontorium erat Icariae inſulae apud Strabon. XIV, p. 947 A. celebre natalibus Bacchi. Theocrit. Idyl. XXVI, 33:

Χαίροι μὲν Διόνυσος, ὃν ἐν Δρακάνῳ νιφόεντι
Ζεὺς ὕπατος μεγάλαν ἐπιγουνίδα θήκατο λύσας.

Stephano Δράκονον· iurene an iniuria, erudite diſputavit T. Hemſterh. an Lucian. D. D. IX, 2. Porro quem tertio addunt verſum optimi Codd.

Κυσαμένην Σεμέλην τεκέειν Διῒ τερπικεραύνῳ, eum ego genuinum censeo: nihil quidem certe habet, cur spernatur. WESS.

Pag. 360. *l.* 2. *Ἔστι δέ τις Νύση ὕπατον*) Hoc praeter scriptos libros auctor ipse probavit I, 15, IV, 2; Schol. vero Apoll. Rhod. II, 1215, *Ἔστι δέ τις Νύση ὕπατον κέρας* &c. quod, sicuti & *ἄβατον*, verissimum Io. Alb. Fabricio, viro doctissimo, Bibl. Gr. II, 2, 4, visum est: mihi alia omnia placent: contra enim viri praestantissimi opinionem conspirarunt Diodori libri summo consensu; nec quidquam inest scripturae Schol. Apollonii, cur praeponi debeat; *κέρας* enim non est; quod tametsi de celsioribus tumulis dici posse, *ὑψικέρατος πέτρα* Aristoph. Nub. v. 597, & colles in finibus Megarensium, quibus *κεράτων* nomen infr. L. XIII, 65, patefaciant, rarius tamen in montibus describendis teritur, forteque in hunc versum immigravit ex Apollon. Rh. IV, 280, ubi *ὕπατον κέρας ὠκεανοῖο*, sententia prorsus diversa. Stat & a meis partibus Io. Iensius Lect. Lucian. II, p. 184. WESS.

ead. l. 16. *Καὶ Διονυσίῳ τῷ συνταξαμένῳ*) De eo supr. c. 51. WESS.

Pag. 361. *l.* 8. *Ἔτι δὲ Κάδμου κομισάντος*) Rhodomanum vertentem, *& quod Cadmus literas, e Phoenicia allatas, primus ad Graecorum enuntiationem transtulerit*, merito redarguit I. Perizon. in Aelian. V. H. III, 32; transcripsit enim ea versione in solidum Cadmo, quod Lino debebatur. Eum autem de Lino disputantem vide & T. Hemsterh. in Lucian. Iudic. Vocal. c. 5. WESS.

ead. l. 12. *Τὰ γράμματα Φοινίκια κληθῆναι*) Firmat hanc scripturam Hesych. *Φοινίκια, Λυδοὶ καὶ Ἴωνες τὰ γράμματα*, auctorque ipse L. V, 74: sicuti *Φοινίκεια* Plut. Sympos. IX, 3, p. 738 E. & Scholia in Dionysium MSS. quae *διὸ καὶ Φοινίκεια λέγεται τὰ γράμματα· οἱ δὲ ὅτι Φοινίκων ἐστὶν εὕρεσις* &c. neque auxilium negabunt, id si rogent *τὰ Φοινικήϊα*, Herod. V, 58, & Euseb. Praep. Evang. X, c. 5; ea vero cognomina, a regione, unde venerant, repetita, literis diutissime perseverasse in Graecia atque Asia, argumento sunt Teiorum Dirae in Antiq. Asiat. cum animadversione Edm. Chishul p. 101. WESS.

ead. l. 14. *Ἰδίᾳ δὲ τῶν Πελασγῶν πρώτων* &c.) Hoc praestat ob praecedens *κοινῇ*. Habent autem haud parum haec difficultatis, distraxeruntque in partes viros eruditione

praeſtantes Iac. Palmer. Graec. Ant. I, c. 9, & Bouhier. Diſſert. de Priſc. Graec. & Lat. Lit. cap. 17. Pelaſgi enim Cadmo multis annis ſunt priores, literaſque uſurparunt diu ante eius adventum: porro Deucalionis aevo, cum aquae magnam Graeciae partem inundarent, varia quidem ſcripta pariter ac homines abſorpta ſunt, infr. V, 77, literas ſervarunt Pelaſgi, teſte Euſtath. in Iliad. B, p. 358: ad hoc inſolens admodum eſt, ut res inventa non ab auctore nomen nanciſcatur, ſed ab illis, qui primi ea uſi fuerunt: denique fieri vix potuit, ut poſt Cadmi in Boeotiam adventum literae a Pelaſgis, ea regione & vicinia magnam partem a Deucalione & eius poſteris iam tum deiectis, appellitarentur. Itaque aut falſus eſt Diodorus, &, quem ſequitur, Dionyſius, quae viri ampliſſimi opinio, aut ex ſuperioribus imprudenter hic inculcatum eſt *τὸ μετατεθεῖσι* quod quidem ſi hinc emigraret, & gloriam antiquiſſimarum literarum Pelaſgis relinqueret, & his nos difficultatibus expediret. WESS.

Pag. 362. *l.* 6. *Ἔπειθ' ὑπὸ τοῦ Λίνου πληγαῖς*) Neque haec ſatis ſunt plana atque expedita. Linus, quem Hercules citharae ictu obtruncavit, Orphei eius, qui cum Argonautis in Colchidem profectus abiit, frater fuit, Apollodoro II, 4, 9, auctore. Hic vero Linus, qui Pelaſgicis literis quaedam ſcripſiſſe perhibetur, Hercule Thebano multis annis prior eſt, & Cadmo aequalis, ut hinc atque ex Pauſan. IX, 29, colligas; nam quod Orphei dicitur magiſter, id enimvero incommodi nihil habet; cum plures eo nomine fuerint & aetate diverſa; quod & ampliſ. Bouhier. Diſſert. de Priſc. Gr. & Latin. Lit. cap. 20, advertit. Itaque eiuſdem nominis homines, ſed aetatis diverſiſſimae, incertum a Diodoro an Dionyſio confuſi commixtique ſunt. Graviore peccato, ſed quod comica iocandi licentia excuſat, Alexis in Lino fabula Herculi praecipientem facit Linum, ut ex librorum acervo ſibi, quos vellet, legeret,

Ὀρφεὺς ἔνεστιν, inquiens, *Ἡσίοδος, τραγῳδία,*
Χοίριλλος, Ὅμηρος, Ἐπίχαρμος, συγγράμματα
Παντοδαπά.

qui plerique omnes Lino multis ſeculis ſunt poſteriores, apud Athen. IV, 18, p. 164 C. WESS.

ead. l. 13. *Καὶ τὸν Ὅμηρον τούτοις προσμαρτυρεῖν*) Iliad. B, 595 & 600; e quo ſumſere ceteri, Apollodor. I, 3,

3, Plut. de Mufic. p. 1132 A. atque alii in Io. Alb. Fabric. Bibl. Gr. I, 35, 4. WESS.

Pag. 363. *l.* 5. Ὅταν τὰς πράξεις αὐτοῦ διεξίωμεν) Lib. IV, 25. WESS.

ead. l. 6. Λίνον — Πελασγικοῖς γράμμασι &c.) Hae folae in Graecia literae erant Lini aetate, antequam Cadmus novas ex Phoenice afportaverat; quas cum ftatim non probaret, contentione orta Cadmi fraudibus interemtus occubuit, Zenobio Centur. IV, 45, indice. Iam quod additur de Bacchi geftis rebus, a Lino in literas relatis, ea res fatis eft dubia. Paufan. IX, 29, Linum hunc aut nihil fcripfiffe, aut, fi quae fcripferit, ad pofteritatis memoriam non perveniffe; Diogenes vero Praefat. cap. 4, de mundi origine, Solis Lunaeque curfu verfus reliquiffe affirmat; qui diffenfus in rebus adeo antiquis faepe frequentatur. WESS.

ead. l. 10. Προναπίδην τὸν Ὁμήρου διδάσκαλον) Tatianus Orat. ad Graec. cap. 62 Προσναυτίδην Ἀθηναῖον memorat, quem meritiffimo Wilh. Worth eundem atque hunc effe cenfuit. Firmat fufpicionem Theodofius in Schol. ad Dionyfium Thracem, Προναπίδην τὸν Ἀθηναῖον, *Pronapiden Athenienfem*, modum fcribendi, quo nunc utimur, in communem ufum, cum antea βουστροφηδὸν literas pingerent, introduxiffe referens in Io. Alb. Fabric. Bibl. Gr. I, 27. WESS.

ead. l. 12. Θυμοίτην τὸν Θυμοίτου) Habet Virg. Aen. II, 32, *Thymoetem* Troianum ex Homeri Iliad. Γ, 146; de quo quidem nihil huiufmodi perfcriptum reperi. WESS.

ead. l. 15. Χώραν τῆς οἰκουμένης) Peregrina & fuperflua effe τῆς οἰκουμένης, praecedens genitivus (τῆς Λιβύης) arguit. Irrepfit autem per incuriam librarii ex fine commatis antecedentis. RHOD.

Pag. 364. *l.* 9. Τῶν Κεραυνίων καλουμένων ὀρῶν) Cum his Africae *Cerauniis* contendit If. Voffius haud iniuria, *faltus Ceraunios*, quos Mela III, 8, eadem in regione memorat. Mox Ἀμαλθείαν, ficuti & in fequentibus, praeftaret. Sic enim ipfe IV, 35, atque alii paffim. WESS.

ead. l. 15. Ἑσπέρου κέρας προσαγορευθῆναι) Mela III, 9: *Ipfae terrae promontorio, cui* Ἑσπέρου κέρας *nomen eft, finiuntur.* Quae eius verba, iure me veterum Codd. fcripturam probaffe, abunde oftendunt, praetereaque Plin. VI, 31, Ptolem. IV, 9. WESS.

Pag. 365. *l.* 11. Μακρὰν ἀπ' ἐκείνων τῶν τόπων ἀπηρτημένην) De temporum locorumque intervallo disiunctis satis hoc cultum. Sic L. XVII, 36, αἷς τὰ προσήκοντα μακρὰν ἀπήρτητο· & XX, 35, μακρὰν ἀπηρτημένης τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως. Aristoteles Polit. VI, 4, de agro, ab urbe longius disparato, ὥστε τὴν χώραν πολὺ τῆς πόλεως ἀπηρτῆσθαι. Dionysius T. II, p. 177, οἱ τοσοῦτον ἀπηρτημένοι τοῖς χρόνοις, *qui tanto temporis intervallo ab illis absumus.* Quod & reddi oportuit Polybio L. XII, 8, ubi prave nunc legitur τοῖς καιροῖς οὐ μακρὰν ἀπηρτίσθαι· id enim longe diversum. WESS.

ead. l. 16. Καὶ κήποις, ὕδασιν ἀρδευομένην δαψιλέσι) Nolui a scriptis Codd. hoc enixe probantibus, dissentire. Si qui tamen ἀρδευομένοις iustius opinabuntur, fruantur suo iudicio. WESS.

Pag. 366. *l.* 4. Ἐν αὐτῷ βιοῦντας) Facile adducor, ut κατοικοῦντας scriptum fuisse concedam. RHOD.

ead. l. 8. Διὰ τὴν συνάγκειαν) Propter convallem, arboribus opacam: σύνδενδρος enim τόπος Suidae συνάγκεια, Nostroque δένδρων συνάγκεια infr. IV, 86; συνάγκειαι δένδρων ὑψηλῶν V, 43; & σκιαζομένη συνάγκεια superius cap. 23. WESS.

Pag. 367. *l.* 2. Τὰς μὲν θαλαττίαις πορφύραις &c.) Vestes θαλασσίαις πορφύραις πεποικιλμένας habet L. XVII, 70; & πορφυρίδα θαλαττίαν Polyb. in Excerpt. p. 1473; ποικίλην ἀπὸ θαλασσίης βάψιος τοῦ κόχλου Perictione in Florileg. Stobaei Tit. LXXXIII, p. 487. Puto, purpuram Tyriam, & murice, non herbis, infectam indicari: neque enim ea videtur, quae Athen. XII, 3, p. 525 D. θαλασσοειδὴς, nedum quae *pelagia* Plinio, qua de Cl. Salmas. in Tertull. Pall. pag. 187. Porro, quin post pauca scripserit ἄλλαις φύσεσι περιλαμπομέναις, mihi quidem dubium non est: pendent enim ex verbis τὴν χρόαν ἔχουσας παραπλήσιον, & solet φύσεις περιλαμπομένας appellare res egregie resplendentes, uti in cap. 11 huius libri animadversum est. WESS.

ead. l. 9. Ἐν δὲ τούτοις ἐννοσσεύειν) Hoc sermonis genius & scriptoris consuetudo postulant: ita enim II, 4, πλήθους περιστερῶν ἐννοσσευόντος, ubi simili peccato Codd. aliqui ἐννοσευόντος· & V, 43, ὀρνέων πλῆθος ἐννεοσσεύεται, quod plane idem. Scio Herodoti I, 159, νενοσευμένα ὀρνίθων γένεα ἐν τῷ νηῷ, sed & id vitiosum esse visum & ad-

dita litera augendum Aemil. Porto, non me praeterit. WESS.

Pag. 368. *l.* 12. Παραδοῦναι τρέφειν Νύσῃ) Nysam Bacchi nutricem Plinius V, 18, Servius in Virgil. Eclog. VI, 15, Hygin. Fab. CLXXXII, cum Munckeri nota, non neglexerunt. Aristaei filiam Baccho nutricem dat Apollon. Rhod. IV, 1132, sed *Macrin* nomine, quae in Euboea insula eum sinu exceptum foverit atque educarit. WESS.

Pag. 369. *l.* 3. Δι' ὃν καὶ Τριτωνίδα προσηγορεῦσθαι) Fabulam hanc Afri Graecis approbarunt, Pausania I, 14, & Criticis ad Apollon. Rhod. I, 109, docentibus. Indidem venit in Graeciam *Aegis*, si fides Herodoto IV, 189; de qua tamen, sicuti & originatione Tritonidis & Tritogeniae, non admodum inter sese conspirant, ut Is. Tzetz. Lycophron. v. 519, & Eustath. in Homer. pag. 602, abunde testantur. Conf. infr. V, 72. WESS.

ead. l. 11. Γηγενὲς γὰρ ὑπάρχον) Describit Euripid. Ion. v. 989. De Phrygia Catacecaumena, & nominis causa, longe meliora Strabo XIII, p. 931 C. Ego vero ἐπὶ θάλατταν, quam Rhodom. proscribit, non damno. Habebis simili loco positam c. 72. WESS.

Pag. 370. *l.* 2. Ἐπὶ θάλατταν) His contextus absque incommodo carere poterit. RHOD.

ead. l. 6. Εἰς τοὺς περὶ τὰ Κεραύνια δρυμοὺς κατασκῆψαι) Rhodomanus bene. Frequens est de tonitru & fulmine, uti monet Schol. in Euripid. Med. v. 94. Sic XVI, 81, ἀστραπαί τε καὶ βρονταὶ μετὰ μεγάλων πνευμάτων κατέσκηπτον· & XVII, 94; nec minus de vehementi vento, Philo Iud. Vit. Mos. I, pag. 629 D. νότος εὐθὺς ἤρξατο κατασκήπτειν βιαιότατος. Atque hinc mala, quae fulminis tempestatisque in modum incessunt atque invadunt, κακὰ κατασκήψαντα eidem Leg. ad Cai. pag. 1018 D. & pag. 1030 B. WESS.

ead. l. 13. Φορεῖν τῷ στήθει) Servius in Aeneid. VIII, 435: *Aegis proprie est munimentum pectoris aereum, habens in medio Gorgonis caput: quod munimentum si in pectore numinis fuerit, Aegis vocatur; si in pectore hominis, sicuti in antiquis imperatorum statuis videmus, lorica dicitur.* Recte proin Euripid. Ion. 995:

Ταύτης Ἀθάναν δέρος ἐπὶ στέρνοις ἔχειν·
Ἣν Αἰγίδ' ὀνομάζουσι, Παλλάδος στολήν.

ubi sine causa aestuat Ios. Barnes. WESS.

Pag. 371. *l.* 10. Τῶν δ' ὡραίων τὰ δυνάμενα ξηραίνεσθαι)

Minus commode doctissimus interpres *uvas maturas* verterat: melius Hesych. ὡραίων, τῶν πεπανῶν, καὶ ὡραίων τῶν καρπῶν. Sunt enim maturi fructus. Galen. Alim. Facul. II, p. 319: ὥραν ἔτους ὀνομάζουσιν οἱ Ἕλληνες ἐκεῖνον τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ μεσοῦντι τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιτολὴν γίγνεσθαι συμβαίνει· χρόνος δ' ἐστὶν οὗτος ἡμερῶν τεσσαράκοντα. κατὰ τοῦτον οὖν τὸν χρόνον ἅπαντες εἰσὶν οἱ ὡραῖοι καλούμενοι καρποὶ, τινὲς μὲν ἤδη παρακμάζοντες, ἔνιοι δὲ ἀρχόμενοι, τινὲς δὲ ἀκμάζοντες, ἢ μετὰ τὴν ἀκμὴν, ἢ πρὸ αὐτῆς· quae viri sollertissimi exscribere placuit, ut appareret, quam longe a vero abierit M. Meibom. τὰ ὡραῖα *immaturos* esse *fructus* pertendendo in Diogen. II, 32. Eleganter Plutarchus De Ser. Num. Vind. p. 549, multos sceleribus se immergere ait, ὡς τῆς ἀδικίας τὸν μὲν καρπὸν εὐθὺς ὡραῖον καὶ προῦπτον ἀποδιδούσης &c. Porro τὰς κατὰ τρόπον φυτείας, quae, sicuti convenit atque oportet, instituuntur, suffragantibus scriptis Codd. probavi: ad quem modum ναυμαχία κατὰ τρόπον γενομένη in Isocrat. Panathen. pag. 356, & supr. I, 64, 70. Wess.

Pag. 372. *l.* 13. Ὀνομάσαι Κρήτην) Vide L. V, 64. Wess.

Pag. 373. *l.* 5. Περὶ ὧν προειρήκαμεν) Superius c. 52 &c. Mox aut eliminandum tollendumque est adiectivum πολλὴν, quod & Coisl. praeteriit, aut certe στρατιὰν scribendum: ego prius malo. Vid. II, 39. Wess.

Pag. 374. *l.* 3. Ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἄμμωνα τόπους) Paulo ante τόπους Ἀμμωνίους appellavit, qui sedem praebuisse videntur τοῖς Ἀμμωνίοις, Iovis Hammonis vicinis, de quibus L. XVII, 50. Wess.

ead. l. 15. Ἐξορκίσαι, συστρατεύειν) Scripsisse credo συστρατεύσειν. Sic I, 21, ἐξορκίσαι πάντας μηδενὶ δηλώσειν. Apollodor. III, 9, 9, ἐξορκίσαι τοὺς μνηστῆρας βοηθήσειν. Polyb. VI, 19, ἐξορκίζουσιν, ἦ μὴν πειθαρχήσειν καὶ ποιήσειν &c. Wess.

Pag. 375. *l.* 2. Ὑποσπόνδων ὀνομασθέντων) Qui pactis induciis dimittuntur, ὑπόσπονδοι· quo modo Lysander τοὺς Ἀθηναίους ὑποσπόνδους ἀφῆκεν L. XIII, 106. Hinc frequentissime νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀποδοῦναι victores, & νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπολαμβάνειν victi perhibentur, cum caesos fide publica induciisque factis dant ac recipiunt terrae mandandos, ut copiose ostendit Desid. Herald. Advers. I, 9, eumque in haud paucis secutus Kirchman. Append. de Funerib. c. 4. Quid autem intersit σπονδὴν inter & εἰρήνην,

videbis ex Andocide Orat. de Pace ad Laced. p. 24. WESS.

ead. l. 9. Τῶν Νυσαέων) Stephanus gentilia a Nysa haec format, Νυσεὺς, Νυσαεὺς, Νυσαιεὺς & Νυσαῖος· utraque ergo lectio bona est, & utramvis pro authentica habeto. RHOD.

ead. l. 12. Οὗ τὸ γένος ὅθεν ἦν ὑπὸ πάντων ἀγνοεῖσθαι) Nec latuit tamen Graeculis, quorum Theopompus Νύμφης παῖδα in Aelian. V. H. III, 18, Nonnus Dionys. XXIX, 261, Terrae filium facit. Paternum Satyrorum genus quidam ad Deucalionem, alii ad Centauros retulere, de quibus Is. Casaub. de Satyr. Poës. L. I, 2. WESS.

ead. l. 13. Ἔχοντος κατὰ τὴν ὀσφὺν οὐρὰν) Silenum multi ex Satyrorum genere perhibebant, illis praeter grandaevitatem cetera similem. *Ideo Sileni* κερόεντες *passim dicti poëtis: & diserte Nonnus extremo L. XIX:*

——— Οὐ νέμεσις δὲ
Σειληνὸν κομόωντα βοοκραίμοισι μετώποις
Ταυρείην κερόεσσαν ἔχειν ποταμηΐδα μόρφην·

attributa & infra umbilicum figura caprina: quam ob causam δασύκνημοι *poëtis nominantur, &* λάσιοι *&* λαχνήεντες *&* δασύτριχες, idem Casaubonus, quem & vide de Sileni cauda pag. 68. Lucianus Baccho c. 2, cauda Bacchi hunc nutritorem haud instruxit, rariusque conspicitur in veterum numis & gemmis. WESS.

Pag. 376. *l.* 3. Ζάβιρναν) Urbem hanc feliciores invenient: mihi densae hic tenebrae, nec possum adeo verum eius nomen constituere. WESS.

ead. l. 5. Τὴν ὀνομαζομένην Κάμπην) Monstrum hoc, cuius collo centum connexa ferocissimorum animalium erant capita,

——— ἀμφὶ δὲ δειρὴν
Ἤνθεε πεντήκοντα καρήατα ποικίλα θηρῶν,

fulmine prostratum necat Iuppiter, Afrosque hac peste liberat,

——— ὑψιμέδων Ζεὺς
Κάμπην ὑψικάρηνον ἀπηλοίησε κεραυνῷ,

in Nonni Dionys. XVIII, v. 237, ubi graphice multisque figuris exornatur. WESS.

ead. l. 11. Προσάγειν πρὸς τοὺς Τιτᾶνας) Tametsi προάγειν tritissimum sit de exercitu in hostem versus se movente, ut XI, 30, XV, 41, XVI, 42, hoc non damnavero. WESS.

Pag. 377. *l.* 7. Τὰ πατρῷα βασίλεια) Bene ex Gramma-

sicorum decreto. Thomas Magister: πατρῷα, τὰ ἐκ πατέρων εἰς υἱοὺς χωροῦντα, καὶ πατρῷοι φίλοι. Non item πατρικοὶ φίλοι infr. XI, 66; nec ξένος πατρικὸς XIV, 13, quo tamen modo Plato Lach. pag. 180 E. & Demosthen. Legat. Fals. pag. 248, pluresque alii, Grammaticis multo locupletiores. Vide Io. Georg. Graev. in Soloecist. Lucian. p. 737. WESS.

Pag. 378. *l.* 12. Θεὸν νομισθήσεσθαι) Blandiri posset ὀνομασθήσεσθαι veterum Codd. nisi τῶν νομισθέντων θεῶν paulo post meminisset, & de Baccho θεὸν νομισθῆναι II, 38, dixisset. Librariis haec verba permiscere moris esse perpetui, dictum alias est. Vid. I, 28. WESS.

ead. l. 13. Τό, τε χρηστήριον ἱδρύσατο) Danai Aegyptii curae templum Ammonis & eius structura tribuitur Lib. XVII, 50. WESS.

Pag. 379. *l.* 2. Παράσημον ἐσχηκότες αὐτοῦ τὸ κράνος) Parili modo Isis propter βούκρανον κράνος bubulis cornibus instructa perhibebatur apud Plut. Isid. & Osir. p. 258 D. Corniger autem Ammon nemini ignotus est, & numis inscriptus & scriptorum diversis locis celebratus. Numos dabit Ezech. Spanhem. de Usu & Praest. numism. Diss. VI, p. 296; cetera Raderus in L. IV, 7, 23, Curtii. WESS.

ead. l. 8. Γεγονότα κερατίαν) Dixi superius c. 63. WESS.

Pag. 380. *l.* 3. Ὀλύμπιον προσαγορευθῆναι) Longe aliam tituli eius causam afferunt Etymolog. Ὀλυμπία & Eustath. in Homer. p. 27. WESS.

ead. l. 5. Καὶ τὴν παράθεσιν τοῦ τε οἴνου) Vide I, 15. WESS.

ead. l. 8. Καθάπερ πρὸς πολέμιον) Hoc, vitio scribentis in πόλεμον conversum, sicuti & in Hesychii Ἐξεπολέμωσε, longe praestat, quamvis Pericles ἀντετάττετο τῷ λοιμῷ καὶ τῷ πολέμῳ in Maximi Tyr. Dissert. XLI, p. 241; id enim alius est generis. Baccho, exercitu varias orbis partes obeunti, ob beneficum & liberale ingenium nemo ut hosti armata manu occurrebat neque adversabatur, quod ἀντιτάττεσθαι. Unde ὁ θεὸς ἀντιτάσσεται τοῖς ὑπερηφάνοις, quorum superbos spiritus comprimit, in 1 S. Petri V, 5, & ἀντιτάττεσθαι ἡδονῇ καὶ πόνῳ Epistol. XII Diogenis quae inter Graecanic. p. 341; ἀντιτάττεσθαι ἐπιθυμίαις Polyb. Excerpt. Valef. p. 153, voluptatibus & cupiditatibus tanquam acie directa sese opponere. Adde I, 24, 48, & II, 38. WESS.

ead. l. 12. Μεγάλαις τιμαῖς) Hoc e sequente versu huc

translatum est. Rectissime autem legeretur δωρεαῖς. Rhod. Accedo Rhodomani coniecturae: mox ipse auctor neminem neque Graecum nec barbarum fuisse ἄμοιρον τῆς τούτου δωρεᾶς καὶ χάριτος addit, suspicionem confirmans. Alioqui τιμαὶ καὶ χάριτες opportune illis tribuuntur, qui bene de se meritis & honores & gratiam rependunt, infr. IV, 85. Wess.

Pag. 381. *l.* 5. Τὸ ἐκ τῶν κριθῶν πόμα) Confer supr. I, 20. Wess.

ead. l. 10. Προσβεβοηθηκότος δὲ καὶ τοῦ Διὸς &c.) Sic scripserat, uti Dionys. A. R. I, p. 37, καὶ προσβοηθησάντων αὐτοῖς Ἀχαιῶν ἁπάντων. Vulgatum ex scripturae compendio ortum arbitror, quod & L. XIV, 116, ex ἐπιβοηθήσας ἐπὶ τὸν τόπον intempestive fecit ἐπιβοήσας. Wess.

ead. l. 16. Καὶ πάντας ἀνελεῖν τοὺς Τιτᾶνας) Vide L. V, 66. Wess.

Pag. 382. *l.* 9. Ἐξ Ἰοῦς τῆς Ἰνάχου Διὶ γενόμενον) Cicero N. D. III, 23, inter quinque Dionysos nec Amaltheae Ammonisque filium, neque hunc memorat. Est autem idem atque Epaphus, de quo Aeschyl. Prometh. v. 850, & Apollodor. II, 1, 4. Wess.

ead. l. 16. Στρατιώτιδας δ' ἐπιλέξασθαι γυναῖκας) Veterum Codd. haec scriptura est, quam res ipsa comprobat. Bacchus enim sibi militiae socias adscivit feminas, quod verbo significatur. Dionys. A. R. II, p. 86, τριακοσίους ἄνδρας ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων οἴκων τοὺς ἐρρωμενεστάτους τοῖς σώμασιν ἐπιλεξάμενος· & Noster infr. XIV, 5, 12; posses alioqui vulgatum περιδέξασθαι levi opera mutare in παραδέξασθαι, ut visum fuit Rhodomano in Indice: qua mutatione res eodem recideret. Vitium natum est ex vocum simili paene figura, quae & in Dionysio A. R. XI, p. 734, ex ἀπεδέξατο exstruxit ἐπελέξατο, ut monuit diligentissimus Sylburg. Wess.

Pag. 383. *l.* 3. Καὶ τελετὰς ἃς μὲν μεταθεῖναι) Exspectasses fortasse, καὶ τελετῶν ἃς μὲν &c. Sed alterum aeque commodum & praestans. Thucydid. I, 89: τοῦ τε γὰρ περιβόλου βραχέα εἱστήκει, καὶ οἰκίαι, αἱ μὲν πολλαὶ ἐπεπτώκεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν· ubi recte Scholiastes, ἀντὶ τοῦ οἰκιῶν. Ὅμηρος, οἱ δὲ δύο σκόπελοι. Qui quidem Homeri versus Odyss. M, 73, eundem vocum ordinem complectitur, egregieque illustrat Nostri verba L. II, 48, οἱ δὲ τούτους ἐπιδιώκοντες, — οἱ μὲν ἀπόλλυνται, — οἱ

δὲ &c. Conf. L. Kuſter. in Plut. v. 55 Ariſtophanis. Wess.

ead. l. 8. Ἐφ' Ἡρακλέους) Idem & Dioſcuris evenit, quorum antiquiſſimorum gloriam Ledae filii, Caſtor & Pollux, favente multitudinis ſuperſtitione, paulatim ſibi totam vindicarunt. Confer infra IV, 44, & quae admirabili eruditione ad Lucian. D. D. XXVI, 1, commentatus eſt Tib. Hemſterhuſius. Wess.

ead. l. 9. Δυοῖν γὰρ ὄντοιν τῶν προγενεστέρων) Uti haud abſurdum eſt ὄντων, ita nec hoc reiectaneum: quod enim de Homero profitetur Euſtath. p. 47, ἰστέον, ὅτι ἔθος Ὁμήρῳ ἀδιαφορεῖν ἐν τοῖς δυϊκοῖς καὶ τοῖς πληθυντικοῖς· καὶ ποτὲ μὲν πληθύνειν τὰ δυϊκὰ, ποτὲ δὲ δυάζειν τὸ πλῆθος, idem de aliis dici poteſt. Vid. L. IV, 44, XV, 82, & viri doctiſſimi Sam. Clarke animadverſiones in Homeri Iliad. A, 566. Wess.

ead. l. 11. Γεγονέναι παρ' Αἰγυπτίοις) De eo Lib. I, 19. Wess.

ead. l. 13. Τὸν δὲ δεύτερον ἐκ Κρήτης) Ciceroni Hercules *tertius eſt ex Idaeis digitis, cui inferias afferunt*, L. III N. D. 16; quem quidem Noſter iiſdem accenſet L. V, 64, γόντα fuiſſe prodens, ut proin falſa ſit Codd. eorum ſcriptura, qui γενναῖον praeferunt. HERCULEM CRETENSEM exhibet Poſtumi numus in Anſel. Banduri Numiſm. Imperat. T. I, p. 287. De certamine autem Olympico, ab Hercule Cretenſi ſtatuto, dicam alias. Wess.

Pag. 384. *l.* 8. Κληρονομῆσαι τὰς τῶν ἀρχαιοτέρων πράξεις) Similem animadverſionem inſtituit L. V, 76. Wess.

ead. l. 14. Οὐδαμῶς πρέπειν φασὶ &c.) Haud profecto abſurdi Libyes illi. Vera ſi ea ſint, quae de Titanibus, a Iove & Baccho profligatis, prodita in vulgus ſunt, fieri nullo poterit modo, ut Bacchus, Cadmi nepos, idem atque ille ſit, qui Iovi eo bello ſuppetias tulit. Apollodorum conſule L. III, 1, & fabulatores haec flocci facere advertes. Wess.

Pag. 385. *l.* 3. Τὴν πρόθεσιν τετελειωκότες) Forte praeſtiterit τετελεκότες, ut extremo Lib. II; quod quidem certe verum eſt in περιγράψομεν, quo modo L. XVI, 96, ταύτην μὲν τὴν βίβλον αὐτοῦ περιγράψομεν· quo de abunde diſputatum eſt in L. I, 41. Wess.
